

САДРЖАЈ

НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

РЕСУРСИ ШКОЛЕ И СРЕДИНЕ

ЦИЉЕВИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ИСХОДИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА

ПРВИ РАЗРЕД

ДРУГИ РАЗРЕД

ТРЕЋИ РАЗРЕД

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

ПЕТИ РАЗРЕД

ШЕСТИ РАЗРЕД

СЕДМИ РАЗРЕД

ОСМИ РАЗРЕД

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

ПРОГРАМ „ ПРЕВЕНЦИЈИ ЗЛОУПОТРЕБЕ ПСИХОАКТИВНИХ СУПСТАНЦИ”

ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, НАСТАВА У ПРИРОДИ И ЕКСКУРЗИЈА

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

ПРОГРАМ УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

ПРОГРАМ ЧАСА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

ПРЕПОРУКЕ ЗА ИЗРАДУ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЗА УЧЕНИКЕ

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ

Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања ОШ „Свети Сава“ припремио је Стручни актив за развој школског програма. Основно образовање и васпитање остварује се на основу Школског програма за први и други циклус основног образовања и васпитања. Школски програм доноси Школски одбор, по правилу сваке четврте године, у складу са наставним планом и програмом. Школским програмом обезбеђује се остваривање исхода, циљева и стандарда постигнућа, према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице. Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања је основни радни документ који обухвата све садржаје, процесе и активности који су усмерени на остваривање циљева, задатака и исхода, а који су регулисани на националном и школском нивоу. Језик на коме се остварује програм је: српски језик.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. Закон о основама система образовања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017 и 27/2018)
2. Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 55/2013 и 101/2017)
3. Закон о предшколском образовању и васпитању („Службени гласник РС“, бр. 18/2010 и 101/2017)
4. Правилник о Општим основама предшколског програма („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 14/2006)
5. Правилник о ближим условима за остваривање припремног предшколског програма („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2012)
6. Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/2017)
7. Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 1/2013 и 4/2013)
8. Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање-сазнање о себи и другима за други разред основне школе („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 8/2003)
9. Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 1/2013, 11/2014 и 11/2016)
10. Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање - сазнање о себи и другима за трећи разред основне школе („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 10/2003 и 20/2004)
11. Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 5 1/2013, 11/2014 и 7/2017)
12. Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање - сазнање о себи и другима за четврти разред основне школе („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 15/2005)
13. Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за четврти разред основне школе („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 9/2005)
14. Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете: Српски језик, Математика и Природа и друштво („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 5/2011.)

15. Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 1/2013, 4/2013, 11/2016 и 6/2017)
16. Правилник о измени Правилника о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС- Просветни гласник“ бр. 8/2017)
17. Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 5/2008, 3/2011, 1/2013, 5/2014, 11/2016 и 3/2018)
18. Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 6/2009, 3/2011, 8/2013 и 11/2016)
19. Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање за седми разред основне школе („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 7/2007)
20. Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за седми разред основне школе („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 2/2008)
21. Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС- Просветни гласник“ бр. 2/2010, 3/2011, 8/2013, 5/2014, 11/2016 и 7/2017)
22. Правилник о наставном плану и програму предмета Грађанско васпитање за осми разред основне школе („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 6/2008)
23. Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за осми разред основне школе („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 7/2008)
24. Правилник о општим стандардима постигнућа - образовни стандарди за крај обавезног образовања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 5/2010)
25. Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 78/2017)
26. Правилник о календару образовно-васпитног рада основне школе
27. Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС –Просветни гласник“ бр. 67/2013)
28. Закон о уџбеницима („Сл. гласник РС– Просветни гласник бр. 27/2018“)
29. Правилник о плану уџбеника („Сл. гласник РС– Просветни гласник“ бр. 9/2016, 10/2016 и 10/2017)
30. Каталог уџбеника за први и пети разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 4/2018)
31. Правилник о стандардима квалитета уџбеника и упутство о њиховој употреби („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 1/2010)
32. Правилник о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 7/2010)

33. Правилник о условима и поступку напредовања ученика у основној школи („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ бр. 47/1994)
34. Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности деце и ученика за време боравка у школи и свих активности које организује основна школа
35. Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Сл. гласник РС – Просветни гласник“ 2/1992 и 2/2000)
36. Правилник о степену и врсти образовања наставника и стручних сарадника у основној школи („Сл. гласник РС - Просветни гласник“ бр. 11/2012, 15/2013, 2/2016, 10/2016, 11/2016, 2/2017 и 3/2017)
37. Правилник о степену и врсти образовања наставника који изводе образовно-васпитни рад из изборних предмета у основној школи („Сл. гласник РС- Просветни гласник“ бр. 11/2012, 15/2013, 10/2016, 11/2016, 2/2017 и 11/2017)

ЛИЧНА КАРТА ШКОЛЕ

Основна школа „Свети Сава“ је основана 1905. године.

Наша школа се налази на 40 километара од Београда у Великим Црљенима , месту са око 5000 становника. Припадамо Градској општини Лазаревац. Кроз наше место пролази , Ибарска магистрала, пруга Београд-Бар и индустријска пруга Вреоци - Обреновац.

Поред деце из Великих Црљени у нашу школу иду деца из месних заједница Соколово, Сумеђ и Цветовац као и ученици из избегличког насеља у Каленићу. Централно насеље општине је на 12 километара удаљености.

Око наше школе су индустријско - рударски капацитети Електропривреде Србије: ТЕ „ Колубара “, РБ „ Колубара “, „Колубара-прерада “,“ Колубара-Грађевинар “,“ Колубара-Универзал “.

РЕСУРСИ ШКОЛЕ И СРЕДИНЕ

❖ Материјално-технички услови рада (школски простор)

	Назив објекта	Број	Квадратура
1.	Кабинет за биологију	1	84,21 m ²
2.	Кабинет за физику	1	74,48 m ²
3.	Кабинет за хемију	1	74,48 m ²
4.	Кабинет за информатику	1	25,00 m ²
5.	Радионица за техничко образовање	1	64,00 m ²
6.	Специјализована учионица	13	768,00 m ²
7.	Библиотека	1	29,58 m ²
8.	Стоматолошка ординација	1	23,70 m ²
9.	Трпезарија са кухињом	1	96,36 m ²
10.	Учионица у подручном одељењу Соколово	1	63,00 m ²
11.	Зборница	1	
12.	Кабинет за продужени боравак	1	
13.	Канцеларија директора	1	
14.	Канцеларија секретара	1	
15.	Канцеларија педагога	1	
16.	Санитарни чвор	3	
17.	Неспецијализоване просторије	3	

Наставна средства

	Наставна средства и школска опрема	
1.	Рачунари – канцеларије	3
2.	Рачунари - рачунарски кабинет	7
3.	Монитори рачунарски кабинет	25
4.	Лап топ	1
5.	Штампач	2
6.	Скенер	1
7.	Фотокопир апарат	1
8.	Пројектор	1

9.	Пројекционо платно	1
10.	Касетофон	4
11.	Телевизор	1
12.	Клавинома	1
13.	Клавир	1
14.	Факс телефон	1

КАДРОВСКИ УСЛОВИ РАДА

	Радна места	НКВ радник	КВ радник	ССС	Виша СС	Висока СС	Магистратура/д окторат
1.	Директор	-	-	-	0	1	-
2.	Педагог	-	-	-	-	1	-
3.	Професор	-	-	-	-	10	-
4.	Наставник предметне наставе	-	-	2	5	15	-
5.	Наставник разредне наставе	-	-	1	2	8	-
6.	Учитељ	-	-	1	-	-	-
7.	Секретар	-	-	-	-	1	-
8.	Благајник	-	-	-	1	-	-
9.	Библиотекар	-	-	-	1	-	-
10.	Домар	-	1	-	-	-	-
11.	Спремачица	5,3	-	-	-	-	-
	СВЕГА	5,3	1	3	25	15	-

УСЛОВИ СРЕДИНЕ У КОЈОЈ ШКОЛА РАДИ

Објекти друштвене средине који ће се користити за реализацију програмских садржаја школе

Р.бр.	ОБЈЕКАТ	НАСТАВНИ САДРЖАЈ	ЗАДУЖЕН	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
1.	СРЦ ТЕК	Спортски терени, атлетска такмичења и крос	Божић Драгољуб	Септемабр, октобар, март
2.	Базен СРЦ ТЕК	Обука непливача, организовање такмичења	Божић Драгољуб	Октобар, март, мај, јун
3.	Дом културе	Приредбе, позоришне представе, рецитаторска, драмска секција	Наставник српског	Током године

Друштвена средина у којој се школа налази повољно утиче на њен рад у појединим подручјима њене делатности. Материјалну и другу помоћ школа има од термоелектране „КОЛУБАРА,, из Великих Црљена, „Тамнава источно поље,, МЗ Велики Црљени, Колубара Универзал и други. Школа успешно сарађује са матичном библиотеком у Великим Црљенима, спортско-рекреативним центром ТЕК-а, користећи базен за обуку непливача и спортска такмичења као и остале спортске терене у оквиру поменутог центра. Већи број часова физичког васпитања током године реализоваће се на теренима поменутог центра.

СОЦИЈАЛНО ЕКОНОМСКИ И КУЛТУРНИ УСЛОВИ ПОРОДИЦЕ УЧЕНИКА

Подручје школе је захваћено индустријском зоном рудника “Колубара”. Отуда је структура родитеља како по образовном нивоу тако и по социјално економском карактеру врло различита. У највећем броју породица постоје сви услови за васпитање и образовање ученика. Међутим има породица где не постоје ни основни услови за њихов живот и рад. То су породице Рома, алкохоличара, деца чији су родитељи на привременом раду у иностранству као и деца привремено расељених лица.

У школи посотји велики број ученика и њихових породица које су примаоци новчане социјалне помоћи – негде око 100 ђака и који кроз пројекат МПНТ „Бесплатни уџбеници“ оставрују своје право да добијање комплета уџбеника. Њима се мора посветити посебна пажња и урадити подробнија анализа колико од постојећег броја ученика редовно долази на наставу и колико њих успева да задовољи стандарде за крај првог и другог циклуса образовања.

ЦИЉЕВИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Основни циљеви образовања и васпитања су:

1. Обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
2. Обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовит развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
3. Свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
4. Развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
5. Развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
6. Континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
7. Развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
8. Пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
9. Развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
10. Развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
11. Оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
12. Развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
13. Развијање позитивних људских вредности;
14. Развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;

15. Развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, толеранције и уважавања различитости;

16. Развијања личног и националног идентитета, развијање свести и осећаја припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

17. Повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18. Повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа наставничтва Републике Србије као државе засноване на знању.

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

Побољшање постигнућа ученика

- Оспособљеност ученика за сналажење у савременом друштву и свим животним ситуацијама
- Активнија улога ученика у наставном процесу, наставним и ваннаставним активностима
- Квалитетно образовање и примењиво знање

- Посвећивање пажње надареним и талентованим ученицима Подизање нивоа мотивације ученика и запослених
- Толерантан приступ и поштовање различитости
- Уређивање и опремање школског простора ради унапређења наставног процеса и безбедносне ситуације;
- Обезбеђивање сигурног окружења за ученике и запослене спровођењем превентивних активности;
- Унапређивање организације рада школе и подизање нивоа одговорности свих запослених у реализацији обавеза и задужења;
- Изграђивање квалитетнијег односа школе и окружења како би се остварили већи ефекти у васпитно-образовно процесу;
- Подизање угледа школе у друштвеном окружењу кроз промоцију наставних и ваннаставних активности
- Коришћење различитих метода, облика и места за извођење наставе;
- Коришћење различитих техника учења и оцењивања у наставном процесу које ће обезбедити квалитетнију наставу, а самим тим и боље резултате ученика;
- Оснаживање компетенција свих запослених у циљу укључивања у савремени систем образовања

ИСХОДИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Исходи образовања и васпитања су јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног одговарајућег нивоа образовања и васпитања. Исходи образовања и васпитања су основа за планирање, праћење и вредновање образовања и васпитања. Исходи образовања и васпитања представљају способност ученика да:

- 1) изрази и тумачи идеје, мисли, осећања, чињенице и ставове у усменој и писаној форми;
- 2) прикупља, анализира, организује и критички процењује информације;
- 3) користи српски језик, односно језик националне мањине и страни језик у зависности од културног наслеђа и средине, потреба и интересовања;
- 4) ефикасно и критички користи научна и технолошка знања, уз показивање одговорности према свом жив оту, животу других и животној средини;
- 5) ради ефикасно са другима као члан тима, групе, организације и заједнице;
- 6) зна како да учи;
- 7) уме да разликује чињенице од интерпретација;
- 8) примењује математичко мишљење и знање у циљу решавања низа проблема у свакодневним ситуацијама;

- 9) поуздано, критички и одговорно према себи и другима користи дигиталне технологије;
- 10) одговорно и ефикасно управља собом и својим активностима;
- 11) ефикасно и конструктивно учествује у свим облицима радног и друштвеног живота, поштује људска права и слободе, комуницира асертивно и ненасилно посебно у растућој разноликости друштава и решавању сукоба;
- 12) покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност и има предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха;
- 13) остварује идеје, планира и управља пројектима ради постизања циљева који доприносе личној афирмацији и развоју, друштвеној или привредној активности;
- 14) схвата свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разуме да нису изоловани;
- 15) има свест о сопственој култури и разноликости култура, уважава значај креативног изражавања идеја, искустава и осећања путем различитих медија, укључујући музику, књижевност, извођачке и визуелне уметности.

I НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Школски програм се реализује у првом и другом циклусу. Први циклус траје у I, II, III и IV разреду, а други циклус у V, VI, VII и VIII разреду. Програм се реализује на српском језику

Напомена: у Школи сви ученици похађају наставу на српском језику, тако да је у свим табелама изостављен српски као нематерњи језик. Ако дође до промене урадиће се анекс на Школски програм и ове табеле изменити.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Страни језик	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-
5.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
6.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
УКУПНО: А		19	684	20	720	20	720	20	720

Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/Грађанско васпитање*	1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: Б		1	36	1	36	1	36	1	36
УКУПНО А + Б		20	720	21	756	21	756	21	756

*Ученик бира један од понуђених програма

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	20	720	21	756	21	756	21	756
2.	Пројектна настава*	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
4.	Додатна настава	-	-	-	-	-	-	1	36

5.	Настава у природи**	7-10 дана годишње	7-10 дана годишње	7-10 дана годишње	7-10 дана годишње
----	---------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

*Пројектна настава је обавезна за све ученике

**Настава у природи се реализује у складу са одговарајућим правилником

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности*	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

*Школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта

НАПОМЕНА: Примена овог плана почиње са првим разредом школске 2018/2019. године, а сукцесивно ће се уводити у наредне три године за II, III и IV разред.

У наредној табели је наставни план за II, III и IV разред који се примењује у школској 2018/2019. години и даље до измена програма.

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	5	180	5	180	нед.	год.
2.	Страни језик	2	72	2	72	5	180
3.	Математика	5	180	5	180	2	72
4.	Свет око нас	2	72	-	-	5	180
5.	Природа и друштво	-	-	2	72	-	-
6.	Ликовна култура	2	72	2	72	2	72
7.	Музичка култура	1	36	1	36	2	72
8.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	1	36
УКУПНО: А		20	720	20	720	20	720

Ред. бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36
2.	Чувари природе, Народна традиција или Од играчке до рачунара	1	36	1	36	1	36
УКУПНО: Б		2	72	2	72	2	72
УКУПНО А + Б		22	792	22	792	22	792

Ред. бр.	В. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36
2.	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава / математика /	-	-	-	-	1	36
4.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36	1	36	1	36
5.	Излети, школа у природи	1-10 дана годишње		1-10 дана годишње		1-10 дана годишње	
УКУПНО: В		3	108	3	108	3-4	108
УКУПНО: А + Б + В		25	900	25	900	25-26	900

Напомена: У Школи се од првог разреда изучава као страни језик енглески.

Напомена: У Школи је организован продужени боравак за ученике I и II разреда, број група сваке школске године зависи од броја пријављених ученика и финансирања од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја. Саставни део Школског програма је и програм рада продуженог боравка.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА ПЕТИ И ШЕСТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144
2.	Страни језик	2	72	2	72
3.	Историја	1	36	2	72
4.	Географија	1	36	2	72
5.	Биологија	2	72	2	72
6.	Математика	4	144	4	144
7.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36
8.	Техника и технологија	2	72	2	72
9.	Ликовна култура	2	72	1	36
10.	Музичка култура	2	72	1	36
11.	Физичко и здравствено васпитање	2	72+54*	2	72+54*
12.	Физика			2	72
УКУПНО: А		24	918	25	954
Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ					
1.	Верска настава/Грађанско васпитање**	1	36	1	36
2.	Други страни језик	2	72	2	72
УКУПНО: Б		3	108	3	108
УКУПНО: А + Б		27	1026	28	1062

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27	1026	28	1062
2.	Слободне наставне активности****	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	28	1062
2.	Ваннаставне активности активности*****	1	36	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана годишње		До 2 дана годишње	

*Обавезне физичке активности реализују се у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање

**Ученик бира један од понуђених изборних наставних предмета

***Ученик бира страни језик са листе коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га као други страни језик

Напомена: У матичној школи се као други страни језик изучава немачки, а у ИО Стапари руски језик

****Слободне наставне активности школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученик обавезно бира једну активност са листе од три слободне наставне активности које Школа нуди, а понуђени су у V и VI разреду: Свакодневни живот у прошлости, Цртање, сликање и вајање и Чуvari природе

*****Ваннаставне активности могу да буду: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне, као и друге активности у складу са простором и људским ресурсима школе

Напомена: У Школском програму прецизиране су у посебном делу ваннаставне активности, генерално организоване кроз рад низа секција

НАПОМЕНА: Примена плана почиње са петим разредом школске 2018/2019. године, такође се део плана примењује од исте године и у шестом разреду и то за три обавезна наставна предмета (Информатика и програмирање, Техника и технологија и Физичко и здравствено васпитање), измену назива предмета (Српског језика у Српски језик и књижевност) и увођење, уместо другог изборног предмета, Слободне наставне активности . Све остале измене у VI, VII и VIII разреду сукцесивно ће се увести у наредне три године.

НАСТАВНИ ПЛАН ЗА СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Ред. бр.	А.ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик	4	144	4	136
2.	Страни језик	2	72	2	72

3.	Ликовна култура	1	36	1	34
4.	Музичка култура	1	36	1	34
5.	Историја	2	72	2	68
6.	Географија	2	72	2	68
7.	Физика	2	72	2	68
8.	Математика	2	144	2	136
9.	Биологија	2	72	2	34
10.	Хемија	2	72	2	68
11.	Техничко и информатичкообразовање	2	72	2	68
12.	Физичко васпитање	2	72	2	68
УКУПНО: А		26	936	26	884
Б.ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ					
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36	1	34
2.	Страни језик	2	72	2	68
3.	Физичко васпитање-изабарани спорт	1	36	1	34
УКУПНО: Б		4	144	4	136
УКУПНО: А + Б		30	1080	30	1020
В.ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ					
1.	Свакодневни живот у прошлости	1	36	1	34
2.	Цртање, сликање и вајање	1	36	1	34
3.	Физичко васпитање-изабарани спорт	1	36	1	34
4.	Хор и оркестар	1	36	1	34
5.	Информатика и рачунарство	1	36	1	34
6.	Шах	1	36	1	34
7.	Домаћинство	1	36	1	34
УКУПНО: В		1	36	1	34
УКУПНО: А + Б + В		31	1116	31	1054

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	31	1116	31	1054
2.	Допунска настава	1	36	1	34
3.	Додатни рад	1	36	1	34

Ред. бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Обавезне ваннаставне активности:				
	А)Час одељењског старешине	1	36	1	34
2.	Слободне активности:	1	36	1	34
	Б)Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72	1-2	34-68
	В)Екскурзије	до 2 дана		до 3 дана	

II ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

Ови програми сачињени су посебно за сваки разред и сваки предмет и посебан су део Школског програма.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРВИ РАЗРЕД

Ред. број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Српски језик	5	180
2.	Немачки језик	2	72
3.	Математика	5	180
4.	Свет око нас	2	72
5.	Ликовна култура	1	36
6.	Музичка култура	1	36
7.	Физичко и здравствено васпитање	3	108
УКУПНО: А		19	684
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ		
1	Верска настава/Грађанско васпитање ³	1	36
УКУПНО: Б		1	36
УКУПНО: А + Б		20	720

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Ред. број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Редовна настава	20	720
2.	Пројектна настава	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава		
5.	Настава у природи	7–10 дана годишње	

Ред. број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	
		нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1–2	36–72
3.	Екскурзија	1 дан годишње	

**ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА
ЗА ПРВИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

1. ЦИЉЕВИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА СУ:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка celovитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celovити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добро- бити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрадне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;
- 18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

А. ПРВИ РАЗРЕД –ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 180

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Почетно читање и писање	90	40	50
2.	Књижевност	45	35	10
3.	Језик <ul style="list-style-type: none">• граматика• правопис• ортоепија	10	7	3
4.	Језичка култура <ul style="list-style-type: none">• говорење• слушање• писање• читање	35	14	21
Укупно		180	96	84

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ						
<ul style="list-style-type: none"> - разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; - влада основном техником читања и писања ћириличног текста; - разуме оно што прочита; - активно слуша и разуме садржај књижевноуметничког текста који му се чита; - препозна песму, причу и драмски текст; - одреди главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом; - уочи ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина; - изрази своје мишљење о понашању ликова укњижевном делу; препозна загонетку и разуме њено значење; - препозна басну и разуме њено значење; - разликује слово, реч и реченицу; - правилно изговори и напише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односноинтерпункцијским знаком на крају; - правилно употреби велико слово; - учтиво учествује у вођеном и слободном 	<p>Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма.</p> <p>Речи и реченице као говорне и писане целине.</p> <p>Текстови засићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање.</p> <p>Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима.</p> <p>Језичке игре.</p> <p>Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка вежбања; моторичке вежбе. Писање (преписивање, самостално писање и диктат).</p> <p>Читање (шчитавање/глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног.</p> <p>Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ћ; џ, ч; ј, љ).</p>	<p>Метода почетног читања и писања</p> <p>Аналитичко-синтетичка метода,</p> <p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања,</p> <p>писаних радова,</p> <p>стваралачка графичких радова, рада на тексту</p> <p>Фронтални, индивидуални групни, у пару</p>	<p>Разредна илустрована словарица</p> <p>Слике</p> <p>Апликације</p> <p>Текстови</p> <p>Фломастери</p> <p>Бојице</p> <p>Буквар</p> <p>Словарица</p> <p>Апликације</p> <p>Радна свеска за почетно читање и писање,</p> <p>слике,CD, мултимедијални и материјали</p>	<p>Читање, рецитовање</p> <p>Писање,преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање</p> <p>Анализа, синтеза, цртање, бојење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>Посматрање,</p> <p>Разговори,</p> <p>Белешке,</p> <p>продукти дечјих активности,</p> <p>задовољство ученика на часу</p> <p>Усмено проверавање, игровне и практичне активности,</p> <p>Писмено проверавање:</p> <p>- школски</p>

<p>разговору;</p> <ul style="list-style-type: none"> - обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима; - усмено препричава; усмено прича према слици/сликама и о доживљајима; - усмено описује ствари из непосредног окружења; - бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору; - напамет говори краће књижевне текстове; - учествује у сценском извођењу текста; - пажљиво и културно слуша саговорнике; - слуша, разуме и парафразира поруку; - слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања; - примењује основна правописна правила; <p>пише читко и уредно;</p> <ul style="list-style-type: none"> - писмено одговара на постављена питања; - спаја више реченица у краћу целину; - пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; - гласно чита, правилно и са разумевањем; - тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; - пронађе информације експлицитно изнете у тексту. 						<p>задачи</p> <ul style="list-style-type: none"> - домаћи задаци, - контролне вежбе - наставни листови - диктат - правописне вежбе
--	--	--	--	--	--	---

КЊИЖЕВНОСТ						
<p>ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија</p> <p>Народна песма, <i>Ја сам чудо видео</i> Јован Јовановић Змај, <i>Зимска песма</i></p> <p>Војислав Илић, <i>Пролетња зора/Воја Царић</i>, <i>Пролеће/Мира Алечковић, Ветар сејач</i> Десанка Максимовић, <i>Првак; Хвалисави</i> <i>зечеви/У гостима/Ливадско звонце</i> Гвидо Тартаља, <i>Китова</i> <i>беба/Мрави/Постеља за зеку</i> Бранко Ћопић, <i>Јежева кућица</i> (читање у наставцима)</p> <p>Душан Радовић, <i>Јесења песма/Срећна Нова година</i></p> <p>Љубивоје Ршумовић, <i>Ау што је школа згодна; Дете/Деца су украс света</i></p> <p>Стеван Раичковић, Цртанка/Бранислав Лазаревић, <i>Слика</i></p> <p>Перо Зубац, <i>Добар друг ти вреди више</i></p> <p>Драгомир Ђорђевић, <i>Није лако бити дете</i></p>	<p>Метода почетног читања и рада на тексту</p> <p>Аналитичко-синтетичка метода,</p> <p>Метода разговора,</p> <p>Метода усменог излагања,</p> <p>Фронтални, индивидуални групни, у пару</p>	<p>Буквар,</p> <p>Лектира,</p> <p>Индивид. словарица,</p> <p>сликовница</p> <p>Читанка,</p> <p>Радна свеска,</p> <p>Мултимедијални материјали,</p>	<p>Читање, рецитованье</p> <p>писање,преписивање, допуњавање</p> <p>слушање</p> <p>говорење</p> <p>причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање</p> <p>анализа, синтеза, сценски наступ, драмска игра, луткарска игра, цртање, бојење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>Посматрање,</p> <p>Разговори,</p> <p>Белешке,</p> <p>продукти дечјих активности</p> <p>задовољство ученика на часу</p> <p>Усмено проверавање, игровне и практичне активности,</p>	
						<p>Проза</p> <p>Народна прича, <i>Свети Сава и ђаци</i> Народна прича, <i>Деда и репа /Голуб и пчела</i> Народна басна, <i>Лисица и гавран</i> Доситеј Обрадовић, <i>Два јарца; Две козе</i> Лав Николајевич Толстој, <i>Два друга</i></p> <p>Драган Лукић, <i>Јоца вози тролејбус/Игор Коларов, Дум-дум Оливер и његов бубањ</i> Ђуро Дамјановић, <i>Дан кад је јутро било</i></p>

	<p><i>слово/Весна Ђоровић Бутрић, Ноћни ћошак</i> Избор из народних и ауторских загонетки (Десанка Максимовић, <i>Загонетке лаке за прваке</i> <i>ђаке, Загонетке</i> Григора Витеза и Бране Цветковића)</p> <p>Драмски текстови</p> <p>Гвидо Тартаља, <i>Зна он унапред</i></p> <p>Душан Радовић, <i>Тужибаба</i></p> <p>Александар Поповић, <i>Неће увек да буде први</i></p> <p>Бора Ољачић, <i>Први дан у школи</i></p> <p>Популарни и информативни текстови</p> <p>Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Свети Сава, Вук Стефановић Караџић, знаменита завичајна личност и др.)</p> <p>Милан Шипка: <i>Буквар</i></p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p><i>Јован Јовановић Змај, Песме за децу (избор)</i></p> <p>Избор из басни и сликовница за децу</p> <p>Књижевни појмови:</p> <p>-песма;</p> <p>-прича;</p> <p>-догађај; место и време збивања;</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	<p>-књижевни лик - изглед, основне особине и поступци;</p> <p>-драмски текст за децу;</p> <p>-шаљива песма;</p> <p>-басна;</p> <p>-загонетка.</p>					
	ЈЕЗИК					
	<p>Реченица; реч; слово.</p> <p>Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи.</p> <p>Реченице као обавештење, питање и заповест.</p> <p>Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа.</p> <p>Правилно потписивање (име, па презиме).</p> <p>Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.</p>	<p>Метода почетног читања и писања</p> <p>Аналитичко-синтетичка метода,</p> <p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања,</p> <p>писаних радова,</p> <p>сваралачка</p>	<p>Буквар, индивидуална словарица,</p> <p>Апликације</p> <p>Радна свеска</p> <p>слике,</p> <p>плакати, мултимедијалн и материјали</p>	<p>Читање, писање, преписивање, допуњавање, слушање</p> <p>говорење</p> <p>истраживање</p> <p>анализа, синтеза, цртање, бојење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>Посматрање, Разговори,</p> <p>Белешке,</p> <p>продукти дечјих активности</p> <p>домаћи задаци</p> <p>задовољство ученика на часу</p> <p>Усмено проверавање, практичне</p>

		графичких радова, рада на тексту				активности, Писмено проверавање: - школски задаци - домаћи задаци, - контролне вежбе -диктати -правописне вежбе
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА						
	<u>Говорење</u>					Посматрање,
Вођени и слободни разговор.	Метода почетног читања и писања	Буквар, индивидуал-на словарица,	Читање,	Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,	Разговори,	Белешке,
Говорни предлошци.	Аналитичко-	Апликације	Писање,преписивање, допуњавање	слушање	продукти дејих активности	
Усмена порука.	-синтетичка	Радна свеска	говорење		домаћи задаци	
Причање, препричавање и описивање.	метода,	слике,	причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање		задовољство ученика на часу	
Казивање књижевног текста.	Метода разговора	плакати, мултимедијалн и материјали	Анализа, синтеза , сценски наступ, драмска игра, луткарска игра			
Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација.	Метода усменог излагања,					
Сценско извођење текста (драмско и луткарско).	писаних радова,				Усмено проверавање, игровне и практичне активности,	
Богађење речника: лексичке и синтаксичке вежбе.	стваралачка					
Разговорне, ситуационе и језичке игре.	графичких радова, рада					
	<u>Слушање</u>					

	<p>Стварне и симулиране ситуације.</p> <p>Слушна порука.</p> <p>Аудио-визуелни записи.</p> <p>Игре за развијање слушне пажње.</p> <p><u>Писање</u></p> <p>Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту.</p> <p>Писана порука.</p> <p>Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста.</p> <p>Реченице/кратак текст погодан за диктирање.</p> <p><u>Читање</u></p> <p>Књижевни текстови.</p> <p>Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др.</p> <p>Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др.</p> <p>Информативни текстови:</p> <p>1. уџбенички: Милан Шипка, Буквар; текстови о знаменитим личностима српске културе;</p> <p>2. вануџбенички: о правилима учтивог понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд.</p>	<p>на тексту</p> <p>Фронтални, индивидуалн, групни, у пару</p>		<p>Цртање, бојење</p>		<p>Писмено проверавање:</p> <p>- школски задаци</p> <p>- домаћи задаци,</p> <p>- диктати</p>
--	---	--	--	-----------------------	--	--

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК 1. РАЗРЕД

Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Број часова: 72

Кључни појмови: поздрављање, представљање себе и других, давање и тражење основних информација, упутстава и налога (о себи и другима), исказивање молби, захвалности и извињења, честитање; описивање бића, предмета и појава; исказивање потреба и осећања; описивање положаја у простору; изражавање припадања, поседовања и допадања.

Опште предметне компетенције: Наставни програм за стране језике у основној школи усмерен је на развој функционалних знања и заснован је на комуникативно дефинисаним исходима учења, односно активностима које ученик успешно реализује користећи страни језик. Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у наставном програму посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуникације појединца у било којој говорној заједници. Полазећи од исхода, односно онога што је ученик у стању да оствари у различитим врстама и видовима комуникације (усмене, писане, делимично и оне невербалне), формално и садржински централну позицију наставног програма заузимају управо комуникативне функције. С обзиром на то да се исходи операционализују преко језичких активности у комуникативним ситуацијама, важно је да се оне у настави страних језика перманентно и истовремено увежбавају. Само тако ученици могу да стекну језичке компетенције које су у складу са задатим циљем.

Компетенције: Компетенција за учење, комуникација, сарадња, естетска компетенција

<p>ИСХОДИ</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ОБЛАСТ/ТЕМА</p>	<p>САДРЖАЈИ</p>
<p>– поздрави и отпоздрави,</p> <p>Примењујући најједноставнија језичка средства;</p> <p>– представи себе и другог;</p> <p>– разуме јасно постављена једноставна питања личне природе и одговара на њих;</p> <p>– разуме кратка и једноставна упутства и налоге и реагује на њих;</p> <p>– даје кратка и једноставна</p>	<p>ПОЗДРАВЉАЊЕ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама.</p> <p>Реаговање на усмени импулс саговорника (наставника, вршњака, и слично); успостављање контакта при сусрету.</p> <p>Садржаји</p> <p>Hallo. Guten Morgen /Tag /Abend /Nacht. Wie geht es dir? Danke gut, und dir? Aufwiedersehen. Tschüss. Bis bald. Danke schön! Bitte schön!</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.</p>
	<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама.</p> <p>Слушање кратких и једноставних текстова у којима се неко представља представљање себе и других особа, присутних и одсутних.</p> <p>Садржаји</p> <p>Mein Name ist Maria/ Ich heiße Maria. Wie heißt du? Das ist mein Freund. Sein Name ist Marko. Maria, das ist Barbara. Barbara, das ist</p>

<p>упутства и налоге;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме позив и реагује на њега; – упуту позив на заједничку активност; – разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; – упуту кратке и једноставне молбе; – искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; – разуме једноставно исказане честитке и одговара на њих; – упуту једноставне честитке; – препозна и именује жива бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставне описе 		<p>Maria. Das ist Frau Ivona. Sie ist meine Lehrerin. Das ist Herr Jones. Er ist euer Lehrer. Wie alt bist du? Ich bin sieben. Er ist zehn Jahre alt. Wer ist das? Das ist mein Vater. Ist Peter dein Bruder/Freund? Ja er ist, /Nein, er ist nicht. Ist Anna deine Schwester/Freundin? Ja sie ist, /Nein, sie ist nicht. Wer ist auf dem Foto? Das ist meine Schwester. Sie heißt Andrea.</p> <p>Личне заменице у функцији субјекта – Ich, du ...</p> <p>Присвојне заменице – mein, dein...</p> <p>Показне заменице – der, die, das</p> <p>Глагол sein –Präsens</p> <p>Питања са Wer /Wie (alt)</p> <p>Основни бројеви (1–10)</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања и представљања у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја</p>
<p>живих бића, предмета и места;</p> <ul style="list-style-type: none"> – опише жива бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; – разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и 	<p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ</p> <p>ЈЕДНОСТАВНИХ</p> <p>УПУТСТАВА И</p> <p>НАЛОГА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање налога и упутстава и реаговање на њих; давање кратких и једноставних упутстава (комуникација у учионици – упутства и налози које размењују учесници у наставном процесу,</p>

<p>осећањима и реагује на њих;</p> <p>– изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;</p> <p>– разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих;</p> <p>– тражи и пружи кратка и једноставна обавештења о положају у простору;</p> <p>– разуме једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагује на њих;</p> <p>– тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање;</p> <p>– разуме једноставне исказе за изражавања допадања/недопадања и реагује на њих;</p> <p>– тражи мишљење и изражава</p>		<p>упутства за игру и слично).</p> <p>Садржаји</p> <p>Los geht's. Ruhe, bitte. Hör zu! Schau mal! Schau das Foto an! Setzt dich. Steh auf! Dreh sich um! Spring!. Sag Hallo!/Auf Wiedersehen! Mach das Buch auf/zu! Nimm den Bleistift!</p> <p>Komm rein! Komm zur Tafel!. Gib mir bitte dein Buch! Hör und sprich nach! sing mit!/und zeichne/schreibe die richtige Nummer auf! Schneide/Steck/Zeige/... Zahle von...bisDreh sich um!. Beeile dich! Schnell! Pass auf! Ich verstehe/Ich verstehe nicht. Ich bin fertig.</p> <p>Императив</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.</p>
	<p>ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ</p> <p>ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ</p>	<p>Језичке активности</p> <p>у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање кратких једноставних позива на заједничку активност и реаговање на њих (позив на рођендан, игру, дружење...); упућивање и прихватање/одбијање позива на заједничку активност, уз коришћење најједноставнијих израза.</p> <p>Садржаји</p>

<p>допадање/недопадање једноставним језичким средствима.</p>		<p>Lass uns Fussball spielen!/Memoriespiel/Singe!.komm und spiel mit mir! Komm yur Geburtstagsparty! Super! Prima! OK. In Ordnung. Entschuldigung, ich kann nicht!</p> <p>Императив</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода.</p>
	<p>ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА</p>	<p>Језичке активности</p> <p>у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање једноставних исказа којима се тражи помоћ, услуга или обавеш-тење;давање једноставног, усменог одговора на исказану молбу; изража-вање иприхватање молби, захвалнос-ти и извињења.</p> <p>Садржаји</p> <p>Kann ich bitte einen Apfel bekommen? Ja, hier bitte. Danke/Danke, Anna.Nichts zu danken. Nein, Entschuldigung/Nicht jetzt/Nein,du kannst nicht. Kannst du mir bitte helfen? Kann ich ein bisschen Wasser bekommen?</p> <p>Kann ich rausgehen? Lehrer/Lehrerin entschuldigen Sie bitte,...? Ich sehe nicht.Könnten Sie bitte wiederholen? Entschuldigung für die Verspätung! Kein Problem.Модални глаголи за изражавање</p>

		<p>молбе – können/dürfen</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Правила учтиве комуникације.</p>
	<p>ЧЕСТИТАЊЕ</p>	<p>Језичке активности</p> <p>у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање кратких и једноставних устаљених израза којима се честита празник, рођендан; реаговање на упућену честитку и упућивање кратких пригодних честитки.</p> <p>Садржаји</p> <p>Alles Gute zum Geburtstag! Frohe Weihnachten! Alles Gute ins neue Jahr! Frohe Ostern! Danke dir!</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Најзначајнији празници и начин обележавања/прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.</p>
	<p>ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање краћих једноставних описа живих бића, предмета и места у којима се појављују информације о спољном изгледу, појавним блицима,</p> <p>димензијама и осталим најједноставнијим карактеристикама; давање кратких усмених описа живих бића, предмета и места.</p>

		<p>Садржаји</p> <p>Es ist ein/eine... Es ist kurz/lang/klein/groß/blau. Ich sehe einen roten Apfel und zwei gelbe Bananen/drei blaue und vier orange Ballons.Hier ,ein Bleistift. Welche Farbe ist das?Es ist blau /Der Bleistift ist blau. Глаголи haben i sein</p> <p>Правилна множина именица</p> <p>Модални глагол können уз глагол sehen</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.</p>
	<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање исказа у вези са потребама, осетима, осећањима; саопштавање својих потреба, осета и осећања и (емпатично) реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји</p> <p>Ich habe Hunger/Durst. Hier ist ein Sandwich.Möchtest du ein bisschen Wasser? Ja bitte. Nein danke.</p> <p>Bist du glücklich/traurig/warm/kalt?</p> <p>Präsens (sein, möchten)</p> <p>Модални глагол können за изражавање предлога</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p>

		Правила учтиве комуникације.
	<p align="center">ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање кратких текстова у којима се на једноставан начин описује положај у простору; усмено тражење и давање информација о положају у простору.</p> <p>Садржаји</p> <p>Wo ist mein Vater? Ist er im Schlafzimmer? Nein, er ist im Bad. Wo ist mein Hund? Er ist im Garten. Wo ist meine Tasche. Sie ist auf dem Stuhl? Wo ist die Toilette? Es ist hier/dort.</p> <p>Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних односа –</p> <p>hier, dort, in, auf</p> <p>Питања са Wo</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Култура становања: село, град.</p>
	<p align="center">ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/ НЕПРИПАДАЊА И</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање</p> <p>припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања и реаговање на њих; усменоисказивање</p>

	<p>ПОСЕДОВАЊА/ НЕПОСЕДОВАЊА</p>	<p>припадања/неприпадања и поседовања/непоседовања.</p> <p>Садржаји</p> <p>Das ist mein Ball. Ist das dein Fahrrad?</p> <p>Ich habe einen Hund. Hast du ein Haustier? Er/Sie hat zwei Schwester Wer hat einen/eine/ein...?</p> <p>Присвојни придеви mein, dein...</p> <p>Haben за изражавање припадања/ поседовања</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>Породица, пријатељи, кућни љубимци, играчке.</p>
	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/ НЕДОПАДАЊА</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање кратких текстова с једноставним исказима за изражавање</p> <p>допадања/недопадања и реаговање на њих; усмено исказивање слагања/неслагања,допадања/недопадања</p> <p>Садржаји</p> <p>Magst du Eis? Ja, ich mag/Nein,ich mag nicht. Ich mag Birnen und Orange. Ich mag keine Milch und keinen Käse. Spielst du gern Computer?</p>

		Präsens глагола mögen (Интер)културни садржаји: Храна и пиће.
--	--	---

Тема	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10-	11.	12.
Стандарди	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.	1.1.1.
	1.1.10.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.	1.1.2.
		1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.	1.1.3.
	1.2.1.	1.1.4.										
	1.2.4.	1.1.10.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.	1.1.4.
		1.1.11.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.	1.1.5.
			1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.	1.1.10.
		1.1.15.	1.1.15.									
		1.2.1.	1.2.1.	1.1.15.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.	1.1.11.
		1.2.4.	1.2.4.	1.2.1.	1.1.12.	1.1.12.	1.1.12.	1.1.12.	1.1.12.	1.1.12.	1.1.12.	1.1.12.
		1.3.1.		1.2.4.	1.2.1.	1.1.15.	1.1.14.	1.1.15.	1.1.14.	1.1.14.	1.1.14.	1.1.14.
		2.1.1.	1.3.1.					1.1.15.	1.2.1.	1.1.15.	1.1.15.	1.1.15.
			2.1.1.	1.3.1.	1.3.1.	1.2.4.	1.2.1.	1.2.1.	1.2.4.	1.1.15.	1.1.15.	1.1.15.
				2.1.1.	2.1.1.	1.3.1.	1.2.4.	1.2.4.	1.3.1.	1.2.1.	1.2.1.	1.2.1.
				2.1.12.	2.1.1.	2.1.1.	1.3.1.	1.3.1.	2.1.1.	1.2.4.	1.2.4.	1.2.4.
				2.1.12.	2.1.12.		2.1.1.	2.1.1.	1.3.1.	1.3.1.	1.3.1.	
						2.1.1.	2.1.1.	2.1.3.	1.3.1.	1.3.1.	1.3.1.	
						2.1.12.	2.1.3.	2.1.12.	2.1.1.	2.1.1.	2.1.1.	
							2.1.12.	2.1.13.	2.1.3.	2.1.3.	2.1.3.	
									2.1.12.	2.1.12.	2.1.12.	
									2.1.13.	2.1.13.	2.1.13.	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме **на основном** нивоу.

1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА

РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.

ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.

ПСТ.1.1.3. Разуме кратка, једноставна, разговетно и споро изговорена упутства.

ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.

ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.

УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).

ПСТ.1.1.11. Уз дуге паузе и уз помоћ саговорника, саопштава основне информације о себи и свом непосредном окружењу, тражи одређени предмет, користећи кратке једноставне исказе.

ПСТ.1.1.12. Уз дуге паузе, описује или представља људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности користећи најједноставнија језичка средства.

ПСТ.1.1.14. Поставља и одговара на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања користећи једноставна језичка средства.

ПСТ.1.1.15. Формулише молбе и извињења.

2. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА

ПСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну).

ПСТ.1.2.4. Користи елементарне и најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.

3. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА

ПСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода).

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме **на средњем** нивоу.

1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА

РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА

ПСТ.2.1.1. Разуме краће низове (2-3) саопштења, упутстава, молби који се односе на његове потребе и интересовања.

ПСТ.2.1.3. Разуме основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања.

УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ

ПСТ.2.1.12. Успева да поведе и/или одржи разговор на блиске и познате теме.

ПСТ.2.1.13. Уз краће паузе и минималну помоћ саговорника, размењује информације, тражи одређени предмет, објашњење, услугу, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.

Начин и поступак за реализацију програма у складу са дидактичко-методичким упутством

ТЕМА/ОБЛАСТ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА
ПОЗДРАВЉАЊЕ	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трају дуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање</p> <p>Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала</p>

<p>ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала</p>
<p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности</p>

	<p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетач-не исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетач-не исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p>

	<p>Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ЧЕСТИТАЊЕ</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p>

	<p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема“ у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ОПИСИВАЊЕ ЖИВИХ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање</p> <p>Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).</p>

	<p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТАИ ОСЕЋАЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој, отвори/затвори свеску, итд.)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p>
<p>ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој..)</p>

	<p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити хронологију и сл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације, јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Класирање и упоређивање</p> <p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ПРИПАДАЊА/</p> <p>НЕПРИПАДАЊА И</p> <p>ПОСЕДОВАЊА/</p> <p>НЕПОСЕДОВАЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетачне исказе, утврдити</p>

	<p>хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације,јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
<p>ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>ДОПАДАЊА/</p> <p>НЕДОПАДАЊА</p>	<p>Током часа препоручује се динамично смењивање техника/активности које не би требало да трајудуже од 15 минута.</p> <p>Слушање и реаговање на упутства наставника на страном језику или са аудио-записа (слушај, повежи, одреди, пронађи), али и активности у вези са радом у учионици: нацртај, исеци, обој...)</p> <p>Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.)</p> <p>Мануелне активности (израда паноа, пре-зентација, зидних новина, постера и сл.)</p> <p>Вежбе слушања (према упутствима наставника или са аудио-записа повезати појмове, додати делове слике, допунити информације, селектовати тачне и нетач-не исказе, утврдити хронологију исл.)</p> <p>Игре примерене узрасту и дидактичком захтеву (за загревање, развијање пажње и концентрације,</p> <p>јачање мотивације, увођење нове језичке грађе или пак утврђивање).</p> <p>Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим, компарације...).</p>

	<p>Решавање „текућих проблема” у разреду, тј. договори и мини-пројекти.</p> <p>„Превођење” исказа у гест и геста у исказ.</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала.</p>
--	---

Процена и провера постигнућа ученика: Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима и групама, задаци у радној свесци, тестови слушања, различите технике формативног оцењивања.

Предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ предмета: **Циљ** учења предмета **математика** је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и применистечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 180

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Геометрија	27	11	16
2.	Бројеви	146	57	89
3.	Мерење и мере	7	3	4
Укупно		180	71	109

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: ГЕОМЕТРИЈА						
<ul style="list-style-type: none"> - одреди међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; - упореди предмете и бића по величини; - уочи и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; - именује геометријска тела и фигуре; - групише предмете и бића са заједничким својством; - сложи/разложи фигуру која се састоји од познатих облика; - разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; - црта праву линију и дуж помоћу лењира; 	<p>ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА</p> <p>Просторне релације.</p> <p>Величина предмета и бића.</p> <p>Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа.</p> <p>Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао.</p> <p>ЛИНИЈЕ</p> <p>Права, крива и изломљена линија.</p> <p>Затворена и отворена линија.</p> <p>Тачка и линија. Дуж.</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p> <p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни, у пару</p>	<p>Мултимед. материјали</p> <p>Предмети облика круга, правоугаоника и квадрата</p> <p>Модел геометријских тела</p> <p>Наставни листићи, лењир</p>	<p>Цртање, бојење, обележавање,</p> <p>Упоредивање, дређивање, положеја предмета, посматрање, закључивање</p> <p>Слушање,</p> <p>говорење</p> <p>Причање, истраживање</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	

Наставна тема: БРОЈЕВИ	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
<p>- броји унапред и уназад и са прескоком;</p> <p>- прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој;</p> <p>- користи редне бројеве;</p> <p>- разликује парне и непарне бројеве, одрединајвећи и најмањи број, претходника и следбеника;</p> <p>- користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика;</p> <p>- сабира и одузима два једноцифрена броја незаписујући поступак;</p> <p>- сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице;</p> <p>- растави број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања;</p> <p>- реши текстуални задатак са једном операцијом;</p> <p>- разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност;</p>	<p>Бројање, писање и читање бројева.</p> <p>Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање бројева.</p> <p>Редни бројеви.</p> <p>Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој.</p> <p>Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој.</p> <p>Својства сабирања.</p> <p>Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом.</p> <p>Динар, кованице и новчанице до 100 динара.</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p> <p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни, у пару</p>	<p>Мултимед. материјали</p> <p>Наставни листићи</p> <p>Рачунаљке</p> <p>Штапићи</p> <p>Жетони</p>	<p>Цртање, бојење, обележавање,</p> <p>Упоредивање бројева, посматрање, закључивање</p> <p>Слушање, говорење</p> <p>Причање, читање, истраживање, сабирање, одузимање, решавање</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	

<p>- уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;</p> <p>- прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле;</p>						
<p>Наставна тема:</p> <p>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Наставне методе и Наставни облици</p>	<p>Наставна средства</p>	<p>Активности ученика</p>	<p>Активности наставника</p>	<p>Евалуација</p>
<p>- измери дужину задатом, нестандартном</p> <p>јединицом мере;</p> <p>- преслика тачке и фигуре у квадратној мрежини основу задатог упутства.</p>	<p>Мерење дужине нестандартним јединицама мере.</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p> <p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни, у пару</p>	<p>Мултимед. материјали</p> <p>Наставни листић</p> <p>Наставни листићи</p> <p>Прибор за цртање</p>	<p>Цртање, бојење, обележавање,</p> <p>Упоредивање по дужини, посматрање, закључивање</p> <p>Слушање, говорење</p> <p>причање, истраживање</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, прегледа, задатке,</p>	

Предмет: СВЕТ ОКО НАС

Циљ предмета: Циљ учења предмета свет око нас је упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијања способности за одговоран живот у њему.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 72 ЧАСА

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
1	Ја и други	18	13	5
2	Разноврсност природе	38	22	16
3	Човек ствара	7	4	3
4	Оријентација у простору и времену	9	4	5
Укупно		72	43	29

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: ЈА И ДРУГИ						
<p>-препозна и исказе радост, страх, тугу и бес уважавајући себе и друге;</p> <p>-правовремено и примерено ситуацији исказе своје основне животне потребе за храном, водом и одласком у тоалет;</p> <p>-се понаша тако да уважава различитости својих вршњака и других људи;</p> <p>-придржава се договорених правила понашања у школи и прихвата последице ако их прекрши;</p> <p>-сарађује са вршњацима у заједничким активностима;</p>	<p>Основна осећања (радост, страх, туга и бес)</p> <p>Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом.)</p> <p>Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интресовањима.</p>	<p>Разговор, игровна активност, вербална, илустративно-демонстративна</p> <p>Фронтални, индивидуални, групни, у пару</p>	<p>Уџбеник,радна свеска, модели лица са осећањима, колаж папир, лепак, маказе, фломастери, часописи.</p>	<p>Читање,</p> <p>Слушање,</p> <p>Говорење,</p> <p>Причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање, извођење огледа,</p> <p>анализа, синтеза , цртање, бојење, сецкање, лепљење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>Посматрање, разговори, белешке, продукти дечјих активности, игровне и практичне активности, усмено и писмено проверавање</p>
ПОРОДИЧНИ ДОМ, ШКОЛА						
<p>-одржава личну хигијену и адекватно се одевау циљу очувања здравља;</p> <p>-чува своју, школску и имовину других;</p> <p>-прати инструкције одраслих у опасним ситуацијама: поплава, земљотрес, пожар;</p> <p>-својим речима опише пример неке опаснеситуације из свог непосредног окружења;</p> <p>-примењује правилабезбедног понашања на путу од куће до школе приликом кретања улицом са и без</p>	<p>Групе људи: породица,школска заједница, разред, одељење, суседи.</p> <p>Права и обавезе чланова група.</p> <p>Правила понашања појединца и групе.</p> <p>Празници:породични, школски.</p>	<p>Разговор, илустративно-демонстративна, вербална, текстуална, игровне активности, практичан рад.</p> <p>Фронтални, индивидуални, групни, у пару</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, материјал за прављење стрипа, и одељенских правила понашања, сличице, картон у боји,</p>	<p>Читање,</p> <p>Слушање,</p> <p>Говорење,</p> <p>Причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање, извођење огледа,</p> <p>анализа, синтеза , цртање, бојење, сецкање, лепљење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке</p>	<p>Посматрање, разговори, белешке, продукти дечјих активности, игровне и практичне активности, усмено и писмено проверавање</p>

<p>тротоара и преласка улице;</p> <p>-снађе се у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката;</p> <p>-одреди време својих активности помоћу временских одредница: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;</p>						
ЗДРАВЉЕ И БЕЗБЕДНОСТ						
<p>-посматрањем и опипавањем предмета одреди својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко;</p> <p>-учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;</p> <p>-разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења</p> <p>-препознаје облике појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера;</p> <p>-препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина;</p> <p>-идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа;</p>	<p>Здрав начин живота: становање, одевање, исхрана, лична хигијена, рад, одмор.</p> <p>Безбедно понашање у саобраћају на путу од куће до школе (кретање улицом са и без тротоара, прелажење преко улица, безбедно место за игру).</p> <p>Опасне ситуације по живот, здравље и околину, превенција и правилно понашање (у дому и школској средини, саобраћају, током природних непогода)</p>	<p>Вербална, разговор, практичан рад, хеуристичка, метода графичких радова, демонстративна</p> <p>Фронтални, индивидуални, групни, у пару</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, кратки филм, слике (модел) воћа и поврћа, табела, модели раскрснице, саобраћајних знакова, улице, кругови три боје семафора, слике, цртани филм, цедуље са опасним ситуацијама, сличице из часописа, маказе, лепак, фломастери, материјал за прављење плаката са порукама</p>	<p>Читање, Слушање, Говорење, Причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање, извођење огледа, анализа, синтеза, цртање, бојење, сецкање, лепљење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке</p>	<p>Посматрање, разговори, белешке, игровне и практичне активности, домаћи задаци, наставни листови, усмено и писмено проверавање, задовољство ученика на часу</p>

ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И ВРЕМЕНУ						
<p>-уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа,</p> <p>-препознаје главу, труп, руке и ноге као делове тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу;</p> <p>-препознаје улогу чула вида слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења;</p> <p>-штеди воду и одлаже воду на предвиђена места;</p> <p>-се понаша тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу;</p> <p>-повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.</p>	<p>Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте.</p> <p>Сналажење у времену у односу на временске одреднице: делови дана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра</p>	<p>Вербална, илустративно-демонстративна, игровне активности, текстуална, хеуристичка, писаних радова, практичних радова</p> <p>Фронтални, индивидуални, групни, у пару</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, предмети из окружења, текстови, наставни листићи, цртежи лавиринта, модели сатова, плакат</p>	<p>Читање,</p> <p>Слушање,</p> <p>Говорење,</p> <p>Причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање, извођење огледа,</p> <p>анализа, синтеза, цртање, бојење, сецкање, лепљење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке</p>	<p>Посматрање, разговори, белешке, игровне и практичне активности, домаћи задаци, наставни листови, усмено и писмено проверавање, задовољство ученика на часу</p>
	ЧОВЕК СТВАРА					
	<p>Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада).</p> <p>Материјали за израду предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко).</p>	<p>Вербална, илустративно-демонстративна, текстуална, практичних радова, писаних радова, хеуристичка</p> <p>Фронтални, индивидуални, групни, у пару</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, текст, узорци материјала, табеле, папир, материјали за прављење "магичних прстију", предмети, материјал за прављење</p>	<p>Читање,</p> <p>Слушање,</p> <p>Говорење,</p> <p>Причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање, извођење огледа,</p> <p>анализа, синтеза, цртање, бојење,</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке</p>	<p>Посматрање, разговори, белешке, игровне и практичне активности, домаћи задаци, наставни листови, усмено и писмено проверавање, задовољство ученика на</p>

				сецкање, лепљење		часу
РАЗНОВРСНОСТ ПРИРОДЕ						
<p>Сунчева светлост и топлота.</p> <p>Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање.</p> <p>Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег.</p> <p>Облици појављивања воде у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства воде: укус, мирис, провидност, раствара поједине материјале.</p> <p>Изглед земљишта у непосредном окружењу.</p> <p>Изглед земљишта: равница брдо, планина.</p> <p>Изглед земљишта у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност.</p> <p>Карактеристичне биљке и жиботиње у непосредном</p>	<p>Вербалне, разговори, илустративно-демонстративна, текстуална, писаних радова, хеуристичка, игровна активност, практичан рад</p> <p>Фронтални, индивидуални, групни, у пару</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, слике, табеле, филм, припремљени задаци, материјал за огледе, текстови, модели воћа и поврћа, лутке, цртани филм, материјал за рад у пару, укрштеница, радови ученика, наставни листићи, глобус</p>	<p>Читање,</p> <p>Слушање,</p> <p>Говорење,</p> <p>Причање, препричавање, описивање, посматрање, истраживање, извођење огледа,</p> <p>анализа, синтеза, цртање, бојење, сецкање, лепљење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке</p>	<p>Посматрање, разговори, белешке, игровне и практичне активности, домаћи задаци, наставни листови, усмено и писмено проверавање, задовољство ученика на часу</p>	

	<p>окружењу.</p> <p>Изглед и делови тела биљака.</p> <p>Изглед и делови тела животиња на примерима сисара, птица, риба, инсеката.</p> <p>Човеково тело-делови тела(глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира).</p> <p>Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња, човека.</p> <p>Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p>					
--	---	--	--	--	--	--

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ предмета: Циљ учења предмета ликовна култура је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практичан рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 36 часова

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Простор / Ликовна култура и окружење	4	/	4
2.	Облици/ Односи у видном пољу	15	9	6
3.	Линије и облици око нас/ Обликовање	10	7	3
4.	Споразумевање	7	/	7
Укупно		36	16	20

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ						
<ul style="list-style-type: none"> - опише, својим речима, визуелне карактеристике по којима препознаје облике и простор; - пореди своје утиске и утиске других о уметничким делима, изгледу објеката/предмета и облицима из природе и окружења; - одреди, самостално и у сарадњи са другима положај облика у простору и у равни; - црта на различитим подлогама и форматима папира; - користи материјал и прибор у складу са инструкцијама; - обликује једноставне фигуре од меког материјала; - одабере, самостално, начин спајања најмање два материјала; - преведе једноставне појмове и информације у ликовни рад; - изрази, материјалом и техником по избору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања; - преобликује, сам или у сарадњи са другима, употребне предмете мењајући им намену; - изрази познате појмове мимиком и покретом тела, без звука; - повеже одабрану установу културе са њеном наменом; - поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе. 	<p>Простор. Отворени и затворени простор, природа и простор који је човек обликовао.</p> <p>Карактеристичне визуелне одлике по којима се препознаје врста простора. Значај чувања споменика или значајних објеката у најближем окружењу. Значај уређења простора у коме ученик борави.</p> <p>Уметничка занимања и продукти. Слика - сликар, вајар - скулптура, фотограф - фотографија... Изглед употребних предмета које су дизајнирали уметници.</p> <p>Установе културе (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...). Правила понашања и облачења у различитим установама културе, договорена правила понашања.</p>	<p>Дијалoшка, илустрaтивно-демонстрaтивна, практичних радова, хеуристичка</p> <p>фронтални индивидуални групни у пару</p>	<p>блок, графитна оловка, дрвене бојице, пластелин, фломастери, водене боје, темпере, новине, лепак, маказе, кликери...</p>	<p>Слушање, говорење, причање, описивање, посматрање, истраживање</p> <p>Анализа, синтеза ,</p> <p>цртање, бојење, обликовање, п реобликовање ,упоређује, сценски наступ, рукује прибором</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, организује рад</p>	<p>Посматрање, разговори, продукти дечјих активности, задовољство ученика на часу</p>
ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ						

	<p>Облици. Облици из природе, облици које је створио човек, правилни и неправилни облици. Својства облика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто).</p> <p>Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно).</p> <p>Кретање. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надоле). Безбедност у саобраћају - илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност од посматрача.</p> <p>Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.</p>	<p>Дијалоска, илустративно-демонстративна, практичних радова, хеуристичка</p> <p>фронтални индивидуални групни у пару</p>	<p>блок, графитна оловка, водене боје, дрвене и воштане боје, лепак, маказе</p>	<p>Слушање, говорење, причање, описивање, посматрање, истраживање</p> <p>Анализа, синтеза , цртање, бојење, обликовање,п реобликовање ,упоређује, изводи огледе</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, организује рад</p>	<p>Посматрање, разговори, производи дечјих активности, задовољство ученика на часу</p>
ОБЛИКОВАЊЕ						
	<p>Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором.</p> <p>Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала.</p> <p>Обликовање цртежа. Врсте линија (отворена, затворена,</p>	<p>Дијалоска, илустративно-демонстративна, практичних радова, хеуристичка</p> <p>фронтални индивидуални групни</p>	<p>блок, графитна оловка, водене боје, туш, фломастери, велики хамер, материјали из непосредне</p>	<p>Слушање, говорење, причање, описивање, посматрање, истраживање</p> <p>Анализа, синтеза , цртање,</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи,</p>	<p>Посматрање, разговори, производи дечјих активности, задовољство ученика на часу</p>

	<p>права, крива,светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, испрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...). Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор.</p> <p>Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор.</p> <p>Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...).</p> <p>Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...</p>	у пару	окоLINE, пластелин	бојење, обликовање, преобликовање, упоређује, рукује прибором	организује рад	
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ					
	<p>Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм — традиционално урађени (слободоручно обликовани или нацртани ликови) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова.</p> <p>Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепо писање. Украсна слова.</p> <p>Традиција. Празници и</p>	<p>Дијалoшка, илустративно-демонстративна, практичних радова, хеуристичка</p> <p>фронтални индивидуални групни у пару</p>	<p>Картон, папири различитих врста и боја, лепак, маказе, блок, колаж папир, пластичне чаше од јогурта, семенке, лишће</p>	<p>Слушање, говорење, причање, описивање, посматрање, истраживање</p> <p>Анализа, синтеза,</p> <p>цртање, бојење, обликовање, преобликовање</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи,</p>	<p>Посматрање, разгово-ри, продукти дечјих активности, задовољство ученика на часу</p>

	украшавање. Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.			,упоређује, сценски наступ	организује рад	
--	--	--	--	----------------------------------	----------------	--

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ предмета: **Циљ** учења предмета *музичка култура* је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичкоискуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : **36 часова**

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Слушање музике	36	31	5
2.	Извођење муике	36	31	5
3.	Музичко стваралаштво	16	13	3
Укупно		36	31	5

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: СЛУШАЊЕМУЗИКЕ						
<p>-објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна;</p> <p>-разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе;</p> <p>-препозна музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу;</p> <p>- повезује музичко дело у односу на њему блиске ситуације, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела;</p> <p>-поштује договорена правила понашања прислушању музике;</p>	<p>Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук - лик, музика - радња.</p> <p>Композиције које илуструју различита осећања.</p> <p>Звук и тон (извори).</p> <p>Звуци тела (пулс, куцање срца, дисање...). Звуци из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...).</p> <p>Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак - дуг), јачина (гласан - тих), висина (висок - дубок).</p> <p>Тишина и одсуство звука.</p> <p>Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената.</p> <p>Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група</p>	<p>Дијалoшка, демонстра-тивна, хеуристичка, експеримен-тална, практичан рад</p> <p>-слушање, разговор</p> <p>Фронтални. Индивидуал-ни</p>	<p>Рачунар, ТВ, јут-јуб, ДВД-плејер,</p> <p>разне композиције, ЦД</p>	<p>Слушање, говорење,</p> <p>причање, певање,</p> <p>упоређује, сценски наступ</p>	<p>Пева, свира, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, организује рад</p>	

	<p>свирача, оркестар).</p> <p>Различити жанрови везани за ситуације значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...).</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност).</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p> <p>Носиоци звука (це-де плејер, ем пе 3 плејер, рачунар...).</p>					
<p>Наставна тема: ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Наставне методе и Наставни облици</p>	<p>Наставна средства</p>	<p>Активност и ученика</p>	<p>Активности наставника</p>	<p>Евалуација</p>
<p>- користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука;</p> <p>- изговара у ритму уз покрет</p>	<p>Изговор бројалице у ритму уз покрет - пљескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надланицу, ударом о клупу.</p>	<p>Дијалoшка, демонстративна, хеуристичка,</p>	<p>Рачунар, ТВ, јут-јуб, ДВД-плејер,</p> <p>разне композиције,</p>	<p>Слушање, говорење, причање, певање, свирање на дејим</p>	<p>Пева, свира, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује, прати,</p>	

<p>бројалице;</p> <p>- пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;</p> <p>- пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре;</p> <p>- примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању;</p> <p>- свира по слуху звучне ономотопеје и илустрације, ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деоницеу музичким играма;</p> <p>- повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритамса графичким приказом;</p> <p>- објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења;</p>	<p>Звучне ономотопеје и илустрације.</p> <p>Држање тела и дисање - правилан начин певања.</p> <p>Правилна дикција - изговарање брзалица и бројалица.</p> <p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.</p> <p>Певање песама уз покрет - песме уз игру и народне песме.</p> <p>Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено).</p> <p>Дечји ритмички инструменти и начииа свирања на њима.</p> <p>Свирање по слуху пратње уз бројалице и песме - пулс, ритам, груписање удара.</p> <p>Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима - песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације.</p> <p>Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтерна-</p>	<p>експериментална, практичан рад</p> <p>певање,</p> <p>свирање, извођење игара</p> <p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни рад</p> <p>Рад у пару</p>	<p>ЦД</p>	<p>инструментима, анализира, упоређује, сценски наступ</p>	<p>вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, организује рад</p>	
---	--	--	-----------	--	--	--

	<p>тивним изворима звука.</p> <p>Свирање графички представљеног ритма.</p> <p>Музички бонтон.</p>					
<p>Наставна тема: МУЗИЧКО</p> <p>СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Наставне методе и Наставни облици</p>	<p>Наставна средства</p>	<p>Активности ученика</p>	<p>Активности наставника</p>	<p>Евалуација</p>
<p>- учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p> <p>- направи дечје ритмичке инструменте;</p> <p>- ствара звучне ефекте, покрете уз музику, мању ритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих</p>	<p>Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала.</p> <p>Стварање звукова из непосредне околине и природе спонтаном или договореном импровизацијом.</p> <p>Креирање сопствених покрета уз музику која се изводи или слуша.</p> <p>Стварање звучних ефеката и једноставне ритмичке пратње користећи различите изворе звука.</p>	<p>Дијалoшка, демонстративна, хеуристичка, експериментална, практичан рад</p> <p>певање,</p> <p>свирање, извођење игара</p>	<p>Рачунар, ТВ, јут-јуб, ДВД-плејер,</p> <p>разне композиције, ЦД</p>	<p>Слушање, говорење, причање, певање, свирање,</p> <p>упоређује, сценски наступ,</p>	<p>Пева, свира, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, организује рад</p>	

<p>извора звука, музичко питање и одговор наритмичким удараљкама, једноставну мелодијуна краћи задати текст;</p> <p>- изабере према литерарном садржају одговарајући музички садржај.</p>	<p>Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставне ритмичке пратње уз бројалице, песме и музичке игре.</p> <p>Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства - изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима.</p> <p>Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу.</p> <p>Стварање једноставне мелодије на краћи текст.</p> <p>Бирање познатих музичких садржаја, звучних ономотеја и илустрација за стварање звучне приче - праћење литерарног текста.</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни рад</p> <p>Рад у пару</p>				
---	--	--	--	--	--	--

Предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ предмета: Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 108

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Физичке способности			
2.	Моторичке вештине <ul style="list-style-type: none"> • ходање и трчање • скакања и прескакања • бацања и хватања • пузања, вишења, упори и пењања • вежбе на тлу • вежбе равнотеже • вежбе са реквизитима • плес и ритмика • полигони 	17 16 13 13 8 14 7 7 4		
3.	Физичка и здравствена култура <ul style="list-style-type: none"> • култура вежбања и играња • здравствено васпитање 	11 4 7		
Укупно		108		

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ						
<p>-примени једноставне, двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања);</p> <p>-правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;</p> <p>- комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и у свакодневном животу;</p> <p>- одржава равнотежу у различитим кретањима;</p> <p>- разликује правилно од неправилног држања тела и правилно држи тело;</p> <p>- примењује правилну технику дисања приликом вежбања;</p> <p>- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу;</p> <p>- игра дечји и народни плес;</p> <p>-користи основну терминологију вежбања;</p> <p>- поштује правила понашања на просторима за вежбање;</p> <p>- поштује мере безбедности током вежбања;</p> <p>- одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање;</p> <p>- поштује правила игре;</p> <p>-навија фер и бодри учеснике у игри;</p> <p>- прихвати сопствену победу и пораз;</p> <p>- уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања;</p> <p>- наведе делове свога тела и препозна њихову улогу;</p> <p>- очи промену у расту код себе и других;</p> <p>- очи разлику између здравог и болесног стања;</p>	<p>Вежбе за развој снаге.</p> <p>Вежбе за развој покретљивости.</p> <p>Вежбе за развој издржљивости.</p> <p>Вежбе за развој брзине.</p> <p>Вежбе за развој координације.</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичног вежбања</p> <p>фронтални, индивидуални, рад у пару, групни</p>	<p>Вијаче</p> <p>Лопте</p> <p>Палице</p> <p>Обруч</p> <p>Чуњеви</p>	<p>Вежбање, понављање вежби, трчање, скакање, провлачење,у чешће у елементарним и штафетним играма</p>	<p>Даје упутства, демонстрира, припрема материјале и средства истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, исправља грешке, бележи,слуша, записује, планира, организује рад</p>	<p>Континуирано праћење и вредновање: -стања физичких способности -здравствено стање и хигијенске навике, -ниво савладаности моторичких вештина и -однос према раду по нивоима</p>
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ						
<p>• ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ</p> <p>Ходање:</p> <p>-кратким корацима,</p> <p>-дугим корацима,</p> <p>-у различитом ритму,</p> <p>-ходање са реквизитом,</p> <p>-ходање са променом, правца и смера.</p> <p>Техника трчања:</p> <p>-трчање преко препрека,</p> <p>-трчање са променом правца и смера,</p> <p>-брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја,</p> <p>-игре са коришћењем научених облика</p>	<p>• ХОДАЊЕ И ТРЧАЊЕ</p> <p>Ходање:</p> <p>-кратким корацима,</p> <p>-дугим корацима,</p> <p>-у различитом ритму,</p> <p>-ходање са реквизитом,</p> <p>-ходање са променом, правца и смера.</p> <p>Техника трчања:</p> <p>-трчање преко препрека,</p> <p>-трчање са променом правца и смера,</p> <p>-брзо трчање 20 м са стартом из различитих почетних положаја,</p> <p>-игре са коришћењем научених облика</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичног вежбања</p> <p>фронтални, индивидуални, рад у пару, групни</p>	<p>Вијаче</p> <p>Лопте</p> <p>Палице</p> <p>Обруч</p> <p>Чуњеви</p> <p>Шведска клупа</p> <p>Чведски сандук</p> <p>Ниска греда</p> <p>Струјаче</p> <p>Рачунар</p> <p>ЦД</p>	<p>Ходање и трчање на различите начине, скакање и прескакање, бацање, хватање,више, упори, пењање, вежбе на тлу са и без реквизита, -учешће у активностима везаним за: - недељу школског спорта -ђачке радионице -излете -крос -културне манифестације</p>	<p>Даје упутства, демонстрира, припрема материјале и средства истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра,указује и исправља грешке, бележи,слуша, записује, планира, организује рад везан за: --недељу школског спорта -ђачке радионице -излете -крос -културне манифестације</p>	<p>Континуирано праћење и вредновање: -стања физичких способности -здравствено стање и хигијенске навике, -ниво савладаности моторичких вештина и -однос према раду по нивоима</p>

<p>- примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - схвати значај коришћења воћа у исхрани; - правилно се понаша за столом.</p>	<p>ходања и трчања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • СКАКАЊА И ПРЕСКАКАЊА <p>Поскоци у месту.</p> <p>Поскоци у кретању.</p> <p>Скакања удаљ.</p> <p>Скакања увис.</p> <p>Прескакање дуге вијаче.</p> <p>Вежбе скакања и прескакања упором рукама.</p> <p>Игре уз коришћење различитих облика скакања и прескакања.</p> <ul style="list-style-type: none"> • БАЦАЊА И ХВАТАЊА <p>Бацање лоптице из места у даљину и у циљ.</p> <p>Бацање лоптице из кретања.</p> <p>Бацање лопте увис.</p> <p>Вођење лопте.</p> <p>Додавање лопте.</p> <p>Игре са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПУЗАЊА, ВИШЕЊА, УПОРИ И ПЕЊАЊА <p>Пузања на тлу.</p> <p>Пењања.</p> <p>Провлачења.</p> <p>Вис лежећи опружено.</p>					
--	---	--	--	--	--	--

	<p>Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном.</p> <p>Упори.</p> <ul style="list-style-type: none">• ВЕЖБЕ НА ТЛУ <p>Основни садржаји</p> <p>Основни ставови и положаји.</p> <p>Поваљка на леђима.</p> <p>Став на лопатицама (свећа).</p> <p>Колут напред из чучња у чучањ.</p> <p>Поваљка на стомаку</p> <p>Састав од научених елемената.</p> <p>Игре са усвојеним вежбама.</p> <p><u>Проширени садржаји</u></p> <p>Колут назад из чучња у чучањ, низ косу површину</p> <p>Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.</p> <ul style="list-style-type: none">• ВЕЖБЕ РАВНОТЕЖЕ <p>Ходање по линији.</p> <p>Ходање по шведској клупи.</p> <p>Лагано трчање на шведској клупи или ниској греди.</p> <p>Кратак састав на линији обележеној на тлу, шведској клупи и ниској греди.</p> <ul style="list-style-type: none">• ВЕЖБЕ СА РЕКВИЗИТИМА <p>Вежбе обликовања са реквизитима.</p>					
--	--	--	--	--	--	--

	<p>Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита.</p> <p>Дизање и ношење предмета и реквизита на различите начине.</p> <p>Елементарне игре са реквизитима.</p> <p>Игре са ластишом.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПЛЕС И РИТМИКА <p>Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз пљесак и уз музичку пратњу.</p> <p>Галоп напред.</p> <p>Дечији поскок.</p> <p>Њихање и кружење вијачом или траком.</p> <p>Суножни скокови кроз вијачу са обртањем напред.</p> <p>Народно коло по избору</p> <ul style="list-style-type: none"> • ПОЛИГОНИ <p>Комбиновани полигон од усвојених вештина (вежби).</p>					
	<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>					
	<ul style="list-style-type: none"> • КУЛТУРА ВЕЖБАЊА И ИГРАЊА <p>Основни термини у вежбању.</p> <p>Вежбам безбедно.</p> <p>Чувам своје и туђе ствари.</p> <p>Правила елементарних игара.</p>	<p>Метода разговора Метода демонстрације Метода практичног вежбања</p> <p>фронтални, индивидуални, рад у пару,</p>	<p>Рачунар ЦД Слике плакати ПП презентације</p> <p>-недеља школског спорта -ђачке радионице -излети</p>	<p>-примењује научена правила игре, слуша, гледа, описује, истражује, води рачуна о личној хигијени и простора, прави</p>	<p>Даје упутства, демонстрира, чита, припрема материјале и средства , истражује прати, указује и исправља грешке, вреднује, мотивише, подстиче,</p>	<p>Континуирано праћење и вредновање: -стања физичких способности -здравствено стање и хигијенске навике, -ниво савладаности</p>

	<p>Некад изгубим, а некада победим.</p> <p>Навијам фер.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ <p>Упознај своје тело.</p> <p>Растемо.</p> <p>Видим, чујем, осећам.</p> <p>Моје здравље.</p> <p>Ко све брине о мом здрављу.</p> <p>Лична хигијена.</p> <p>Хигијена простора у коме живим.</p> <p>Хигијена простора у коме вежбам.</p> <p>Животне намирнице и правилна исхрана.</p> <p>Заједно за столом.</p>	<p>групни</p>	<p>-културне манифестације</p>	<p>плакате, црта, сецка, лепи</p>	<p>анализира, посматра, бележи, слуша, записује, планира, организује рад</p>	<p>моторичких вештина и -односно према раду по нивоима</p>
--	--	---------------	--------------------------------	-----------------------------------	--	--

Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА

Општи циљ предмета јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот. Да код ученика развије отвореност и однос према Богу, као и отвореност и однос према другом човеку као икони Божијој. Да развије способност код ученика за постављање питања о најдубљем смислу постојања човека и света. Да помогне у одговорном обликовању заједничког живота с другим људима уз уважавање различитости.

Циљ Верске наставе у првом разреду јесте да ученицима укаже на искуство љубави које чини да свет који нас окружује не буде маса, већ да га чине конкретна и непоновљива бића. Да биће са којим смо у заједници љубави постаје извор и нашег постојања као конкретне личности. Ученицима треба показати да кад човек неког заволи, односно кад оствари заједницу са неким, тада он за њега стварно и постоји, односно као да га човек својом љубављу ствара и то као конкретно и непоновљиво биће. Ту моћ једино имају Бог и људи, с том разликом да једино Бог може да ствара нешто из небића.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова: 36

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Укупно часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Увод	1	1	/
2.	Заједница као основ живота	4	3	1
3.	Заједница љубави Бога, човека и природе	5	4	1
4.	Неизмерна љубав Божија- Христос се роди	6	4	2
5.	Црква- заједница са Богом	8	7	1
6.	Христова љубав према човеку и свету	6	3	3
7.	Наша брига о свету (творевини Божијој)	6	4	2
Укупно		36	26	10

ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	ЕВАЛУАЦИЈА
Наставна област: УВОД						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> да разуме основна сазнања о темама које ће се обрађивати на настави <p>Православног катихизиса</p> <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> бити подстакнут да активно учествује на часовима верске наставе 	1. Учимо о нашој вери - уводни час	<p>Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације</p> <p>Индивидуални, фронтални, групни</p>	Табла Маркер Рачунар Интернет Библије	<p>Читање, рецитованье</p> <p>Писање, преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање, цртање, бојење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља</p>	
Наставна област: ЗАЈЕДНИЦА КАО ОСНОВ ЖИВОТА						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> моћи да опише и објасни значење појма заједнице као и његов однос према њему блиским особама (породици) моћи да препозна да не можемо једни без других знати да нас љубав повезује са другима знати да се правилно осени крсним знаком знати да је Бог Света Тројица (Заједница) знати да крштењем постајемо чланови Божје 	2. Моја породица 3. Моја школа и другари 4. Ми смо део Божје породице (Цркве)	<p>Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације</p> <p>Индивидуални Фронтални Групни</p>	Табла Маркер Рачунар Интернет Библије	<p>Читање, рецитованье</p> <p>Писање, преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање, цртање, бојење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља</p>	

<p>породице (Цркве)</p> <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • пожелети да чини добро другима (ближњима) у својој заједници • желети да изражава хришћанску љубав према Богу и ближњима 						
<p>Наставна област: ЗАЈЕДНИЦА ЉУБАВИ БОГА, ЧОВЕКА И ПРИРОДЕ</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да заједница са Богом почива на слободи • знати да је послушност израз љубави • моћи да препозна да је даривање плод љубави • моћи да сазна да је молитва разговор са Богом • моћи да усвоји текст молитве Оче наш • знати да је Бог Отац створио свет из љубави • моћи да препозна да је наш живот Божји дар • знати да Бог жели да живимо у заједници са Њим <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • показивати жељу да љубав исказује на конкретан начин • бити мотивисан да љубав према Богу изражава молитвом 	<p>5. Послушност 6. Даривање – наша љубав 7. Цео свет на дар 8. Оче наш - зовемо нашег Бога</p>	<p>Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације</p> <p>Индивидуални Фронтални Групни</p>	<p>Табла Маркер Рачунар Интернет Библије</p>	<p>Читање, рецитовање</p> <p>Писање, преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање,</p> <p>цртање, бојење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља</p>	
<p>Наставна област: НЕИЗМЕРНА ЉУБАВ БОЖИЈА- ХРИСТОС СЕ РОДИ</p>						

<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •моћи да препозна основне догађаје библијске приповести о Христовом рођењу • моћи да препозна и именује главне личности из библијске приче о Христовом рођењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима) •моћи да препозна да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави •моћи да усвоји текст (садржај) и мелодију песме (Божић, Божић) • моћи да препозна да је Свети Сава посветио свој живот Богу због љубави према Њему <p><i>Афективни аспект:</i></p> <p>По завршетку теме: • код ученика ће се развити жеља да активно учествује у прослави Христовог рођења</p> <ul style="list-style-type: none"> • код ученика ће се развити жеља да према ближњима подражава пример љубави Светога Саве 	<p>9. Бог долази у овај свет 10. Христос се роди – Божић у мом дому 11. Како је Растко постао Св. Сава 12. Свети Сава, слава у школи и у мојој породици</p>	<p>Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације</p> <p>Индивидуални Фронтални Групни</p>	<p>Табла Маркер Рачунар Интернет Библије</p>	<p>Читање, рецитовање</p> <p>Писање,преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање,</p> <p>цртање, бојење</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља</p>	
<p>Наставна област: ЦРКВА- ЗАЈЕДНИЦА СА БОГОМ</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •моћи да опише појединости библијске повести о стварању света • моћи да разликује оно што је Бог створио од онога што је човек направио на примерима из 	<p>13. Бог ствара свет 14. Свет је наш дом 15. Прихватимо дарове Божје 16. Где је љубав ту је Бог 17. Христова вечера са ученицима</p>	<p>Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације</p> <p>Индивидуални Фронтални</p>	<p>Табла Маркер Рачунар Интернет Библије</p>	<p>Читање, рецитовање</p> <p>Писање,преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи,</p>	

<p>непосредног окружења</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати зашто за Бога кажемо да је Творац •моћи да објасни, на елементарном нивоу, повезаност људи и природе • уочити да се у Цркви остварује јединство људи и природе са Богом <p>• знати да у заједници са Богом учествујемо слободно – само ако то желимо (пример Светога Саве и његовог слободног избора)</p> <p>• да се упозна са Литургијом као догађајем (заједничком трпезом) на којем се окупља Божја породица</p> <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • код ученика ће се развити жеља да својом послушношћу изражава своју љубав и слободу • ученик ће желети да учествује у Литургији 	<p>18. Литургија - окупљање Божје породице</p> <p>19. Пост – стаза љубави</p>	<p>Групни</p>		<p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање,</p> <p>цртање, бојење</p>	<p>исправља</p>	
<p>Наставна област: ХРИСТОВА ЉУБАВ ПРЕМА ЧОВЕКУ И СВЕТУ</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • упознати Христово учење као „учење“ о љубави и праштању (на примерима из јеванђељских прича) • препознати и разумети да је права љубав када је показујемо делима • усвојити садржај и 	<p>20. Христова љубав према човеку и свету</p> <p>21. Препознајемо Христову љубав</p> <p>22. Христос васкрсе!</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p> <p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Читање, рецитоване</p> <p>Писање,преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање,</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља</p>	

<p>мелодију песме „Знаш ли ко те љуби силно“</p> <ul style="list-style-type: none"> • бити у могућности да опише појединости библијске повести о Христовом Васкрсењу • препознати и именовати главне личности из библијске приче о Христовом Васкрсењу (уз помоћ иконе празника и по кључним симболима) • препознати да је прослава празника догађај целе породице кроз који се остварује заједница љубави • моћи да опише прослављање Васкрса у својој породици • знати обичаје у вези са Васкрсом <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • развијати потребу да делима исказују љубав • развијати жељу да учествује у припремама за прославу овог највећег хришћанског празника 				<p>препричавање, описивање, цртање, бојење препознаје, именује</p>		
<p>Наставна област: НАША БРИГА О СВЕТУ (ТВОРЕВИНИ БОЖИЈОЈ)</p>						

<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • моћи да преприча одабране приче које говоре о Христовој љубави према свету и човеку • на елементарном нивоу моћи да објасни међусобну повезаност свих људи и природе • препознати и именовати поступке људи који су прожети љубављу према природи, људима и Богу • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса 1. разреда основне школе <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • развијати жељу да се брине о биљкама и животињама и целокупној природи 	<p>23. Човек домаћин у свету 24. Радост служења 25. Љубав према људима и природи је љубав према Богу 26. Сваки човек је за нас Христос 27. Научили смо о нашој вери</p>	<p>Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације</p> <p>Индивидуални Фронтални Групи</p>	<p>Табла Маркер Рачунар Интернет Библије</p>	<p>Читање, рецитовање</p> <p>Писање, преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање,</p> <p>цртање, бојење</p> <p>препознаје, именује</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, истражује прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља</p>	
---	--	--	--	---	--	--

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ, ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ

Предмет: ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

Планом наставе и учења у првом циклусу основног образовања и васпитања дефинисана је *пројектна настава* као облик образовно-васпитног рада којим се развијају опште међупредметне компетенције уз употребу информационо комуникационих технологија. Усмерена је на достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу тако и у процесу учења. У складу је са општим исходима образовања и васпитања и у функцији је когнитивног, афективног и социјалног развоја ученика.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 36

Месец	Број часова	Понуђене теме	Број часова по теми	Исходи: Ученик ће бити у стању да:
Септембар	4	Добро дошли прваци	1	
		Бонтон – Како се понашамо на јавним местима?	3	<ul style="list-style-type: none"> • Придржава се договорених правила понашања у школи и јавним местима и прихвата последице ако их прекрши • Сарађује са вршњацима у заједничким активностима • Да се одговорно односи према јавним добрима
Октобар	5	Штедим – више вредим	2	<ul style="list-style-type: none"> • Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима
		Правилна и здрава исхрана	2	<ul style="list-style-type: none"> • Примерено ситуацији искаже своје основне животне потребе за храном и водом • Сарађује са вршњацима у заједничким активностима • Правилно и здраво се храни у циљу очувања здравља
		Колико масти је скривено у твојим грицкалицама	1	

				<ul style="list-style-type: none"> • Схвата значај коришћења воћа и поврћа у исхрани
Новембар	4	Игре без граница	2	<ul style="list-style-type: none"> • Сарађује са вршњацима у заједничким активностима
		Шта све могу читањем	2	<ul style="list-style-type: none"> • Влада основном техником читања и писања ћириличног текста • Разуме оно што прочита
Децембар	4	Распевана учионица	2	<ul style="list-style-type: none"> • Сарађује са вршњацима у заједничким активностима • Да се одговорно односи према јавним добрима
		Новогодишњи вашар	2	<ul style="list-style-type: none"> • Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима • Мотивисан је да предлаже своје идеје и прихвата туђе идеје • Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама • Преобликује сам или у сарадњи са другима, употребне предмете
Јануар	3	Заборављене игре	3	<ul style="list-style-type: none"> • Сарађује са вршњацима у заједничким активностима • Мотивисан је да предлаже своје идеје и прихвата туђе идеје • Понаша се тако да уважава различитости својих вршњака
Фебруар	2	Учионица Сваштарка	2	<ul style="list-style-type: none"> • Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима • Мотивисан је да предлаже своје идеје и прихвата туђе идеје • Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама • Преобликује сам или у сарадњи са другима, употребне предмете

				<ul style="list-style-type: none"> Учествује у одржавању простора у коме живи и борави
Март	4	Мојој мами на дар	2	<ul style="list-style-type: none"> Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама Преобликује сам или у сарадњи са другима, употребне предмете
		Кампања „Заштитимо природу“	2	<ul style="list-style-type: none"> Спреман је да учествује у самосталним и тимским пројектима Уочава кораке у решавању проблема и доноси одлуке Мотивисан је да предлаже своје идеје и прихвата туђе идеје Одговорно се односи према природи
Април	4	Дан шарених јаја	2	<ul style="list-style-type: none"> Сарађује са вршњацима у заједничким активностима Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама Обликује једноставне фигуре од различитог материјала
		„Лична карта“ животиња	2	<ul style="list-style-type: none"> Понаша се тако да не угрожава животиње у непосредном окружењу Идентификује животиње из непосредног окружења на основу њиховом спољашњег изгледа Мотивисан је да учествује у реализацији идеја и њиховом презентовању
Мај	4	Цветна учионица	2	<ul style="list-style-type: none"> Сарађује са вршњацима у заједничким активностима
		Уређујемо нашу учионицу да нам буде пријатнији боравак у њој	2	<ul style="list-style-type: none"> Чува своју, школску и имовину других Сарађује са вршњацима у заједничким активностима Спреман је да учествује у

				самосталним и тимским пројектима <ul style="list-style-type: none"> • Учествује у одржавању простора у коме живи и борави
Јун	2	Квизоманија	2	<ul style="list-style-type: none"> • Повезује резултате учења и рада са уложеним трудом • Поштује правила игре • Сарађује са вршњацима у заједничким активностима • Прихвата сопствену победу и пораз • Навија и фер бодри ученика у игри

НАПОМЕНА : Школски годишњи план за пројектну наставу зависиће од самог контекста у коме се одвија настава (специфичности одељења, локалних ресурса и сл.), од броја и обима планираних активности , као и од прописаног школског календара и конкретног распореда часова.

Исходи пројектне наставе се ослањају на исходе и садржаје програма наставе и учења свих наставних предмета у првом разреду.

ДОПУНСКА НАСТАВА

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета: Идентификација ученика за допунску наставу биће одређена на основу напредовања ученика у савладавању наставног градива – утврђивање знања које је потребно за даљи рад. У допунски рад могу током година да се укључе и ученици који из различитих разлога нису успели да савладају делове градива. Допунски рад за поједине ученике траје док се не овлада одређено градиво.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 18

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Почетно читање и писање	7		
2.	Књижевност	3		
3.	Језик <ul style="list-style-type: none"> • граматика • правопис • ортоепија 	5		
4.	Језичка култура <ul style="list-style-type: none"> • говорење • слушање • писање • читање 	3		
Укупно		18		

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у савладавању предвиђених програмских садржаја.

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: Почетно читање и писање						
<p>-Препознати гласове српског језика Правилно обликовање слова и повезивање у речи</p>	<p>-Моторичке вежбе:- вежбање покрета руке, шаке и прстију</p> <p>-писање различитих црта и линија као основних елемената слова</p> <p>-Упознавање са писаним и штампаним словима</p> <p>- Правилан изговор свих гласова</p> <p>-Увежбавање графички правилног и естетски ваљаног писања</p>	<p>Интерактивна метода разговора метода читања и писања</p> <p>Аналитичко - синтетичка</p> <p>Смисаоно учење Разговор</p> <p>Индивидуални фронтални</p>	<p>Буквар текстови ученички радови прибор за писање свеска словарица</p>	<p>Читање,</p> <p>Писање,</p> <p>преписивање, допуњавање</p> <p>Слушање</p> <p>Анализа, синтеза ,</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>посматрање разговори белешке посматрање задовољств а ученика на часу</p>
Књижевност						
<p>-Увођење и доживљавање и разумевање књижевних текстова Разликовање основне врсте књижевног изражавања, стих и проза</p>	<p>-Стихови обрађених народних песама и стихови песника за децу</p> <p>-Народна прича: „Коза и седам јарића“ и остале приче из буквара и читанке</p>	<p>Интерактивна метода разговора метода читања и писања</p> <p>Аналитичко - синтетичка</p> <p>Смисаоно учење Разговор</p> <p>Индивидуални фронтални</p>	<p>Буквар текстови ученички радови прибор за писање свеска</p>	<p>Читање, рецитовање</p> <p>Писање, Слушање</p> <p>говорење</p> <p>препричавање, </p> <p>Анализа, синтеза ,</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>посматрање разговори белешке посматрање задовољств а ученика на часу</p>

	Језик					
<p>-Препознавање речи, реченице, гласова, слова</p> <p>-Правилна употреба великог слова, тачке, упитника и узвичника</p>	<p>-Реченица, реч, глас и слово – препознавање</p> <p>-Изговарање и правилно писање гласова</p> <p>- Употреба великог слова, тачке, упитника и узвичника</p>	<p>Интерактивна метода разговора метода читања и писања</p> <p>Аналитичко - синтетичка</p> <p>Смисаоно учење</p> <p>Разговор</p> <p>Индивидуални фронтални</p>	<p>Буквар текстови ученички радови прибор за писање свеска словарица</p>	<p>Читање,</p> <p>Писање, преписивање, допуњавање</p> <p>Анализа, синтеза,</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>посматрање разговори белешке посматрање задовољства ученика на часу</p>
	Језичка култура					
<p>-Увођење у поступак писања краћих писмених састава уз правилан редослед речи у реченици</p> <p>-Писање реченица и краћих састава према датим речима и слици</p>	<p>-писање краћих писмених састава</p> <p>-писање састава према слици или датим речима</p>	<p>Интерактивна метода разговора метода читања и писања</p> <p>Аналитичко - синтетичка</p> <p>Смисаоно учење</p> <p>Разговор</p> <p>Индивидуални, фронтални</p>	<p>Буквар текстови ученички радови прибор за писање свеска</p>	<p>Читање,</p> <p>Писање,</p> <p>Слушање</p> <p>говорење</p> <p>Причање, препричавање, описивање,</p>	<p>Чита, слуша, записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи, исправља, преглда, задатке,</p>	<p>посматрање разговори белешке посматрање задовољства ученика на часу</p>

Предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ предмета: Идентификација ученика за допунску наставу биће одређена на основу напредовања ученика у савладавању наставног градива – утврђивање знања које је потребно за даљи рад. У допунски рад могу током година да се укључе и ученици који из различитих разлога нису успели да савладају делове градива. Допунски рад за поједине ученике траје док се не овлада одређено градиво.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 18

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр.часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Геометрија	5		
2.	Бројеви	11		
3.	Мерење и мере	2		
Укупно		18		

НАПОМЕНА : Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у савладавању предвиђених програмских садржаја.

Исходи	Наставни садржаји	Наставне методе и Наставни облици	Наставна средства	Активности ученика	Активности наставника	Евалуација
Наставна тема: Геометрија						
<ul style="list-style-type: none"> - Оријентисати се у простору користећи одреднице горе-доле, испод-иза, лево-десно - Разликовати и именовати различите линије и области: крива и права линија, затворена и отворена линија, унутрашњост и спољашност, дуж 	<ul style="list-style-type: none"> - Релације међу предметима: већи, мањи, лево, десно, испред-иза, горе-доле - Предмети облика лопте, ваљка, купе, квадра - Линије, врста линије - тачка, - дуж 	<p>Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка</p> <p>Индивидуални, групни, фронтални</p>	<p>Апликације Дидактички материјал Уџбеник Листићи Креде у боји Оловке у боји Прибор за цртање</p>	<p>Цртање, бојење, обележавање, Упоредивање древуивањеположаја предмета, посматрање, закључивање</p> <p>Слушање,</p>	<p>Записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи,</p>	<p>посматрање</p> <p>разговори</p> <p>белешке</p> <p>посматрање</p> <p>задовољства ученика на часу</p>
	Бројеви					
<ul style="list-style-type: none"> - Да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима - Да науче да броје, читају, записују и упоређују бројеве до 100 као и да исправно употребљавају знаке једнакости и неједнакости - Да савладају сабирање и одузимање до 100 	<ul style="list-style-type: none"> - Скупови - Цифре – писање и читање бројева - Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој - Упоредивање бројева, знаци $>$, $<$, $=$ - Знаци $+$, $-$, $=$ - Сабирање и одузимање природних бројева до 100 	<p>Посматрање Графичко представљање Разговор Цртање и писање Индивидуални подстицај Аналитичко-синтетичка</p> <p>Индивидуални, групни, фронтални</p>	<p>Апликације Дидактички материјал Листићи Креде у боји Оловке у боји</p>	<p>Цртање, бојење, обележавање, Упоредивање бројева, посматрање, закључивање</p> <p>Слушање, говорење</p> <p>Причање, читање, истраживање, сабирање, одузимање,</p>	<p>Записује, планира, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, прати, вреднује, мотивише, подстиче, анализира, посматра, бележи,</p>	<p>посматрање</p> <p>разговори</p> <p>белешке</p> <p>посматрање</p> <p>задовољства ученика на часу</p>

				решавање		
	Мерење и мере					
<p>- Пореди и процелује мерама дужине</p> <p>- Зна вредности новчаница и поступак плаћања</p>	Јединице за дужину	<p>Посматрање</p> <p>Графичко представљање</p> <p>Разговор</p> <p>Индивидуални подстицај</p> <p>Индивидуални, групни, фронтални</p>	<p>Апликације</p> <p>Дидактички материјал</p> <p>Листићи</p> <p>Креде у боји</p> <p>Оловке у боји</p> <p>Прибор за цртање</p>	<p>Цртање, бојење, обележавање,</p> <p>Упоредивање о дужини, посматрање, закључивање</p> <p>Слушање,</p>	<p>Записује, даје упутства, демонстрира, припрема материјале, прати, вреднује, подстиче, анализира, посматра, бележи</p>	<p>посматрање</p> <p>разговори</p> <p>белешке</p> <p>посматрање</p> <p>задовољства ученика на часу</p>

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Циљеви:

- максималан допринос социјализацији сваког ученика, односно развој социјалних компетенција ученика,
- допринос развоју когнитивних, емоционалних и радно-акционих компетенција,
- допринос развоју комплетне личности сваког ученика, његових способности, одговорности и слободе, моралној аутономији, стваралаштву и систематичности у раду,
- сазнања ученика о себи и друштву, о природи и потреби њеног очувања.

Задаци

Одељенска заједница функционише као ученички колектив који има властиту организацију али уз координацију и руковођење које остварује одељенски старешина. Циљеве одељенске заједнице треба посматрати као заједничку активност ученичког колектива и разредног старешине. У најопштијој форми могли бисмо издвојити као приоритетне следеће задатке:

- Упознавање индивидуалног развоја сваког ученика и перманентно праћење тог развоја (здравствено стање, физички, социјални, емоционални и интелектуални развој ученика, моралне и карактерне особине и друго);
- Коришћење интергрупних снага и односа у одељењу, групне динамике и интеракције у сврху формирања социјално зреле, слободне и одговорне личности ученика;
- Упознавање ученика са дужностима, задацима, обавезама и одговорностима као и правима васпитно образовног рада и живота у школи;
- Оспособљавање ученика за демократско учествовање у одлучивању, за ненасилну комуникацију и партиципацију у управљању;
- Упознавање ученика са критеријумима оцењивања, са принципима евалуације и самоевалуације;

Упознавање ученика са битним факторима наставе, са целокупним функционисањем школе као са могућим начинима партиципације и утицања на њих;

- Развијање патриотизма и интернационализма, поштовања и уважавања свих људи без обзира на боју коже, религију или нацију;
- Развијање еколошке свести код ученика, потребе за очувањем околине здравља;
- Учествовање у реализацији културно-забавних и спортских активности у школи и друштвеној средини;

Брига о стандарду ученика (исхрана, путовање, уџбеници и слично).

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ И ОДЕЉЕНСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРВОГ РАЗРЕДА

Време	Активност	Начин реализације	Носиоци реализације
Септембар	1.Да се представимо 2.Ово је моја школа – узнавање са школом и школским простором 3.Правила понашања у школи 4.Дан школе	Разговор Разговор	Одељ. старешина ученици
Октобар	5.У сусрет дечијој недељи 6.Како да улепшамо учионицу 7.Дужност редара 8.Како да помогнем другу у невољи 9.Мој радни дан	Разговор дискусија	Одељ. старешина ученици
Новембар	10.Неспоразуме решавамо договором 11.Будимо хумани према старима, болеснима и инвалидима 12.Тужакање и увредљиви надимци	Разговор Дискусија Радионице	Одељ. старешина
Децембар	13.Помажемо једни другима у учењу 14.Дечија права и обавезе 15.Мој добар друг/другарица 16.Ко све може да ми помогне кад уочим проблем 17.Новогодишњи празници	Илустрације Разговор Дискусија Илустрације	ученици Одељ. старешина ученици
Јануар	18.Шта је тајна 19.Колико смо били успешни на полугодишту 20.Свети Сава – школска слава	Разговор	Одељ. старешина ученици
Фебруар	21.Да ли је добро слагати 22.Моје здравље – Шта значи бити здрав?	Разговор	Одељ. старешина Ученици, ПП служба
Март	23.Мами, баки за празник 24.Да ли се правилно хранимо 25.Шта ме брине 26.Дан воде – 22. март	Израда честитки Израда паноа	Одељ. старешина Ученици Родитељи
Април	27.Смеха деци 28.Моја породица 29.Ускршњи празници 30.Заштитимо планету – Дан планете Земље	Разговор Радионице Илустрације	Одељ. старешине Ученици Ученици
Мај	31.Уређујемо зелени кутак у учионици 32.Шта ми се допада, а шта не у школи	Разговор Радионице Илустрације	Одељ. старешина Ученици

	33.Моја школа, школа без насиља 34.Кад порастем, ја ћу бити...		
Јун	35.Наш успех 36.Старији смо за једну годину		Одељ. старешина ученици

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Предмет: РЕЦИТАТОРСКО - ДРАМСКА СЕКЦИЈА

Циљ предмета: Циљеви рецитаторско-драмске секци јесу:

- упознавање са основама драмског истраживања,
- богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења,
- развијање способности за концентрацију и способности за јавне наступе,
- стицање способности лепог, течног и креативног импровизованог изражавања,
- стицање искуства и навика за колективни живот и рад,
- развој опажања, размишљања и слободног изражавања,
- развијање критичке способности,
- развијање самоконтроле, досетљивости...
- подстицање интересовања за истраживање

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 36

Садржаји програма	Исходи
Упознавање са планом и програмом рада и договор о раду. Рецитовцање научених песама. Рецитовање песме "Првак", " Има једно место" Причамо бајку. Причамо причу према слици. Рецитовање песме "Хвала" и других песама о јесени Покушај песничког стваралаштва	-Знају формирати породице речи, знају синониме и антониме; -препознају народну песму, причу, бајку -препознају и знају народне умотворине-загонетке, пословице, питалице -Састављају и пишу кратке стихове према посматраним предметима,појавама и слици ; -самостално казивање напамет научених песама -Оспособљавање за драмско извођење текста, примена мимике и геста у извођењу -припремање и реализација неколико краћих приредби поводом значајнијих празника (Нова година, Дан жена, Дан школе, Св. Сава)

<p>Упознајмо се са песмама Добрице Ерића</p> <p>Брзалице - вежбе у изговору</p> <p>Брзалице - вежбе у изговору</p> <p>Прочитали смо- песме</p> <p>Прочитали смо - приче</p> <p>Драматизација текста "Вук и зец"</p> <p>"Вук и зец" -увежбавање</p> <p>Причам ти причу</p> <p>Умем да имитирам</p> <p>Драмски приказ "Вук и зец" -увежбавање</p> <p>Загонетке и питалице</p> <p>Рецитовање песама о Св. Сави</p> <p>Рецитовање песама о мами</p> <p>Рецитовање песама о мами и баки</p> <p>Драматизација текста " Кесе и тег"</p> <p>Увежбавање текста " Кесе и тег"</p> <p>Увежбавање текста " Кесе и тег"</p> <p>Увежбавање текста " Кесе и тег"</p> <p>Рецитовање песама о пролећу</p> <p>Рецитовање за " Дан школе"</p> <p>Присуствовање приредби</p> <p>Рецитовање научених песама</p> <p>Учимо нове песме по избору</p> <p>Избор програма за приредбу</p> <p>Увежбавање програма за приредбу</p> <p>Увежбавање програма за приредбу</p> <p>Увежбавање програма за приредбу</p> <p>Учимо песме о лету</p> <p>Учешће на приредби за родитеље</p>	
---	--

Предмет: ЛИКОВНА СЕКЦИЈА

Циљ предмета: развијање ликовних стваралачких способности и стваралачког мишљења ученика кроз практичан рад, оспособљавање за комуникацију и изграђивање позитивног односа и љубави према ликовној, а и уметности уопште.

Активно учешће у колективним и групним активностима, подстицање стваралаштва, креативности, самосталности.

Разред: ПРВИ

Годишњи фонд часова : 36

Садржаји програма	Исходи
Пријем и одабир чланова активности Организација рада и подела задужења у оквиру чланова Ликовне технике које ћемо радити Школа-представљам школу ликовним путем Школа-представљам школу ликовним путем Сликарство– сликарске техникеи мотиви Сликарске технике - акварел Сликарске технике- гваш Сликарство – рад по природи – акварел -гваш Сређивање школске збирке старих предмета Опрема радова и постављање изложбе Уређивање школског простора - хола Заштита средине, законитости у екологији –обликовање предмета од отпадних пластичних маса Вајање – вајарски материјали Вајање – декоративна скулптура Вајање – дрво и вајарски радови од дрвета Опрема радова и поставка изложбе поводом школске славе Савиндана Вајање – глина , гипс, моделовање Основи примењене графике Графика у једној боји – нацрт за етикету Графика у две боје – нацрт за плакат Графика у више боја – нацрт за насловну страну књиге – скица уколажу Графика и амбалажа Таписерија, материјали за ткање Уређење школског простора Учешће на конкурс-израда радова Опрема радова и поставка изложбе поводом пролећа Колаж техника Опрема радова и поставка изложбе поводом Дана планете земље Уређење школског простора Израда цветова-разне технике Израда сцене и сценског простора школе Израда сцене и сценског простора школе	<ul style="list-style-type: none">- Да разликују основне елементе израза и користе једноставну терминологију у ликовној уметности;- Да препозна уметничка својства у објектима и појавама у окружењу;- Да познају основне и изражајне могућности класичних и савремених медија, техника, алата и материјала које користе у ликовној секцији и да безбедно и примерено користе алате и материјале у уметничким активностима;- Да процењује и вреднује своје радове, радове других ученика и остала ликовна дела;- Дискутују о различитим решењима задатка;- Умеју да уреде део школског простора.- Адекватно и активно учествују у презентацији сопствених и радова друге деце- Да дамостално или у групи проводи процес рада;- Да постави проблем истраживања и повеже садржаје и идеје из других области учења са проблемом који се истражује;- Да свет линија да укомпонује у целину, као и остале материјале и технике;- Да одстрањује кич и плагијат из свог стваралаштва као и да буде свестан традиције и свог културног наслеђа.- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;

Јавна изложба ликовних радова ученика ликовне секције у школи	
Истицање радова чланова активности на паноима школе	
Шта смо урадили ове школске године	

А. ДРУГИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК**

Циљ предмета:

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика су:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања у себи;
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање свесно тумачење и вредновање књижевно-уметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања;
- поступно и систематично увођење ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (филм, позориште);
- усвајање основних теријских и функционалних појмова из филмске и позоришне уметности; из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- навикавање за самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање и неговање ученичких ваннаставних активности (литерарна, рецитаторска, драмска,..);
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;

- развијање патриотизма и васпитање у духу мира , културних односа и сарадње међу људима.

Оперативни задаци:

- уочавање и схватање реченице као основне језичке категорије; препознавање и разумевање главних реченичних делова;
- упознавање са фонетским и морфолошким појмовима према захтевима програма;
- савладавање нових програмских захтева из правописа;
- овладавање техником читања и писања латиницом;
- мотивисање, подстицање и усмерење на читање лектире;
- увежбавање читања наглас; усавршавање читања у себи у функцији разумевања текста према захтевима програма;
- уочавање и тумачење битних чинилаца текста према захтевима програма;
- симултано усвајање књижевних и функционалних појмова
- овладавање основним облицима језичког изражавања и даље усавршавање и неговање језичке културе;
- систематско и доследно реализовање програмираних и њима сличних вежбања у говору и писању.

Разред: други

Годишњи фонд часова : 180

Недељни фонд часова: 5

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Књижевност	60	44	16
II	Језик	70	40	30
III	Језичка култура	50	17	33
Укупно:		180	101	79

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>Књижевност</p> <p>Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком</p> <p>Развијање осећања за аутентичне, естетске вредности у књижевној уметности</p> <p>Усвајање књижевних функционалних појмова</p> <p>Мотивисање, подстицање и усмеравање на читање лектире</p>	<p>- лирика, - епика, - драма, - допунски избор, - научно-популарни и информативни текстови.</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p><u>Активности:</u> слушање, читање текстова, уочавање ликова и њихових особина, просторне и временске локације, откривање узрочно-последичних веза, истраживање, замена улога, учење из програмираног материјала, мапе ума, радионице, слагалице, рад на диференцираним задацима.</p> <p><u>Методе:</u> разговора, писаних радова, текстуална, илустративно-демонстративна, учење путем открића, интерактивна, учење кроз игру, аналитичка, синтетичка, усменог излагања, кооперативна, решавање проблема.</p>	<p>- текстови, - слике, - CD, - CD плејер. - дидактички материјал, - рачунар, - презентације, - листићи.</p>	<p>Ликовна култура Музичка култура Свет око нас Српски језик Математика Чувари природе Час одељењског старешине</p>	<p>Посматрање Разговори Белешке Тестирање Продукти ученичких активности домаћи задаци (Процена анализе текстова, ангажовања ученика, сарадње, учешћа у истраживачким задацима, технике читања, познавања функционалних и књижевних појмова.)</p>

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
II Језик - Уочавање и препознавање реченице и разумевање главних реченичних делова -овладавање техником читања и писања латиницом -уознавање са морфолошким и фонетским појмовима	- граматика - правопис	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад	<u>Активности:</u> писање, уочавање, закључивање, повезивање садржаја, примена наученог, рад на програмираном материјалу. <u>Метод:</u> дијалогска, текстуална, демонстративна, кооперативна, писаних радова, илустративна, учење кроз игру, интерактивна, аналитичко-синтетичка.	-текстови, - дидактички материјал, - рачунар, -презентације, -програмирани материјал, -листићи.	Српски језик Свет око нас Чувари природе Верска настава	<u>Граматика</u> -3провера <u>Правопис-3</u> <u>провере</u> Ангажовање на часу, рад на табли, домаћи задаци, самостални рад, групни рад, белешке и свакидневно посматрање.
III Језичка култура Оспособљавање за	- Основни облици усменог	Фронтални, индивидуални	<u>Активности:</u> усмено и писмено одговарање на питања,	-текстови, - слике,	Српски језик Свет око нас	-3 провере

<p>усмено и писмено препричавање, причање и описивање</p> <p>Увежбавање правилног изговора речи и краћих реченица</p> <p>Провера тачности запамћивања и усвојености правописних правила</p>	<p>и писменог изражавања (препричавање, причање, описивање, извештавање);</p> <p>- Усмена и писмена вежбања (ортоепске вежбе, диктати, лексичке и семантичке вежбе, синтаксичке и стилске вежбе);</p> <p>-Писмени задаци.</p>	<p>рецитовање, драматизација, посматрање, упоређивање и манипулисање сликама, причање, описивање, препричавање на разне начине, писање састава, лексичке, семантичке и синтаксичке вежбе, дискусија.</p> <p><u>Методe:</u> дијалoшка, текстуална, демонстративна, кооперативна, писаних радова, илустративна, учење кроз игру, интерактивна, аналитичко-синтетичка.</p>	<p>- CD,</p> <p>- CD плејер,</p> <p>- дидактички материјал,</p> <p>- рачунар,</p> <p>- презентације,</p> <p>- листићи.</p>	<p>Ликовна култура</p> <p>Чувари природе</p> <p>Грађанско васпитање</p> <p>Математика</p>	<p>Ангажовање на часу, домаћи задаци, слушање других и критика, лепота казивања</p> <p>(усмена и писмена).</p>
---	---	---	--	---	---

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК 2. РАЗРЕД

Циљ предмета:

Циљ наставе немачког језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком, у усменом облику, о темама из његовог непосредног окружења.

Циљ наставе немачког језика у другом разреду јесте да код ученика:

- подстиче употребу страних језика у личне сврхе;
- да допринесе разумевању других култура;
- да стимулише креативност;
- да подстакне потребу за учењем страних језика.

Годишњи фонд часова : 72

Општи стандарди - Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге, стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина:

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје гласове (посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу, акценат, ритам и интонацију,
- разуме вербални садржај уз помоћ невербалне комуникације,
- разуме кратке дијалоге, приче и песме о познатим темама које чује уживо или са аудио-визуелних записа.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговетно изговара гласове акцентује речи, поштује ритам и интонацију при говору и читању,
- даје основне информације о себи и свом окружењу, самостално и уз наставникову помоћ,
- описује кратким и једноставним исказима себе и друге у познатим ситуацијама,
- репродукује, сам или у групи, кратке рецитације или бројалице и познате песме.

Интеракција

Ученик треба да :

- реагује вербално и невербално на постављена упутства и питања,
- поставља једноставна питања,
- изражава допадање и недопадање,
- учествује у заједничким активностима на часу,
- поставља питања и тражи разјашњење када нешто не разуме.

Знања о језику

Ученик треба да:

- препознаје основне граматичке елементе,

-користи језик у складу са нивоом формалности и комуникативне ситуације (на пр. Форме учтивости),

-разуме везу измење сопственог знања и залагања и постигнућа у језичким активности

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p><i>1. ШКОЛА</i></p> <p>-школски простор и активности</p> <p>-бројеви и боје</p> <p>-изражавање припадности</p>	<p>Упознавање алфабета</p> <p>Праћење изнетих језичких садржаја</p> <p>Изговарање кратких поздрава</p> <p>Слушање аудио садржаја</p> <p>Певање у групи</p> <p>Преношење вербалних садржаја на папир кроз слику, цртеж</p> <p>Класирање и упоређивање (по количини, облику, боји, годишњим добима, волим/не волим...)</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама,</p> <p>-примена усвојених структура.</p>
	Развијање способности слушања и разумевања	-усвајање новог и понављање старог вокабулара и

<p>2. ЈА И МОЈИ ДРУГОВИ</p> <p>-представљање себе и особа из окружења</p> <p>-упознавање и поздрављање</p> <p>-нове игре</p>	<p>наставника</p> <p>Прихватање аудио садржаја</p> <p>Изговарање фразе: Hast du einen/eine/ein...?</p> <p>Симулација појединих догађаја из приче на основу којих ученици разумеју причу</p> <p>Глагол: können(nicht)</p> <p>Мануелне активности (сецкање, бојење, прављење предмета од глинамола)</p>	<p>једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације.</p>
<p>3. ПОРОДИЦА, ДОМ</p> <p>-ужа и шира породица, суседи и пријатељи</p> <p>-кућа, делови стана, намештај; двориште</p> <p>-количина, величина и локација</p> <p>-предлози</p>	<p>Разумевање приче</p> <p>Изговор</p> <p>„Превођење“ исказа у гест и геста у исказ</p> <p>Повезивање звучног материјала са илустрацијом</p> <p>Слушање и реаговање на команде наставника или са звучног записа</p> <p>Певање у групи</p> <p>Глагол/фраза: Ich habe (Ich habe keinen/keine/kein...)</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-правилно вербално и невербално реаговање на упутства и постављена питања,</p> <p>-учествовање у комуникацији,</p> <p>-описивање, кратким структурама, познате ситуације,</p> <p>-разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације,</p> <p>-репродуковање рецитација и песама.</p>

-продавнице		
<p>4. ПРАЗНИЦИ</p> <p>-годишња доба, месеци, дани</p> <p>-важни празници (Нова година, Божић, Ускрс .распуст)</p> <p>-обичаји</p> <p>-честитање и адекватни поклони</p>	<p>Изговор</p> <p>Развијање способности слушања</p> <p>Певање у групи</p> <p>Израда честитки</p> <p>Цртање по диктату</p> <p>Игра по улогама (симулација)</p> <p>Вежбе слушања (према упуствима наставника или са траке повезати појмове у свесци, додати делове слике који недостају и сл.)</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације,</p> <p>-описивање, кратким структурама, познате ситуације,</p> <p>-примена усвојених структура,</p> <p>-репродуковање рецитација и песама.</p>
<p>5. ХРАНА</p> <p>-оброци, ужина</p>	<p>Повезивање аудио записа са визуелном презентацијом</p> <p>Рецитовање, певање</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p>

<p>-избор хране и пића</p> <p>-воће и поврће по годишњим добима</p> <p>-навике исхране у Енглеској</p> <p>-врсте прехранбених продавница</p> <p>-понашање при куповини</p>	<p>Цртање и бојење омиљене хране</p> <p>Израда постера са здравом храном</p> <p>Попуњавање табела за изражавање допадања и недопадања</p> <p>Препознавање именоване речи које се односе на храну</p> <p>Изражавање молби, допадања и недопадања</p> <p>Разумевање инструкција</p>	<p>-оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама,</p> <p>-примена усвојених структура,</p> <p>-упознавање обичаја и културе других народа.</p> <p>-учествовање у комуникацији.</p>
<p><i>6. ОДЕЋА</i></p> <p>-одевни предмети по годишњим добима,</p> <p>-изражавање допадања и недопадања</p>	<p>Изговор</p> <p>Развијање способности слушања</p> <p>Певање у групи</p> <p>Одговарање на питања</p> <p>Слушање и реаговање на говор наставника</p> <p>Самостално преношење задатих речи, краћих текстова у свеску</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама,</p> <p>-примена усвојених структура у комуникацији.</p>

<p>7. БЛИСКО ОКРУЖЕЊЕ</p> <p>-место и улица где станујем,</p> <p>-важне установе у окружењу(град-објекти, возила ,просторни односи)</p>	<p>Изговор</p> <p>Развијање способности слушања</p> <p>Певање у групи</p> <p>Одговарање на питања</p> <p>Слушање и реаговање на говор наставника</p> <p>Погађање предмета или лица</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама,</p> <p>-примена усвојених структура,</p> <p>-описивање окружења кратким конструкцијама.</p>
<p>8. ДАЉЕ ОКРУЖЕЊЕ</p> <p>-забавни парк, активности</p> <p>-зоолошкиврт (називи и начини кретања животиња)</p> <p>-понашање, обраћање, питање</p>	<p>Изговор</p> <p>Развијање способности слушања</p> <p>Понављање једноставних реченичних фраза</p> <p>Одговарање на питања</p> <p>Слушање и реаговање на говор наставника</p> <p>Слушање и реаговање на звук са касете</p> <p>Праћење симулације и мимике наставника</p> <p>Заједничко прављење илустрованих материјала (албум фотографија одељења, план недељних активности)</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама,</p> <p>-примена усвојених структура.</p>

Наставни предмет:МАТЕМАТИКА

Циљ предмета:циљ наставе математике јесте да ученици усвоје елементарна знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно натављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике су:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштви и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности, за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;

- да изграђују позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- савладају сабирање и одузимање до 100;
- схвате множење као сабирање једнаких сабирака, упознају и користе термине и знак множења;
- упознају операцију дељења, користе термине и знак дељења;
- упознају комутативност и асоцијативност рачунских операција;
- уочавају својство нуле као сабирака, чиниоца и дељеника, а јединице као чиниоца и делиоца;
- савладају таблицу множења једноцифрених бројева и одговарајуће случајеве дељења;
- савладају множење и дељење у оквиру 100, упознају функцију заграде и редослед извођења рачунских операција;
- умеју да прочитају и запишу помоћу слова збир, разлику, производ и количник, као и да знају да одреде вредност израза са две операције;
- упознају употребу слова као ознаку за непознати број у најједноставнијим примерима; сабирања и одузимања;
- умеју да решавају текстуалне задатке с једном и две рачунске операције, као и једначине с једном операцијом;
- схвате појам половине;
- уочавају и стичу одређену спретност у цртању праве и дужи као и разних кривих и изломљених линија;
- уочавају и цртају правоугаоник и квадрат на квадратној мрежи;
- упознају и примењује мере за дужину (m, dm, cm) и време (час, минут, дан, седмица, месец).

Разред: други

Годишњи фонд часова : 180

Недељни фонд часова: 5

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Природни бројеви до 100	145	55	90
II	Геометријска тела и фигуре	25	8	17
III	Мерење и мере	10	3	7
Укупно:		180	66	114

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
I Природни бројеви до 100 -Савладавање сабирања и одузимања до 100 Схватање множења као сабирање једнаких сабирака	Сабирање и одузимање природних бројева до 100 (с прелазом преко десетице) Комутативност и асоцијативност сабирања Множење и дељење	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни	<u>Активности:</u> запажање, уочавање, закључивање, сабирање и одузимање, множење и дељење, меморисање, примењивање стечених знања, решавање проблема,	дидактички материјал, припремљени наставни листићи, штампани и писани текстови, математичке приче, рачунар.	Свет око нас Музичка култура Ликовна култура Српски језик	Домаћи задаци, наставни листићи, математички диктат, рад на табли, рад у пару и групи, ангажовање

<p>Упознавање и коришћење термина и знакова Упознавање операције дељења и коришћење термина и знакова</p> <p>Употреба слова као ознаку за непознати број</p>	<p>природних бројева и знаци</p> <p>Изрази</p> <p>Одређивање непознатог броја у једнакостима</p> <p>Појам половине</p>		<p>ланац знања, диференцирани рад, квизови, графичко представљање.</p> <p><u>Методe:</u> разговора, интерактивна, демонстрације, кооперативна, учење кроз игру, учење путем открића, илустративних радова, усменог излагања, писаних радова, читања и рада на тексту, графичких радова, решавање проблема, аналотичко- синтетичка.</p>			-провере знања
Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>II Геометријска тела и фигуре</p> <p>Стицање одређене спретности у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија</p>	<p>Предмети облика лопте, ваљка, квадрата и коцке</p> <p>Упоредивање предмета по облику, ширини, висини и</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни</p>	<p>Активности: Слушање</p> <p>Разговор</p> <p>Посматарање</p> <p>Решавање задатака</p>	<p>Ученички дидактички материјал</p> <p>Уџбеник</p> <p>Припремљени</p>	<p>Свет око нас</p> <p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Српски језик</p>	<p>Домаћи задаци, наставни листићи, математички диктат, рад на табли, рад у пару и групи,</p>

Уочавање и цртање правоугаоника и квадрата на квадратној мрежи Упознавање са основним одликама геометријских тела	дебљини Дуж, полуправа и права Отворена и затворена изломљена линија и њихово цртање Уочавање и цртање правоугаоника и квадрата на квадратној мрежи		Цртање Правилна употреба прибора Метод: Метода разговора Метода писаних радова Илустративно демонстративна Хеуристичка Вербално текстовна	наставни листићи Графофолије Образовни софтвер Прибор за цртање		ангажовање - провере знања
Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
III Мерење и мере Упознавање и примена мере за дужину Упознавање и примена мере за време	- Мерење дужи помоћу метра, дециметра и центиметра Мере за време: час, минут, дан, седмица месец Однос између јединица упознатих мера	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни	<u>Активности:</u> Слушање Разговор Посматарање Решавање задатака Цртање Правилна употреба прибора <u>Метод:</u> Метода разговора Метода писаних радова Илустративно демонстративна Хеуристичка Вербално текстовна	Ученички дидактички материјал;Уџбеник Припремљени наставни листићи Графофолије Образовни софтвер Прибор за цртање	Ликовна култура Физичко васпитање Свет око нас Математика	Домаћи задаци, наставни листићи, математички диктат, рад на табли, рад у пару и групи, ангажовање - провере знања

				Модел часовника		
				Календар		

Наставни предмет:СВЕТ ОКО НАС

Циљ предмета:Циљ интегрисаног наставног предмета Свет око нас јесте да деца упознају себе, своје окружење, развију способности за одговоран живот у њему

Задаци

- формирање елементарних научних појмова из природних и друштвених наука;
- овладавање методама и техникама сазнајног процеса и почетним методама и техникама учења;
- подстицање дечијих интересовања, питања, идеја и одговора у вези са појавама, процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно – развојним способностима;
- подстицање и развијање истраживачких активности деце;
- подстицање уочавања узрочно – последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;
- описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу;
- слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем – ситуација;
- развијање различитих социјалних вештина и прихватање основних људских вредности за критеријум понашања према другима;
- развијање одговорног односа према окружењу као и интересовања и спремности за његово очување
- Оперативни задаци:
 - -развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
 - -развијање трхника сазнајног процеса:посматрање,уочавање, упоређивање,класификовање, именовање;
 - -подстицање дечијих интересовања,питања,идеја и одговора у вези са појавама,процесима и ситуацијама у окружењу у складу са њиховим когнитивно-развојним способностима ;
 - - подстицање и развијање истраживачких активности деце;
 - - подстицање уочавања узрочно-последичних веза, појава и процеса, на основу различитих параметара;
 - - описивање и симулирање неких појава и моделовање једноставних објеката у свом окружењу ;
 - - слободно исказивање својих запажања и предвиђања и самостално решавање једноставних проблем-ситуација ;

Разред: други

Годишњи фонд часова : 72

Недељни фонд часова:2

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Жива и нежива природа	27	18	9
II	Где човек живи	15	11	4
III	Људска делатност	18	11	7
IV	Кретање у простору и времену	12	9	3
Укупно		72	49	29

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>ИЖива и нежива природа</p> <p>Усвајање основних знања о живој и неживој природи и њиховој међусобној повезаности</p> <p>Подстицање дечијих интересовања, питања идеја и одговора</p>	<p>Жива природа: Заједничке особине, процеси, разлике, разноврсност и значај живих бића; Човек као део живе природе</p> <p>Нежива природа Вода; Ваздух; Сунце; Земљиште</p> <p>Веза живе и неживе природе</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p>Методе: Метода разговора, усменог излагања Метода писаних радова Метода демонстрација</p> <p>Активности: Посматрање Описивање Бележење Експериментисање Упоредивање Решавање проблема</p>	<p>Уџбеник; Сlike Изабрани текстови Енциклопедија Шематски прикази Образовни софтвер Табеларни прикази</p>	<p>Музичка култура Ликовна култура Српски језик</p> <p>Чувари природе</p>	<p>Усмена провера,</p> <p>писмена контролна вежба,</p> <p>домаћи задаци</p> <p>Ангажовање на часу</p>

<p>ШГде људи живе Упознавање основних карактеристика насеља, облика рељефа; Упознавање са правилима понашања у групи; са правима и обавезама; врстама саобраћаја, саобраћајним средствима и правилима понашања у саобраћају; Развијање одговорног односа према окружењу</p>	<p>Насеља Рељеф Правила понашања у групи Сналажење у насељу Саобраћај</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p>Методе: Метода разговора, Метода усменог излагања Метода писаних радова Метода демонстрација</p> <p>Активности: Посматрање Описивање Бележење Експериментисање Упоредивање Решавање проблема</p>	<p>Уџбеник Слике Изабрани текстови Енциклопедија Шематски прикази Образовни софтвер Табеларни прикази</p>	<p>Музичка култура Ликовна култура Српски језик Чувари природе</p>	<p>Усмена провера, писмена контролна вежба, домаћи задаци Ангажовање на часу</p>
<p>ШЉудска делатност Подстицање уочавања узрочно -последичних веза, појава и процеса на основу различитих параметара Упознавање карактеристика различитих материјала; Подстицање и развијање истраживачке активности деце</p>	<p>Човек ствара; Исти и разноврсни материјали и њихова својства; Понашање материјала под дејством различитих утицаја Наелектрисање и електрична проводљивост материјала</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p>Методе: Метода разговора, Метода усменог излагања Метода писаних радова Метода демонстрација</p> <p>Активности: Посматрање Описивање Бележење Експериментисање Упоредивање Решавање проблема</p>	<p>Уџбеник Слике Изабрани текстови Енциклопедија Шематски прикази Образовни софтвер Табеларни прикази</p>	<p>Музичка култура Ликовна култура Српски језик Чувари природе</p>	<p>Усмена провера, писмена контролна вежба, домаћи задаци Ангажовање на часу</p>

<p>IVКретање у простору и времену Оспособљавање за сналажење у простору и времену</p> <p>Упознавање са различитим облицима кретања и њиховим карактеристикама</p>	<p>Дан</p> <p>Кретање у простору и времену</p> <p>Брзина кретања</p> <p>Мерење времена</p> <p>Годишња доба</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p>Методе: Метода разговора, Метода усменог излагања Метода писаних радова Метода демонстрација</p> <p>Активности: Посматрање Описивање Бележење Експериментисање Упоредивање Решавање проблема</p>	<p>Уџбеник Сlike Изабрани текстови Енциклопедија Шематски прикази Образовни софтвер Табеларни прикази</p>	<p>Музичка култура Ликовна култура Српски језик</p> <p>Чувари природе</p>	<p>Усмена провера, писмена контролна вежба, домаћи задаци Ангажовање на часу</p>
--	--	--	---	---	---	--

Наставни предмет:ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ предмета:ЦИЉ наставе ликовне културе у другом разреду основне школе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са хуманистичким опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ васпитно–образов. рада у настави лик. културе састоје се у развијању ученикове способности за: све ликовне елементе;

- ликовно стваралачки рад;
- различите ликовне материјале и медије;
- естетске критеријуме;
- ликовна уметн. дела у оквиру културне баштине у за савремена кретања уметности свог и других народа;
- визуелну перцепцију и аперцепцију;
- креативно мишљење;
- оплемењивање животног и радног простора;
- активно стваралачко учествовање у културном и уметничком животу средине;
- активно естетско унапређивање своје околине и очување природе и баштине завичаја;
- неговање укупних људских достигнућа;
- сопствену еманципацију;

- культуру рада.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:

Ученици треба да:

- схвате ликовно-визуелни рад као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације;
- опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве или ситуације;
- стекну искуства о : оплемењивању животног и радног простора, контрасту облика, карактеру облика, коришћењу материјала за рад, визуелним знаковима, опажањима облика у кретању, компоновању, рекомпоновању, дејству светлости на карактер облика; - развију навiku лепог писања;
- развију осетљивост за лепо писање (ћириличка и латиничка палеографија)

Разред: други

Годишњи фонд часова : 72

Недељни фонд часова: 2

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Кретање облика у простору	6	4	2
II	Дејство светлости на карактер облика (светлост)	4	2	2
III	Амбијент-сценски простор	6	4	2
IV	Лепо писање са калиграфијом	16	10	6

V	Контраст	12	8	4
VI	Знаци и симболи	4	2	2
VII	Једнобојна композиција употребних предмета (клуаж)	6	4	2
VIII	Замишљања	6	4	2
IX	Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем (везивање -паковање)	12	8	4
Укупно		72	46	26

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
I КРЕТАЊЕ ОБЛИКА У ПРОСТОРУ II СВЕТЛОСТ ШЦЕНСКИ ПРОСТОР Схватање ликовно-визуелног рада као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације Опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве и ситуације	Кретање више и једног облика у простору (појмови-кретање, простор) Природна и вештачка светлост (силуета, сенка, фигура, позадина) Израда маске, костима и сцене (амбијент, сцена)	Фронтални Индивидуални Групни Рад у паровима	Методе:Илустративно-демонстративна, Метода практичних радова Активности:Уочавање Посматрање Стварање Цртање Бојење Лепљење Кројење	Уџбеник Колаж папир,картон, тканина Маказе Лепак Боје Фото албуми	Српски језик Свет око нас Музичка култура	Ангажовање на часу Естетска анализа радова Изложбе
IV ЛЕПО ПИСАЊЕ СА КАЛИГРАФИЈОМ	Писање слова у складу са	Фронтални	Методе: Илустративно-	Уџбеник	Српски језик Свет око нас	Ангажовање на часу

<p>V КОНТРАСТ VI РАЗНЕ ВРСТЕ ЗНАКОВА И СИМБОЛА Развијање навике лепог писања</p> <p>Развијање осетљивости за лепо писање</p> <p>СТИЦАЊЕ ИСКУСТВА О КОНТРАСТУ ОБЛИКА И КАРАКТЕРА ОБЛИКА</p>	<p>графичким принципима (латиница, ћирилица) Природни и вештачки облици Контраст Печат, грб, симболи, словни и нотни знаци</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p>демонстративна</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Метода писања</p> <p>Активности: Уочавање Посматрање Стварање Цртање;Бојење Лепо писање Слагање Разлагање</p>	<p>Колаж папир</p> <p>Маказе</p> <p>Лепак</p> <p>Боје</p> <p>Природни и вештачки облици</p> <p>Папир за писање</p>	<p>Музичка култура Математика</p>	<p>Естетска анализа радова</p> <p>Изложбе</p>
<p>VII ИНДИВИДУАЛНО КОРИШЋЕЊЕ РАЗЛИЧИТИХ МАТЕРИЈАЛА И УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА, VIII ЗАМИШЉАЊА IX СПАЈАЊЕ СТИЦАЊЕ ИСКУСТВА О КОРИШЋЕЊУ МАТЕРИЈАЛА ЗА РАД</p> <p>СТИЦАЊЕ ИСКУСТВА О ВИЗУЕЛНИМ ЗНАКОВИМА, ОПАЖАЊИМА ОБЛИКА У КРЕТАЊУ</p> <p>СТИЦАЊЕ ИСКУСТВА О РЕКОМПОНОВАЊУ</p>	<p>Једнобојна композиција употребних предмета (клуаж, једнобојан)</p> <p>Вербални опис, текст фотографија</p> <p>Преобликовање материјала или предмета њиховим спајањем (везивање)</p> <p>Оријентациони избор ликовних дела и споменика културе</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p>Метод: Илустративно-демонстративна</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Метода обликовања и везивања</p> <p>Активности: Уочавање Посматрање Стварање Цртање Бојење Слагање Разлагање</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Колаж папир</p> <p>Маказе</p> <p>Лепак</p> <p>Боје</p> <p>Природни и вештачки облици</p>	<p>Српски језик Свет око нас Музичка култура</p>	<p>Ангажовање на часу</p> <p>Естетска анализа радова</p> <p>Изложбе</p>

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

ЦИЉ:

- развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности;
- оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања;
- развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свог и других народа.

ЗАДАЦИ:

- неговање способности извођења музике (певање/свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке игре.

Разред: други

Годишњи фонд часова : 36

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Извођење музике-певање и свирање	24	16	8
II	Слушање музике	8	6	2
III	Стварање музике	4	1	3
Укупно		36	26	10

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>I Извођење музике Увођење ученика у основе музичке писмености</p> <p>Певање дечијих песама различитог садржаја и расположења и бројалица по слуху</p> <p>Свирање на дечијим музичким инструментима</p>	<p>Певање песама (учење по слуху, певање и извођење музичких игара, певање једноставних модела песама и наменских песама)</p> <p>Свирање (пратње за бројалице, песме, игре на различитим изворима звука)</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода: Метода учења песама по слуху Метода разгова Метода усменог излагања Метода демонстрације</p> <p>Активности: Певање Слушање</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Музички ЦД уз уџбеник</p> <p>Музички инструменти</p>	<p>Ликовна култура Српски језик Свет око нас</p>	<p>Ангажовање на часу</p> <p>Певање песми по слуху</p> <p>Извођење ритмичких вежби Свирање на дечијим музичким инструментима</p>
<p>II Слушање музике Слушање вредних дела уметничке и народне</p>	<p>Слушање вокално-инструменталних композиција за децу,</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p>	<p>Метода: Метода учења песама по слуху Метода разгова Метода усменог излагања</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Музички ЦД уз</p>	<p>Ликовна култура Српски језик Свет око нас</p>	<p>Ангажовање на часу</p> <p>Препознавање композиција, одређи</p>

музике Оспособљавање ученика да наведу примере присуства музике у свакодневном животу	инструменталних композиција различитих садржаја и музичких прича Слушање народних песама и игара	дуални Групни	Метода демонстрације Активности: Певање Слушање	уџбеник Музички инструменти		вање ритма ,инструмената и извођача Извођење ритмичких вежби Свирање на дечјим музичким инструментима
III Стварање музике Свирање на дечијим музичким инструментима Извођење дечије народне и уметничке музичке игре	Опонашање звукова из непосредне околине, Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, Креирање покрета уз музику, Смишљање малих ритмичких целина помоћу различитих извора звука	Фронтални Индивидуални Групни	Метода:Метода учења песама по слуху Метода разгова Метода усменог излагања Метода демонстрације Активности: Певање Слушање Стварање Извођење	Уџбеник Музички ЦД уз уџбеник Музички инструменти	Ликовна култура Српски језик Свет око нас	Ангажовање на часу Извођење ритмичких вежби Свирање на дечјим музичким инструментима

Наставни предмет:ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Оперативни задаци:

- задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром;
 - развијање координације, глпкости, равнотеже и експлозивне снаге;
 - стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима:
 - елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела;
 - стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика;
 - формирање и овладавање елементарним облицима кретања - "моторичко описмењавање";
- стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад.

Разред: други

Годишњи фонд часова : 108

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Ходање и трчање	20	6	14
II	Скакање и прескакање	7	2	5
III	Вежбе (скакања и прескакања) упором рукама	20	11	9
IV	Бацања и хватања	14	6	8

V	Вишења и пењања	4	2	2
VI	Вежбе на тлу	9	3	6
VII	Вежбе равнотеже	6	3	3
VIII	Вежбе реквизитима	10	6	4
IX	Ритмичке вежбе и народни плесови	11	4	7
X	Минимални образовни захтеви	7	1	6
Укупно		108	44	64

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>Наставна област: Атлетика(трчање,ходање,скакање и прескакање, бацање и хватање, вишења, упори и пењања)</p> <p>Правилно држање тела Развој и усавршавање моторичких способности у свим природним облицима кретања у различитим условима Стицање и развијање свести о чувању здравља Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге</p>	<p>Ходање (у месту са опружањем колена, у кретању кратким и дугим корацима, у различитом ритму, уз правилно постављање стопала, на прстима)</p> <p>Трчање (трчање са препрекама, са бацањем потколенице, са укрштањем ногу, брзо трчање на 20m); Поскоци у месту, у кретању, скок у даљ, скок увис, прескакање дуге вијаче, Бацање лоптице, вођење и додавање лопте; Пењање</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p><u>Методe:</u> Метода разговора Метода демонстрације Метода практичног вежбања Активности:Ходање, Трчање Скакање Прескакање Бацање Пењање Вишења Упори Играње</p>	<p>Вијаче</p> <p>Лопте</p> <p>Палице</p> <p>Обруч</p> <p>Чуњеви</p> <p>Шведска клупа</p> <p>Струњаче</p>	<p>Српски језик</p> <p>Народна традиција</p> <p>Математика</p>	<p>Крос</p> <p>Провере снаге, спретност и,брзине</p> <p>Полигон</p>

<p>Наставна област: ВЕЖБЕ НА ТЛУ И СПРАВАМА, РАВНОТЕЖЕ И РЕКВИЗИТИМА (прескок, шведска клупа, колут, греда, палице, вијаче, оброчи)</p> <p>Правилно држање тела; Развој и усавршавање моторичких способности у свим природним облицима кретања у различитим условима; Стицање и развијање свести о чувању здравља; Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге</p>	<p>Вежбе из упора рукама</p> <p>Вежбе равнотеже (ходање на тлу и греди)</p> <p>Вежбе реквизитима (вежбе обликовања са палицом, обручем и вијачом, трчање, поскоци са реквизитима)</p> <p>Колут напред и колут назад</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p><u>Методе:</u></p> <p>Метода разговора</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичног вежбања</p> <p>Активности:</p> <p>Ходање</p> <p>Трчање</p> <p>Скакање</p> <p>Прескакање</p> <p>Бацање</p> <p>Поскоци</p> <p>Колут напред, назад</p> <p>Играње</p>	<p>Вијаче</p> <p>Лопте</p> <p>Палице</p> <p>Обруч</p> <p>Чуњеви</p> <p>Шведска клупа</p> <p>Струњаче</p>	<p>Српски језик</p> <p>Народна традиција</p> <p>Математика</p> <p>Музичка култура</p>	<p>Провере снаге, спретности и брзине, равнотеже</p> <p>Полигон</p>
<p>Наставна област: РИТМИЧКЕ ВЕЖБЕ И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ (окрети, скокови, вијача, лопта, обруч, плесови)</p> <p>Правилно држање тела; Развој и усавршавање моторичких способности; Развијање координације, гипкости, равнотеже и експлозивне снаге; Стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад; Развијање координације покрета</p>	<p>Ритмичко ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и одговарајућу музичку пратњу</p> <p>Дечији поскок са двокораком</p> <p>Вијача – њихање и кружење у бочној равни-назад-напред;</p> <p>Плесови: " Ми смо деца весела" и једно коло по избору</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p><u>Методе:</u></p> <p>Метода разговора</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичног вежбања</p> <p>Активности:</p> <p>Ходање</p> <p>Трчање</p> <p>Скакање</p> <p>Поскоци</p> <p>Вијача-њихање и кружење</p> <p>Плесови</p> <p>Играње</p>	<p>Вијаче;</p> <p>Лопте</p> <p>Палице;</p> <p>Обруч</p> <p>Чуњеви</p> <p>Шведска клупа</p> <p>Струњаче</p> <p>Музички CD</p> <p>Касетофо</p>	<p>Српски језик</p> <p>Народна традиција</p> <p>Музичка култура</p>	<p>Провере снаге, спретности и брзине, равнотеже, окретности</p> <p>Извођење народних игара и дечјих поскока</p>

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА

Циљ предмета:

Општи циљ предмета јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот. Да код ученика развије отвореност и однос према Богу, као и отвореност и однос према другом човеку као икони Божијој. Да развије способност код ученика за постављање питања о најдубљем смислу постојања човека и света. Да помогне у одговорном обликовању заједничког живота с другим људима уз уважавање различитости.

Циљ Верске наставе у другом разреду јесте да се код ученика развије свест да је Бог заједница личности и да се открива свету преко литургијске заједнице људи. Овај циљ треба остварити, пре свега, преко учениковог конкретног упознавања са Литургијом и њеном структуром. Ученицима треба указати на разлику између стања у будућности и стања у садашњости историје, односно будућег и садашњег стања Цркве, преко дечјих искустава напредовања на основу остварења постављених циљева, као и на основу литургијског искуства. У контексту литургијског искуства треба показати да су личност, слобода, оствариви једино као изрази љубави према другим људима.

Разред: други

Годишњи фонд часова : 36

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Укупно часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Увод	1	1	/
2.	Моје место у Цркви	6	5	1
3.	Литургијске службе и њихов смисао	6	5	1
4.	Живот у Цркви- лепота празника	7	4	3
5.	Трпеза Господња	5	4	1
6.	Света Литургија- прослава Васкрсења	5	4	1
7.	Икона- прозор у вечност	6	4	2
Укупно		36	27	9

ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	НАСТАВНИ ОБЛИЦИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДР. ПРЕДМЕТИМА	ЕВАЛУАЦИЈА
Наставна област: УВОД						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <p>☑ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2. разреда основне школе;</p> <p>☑ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.</p> <p><i>Афективни аспект:</i></p> <p>☑ желети да активно учествује на часовима верске наставе</p>	1. Ми смо Црква – уводни час	Индивидуални Фронтални Групни	Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације	Табла Маркер Рачунар Интернет Библије	Музичка култура Ликовна култура	----
Наставна област: МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да се Крштењем постаје члан Цркве • знати да је Црква заједница потпуно другачија од 	2. Крштењем постајемо чланови Цркве	Индивидуални Фронтални	Метода разговора Метода усменог излагања	Табла Маркер Рачунар	Музичка култура Ликовна култура	----

<p>свих</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да је Црква заједница са Богом • разликовати значења појмова Црква (заједница) и храм (место на којем се сабирамо) • на елементарном нивоу моћи да опише зашто се подижу храмови • моћи да уочи да је Литургија догађај Цркве • знати да у Литургији учесвује само онај ко је крштен и ко то жели <i>Афективни аспект:</i> • желети да посети храм и боље упозна основна обележја православних храмова 	<p>3.Црква – заједница</p> <p>4.Храм – местоокупљања заједнице</p> <p>5. Литургија – догађај Цркве</p> <p>6.Заједница радости</p>	<p>Групни</p>	<p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Интернет</p> <p>Библије</p>		
<p>Наставна област: ЛИТУРГИЈСКЕ СЛУЖБЕ И ЊИХОВ СМИСАО</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • препознати и именовати основне службе које постоје на Литургији • знати да свако у Цркви има своју службу • уочити међусобну повезаност служби у Цркви • уочити од коликог је значаја за неку заједницу окупљање свих њених чланова • уочити да је и он сам важан и посебан у животу 	<p>7. Народ Божји, различите службе</p> <p>8. Литургијске службе: Епископ, свештеник и ђакон</p> <p>9. Многе службе, једна Црква</p> <p>10.Епископ – слика Христова на</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>

<p>Цркве</p> <ul style="list-style-type: none"> • моћи да објасни службу Епископа у Цркви • моћи да увиди сличност службе Епископа са првосвештеником Христом • уочити да Епископ предводи молитву Цркве • моћи да објасни ко су монаси и шта су манастири <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ученик ће бити подстакнут да размишља о својој служби у Цркви 	<p>Литургији</p> <p>11. Ко су монаси?</p>					
<p>Наставна област: ЖИВОТ У ЦРКВИ- ЛЕПОТА ПРАЗНИКА</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити разлог нашег великог поштовања према Богородици • знати да је Богородица много волела Бога и желела да му служи и да много воли нас <p>☒ уочити да Богородицу сматрамо светијом од свих светих</p> <p>☒ знати молитву <i>Богородице Дјеве</i></p> <p>☒ усвојити текст и мелодију песме „Витлејеме славни граде“</p>	<p>12. Пресвета Богородица – мајка Христова</p> <p>13. Божић – Христос се роди!</p> <p>14. Богојављење – Христос је Син Божји</p> <p>15. Свети Сава и Свети Симеон</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>

<ul style="list-style-type: none"> • знати да се приликом Крштења Христовог, Бог открива као Света Тројица • знати да је Свети Сава наш први Архиепископ • знати ко је подигао манастир Хиландар <i>Афективни аспект:</i> <p>☑ пожелети да радо учествује у прослављању празника</p> <p>☑ пожелети да стваралачки (кроз песму, молитву, цртеж), искаже своју љубав и поштовање према Богородици</p>						
Наставна област: ТРПЕЗА ГОСПОДЊА						
<p><i>Когнитивни аспект:</i> •моћи да увиди и каже зашто приносимо дарове природе Богу • уочити да су дарови које приносимо Богу, свет у малом</p> <ul style="list-style-type: none"> • моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете • уочити да је заједничка трпеза израз љубави • знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве •моћи да уочи разлику између Светог Причешћа и друге хране 	<p>16. Литургија наш дар Богу</p> <p>17. Литургијски предмети</p> <p>18. Причешће - храна за живот вечни</p> <p>19. Слава у мојој породици</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>

<ul style="list-style-type: none"> • уочити сличности елемената Литургије и славе <p><i>Афективни аспект:</i> • код ученика ће се развити жеља да учествује у Литургији</p>						
Наставна област: СВЕТА ЛИТУРГИЈА- ПРОСЛАВА ВАСКРСЕЊА						
<p><i>Когнитивни аспект:</i> • препознати значај празновања Васкрса</p> <ul style="list-style-type: none"> • проширити своја знања о Христовом Васкрсењу • уочити да је Христово Васкрсење изузетан догађај у који је укључена читава природа • знати да је Христос увек са нама <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • исказати свој доживљај Христовог Васкрсења кроз самостални креативни израз 	<p>20. Христос је са нама у Литургији</p> <p>21. Причешће у мом животу</p> <p>22. Празнујемо Васкрсење</p> <p>Христово</p> <p>23. Христово Васкрсење – наше васкрсење</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>
Наставна област: ИКОНА- ПРОЗОР У ВЕЧНОСТ						
<p><i>Когнитивни аспект:</i> • знати да наброји основне делове храма</p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити да је унутрашњост храмова уређена за служење Литургије • знати да објасни ко су светитељи 	<p>24. Православни храм</p> <p>25. Икона - прозор у Царство Божје</p> <p>26. Буди и ти</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>

<ul style="list-style-type: none"> • испричати ко су и шта су све чинили светитељи које слаavimo • уочити да постоје светитељи и у данашње време • сазнати о неким светитељима новијег доба <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама • бити подстакнут да воли природу и друге људе • бити подстакнут да у свим људима види пријатеље Божје 	<p>иконописац</p> <p>27. Царство Божје у светима</p>		<p>радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Библије</p>		
---	--	--	------------------------------------	----------------	--	--

В. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

Циљ предмета: Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

Циљ и задаци:

Увођење најмлађих нараштаја у традицијску културу кроз одговарајућу наставу усмерену на ревитализацију традиције, један је од начина да се спречи убрзано одумирање многих важних елемената традицијске културе и њихов нестанак из праксе, односно из самог живота. Правилним, одмереним и правовременим пласирањем информација о народној традицији постижу се многа друга добра, као што су стицање свести о себи самом и свом месту у свету сличних и различитих, формирање представе о континуитету и укоренености и сл.

Концепција наставе овог изборног предмета посебан нагласак ставља на локалну народну традицију, чиме се у мултинационалној и мулти конфесионалној средини, каква претеже у Србији, чувају права и особености мањина и њихов идентитет.

Циљ и задаци:

Усвајање знања о фолклорним празницима, биљкама и хлебовима кроз следеће:

- познавање разлике између отвореног и затвореног простора (ливада - кућа);
- познавање разлике између настањивог и ненастањивог простора
- познавање различитих облика становања (пећина, кућа, село, варош, град);
- елементарно познавање структуре традиционалне куће.

Тежиште је, заправо, на продубљивању, проширивању и систематизовању знања која су ученици понели од куће. Није предвиђено додавање потпуно нових и непознатих, методолошки тешко савладивих или нејасних наставних јединица.

Разред: други

Годишњи фонд часова : 36

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	БИЉКЕ	6	5	1
II	КУЋА	30	23	7
Укупно		36	28	8

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>Наставна област: Биљке</p> <p>Усвајање знања о различитим врстама биљака и њиховим својствима</p> <p>Схватање значаја биљака за живот и здравље људи</p>	<p>Гајене биљке</p> <p>Негајене биљке</p> <p>Лековите биљке</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p>Методе:</p> <p>Метода разгова</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Активности:</p> <p>Посматрање</p> <p>Уочавање</p> <p>Слушање</p> <p>Писање</p> <p>Цртање</p> <p>Читање</p> <p>Израда ручних радова</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Слике</p> <p>Фотографије</p> <p>Слајдови</p> <p>Цд плејер</p> <p>Мултимедијални материјал</p> <p>Традиционални предмети из свакодневног живота</p> <p>Хербаријуми</p>	<p>Свет око нас</p> <p>Српски језик</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Музичко култура</p>	<p>Домаћи задаци</p> <p>Израда паноя</p> <p>Усмена провера</p> <p>Ангажовање на часу</p>

<p>Наставна област: Кућа Упознавање различитих облика становања</p> <p>Упознавање структуре традиционалне куће</p> <p>Упознавање са значајем огњишта као центра некадашње куће</p> <p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЗНАЧАЈУ, ВРЕДНОСТИ И УПОТРЕБИ ВОДЕ</p> <p>СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О НАЧИНИМА ОСВЕТЉЕЊА НЕКАД И САД</p>	<p>Огњиште (центар породичног култа и култа предака)</p> <p>Вода (извор, бунар, корито, чесма)</p> <p>Осветљење (осветљење некад и сад)</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p>Методе: Метода разгова</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Активности: Посматрање Уочавање Слушање Писање Цртање Читање Израда ручних радова</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Слике</p> <p>Фотографиј</p> <p>Слајдови</p> <p>Касетофон</p> <p>Графоскоп</p> <p>Мултимедијални материјал</p> <p>Традиционални предмети из свакодневног живота</p>	<p>Свет око нас Српски језик Ликовна култура Музичко култура</p>	<p>Домаћи задаци</p> <p>Израда паноа</p> <p>Усмена провера</p> <p>Ангажовање на часу</p>
---	--	--	---	--	--	--

Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ДОПУНСКА НАСТАВА

ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК: 18 ЧАСОВА

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни начини извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Језик: Граматика Правопис	10	Читање Писање Слушање Разговор Уочавање	Вербално-текстуална Илустративно-демонстративна Метода писаних радова Аналитичко-синтетичка	Уочавање и препознавање реченице и разумевање главних реченичних делова овладавање техником читања и писања латиницом упознавање са морфолошким и фонетским појмовима
Књижевност: Школска лектира Читање текста Тумачење текста Књижевни појмови	3	Читање Писање Слушање Разговор Уочавање Описивање Препричавање	Вербално-текстуална Илустративно-демонстративна Метода писаних радова Аналитичко-синтетичка	Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком Развијање осећања за аутентичне, естетске вредности у књижевној уметности Усвајање књижевних функционалних појмова Мотивисање, подстицање и усмеравање на читање лектире

		Причање		
Језичка култура: Основни облици усменог и писменог изражавања Препричавање Причање; Описивање Усмена и писмена вежбања Ортоепске и ортографске вежбе Диктат Лексичке и семантичке вежбе	5	Читање Писање Слушање Разговор	Вербално-текстуална Илустративно-демонстративна Метода писаних радова Аналитичко-синтетичка	Оспособљавање за усмено и писмено препричавање, причање и описивање Увежбавање правилног изговора речи и краћих реченица Провера тачности запамћивања и усвојености правописних правила

ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА: 18 часова

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
-------------------	-------------	---------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------

Природни бројеви до 100	11	Слушање Разговор Посматарање Решавање задатака	Метода разговора Метода писаних радова Илустративно демонстративна Хеуристичка	Савладавање сабирања и одузимања до 100 Схватање множења као сабирање једнаких сабирака Упознавање и коришћење термина и знакова Упознавање операције дељења и коришћење термина и знакова Употреба слова као ознаку за непознати број
Линије и геометријска тела	5	Слушање Разговор Посматарање Решавање задатака Цртање Цртање прибором	Метода разговора Метода писаних радова Илустративно демонстративна Хеуристичка	Стицање одређене спретности у цртању праве, дужи, кривих и изломљених линија Уочавање и цртање правоугаоника и квадрата на квадратној мрежи Упознавање са основним одликама геометријских тела
Мерење и мере	2	Слушање Разговор Посматарање Решавање задатака	Метода разговора Метода писаних радова Илустративно демонстративна Хеуристичка	Упознавање и примена мера за дужину Упознавање и примена мера за време

		Цртање Цртање прибором		
--	--	------------------------------	--	--

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Разред: ДРУГИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљеви:

- максималан допринос социјализацији сваког ученика, односно развој социјалних компетенција ученика,
- допринос развоју когнитивних, емоционалних и радно-акционих компетенција,
- допринос развоју комплетне личности сваког ученика, његових способности, одговорности и слободе, моралној аутономији, стваралаштву и систематичности у раду,
- сазнања ученика о себи и друштву, о природи и потреби њеног очувања.

Задаци

Одељенска заједница функционише као ученички колектив који има властиту организацију али уз координацију и руковођење које остварује одељенски старешина. Циљеве одељенске заједнице треба посматрати као заједничку активност ученичког колектива и разредног старешине. У најопштијој форми могли бисмо издвојити као приоритетне следеће задатке:

- Упознавање индивидуалног развоја сваког ученика и перманентно праћење тог развоја (здравствено стање, физички, социјални, емоционални и интелектуални развој ученика, моралне и карактерне особине и друго);
- Коришћење интергрупних снага и односа у одељењу, групне динамике и интеракције у сврху формирања социјално зреле, слободне и одговорне личности ученика;
- Упознавање ученика са дужностима, задацима, обавезама и одговорностима као и правима васпитно образовног рада и живота у школи;
- Оспособљавање ученика за демократско учествовање у одлучивању, за ненасилну комуникацију и партиципацију у управљању;
- Упознавање ученика са критеријумима оцењивања, са принципима евалуације и самоевалуације;

- Упознавање ученика са битним факторима наставе, са целокупним функционисањем школе као са могућим начинима партиципације и утицања на њих;
- Развијање патриотизма и интернационализма, поштовања и уважавања свих људи без обзира на боју коже, религију или нацију;
- Развијање еколошке свести код ученика, потребе за очувањем околине здравља;
- Учествовање у реализацији културно-забавних и спортских активности у школи и друштвеној средини;
- Брига о стандарду ученика (исхрана, путовање, уџбеници и слично).

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА	НОСИОЦИ И САРАДНИЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
1. Ја и други	9	учитељ, ученици, ПП служба	Разговор ,дискусија , илустрација
2. Бонтон	15	учитељ, ПП служба	договор,учешће, дискусија
3. Моја осећања и ја	12	Учитељ, ученици , педагог	дискусија,радионице, излагање,договор

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
Септембар	1. Тема – Ја и Други	1. Поново у школи – повратак у школу	Педагог, родитељи
		2. Наш знак одељења – стварамо знак одељења	Педагог, родитељи
		3. Наши дланови – представљање себе	Педагог, родитељи
		4. Мој страх – причамо о страху и како да превазиђемо страх	Педагог, родитељи
		5. Моји снови – о чему често сањамо	Педагог, родитељи
Октобар		6. Моје жеље – које су нам жеље	Педагог, родитељи
		7. Лица и осећања – наша осећања	Педагог, родитељи
		8. Кад сам срећан	Педагог, родитељи
		9. <i>Д</i> као <i>другство</i> – како да будемо добри другари	Педагог, родитељи
Новембар	2. Тема – Бонтон	10. Семафор лепих речи	Педагог, родитељи
		11. Како да будемо добри... – покажимо како да будемо добри једни према другима	Педагог, родитељи
		12. Помози старијима – у којим све ситуацијама можемо да помогнемо старијима	Педагог, родитељи

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
		13. Помоћ или нешто друго – шапутање на часу – да ли је помоћ или нешто друго	Педагог, родитељи
		14. Мој портфолио – упознавање са портфолиом ученика	Педагог, родитељи
Децембар	2. Тема – Бонтон	15. Дужности редара – које су дужности редара	Педагог, родитељи
		16. Уредимо учионицу – како да уредимо и чувамо и како да се понашамо у учионици и школи.Уређивање паноя	Педагог, родитељи
		17. Дочекајмо Нову годину – припремили смо одељенску приредбу и приказујемо родитељима	Педагог, родитељи
		18. Дочекајмо Нову годину – припремили смо одељенску приредбу и приказујемо родитељима	Педагог, родитељи
Јануар		19. Како смо прославили празнике – представом приказујемо одлике Божића и Божићних празника	Педагог, родитељи
		20. Празници некада и сада – представљамо представом како се некад празник	Педагог, родитељи

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
Фебруар		славило, а како сада	
		21. Кад порастем бићу... – шта ће бити кад порасту, шта деца воле	Педагог, родитељи
		22. Кад старији говоре – поштујемо старије када говоре	Педагог, родитељи
Март	3. Моја осећања и ја	23. Реч је..... – које су нам ружне навике	Педагог, родитељи
		24. Честитка за маму, баку – правимо честитку за маму или баку поводом осмог марта	Педагог
		25. Изабран је..... – бирамо хигијеничара у одељењу, благајника...	Педагог
		26. Чувајмо здравље – како да сачувамо своје здравље	Педагог
		27. Бавимо се спортом – зашто је добро да се бавимо спортом	Педагог
		28. У сусрет пролећу – чувајмо природу	Педагог
		29. Форе и фазони – први април – Дан шале	Педагог, родитељи
Април	3. Моја осећања и ја	30. Мобилни телефон – како и када користимо мобилни	Педагог, родитељи

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
Мај		телефон	
		31. Хало ко је тамо? – како користимо телефон	Педагог, родитељи
		32. Како да користим компјутер – када и како користимо компјутер	Педагог, родитељи
		33. Пратим црвени кружић – које емисије треба да гледамо на телевизији	Педагог
		34. Шта треба да читам – развијамо љубав према читању	Педагог
		35. Научили смо – шта нам се највише допало на часовима одељенске заједнице током ове школске године	Педагог
Јун		36. Желим да се представим – припремамо приредбу за крај школске године	Педагог
Прво полугодиште			19
Друго полугодиште			17
Укупно			36

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ - СЕКЦИЈЕ

План рада математичке секције

ГОДИШЊИ ПЛАН ОСТАЛИХ ОБЛИКА ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА		
Наставник:	Школска 2018/19. година	
Активност: секција (2. разред)	Годишњи фонд часова: 36	
<p>1. ЦИЉ И ЗАДАЦИ:Оспособљавање ученика за усвајање елементарних знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву. Развијање ученичких способности за посматрање, опажање, логичко мишљење.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уичавање разних примера скуповаж - Припадање елемената скупу - Одређивање непознатог броја у једнакости - Примена јединица мере у задацима - Пребројавање геометријских фигура - Нови облици од геометријских фигура - Решавање задатака логичким закључивањем - Решавање задатака са две операције 		
<p>2. МЕТОДЕ РАДА: разговора, писаних радова, усменог излагања, демонстрације, хеуристичка, решавања проблема, учење кроз игру...</p>		
<p>3. ОБЛИЦИ РАДА: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</p>		
<p>4. НАСТАВНА СРЕДСТВА: књиге, збирке, слике, апликације, танграм, шибице...</p>		
Садржаји програма	Број часова	Исходи
Упознавање са секцијом Развијање мотивације и интърњсовања за математику	4	
Бројеви до 100-сабирање и одузимање	6	
Бројеви до 100-множење и дељење	6	
Разни задаци(судоку, мозгалице, логички задаци	14	
Мерење и мере	4	
Систематизација рада секције	2	
Укупно:	36	

ПЛАН РАДА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број	Садржаји рада	Месец реализације	Број часова
1.	- Набавка материјала за рад ликовне секције	септембар	1
2.	- Цртеж – најлепши начин изражавања		1
3.	- Колаж на тему – јесен (јесење лишће, плодови и сл.)		2
4.	- Уређивање паноя		1
5.	- Израда плаката за Дечју недељу	октобар	1
6.	- Прављење животиња од јесењих плодова (кестен, жир, суво лишће...)		2
7.	- Слика –мозаик од семенки (кукуруз, сунцокрет, дулек...)		1
	- Уређивање паноя		1
8.	- Илустрација омиљене књиге		
9.	- Естетска анализа репродукција	новембар	2
10.	- Туш и перо		1
11.	- Фротаж		1
12.	- Паковање поклона	децембар	1
13.	- Израда новогодишњих украса		1
14.	- Израда новогодишњих честитки		1

15.	- Иконографија и фрескосликарство - Портрет Светог Саве		1
16.		јануар	1
17.	- Израда честитки за Дан жена - Поклон за Дан жена (бонсаи дрво)		1
18.		фебруар	1
19.	- Декупаж - Вајање (глина и глинамол) - животиње		1
20.	- Вајање фигура и посуда		1
21.	- Украшавање извајаних предмета	март	2
22.	- Нацрт за ускршње јаје		1
23.	- припрема изложбе за Дан школе	април	1
24.	- Пастел-пејзаж		1
25.	- Линеарна и ваздушна перспектива		2
26.	- Уређење паноа	мај	1
27.	- Фигуре од папира – сецкам и лепим		2
28.	- Анализа рада ликовне секције		1
29.			1
30.		јун	1
			36

Наставни предмет: ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци

Циљ наставе здравственог васпитања јесте да ученици овладају основним знањима, вештинама, ставовима и вредностима из области здравственог васпитања кроз учење засновано на искуству.

Учење садржаја здравственог васпитања подразумева превођење онога што знамо о здрављу у жељени начин понашања уз препознавање правих животних вредности и подстицање оптималног развоја личности.

Задаци наставе здравственог васпитања су:

- Усвајање информација и формирање представе о здрављу и најважнијим факторима који доприносе очувању и унапређивању здравља
- Формирање културе обедовања упознавање са последицама неправилне исхране
- Усвојена знања одржавања личне хигијене преточити у практична умења стално применљива
- Формирање ставова о значају физичке активности и боравка у природи
- Развијање свести о потреби да има усклађен дневни ритам: одмора, спавања, учења и игре примерен узрасту уз асистенцију одраслих
- Уочавање ситуације у којима може да се повреди и избегавање истих
- Развијање самопоштовања и самопоуздања у циљу лакшег прилагођавања и сналажења у непознатим ситуацијама
- Формирање жеље и спремности да помогну вршњацима у свакој ситуацији
- Познавање знакова замора и умора и потреба за њиховим отклањањем
- Превенција употребе психоактивних супстанци: дувана и алкохола

НАСТАВНА ТЕМА	ЧАСО ВИ ОБУКЕ	СРПСКИ ЈЕЗИК	МАТЕ МА	СВЕТ ОКО	ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	ЛИКОВНА КУЛТУРА	НАРОДНА ТРАДИЦИЈА	ЧОС
---------------	------------------	-----------------	------------	-------------	----------------------	--------------------	----------------------	-----

			ТИКА	НАС				
Шта се догађа у мом телу	6			3	1			2
Ја и моје здравље	10	1		2	3		1	3
Дневни ритам	4			2				2
Лична хигијена	4			2	2			
Исхрана	6			2			4	
Превенција и злоупотребе алкохола и дувана	4					2		2
Занемаривање и злостављање деце	2							2
УКУПНО	36	1	-	11	6	2	5	11

A. ТРЕЋИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Разред: III

Годишњи фонд часова : 180

Редни бр. Наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. Часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	Остале типове часова
I	Књижевност	64	39	25
II	Језик	75	28	47
III	Језичка култура	41	12	29
Укупно		180	79	101

Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Књижевност:						
Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком Развијање осећања за аутентичне, естетске вредности у књижевној уметности Усвајање књижевних функционалних појмова Мотивисање, подстицање и усмеравање на читање лектире	Лектира Читање текста Тумачење текста Књижевни појмови (Лирика, Епика, Драма) Функционални појмови	Индивидуални Фронтални Групи	Вербално- текстовна Илустративно- демонстративна Метода писаних радова Аналитичко- синтетичка Читање Писање Слушање Разговор Уочавање Описивање Рецитовање Препричавање Причање	Читанка Избор дела из домаће лектире Наставни листови Аудио-видео записи ППТ презентације	Музичка култура (певање и слушање песама из поезије, за које су урађени музички аранжмани Ликовна култура (илустрације књижевних дела, ликовна догађаја)	Усмене провере знања: Говорне вежбе Писмене провере знања: Писмене вежбе Домаћи задаци
Наставна тема: Језик						
Уочавање и препознавање реченице и разумевање главних реченичних делова овладавање техником читања и писања латиницом упознавање са морфолошким и фонетским појмовима	Грамматика Правопис	Индивидуални Фронтални Групи	Вербално- текстовна Илустративно- демонстративна Метода писаних радова Аналитичко- синтетичка Читање Писање Слушање Разговор Уочавање	-Радмила Жежљ Ралић: „Маша и Раша“ – Река речи, читанка за трећи разред, „Клет“; -Радмила Жежљ Ралић: „Маша и Раша“ – О језику 3, грамматика за трећи разред Аудио-визуелна средства	Српски језик-књижевни текстови Свет око нас-примена стечених знања при писању и изражавању Математика-текстуални задаци	Писмене провере знања: Петнаестом инутне вежбе Контролне вежбе Домаћи задаци

				ПШТ презентације		
Наставна тема: Језичка култура						
Оспособљавање за усмено и писмено препричавање, причање и описивање Увежбавање правилног изговора речи и крајних реченица Провера тачности запамћивања и усвојености правописних правила	Основни облици усменог и писменог изражавања Препричавање Причање Описивање Усмена и писмена вежбања Ортоепске вежбе Ортографске вежбе Диктат Лексичке и семантичке вежбе	Индивидуални Фронтални Групи	Вербално- текстовна Илустративно- демонстративна Метода писаних радова Аналитичко- синтетичка Читање Писање Слушање Разговор	-Радмила Жежељ Ралић: „Маша и Раша“– Река речи, читанка за трећи разред, „Клет“; Аудио- визуелна средства	Српски језик- књижевни текстови Свет око нас- примена стечених знања при писању и изражавању Математика- текстуални задаци	Писмене вежбе Писмени задаци Усмене провере знања: Говорне вежбе Домаћи задаци

Предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ предмета: Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Разред: III

Годишњи фонд часова : 180

Редни бр. Наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. Часова по теми	Бр.часова за	
			обраду	Остале типове часова
I	Блок бројева до 1000	138	52	86
II	Мерење и мере	10	4	6
III	Геометријски објекти и њихови међусобни односи	32	12	20
Укупно		180	68	112

Задачи	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Блок бројева до 1000						
Савладавање читања, писања и упоређивање природних бројева до 1000; -упознавање римских цифреара(I, V, X, L,C, D, M) и принцип читања и писања бројева	Декадно записивање и читање бројева до 1000. Упоредивање бројева према њиховим декадним записима. Писање бројева	Индивидуални	Метода разговора	Бранислав Поповић, Ненад Вуловић, Петар Анокић и	Српски језик- писање текстуалних задатака	Писмене провере знања: Петнаестом

<p>помоћу њих;</p> <p>- обављање све четири рачунске операције до 1000;</p> <p>И упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;</p> <p>-Упознавање зависност резултата од компонената операције;</p> <p>-Развијање способности да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;</p> <p>- Развијање способности да умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;</p> <p>- Развијање способности да знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;</p> <p>- Развијање способности да знају да решавају једноставније једначине у $СК$</p> <p>упу бројева до 1000;</p> <p>- Развијање способности да упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10;</p> <p>- Развијање способности да успешно решавају текстуалне задатке;</p>	<p>римскимцифраа. Сабирање и одузимање бројева у блоку до 1000. Дељење са остатком у блоку бројева до 100 (укључујући и усмене вежбе). Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним.</p> <p>Изрази. Коришћење заграда и њихово изостављање. Својства рачунских операција и њихова примена на трансформисање израза и за рачунске олакшице.</p> <p>Употреба знакова за скуп и припадност скупу: {},</p> <p>Једначине облика попут: $x \pm 13 = 25$, $125 - x = 25$, $5 \cdot x = 225$. Неједначине облика попут: $x > 15$, $x < 245$. Скуп решења неједначине.</p> <p>Текстуални задаци.</p> <p>Разломци облика ($a \leq 10$)</p>	<p>фронтални</p> <p>Рад у паровима</p> <p>групни</p>	<p>Метода писаних радова</p> <p>Илустративно демонстративна</p> <p>Хеуристичка</p> <p>Вербално текстовна</p> <p>Слушање</p> <p>Разговор</p> <p>Посматарање</p> <p>Решавање задатака</p>	<p>Мирјана Кандић: „Маша и Раша“– Математика 3, уџбеник за трећи разред основне школе“, „Клет“;</p> <p>Бранислав Поповић, Ненад Вуловић, Петар Анокић и Мирјана Кандић: „Маша и Раша“– Математика 3, радна свеска за трећи разред основне школе 1. и 2. део, „Клет“.</p> <p>Припремљени наставни листићи</p> <p>Графофолије</p> <p>Образовни софтвер</p> <p>Ппт- презентације</p> <p>Ученички дидактички</p>	<p>Ликовна култура- илустровање</p> <p>Физичко васпитање- пребројавања, мерења</p>	<p>инутне провере</p> <p>Контролне вежбе</p> <p>Писмене вежбе</p> <p>Усмена испитивања</p> <p>Домаћи задаци</p>
--	--	--	---	--	--	---

				материјал		
Наставна тема: Мерење и мере						
Упознавање мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век).	Милиметар и километар. Килограм. Литар. Година и век. Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000.	Индивидуални Фронтални Рад у паровима Групни	Метода разговора Метода писаних радова Илустративно демонстративна Хеуристичка Вербално текстовна Слушање Разговор Посматарање Решавање задатака Цртање Правилна употреба прибора	Ученички дидактички материјал Уџбеник Припремљени наставни листићи Графофолије Образовни софтвер Прибор за цртање	Српски језик- писање текстуалних задатака Ликовна култура- илустровање Физичко васпитање-, мерења	Писмене вежбе Усмена испитивања Домаћи задаци
Наставна тема: Геометријски објекти и њихови међусобни односи						

<p>Формирање представе о правој и полуправој;</p> <p>- Развијање способности да уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;</p> <p>- Развијање способности да знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);</p> <p>- Стицање представе о подударности фигура (преко модела и цртања);</p> <p>- Развијање способности да знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;</p>	<p>Кружница (кружна линија) и круг. Цртање помоћу шестара. Угао. Врсте углова -оштар, прав, туп. Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира.</p> <p>Правоугаоник и квадрат. Троугао. Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара.</p> <p>Поређење и графичко надовезивање дужи. Обим правоугаоника, квадрата и троугла</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Рад у паровима</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Илустративно демонстративна</p> <p>Хеуристичка</p> <p>Вербално текстовна</p> <p>Слушање</p> <p>Разговор</p> <p>Посматарање</p> <p>Решавање задатака</p> <p>Цртање</p> <p>Правилна употреба прибора</p>	<p>Ученички дидактички материјал;Уџбеник</p> <p>Припремљени наставни листићи</p> <p>Графофолије</p> <p>Образовни софтвер</p> <p>Прибор за цртање</p> <p>Модел часовника</p> <p>Календар</p>	<p>Српски језик- писање текстуалних задатака</p> <p>Ликовна култура- илустровање</p> <p>Физичко васпитање- ,ређање, распоређивање</p>	<p>Писмене вежбе</p> <p>Усмена испитивања</p> <p>Домаћи задаци</p>
--	--	--	--	---	---	--

Предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Циљ предмета: Циљ наставе Природе и друштва ученици развијају своје сазнајне способности, усвајају знања и вештине које им омогућавају тумачење природне и друштвене средине у свету који је око њих и чији су део.

Разред: III

Годишњи фонд часова : 72

ТЕМА-ОБЛАСТ	ТИП ЧАСА			УКУПНО
	Обрада	Остали типови	Провера	
I Природа – човек - друштво	26	9	5	40
II Кретање у простору и времену	2	1	1	4
III Наше наслеђе	6	2	1	9
IV Материјали и њихова употреба	5	2	1	8
V Људска делатност	6	4	1	11
УКУПНО	45	18	9	72

Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Природа – човек - друштво						
<p>- развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;</p> <p>- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу - завичају;</p> <p>- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;</p> <p>- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;</p> <p>- развијање основних елемената логичког мишљења;</p> <p>- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења</p>	<p>Облици рељефа у окружењу: низије, котлине и планине (подножје, стране, обронци, врх планине).Облици појављивања воде у окружењу (река и њене притоке, бара, језеро...).Животне заједнице (састав земљишта, влажност, утицај светлости и топлоте, биљни и животињски свет, ланац исхране) и међусобни утицаји у животној заједници.Копнене животне заједнице (шуме и травнате области).Култивисане животне заједнице: обрадиво земљиште (воћњаци, повртњаци, њиве...) и паркови.Карактеристични биљни и животињски свет копнених животних заједница.Значај и заштита рељефа (земљишта и копнених животних заједница).Водене животне заједнице (баре, језера, реке...).Карактеристични биљни и животињски свет водених животних заједница.</p> <p>Значај и заштита вода и водених животних заједница.</p> <p>Разлике и сличности воде и других течности (провидност, густина, вода и течност као растварачи).</p> <p>Понашање тела (материјала) у води и различитим течностима (плива – тоне, раствара се – не раствара се; зависност брзине растварања од: уситњености материјала,</p>	<p>Фронтални рад, индивидуални рад, групни, рад у пару</p>	<p>Метода разговора, демонстрациона, илустративна, текстуална хеуристичка експериментална Партиципативне методе Решавање проблем- ситуација Кооперативне методе Интерактивне методе Амбијентално учење</p>	<p>фотографије, видео записи различитих облика , ппг презентације, енциклопедија Наставни листићи на више нивоа сложености, уџбеник, наставни листић, ЦД плејер, Радови ученика, графоскоп, графофолије,</p>	<p>Музичка култура, српски језик, математика, ликовна култура, чувари природе</p>	<p>Писмене провере знања: Петнаестом инутне вежбе Контролне вежбе Писмене вежбе Усмене провере знања Домаћи задаци</p>

	<p>температуре имешања).</p> <p>Промене при загревању и хлађењу течности (промена температуре, испаравање – брже, спорије, замрзавање...).</p> <p>Основне карактеристике течности (променљивост облика, простор који заузима – запремина, слободна површина, услови тока...).</p> <p>Ваздух притиска и покреће. Променљивост облика и запремине.</p> <p>Промене које настају при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремине, струјање ваздуха...).</p> <p>Чврсто, течно, гасовито – разлике и сличности (облик, запремина, понашање при механичким и топлотним утицајима).</p> <p>Промене материјала и објеката: повратне (испаравање, кондензовање, еластичност) и неповратне (сагоревање, рђање).</p> <p>Својства земљишта и њихов значај за живи свет. Својства воде и ваздуха која су значајна за живи свет и људску делатност (утицај воде и ваздуха на земљиште, биљни и животињски свет, снага воде и ветра...). Кружење воде у природи. Временске прилике и њихов значај за живот у окружењу. Различити звуци у природи као последица кретања. Повезаност животних заједница и улога човека у очувању природне равнотеже.</p>					
Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Кретање у простору и времену						
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;- развијање основних појмова о	Различити облици кретања и њихове основне карактеристике (кретање по правој	Индивидуални , групни, рад у пару,	метода разговора, метода рада на	учбеник, наставни листић,	Музичка култура, српски језик,	Писмене провере знања:

<p>природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;</p> <p>- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;</p> <p>- развијање основних елемената логичког мишљења;</p> <p>- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;</p> <p>- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;</p>	<p>линији, кружно кретање, кретање тела на опрузи, клатна, таласање... ; уочавање узрока настанка неких кретања и периодичног понављања).</p> <p>Кретање производи звук (треперење затегнуте жице, гумице, затегнуте коже...).</p> <p>Када и како тела падају, клизају се и котрљају наниже.</p> <p>Оријентација према Сунцу и одређивање главних страна света.</p> <p>Оријентација помоћу плана насеља.</p> <p>Оријентација на географској карти Републике Србије (уочавање облика рељефа, вода, насеља, саобраћајнице, границе... завичај на карти Србије).</p> <p>Временске одреднице (датум, година, деценија, век – ближа и даља прошлост).</p>	<p>фронтални</p>	<p>тексту, метода писаних радова, демонстративна метода, метода графичких радова, метода ликовних радова</p> <p>Интерактивне методе, Партиципативне методе, Решавање проблем-ситуација</p>	<p>фотографије, видео записи различитих облика , ппт презентације, енциклопедија</p>	<p>математика, ликовна култура, чувари природе</p>	<p>Петнаестом инутне вежбе Контролне вежбе Писмене вежбе Усмене провере знања Домаћи задаци</p>
<p>Задаци</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Наставни облици</p>	<p>Наставне методе и активности</p>	<p>Наставна средства</p>	<p>Корелација са др. предметима</p>	<p>Евалуација</p>
<p>Наставна тема: Наше наслеђе</p>						
<p>- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;</p> <p>- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;- оспособљавање за сналажење у простору и времену;- развијање одговорног односа према себи, окружењу и културном наслеђу</p>	<p>Како откривамо прошлост (сведоци ближе и даље прошлости).</p> <p>Трагови прошлости: материјални, писани, усмени и обичајни.ж</p> <p>Чувамо и негујемо остатке прошлости.</p> <p>Некад и сад</p> <p>Одређивање ближе и даље прошлости (живот у породици, школи, насељу, завичају).</p> <p>Мој завичај и његова прошлост – културна и</p>	<p>Индивидуални , групни, рад у пару, фронтални</p>	<p>метода разговора, метода рада на тексту, метода писаних радова, демонстративна метода, метода графичких радова, метода ликовних радова</p> <p>Интерактивне</p>	<p>учбеник, наставни листић, фотографије, видео записи различитих облика , ппт презентације, енциклопедија</p>	<p>Музичка култура, српски језик, математика, ликовна култура, чувари природе</p>	<p>Писмене провере знања: Петнаестом инутне вежбе Контролне вежбе Писмене вежбе Усмене провере знања</p>

	историјска (начин живота, производња израмена добара, занимања, одевање, исхрана, традиционалне светковине, игре, забаве...).		методе, Партиципативне методе, Решавање проблем-ситуација			Домаћи задаци
Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Материјали и њихова употреба						
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења; - развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности; - развијање основних елемената логичког мишљења; - стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;	Специфичне промене материјала под топлотним и механичким утицајима (метал, пластелин, вода, пластика различите тврдоће, дрво, восак, алкохол, крзно...).	Индивидуални , групни, рад у пару, фронтални	метода разговора, метода рада на тексту, метода писаних радова, демонстративна метода, метода графичких радова, метода ликовних радова Интерактивне методе, Партиципативне методе, Решавање проблем-ситуација	учбеник, наставни листић, фотографије, видео записи различитих облика , ппт презентације, енциклопедија	Музичка култура, српски језик, математика, ликовна култура, чувари природе	Писмене провере знања: Петнаестом инутне вежбе Контролне вежбе Писмене вежбе Усмене провере знања Домаћи задаци
Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација

			и активности			
Наставна тема: Људска делатност						
Развијање здравствено-хигијенских и саобраћајних правила; развијање свести о дејим и људским правима која уважавају различитости и омогућују сживот, као и правила која обезбеђују еколошку равнотежу у окружењу	Становништво нашег краја (сличности, разлике, сживот). Дечија права, правила група (познавање, уважавање и живљење у складу са њима). Производне и непроизводне делатности људи и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност. Саобраћајнице у окружењу (понашање на саобраћајницама: прелазак преко улице – пута, кретање дуж пута, истрчавање на коловоз, коришћење јавног превоза, вожњабициклом, игра поред саобраћајница; именовање и препознавање на географској карти). Међусобни утицаји човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај наздравље и живот.	Индивидуални , групни, рад у пару, фронтални	метода разговора, метода рада на тексту, метода писаних радова, демонстративна метода, метода графичких радова, метода ликовних радова Интерактивне методе, Партиципативне методе, Решавање проблем-ситуација	учбеник, наставни листић, фотографије, видео записи различитих облика , ппт презентације, енциклопедија	Музичка култура, српски језик, математика, ликовна култура, чувари природе	Писмене провере знања: Петнаестом инутне вежбе Контролне вежбе Писмене вежбе Усмене провере знања Домаћи задаци

Предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ предмета: Циљ наставе музичке културе јесте развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности; оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања; развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем музичке традиције и културе свога и других народа.

Разред: III

Годишњи фонд часова : 36

Редни бр. Наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. Часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	Остале типове часова
I	Извођење музике	23	15	8
II	Слушање музике	8	3	5
III	Стварање музике	5	1	4
Укупно		36	19	17

Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Извођење музике						
<p>Певање песама по слуху и са нотног текста, игре са певањем, описмењавање ученика.</p> <p>- Усвајање музичког речника у вези са певањем/свирањем: p (piano) за тихо певање-свирање, mf (mesoforte) средње јако, полујако, f (forte) за јако певање-свирање.</p> <p>- Савлађивање тонске висине и солмизације у обиму cl-gl.</p> <p>Усвајање музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина ноте, четвртина ноте, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4.</p> <p>Свирање и певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености.</p> <p>Извођење једноставнијих песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.</p>	<p>а) Певање</p> <p>Певање песама (учење по слуху и учење песме са нотног текста) различитог садржаја расположења, традиционалне и уметничке музике које су примерене гласовним могућностима и узрасту ученика.</p> <p>Певање и извођење музичких игара (игре уз покрет, дидактичке игре).</p> <p>Певање модела и наменских песама као звучна припрема за поставку</p>	<p>Фронтални групни, индивидуални, рад у пару</p>	<p>Дијалoшка, демонстративна, метода стваралачког рада, дескриптивна</p>	<p>Компакт-диск, Музички инструменти, нотна или обична табла уџбеник, нотна свеска</p>	<p>Српски језик, Физичко васпитање, Ликовна култура, Математика, Природа и друштво</p>	<p>Писмене провере знања: Писмене вежбе, петоминутне вежбе, музички диктати Усмене провере знања: Певање научених песама Домаћи задаци</p>

<p>Понављање краћег задатог мелодијског мотива (вежба памћења, развијање моторичности).</p>	<p>музичке писмености.</p> <p>б) Свирање</p> <p>Свирање пратње за бројалице, песме, игре на ритмичким дечјим инструментима.</p> <p>Свирање једноставнијих песама на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.</p> <p>На основу искуства у извођењу музике, препознати и свирати делове песама.</p>					
<p>Задаци</p>	<p>Наставни садржаји</p>	<p>Наставни облици</p>	<p>Наставне методе и активности</p>	<p>Наставна средства</p>	<p>Корелација са др. предметима</p>	<p>Евалуација</p>
<p>Наставна тема: Слушање музике</p>						
<p>Стицање искуства у слушном разликовању звучних боја (људски гласови, музички инструменти);</p> <p>Навикавати ученике на пажљиво слушање музике;</p> <p>Упознавати музичка дела уметничког и народног стваралаштва.</p>	<p>Слушање вокално-инструменталних композиција за децу и кратких инструменталних композиција различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича.</p> <p>Слушање народних песама и игара.</p> <p>У слушаним примерима препознати различите тонске боје (гласове и инструменте), различита темпа, динамичке разлике, различита</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима</p>	<p>Монолошка, дијалогска, демонстративна, дескриптивна, метода стваралачког рада</p>	<p>Инструмент, уџбеник и компакт-диск, нотна свеска</p>	<p>Српски језик, Природа и друштво, Ликовна култура, Математика, Физичко васпитање</p>	<p>Провере знања:Музички диктати-препознавање слушаних композиција</p>

	расположења на основу изражајних елемената, као и композицију коју су слушали, а на основу карактеристичног одломка. Оспособљавати ученике да наведу примере присуства музике у свакодневном животу.					
Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Стварање музике						
<p>Стално подстицање ученика на што изражајније певање научених песмица;</p> <p>Измишљање малих ритмичких целина остварених спонтано изговореним или отпеваним групама гласова.</p> <p>Слободно импровизовани дијалози помоћу дечјих инструмената (деца бирају исте или различите инструменте).</p> <p>Импровизација дечје мелодије на властиту или од стране учитеља предложен стих.</p> <p>Слободно измишљање покрета уз музику.</p>	<p>- Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице, песме, приче, стихове, музичке игре, користећи притом различите изворе звука (глас, тело, Орфов инструментаријум).</p> <p>- Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици.</p> <p>- Смишљање музичких питања и одговора, ритмичка допуњаљка, мелодијска допуњаљка са потписаним текстом, мелодијска допуњаљка.</p> <p>- Импровизовање дијалога на мелодијским инструментима Орфовог инструментарија.</p>	Фронтални, индивидуални, групни, у паровима	Демонстративна, метода стваралачког рада, дескриптивна	Уџбеник и компакт-диск, музички инструменти	Српски језик, Математика, Физичко васпитање, Природа и друштво, Ликовна култура	Музички диктати Домаћи задаци

Предмет: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ предмета: Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Разред: III

Годишњи фонд часова : 108

Ред. број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Број часова по теми	Број часова за обраду	Број часова за остале типове часова
1.	АТЛЕТИКА	27	10	17
2.	ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ	27	15	12
3.	РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ	19	12	7
4.	ОСНОВЕ ТИМСКИХ ИГАРА:			
	-РУКОМЕТ	10	8	2
	-КОШАРКА	11	9	2

	-ОДБОЈКА	9	6	3
5.	ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	5	4	1
	Укупно	108	64	44

Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: Атлетика						
<ul style="list-style-type: none"> - задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и играма; - развијање координације, гipкости, равнотеже и експлозивне снаге; - стицање моторичких умења у свим природним (филогенетским) облицима кретања у различитим условима: елементарним играма, ритмици, плесним вежбама и вежбама на тлу; упознавање са кретним могућностима и ограничењима сопственог тела; - стварање претпоставки за правилно држање тела, јачање здравља и развијање хигијенских навика; - формирање и овладавање елементарним облицима кретања - "моторичко описмењавање"; - стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад. 	<p>Техника трчања: поновити вежбе из претходних разреда; из упора мешовитог са рукама на зиду, рибстолу или некој справи, тело косо опружено: наизменично подизање пете (врхови прстију опирају се о тло) и спуштања на цело стопало, са опружањем колена; подизање предножно погрчене једне ноге (замашне), опружање колена стајне ноге (одразне); исто, али неколико пута поновити истом ногом, подизање пете и другом опружање колена и обрнуто; исте вежбе поновити у месту и лаганом кретању, са палицама испод погрчених лактова и иза леђа. Деоницу од 40 метара поделити на четири дела, полазак из усправног положаја са малим нагибом у правцу трчања: првих 10 метара лагано претрчати са подизањем предножно погрчене (замашне) ноге и опружање</p>	Индивидуални Фронтални Групи	Фронтални Индивидуални Групи Рад у паровима Аналитичко-синтетичка метода, Вербално невербална кооуникација Демонстрација -колективни, фронтални, парови.	Даске, струњаче, мердевине, креда, пиштаљка, штоперица, метар, стартни блок, лопте, лоптице, канап, мрежа, кош, мета, чуњеви, вијача, обруч, клупа, ластиш,сталц и, Шведски сандук, рипстол	ЛИКОВНА КУЛТУРА, СРПСКИ ЈЕЗИК, МАТЕМАТИКА, МУЗИЧКА КУЛТУРА	Провере моторичких умења, брзине и спетности

	<p>колена одразне; других 10 метара претрчати преко поређаних препрека и постављањем стопала на линију; трећих 10 метара брзо трчање, последњих 10 метара лагано трчање и иза циљне линије меко заустављање. Брзо трчање на 40 метара са поласком из високог положаја и чучња.</p> <p>Скокови: поновити вежбе скакања и прескакања (у дубину, преко препрека, кратке и дуге вијаче) и комбиновати са вежбама трчања.</p> <p>Скок увис: прекорачном техником.</p> <p>Скок удаљ: згрчном техником.</p> <p>Бацања</p> <p>Бацање лоптице у циљ: поновити из претходног разреда; бацање левом и десном руком</p>					
Наставна тема: ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ						
<p>-интегрални развој личности ученика , -развој моторичких способности задовољавање основних дечјих потреба за кретањем и игром -формирање и овладавање елементарним облицима кретања стварање услова за социјално - прилагођавање ученика на колективан живот и рад</p>	<p>Вежбе на тлу (за ученике и ученице): поновите елементе из претходна два разреда; поваљка на леђима са обухватањем колена на равној и косој површини. За напредније: колут назад на косој површини; колут назад из чучња или седа (са и без претклона) до упора; став на лопатицама - свећа; мала вага; припрема за став о шакама: пењући корак уз зид или рипстол (леђима окренут); из упора стојећег замаха једном до високог заножења и одраз друге и са променом ногу. Предвежбе за предмет странце. Обавезну вежбу на тлу из претходног разреда допунити</p>	<p>Фронтални Индивидуални Групи Рад у паровима Аналитичко-синтетичка метода, Вербално невербална коомуникација Демонстрација-колективни, фронтални, парови.</p>	<p>Метода разгова Метода демонстрације Метода практичног вежбања Дијалогска метода</p>	<p>Даске, струњаче, мердевине, креда, пиштаљка, штоперица, метар, стартни блок, лопте, лоптице, канап, мрежа, кош, мета, чуњеви, вијача,</p>	<p>ЛИКОВНА КУЛТУРА, СРПСКИ ЈЕЗИК, МАТЕМАТИКА, МУЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Провере моторичких умећа</p>

	<p>колутом назад и ставом на лопатицама диференцирано према способностима ученика. За ученике дечје поскоке заменити са: три трчећа корака, суножни доскок и скок увито. Прескок (за ученике и ученице). Припрема за прескок козлића: поновити жабље скокове и вежбе скокова у дубину (са справа, из предњиха на круговима, вратилу или двовисинском разбоју); суножни скокови из суручног хвата на рипстолу у висини груди; суножни одскок и доскок на повишену површину; суножни узастопни поскоци на даску држећи се за руке помагача; са неколико корака залета, једноножни одскок испред даске, доскок суножно на даску, суножни доскок на струњачу; из упора на козлићу, неколико узастопних одскока подићи кукове уз помоћ два помагача; из чучња, на почетку шведског сандука, висине два оквира: опружањем зглобова ногу, жабљи скок, доскок на крај сандука и суножним одскоком и опружањем тела суножни доскок на струњачу. Вратило (за ученице и ученике): узмак корацима уз косу површину до упора стражњег, премак одножно до упора јашућег, спуст уназад до виса завесом о потколелено, провлаком до виса узнетог и кроз вис стражњи саскок. Завод за унапређивање образовања и васпитања</p> <p>Клупа, ниска греда, (за ученице): поновити вежбу из претходног разреда и додати наскок: лицем према клупи, греди - бочно, залет и одразом једне ноге наскок у став на другој ноzi, слободном заножити, одручити; саскок пруженим телом.</p> <p>Паралелни разбој до висине груди (за ученике): наскок у упор помицање напред разноручно, суручно, саскок; наскок, њих у потпору, саскок у зањиху; на почетку разбоја, наскок у упор, њих у упору, саскок у зањиху (за напредније ученике).</p>			<p>обруч, клупа, ластиш,стал ци, Шведски сандук, рипстол</p>		
--	---	--	--	--	--	--

	<p>Дохватни кругови (ученици): суножним одразом вис узнето, спуст напред до суножног става.</p> <p><i>Организовати међуразредно такмичење у обавезном саставу на тлу и справама према програму стручног актива.</i></p>					
Наставна тема: РИТМИЧКА ГИМНАСТИКА И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ						
<p>- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела; - стицање моторичких способности; - развој и усавршавање моторичких способности; - стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и - формирање морално-вољних квалитета личности; -оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада; - стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.</p>	<p>Еластично и меко ходање и трчање.</p> <p>Естетско обликовање тела:</p> <p>- вежбе за обликовање трупa (претклон, заклон, отклон);</p> <p>Окрети (истоимени на обе ноге, за 90° и 180°) са покретима руку;</p> <p>Скокови: маказице и мачји скок;</p> <p>Вијача: галоп и повезати са елементима из претходног разреда.</p> <p>Лопта: бацања и котрљања. Повезати у ритмички састав са лоптом до 16 3/4 тактова.</p> <p>Плесови: Савила се бела лоза винова. Једно коло према избору.</p>	<p>Фронтални Индивидуални Грутни Рад у паровима Аналитичко-синтетичка метода, Вербално невербална коомуникација Демонстрација-колективни, фронтални, парови.</p>	<p>Метода разгова Метода демонстрације Метода практичног вежбања Дијалoшка метода</p>	<p>- Даске, струњаче, мердевине, креда, пиштаљка, штопераца, метар, стартни блок, лопте, лоптице, канап, мрежа, кош, мета, чуњеве, вијача, обруч, клупа, ластиш,сталци и, Шведски сандук, рипстол</p>	<p>ЛИКОВНА КУЛТУРА, СРПСКИ ЈЕЗИК, МАТЕМАТИКА, МУЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Провере моторичких радњи</p>
Наставна тема: ОСНОВИ ТИМСКИХ ИГАРА						
<p>- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;</p>	<p>Основни ставови у месту и кретању - напред, назад, лево десно, цик-цак, са положајем руку карактеристичним за поједине спортске игре; окретање око једне ноге (пивотирање).</p> <p>Рукомет: држање лопте (мање гумене, или</p>	<p>Фронтални Индивидуални Грутни Рад у паровима</p>	<p>Метода практичног вежбања Дијалoшка</p>	<p>Даске, струњаче, мердевине, креда, пиштаљка, штопераца, метар,</p>	<p>ЛИКОВНА КУЛТУРА, СРПСКИ ЈЕЗИК, МАТЕМАТИКА, МУЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Провера усвојености правила тимских игара, моторичких умења,</p>

<p>- стицање моторичких способности;</p> <p>- развој и усавршавање моторичких способности;</p> <p>- стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и</p> <p>- формирање морално-вољних квалитета личности; -оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;</p> <p>- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.</p>	<p>пластичне), уз радни положај тела, са две руке и замахом на горе, у висини рамена одвајање лопте на једној шасти - наизменично са обе стране; додавање и хватање у пару једном руком у месту; у тројкама, два ученика, један иза другог, са једне стране и један са лоптом на супротној страни 3-4 метара удаљености: вежбач без лопте се креће са неколико корака у сусрет вежбачу са лоптом, заузима основни став, прима лопту и враћа вежбачу са супротне стране, после чега се креће уназад до полазног положаја, иза саиграча, који понавља исту вежбу; у тројкама са две лопте: два ученика, сваки са лоптом бочно, један наспрам другог, са 3-4 метара одстојања, а трећи је на супротној страни без лопте, на краћем одстојању, креће се у основном ставу улево или удесно, и увек када се налази наспрам вежбача са лоптом, зауставља се у основни став, прима и враћа лопту, након чега настави кретање бочно наспрам другог играча са лоптом и понавља вежбу; шутирање из места; вођење лопте у месту и кретању; игра са коришћењем научених елемената 3:3.</p> <p>Кошарка: подизање лопте са пода, са две руке, горњим хватањем и заузимање радног положаја тела; исто, после неколико трчећих корака према лопти; прехватање лопте из руке у руку, после кружења лопте око кукова; бацити лопту увис и после одбијања од тла, ухватити лопту са две руке и заузети основни став (паралелни, дијагонални); у пару, потискивати лопту са две руке, у висини груди, наизменичним опружањем и савијањем руку; додавање и хватање са две руке, са краћег одстојања, у месту и после кретања према лопти и заустављања у основни став; додавање у тројкама, лицем према кошу, с лева на десно и обрнуто, преко средњег вежбача; пивотирање са лоптом; вођење лопте у месту и кретању са заустављањем и пивотирањем;</p>	<p>Аналитичко-синтетичка метода, Вербално невербална коомуникација Демонстрација-колективни, фронтални, парови.</p>	<p>метода</p>	<p>стартни блок, лопте, лоптице, канап, мрежа, кош, мета, чуњеви, вијача, обруч, клупа, ластиш,сталци, Шведски сандук, рипстол</p>		<p>брзине и спетности</p>
---	---	---	---------------	--	--	---------------------------

	<p>шутирање из места, са и без коришћења табле, после војења лопте у кретању и заустављања.</p> <p>Игра 3:3 уз коришћење научених елемената. Одбојка: основни став у месту, са положајем руку за одбијање, изнад главе и подлактицама; у кретању (напред, назад, бочно) и са заустављањем; у месту: ученик подбаци себи лопту (пластичну) изнад главе, заузме основни став и прими лопту у "гнезду", без одбијања; иста вежба, али после 2-3 корака; иста вежба са одбијањем изнад главе; у пару: основни став, ученик себи подбаци лопту и одбија напред партнеру, овај ухвати лопту и изведе исту вежбу; иста вежба, са одбијањем подлактицама; исте вежбе изводити преко ластиша; један ученик подбаци лопту високо увис, и после одбијања лопте од тла, други ученик је одбије изнад главе (подвлачењем испод лопте); доњи чеони сервис; игра 1:1 и 2:2, почети подбацивањем или сервирањем, са различитим задацима у игри</p>					
Наставна тема: Здравствено васпитање						
<p>- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;</p> <p>- стицање моторичких способности;</p> <p>- развој и усавршавање моторичких способности;</p> <p>- стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање ради разумевања значаја и</p>	<p>- твоја физичка форма</p> <p>- лична хигијена и хигијена здравља</p> <p>- правилна исхрана</p> <p>- правилан ритам рада и одмора</p> <p>- прва помоћ.</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p> <p>Аналитичко-синтетичка метода,</p> <p>Вербално невербална</p>	<p>Метода практичног вежбања</p> <p>Дијалогска метода</p>	<p>Даске, струњаче, мердевине, креда, пиштаљка, штопераца, метар, стартни блок, лопте, лоптице, канап, мрежа, кош, мета, чуњеви, вијача, обруч, клупа,</p>	<p>ЛИКОВНА КУЛТУРА, СРПСКИ ЈЕЗИК, МАТЕМАТИКА, МУЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Провера усвојености теоријских знања и навике</p>

<p>- формирање морално-вољних квалитета личности; -оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;</p> <p>- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.</p>		<p>комуникација</p> <p>Демонстрација- колективни, фронтални, парови.</p>		<p>ластиш,сталци, Шведски сандук, рипстол</p>		
--	--	--	--	---	--	--

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

ЦИЉ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Ред. број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	КОРИШЋЕЊЕ РАЗНИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА КОМПОНОВАЊЕ	8	6	2
2.	КОМПОЗИЦИЈЕ И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ	18	10	8
3.	ОРНАМЕНТИКА	8	4	4
4.	ПРОСТОР-ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ	14	10	4

Ред. број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
5.	ОДАБИРАЊЕ СЛУЧАЈНО ДОБИЈЕНИХ ЛИКОВНИХ ОДНОСА ПО ЛИЧНОМ ИЗБОРУ УЧЕНИКА	4	2	2
6.	ПЛАКАТ, БИЛБОРД, РЕКЛАМА	8	6	2
7.	ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА	6	4	2
8.	ЛИКОВНА ДЕЛА И СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ; ДЕЛА САВРЕМЕНИХ МЕДИЈУМА	6	2	4
	<u>У к у п н о</u>	<u>72</u>	<u>44</u>	<u>28</u>

Разред: III

Годишњи фонд часова : 72

Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: КОРИШЋЕЊЕ РАЗНИХ МАТЕРИЈАЛА ЗА КОМПОНОВАЊЕ						
Схватање ликовновизуелног рада као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације Опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве и ситуације	Дорада и преобликовање започетих облика. Појмови: медијуми- проширени медијуми	Фронтални Индивидуални Групни Рад у паровима	Илустративно-демонстративна Метода практичних радова Уочавање Посматрање Стварање Цртање Бојење Лепљење Кројење	Уџбеник Колаж папир Маказе Лепак Боје Фото албуми	Музичка култура(певање и слушање песама из поезије, за које су урађени музички аранжмани Српски језик-књижевни текстови Свет око нас-примена стечених знања	Естетска анализа, процењивање и оцењивање радова
Наставна тема: КОМПОЗИЦИЈЕ И ПОКРЕТ У КОМПОЗИЦИЈИ						
Схватање ликовновизуелног рада као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације Опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве и ситуације	Композиција линија, композиција боја, композиција облика, композиција светлина и сенки, композиција разних материјала у складу са проширеним медијумима. Појмови: композиција	Фронтални Индивидуални Групни Рад у паровима	Илустративно-демонстративна Метода практичних радова Метода писања Уочавање Посматрање Стварање Цртање;Бојењ	- Уџбеник Колаж папир Маказе;Лепак; Боје Природни и вештачки облици Папир за писање	Музичка култура. Српски језик, свет око нас	Естетска анализа, процењивање и оцењивање радова

			е			
			Лепо писање			
			Слагање			
			Разлагање			
Наставна тема: ОРНАМЕНТИКА						
Схватање ликовновизуелног рада као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације Опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве и ситуације	Линеарна орнаментика, површинска орнаментика, тродимензионална орнаментика. Појмови: орнамент.	Индивидуални Фронтални Грутни	Вербално- текстовна Илустративно- демонстративна Метода писаних радова Аналитичко- синтетичка Читање Писање Слушање Разговор	- Уџбеник Колаж папир Маказе;Лепак; Боје Природни и вештачки облици Папир за писање	Музичка култура. Сроски језик, свет око нас	Естетска анализа, процењивање и оцењивање радова
Наставна тема: ПРОСТОР-ПОВЕЗИВАЊЕ РАЗНИХ ОБЛИКА У ЦЕЛИНУ						
Схватање ликовновизуелног рада као израз индивидуалног осећања, доживљаја и стваралачке имагинације Опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве и ситуације	Аутоматски начин цртања, субјективно осећање простора, илузија простора, линије, површине, облици и боје у простору, шаљиви простор... Појмови: простор, илузија простора...	Индивидуални Фронтални Грутни	Вербално- текстовна Илустративно- демонстративна Метода писаних радова Аналитичко- синтетичка Читање Писање Слушање Разговор	-- Уџбеник Колаж папир Маказе;Лепак; Боје Природни и вештачки облици кутије	Музичка култура. Сроски језик, свет око нас	Естетска анализа, процењивање и оцењивање радова
Наставна тема: ОДАБИРАЊЕ СЛУЧАЈНО ДОБИЈЕНИХ ЛИКОВНИХ ОДНОСА ПО ЛИЧНОМ ИЗБОРУ УЧЕНИКА						
Схватање ликовновизуелног рада као израз индивидуалног осећања,	Слика случај (извођење емотивно-	Индивидуални Фронтални Грутни	Илустративно- демонстративна	Уџбеник Колаж папир Маказе;Лепак;	Музичка култура. Сроски језик, свет око	Естетска анализа, процењивање

<p>доживљаја и стваралачке имагинације</p> <p>Опажају, сећају се, објашњавају и реконструишу појаве и ситуације - развијати сензибилитет за лепо писање; - развијати моторичке способности ученика.</p>	<p>афективних садржаја према узрасту ученика).</p> <p>Појмови: машта.</p>		<p>Метода практичних радова</p> <p>Метода обликовања и везивања Уочавање</p> <p>Посматрање</p> <p>Стварање</p> <p>Цртање</p> <p>Бојење</p> <p>Слагање</p> <p>Разлагање</p>	<p>Боје Природни и вештачки облици кутије</p>	<p>нас</p>	<p>е и оцењивање радова</p>
Наставна тема: ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА						
<p>- увођење ученика у различите могућности комуникација; - стварање услова за развијање свести о потреби чувања човекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.</p>	<p>Визуелне информације, поруке, препоруке...</p> <p>Појмови: визуелна порука.</p>	<p>Индивидуални Фронтални Групи</p>	<p>Илустративно-демонстративна</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Метода обликовања и везивања Уочавање</p> <p>Посматрање</p> <p>Стварање</p> <p>Цртање</p> <p>Бојење</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Колаж папир</p> <p>Маказе;Лепак;</p> <p>Боје</p> <p>Природни и вештачки облици</p> <p>Папир за писање вештачки облици кутије</p>	<p>Музичка култура. Сроски језик, свет око нас</p>	<p>Естетска анализа, процењивање и оцењивање радова</p>
Наставна тема: ЛИКОВНЕ ПОРУКЕ КАО МОГУЋНОСТ СПОРАЗУМЕВАЊА						
<p>у некој од расположивих ликовних техника, симболично изразе професију</p>	<p>Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код</p>	<p>Индивидуални Фронтални Групи</p>	<p>Илустративно-демонстративна</p>	<p>Уџбеник</p>	<p>Музичка култура. Сроски језик, свет</p>	<p>Естетска анализа, процењивање и</p>

или карактеристику неке животиње, односно инсекта, да би на основу тих карактеристика сви они који гледају одређени цртеж или слику, могли препознати поруку коју им шаље неки појединац.	Људи... Појмови: визуелно споразумевање.		Метода практичних радова Метода обликовања и везивања Уочавање Посматрање Стварање Цртање Бојење	Колаж папир Маказе;Лепак; Боје Природни и вештачки облици Папир за писање вештачки облици кутије	око нас	оцењивање радова
Наставна тема: ЛИКОВНА ДЕЛА И СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ; ДЕЛА САВРЕМЕНИХ МЕДИЈУМА						
Повезивањем са искуствима из других области, а са идејом да се гради искуство на искуство, сматра се да ће и ова област допринети укупном ваљаном развоју ученикове личности.	Препознавање карактеристика инсеката, животиња, професија код људи... Појмови: визуелно споразумевање.	Индивидуални Фронтални Групи	Илустративно-демонстративна Метода практичних радова Метода обликовања и везивања Уочавање Посматрање Стварање Цртање Бојење	Уџбеник Колаж папир Маказе;Лепак; Боје Природни и вештачки облици Папир за писање вештачки облици кутије	Музичка култура. Сроски језик, свет око нас	Естетска анализа, процењивање и оцењивање радова

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК 3. РАЗРЕД

Циљ - Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком,,у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења.

Годишњи фонд часова : 72

Настава страног језика треба да :

- подстакне потребу за учењем страних језика,
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика,
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција,
- стимулише машту,креативност и радозналост,
- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Општи стандарди-Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге,стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.Ученик развија радозналост ,истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина:

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје гласове(посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу,акценат,ритам и интонацију,
- разуме вербални садржај уз помоћ невербалне комуникације,
- разуме кратке дијалогe,приче и песме о познатим темама које чује уживо или са аудио-визуелних записа.

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- препознаје слова,написане речи и реченице у вези са познатим појмовима,
- поштује правописне знеке приликом читања,
- разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговорно изговара гласове акцентује речи,поштује ритам и интонацију при говору и читању,
- даје основне информације о себи и свом окружењу,самостално и уз наставникову помоћ,
- описује кратким и једноставним исказима себе и друге у познатим ситуацијама,
- репродукује,сам или у групи,кратке рецитације или бројалице и познате песме.

Интеракција

Ученик треба да :

- реагује вербално и невербално на постављена упутства и питања,

- поставља једноставна питања,
- изражава допадање и недопадање,
- учествује у заједничким активностима на часу,
- поставља питања и тражи разјашњење када нешто не разуме.

Писмено изражавање

Ученик треба да :

-поштујући правопис,преписује,допуњава и пише речи и краће реченицеу вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем,

-пише личне податке(име,презиме и адресу),

-прави спискове са разлишитим наменама(куповина,прославе рођендана,обавезе у току дана...),

-допуњава честитку.

Знања о језику

Ученик треба да:

-препознаје основне граматичке елементе,

-користи језик у складу са нивоом формалности и комуникативне ситуације(на пр. Форме учтивости),

-разуме везу између сопственог знања и залагања и постигнућа у језичким активностима.

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p>1. ШКОЛА</p> <ul style="list-style-type: none"> - алфавет - школски простор - прибор - активности - боје и бројеви до 100 	<ul style="list-style-type: none"> - презентација наставних садржаја - усмеравање активности ученика - подстицање ученика на размишљање, увиђање, повезивање и примену садржаја - корелира наставне садржаје са другим наставним предметима (српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна култура, физичко васпитање) 	<ul style="list-style-type: none"> - усвајање нових знања (алфавет) и њихова примена на научене садржаје, - разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин, - оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама, - примена усвојених структура, - описивање, кратким структурама, познате ситуације, - репродуковање рецитација и песама, - увежбавање гласног читања и писања.
<p>2. ЈА И МОЈИ ДРУГОВИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - дружење - играчке - спортови - делови тела 	<ul style="list-style-type: none"> - презентација наставних садржаја - усмеравање активности ученика - подстицање ученика на размишљање, увиђање, повезивање и примену садржаја - корелира наставне садржаје са другим наставним предметима (српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна) 	<ul style="list-style-type: none"> - даљи рад на описмењавању, поштујући правопис, - разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин, - оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама, - примена усвојених структура,

	култура, физичко васпитање)	-описивање, кратким структурама, познате ситуације, -примена стечених знања, -увежбавање гласног читања.
3. ПОРОДИЦА И БЛИСКО ОКРУЖЕЊЕ -шира породица, суседи, пријатељи -кућни љубимци и обавезе -описивање особа	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање, увиђање, повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима (српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна култура, физичко васпитање)	-даљи рад на описивању, поштујући правопис, -разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин, -оспособљавање за самостално комуницирање о познатим темама, -примена усвојених структура, -описивање, кратким структурама, познате ситуације, -примена стечених знања, -увежбавање гласног читања.
4. ПРАЗНИЦИ -годишња доба, месеци, дани -важни празници (Нова	-презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање,	-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција, -разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,

<p>година, Божић, Ускрс...распуст)</p> <ul style="list-style-type: none"> -обичаји -честитање и адекватни поклони 	<p>увиђање ,повезивање и примену садржаја</p> <ul style="list-style-type: none"> -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање) 	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације, -описивање, кратким структурама, познате ситуације, -примена усвојених структура, -репродуковање рецитација и песама, -даљи рад на описмењавању, -увежбавање гласног читања.
<p>5.МОЈ ДОМ</p> <ul style="list-style-type: none"> -кућа,делови стана,намештај;двориште -описивање просторија -обавезе у кући 	<ul style="list-style-type: none"> -презентација наставних садржаја -усмеравање активности ученика -подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја -корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање) 	<ul style="list-style-type: none"> -усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција, -разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин, -разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације, -описивање, кратким структурама, познате ситуације, -примена усвојених структура, -репродуковање рецитација и песама,

		<p>-даљи рад на описмењавању,</p> <p>-увежбавање гласног читања.</p>
<p>6.ИСХРАНА</p> <p>-оброци,омиљена храна,здрава храна</p> <p>-воће и поврће</p> <p>-врсте продавница и куповина</p>	<p>-презентација наставних садржаја</p> <p>-усмеравање активности ученика</p> <p>-подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја</p> <p>-корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације,</p> <p>-описивање, кратким структурама, познате ситуације,</p> <p>-примена усвојених структура,</p> <p>-репродуковање рецитација и песама,</p> <p>-даљи рад на описмењавању.</p>
<p>7.ОДЕЋА</p> <p>-одевни предмети</p> <p>-прикладно одевање</p>	<p>-презентација наставних садржаја</p> <p>-усмеравање активности ученика</p> <p>-подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја</p> <p>-корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације,</p>

	<p>нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)</p>	<p>-описивање, кратким структурама, познате ситуације, -примена усвојених структура, -репродуковање рецитација и песама, -даљи рад на описмењавању.</p>
<p>8.ОКРУЖЕЊЕ</p> <p>-место и улица где станујем</p> <p>-важне усанове у окружењу(биоскоп,школа, позориште,пошта,музеј, банка,болница)</p> <p>- посете установама</p>	<p>-презентација наставних садржаја</p> <p>-усмеравање активности ученика</p> <p>-подстицање ученика на размишљање , увиђање ,повезивање и примену садржаја</p> <p>-корелира наставне садржаје са другим наставним предметима(српски језик,свет око нас,музичка култура,ликовна култура,физичко васпитање)</p>	<p>-усвајање новог и понављање старог вокабулара и једноставних конструкција,</p> <p>-разумевање краћих текстова и одговарање на одговарајући начин,</p> <p>-разумевање вербалних садржаја уз помоћ невербалне комуникације,</p> <p>-описивање, кратким структурама, познате ситуације, -примена усвојених структура, -репродуковање рецитација и песама, -даљи рад на описмењавању, -увежбавање гласног читања.</p>

Предмет: ВЕРСКА НАСТАВА

Општи циљ предмета јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот. Да код ученика развије отвореност и однос према Богу, као и отвореност и однос према другом човеку као икони Божијој. Да развије способност код ученика за постављање питања о најдубљем смислу постојања човека и света. Да помогне у одговорном обликовању заједничког живота с другим људима уз уважавање различитости.

Циљ Верске наставе у трећем разреду је да ученика укаже да свет није самобитан, већ да га је створио Бог Отац слободно, из љубави, и то као конкретне врсте и бића и да постојање света зависи од воље другог, односно од Божије воље. Код ученика треба развити свест да свет, зато што је створен ни из чега, не може постојати сам за себе, мимо заједнице са Богом. Стога је Бог на крају створио човека по "икони и подобију Божијем" са циљем да он сједини сва бића међу собом и да их сједини са Богом тако што ће се сам сјединити с Њим.

Разред: ТРЕЋИ

Годишњи фонд часова: 36

Реднибр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Укупно часова по теми	Број часова	
			обраду	остале типове часова
1.	Уводни час- свет је створен за тебе, чувај га	1	1	/
2.	Бог ствара свет и човека	7	5	2
3.	Бог нас воли	7	5	2
4.	Заједница Бога и света кроз човека	7	4	3
5.	Литургија- преображени свет	7	5	2
6.	Човек и природа	7	4	3
Укупно		36	24	12

ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	НАСТАВНИ ОБЛИЦИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДР. ПРЕДМЕТИМА	ЕВАЛУАЦИЈА
Наставна област: УВОД						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <p>☐ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе;</p> <p>☐ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.</p> <p><i>Афективни аспект:</i></p> <p>☐ ученик ће бити мотивисан да активно учествује на часовима верске наставе</p>	<p>1. Свет је створен за тебе, чувај га! – уводни час</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>Усмене провере:</p> <p>Рецитовање</p> <p>Домаћи задаци</p>
Наставна област: БОГ СТВАРА СВЕТ И ЧОВЕКА						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <p>☐ препознати неке елементе библијске повести о стварању света;</p>	<p>2. Свето Писмо нам сведочи о настанку света</p> <p>3. Света некада уопште није било (1. и 2. дан стварања)</p> <p>4. Све је биље створено и</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>Усмене провере:</p> <p>Рецитовање</p>

<p>☐ моћи да препозна и именује иконе на којима су представљени дани стварања света, на основу библијске повести;</p> <p>☐ моћи да увиди да је свет скуп конкретних врста живих бића која су уједињена, једна другима потребна и да она чине велику заједницу љубави – Цркву;</p> <p>☐ моћи да објасни да је свет створен љубављу Божјом;</p> <p>☐ моћи да разуме да се права слобода изражава као љубав према другим људима, природи и Богу;</p> <p>☐ уочити да је човек сличан Богу.</p> <p><i>Афективни аспект:</i></p> <p>☐ бити подстакнут да развија љубав према ближњима, природи и Богу;</p> <p>☐ развијати жељу и свест о важности бриге према ближњима и природи.</p>	<p>Сунцем обасјано (3. и 4. дан стварања) 5. Све врви од живота (5. и 6. дан стварања) 6. Створен сам да личим на Бога</p>		<p>радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Интернет</p> <p>Библије</p>		<p>Домаћи задаци</p>
<p>Наставна област: БОГ НАС ВОЛИ</p>						

<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да је Бог створио свет из љубави и да објасни како зна да Бог воли свет; • препознати да Бог брине о свету и да наведе примере Божјег старања о свету; • увидети кроз своје креативне способности да је човек сличан Богу; • увидети да Бог жели да свет постоји вечно; • увидети да су Бог, људи и природа различити, али да нису потпуно раздвојени; • увидети различитост која постоји између Бога и створеног света; • знати да је Бог из бриге према свету и човеку послао свога Сина у свет; • упознати улогу анђела као сарадника Божјих у старању о свету; • уочити да је свет смртан ван заједнице са Богом; • упознати садржај молитве Анђелу чувару; • усвојити текст и мелодију песме „Анђели певају“. 	<p>7. Бог ствара свет из љубави</p> <p>8. Бог, људи и природа</p> <p>9. Свет не може без Бога</p> <p>10. Бог се брине о свету</p> <p>11. Божићи весници</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>Усмене провере:</p> <p>Рецитовање</p> <p>Домаћи задаци</p>
---	--	--	--	--	---	---

<p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да развија свест о томе да је важан зато што га воли Бог и његови ближњи ; • бити подстакнут да се труди да воли све људе (чак и оне од којих је веома различит). 						
<p>Наставна област: ЗАЈЕДНИЦА БОГА И СВЕТА КРОЗ ЧОВЕКА</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити да је човек посредник између Бога и природе и да Бог са природом разговара преко човека; • проширити своје знање о служењу Светога Саве Богу и нашем народу; • уочити да нема љубави без служења ближњима; • упознати библијску повест о Христовом служењу Апостолима. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да љубав препознаје као служење; • знати да кроз чињење дела љубави према ближњима, постаје сличан Христу и светитељима Божјим. 	<p>12. Човек домаћин и свештеник у свету 13. Свети Сава 14. Свети Сава брине о нама 15. Радост служења</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>Усмене провере:</p> <p>Рецитовање</p> <p>Домаћи задаци</p>

Наставна област: ЛИТУРГИЈА- ПРЕОБРАЖЕНИ СВЕТ						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • препознати да је Литургија захвалност Богу; • уочити да се захвалност Богу показује кроз наше дарове; • уочити да наши дарови хлеб и вино представљају свет у малом; • увидити везу Литургије и спасења човека и света; • проширити своја знања о празнику Васкрсења; • увидити шта за створену природу значи Христово Васкрсење; • усвојити текст и мелодију песме „Људи ликујте“ <p><i>Афективни аспект:</i></p> <p>☐ бити подстакнут да учествује на Литургији како би показао Богу да жели да буде у заједници са Њим;</p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да у себи развија осећај захвалности према Богу и својим ближњима. 	<p>16. Наши дарови благодарности (опис н.ј. - твар у Литургији) 17. Литургија - преображај света 18. Литургија – молитва за спасење човека и света 19. Васкрсење Лазарево 20. Васкрсење Христово</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>Усмене провере:</p> <p>Рецитовање</p> <p>Домаћи задаци</p>

Наставна област: ЧОВЕК И ПРИРОДА						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • препознати личну одговорност за творевину; • увидити да се загађењем наше околине, загађује цео свет; • увидити да се на православним иконама стварања света и човека, приказује зависност природе од човека; • препознати представе које приказују догађаје везане за стварање света; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса трећег разреда основне школе. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут на очување природе и своје животне средине; • бити подстакнут да гледа на природу као на Божју творевину; <p>☐ Ученици ће бити подстакнути да уреде школски простор изабраним радовима везаним за стварање и очување света</p>	<p>21. Све чека на љубав човека 22. Чувамо дарове Божије љубави 23. Стварање света у православној иконографији 24. Икона света створеног за мене</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>-Усмене провере:</p> <p>Рецитовање</p> <p>Домаћи задаци</p>

В. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ПРЕДМЕТ (изборни) : НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

Циљ и задаци

Увођење најмлађих нараштаја кроз одговарајућу наставу усмерену на ревитализацију традиције, један је од начина да се спречи убрзано одумирање многих важних елемената *традицијске културе* и њихов нестанак из праксе, односно из самог живота. Правилним, одмереним и правовременим пласирањем информација о народној традицији постижу се и многа друга добра, као што су стицање свести о себи самом и свом месту у свету сличних и различитих, формирање представе о континуитету и укорености и сл. Концепција наставе овог изборног предмета посебан нагласак ставља на локалну народну традицију, чиме се у мултинационалној и мултиконфесионалној средини, каква претеже у Србији, чувају права и особености мањина и њихов идентитет. Намера је да се ученику овај изборни предмет понуди током првог циклуса, али се отвара могућност и за даље опредељење, почетком наредног циклуса, све до краја општег образовања.

Општи циљ:

Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

Задаци:

Усвајање елементарних знања о:

разлици између фолклорног и актуелног окружења, и то кроз:

- упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче, песме, пословице);
- упознавање са дечјим фолклором (игре и кратке текстуалне форме као што су загонетке, успаванке, разбрајалице итд.);
- усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима (различити за сваки разред у првом циклусу);

годишњем циклусу, и то кроз познавање:

- основних разлика између градског и сеоског начина живота,
- основних сезонских радова,
- основних обичајно-обредних радњи везаних за те радове,
- основних и општих празника,
- обичајно-обредних радњи везаних за те празнике.

У трећем разреду у оквиру овог изборног предмета, наставља се развијање тема из прва два разреда (*Питај своју баку, Радови и празници, Зимски хлебови и пролећно биље; Биљке и Кућа*) и додаје им се нов носећи мотив у оквиру теме **Традиционални занати**.

Циљ и задаци:

- развијање знања о фолклорним празницима, биљкама, хлебовима и кући - дому,
- познавање разлика између отвореног и затвореног простора (ливада - кућа),
- упознавање различитих традиционалних заната у окружењу,
- стицање елементарних знања о појединим традиционалним занатима,
- упознавање са фолклорним веровањима као пратећим формама традиционалних заната,
- упознавање карактеристичних обичајно-обредних облика понашања везаних за одређене традиционалне занате,
- упознавање типичних традиционалних заната урбаних и руралних средина,
- схватање значаја о чувању и неговању традиционалних заната.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

У трећем разреду ради се и даље на продубљивању, проширивању и систематизовању знања која су ученици понели од куће и/или стекли у претходна два разреда кроз изучавање овог изборног предмета. Тежиште је заправо на додавању новог носећег мотива *Традиционални занати*, као некадашњег облика производне људске делатности, са пратећим фолклорним обележјима простора и времена у којима су настали и као такви надаље се развијају.

Преко изучавања традиционалних заната, ученици ће упознати многе, већ заборављене, професије и моћи ће да се упознају са једним сасвим другачијим начином живота који је, већини њих, данас непознат. Традиционалних заната има много, а одлуку о избору наставних садржаја доноси учитељ/наставник у складу са могућностима које нуди окружење - амбијент. Зависно од амбијента, наставни садржаји могу бити:

- пекар - пекара;
- посластичар - посластичарница;
- воденичар - воденица; млинар - млинара;
- ковач - ковачница; колар, сарач;
- кројач - кројачница;
- ткач/ткаља, разбој, преслица и вретено;
- јорганџија и вуновлачар - вуновлачара;

- обућар, опанчар;
- крзнар - ћурчија,
- занати некад и сад,
- традиционални занати села и града,
- традиционална занатска производња насупрот фабричкој - индустријској производњи.

Избор садржаја за овај предмет препушта се учитељу уз препоруку да обавезно реализује три последње ставке са понуђене листе садржаја. Истовремено, препоручује се учитељу да поведе рачуна о директној повезаности носеће теме *Традиционални занати* са

трећом, четвртном и петом темом (*Наше наслеђе, Материјали и њихова употреба и Људска делатност*) у оквиру обавезног предмета *Природа и друштво*. Ова непосредна корелација садржаја обавезног и изборног предмета може се искористити као предност при интегрисаном тематском планирању у реализацији разредне наставе. Поред интегрисаног тематског планирања, пожељно је користити феноменолошки приступ при изучавању наведених садржаја у оквиру овог изборног предмета.

ГОДИШЊИ ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА

НАСТАВНА ТЕМА	ОБРАДА	ОСТАЛО	УКУПНО
Слатко	4	3	7
За ковача треба снага	2	2	1
Двапут мери једном сеци	6	2	8
Крзно и кожа од главе до пете	3	1	4
Са столара треба дара	4	0	4
И још понеко	1	8	9
УКУПНО:	20	16	36

ПРЕДМЕТ(изборни): ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ:

- разумевање појава везаних за непосредну животну средину;
- препознавање негативних појава у човековом односу према животној средини
(квалитет воде, ваздуха, земљишта, хране, биљног и животињског света);
- уочавање узрочно-последичних веза у животној средини;
- уочавање узрочно-последичних веза у животној средини извођењем једноставних
огледа;
- васпитавање ученика да чува и уређује простор у коме живи и учи;
- стицање навика одговорног понашања према животињама;
- развијање интересовања и способности за активно упознавање и чување животне

Ред. број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова

Ред. број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	ЖИВОТНА СРЕДИНА	7	3	4
2.	ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ И ПРОМЕНЕ У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ	9	4	5
3.	ЗАГАЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	20	9	11
	<u>Укупно</u>	36	16	20

Разред: III

Годишњи фонд часова : 36

Задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
Наставна тема: ЖИВОТНА СРЕДИНА						
<p>Стицање знања о променама у животној средини. Развијање ученикове способности да опажа појаве у околини и да развија критички однос према њој.</p>	<p>Повезивање основних елемената животне средине и њихов значај.</p> <p>-Утицај човека на животну средину (квалитет ваздуха, воде, земљишта...).</p> <p>-Правила понашања у природи.</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичних радова</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Мултимедијални материјал</p> <p>Традиционални предмети из свакодневног живота</p>	<p>Музичка култура. Сроски језик, свет око нас , ликовна култура</p>	<p>Усне и писмене провере знања; активности-радионице</p> <p>Домаћи задаци</p>
Наставна тема: ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ И ПРОМЕНЕ У ЖИВОТНОЈ СРЕДИНИ						
<p>- – разумевање појава у непосредној животној средини; Стицање знања о променама у животној средини. Стицање знања и способности за сналажење у природи</p> <p>Проширивање знања о везама у природи и ланцу исхране. Увиђање узрочно-последичних веза које постоје између живих бића. Уочавање појава и процеса у природи и њихове повезаности.</p>	<p>-Природне појаве и промене у непосредној животној средини.</p> <p>-Уочавање (природних) промена на живој природи у непосредној околини.</p> <p>-Везе између животиња и биљака, станишта и начина живота; ланци исхране</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичних радова</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Мултимедијални и материјал</p> <p>Традиционални предмети из свакодневног живота</p>	<p>Музичка култура. Сроски језик, свет око нас , ликовна култура</p>	<p>Усне и писмене провере знања; активности-радионице</p> <p>Домаћи задаци</p>

Наставна тема: ЗАГАЂИВАЊЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

<p>Стицање знања о заштити угрожених и ретких биљака и животиња; Стицање знања о здравим животним навикама. Проширивање знања о начинима загађивања ваздуха, воде, земљишта; Стицање знања о штетном деловању киселих киша на природу и на објекте које је створио човек</p>	<p>Загађивање воде (извори, последице и заштита).</p> <p>-Загађивање ваздуха (извори, последице и заштита).</p> <p>-Загађивање земљишта (извори, последице и заштита).</p> <p>-Бука (извори, последице и заштита).</p> <p>Активно упознавање и заштита животне средине (организовање активности Чуvara природе ван учионице).</p> <p>-Најчешће угрожене биљке и животиње и њихова заштита</p> <p>Одговоран однос према животињама (кућни љубимци, пси луталице...).</p> <p>-Чување и уређивање животног и радног простора (акција).</p> <p>-Сакупљање и раздвајање отпада (акција).</p> <p>-Правилан однос према себи и животној средини.</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни</p> <p>Рад у паровима</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода демонстрације</p> <p>Метода практичних радова, дискусија</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Фотографије</p> <p>Слајдови</p> <p>Мултимедијални и материјални традиционални предмети из свакодневног живота</p>	<p>Музичка култура. Сроски језик, свет око нас, ликовна култура</p>	<p>Усне и писмене провере знања; активности-радионице Домаћи задаци</p>
--	---	--	---	---	---	---

Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Разред: ТРЕЋИ

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА	НОСИОЦИ И САРАДНИЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
1. Ја и други	9	учитељ, ученици, ПП служба	Разговор ,дискусија , илустрација
2. Бонтон	15	учитељ, ПП служба	договор,учешће, дискусија
3. Моја осећања и ја	12	Учитељ, ученици , педагог	дискусија,радионице, излагање,договор

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљеви:

- максималан допринос социјализацији сваког ученика, односно развој социјалних компетенција ученика,
- допринос развоју когнитивних, емоционалних и радно-акционих компетенција,
- допринос развоју комплетне личности сваког ученика, његових способности, одговорности и слободе, моралној аутономији, стваралаштву и систематичности у раду,
- сазнања ученика о себи и друштву, о природи и потреби њеног очувања.

Задаци

Одељенска заједница функционише као ученички колектив који има властиту организацију али уз координацију и руковођење које остварује одељенски старшина. Циљеве одељенске заједнице треба посматрати као заједничку активност ученичког колектива и разредног старшине. У најопштијој форми могли бисмо издвојити као приоритетне следеће задатке:

- Упознавање индивидуалног развоја сваког ученика и перманентно праћење тог развоја (здравствено стање, физички, социјални, емоционални и интелектуални развој ученика, моралне и карактерне особине и друго);
- Коришћење интергрупних снага и односа у одељењу, групне динамике и интеракције у сврху формирања социјално зреле, слободне и одговорне личности ученика;
- Упознавање ученика са дужностима, задацима, обавезама и одговорностима као и правима васпитно образовног рада и живота у школи;
- Оспособљавање ученика за демократско учествовање у одлучивању, за ненасилну комуникацију и партиципацију у управљању;
- Упознавање ученика са критеријумима оцењивања, са принципима евалуације и самоевалуације;

Упознавање ученика са битним факторима наставе, са целокупним функционисањем школе као са могућим начинима партиципације и утицања на њих;

- Развијање патриотизма и интернационализма, поштовања и уважавања свих људи без обзира на боју коже, религију или нацију;
- Развијање еколошке свести код ученика, потребе за очувањем околине здравља;
- Учествовање у реализацији културно-забавних и спортских активности у школи и друштвеној средини;
- Брига о стандарду ученика (исхрана, путовање, ухбеници и слично).

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
Септембар	1. Тема – Ја и други	37. Поново у школи – повратак у школу	Педагог, родитељи
		38. Мој портфолио – презентовање портфолија	Педагог, родитељи
		39. Ово сам ја – представљање себе, колико се познајемо међу собом	Педагог, родитељи
		40. Како да откријем своје способности – ученици износе своја интересовања	Педагог, родитељи
		41. Кад порастем бићу...	Педагог, родитељи
Окт оба		42. Дечја недеља	Педагог, родитељи

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
		43. Како да учимо – уче како да уче и стекну навике у учењу	Педагог, родитељи
		44. Мој радни дан – организујемо радни дан и слободно време	Педагог, родитељи
		45. Рођенданско стабло – знаком представљамо наш датум рођења	Педагог, родитељи
Новембар	2. Тема – Бонтон	46. Десет топлих речи – бирамо најлепше речи да се обратимо	Педагог, родитељи
		47. Хајде да се договоримо	Педагог, родитељи
		48. Хајде да се дружимо – како да се дружимо	Педагог, родитељи

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
		49. Кад настане збрка	Педагог, родитељи
		50. Толеранција према разлика	Педагог
Децембар	2. Тема – Бонтон	51. Да ли смо испунили досадашњи циљ – анализа портфолија да ли су ученици постигли резултате које су до сада поставили	Педагог
		52. Наша радна соба – како уредити радну собу	Педагог
		53. Новогодишњи маскембал – организујемо маскембал на	Педагог
		54. нивоу разреда	Педагог
Јануар		55. Божић	Педагог, родитељи

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
		56. Свети Сава – правимо пано поводом Светог Саве	Педагог, родитељи
		57. Правила у учионици – усвајање правила у учионици, поштовање правила	Педагог, родитељи
Фебруар		58. Уредимо учионицу – како да уредимо и чувамо и како да се понашамо у учионици и школи. Уређивање панона	Педагог, родитељи
		59. Еколошке заповести – стичемо основна знања из екологије	Педагог, родитељи
Март		60. Рециклирај не фолирај	Педагог, родитељи
		3. М о ј а	61. Честитка за маму, баку –

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
Април		правимо честитку за маму или баку поводом осмог марта	
		62. Мој први хербаријум – сакупљамо и правимо	Педагог
		63. хербаријум биљака из нашег краја	Педагог
		64. Здравље на уста улази	Педагог
		65. Добродошлица ластавицама	Педагог
		66. Весели одељенски састанак – први април дан шале	Педагог, родитељи
		67. Ускршњи штанд – припремамо штанд за Ускрс	Педагог, родитељи

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
Мај		68. Да ли смо безбедни у саобраћају – уочавамо правила у саобраћају компјутер	Педагог, родитељи
		69. Шта треба да читам – развијамо љубав према читању	Педагог
		70. Правимо наш часопис – електронска форма	Педагог
Јун		71. Научили смо – представљамо свој портфолио	Педагог
		72. Желим да се представим – припремамо приредбу за крај школске године	Педагог

Време реализације	Тема	Активност везана за тему	Сарадници
Прво полугодиште			19
Друго полугодиште			17
Укупно			36

ДОПУНСКА НАСТАВА: МАТЕМАТИКА Разред: ТРЕЋИ

НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ		ЦИЉ				БРОЈ ЧАСОВА	
1.БЛОК БРОЈЕВА ДО 1000 2.МЕРЕЊА И МЕРЕ 3.ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЈЕКТИ И ЊИХОВИ МЕЂУСОБНИ ОДНОСИ		<p>Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна</p> <p>математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да</p> <p>оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.</p>				18	
САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ	АКТИВНОСТИ	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ВРЕМЕ РЕАЛ.	
Наставна област: БЛОК БРОЈЕВА ДО 1000							
Декадно записивање и читање бројева до 1000. Упоредивање	Савладавање читања, писања и упоређивање природних		Метода	Слушање	Ученички дидактички	Септембар	

бројева према њиховим	бројева до 1000;		разговора	Разговор	материјал	Октобар
декадним записима.	-уознавање римских цифреара(I, V, X, L,C, D, M) и принцип читања и писања бројева			Посматарање	Уџбеник	Новембар
Писање бројева			Метода писаних радова	Решавање задатака	Припремљени наставни листићи	Децембар
римскимцифраа.	помоћу њих;	Индивидуални			Образовни софтвер	Јануар
Сабирање и одузимање бројева у блоку до 1000.	- обављање све четири рачунске операције до 1000;					Фебруар
Дељење са остатком у блоку бројева до	И упозната својства операција користе за рационалније (лакше) рачунање;	Фронтални	Илустративно демонстративна		Ппт-презентације	Март
100 (укључујући и усмене вежбе).						Април
Множење и дељење троцифреног броја једноцифреним.	-Уознавање зависност резултата од компонената операције;	Рад у паровима	Хеуристичка			Мај
Изрази. Коришћење заграда и њихово изостављање.	-Развијање способности да израчунају вредност бројевног израза са највише три операције;			Вербално текстовна		Јун
Својства рачунских операција и њихова примена	- Развијање способности да умеју да прочитају и запишу помоћу слова својства рачунских операција;	групни				
на трансформисање израза и за рачунске олакшице.	- Развијање способности да знају да одреде вредност израза са словима из дате вредности слова;					
Употреба знакова за скуп и припадност скупу: {},	- Развијање способности да знају да решавашу					
Једначине облика попут: $x \pm 13 = 25$, $125 - x = 25$, $5 \cdot x = 225$. Неједначине						

<p>облика попут:</p> <p>$x > 15$,</p> <p>$x < 245$. Скуп решења неједначине.</p> <p>Текстуални задаци.</p> <p>Разломци облика ($a \leq 10$)</p>	<p>једноставније једначине у скупу бројева до 1000;</p> <p>- Развијање способности да упознају и правилно записују разломке чији је бројилац 1, а именилац мањи или једнак 10;</p> <p>- Развијање способности да успешно решавају текстуалне задатке;</p>					
Наставна област: МЕРЕЊЕ И МЕРЕ						
<p>Милиметар и километар.</p> <p>Килограм. Литар.</p> <p>Година и век.</p> <p>Односи између мањих и већих јединица који остају у оквиру блока бројева до 1000.</p>	<p>Упознавање мерење масе тела и запремине течности, као и нове јединице за време (година, век).</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Рад у паровима</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Илустративно демонстративна</p> <p>Хеуристичка</p> <p>Вербално текстовна</p>	<p>Слушање</p> <p>Разговор</p> <p>Посматарање</p> <p>Решавање задатака</p> <p>Цртање</p> <p>Правилна употреба прибора</p>	<p>Ученички дидактички материјал</p> <p>Уџбеник</p> <p>Припремљени наставни листићи</p> <p>Графофолије</p> <p>Образовни софтвер</p> <p>Прибор за цртање</p>	<p>Новембар</p> <p>Април</p>
Наставна област: ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЈЕКТИ И ЊИХОВИ МЕЂУСОБНИ ОДНОСИ						

<p>Кружница (кружна линија) и круг. Цртање помоћу шестара. Угао. Врсте углова -оштар, прав, туп. Паралелне и нормалне праве и њихово цртање помоћу обичног и троугаоног лењира.</p> <p>Правоугаоник и квадрат. Троугао. Цртање ових фигура помоћу лењира и шестара.</p> <p>Поређење и графичко надовезивање дужи. Обим правоугаоника, квадрата и троугла.</p>	<p>Формирање представе о правој и полуправој;</p> <p>- Развијање способности да уочавају и умеју да цртају прав, оштар и туп угао;</p> <p>- Развијање способности да знају да цртају паралелне и нормалне праве, квадрат, правоугаоник, троугао и кружницу (помоћу лењира, троугаоника и шестара);</p> <p>- Стицање представе о подударности фигура (преко модела и цртања);</p> <p>- Развијање способности да знају да одреде обим правоугаоника, квадрата и троугла;</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Рад у паровима</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Илустративно демонстративна</p> <p>Хеуристичка</p> <p>Вербално текстовна</p>	<p>Слушање</p> <p>Разговор</p> <p>Посматарање</p> <p>Решавање задатака</p> <p>Цртање</p> <p>Правилна употреба прибора</p>	<p>Ученички дидактички материјал;Уџбеник</p> <p>Припремљени наставни листићи</p> <p>Графофолије</p> <p>Образовни софтвер</p> <p>Прибор за цртање</p> <p>Модел часовника</p> <p>Календар</p>	<p>Децембар</p> <p>Јануар</p> <p>Фебруар</p> <p>Мај</p>
---	--	--	--	---	---	---

ДОПУНСКА НАСТАВА: СРПСКИ ЈЕЗИК Разред: ТРЕЋИ

НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ЦИЉ	БРОЈ ЧАСОВА
I КЊИЖЕВНОСТ II ЈЕЗИК III ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	Циљ наставе српског језика јесте да: ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела.	18

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ	АКТИВНОСТИ	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ВРЕМЕ РЕАЛ.
Наставна област: КЊИЖЕВНОСТ						
Лектира Читање текста	Развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања; навикавање на самостално коришћење библиотеке (одељењске, школске, месне); поступно	Индивидуални Фронтални	Вербално-текстовна Илустративно-	Читање Писање	Читанка Избор дела из	IX-VI

<p>Тумачење текста</p> <p>Књижевни појмови</p>	<p>овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;</p> <p>Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком, -поступно и систематично оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм);</p> <p>Развијање осећања за аутентичне, естетске вредности у књижевној уметности подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво</p> <p>Усвајање књижевних функционалних појмова</p> <p>Мотивисање, подстицање и усмеравање на читање лектире</p>	<p>Групни</p>	<p>демонстративна</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Аналитичко-синтетичка</p>	<p>Слушање</p> <p>Разговор</p> <p>Уочавање</p>	<p>домаће лектире</p> <p>Наставни листови</p> <p>Аудио-визуелна средства</p> <p>Презентације</p>	
<p>Наставна област: ЈЕЗИК</p>						
<p>Грамматика: именице, глаголи, придеви, реченица, управни говор</p> <p>Правопис: Обновљање и вежбају примену правописних правила.</p> <p>Ортоепија: Правилно изговарање гласова, реченични</p>	<p>Поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;</p> <p>- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика савладавање просте реченице (појам, главни делови);</p> <p>-стицање основних појмова о</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Вербално-текстовна</p> <p>Илустративно-демонстративна</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Аналитичко-синтетичка</p>	<p>Читање</p> <p>Писање</p> <p>Слушање</p> <p>Разговор</p> <p>Уочавање</p> <p>Описивање</p>	<p>Читанка</p> <p>Наставни листови; О језику;</p> <p>Аудио-визуелна средства</p> <p>Презентације</p>	<p>IX-VI</p>

акценат	именицама, придевима и глаголима; Провера тачности запамћивања и усвојености правописних правила			Рецитованье Препричавање Причање		
Наставна област: ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА						
Основни облици усменог и писменог изражавања Препричавање Причање Описивање Извештавање Усмена и писмена вежбања Ортоепске вежбе Ортографске вежбе Диктат Лексичке и семантичке	Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца); Оспособљавање за усмено и писмено препричавање, причање и описивање Увежбавање правилног изговора речи и краћих реченица Провера тачности запамћивања и усвојености правописних правила	Индивидуални Фронтални Групни	Вербално-текстовна Илустративно-демонстративна Метода писаних радова Аналитичко-синтетичка	Читање Писање Слушање Разговор	Читанка Наставни листови Аудио-визуелна средства Презентације Дечја штампа	IX-VI

вежбе						
-------	--	--	--	--	--	--

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

МУЗИЧКА СЕКЦИЈА

РАЗРЕД: ТРЕЋИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

- Развијање моторичких способности;
- Развијање свести о потреби уважавања различитости и особености;
- Развијање интересовања и креативности за народну песму и игру;
- Развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем уметничке традиције и културе свога народа;
- Повећање броја ученика обухваћених ваннаставним активностима;
- Повећање степена ангажованости ученика млађих разреда у ваннаставним активностима ;
- Упознавање традиционалне и уметничке музике свога народа;
- Сагледавање вредности заједничког рада у постизању одређеног задатка (развијање тимског духа):
- Развијање слуха и ритма, ширење гласовних могућности, учвршћивање интонције, развијање, инструменталне технике;
- Развијање жеље код ученика за свирањем и других инструмената;

МУЗИЧКА СЕКЦИЈА за 3. разред			
Ред.бр.	Наставна тема	Бр часова	Време реализације
I	Упознавање са секцијом Слушање најлепших српских народних песама и игара	4	септембар – мај
II	Упознавање са традицијом и културом свога нараода и учење одређених песама	4	септембар – мај
III	Свирање на музичким инструментима(блок флауте, звечке, металофони)	4	септембар – мај
IV	Избор и учење песама за учествовање на одељенском такмичењу хорова	14	септембар – мај
V	Избор песама и игара за наступ поводом обележавања Дана школе Припрема за приредбу	8	септембар – мај
VI	Систематизација рада секције	2	јун
Укупан број часова на годишњем нивоу		36	

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА Разред: ТРЕЋИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљеви:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци

- развијати способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;

– развијати моторичке способности ученика

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА	НОСИОЦИ И САРАДНИЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Одлазак у галерије, на изложбе	4	учитељ, ученици	договор,учешће, дискусија
Припрема радова, декоративног материјала за украшавање школског простора	10	учитељ, ученици	дискусија,радионице, излагање,договор, сликање, рукотворине
Учешће у изради радова за ликовна такмичења	10	учитељ, ученици	дискусија, договор, сликање
Сликање, преобиковање панона поводом разних свечаности (Дан школе, изложба дечијих радова)	10	учитељ, ученици	дискусија, израда плана за школску славу
Учешће на конкурсима	4	учитељ, ученици	дискусија,радионице, излагање,договор, сликање, рукотворине

РИТМИЧКЕ И ДЕЧИЈЕ ИГРЕ Разред: ТРЕЋИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљеви:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ритмичких и дечијих игара јесте да се подстиче и развија моторички развој деце за који је примећено да стагнира претходних година и развијање осећаја за ритем ,кретање и простор.

Задачи

- развијање осећаја и ритам уз задату музику
- развијати моторичке способности ученика
- Формирање позитивног односа према музици и плесу
- Учење једноставнијих корака народних игара
- Припремање кореографије и сценских костима за наступ
- Учествовање у школским приредбама
- Упознавање ученика са правилима традиционалних дечијих игара
- Поштовање правила и развијање такмичарског духа
- Стварање услова за социјално прилагођавање ученика за заједничку игру и забаву
- Задовољавање основних дечијих потреба за кретањом и игром
- Развијање координације, равнотеже и гипкости код деце

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА	НОСИОЦИ И САРАДНИЦИ
Игре које смо некад играли	14	учитељ, ученици
Ритмичке игре	18	учитељ, ученици
Фолклорне игре	4	учитељ, ученици

Оријентациони план рада за ритмичке и дечије игре :

Садржај рада	Временска динамика
Упознавање ученика са планом рада секције	Септембар
Корак по корак учимо игре за игру „ Ча ча ча“	Септембар
Увежбавање кореографије уз музику	Септембар
Извођење игре „ Ча ча ча“ на приредби поводом Дечије недеље	Октобар
Кликери - ластиш	Октобар
Нека бије нека бије	Октобар
Жмурке	Октобар
Између две ватре	Новембар
Столице	Новембар
Викторије/школице	Новембар
Прстен и рукавице	Децембар
Приреме за учешће на приредби поводом дана школе	Децембар
Поставка за Бранково коло	Децембар
Увежбавање корака	Децембар
Кореографија за грчку игру Сиртаки	Јануар/фебруар
Увежбавање корака	Јануар/фебруар
Генерална проба за приредбу поводом 8.марта	Март
Игра Џипке/Јањине	Март
Викторије/између две ватре	Март
Фоте	Април
Увежбавање кореографије уз модерне песме	Април/мај
Игре без граница	Мај
Игре које смо најрадије играли по избору ученика	Мај
Групни наступи за крај школске године	Јун
Анализа активности и успешности рада секције	Јун

А. ЧЕТВРТИ РАЗРЕД – ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ

Предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК – 4 разред**

Циљ предмета: Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на коме ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика су:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућностима српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника и читаоца);
- развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво усмено и писмено изражавање, богаћење речника, језичког и стилског израза;
- увежбавање и усавршавање гласног читања у себи;
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање свесно тумачење и вредновање књижевно-уметничких дела разних жанрова;
- упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова
- поступно, систематично и доследно оспособљавање ученика за логичко схватање и критичко процењивање прочитаног текста;
- развијање потребе за књигом, способности за књигом, способности да се њоме самостално служе као извором сазнања;
- поступно и систематично увођење ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (филм, позориште);
- усвајање основних теријских и функционалних појмова из филмске и позоришне уметности; из илустрованих енциклопедија и часописа за децу;
- навикавање за самостално коришћење библиотеке; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама;
- упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
- развијање поштовања према културној баштини и потребе да се она негује и унапређује;
- навикавање на редовно праћење и критичко процењивање емисија за децу на радију и телевизији;
- подстицање и неговање ученичких ваннаставних активности (литерарна, рецитаторска, драмска,...);
- подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво;
- васпитавање ученика за живот и рад у духу хуманизма, истинољубивости, солидарности и других моралних вредности;
- развијање патриотизма и васпитање у духу мира, културних односа и сарадње међу људима.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 180

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Књижевност	74	57	17
II	Језик	64	25	39
III	Језичка култура	42	1	41
Укупно:		180	83	97

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>Књижевност</p> <p>- оспособљавање за изражајно читање и казивање;</p> <p>- поступно оспособљавање ученика за самостално тумачење основне предметности књижевног текста и сценских дела (осећања, фабула, радња, ликови, поруке, стилогеност сценског израза).</p>	<p>- лирика, - епика, - драма, -допунски избор, -научно-популарни и информативни текстови.</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p><u>Активности:</u> слушање, читање текстова, уочавање ликових и њихових особина, просторне и временске локације, откривање узрочно-последичних веза, истраживање, замена улога, учење из програмираног материјала, мапе ума, радионице, слагалице, рад на диференцираним задацима.</p> <p><u>Методе:</u> разговора, писаних радова, текстуална, илустративно-демонстративна, учење путем открића, интерактивна, учење кроз игру, аналитичка, синтетичка, усменог излагања, кооперативна, решавање проблема.</p>	<p>- текстови, - слике, - CD, - CD плејер. - дидактички материјал, - рачунар, - презентације, - листићи.</p>	<p>Ликовна култура Музичка култура Природа и друштво Српски језик Математика Народна традиција Час одељењског старешине</p>	<p>Посматрање Разговори Белешке Тестирање Продукти ученичких кативности домаћи задаци (Процена анализе текстова, ангажовања ученика, сарадње, учешћа у истраживачким задацима, технике читања, познавања функционалних и књижевних појмова.)</p>

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>II Језик</p> <p>- проширивање знања о простој реченици и њеним деловима;</p> <p>- савладавање основних појмова о променљивим и непроменљивим речима;</p>	<p>- граматика</p> <p>- правопис</p> <p>- ортоепија</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p><u>Активности:</u> писање, уочавање, закључивање, повезивање садржаја, примена наученог, рад на програмираном материјалу.</p> <p><u>Методе:</u> дијалогска, текстуална,</p> <p>демонстративна, кооперативна, писаних радова, илустративна,</p> <p>учење кроз игру, интерактивна, аналитичко-синтетичка.</p>	<p>- текстови,</p> <p>- дидактички материјал,</p> <p>- рачунар,</p> <p>- презентације,</p> <p>- програмирани материјал,</p> <p>- листићи.</p>	<p>Српски језик</p> <p>Природа и друштво</p> <p>Народна традиција</p> <p>Верска настава</p>	<p><u>Граматика</u></p> <p>- 7 провера</p> <p><u>Правопис-2</u></p> <p><u>провере</u></p> <p>Ангажовање на часу, рад на табли, домаћи задаци, самостални рад, групни рад, белешке и свакидневно посматрање.</p>
<p>III Језичка култура</p> <p>- оспособљавање за изражајно читање и казивање;</p> <p>- навикавање на сажето и јасно усмено и писмено изражавање према захтевима програма;</p> <p>- савладавање основа методологије израде писмених састава.</p>	<p>- Основни облици усменог и писменог изражавања (препричавање, причање, описивање, извештавање);</p> <p>- Усмена и писмена вежбања (ортоепске вежбе, диктати, лаксичке и семантичке вежбе, синтаксичке и</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад</p>	<p><u>Активности:</u> усмено и писмено одговарање на питања, рецитоване, драматизација, посматрање, упоређивање и манипулисање сликама, причање, описивање, препричавање на разне начине, писање састава, лексичке, семантичке и синтаксичке вежбе, дискусија.</p> <p><u>Методе:</u> дијалогска, текстуална,</p> <p>демонстративна, кооперативна, писаних радова, илустративна,</p> <p>учење кроз игру, интерактивна</p>	<p>- текстови,</p> <p>- слике,</p> <p>- CD,</p> <p>- CD плејер,</p> <p>- дидактички материјал,</p> <p>- рачунар,</p> <p>- презентације,</p> <p>- листићи.</p>	<p>Српски језик</p> <p>Природа и друштво</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Народна традиција</p> <p>Грађанско васпитање</p> <p>Математика</p>	<p>- 4 писмена задатка</p> <p>(2 у првом и 2 у другом полугодишту)</p> <p>- 1 провера (причање);</p> <p>Ангажовање на часу, домаћи задаци, слушање других и</p>

	стилске вежбе); -Писмени задачи.		,аналитичко-синтетичка.			критика , лепота казивања (усмена и писмена).
--	--	--	-------------------------	--	--	--

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК 4. РАЗРЕД

Циљ-Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да комуницира на основном нивоу страним језиком,,у усменом и писаном облику о темама из његовог непосредног окружења.

Годишњи фонд часова : 72

Настава страног језика треба да :

- подстакне потребу за учењем страних језика,
- подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика,
- олакша разумевање других и различитих култура и традиција,
- стимулише машту,креативност и радозналост,
- подстиче употребу страног језика у личне сврхе и из задовољства.

Општи стандарди - Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући друге,стиче свест о значају свог језика и културе у контакту са другим језицима и културама.Ученик развија радозналост ,истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика.

Задаци на нивоу језичких вештина:

Разумевање говора

Ученик треба да:

- препознаје гласове(посебно оне којих нема у матерњем језику) у говорном ланцу,акцент,ритам и интонацију,
- разуме вербални садржај уз помоћ невербалне комуникације,
- разуме кратке дијалоге,приче и песме о познатим темама које чује уживо или са аудио-визуелних записа

Разумевање писаног текста

Ученик треба да:

- препознаје слова,написане речи и реченице у вези са познатим појмовима,
- поштује правописне знеке приликом читања,
- разуме основна значења кратких писаних и илустрованих текстова о познатим темама.

Усмено изражавање

Ученик треба да:

- разговорно изговара гласове акцентује речи,поштује ритам и интонацију при говору и читању,
- даје основне информације о себи и свом окружењу,самостално и уз наставникову помоћ,
- описује кратким и једноставним исказима себе и друге у познатим ситуацијама,
- репродукује,сам или у групи,кратке рецитације или бројалице и познате песме.

Интеракција

Ученик треба да :

- реагује вербално и невербално на постављена упутства и питања,

- поставља једноставна питања,
- изражава допадање и недопадање,
- учествује у заједничким активностима на часу,
- поставља питања и тражи разјашњење када нешто не разуме.

Писмено изражавање

Ученик треба да :

-поштујући правопис,преписује,допуњава и пише речи и краће реченицеу вези са познатим писаним текстом или визуелним подстицајем,

-пише личне податке(име,презиме и адресу),

-прави спискове са разлишитим наменама(куповина,прославе рођендана,обавезе у току дана...),

-допуњава честитку.

Знања о језику

Ученик треба да:

-препознаје основне граматичке елементе,

-користи језик у складу са нивоом формалности и комуникативне ситуације(на пр. Форме учтивости

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА САДРЖАЈА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p>1. ШКОЛА</p> <p>-предмети и склоности према предметима</p> <p>-активности и теме по предметима</p> <p>-школски дан, распоред часова</p> <p>-исказивање времена (детаљно)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - презентација наставних садржаја - интерактивно учење - препознавање и примена граматичких садржаја <p>групни рад на задату тему</p> <p>приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице</p> <p>утврђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова</p> <p>квиз</p> <p>корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика</p> <p>начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала</p> <p>слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке</p> <p>драмска игра, рад у пару</p>	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу, -разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема, -разговорно читање, тј. изговарање гласова (поштовање ритма и интонације), -размена исказа о темеме везаним за познате садржаје, -учествовање у комуникацији, -допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама, -поштовање реда речи у реченици.

	преписивање текстова	
<p>2. ЈА И МОЈИ ДРУГОВИ</p> <p>-хоби</p> <p>-заједничке активности</p> <p>-солидарност и толеранција (помоћ, позајмљивање, подела)</p>	<p>- презентација наставних садржаја</p> <p>- интерактивно учење</p> <p>- препознавање и примена граматичких садржаја</p> <p>- припрема кратких питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом</p> <p>- корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика</p> <p>- начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала</p> <p>- слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке</p> <p>- преписивање текстова</p>	<p>-разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања,</p> <p>-разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу,</p> <p>-разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената,</p> <p>-разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема,</p> <p>-разговорно читање, тј. изговарање гласова (поштовање ритма и интонације),</p> <p>-размена исказа о темеме везаним за познате садржаје,</p> <p>-учествовање у комуникацији,</p> <p>-допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама,</p> <p>-препричавање текстова,</p> <p>-поштовање реда речи у реченици,</p> <p>-препознавање и коришћење граматичких</p>

		садржаја(глаголска времена).
<p>3. ПОРОДИЦА И БЛИСКО ОКРУЖЕЊЕ</p> <p>-слободно време у породици, путовања и излети</p> <p>-подела послова и обавеза у породици</p> <p>-опис и особине животиња, однос према животињама</p>	<p>- презентација наставних садржаја</p> <p>- интерактивно учење</p> <p>- препознавање и примена граматичких садржаја</p> <p>- припрема кратких питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом</p> <p>- корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика</p> <p>- начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала</p> <p>- слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке</p>	<p>-разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања,</p> <p>-разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу,</p> <p>-разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената,</p> <p>-разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема,</p> <p>-разговорно читање, тј. изговарање гласова(поштовање ритма и интонације),</p> <p>-размена исказа о темеме везаним за познате садржаје,</p> <p>-учествовање у комуникацији,</p> <p>-допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама,</p> <p>-препричавање текстова,</p> <p>-поштовање реда речи у реченици.</p>

<p>4. ПРАЗНИЦИ</p> <p>-празници,</p> <p>-прославе и манифестације у школи и ван ње(Дан школе,такмичења,ревије...)</p> <p>-бројеви до 1000</p>	<ul style="list-style-type: none"> - јавна презентација ученичких пројеката - кратки описи - диктати - преписивање текстова - правила интерпункције и правописа - преписивање текстова 	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу, -разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема, -разговорно читање,тј.изговарање гласова(поштовање ритма и интонације), -размена исказа о темеме везаним за познате садржаје, -учествовање у комуникацији, -допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама, -препричавање текстова, -поштовање реда речи у реченици, -препознавање и коришћење граматичких садржаја(глаголска времена).
---	--	--

<p>5. МОЈ ДОМ</p> <p>-</p> <p>активности:учење,игре,обавезе</p> <p>-дневни распоред активности током радних дана</p> <p>-дневни распоред активности викендом</p>	<ul style="list-style-type: none"> - презентација наставних садржаја - интерактивно учење - препознавање и примена граматичких садржаја - припрема кратких питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом - корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика - начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала - слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке - преписивање текстова 	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу, -разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема, -разговорно читање,тј.изговарање гласова(поштовање ритма и интонације), -размена исказа о темеме везаним за познате садржаје, -учествовање у комуникацији, -допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама, -препричавање текстова, -поштовање реда речи у реченици, -препознавање и коришћење граматичких садржаја(глаголска времена).
--	---	--

<p>6. ИСХРАНА</p> <p>-оброци у кући и ван ње</p> <p>-ресторан,ужина у школи,куповина у супермаркету...</p> <p>-коришћење новца</p> <p>-исхрана у Немачкој</p>	<ul style="list-style-type: none"> - презентација наставних садржаја - интерактивно учење - препознавање и примена граматичких садржаја - припрема кратких питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом - корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика - начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала - слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке - преписивање текстова 	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу, -разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема, -разговорно читање,тј.изговарање гласова(поштовање ритма и интонације), -размена исказа о темеме везаним за познате садржаје, -учествовање у комуникацији, -допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама, -препричавање текстова, -поштовање реда речи у реченици, -препознавање и коришћење граматичких садржаја(глаголска времена).
---	---	--

<p>7. ОДЕЋА</p> <p>-одевни предмети за одређене прилике</p> <p>-формално и неформално одевање</p> <p>-народна ношња Немачке</p>	<ul style="list-style-type: none"> - презентација наставних садржаја - интерактивно учење - препознавање и примена граматичких садржаја - припрема кратких питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом - орелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика - начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала - слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке - преписивање текстова 	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу, -разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема, -разговорно читање,тј.изговарање гласова(поштовање ритма и интонације), -размена исказа о темеме везаним за познате садржаје, -учествовање у комуникацији, -допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама, -препричавање текстова, -поштовање реда речи у реченици, -препознавање и коришћење граматичких садржаја(глаголска времена).
---	--	--

<p>8. ОКРУЖЕЊЕ</p> <p>-комшилук и суседски односи, -екологија(биљке и животиње) однос према човековој околини</p>	<ul style="list-style-type: none"> - презентација наставних садржаја - интерактивно учење - препознавање и примена граматичких садржаја - припрема кратких питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом - корелација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика - начини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала - слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке - преписивање текстова 	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање општег садржаја текстова након неколико слушања, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на усмене поруке везане за лично искуство или активности на часу, -разумевање краћих текстова састављених од познатих језичких елемената, -разумевање и одговарање на одговарајући начин на писане поруке у вези познатих тема, -разговорно читање,тј.изговарање гласова(поштовање ритма и интонације), -размена исказа о темеме везаним за познате садржаје, -учествовање у комуникацији, -допуњавање и писање краћих текстова о познатим темама, -препричавање текстова, -поштовање реда речи у реченици, -препознавање и коришћење граматичких садржаја (глаголска времена).
---	---	---

Наставни предмет:МАТЕМАТИКА– 4 разред

Циљ предмета: Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; Да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за само образовање; Као и да допринесе развијању виталних способности, формирању научног погледа на свет исвестраном развоју личности ученика.

Задаци наставе математике су:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштви и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности, за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђују позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 180

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Скуп природних бројева	137	49	101
	- писмени задаци	20	-	7
	Мерење и мере	12	5	7
III	Површина	11	6	5
Укупно		180	60	120

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>I Скуп природних бројева - Да успешно савладају читање и писање природних бројева у декадном бројевном систему; - упознају скуп природних бројева; - науче да природне бројеве показују тачкама бројевне полуправе; - умеју да читају и записују помоћу слова основна својства рачунских операција; - упознају и уочавају зависност између резултата и компонената операције (на примерима); - примењују упозната својства рачунских операција при трансформисању израза и у случају рачунских олакшица; - знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција; - знају да решавају једноставније једначине и неједначине (упознатих облика) у скупу природних бројева; - успешно решавају задатке дате у текстуалној форми; - упознају разломке (наведене у програму), њихово читање, писање и значење, уз коришћење одговарајућих термина.</p>	<p>Писање и читање природних бројева у декадном бројевном систему; бројевна полуправа, разломци, рачунске операције у скупу природних бројева и њихова основна својства; зависност збира, разлике и производа од њихових чланова; изрази са више</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни</p>	<p><u>Активности:</u> запажање, уочавање, закључивање, сабирање и одузимање, множење и дељење, меморисање, примењивање стечених знања, решавање проблема, ланац знања, диференцирани рад, квизови, графичко представљање. <u>Методe:</u> разговора, интерактивна, демонстрације, кооперативна, учење кроз игру, учење путем открића, илустративних радова, усменог излагања, писаних радова, читања и рада на тексту, графичких радова, решавање проблема, аналитичко-синтетичка.</p>	<p>дидактички материјал, припремљени наставни листићи, штампани и писани текстови, математичке приче, рачунар</p>	<p>Природа и друштво Музичка култура Ликовна култура Српски језик</p>	<p>Домаћи задаци, наставни листићи, математички диктат, рад на табли, рад у пару и групи, ангажовање - 4 писмена задатка (2 у првом и 2 у другом полугодишту) - 3 писмене вежбе</p>

	операција; једначине и неједначине ; текстуални задаци					
Оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни и облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
II Мерење и мере -упознају јединице за површину и примењују их при израчунавању површине квадрата, правоугаоника, квадра и коцке.	Мере за површину	Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, тимски рад	<u>Активности:</u> читање, писање, посматрање, упоређивање мерење, цртање, тумачење, процењивање, закључивање, коришћење различитих извора знања, анализирање, квиз, повезивање садржаја, <u>синтеза</u> . <u>Методe:</u> разговора, графичких радова, демонстративна, решавање проблема, учење путем открића, писаних радова, интерактивна.	троугаоник, шестар, лењир, дидактички материјал, мензуре, часовник, календар, модел квадратног метара и квадратног дециметра,	Ликовна култура Физичко васпитање Природа и друштво, Математика	У склопу провере знања о површини биће проверене и јединице мере. Домаћи задаци, ангажовање, самостални рад на лисићу, учешће у групном раду и у раду у пару, рад на табли.
III Површина - знају да цртају мреже и праве моделе коцке и квадра; -упознају јединице за површину и примењују их при	Површина правоугаони ка и	Фронтал ни, индивиду ални рад у	<u>Активности:</u> читање, писање, посматрање, упоређивање мерење, цртање, тумачење,	троугаоник, шестар, лењир, модели геометријских тела, модели	Ликовна култура Математика Физичко васпитање Природа и друштво	- 2 контролна задатка. Садржаји о површини биће проверени и у

<p>израчунавању површине квадрата, правоугаоника, квадра и коцке.</p>	<p>квадрата. Површина коцке и квадра.</p>		<p>процењивање, закључивање, коришћење различитих извора знања, анализирање, квиз, повезивање садржаја, синтеза.</p> <p><u>Методe:</u> разговора, графичких радова, деминстративна, решавање проблема, учење путем открића, писаних радова, кооперативна.</p>	<p>квadratног метра и дециметра.</p>		<p>писменом задатку. Домаћи задаци, рад на листићу, рад на табли, рад у групи.</p>
---	---	--	---	--------------------------------------	--	--

Наставни предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО – 4 разред

Циљ предмета:ЦИЉ је да деца упознају себе, своје природно и друштвени окружење и развију способности за одговоран живот у њему.

Остали циљеви и задаци:

- развијање основних појмова о непосредном природном и друштвеном окружењу и повезивање тих појмова;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање основних елемената логичког мишљења;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за самостално учење и проналажење информација;
- интегрисање искуствених и научних сазнања у контуре система појмова из области природе и друштва;
- стицање елементарне научне писмености и стварање основа за даље учење;
- усвајање цивилизацијских тековина и упознавање могућности њиховог рационалног коришћења и дограђивања;
- развијање еколишке свести и навика здравог живљења.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 72

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр.часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Моја домовина-део света	16	11	5
II	Сусрет са природом	12	8	4
III	Истражујемо природне појаве	15	11	4
IV	Рад, енергија, производња и потрошња	13	9	4
V	Осврт уназад-прошлост	16	10	6
Укупно		72	49	23

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>I Моја домовина-део света</p> <p>-развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу-завичају, домовини;</p> <p>-развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;</p> <p>-оспособљавање за сналажење у простору и времену;</p> <p>-разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама;</p> <p>- очување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину;</p> <p>-коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у комуникацији и другим интеракцијским односима.</p>	<p>Основне одредице државе(територија, становништво, симболи...);</p> <p>Развој модерне српске државе;Стратешки положај државе Србије-физичко-географски и саобраћајно географски; Природно-географске одлике Србије: рељеф, воде и клима наше земље;</p> <p>Угрожена и заштићена подручја у Србији(национални паркови, резервати споменици културе);</p> <p>Становништво Србије,природно кретање становништва(број, густина насељености, миграције), структура становништва(старосна, образовна, , национална, верска...); Грађење демократских односа; Очување националног индентитета и уграђивање у светску баштину;</p> <p>Ми смо деца једног света</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова,метода излагања, илустративна, аналитичко-синтетичка</p> <p>дијалoшка</p> <p>- амбијентална</p> <p>- експериментална</p> <p>- партиципативне</p> <p>- решавање проблем ситуација</p> <p>- илустративна</p> <p>- кооперативна</p> <p>- интерактивна</p>	<p>Уџбеник, презентације у Power pointu, слике, географска карта</p> <p>Текстови,слике, дидактички материјал</p>	<p>Ликовна култура, српски језик,народна традиција</p>	

			<p>Посматрање, описивање, проценавање, груписање, праћење, бележење, практиковање</p> <p>Експериментисање, истраживање, стварање, сакупљање, активности у оквиру мини-пројекта</p>			
<p>II Сусрет са природом</p> <p>-развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;</p> <p>-развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу</p> <p>-оспособљавање за сналажење у простору</p>	<p>Груписање живога света на основу сличности и разлика;</p> <p>Флора и фауна наше земље(значај типичне ретке биљне и животињске врсте;</p> <p>Домаће животиње и гајене биљке(значај, потребе и могућности; потенцијали за производњу здраве хране)Природнепојаве,прилагођавање(посматрање, запажање, праћење...)</p> <p><i>Човек, део природе</i></p> <p>Човек део природе-свесно и</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, демонстративна-илустративна метода писаних радова, метода излагања, , аналитичко-синтетичка</p> <p>дијалоска</p> <ul style="list-style-type: none"> - амбијентална - експериментална - партиципативне - решавање 	<p>Уџбеник, презентације у Power pointu, слике, географска карта</p> <p>Текстови, дидактички материјал</p>	<p>Ликовна култура, српски језик, музичка култура</p>	

	<p>друштвено биће</p> <p>Спознаја себе, уочавање полне различитости ;основеи здравог живљења;Одговоран однос према себи и другима(вршњацима, старим лицима, кућним љубимцима, напуштеним животињама...)</p>		<p>проблем</p> <p>ситуација</p> <p>- кооперативна</p> <p>- интерактивна</p> <p>Посматрање, описивање,процењивање, груписање, праћење, бележење, практиковање</p> <p>Експериментисање, истраживање, стварање, сакупљање, активности у оквиру мини-пројекта</p>			
<p>III Истражујемо природне појаве</p> <p>-развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења; -оспособљавање за</p>	<p>Истраживање и уочавање (правила која важе за сва кретања, систематизација досадашњих знања и провера параметара</p> <p>Материјали и њихова својства(</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова,метода излагања, илустративна,</p>	<p>Уџбеник, презентације у Power pointu, слике, географска карта, слике,видео касете,CD,текстови</p>	<p>Ликовна култура, српски језик</p> <p>Музичка култура</p>	

<p>сналажење у простору и времену; - развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности</p> <p>- развијање интересовања за истраживање природних појава и процеса у домену њихових могућности</p>	<p>механичка, топлотна, , магнетна, електрична, растворљивост); који се предмети највише наелектришу, како повећати или смањити дејство магнета, како материјали најбоље проводе топлоту, Испитивање растворљивости материјала; смеше-идентификовање и описивање смеше у окружењу; раздвајање састојака смеше различитим поступцима(пресејавање, цеђење, испаравањем воде из раствора...)</p> <p>Повратне и неповратне промене материјала; сагоревање материјала-ваздух ,запажање промена при сагоревању,, Запаљиви материјали, ознаке за запаљиве материјале; опасност и заштита од пожара, гашење пожара.</p>		<p>аналитичко-синтетичка</p> <p>Посматрање, описивање,процењивање, груписање, праћење, бележење, практиковање</p> <p>Експериментисање, истраживање, стварање, сакупљање, активности у оквиру мини-пројекта</p>			
<p>IV Рад, енергија, производња и потрошња - усвајање цивилизацијских</p>	<p>Рад, свесна активност човека; утицај природних и друштвених фактора на живот и рад људи</p> <p>Природна богатства и њихово</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова, метода</p>	<p>Уџбеник, презентације у Power pointу, слике,,фотографије,текстови</p>	<p>Ликовна култура, српски језик</p>	

<p>тековина и могућност њиховог коришћења</p> <p>- развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу</p> <p>-развијање елемената логичког мишљења;</p>	<p>коришћење (ресурси, технологија , производња...)Ресурси: вода,горива, руде и минерали;земљиште, шуме, биљни и животињски свет.</p> <p>Природне сировине(кухињска со, гипс, мермер...); прерада природних сировина;; Сунце ваздух, вода-обновљиви извори енергије; угаљ нафта гас-необновљиви извори енергије,Делатности људи у различитим крајевима Србије (равничарским,брдско-планинским, селу, граду)Рад, производња, потрошња, одрживи развој</p>	<p>рад</p>	<p>излагања, илустративна, аналитичко-синтетичка</p> <p>Посматрање, описивање,процењивање, груписање, праћење, бележење, практиковање</p> <p>Експериментисање, истраживање, стварање, сакупљање, активности у оквиру мини-пројекта</p>			
<p>V Осврт уназад-прошлост</p> <p>-развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу</p> <p>-разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама;</p> <p>- очување националног идентитета и уграђивање у светску</p>	<p>Трагови прошлости(пратити трагове прошлости,своје и своје породице, насеља , краја у којем живиш)</p> <p>Временска лента(временски одредити векове...)Лоцирање догађаја(датума, личности, и одредити њихове савременике из истих и различитих области као ипредходнике и следбенике</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова,метода излагања, илустративна, аналитичко-синтетичка</p>	<p>Уџбеник, презентације у Power pointу, слике, географска карта,мултимедијални садржаји</p>	<p>Ликовна култура, српски језик,музичка култура</p>	

<p>културну баштину; - упознавање прошлости, значајних догађаја у настанку српске државе до данашњих дана</p> <p>оспособљавање за самостално учење и проналажење информација</p> <p>- упознавање са најзначајнијим владарима државе Србије</p>	<p>из истих области</p> <p>Хронологија различитих научних открића (рецимо из области медицине у прошлом веку); Начин живота у средњем веку; Прошлост српског народа (упознати се са значајним догађајима из националне прошлости, сеобе Срба, Први и Други светски устанак...) Учити везу између историјских збивања у свету и код нас (Први и Други светски рат...)</p>		<p>Посматрање, описивање, процењ ивање, груписање, праћење, бележење, практиковање, кори шћење различитих извора информација</p> <p>Експериментисање, истраживање, стварање, сакупљање, активности у оквиру мини- пројекта</p>			
--	--	--	--	--	--	--

Оперативни задаци:

- развијање основних научних појмова из природних и друштвених наука;
- развијање способности запажања основних својстава материјала, објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности;
- развијање елемената логичког мишљења;
- стицање елементарне научне писмености, њена функционална применљивост и развој процеса учења;
- развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу
- развијање основних појмова о ширем природном и друштвеном окружењу- завичају, домовини;
- развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;
- оспособљавање за сналажење у простору и времену;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима и групама;
- очување националног идентитета и уграђивање у светску културну баштину;
- коришћење различитих социјалних вештина, знања и умења у комуникацији и другим интеракцијским односима.

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА – 4 разред

Циљ предмета: Циљ васпитно- образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складе са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци:

- настава ликовне културе има задатак да развија способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памчење, повезивање опажених информација, што чини основу за уођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно- визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивањем изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности које стичу у наставу примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 72

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Колаж, фротаж, деколаж и асамблаж	10	6	4
II	Везивање облика у тродимензионалном простору и равни	10	6	4
III	Сликарски материјали и технике	10	6	4
IV	Основне и изведене боје	10	6	4
V	Линија, површина, волумен, боја, простор	24	16	8
VI	Амбијент- сценски простор	8	6	2
Укупно		72	46	26

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>Колаж, фронтаж, деколаж и асамблаж: -Упућивање ученика на могућност повезивања и разликовања дводимензионалних и тродимензионалних облика; Усвајање појмова колаж, фронтаж, деколаж и асамблаж...</p> <p>развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности</p> <p>- развијање маште и индивидуалног ликовног израза</p> <p>- схватити нове појмове и на свој начин се ликовно изразити</p>	<p>Колаж (дводимензионални површински колаж)</p> <p>Појмови: колаж, фронтаж, деколаж, асамблаж</p> <p>2. Фротаж (површинске игре)</p> <p>3. Деколаж (наслојавање, доцртавање, досликавање...)</p> <p>4. Асамблаж (тродимензионални колаж, инсталације, проширени медији...)</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</p>	<p>Илустративна, демонстративна, метода практичних радова, лепљење, цртање, бојење, уочавање, посматрање</p> <p>- креирање</p> <p>- сечење</p> <p>- лепљење</p> <p>- доцртавање</p> <p>- досликавање</p>	<p>Уџбеник, колаж, материјал за фронтаж и асамблаж, графоскоп, слике, дидактички материјал</p> <p>Папир, маказе, боје</p>	<p>Српски језик, музичка култура, природа и друштво, народна традиција</p>	
<p>II Везивање облика у тродимензионалном простору и равни развијати ученикове потенцијале у</p>	<p>Компоновање апстрактних облика у</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни, рад у</p>	<p>Илустративна, демонстративна, метода</p>	<p>Природни и вештачки материјали, папир, маказе,</p>	<p>Српски језик, музичка култура,</p>	

<p>области ликовности и визуелности</p> <p>- користити примерене технике и средства у самосталном изражавању</p> <p>- развијати моторичке способности ученика</p>	<p>простору према положеној, косој или усправној линији</p> <p>Организација бојених облика у односу на раван у простору</p> <p>Организација тродимензионалних облика у простору и на равни</p> <p>Појмови:акварел, пастел, темпера</p>	<p>пару</p>	<p>практичних радова, лепљење, цртање, бојење,уочавање, посматрање</p> <p>посматрање</p> <p>- сликање</p> <p>- вајање</p> <p>- уочавање</p>	<p>лепак,слике</p>	<p>природа и друштво, народна традиција</p>	
<p>ШСликарски материјали и технике</p> <p>-Препознавање различитих ликовних техника;</p> <p>-развијање маште и индивидуалног ликовног израза</p>	<p>Карактеристике акварел технике</p> <p>Карактеристике пастелних боја и креда у боји (суви пастел и воштани пастел)</p> <p>Карактеристике темпера боја</p>	<p>Фронтални, индивидуални , групни, рад у пару</p>	<p>Илустративна, демонстративна, метода практичних радова, дијалогска хеуристичка</p> <p>лепљење, посматрање</p> <p>- уочавање</p>	<p>папир, маказе, лепак, темпере, водене боје, пастелне боје, блок</p>	<p>Српски језик, музичка култура, природа и друштво, народна традиција</p>	

			- сликање			
<p>IV Основне и изведене боје</p> <p>- развијање способности за уочавање боја и светлина</p> <p>- да осетљивост за ликовне вредности које стичу у настави, ученици примењују у раду и животу</p> <p>развијање маште и индивидуалног ликовног израза</p> <p>- умети примењивати различите сликарске технике, јер свака има своје специфичности</p>	<p>- усвоје знања о боји, ликовним техникама и креативно практично раде на односима боја;</p> <p>ПРАВЉЕЊЕ Црвена + жута = наранџаста</p> <p>Црвена + плава = љубичас</p> <p>та</p> <p>Жута + плава = зелена</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</p>	<p>Илустративна, демонстративна, метода практичних радова, хеуристичка, дијалогска, експеримент</p> <p>сликање</p> <p>- закључивање</p> <p>- комбиновање</p>	<p>Боје, блок, дидактички материјал, слике, презентације</p>	<p>Српски језик, музичка култура, природа и друштво, народна традиција</p>	
<p>V Линија, површина, волумен, боја, простор</p> <p>- развијање маште и индивидуалног ликовног израза</p> <p>- развијање способности за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја у природи</p>	<p>Линија - простор</p> <p>2. Површина - простор</p> <p>3. Волумен - простор</p> <p>4. Боја - простор</p> <p>5. Линија, површина, волумен, боја,</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</p>	<p>Илустративна, демонстративна, дијалогска, хеуристичка</p> <p>- сликање</p> <p>- комбиновање</p> <p>- вајање</p>	<p>папир, маказе, лепак, фломастери, бојице</p>	<p>Српски језик, музичка култура, природа и друштво, народна традиција</p>	

	простор		- креирање			
<p>VI Амбијент- сценски простор - ускладе ликовни рад са другим медијима (звук, покретом, литерарним изразом и сценским амбијентима);</p> <p>- развијање љубави према вредностима израженим у делима свих облика уметности</p>	<p>Усвајање и савладавање појмова амбијент, сценски простор</p> <p>Идејна решења за израду маске</p> <p>2. Израда маске</p> <p>3. Израда сцене</p> <p>4. Предлог за кореографију, музику, костим</p> <p>5. Израда сцене</p> <p>6. Реализација по групама или у целини</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</p>	<p>- дијалогска</p> <p>- демонстративна</p> <p>- игра</p> <p>- кооперативна</p> <p>- комбиновање</p> <p>- вајање</p> <p>- креирање</p> <p>- сликање</p> <p>- прављење</p>	<p>Материјали за маске (гипс) материјали, тканине, CD, касетофон</p>	<p>Српски језик, музичка култура, народна традиција</p>	

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- разликују и повезују дводимензионалне и тродимензионалне облике;
- граде искуства и критеријуме према захтевима програма, ликовних уметности и ликовних појава у животу;
- усвоје знања о боји, ликовним техникама и креативно практично раде на односима боја;
- ускладе ликовни рад са другим медијима (звучком, покретом, литерарним изразом и сценским амбијентима);
- препознају ликовне технике.

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ предмета: - Развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности.

- Оспособљавање за разумевање могућности музичког изражавања.
- Развијање осетљивости за музичке вредности упознавањем уметничке традиције и културе свог и других народа.

Задаци:

- неговање способности извођења музике (певање/ свирање);
- стицање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музичких порука;
- подстицање стваралачког ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање, стварање музике);
- упознавање традиционалне и уметничке музике свог и других народа;
- развијање критичког мишљења;
- упознавање основне музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 36

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Извођење музике-певање и свирање	24	16	8
II	Слушање музике	9	7	2
III	Стварање музике	3	3	0
Укупно		36	26	10

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са другим предметима	Евалуација
<p>Извођење музике-певање и свирање</p> <p>Увођење ученика у основе музичке писмености</p> <p>Певање дечјих песама различитог садржаја по слуху и из нотног текста</p> <p>Певањесолмизацијом– усвајање тона инотасазаписивањемин терпретацијапесмепре ма смислу текста;упознавањеосновних динамичкихознакаумузици</p> <p>-Свирање дечјих песмица на музичким инструментима</p> <p>- неговање способности извођења музике (</p>	<p>-Певање песама(учење по слуху и из нотног текста, певање и извођење музичких игара(игре уз покрет, дидактичке игре-</p> <p>Певање наменских песама као звучна припрема за поставку музичке писмености.</p> <p>-Свирање (пратње за бројалице, песме,игре на ритмичким дечјим инструментима свирање на основу препознавања делова песме,</p>	<p>Фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>	<p>Метода демонстрације, разговора, усменог излагања, метода учења песама по слуху и из нотног текста</p> <p>- аудитивна</p> <p>- дијалогска</p> <p>- кооперативна</p> <p>- демонстративна</p> <p>Певање, слушање, и лустровање</p>	<p>Уџбеник, музички цд уз уџбеник, касетофон, аудио-визуална(школска телевизија днд, штампани и писани текстови</p>	<p>Српски језик, народна традиција, математика, природа и друштво, ликовна култура</p>	

певање-свирање						
- извођење народних и уметничких игара						
<p>Пслушање музике развијање критичког мишљења исказивање осећања у музици која се изводи и слуша</p> <p>Слушање вредних дела уметничке и народне музике</p> <p>Оспособљавање ученика да наведу примереприсутства музике у свакодневно животу</p> <p>- слушају вредна дела уметничке и народне музике</p>	-Слушање музике –вокално-инструменталних композиција за децу,народних песама и игара,препознавање различитих тонских боја-гласова и инструмената)	Фронталниин дивидуални, групни рад, рад у пару	<p>Метода демонстрације, разговора, усменог излагања, метода учења песама по слуху и из нотног текста, - дијалогска</p> <p>- кооперативна</p> <p>- демонстративна</p> <p>- аудитивна</p> <p>-Певање, - слушање</p> <p>- изражавање</p> <p>- закључивање</p> <p>- истраживање</p> <p>- уочавање слушање</p>	Уџбеник, музички цд уз уџбеник,касетофон, цд са уметничким и народним причама и песмама	Српски језик,народна традиција ,природа и друштво	

<p>ШСтварање музике</p> <p>Свирање на дечјим музичким инструментима</p> <p>Импровизовање дијалога на мелодијским инструментима</p> <p>Орфовог инструментаријума - Извођење дечје народне и музичке игре, развијање интересовања, музичке осетљивости и креативности</p> <p>-импровизују мелодију на задани текст</p> <p>импровизују мелодије на задани текст;</p>	<p>Ритмичким и звучним ефектима креирати једноставне пратње за бројалице,</p> <p>песме, приче,</p> <p>стихове, музичке игре, користећи при том различите изворе звука</p> <p>(глас, тело, Орфов инструментаријум).</p> <p>-</p> <p>Креирање покрета уз музику коју певају или слушају ученици.</p> <p>-</p> <p>Смишљање малих ритмичких целина помоћу различитих извора звука</p> <p>Импровизација мелодије на задани текст.</p> <p>-</p> <p>Импровизовање дијалога на</p>	<p>Фронтални, индивидуални и, групни рад, рад у пару</p>	<p>Метода демонстрације, разговора, усменог излагања, метода учења песама по слуху и из нотног текста-кооперативна, истраживачка</p> <p>- изражавање</p> <p>- истраживање</p> <p>- креирање</p>	<p>Уџбеник, музички цд уз уџбеник, касетофон, дечји инструменти</p>	<p>Српски језик, математика, природа и друштво, народна традиција</p>	
--	--	--	---	---	---	--

	мелодијским инструментима Орфовог инструментаријума					
--	---	--	--	--	--	--

Оперативни задаци:

Ученици треба да:

- певају песме по слуху;
- певају песме солмизацијом;
- обраде просте и сложене тактове;
- усвајају основе музичке писмености;
- свирају на дечјим музичким инструментима;
- изводе дечје, народне и уметничке игре;
- импровизују мелодије на задани текст;
- упознају звуке различитих инструмената;
- слушају вредна дела уметничке и народне музике

Наставни предмет:ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ предмета:

ЦИЉ физичког васпитања је да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задачи наставе физичког васпитања су:

- подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су, као садржаји, утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно- образовног подручја;
- формирање морално- вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштити природе и човекове средине.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 108

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Атлетика	25	7	18
II	Вежбе на тлу и справама	29	12	17
III	Ритмичка гимнастика и народни плесови	10	5	5
IV	Основи спортских игра	39	17	22
V	Здравствено васпитање	5	5	0
Укупно		108	46	62

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>АТЛЕТИКА</p> <p>-разликовање правилног од неправилног држања тела</p> <p>- развијање и усавршавање моторичких способности</p> <p>- извођење покрета у задатом смеру</p> <p>- вешто извођење форми једноставног кретања</p> <p>- слушање упутстава и извођење покрета у задатом смеру</p>	<p>-Савлађивање брзог трчања кроз убрзања(2-3 убрзања)</p> <p>-Техника високог и ниског старта. Спринт на деоницама до 50m</p> <p>-За развој издржљивости користити интервални метод рада, умереног интензитета(нпр. на стази дужине највише до 800 метара наизменично трчања, 100 m ходања ,или у укупном трајању од 5 до 10 минута).</p> <p>-Скок увис</p> <p>-Усавршавање прекорачене технике на већим висинама.</p> <p>-Скок удаљ</p> <p>-Усавршавање технике згрчне и предвежбе за технику увинућа.</p> <p>-Бацање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни</p>	<p>Метода разговора,</p> <p>Демонстрација, практична активност</p> <p>дискусија</p> <p>- ходање</p> <p>- трчање</p> <p>- вежбање</p> <p>- објашњавање</p> <p>- такмичење</p>	<p>Справе, греда, струњаче, козлић, помоћно техничка средства, канапи</p>	<p>Грађанско васпитање, српск и језик,</p>	

	<p>-Бацање лоптице од 200g у даљ јачом и слабијом руком, техником из места и техником из залета</p> <p>- Бацање медицинке од 2kg са две и једном руком на различите начине(напред,уувис и назад преко главе) .</p> <p>-Штафетно трчање</p> <p>-Игре, деонице до 20 m са додиром (рука додирне раме, леђа, руку).</p>					
<p>ВЕЖБЕ НА ТЛУ И СПРАВАМА</p> <p>-вешто извођење задатих вежби са реквизитима</p> <p>- уочавање својих моторичких способности и особина, сличности и разлика међу вршњацима</p>	<p>-поновити обавезни састав</p> <p>-гимнастика</p> <p>- разне вежбе на справама</p>	Фронтални, индивидуални, рад у пару	<p>Монолошка, дијалoшка,де монстративна</p> <p>- практична активност</p> <p>- вежбање</p> <p>- анализирање</p> <p>- поређење</p>	Струњаче, греда,справе, козлић,палице, лопте, медицинка,помоћ на наставна средства	Српски језик, грађанско васпитање,природа и друштво,музичка култура	
<p>РИТМИЧКЕ ВЕЖБЕ И НАРОДНИ ПЛЕСОВИ</p>	Вежбе без реквизита; вежбе са реквизитима-лоптом;	Фронтални, индивидуални, групни, рад у	Монолошка дијалoшка,де	Касетофон, CD, справе, обручи, вијаче,лопте,пом	Српски језик, грађанско васпитање,	

<ul style="list-style-type: none"> - усклађивање једноставних и задатих покрета уз музику - правилно извођење основних корака народних плесова - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика 	<p>народна кола</p>	<p>пару,комбиновани рад</p>	<p>монстративна,</p> <ul style="list-style-type: none"> - практична активност -вежбање -анализирање - поређење <p>Класификација</p>	<p>оћно техничка средства</p>	<p>народна традиција,природа и друштво,музичка култура</p>	
<p>ОСНОВИ СПОРТСКИХ ИГАРА</p> <ul style="list-style-type: none"> - познавање правила тимских игара и придржавање истих - стварање услова за социјално прилагођавање ученика на колективан живот и рад 	<p>Елементарне игре:</p> <ul style="list-style-type: none"> -не смеј се; писмоноша -тип топ; бацање у кош; -куглање са лоптом; врућехладно; -овде сам; -прозивка; погоди ако можеш; -шетња... -рукомет,одбојка кошарка,фудбал 	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару ,групни рад</p>	<p>Дијалозна, демонстративна, практична активност</p> <ul style="list-style-type: none"> - вежбање - анализирање - поређење - трчање - скакање 	<p>Лопте, вијаче, обручи, помоћно техничка средства, кугле</p>	<p>Српски језик, грађанско васпитање, природа и друштво</p>	

<p>ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ</p> <p>-твоја физичка форма</p> <p>-лична хигијена и хигијена здравља</p> <p>-правилна исхрана</p> <p>-правилан ритам рада и одмора</p> <p>-прва помоћ</p> <p>-стицање и развијање свести о потреби здравља,чувања здравља</p> <p>-подстицање раста,развоја и утицање на правилно држање тела</p> <p>-оспособљавање ученика да стечена знања,умења и навике користе у свакодневним условима живота и рада</p> <p>-стицање основних медицинских знања и њихово повезивање ради развијања психички и физички здраве личности, одговорне према сопственом здрављу</p>	<p>-Врсте хранљивих материја.</p> <p>Подела, особине, улога масти, беланчевина, витамина, угљених хидрата, минерала, воде.</p> <p>Болести које се преносе путем хране.</p> <p>-Врсте и значај рекреације и појединих спортова.</p> <p>Правилна рекреација , надзор, исхрана, хидратација.</p> <p>-Прва помоћ код крварења,</p>	<p>Фронтални,индивидуални,групни,радионица</p>	<p>Дијалoшка,текстуална,демонстративна,илустративна,практичан рад</p>	<p>Презентације, предавања,слике</p>	<p>Природа и друштво,српски језик,чувари природе</p>	
---	--	--	---	--------------------------------------	--	--

<p>-стварање позитивног односа и мотивације за здрав начин живљења</p> <p>-подстицање сазнања о себи, свом телу и сопственим способностима,</p> <p>-мотивисање и оспособљавање ученика да буду активни учесници у очувању свог здравља</p> <p>-упознавање најосновнијих елемената здравог начина живота</p> <p>-упознавање протективних фактора за здравље, као што су: физичка активност и боравак у природи</p>	<p>сунчанице, колапса</p> <p>.</p> <p>Прва помоћ код тровања,алкохолизма повраћања.</p> <p>Стрес ,</p> <p>последице стреса и превенција у циљу подизања психичке кондиције и спречавања настанка болести.</p>					
---	---	--	--	--	--	--

Оперативни задаци:

- усмерени развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације;
- усмерено стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;

- примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, тамкичење и сл.);
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл. ;
- естетско изражавање кретњом и доживљавање естетских вредности;
- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: ПРАВОСЛАВНИ КАТЕХИЗИС /ВЕРСКА НАСТАВА/

Циљ предмета: Општи циљ предмета јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот. Да код ученика развије отвореност и однос према Богу, као и отвореност и однос према другом човеку као икони Божијој. Да развије способност код ученика за постављање питања о најдубљем смислу постојања човека и света. Да помогне у одговорном обликовању заједничког живота с другим људима уз уважавање различитости.

Циљ Верске наставе у четвртом разреду јесте да ученици стекну свест о томе да постојање света има свој циљ. Тај циљ је есхатолошка као литургијска заједница: јединство свих створених бића међу собом и на крају с Богом, преко Богочовека Исуса Христа. Циљ због којег је све створено и зашто је створено на овај начин, откривен нам је као Црква, односно као конкретна литургијска заједница. Ученицима треба указати да је човек створен да буде свештеник у природи и да сједини природу с Богом Оцем, као и на суштину човековог пада, односно греха, која се огледа у одбијању човека да то учини.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 36

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Укупно часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Увод	1	1	/
2.	Црква је наш избор	8	6	2
3.	Христос нас све зове	8	6	2
4.	Диван је Бог у светима својим	7	5	2
5.	Значај врлинског живота	7	5	2
6.	Са нама је Бог	5	3	2
Укупно		36	26	10

ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ	НАСТАВНИ ОБЛИЦИ	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА	КОРЕЛАЦИЈА СА ДР. ПРЕДМЕТИМА	ЕВАЛУАЦИЈА
Наставна област: УВОД						
<p><i>Когнитивни аспект:</i> • стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда</p> <p>• уочити какво је његово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања</p> <p><i>Афективни аспект:</i> • желети да активно учествује на часовима верске наставе</p>	1. Дружимо са Богом и светима – уводни час	Индивидуални Фронтални Групни	Метода разговора Метода усменог излагања Метода писаних радова Демонстрације	Табла Маркер Рачунар Интернет Библије	Музичка култура Ликовна култура	----
Наставна област: ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <p>• уочити важност постојања заједнице • уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице; • уочити да је Црква слободна заједница у којој</p>	2. Заједница је основ живота 3. Црква је наш избор 4. Црква је заједница са Светом	Индивидуални Фронтални Групни	Метода разговора Метода усменог излагања Метода	Табла Маркер Рачунар Интернет	Музичка култура Ликовна култура	----

<p>учествују само они који то желе;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница; • знати да се заједница Бога, људи и <p>природе зове Црква;</p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да активно учествује у животу Цркве • бити подстакнут да препознаје живот као дар Божји; • бити подстакнут да препознаје Живот Вечни као Божји дар. 	<p>Тројицом 5. Црква је циљ стварања света 6. Свет изван заједнице са Богом 7. Свет у заједници са Богом</p>		<p>писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Библије</p>		
<p>Наставна област: ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити да нас Христос позива у лични однос - заједницу љубави; • увидети да су апостоли људи који су слични нама; • уочити да је вера основ заједнице са Богом; 	<p>8. Христос позива Апостоле 9. Вера основ заједнице 10. Апостоли</p>	<p>Индивидуалн и</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>

<ul style="list-style-type: none"> • увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; • разумети значај Христовог оваплоћења (рађања); ☐ Усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“ <i>Афективни аспект:</i> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нам иде у сусрет. 	<p>позивају свет 11. Човек само срцем јасно види 12. Христос нас зове 13. Божић</p>		<p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Библије</p>		
<p>Наставна област: ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМ</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи; • увидети да су сви позвани да буду светиетљи; • уочити важност светитеља као наших узора за остваривање личног јединства са Богом; • знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас; • уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља; • знати да је Литургија начин на који сви остварујемо заједницу са Богом; • препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да следује 	<p>14. Светитељи - сведоци љубави Божје 15. Свети Сава - путеводитељ у живот вечни 16. Успињање ка Христу (опис н.ј – прича о Закхеју) 17. Свети Симеон Богопримац - сусрет са Христом 18. Литургијско путовање заједнице свих светих</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>---</p>

<p>светитељима Божјим и да буде добар човек;</p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да препознаје љубав као највећу врлину 						
<p>Наставна област: ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА</p>						
<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; • уочити да је грех наш погрешан избор; • увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави; • увидети да без врлина нема љубави; <ul style="list-style-type: none"> • уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима; • упознати најважније хришћанске врлине; • увидети да врлине нису човеку дате, већ да се за њих треба трудити; • увидети да се и врлине усавршавају. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • бити подстакнут да следује светитељима Божјим; • бити подстакнут да се труди да у себи развија хришћанске врлине. 	<p>19. На путу светости 20. Усавршавању нема краја 21. Пут ка вечности 22. Хришћанске врлине 23. Врлинослов – свети нас уче</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>
<p>Наставна област: СА НАМА ЈЕ БОГ</p>						

<p><i>Когнитивни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; ☐ упознати садржај молитве «Царе небески»; • увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље. <p><i>Афективни аспект:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • код ученика ће се развијати жеља за очувањем природе; ☐ бити подстакнут да уреди школски простор најуспешнијим радовима; • бити подстакнут да и наредне године похађа часове Православног катихизиса; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног 	<p>24. Васкрсење и Педесетница 25. Црква је икона Царства Божијег 26. Црквена уметност - одсјај Царства Божијег</p>	<p>Индивидуални</p> <p>Фронтални</p> <p>Групни</p>	<p>Метода разговора</p> <p>Метода усменог излагања</p> <p>Метода писаних радова</p> <p>Демонстрације</p>	<p>Табла</p> <p>Маркер</p> <p>Рачунар</p> <p>Интернет</p> <p>Библије</p>	<p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>----</p>
---	--	--	--	--	---	-------------

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Наставне методе и активности	Наставна средства	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>Шодстицање групног рада, одговорности и сарадњи са друштвом</p> <p>- друштвена одговорност - разумевање појма одговорности, схватање разлике између одговорности према себи, другим људима, заједници;</p> <p>- разумевање појма идентитет, препознавање својих потреба и жеља, схватање себе у друштвеном контексту, схватање разлике између појединачног и групног, мањинског и грађанског идентитета;</p>		<p>Фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова, метода излагања, илустративна, - Посматрање, описивање, процеси вање,</p>	<p>Свеска, бојице, CD, папири у боји, хамер, маказе, лепак</p>	<p>Српски језик, природа и друштво, музичка култура, народна традиција</p>	
<p>Дечја права су универзална, једнака са све</p> <p>- познавање својих права, препознавање најважнијих категорија дечјих и људских права, упознавање Конвенције о дечјим и људским правима, разумевање односа између људских права, демократије, мира</p>		<p>Фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова, метода излагања, илустративна, - Посматрање, описивање, процеси вање,</p>	<p>Свеска, бојице, CD, папири у боји, хамер, маказе, лепак, Конвенција о правима детета</p>	<p>Српски језик, природа и друштво, музичка култура, народна традиција</p>	

<p>и развоја;</p> <p>- идентитет - разумевање појма идентитет, препознавање својих потреба и жеља, схватање себе у д друштвеном контексту, схватање разлике између појединачног и групног, мањинског и грађанског идентитета;</p>						
<p>III Заједно стварамао демократску атмосферу у одељењу</p> <p>- мир, сигурност и стабилност - разумевање значења појмова мир, схватање улоге коју сарадња и мирно решавање сукоба има за лични, национални и глобални</p> <p>развој, познавање неких основних поступака мирног решавања сукоба;</p> <p>- демократија - познавање основних обележја демократског процеса и разумевање</p>		<p>Фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова, метода излагања, илустративна, - Посматрање, описивање, процењивање,</p>	<p>Свеска, бојице, CD, папири у боји, хамер,</p>	<p>Српски језик, природа и друштво, музичка култура, народна традиција</p>	

односа између демократије и дечјих и људских права. Задаци који се односе на вештине и способности:						
<p>IV Демократија, демократска акција -познавање основних обележја демократског процеса и разумевање односа између демократије и дечјих и људских права. Задаци који се односе на вештине и способности:</p> <p>- примена појмова - примерена употреба појмова у комуникацији;</p> <p>- једнакост - познавање појма једнакости у контексту расних, културних, националних, верских и других разлика;</p>		Фронтални, индивидуални, групни рад, рад у пару	Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова, метода излагања, илустративна, - Посматрање, описивање, процењивање,	Свеска, бојице, CD, папири у боји, хамер, маказе, лепак	Српски језик, природа и друштво, музичка култура, народна традиција	
Људско биће је део целог - јасно и разговетно исказивање личних		Фронтални, индивидуални, групни рад, рад у	Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова, метода	Свеска, бојице, CD, папири у боји, хамер, маказе, лепак	Српски језик, природа и друштво, музичка култура, народна	

<p>ставова;</p> <p>- самостално доношење одлука и извођење закључака - одговорност у просуђивању и тумачењу; света</p>		<p>пару</p>	<p>излагања, илустративна, - Посматрање, описивање,процењи вање,</p>		<p>традиција</p>	
<p>VIЕвалуација</p> <p>- самостално доношење одлука и извођење закључака - одговорност у просуђивању и тумачењу;</p>		<p>индивидуални</p>	<p>Метода разговора, демонстративна, метода писаних радова,метода излагања, илустративна, - Посматрање, описивање,процењи вање,</p>	<p>Свеска</p>	<p>Српски језик</p>	

В. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Наставни предмет: НАРОДНА ТРАДИЦИЈА

Циљ предмета: Остварити директно увођење ученика у активности ревитализације традиције кроз непосредно упознавање материјалне и духовне традицијске културе свог народа и народа у ужем и ширем окружењу.

Циљ и задаци:

Увођење најмлађих нараштаја у традицијску културу кроз одговарајућу наставу усмерену на ревитализацију традиције, један је од начина да се спречи убрзано одумирање многих важних елемената традицијске културе и њихов нестанак из праксе, односно из самог живота. Правилним, одмереним и правовременим пласирањем информација о народној традицији постижу се многа друга добра, као што су стицање свести о себи самом и свом месту у свету сличних и различитих, формирање представе о континуитету и укоренености и сл.

Концепција наставе овог изборног предмета посебан нагласак ставља на локалну народну традицију, чиме се у мултинационалној и мулти конфесионалној средини, каква претеже у Србији, чувају права и особености мањина и њихов идентитет.

Циљ и задаци:

- продубљивање знања о фолклорним празницима, биљкама, кући, занатима;
- стицање елементарних знања о традиционалним облицима транспорта и транспортним средствима и њиховом значају за живот људи на селу и у граду;
- упознавање различитих народних музичких инструмената и њихове улоге у традицијској култури;
- упознавање са носиоцима народне традиције;
- схватање важности чувања и неговања народне традиције.

Разред: четврти

Годишњи фонд часова : 36

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Ук. часова по теми	Бр. часова за	
			обраду	остале типове часова
I	Традиционални облици транспорта и транспортна средства	15	8	7
II	Народни музички инструменти	7	2	5
III	Носиоци народне традиције	14	6	8
Укупно		36	16	20

Оперативни задаци:

Усвајање елементарних знања о:

разлици између фолклорног и актуелног окружења и то кроз:

- Упознавање са основним фолклорним текстовима (бајке, легенде, приче, песме, пословице);
- Упознавање са дечјим фолклором (игре и кратке текстуалне форме као што су загонетке, успаванке, разбрајалице итд.)
- Усвајање елементарних знања о носећим наставним мотивима ;

годишњем циклусу, и то кроз познавање:

- Основних разлика између градског и сеоског начина живота;
- Основних сезонских радова;
- Основних обичајно-обредских радњи везаних за те радове;
- Основних и општих празника;
- Обичајно-обредних радњи везаних за те празник

САДРЖАЈИ	ЗАДАЦИ	ОБЛИЦИ РАДА	МЕТОДЕ И ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	НАСТАВНА А СРЕДСТВА	КОРЕЛАЦИЈА СА ОСТАЛИМ ПРЕДМЕТИМА
Наставна област: Путовање је најбоље учење					
<p>Запис</p> <p>– Дрво под којим мештани праве литије или заветине молећи свеца заштитника да им да родну годину.</p> <p>Засвирала свирала</p> <p>– како су некада живели мали чобани;</p> <p>-прављење свирала од зове, врбе, листа, дрвета,</p> <p>пера црног лука.</p>	<p>Упознавање ученика са некадашњим начином живота(како су деца некада проводила време,колико је њихов рад био користан, а детињство маштовито и богато)</p> <p>-да упознају како су изгледали предмети некада и која је њихова сврха</p>	<p>Фронталн и, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, метода усменог излагања , демонстративна, илустративна</p> <p>Посматрање, слушање, писање, читање, цртање</p>	<p>Уџбеник, слике, фотографије, слајдови, графоскоп, Презентације</p> <p>Традиционални предмети из свакодневног живота</p>	<p>Ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, српски језик</p>
Наставна област: Пут широк, врата отворена					
<p>Путеви у далекој прошлости</p> <p>– путеви старих Римљана:</p> <p>Путници</p> <p>– трговци, занатлије, гласници, писмоноше, путописци, монаси, ходочасници, разни уметници;</p> <p>-први познати ходочасник</p> <p>– Сава Немањић</p>	<p>-Да стекну основна знања о томе како су у далекој прошлости изгледали путеви и који су били важни правци</p> <p>Да се упознају са пословима којима су се људи некада бавили ;</p> <p>Упознавање са некадашњим начином путовања(уочавање разлике јахања у</p>	<p>Фронталн и, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, метода усменог излагања , демонстративна, илустративна</p> <p>Посматрање, слушање, писање, читање, цртање</p> <p>Израда ручних радова</p>	<p>Уџбеник, слике, фотографије, слајдови, графоскоп, Презентације</p> <p>Традиционални инструменти</p>	<p>Ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, српски језик</p>

<p>Начини путовања</p> <p>– пешачење, јахање на коњу, магарцу, мули</p> <p>Каравани</p> <p>– веће или мање групе путника углавном трговаца</p> <p>који су путовали на коњима;</p> <p>кретање каравана</p> <p>Кириџије</p> <p>– газде каравана који су пратили своје караване, закључивали послове, уговарали нове погодбе, наплаћивале кирију...</p> <p>Гостионице, ханови, караван</p> <p>– сарај прихватилишта иконачишта каравана; како путописци описују ханове и караван – сарај</p> <p>Гостопримство</p> <p>– бакина прича о томе како су се некада у кући њенога деде дочекивали гости послужење,</p>	<p>односу на пешачење); Подсећање ученика на гостопримство као лепу особину српског народа и зашто се сматрало да је грех не примити неког у кућу;</p> <p>-Схватање значаја гусли као музичког инструмента, како су се училе и шириле народом гусларске песме</p> <p>-Упознати ученике са обичајима који су се некада практиковали у кући</p> <p>- да се упознају са јединим (некадашњим) превозним средством запрегама које су служиле за превоз људи и терета</p> <p>-Да упознају превозна средства чезе и фијакере</p> <p>-кочијаши, рабаџије</p>				
---	--	--	--	--	--

вечера, гуђење уз гусле „Гусле моје, овамо те мало...						
Наставна област: Весело срце, кудељу преде						
<p>Косидба</p> <p>– шта су наши путници видели у Шареним Ливадама;</p> <p>дедина прича о косидби; посетиоци на косидби:културно метничка друштва, велика изложба предмета из прошлости, надметање жена у причању обичаја из прошлости (мобе, жетва, вршидба, прела, свадбе и венчања...)</p> <p>Комишање – романтична прича једне баке о томе како је као девојка проводила топле јесење вечери на комишању</p> <p><i>Свирај свирче, немој стати</i> – Прича о фрули, инструменту који се увек могао чути на прелима и седељкама</p>	<p>-уознавање деце са некадашњим народним обичајима;</p> <p>-развијање код ученика љубави према народној традицији;</p> <p>-развијање код ученика свести о неговању и очувању исте</p> <p>-уознавање ученика са традиционалним музичким инструментом-фрула, гајде</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, метода усменог излагања, демонстративна, илустративна</p> <p>Посматрање, слушање, писање, читање, цртање</p> <p>Израда ручних радова</p>	<p>Уџбеник, слике, фотографије, слајдови, графоскоп, Презентације</p> <p>Традиционални инструменти</p>	<p>Ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, српски језик</p>	

<p><i>Искочи сјајна звезда из златног стола</i> – бакина прича освајбеним обичајима у прошлости: веридба, буклија, кићење капије, венчање у цркви и свадба у младожењиној кући</p> <p>Гајде</p> <p>– инструмент који се могао чути на сваком народном весељу: свадбама, вашарима, саборима; зурле, тупан и, бубањ – сачували су се само на југу Србије</p>						
<p>Наставна област: Шором чезе, а Дунавом лађе</p>						
<p>Како се некада путовало рекама – балван, чун, лађе, пароброд;</p> <p>Прелаз преко реке – плићак, брвно, скела, ћуприје, мостови</p>	<p>-да се упознају са некадашњим превозним средствима којима се пловило рекама; да схвате како се све може прелазити преко реке</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, метода усменог излагања, демонстративна, илустративна</p> <p>Посматрање, слушање, писање, читање, цртање</p> <p>Израда ручних радова</p>	<p>Уџбеник, слике, фотографије, слајдови, графоскоп, Презентација</p>	<p>Ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, српски језик</p>	
<p>Наставна област: Од добошара до рачунара</p>						

<p>Од добошара до рачунара – како су се преносиле вести у прошлости (добошари, телали, татари; -честитке и разгледнице из прошлости.</p>	<p>уознавање ученика о томе ко су били добошари, телали, татари и који је био њихов посао</p>	<p>Фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад</p>	<p>Метода разговора, метода усменог излагања, демонстративна, илустративна Посматрање, слушање, писање, читање, цртање</p>	<p>Уџбеник, слике, фотографије, слајдови, графоскоп, Презентације Традиционални инструменти</p>	<p>Ликовна култура, музичка култура, природа и друштво, српски језик</p>
--	---	--	--	---	--

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ и задаци: разумсвање појава везаних за непосредну животну околину; препознавање негативних појава у човековом односу према животној средини; уочавање узрочно-последичних веза у животној средини; уочавање узрочно-последичних веза у животној средини извођењем једноставних огледа; васпитавање ученика да чува и уређује простор у коме живи и учи; развијање правилног става и критичког мишљења.

Тематска структура:36

Садржаји програма	Број часова	Активности образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Животна средина	6	<ul style="list-style-type: none"> - разговор - посете - уочавање и препознавање - залажање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - очување животне средине - Развијање свести о очувању окружења
Природне промене и појава у животној средини	5	<ul style="list-style-type: none"> - праћење - уочавање - бележење - закључивање 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - праћење и уочавање промена и појава у животној средини и њихов утицај на живи свет - уочавање и бележење последица промена и појава у животној средини
Загађивање животна средине	8	<ul style="list-style-type: none"> - експеримент - читање - илустровање - обиласци 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - упознавање примарних загађивача - уочавање начина загађивања - развијање свести о последицама загађивања
Заштита животне средине	17	<ul style="list-style-type: none"> - експеримент - читање - илустровање - обиласци - практична примена знања 	<ul style="list-style-type: none"> - фронтални - индивидуални - групни - рад у пару 	<ul style="list-style-type: none"> - осмишљавање начина заштите животне средине - развијање свести о значају заштите животне средине - уређење школског животног простора

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА НАСТАВНОГ ПРОГРАМА

- вербални (монолошки и дијалогски)
- метод демонстрације (приказивање, илустрације, цртежи)
- метод драматизације
- учење путем открића
- експериментални метод

Садржаји овог програма усмерени су на примену и практичну реализацију знања стечених у предходним разредима. Поред описивања, цртања, огледа, играња, реализација се врши и ван школског простора, у непосредном окружењу, школи у природи, излетима, рекреативној настави (посматрањем, праћењем, истраживањем, сакупљањем и организовањем разних акција). Учитељ самостално и у договору са ученицима креира време, место извођења и број часова за одређене програмске садржаје; примена и практична реализација стечених знања у претходном разреду; коришћење очигледних средстава и различитих извора знања, примена рачунара; искуствено учење ван школског простора, у ближем и даљем окружењу школе, на настави у природи и излетима, сазнајна мотивација ученика.

Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈУ ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ДОДАТНА НАСТАВА-МАТЕМАТИКА -36 ЧАСОВА

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни начини извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Логички и проблемски задаци	6	- уочавање - издвајање - решавање проблема	- демонстративна - дијалочка - хеуристичка -решавање проблема	Развијање логичког мишљења, поступка решавања проблемских задатака
Природни бројеви и операције са њима	8	- уочавање - решавање	- демонстративна - дијалочка -учење кроз игру	Развијање тачности и прецизности при раду; Стицање способности изражавања математичким језиком; Развијање јасноће и прецизности изражавања у писменом и усменом облику;
Задаци са математичких такмичења	7	- уочавање - издвајање - решавање проблема	- демонстративна - дијалочка - хеуристичка	Развијање способности посматрања , опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења; Оспособљавање ученика за самостално решавање проблема.
Нумерација и комбинаторика бројева	3	- уочавање - закључивање - цртање - скицирање	- демонстративна - дијалочка - хеуристичка -учење путем открића	Развијање способности уочавања битног у проблему; Стцање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи , друштву и свакодневном животу.

Површина, обим и јединице мере	4	- мерење - уочавање - закључивање - цртање - скицирање	- демонстративна - дијаложка - хеуристичка - графичких радова	Примена научених знања о јединицама мере и претварању јединица на конкретне проблеме; Развој логичког мишљења; уознавање најважније равних и просторних геометријске фигуре и њихових узајамних односа.
Шеме, квадрати, дијаграми, ребуси	4	- цртање - уочавање - рачунање - примена	- демонстративна - дијаложка - експериментална - решавање проблема - учење кроз игру	Развијање способности уочавања битног у проблему; Усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима.
Инверзија	2	- уочавање - закључивање - повезивање садржаја	- дијаложка - илустративна	Развој логичког мишљења;
Занимљиви задаци	6	- уочавање - упоређивање - рачунање - меморисање	- експериментална - игра - дијаложка - кооперативна	Развијање логичког мишљења и закључивања; Примена наученог кроз решавање проблемских и занимљивих задатака

ДОПУНСКА НАСТАВА – МАТЕМАТИКА: 18 часова

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Скуп природних бројева	11	- сабирање и одузимање - множење и дељење - примењивање стечених знања - решавање проблема - запажање	- демонстративна - интерактивна - истраживачка - илустративна - игра - хеуристичка	да савладају читање писање и упоређивање природних бројева у декадном бројевном систему ;да знаају бројевни низ; знају све четири рачунске операције на једноставним примерима;; знају да читају, састављају и израчунавају вредност израза са више операција; знају да решавају једноставније једначине

		- уочавање		и неједначине у скупу природних бројева; упознају разломке, њихово читање, писање и значење; успешно решавају задатке дате у једноставној текстуалној форми .
Мерење и мере	2	- упоређивање - мерење - прављење модела - примена стечених знања - посматрање	- експериментална - демонстративна - игра - илустративна	да упознају јединице за површину; претварају јединице мере у мање и веће јединице ;
Површина	5	- упоређивање - мерење - рачунање - примена стечених знања	- експериментална - демонстративна - игра - илустративна	да упознају и науче формуле за израчунавање површине правоугаоника, квадрата, коцке и квадра; примењују стечена знања кроз решавање једноставних текстуалних задатака.

ДОПУНСКА НАСТАВА – СРПСКИ ЈЕЗИК: 18 ЧАСОВА

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Основни начини извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Књижевност : - лирика - епика - драма -допунски избор - научно-популарни и информативни текстови	3	- читање текстова - уочавање и тумачење садржајних целина у тексту, ликова, порука... -анализа текста	- дијалoшка - текстуална - илустративна - учење путем открића	увежбавање и усавршавање гласног читања (правилног, логичког и изражајног) и читања усеби ; оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевно уметничких дела разних жанрова; упознавање, читање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за децу; развијање потребе за књигом, способности да се њоме самостално служи; усвајање основних термијских и функционалних појмова из филмске и позоришне уметности; упознавање, развијање, чување и поштовање властитог националног и културног идентитета на делима српске књижевности, позоришне и филмске уметности, као и других уметничких остварења;
Језик - граматика - правопис	10	- примењивање знања ореченици и врстама речи и њиховој служби; - уочавање језичких појмова у тексту - писање по диктату	- дијалoшка - текстуална - демонстративна - кооперативна - игра - интерактивна	основно описмењавање ученика на темељима ортографских и ортоепских стандарда књижевног језика; упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком и стилским могућно стима српског језика.
Језичка култура - основни облици усменог и писменог изражавања - усмена и писмена вежбања	5	- посматрање - описује на основу онога што је видео, осетио, доживео - пише састав -самостално причање, описивање и препричавање	- дијалoшка - стрип - амбијентална - посматрачка	развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво, усмено и писмено изражавање; богаћење речника, језичког и сличког израза; оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникативним ситуацијама (улога говорника, слушаоца, саговорника).

ДОПУНСКА НАСТАВА – НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Наставне теме	Број часова	Активности у образовно- васпитном раду	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци програма
1. Здраво	4	помоћи ученицима да правилно читају текст, да га преведу и да разумеју употребу језичке структуре	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна да каже који му је омиљен предмет и боја, колико има година и који је разред.
2. Људи	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна да опише себе и друге; да правилно користе гл. <i>имати</i> .
3. Домови	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна да наведе собе и намештај; да зна основне предлоге за место; да користи заповедне реченице.
4. Животиње	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна називе животиња, делова тела и да правилно користи гл. <i>моћи/умети</i> .
5. Мој живот	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна да користи глаголе за свакодневне радње; да каже колико је сати.
6. Спорт	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна да се служи гл. <i>волет</i> са неким спортовима; да зна делове дана и годишња доба.
7. Детективи	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални	Ученик треба да зна називе места у граду; да да правац кретања; да

			облик рада	зна разлику између 2 садашња времена.
8. Прославе	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна месеце у години и датуме; да употреби прилог за учесталост.
9. Школа	4	читање, превод, писање, разговор	Фронтални и индивидуални облик рада	Ученик треба да зна називе за школске предмете и осећања; прошло време гл. <i>бити</i> и неких правилних глагола.

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА ЧАС ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

ЦИЉ: да подстиче и прати организовање индивидуалних активности сваког ученика и његов развој и оптимално учешће у саморазвоју; да задовољава социјалне потребе ученика одељења за заједништвом и самоорганизовање у оквиру одељења у школи; да доприноси остваривању синтезе васпитних утицаја и учениковог искуства у укупном, а посебно у моралном развоју личности ученика; да ученици овладавају основним знањима, умењима, вештинама, ставовима и вредностима из области здравственог васпитања, кроз учење засновано на искуству.

ЗАДАЦИ: укључивање ученика у остваривање образовно-васпитних садржаја и њихово поступно оспособљавање и осамостаљивање у учењу и раду; организовање индивидуалних активности сваког ученика и стицање основног општег образовања, усмеравање ученика на активан и одговоран однос према раду, учењу и сопственом развоју; праћење и подстицање развоја и напредовања рада, рационално коришћење времена, унапређивање система учења, коришћење ученика; увожење ученика у суштину садржаја наставног градива и развој критеријума вредновања и оцењивања нивоа усвојености знања; стицање знања, формирање ставова и понашања ученика у вези са здрављем и здравим начином живота и развојем хуманизације међу људима; унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље; остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређивању здравља; подстицање родитеља на активности за унапређивање здравља деце; развијање мотивације ученика у односу на здравље и здраве стилове живота; стицање нових сазнања, репродукцији и полним разликама; мотивисање ученика за активно деловање у правцу развоја понашања које чува здравље; пораст нивоа свести о ризичном понашању као узрочнику низа здравствених проблема.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА	НОСИОЦИ И САРАДНИЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
1. Ја и други	9	учитељ, ученици, ПП служба	Разговор, дискусија, илустрација
2. Бонтон	15	учитељ, ПП служба	договор, учешће, дискусија
3. Моја осећања и ја	12	Учитељ, ученици, педагог	дискусија, радионице, излагање, договор

Време реализације	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД Тема Активност	Сарадници
Септембар	1. Тема – Ја и други	Педагог, родитељи
	1. Поново у школи- повратак у школи 2. Мој портфолио – презентовање портфолија 3. Ми смо тим- представљање одељења као тим 4. Како да откријем своје способности – ученици износе своја интересовања 5. Кад порастем бићу...	
Октобар	6. Наши рођендани – ученици сазнају датуме рођења својих другова 7. Како да учимо – уче како да уче и стекну навике у учењу 8. Мој рад је мој успех – како да стигну до свог циља 9. Моје слободно време – како да испунимо слободно време	Педагог, родитељи
Новембар	2. Тема- Бонтон	Педагог, родитељи
	10. Бонтон у учионици 11. Поштујемо правила – поштујемо правила у школи 12. Учимо о пријатељству 13. Како неговати пријатељство – како да сачувамо и негујемо пријатељство	

<p>Децембар</p>	<p>14. Тегла врлина 15. Толеранција према разликама</p> <p>16. Да ли смо испунили досадашњи циљ – анализа портфолија да ли су ученици постигли резултате које су до сада поставили</p> <p>17. и 18. Новогодишњи маскембал-организујемо маскембал на нивоу разреда</p>	<p>Педагог</p>
<p>Јануар</p>	<p>19. Божић – како прослављамо Божић</p> <p>20. Свети Сава – правимо пано поводом Светог Саве</p> <p>21. Здрава храна – посета медицинске сестре</p> <p>22. Здравље на уста улази – чиме треба да се хранимо</p>	<p>Педагог, родитељи</p>
<p>Фебруар</p>	<p>23. Здрава храна – квиз</p> <p>24. Пушење или здравље</p> <p>25. Недеља здравих уста и зуба</p>	<p>Педагог, родитељи</p>
<p>Март</p>	<p>3. Тема- Моја осећања и ја</p> <p>26. Честитка за маму, баку – правимо честитку за маму или баку поводом осмог марта</p> <p>27. Моја осећања</p> <p>28. Дан позоришта</p> <p>29. и 30. Игре без граница</p>	<p>Педагог</p>

<p>Април</p>	<p>31. Дан шале</p> <p>32. Ускршњи вашар – припремамо штанд за Ускрс</p> <p>33. Шта треба да читамо – развијање љубави према читању</p>	<p>Педагог, родитељи</p>
<p>Мај</p>	<p>34. Моје четворогодишње путовање – представљају свој најважнији догађај у досадашњем школовању</p>	<p>Педагог</p>
<p>Јун</p>	<p>35 . Научили смо – представљамо свој портфолио</p> <p>36. Желим да се представим – припремамо приредбу за крај школске године</p>	<p>Педагог</p>

СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ-СЕКЦИЈЕ

План рада рецитаторске секције у IV разреду

ГОДИШЊИ ПЛАН ОСТАЛИХ ОБЛИКА ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	
Наставник: Наташа Стефановић	Школска 2018/19. година
Активност: секција (4. разред)	Годишњи фонд часова: 36
<p>1. ЦИЉ И ЗАДАЦИ:</p> <p>Циљ рада секције је да се код ученика млађег школског узраста побуди интерес за рецитовањем, учењем рецитала и играказа. Секција подстиче развијање ученичке маште, креативности и оригиналности. Оспособљава ученике за лијепо и изражајно рецитовање. Рецитаторска секција омогућава развој личних склоности за књижевност и књижевно стваралаштво те развија и његује интерес за литерарно и говорно презентовање књижевне умјетности. Развија се код ученика љубав према књизи, као и проширују знања о књижевном стваралаштву. Ученици ће на секцији упознати се с дикцијом, акцентом, интонацијом и темпом. Откриће љепоте поезије и бити подстакнути на читање и самостални истраживачки рад.</p> <p style="text-align: center;">-</p>	
<p>2. МЕТОДЕ РАДА: разговора, илустративно-демонстративна, интерактивна, кооперативна, , учење кроз игру...</p>	
<p>3. ОБЛИЦИ РАДА: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару</p>	
<p>4. НАСТАВНА СРЕДСТВА: књиге, часописи, дечја литература</p>	

Редни број	САДРЖАЈ ПРОГРАМА	Број часова	Исходи
1.	1. Формирање секције и договор о раду	1	
2.	Чиниоци изражајног казивања , артикулација	1	
3.	Чиниоци изражајног казивања , дикција	1	

4.	Акцентатске вежбе , вежбе интонације и интезитета јачине гласа	1	Секција подстиче развијање ученичке маште, креативности и оригиналности. Оспособљава ученике за лијепо и изражајно рецитовање. Рецитаторска секција омогућава развој личних склоности за књижевност и књижевно стваралаштво те развија и његује интерес за литерарно и говорно презентовање књижевне уметности. Развија се код ученика љубав према књизи, као и проширују знања о књижевном стваралаштву. Ученици ће на секцији упознати се с дикцијом, акцентом, интонацијом и темпом. Откриће лепоте поезије и бити подстакнути на читање и самостални истраживачки рад.
5.	Сусрет са истакнутим глумцем , песником, књижевником	1	
6.	Вежбе темпа , ритма	1	
7.	Обрада једне изабране песме	1	
8.	Паузе у рецитовању , понављање и рефрени	1	
9.	Истраживање облика изражавања песме	1	
10.	Упознавање говорне уметности из историје позоришта и драме	1	
11.	Гледање позоришног дела и разговор о гледаном	1	
12.	Избор садржаја и подела задатака за припрему програма поводом Нове године	1	
13.	Увежбавање садржаја из програма за Нову годину	1	
14.	Увежбавање садржаја из програма за Нову годину	1	
15.	Новогодишња приредба	1	
16.	Увежбавање садржаја за наступ поводом Дана Св.Саве	1	
17.	Увежбавање садржаја за наступ поводом Дана Св.Саве	1	
18.	Светосавска приредба	1	
19.	Слушање снимка , радио драме (или рецитала)	1	

20.	Вежбе визуелног контакта , мимике и гестикулације	1	
21.	Одабир садржаја за Дан жена	1	
22.	Увежбавање садржаја за наступ поводом Дана жена	1	
23.	Мамама у част – приредба за 8.март	1	
24.	Увежбавање садржаја планираних за наступ на такмичењу	1	
25.	Школско такмичење у рецитовању	1	
26.	Општинско такмичење у рецитовању	1	
27.	Осврт на постигнуте или непостигнуте резултате на такмичењима	1	
28.	Увежбавање садржаја за наступ поводом Дана школе	1	
29.	Генерална проба пре наступа за Дан школе	1	
30.	Приредба поводом Дана школе	1	
31.	Правила за изражајно читање (припрема за такмичење у читању)	1	
32.	Најбољи читачи – такмичење у изражајном читању	1	
33.	Рецитијемо по избору,прикупљање садржаја за наступ за крај шк.године	1	
34.	Рецитијемо по избору,увежбавање садржаја за	1	

	наступ за крај шк.године		
--	--------------------------	--	--

ЛИКОВНА СЕКЦИЈА Разред: ЧЕТВРТИ

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљеви:

Циљ васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да се подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци

- развијати способност ученика за опажање облика, величина, светлина, боја, положаја облика у природи;
- да развија памћење, повезивање опажених информација, што чини основу за увођење у визуелно мишљење;
- стварање услова за разумевање природних законитости и друштвених појава;
- стварати услове да ученици на сваком часу у процесу реализације садржаја користе технике и средства ликовно-визуелног изражавања;
- развијање способности за препознавање традиционалне, модерне, савремене уметности;
- развијати ученикове потенцијале у области ликовности и визуелности, те му помагати у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава;
- развијати љубав према вредностима израженим у делима свих облика уметности;
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;
- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика
- да ствара интересовање и потребу за посећивање изложби, галерија, музеја и чување културних добара;

- да осетљивост за ликовне и визуелне вредности коју стичу у настави примењују у раду и животу;
- развијати сензибилитет за лепо писање;
- развијати моторичке способности ученика

НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА	НОСИОЦИ И САРАДНИЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Одлазак у галерије, на изложбе	4	учитељ, ученици	договор, учешће, дискусија
Припрема радова, декоративног материјала за украшавање школског простора	10	учитељ, ученици	дискусија, радионице, излагање, договор, сликање, рукотворине
Учешће у изради радова за ликовна такмичења	10	учитељ, ученици	дискусија, договор, сликање
Сликање, преобиковање паноа поводом разних свечаности (Дан школе, изложба дечијих радова)	10	учитељ, ученици	дискусија, израда плана за школску славу
Учешће на конкурсима	4	учитељ, ученици	дискусија, радионице, излагање, договор, сликање, рукотворине

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПЕТИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
школске 2018/2021. године**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

ФОНД ЧАСОВА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
1.	Српски језик	5	144
2.	Страни језик-немачки	2	72
3.	Ликовна култура	2	72
4.	Музичка култура	2	72
5.	Историја	1	36
6.	Географија	1	36
7.	Математика	4	144
8.	Биологија	2	72
9.	Техника и технологија	2	72
10.	Информатика и рачунарство	1	36
11.	Техника и технологија		
12.	Физичко и здравствено васпитање	2	72
Укупно : А		25,5	918
Редни	Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
	Верска настава / Грађанско васпитање	1	36
	Страни језик- енглески језик	2	72
Укупно : Б		3	108
Укупно : А+Б		27	972
Редни број	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1	Чувари природе	1	36
Редни број	Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		

1.	Редовна настава	28	1008
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Редни број	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	1 дан	

1. Назив језика националне мањине када се настава реализује на том матерњем језику.
2. Реализује се у школама где се настава одржава на матерњем језику националних мањина.
3. Статус трећег часа физичког васпитања (изборне спортске гране) регулисан је Стручним упутством министра просвете и спорта о организовању спортских активности у основној школи бр 110-00-449-05/02 од 22. јуна 2005.
4. Ученик бира један од обавезних изборних предмета: верска настава/грађанско васпитање и изучава га до краја образовног циклуса.
5. Страни језик за ученике који су почели да га уче од трећег разреда обавезан је изборни предмет до краја образовног циклуса.
 - Број часова за ученике припаднике националних мањина.

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;
- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;
- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;
- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ :

СРПСКИ ЈЕЗИК

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, научне, уметничке, културне, еколошке и здравствене писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задачи наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама;
- развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова.

Редни број	Наставна тема	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	Језик	74	40	20	14

	Граматика	68	37	18	13
	Правопис	6	3	2	1
II	Књижевност	67	43	16	8
	Школска лектира	49	32	12	5
	Домаћа лектира	18	11	4	3
III	Култура изражавања	39	6	24	9
	Говорно изражавање	10	3	4	3
	Писмено изражавање	29	3	20	6
Укупан број часова		180	89	50	31

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
Језик: - Граматика(падежи, промењиве и непромењиве врсте речи, проста реченица, глаголски облици: инфинитив, презент, перфекат, футур, компарација придева). - Правопис (писање: речце нај у суперлативу, придева на ски, речце не уз именице, глаголе и придеве)	Разговор, Групни,индиви дуални,фронта лни,рад у пару; метода писаних радова, рада на тексту;	-Уме да измени именицу по падежима; -Уме да препозна које се речи мењају а које не; -Уме да одреди да ли је реч у садашњем, прошлом и будућем времену; - Уме да изврши поређење придева по степенима (пример: леп, лепши, најлепши) - Зна да се речца нај пише састављено и уједноставнијим примерима премењује; - Зна да пише придеве малим словом (пример: ужички, кремански,	-Може да одреди у ком падежу је именица - Уме да препозна промењиве врсте речи у реченици - Уме уз помоћ мнаставника да одреди име глаголског облика (пример: ја <u>читам</u> , треба да каже да је у презенту због начина грађења) - Уме да изврши поређења у тежим примерима (пример: горак – горчи)	-Може да одреди значење и службу падежа -Може да одреди самостално сваку врсту речи -Самостално издваја глаголе и одређује им значење (пример: Он <u>је</u> јуче <u>ишао</u> ... ученик сам издваја глаголски облик, одређујући му време, значење и назив) -Зна изузетке компарације и примере који се не чују у свакодневном говору (пример: строг – строжи; бесан-бешњи; зао – гори)

		<p>биоштански...)</p> <p>- Зна да се речца не пише заједно у само четири глагола (нисам, немам, немој и нећу);</p> <p>- Зна да се речца не увек пише заједно уз именице и предеве</p>		
<p>Књижевност :</p> <p>-одломци из књижевних дела, приповетке и песме из читанке за пети разред, Клет 2014., Београд</p> <p>- Лектира (Преткосовске пјесме које се налазе у читанци и две песме по озбору ученика); романи(Робинсон Крусо, Том Сојер, Хајдуци)</p> <p>- књижевни-теоријски појмови(стилске фигуре: епитет, персонификација, оноματοпеја, хипербола, метофара)</p>	<p>ВФН, групни,индивидуални,фронтални,рад у пару; метода писаних радова, рада на тексту,</p>	<p>-повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима писаца</p> <p>-разликује да ли је дело настало у народу или је творац одређени писац</p> <p>-Зна да је епитет украсни придев и уме да га одреди (<u>црне</u> очи)</p>	<p>- разликује основне књижевне родове:лирику, епику и драму,</p> <p>препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)</p> <p>- препознаје и зна да користи персонификацију и оноματοпеју</p>	<p>-прави резиме и изводи закључке на једноставним текстовима(својим речима издваја поруку и повезује је са свакодневном ситуацијом из живота)</p> <p>-зна да одреди у тексту хиперболу(преувеличавање) и метафору</p>
<p>Језичка култура:</p> <p>-усмено изражавање</p>	<p>Говорне, писане вежбе, задаци у вежбанкама и домаћи задаци и пројекти</p>	<p>-препричва краћи једноставан текст(зна да каже о чему се говори у прочитаном)</p> <p>-може да прича на задату тему (пример: догодило ми се..., видео сам...обрадовало ме...)</p>	<p>-препричава сложенији текст</p> <p>-пише текст уз употребу стилских фигура (пример: персонификација и оноματοпеја</p>	<p>-самостално прича о узрочно – последичним везама о некој задатој или слободној теми (пример: то ме је подстакло на размишљање...)</p> <p>-истражује ван редовног часа и прикупљени материјал користи на самом часу, али и</p>

- писмено изражавање		-почиње реченицу великим словом, завршава је када је мисао потпуно јасна и на крају ставља одговарајући знак (тачка, упитник, узвичник, три тачке)		удругим наставним предметима - користи метафору у писаном тексту
-------------------------	--	---	--	---

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета:

- Упознавање морфолошких, граматичких и лексичких структура немачког језика кроз комуникативни приступ учењу и кроз теме које су блиске ученицима.
 - Упознавање са интонацијом немачког језика и њеном важношћу у свакодневном говору.
 - Разумевање дијалога, прича и других врста текстова које ученик чује уживо или са видео записа.
 - Упознавање са комуникативним функцијама језика нпр. тражење и давање обавештења, описивање лица и предмета, изражавање допадања и недопадања итд.
 - Учествовање у комуникацији и поштовање социјално-културних норми комуникације.
 - Разумевање писменог текста (технике и правила читања, разумевање непознатог текста који се углавном састоји од познате језичке грађе...).
 - Писмено изражавање (основна правила ортографије, писање краћег текста, писма, електронског писма...).
 - Упознавање са елементима цивилизације и других школских предмета.
- Ови циљеви постижу се применом метода и техника у настави особених за комуникативну наставу страних језика.

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТ И (Комуникатив не фунцкије)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Наставне методе рада	Настав ни облици рада
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:		
Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства - постави и одговори на једноставнија питања личне природе - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима	Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.). Садржаји Das ist mein Vater/mein Bruder. Das ist meine Mutter/meine Schwester. Freut mich. Meine Eltern heißen Zorica und Drago. Sie ist Bäckerin. Er ist Verkäufer. Woher kommst du? Woher kommt ih? Woher kommen Sie? - Ich komme aus Serbien. Ich wohne in Smederevo. Wo wohnst du? Wie ist deine Adresse/Telefonnummer? Hast du eine E-Mail-Adresse? Wie ist deine E-Mail-Adresse? Kannst du Tennis spielen? Nein, leider nicht, aber ich kann sehr gut Fußball spielen. Können ihr schwimmen, Kinder? Ja klar. Wo bist du geboren? Ich bin in Wien geboren. Wie alt bist du? Ich bin 11. Wann hast du Geburtstag? Am Montag. Именице у номинативу уз одговарајући члан (одређен, неодређен, присвојни, нулти). Презент слабих, јаких и модалних глагола. Упитне заменice (wer, was) i upitni prilozi (wo, wann, wie, warum). (in, aus, an) (Inter)kulturni sadržaji: ustaljena pravila učtivosti; titule uz prezimena osoba (Frau, Herr, Doktor, Professor); imena i nadimci; način pisanja adrese.	КМ – читај/слушај и покажи/понови/допуни/штиклирај/исправи грешку; ТПР, пантомима; играње улога, симулација; игра меморије; усмено и писмено описивање слике.	Фронтални, индивидуални, у пару, групни.

<p>Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места</p>	<p>-разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места - упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, предмета, појава и места и њиховог поређења; усмено и писано описивање/поређење живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација пројеката (постера, стрипова, ППТ-а, кратких аудио/видео записа, радио емисија и слично). Садржаји Meine Tante ist schlank. Mein Onkel ist fleißig. Was hast du an? Ich habe meinen bleuen Regenschirm an. Peters Nase ist krumm. Pridevska promena - receptivno Kennst du den Mann mit langem Bart und einer modischen Brille? Pridev u predikativnoj funkciji - produktivno Poređenje prideva Lina ist groß. Petra ist größer als Lina. Lina ist am größten. Serbien liegt auf dem Balkan. Die Schüler sind traurig.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/пуну табелу/допуну текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, дуални, у пару, групни.</p>
--	---	---	---	---

<p>Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности</p>	<p>- разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих - упути једноставне молбе и захтеве - затражи и пружи кратко обавештење - захвали и извине се на једноставан начин - саопшти кратку поруку (телефонски разговор, дијалог уживо, СМС, писмо, имејл) којом се захваљује.</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже предлоге; усмено и писано преговарање и договарање око предлога и учешћа у заједничкој активности; писање позивнице за прославу/журку или имејла/СМС-а којим се уговара заједничка активност; прихватање/одбијање предлога, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/изговора. Садржаји Wann fährst du ans Meer, in die Berge, aufs Land, nach Köln, nach Polen? Kommst du ins Kino (mit)? Leider nicht. Es tut mir leid, ich kann nicht (mitkommen). Ich glaube, der Film ist langweilig. Kaufen wir zwei Liter Milch und eine Flasche Öl? Upotreba glagola kretanja sa akuzativom. Upotreba predloga (an, in, auf, nach, für, aus, von). (Inter)kulturni sadržaji: prikladno pozivanje i prihvatanje/odbijanje poziva.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/опуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--	---	--	---	---

<p>Изражавање молби, захтева, обавештења, извињења, и захвалности</p>	<p>- разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела и сл.) са визуелном подршком без ње - да једноставна упутства (нпр. може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.)</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи/нуди помоћ, услуга, обавештење или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ/услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности. Садржаји Kann ich dir/Ihnen helfen? Möchtest du eine Orange? Kannst du mir bitte eine Orange rüberreichen? Ich möchte eine Tasse Tee.Kannst du mir ein Stück Torte rüberreichen? Vielen Dank. Ich danke dir. Upotreba neodređenog člana u nominativu i akuzativu. Upotreba modalnih glagola u prezentu. (Inter)kulturni sadržaji: pravila učtve komunikacij</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/опуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
---	---	--	---	---

<p>Разумевање и давање упутстава</p>	<p>разуме честитку и одговори на њу - упути пригодну честитку - разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање текстова који садрже једноставнија упутства (нпр. за компјутерску или обичну игру, употребу апарата, рецепт за прављење јела и сл.) са визуелном подршком и без ње; усмено и писано давање упутстава. Садржаји Eier trennen und das Eiweiß schaumig schlagen. Mehl, Milch und Zucker in eine Schüssel geben und mit einem Mixer mischen, danach den Eischnee unterheben. Nun etwas Öl in einer Pfanne erhitzen und den Teig beiderseitig ausbacken, bis der Pfannkuchen goldbraun ist Imenice sa nultim članom. Upotreba veznika i priloga (und, aber, oder; dann, danach) (Inter)kulturni sadržaji: tradicionalne/omiljene vrste jela.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
<p>Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења</p>	<p>разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију - опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја. Садржаји Zum Geburtstag, viel Glück, zum Geburtstag viel Glück, zum Geburtstag, liebe Lina, zum Geburtstag Viel Glück...</p>	<p>КМ – слушај/прочитај и заокружи/допуни/одговор и на питања/преуреди текст; напиши кратак састав/поруку.</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару – припрема и исправак; индивидуална изработка писмених задатака</p>

<p>Описивање догађаја и способности у садашњости</p>	<p>разуме краће текстове у којима се описују догађаји и способности у прошлости - размени информације у вези са догађајима и способностима у прошлости - опише у неколико краћих, везаних исказа догађај у прошлости - опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање исказа у вези са догађајима/активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја/активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл. Садржаји Wo warst du gestern? Ich war zu Hause. Was hast du heute früh gefrühstückt? Wo hast du deine Ferien verbracht? Hast du mit Freunden gespielt? Wann bist du gestern ins Kino gegangen? Bist du heute früh aufgestanden? Upotreba preterita pomoćnih glagola. Upotreba perfekta slabih i najfrekventnijih jakih glagola. (Inter)kulturni sadržaji: историјски догађаји и открића; важније личности из прошлости (историјске личности, pisci, književnice, naučnici/e, umetnici/e, i sl.).</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--	--	--	--	---

<p>Исказивање жеља, планова и намера</p>	<p>разуме жеље планове и намере и реагује на њих - размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама - саопшти шта он/она или неко други жели, планира, намерава</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.). Садржаји Ich möchte nach Wien fahren. Wir alle wollen mehr Freizeit haben. Ich mache meine Hausaufgaben morgen. Was machst du am Nachmittag? Was möchtet ihr werden, Kinder? Ich möchte Arzt/Ärztin werden. Upotreba modalnog glagola wollen i möchte. Prezent i futur glagola. (Inter)kulturni sadržaji: svakodnevni život i razonoda; porodični odnosi.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--	---	---	--	---

Исказивање потреба, осећања	- разуме и реагује на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима - изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање исказа у вези са потребама, осетима и осећањима; усмено и писано договарање у вези са задовољавањем потреба; предлагање решења у вези са осетима и потребама; усмено и писано исказивање, својих осећања и реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји Ich bin durstig. Ich habe Hunger. Mir ist kalt. Ich bin müde. Möchtest du schlafen? Einen Tee nehmen? Etwas Wasser trinken? Imperativ Lične zamenice u nominativu, dativu i akuzativu (Inter)kulturni sadržaji: mimika i gestikulacija; upotreba emotikona.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--------------------------------	--	---	--	---

<p>Исказивање просторних односа и величина</p>	<p>разуме једноставнија питања и одговори на њих - разуме обавештења о простору и величинама - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама; усмено и писано описивање просторних односа и величина. Садржаји Wo ist dein Sportzeug? Wo liegt die Schweiz auf der Landkarte? Wo ist die Bank? Ich bin vor/neben/hinter der Garage. Meine Mutter ist auf dem Wochenplatz/im Supermarkt/bei ihrer Frisörin. Die Bäckerei ist neben der Schule. Meine Stadt ist in Nordostserbien. Upotreba dativa uz glagole mirovanja u prostoru. (Inter)kulturni sadržaji: javni prostor; tipičan izgled školskog i stambenog prostora; priroda.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--	--	---	--	---

Исказивање времена	<p>разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту</p> <ul style="list-style-type: none"> - опише дневни/недељни распоред активности - опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима 	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким временом, метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности, метеоролошким приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о часовним зонама, упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.).</p> <p>Садржаји Wie spat ist es? Es ist Viertel nach neun. Es ist einundzwanzig Uhr fünfzehn. Wann beginnt die Schule? Am ersten September. Am Donnerstag. Um 8 Uhr. Wie war das Wetter gestern? Regnerisch und windig. Wann kommt ihr? Am 22. April.</p> <p>Upotreba fraza za zvanično i nezvanično iskazivanje satnice. Upotreba predloga (am, um, nach, vor). Redni brojevi do 100. (Inter)kulturni sadržaji: klimatski uslovi u zemljama nemačkog govornog područja.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--------------------	--	---	--	---

<p>Изрицање дозвола, правила</p>	<p>- разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе - представи правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.). Садржаји Du musst Hausaufgaben schreiben. Du darfst nicht zu viel Cola trinken. Du sollst mehr Sport machen. Du kannst nicht immer Freunde anrufen. Musik bitte nicht zu laut aufdrehen! Dreh bitte die Musik nicht so laut auf! Vorsicht! Aufgepasst! Upotreba modalnih glagola sa negacijom i bez nje. Upotreba imperativa i supletivnih oblika imperativa. (Inter)kulturni sadržaji: ponašanje na javnim mestima; značenje znakova i simbola</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
----------------------------------	---	--	--	---

<p>Изражавање рипадања и поседовања</p>	<p>разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто постављање питања у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих. Садржаји Ist das deine Katze? Nein, das ist Marias Katze. Mein Hund ist nicht da. Das ist das Haus meiner Eltern. Hast du einen Kugelschreiber? Ich brauche einen Regenschirm. Upotreba prisvojnih članova. Upotreba posesivnog genitiva. - receptivno (Inter)kulturni sadržaji: porodica i prijatelji; odnos prema svojoj i tuđoj imovini.</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
---	--	--	--	---

<p>Изражавање интересовања, допадања и недопадања</p>	<p>разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли/не воли, које му/јој се свиђају/не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му/јој се свиђају/не свиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли/не воли пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата. Садржаји Ich mag Rockmusik. Ich liebe meine Familie und meine Freunde. Ich schwimme gern. Was ist dein Hobby? Meine Lieblingsaktivität ist Wandern. Mein Lieblingssport ist Volleyball. Skifahren finde ich doof. Glagi mögen, gefallen, etwas finden... (Inter)kulturni sadržaji: interesovanja, hobiji, zabava, razonoda, sport i rekreacija; umetnost (književnost za mlade, strip, muzika, film).</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
---	--	--	--	---

Изражавање мишљења	разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.</p> <p>Садржаји</p> <p>Wie findest du diesen Film? Ich finde ihn gut. Teilst du meine Meinung? Findest du ihn auch gut? Nein, den Film finde ich gar nicht interessant. Das stimmt! Das stimmt nicht! Upotreba direktnog objekta u akuzativu. (Inter)kulturni sadržaji: poštovanje osnovnih normi učtivosti u komunikaciji sa vršnjacima i odraslima</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--------------------	--	--	--	---

<p>Изражавање количине, бројева и цена</p>	<p>разуме једноставније изразе који се односе на количину нечега - пита и каже колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства - на једноставан начин затражи артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручи јело и/или пиће у ресторану и пита/каже/израчуна колико нешто кошта - састави списак за куповину - намирнице и количина намирница (две векне хлеба, пакет тестенине, три конзерве туњевине и сл.) - изрази количину у мерама - 100 гр шећера, 300 гр брашна и сл.</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи...); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена. Садржаји Wie viele Menschen stehen da? Wieviel Butter brauchst du für den Kuchen? Gibt es etwas Butter im Kühlschrank? Nein, es gibt nichts da. Ich kaufe eine Flasche Öl, eine Packung Salz, einen Beutel Reis, einen Becher Joghurt, eine Schachtel Pralinen. Was kostet das? Das macht 15,50 Euro. Meine Einkaufsliste: zwei Kilo Äpfel, drei Liter Milch, ein Pfund Kaffee. Upotreba jezičkih sredstava kvantifikacije. Upotreba leksike kojom se imenuje ambalaža. Iskazivanje količine i cene</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/опуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--	---	--	---	---

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљеви и задаци:

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;

- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Оперативни задаци:

- поступно развијање способности ученика за визуелно памћење и предочавање;
- поступно оспособљавање ученика за артикулисано ликовно изражавање упознавањем слободног ритмичког компоновања ликовних елемената: линија, облика, боја;
- поступно оспособљавање ученика за ликовно изражавање у стварању колажа, светлинских објеката и у обликовању и преобликовању употребних предмета,
- даље развијање способности ученика за конструисање, комбинаторику и обликовање,
- проширивањесазнања и искустава ученика у коришћењу различитих материјала и средстава за рад у процесу ликовног изражавања;
- мотивисање ученика на активан однос према актуелним питањима која се на заштиту и унапређење човекове природне и културне средине.

Редни Бр.	Назив теме	Укупан бр. часова за тему	Обрада	Пр. Вежба	Ест. Анализа
1.	СЛОБДНО РИТМИЧКО КОМПОНОВАЊЕ	10	6	4	
2.	ЛИНИЈА	20	10	8	2
3.	ОБЛИК	24	14	8	2
4.	ОРНАМЕНТ	4	2	3	
5.	СВЕТЛИНСКИ ОБЈЕКТИ И КОЛАЖ	4	2	2	
6.	ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	4	2	2	
7.	ПРЕОБЛИКОВАЊЕ УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА	6	4	2	
УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА		72	40	28	4

Напомена: У оквиру наставног плана предвиђена су 4 часа естетске анализе кроз посете културним институцијама

(музеји, галерије) и споменицима културе

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ

<p>СЛОБОДНО РИТМИЧКО КОМПОНОВАЊЕ</p> <p>- Ритам у структурама природних и вештачких материјала: линија, облика и боја</p> <p>- обрада</p> <p>- Слободан и спонтан ритам линија, боја, облика, мрља</p> <p>-обрада</p> <p>- Слободно ритмичко компоновање</p> <p>пр. вежба</p>	<p>- вербално- текстуалне методе (кроз разговор и дискусију постепено увођење у дефинисање основних ликовних елемената, са акцентом на ритму и њихова примена у различитим ликовним медијима</p> <p>- илустративне методе (корелација са природом и другим наставним предметима, историјом уметности као конкретним примерима датих ликовних проблема- линија, облик, боја, мрља);</p> <p>- практично- демонстративна метода у различитим ликовним техникама (цртачким, сликарским, вајарским);</p> <p>- креирање вежби;</p> <p>- подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање;</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)- медији . ма материјали, технике</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)-елементи, принципи, садржаји визуелних уметности</p>	<p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) иде</p>
<p>ЛИНИЈА</p> <p>- Непосредно извлачење линија са различитим цртачким материјалима, на различитим подлогама и колажирање обрада</p> <p>- Својства и врсте линија - обрада</p> <p>- Линије у природи</p> <p>- обрада</p>	<p>- вербално- текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма линија и њених карактеристика- својстава и врста);</p> <p>-илустративна корелација са природом и појавом линије у природи;</p> <p>- подстицање на опажање различитих врста и карактера линија</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју</p>

<p>- Линија као средство за стварање различитих ликовних својстава површина</p> <p>- обрада</p> <p>- Линија као ивица тродимензионалног тела - обрада</p> <p>- Линија пр. вежба</p> <p>- Линија</p> <p>- ест. анализа</p>	<p>у природи;</p> <p>- практично-демонстративни поступак (извлачење линија различитим ликовним техникама на различитим материјалима- меке оловке на различитим подлогама, темпере, колаж);</p> <p>- дефинисање илустрацијом и демонстрацијом линије као границе 3д облика у техници вајања;</p> <p>- креирање задатака,</p> <p>- подстицање, коректура;</p> <p>- естетска анализа и вредновање;</p> <p>-корелација са музичком културом</p>	<p>(нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>лк.1.2.2.описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>(одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медии, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за</p>
---	---	--	--	---

				<p>визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.</p>
<p>ОБЛИК</p> <p>- Природа и њени облици</p> <p>- обрада</p> <p>- Својства- карактеристике облика</p> <p>- обрада</p> <p>- Врсте облика</p> <p>- обрада</p> <p>- Основни површински и тродимензионални облици- обрада</p> <p>- Величина облика и међусобни однос величина</p> <p>- обрада</p> <p>- Груписање облика у равни или простору</p> <p>- обрада</p> <p>- Додиривање, мимоилажење, преклапање, прожимање, усецање</p> <p>обрада</p> <p>- Облик</p>	<p>- вербално текстуални - кроз објашњавање, резговор и дискусију</p> <p>дефинисање појма облика и његових карактеристика (својства и врсте, 2д и 3д облици, величине облика и међусобни односи, груписања...);</p> <p>- илустративи кроз конкретне примере из човекове средине, историје уметности и корелацијом са другим наставним предметима (за сваку наставну јединицу);</p> <p>- прекречно демонстративни кроз употребу разних прво појединачних основних, а потом комбинованих ликовних материјала и техника (цртеж, слика, вајање, графика, колаж...);</p> <p>- креирање задатака;</p> <p>- подстицање, коректура;</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф,</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне</p>

<p>- пр. вежба</p> <p>- Облик</p> <p>- ест. анализа</p>	<p>- естетска анализа заједно са ученицима (ум. дела и ученичких радова) и вредновање;</p> <p>-корелација са историјом</p>	<p>дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>		<p>термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.</p>
<p>ОРНАМЕНТ</p> <p>- Својства орнамента: ритмичност, симетричност и прецизност</p>	<p>- вербално текстуални кроз објашњавање, разговор и дискусију дефинисање појма орнамента и његових главних карактеристика-</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија,</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне</p>

<p>- обрада</p> <p>- Орнамент пр. вежба</p>	<p>ритам, симетрија, прецизност;</p> <p>- илустративни (визуелно подстицајни) навођењем на давање конкретних примера орнамента из свакодневног живота, корелацијом са народном традицијом- улога и значај орнамента;</p> <p>- креирање задатка;</p> <p>- коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова</p>	<p>уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према</p>
---	---	--	--	---

				<p>културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
<p>СВЕТЛИНСКИ ОБЈЕКТИ И КОЛАЖ</p> <p>- Светлински објекти и колаж</p> <p>- обрада</p> <p>- пр. вежба</p>	<p>- вербално илустративни подстицај кроз заједничко дефинисање појма светлински објекти и колаж- примена у енеријерима као витражи,</p> <p>амбијентална решења и зидне декорације, као фасаде, илустрација...</p> <p>- корелација са примерима из историје уметности (архитектура, илустрација), књижевности,</p> <p>позориштем (сцена), музиком;</p> <p>- демонстрација и примена нових материјала (разне</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља,</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју</p>

	<p>провидне фолије у боји, дијапројектори, провидни и непровидни папири);</p> <p>- креирање задатка,</p> <p>- коректура, подстицање, естетска анализа и вредновање дечијих радова</p>	<p>култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>(одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p>
--	---	---	--	---

				ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ - Визуелно споразумевање - обрада - пр. вежба	- вербално илустративним подстицајима кроз разговор, објашњавање и естетску анализу, заједно са ученицима, дефинисање и проширивање знања из области визуелног споразумевања (облицима, начинима, улогом, средствима и значајем); - корелација са свакодневним животом, књижевношћу, драмским уметностима-фотографија, филм, телевизија, видео; - креирање задатка, увођење и примена савремене технологије у настави; - пређење, коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује утисак ЛК.1.2.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује утисак ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...) ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље,	ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других ЛК.3.2.4. уочава

		<p>уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>		<p>међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
<p>ОБЛИКОВАЊЕ И ПРЕБЛИКОВАЊЕ УПОТРЕБНИХ ПРЕДМЕТА</p> <p>- Обликовање употребних предмета</p> <p>- обрада</p> <p>- Преобликовање употребних предмета</p> <p>- пр. вежба</p>	<p>- вербално илустративним методама уз објашњавање, ест. анализу и разговор заједно са ученицима дефинисати дизајн као грану ликовне уметности и њену утилитарну и естетску функцију;</p> <p>- корелацијом са свакодневним</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему,</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на</p>

	<p>употребним предметима (подстаћи на опажање истих и креативно и естетско просуђивање);</p> <p>- креирање задатка;</p> <p>- праћење, коректура, естетска анализа и вредновање;</p>	<p>ради и радове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>карактеристике технике...) одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су</p>
--	--	---	--	---

				<p>неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
--	--	--	--	--

ИСХОДИ ЗА КРАЈ ОБАВЕЗНОГ ОБРАЗОВАЊА ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ

ОСНОВНИ НИВО

- Разликује у свом раду основне медије, материјале и технике.
- Опажа облике, међусобни однос облика у простору, величину облика и боју.
- Разликује различита својства структура материјала (на основу додира и вида)
- Уочава појаву и присуство ритма у природи.
- Уочава различите врсте линија.
- Препознаје орнаменталне форме и њихову примену у свакодневном животу.
- Препознаје савремене медије комуникације (фотографија, видео, филм)
- Има развијене моторичке способности.
- Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове.
- Описује своје радове и радове других (исказује утисак)
- Описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља култура и периода.
- Зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечена учењем у визуелним уметностима (костимограф, дизајнер архитекта).
- Познаје места и изворе на којима може да прошири своја знања о уметности (галерија, музеј, атеље...)
- Зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу.

СРЕДЊИ НИВО

- Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.
- Повезује облике у простору, одређује њихов међусобни однос и положај.
- Користи различите структуре природних материјала и преводи их на ликовни језик (примењује појам текстуре).
- Користи различите врсте линија у грађењу композиције.
- Одабира адекватан садржај да би претставио неку идеју или концепт.
- Имају развијене моторичке способности и испољавају прецизност у раду при изради орнаменталних форми.
- Поседује осећај за симетричност, ритам, композицију и репетицију.
- Примењује појам стилизације у радовима.
- Образлаже свој рад и радове других (наводи садржај, тему, карактеристике технике)
- Лоцира одабрана уметничка дела у историјски друштвени контекст.
- Има развијену имагинацију на темељу познатих догађања или прича.

НАПРЕДНИ НИВО

- Познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.
 - Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју.
 - Уочава међусобну повезаност ликовних елемената у композицији.
 - Користи се богатством линија у грађењу композиције.
 - Поседује осећај за валерске вредности и различите текстуре.
 - Самостално граде маштовита и оригинална решења.
 - Успешно ствара дела на основу имагинације на темељу познатих догађаја или прича.
 - Изводи радове са одређеном намером, користећи основне ликовне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат.
 - Користи тачне термине (текстура, ритам, облик, валер) када образлаже свој рад и радове других.
 - Успешно користе стилизацију облика.
 - Користе савремене облике комуникације.
 - Анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка.
 - Користи места и изворе на којима може да прошири своја знања из визуелних уметности.
- Разуме међусобну повезаност и утицај уметности и друге љивотне области.
- :

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљеви и задаци музичке културе

- неговање способности извођења музике певањем и свирањем
- неговање смисла за колективно музицирање (певање и свирање)
- стицање навике за слушање музичког дела
- развијање способности за доживљај музичког дела
- развијање способности за разумевање музичког дела
- развијање критичког мишљења
- подстицање стваралачког ангажовања ученика
- развијање музичке креативности
- развијање способности за импровизацију мелодије

Редн и Бр.	Назив теме	Укупан бр. часова за тему	Обрада	Понављање	Систематизација
1.	ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ	20	9	7	4
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	20	9	8	3
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ				

		20	9	10	1
4.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	12	5	5	2
УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА		72	32	30	10

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
<u>ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ</u> - Утврђивање музичког речника у вези са јачином, брзином и постепеним динамичким прелазима -Повисилица -Лествице -Четвороделна подела јединице -Такт 6/8 -Предтакт (узмах)	- аудитивна - дијалогска - демонстративна - монолошка	- Ученик препознаје основне елементе музичке писмености у складу са Наставним програмом и основне карактеристике певачких гласова. -Препознаје одређене музичке жанрове	-Ученик препознаје основне елементе музичке писмености одређене Наставним програмом, основне карактеристике певачких гласова и разликује вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне саставе. - Познаје основне појмове појединих музичких жанрова и народног стваралаштва. -Ученик препознаје основне музичке параметре (темпо, динамику, артикулацију...)	-Ученик зна и разуме елементе музичке писмености у складу са Наставним програмом, -Ученик препознаје основне карактеристике група музичких инструмената. -Познаје основне појмове појединих музичких жанрова, народног стваралаштва и контекст настанка српске народне музике -Ученик разликује музичке елементе у оквиру веће целине-музичког дела

<p><u>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</u></p> <p>а) ПЕВАЊЕ ПЕСАМА</p> <p>- Народне песме:</p> <p>- Песме засноване на традицији других народа</p> <p>- Ауторске песме:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - аудитивна - дијалогска - демонстративна - монолошка - практичан рад - Певање у групи - Појединачно певање - Свирање у групи 	<p>Ученик може да пева по слуху једноставније музичке примере - Познавање и разликовање музичких састава, као и врсте музике.</p> <p>- Препознаје стилску припадност песме</p> <p>- Разликује српску народну музику од фолклорне музике других народа</p>	<p>За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<p>- Ученик може да пева уз тактирање једноставније музичке примере поштујући основне ритмичке вредности темпа, основни динамички распон и партитурне ознаке.</p> <p>- Може да пева у хору или свира у оркестру једноставније песме различитих жанрова.</p> <p>- Уме да изведе игру по избору (народну или класичну). –</p> <p>Учествује у школским приредбама.</p>
<p>б) СВИРАЊЕ</p> <p>- Једногласне мелодије</p>	<ul style="list-style-type: none"> - аудитивна - дијалогска - демонстративна - практичан рад - свирање у групи - појединачно свирање 	<p>- Ученик може свира (на неком од Орфових инструмената) једноставније музичке примере у С-дуру до 8 тактова</p> <p>- Ученик разликује врсте инструмената у оквиру Орфовог инструментарија</p>	<p>За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда</p>	<p>- Ученик може свира (на неком од Орфових инструмената) једноставније музичке примере поштујући основне ритмичке вредности темпа, основни динамички распон и партитурне ознаке.</p> <p>- Може да свира у оркестру једноставније песме различитих жанрова.</p>
<p><u>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</u></p> <p>а) СЛУШАЊЕ ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИХ И ИНСТРУМЕНТАЛНИХ КОМПОЗИЦИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - аудитивна - дијалогска - демонстративна - мултимедијална 	<p>- Ученик препознаје основна темпа, динамику и врсту такта слушаног дела, разликује инструментале и вокалне саставе.</p> <p>- На основу слушања музичког</p>	<p>- Ученик познаје основна темпа, динамику, врсту такта у слушаном делу и може да одреди основне карактеристике композиције.</p> <p>- Препознаје вокалне групе и инструменталне саставе.</p> <p>- Може да одреди припадност слушаног примера одређеном жанру и препознаје народно и</p>	<p>- Ученик препознаје основна темпа, динамику, врсту такта и карактер слушаног дела.</p> <p>- Препознаје инструменталне и вокалне саставе.</p> <p>- Препознаје везу музичког садржаја примера са</p>

<p>-Српски композитори</p> <p>-Европски композитори</p>	<p>а пројекција</p>	<p>примера може да препозна припадност одређеном музичком жанру</p>	<p>уметничко стваралаштво.</p>	<p>ванмузичким програмом. - Препознаје одређена дела народног и уметничког музичког стваралаштва, као и фолклорну музику других народа</p>
<p>б) МУЗИЧКИ ОБЛИК</p> <p>-реченица</p> <p>-период</p> <p>-дводелна облик</p> <p>-троделни облик</p>	<p>-аудитивна</p> <p>- дијалoшка</p> <p>-</p> <p>демонстративна</p> <p>-практичан рад</p>	<p>-Ученик препознаје музичке облике</p>	<p>-Ученик препознаје музичке облике</p> <p>-Ученик мможе да објасни разлике између музичких облика</p>	<p>-Ученик препознаје музичке форме</p> <p>--Ученик мможе да објасни разлике између музичких облика</p> <p>-Ученик анализира музичке облике у наученим композицијама</p>
<p>МУЗИЧКО СТВАРЛАШТВО</p> <p>а) ИМПРОВИЗАЦИЈА МЕЛОДИЈЕ НА ЗАДАНИ ТЕКСТ</p>	<p>-дијалoшка</p> <p>-</p> <p>демонстративна</p> <p>-аудитивна</p> <p>-практичан рад</p> <p>-рад у групи</p> <p>-појединачни рад</p> <p>-истраживачки рад</p>	<p>-Ученик може да осмисли једноставну ритмичку пратњу песме коју зна на неком од Орфових инструмената</p> <p>-Ученик може да нацрта или направи једноставне музичке инструменте</p>	<p>За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда</p>	<p>-Ученик може да осмисли једноставну ритмичку пратњу песме коју зна, и даје запише и одсвира.</p> <p>-Може активно да учествује у компоновању мање музичке целине са наставником.</p> <p>-Ученик може да направи модел инструмената по избору од понуђених инструмената из окружења.</p> <p>- Може да осмисли музичку игру (драматизација песме) на основу песме различитих жанрова.</p>
<p>б) ИМПРОВИЗАЦИЈА МЕЛОДИЈЕ НА ЗАДАНИ РИТАМ</p>	<p>-дијалoшка</p> <p>-</p> <p>демонстративна</p> <p>-аудитивна</p> <p>-практичан рад</p>	<p>-Ученик може да осмисли једноставну мелодију на задату ритмичку пратњу</p>		<p>-Ученик може да осмисли једноставну мелодију и да је запише и одсвира.</p> <p>- Може да осмисли музичку игру (драматизација песме) на основу песме различитих жанрова.</p>

ИСТОРИЈА

Циљ предмета: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
1. ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ (5)		
<p>Обавезни садржаји</p> <p>Појам прошлости и историја као наука о прошлости људског друштва.</p> <p>Хронологија – рачунање времена.</p> <p>Подела прошлости и периодизација историје.</p> <p>Историјски извори – дефиниција, основна подела и установе у којима се чувају.</p> <p><u>Препоручени садржаји</u></p> <p>Сродне науке и помоћне историјске науке.</p> <p>Историја око нас.</p> <p>Историјско наслеђе –</p>	<p>Задаци :Разумевање појма прошлости</p> <p>Упознавање начина и значаја проучавања прошлости,разумевање временских одредница (деценија,век,миленијум)</p>	<p>Програм је конципиран тако да су за сваку од пет тематских целина (<i>Основи проучавања прошлости, Праисторија, Стари исток, Античка Грчка и Антички Рим</i>), дати исходи, обавезни и препоручени садржаји на основу којих ће се остварити програм.</p> <p>Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи историју. Они омогућавају да се циљ наставе историје достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.</p> <p>Тако дефинисани исходи помажу наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја. Обавезне и препоручене садржаје чине најважнији догађаји, појаве и процеси, као и знамените личности које су обележиле најстарији период историје. Програм се може допунити садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка налазишта, музејске збирке).</p> <p>Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи,</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
тековине.		<p>што значи да ученик треба да учи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>смислено</i>: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из историје и других предмета; - <i>проблемски</i>: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; - <i>дивергентно</i>: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; - <i>критички</i>: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; - <i>кооперативно</i>: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.
2. ПРАИСТОРИЈА (3)		
<p><u>Обавезни садржаји</u></p> <p>Основне одлике праисторије (начин живота људи, проналасци).</p> <p>Подела праисторије (камено, метално доба).</p> <p><u>Препоручени садржаји</u></p> <p>Најважнији праисторијски локалитети у Европи и</p>	<p>Задаци: Разумевање основних одлика праисторије</p> <p>Примењивање временских одредница (деценија, век, миленијум и поделе прошлости)</p> <p>Оспособљавање за коришћење историјске карте</p>	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
Србији (Ласко, Алтамира, Лепенски Вир, Винча...).		
3. СТАРИ ИСТОК (4)		
<p>Обавезни садржаји</p> <p>Појам Старог истока – географске одлике, најзначајније цивилизације (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија).</p> <p>Друштвени односи (робовласничко и теократско друштво) и државно уређење (монархија – царства/краљевства) у цивилизацијама Старог истока.</p> <p>Основне одлике привреде и свакодневни живот – обичаји, занимања, култура исхране и становања.</p> <p>Култура и историјско наслеђе народа Старог истока – религија (монотеизам и политеизам), писмо, књижевност, уметност, наука,</p>	<p>Задаци: Разумевање основних одлика Старог Истокка појмова и појава,ржава, народа и простора и кључних личности.</p> <p>Примењивање временских одредница (деценија, век, миленијум,стари век)</p> <p>Оспособљавање за коришћење историјске карте</p>	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Начин остваривања програма
<p>цивилизацијске тековине (математика, архитектура, календар, иригациони систем, саобраћајна средства, медицина, закони...).</p> <p><u>Препоручени садржаји</u></p> <p>Специфичности египатске религије.</p> <p>Специфичности религија цивилизација Месопотамије.</p> <p>Основне одлике јудаизма.</p> <p>Најважније цивилизација Далеког истока (Индија, Кина)</p>		

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Начин остваривања програма
<p>4.АНТИЧКА ГРЧКА (11)</p> <p><u>Обавезни садржаји</u></p> <p>Појам античке Грчке – географске одлике.</p> <p>Најстарији период грчке историје (Критска и Микенска цивилизација).</p> <p>Грчки митови (појам, примери) и хомерски епови.</p> <p>Колонизација и основне одлике привреде.</p> <p>Полиси – Спарта и Атина (појам полиса, структура друштва, државно уређење).</p> <p>Грчко-персијски ратови.</p> <p>Пелопонески рат – узроци и последице.</p> <p>Култура и свакодневни живот (религија, олимпијске игре, митологија, уметност, наука, обичаји, занимања).</p> <p>Хеленистичко доба и његова култура.</p> <p>Историјско наслеђе (институције, закони, књижевност, позориште, филозофија, демократија, медицина, уметност, архитектура, беседништво, олимпијске игре).</p>	<p>Разумевање основних одлика Старе Грчке и просторних оквира</p> <p>Стицање знања о личностима и појавама које су обележиле епоху античке Грчке и хеленизма</p> <p>Упознавање основних одлика културе античке Грчке и хеленизма</p> <p>Оспособљавање за коришћење историјске карте</p>	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
<p><u>Препоручени садржаји</u></p> <p>Пелопонески рат (ток рата, најважнији догађаји и личности).</p> <p>Најистакнутије личности: Драконт, Перикле, Филип II, Аристотел, Архимед...</p> <p>Грчка митологија, пантеон.</p> <p>Седам светских чуда античког доба</p>		
<p>5.АНТИЧКИ РИМ (13)</p>		
<p><u>Обавезни садржаји</u></p> <p>Појам античког Рима – географске одлике и периодизација.</p> <p>Оснивање Рима (легенда о Ромулу и Рему).</p> <p>Структура друштва и уређење Римске републике.</p> <p>Ширење Римске државе</p>	<p>Разумевање основних одлика Старог Рима и просторних оквира</p> <p>Стицање знања о личностима и појавама које су обележиле епоху старог Рима</p> <p>Упознавање основних одлика културе</p>	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Начин остваривања програма
<p>(освајања и провинције, привреда).</p> <p>Рим у доба царства – принципат и доминат.</p> <p>Култура и свакодневни живот (религија, уметност, наука, обичаји, занимања).</p> <p>Хришћанство – појава и ширење.</p> <p>Пад Западног римског царства (почетак Велике сеобе народа, подела царства и пад Западног царства).</p> <p>Историјско наслеђе (абецеда, календар, медицина, уметност, архитектура, путеви, водовод, канализација, терме, римски бројеви, хришћанство, римско наслеђе на територији Србије).</p> <p><u>Препоручени садржаји</u></p> <p>Етрурци.</p> <p>Римска војска.</p> <p>Римски градови на територији Србије.</p> <p>Најистакнутије личности: Ханибал, Цицерон, Јулије Цезар, Клеопатра, Октавијан Август, Константин Велики...).</p> <p>Римски пантеон.</p>	<p>античког Рима</p> <p>Оспособљавање за коришћење историјске карте</p>	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
Гладијаторске борбе.		

ГЕОГРАФИЈА

Сврха програма Географије

Географија је обавезан наставни предмет и изучава се у другом образовном циклусу обавезног образовања и васпитања. Географска знања су значајна компонента опште културе сваког човека. Ученици кроз овај предмет упознају основне објекте, појаве и процесе у простору, њихове узрочно – последичне везе и на основу тога изграђују сопствено географско мишљење о свом завичају, држави, континенту и свету као целини. Настава Географије оспособљава ученике да користе географску карту, раде на терену и самостално проналазе и анализирају изворе географских информација. Кроз стечена знања ученици изграђују свест о значају свих геосфера као еколошког оквира за живот на Земљи и формирају одговоран однос према животној средини. Улога Географије огледа се и у развијању толерантног става према различитим народима, њиховим културама и начину живота.

Циљ наставе географије

Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у међупростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Настава географије треба да допринесе:

- Стицању знања о основним објектима, појавама и процесима у васиони;
 - Картографском описмењавању, употреби географских карата и других извора информација у процесу учења и истраживања у свакодневном животу;
 - Стицање знања о објектима, појавама и процесима у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу;
 - Разумевању узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу;
 - Развијању географског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и процеса у простору и времену;
 - Развијању естетских опажања и осећања проучавањем и упознавањем природних и других феномена у геопростору;
- Развијање ставова о превентиви, заштити и унапређењу животне средине..

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Укупан број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања
1	Увод у Географију	1	1	
2	Васиона и Земља	6	3	3
3	Географска карта	8	5	3
		15	9	6
4	Планета Земља	21	11	10
	- Земљина кретања	4	2	2
	-Унутрашња грађа и рељеф Земље	11	6	5
	-Ваздушни омотач Земље	6	3	3
	УКУПНО	36	20	16

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	БРОЈ ЧАСОВА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
			ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
I Увод -предмет, подела и значај географије	1	-индивидуални -групни -рад у пару -фронтални -ИКТ у настави			
II Васиона и Земља -Васиона: звезде, сазвежђа, галаксије, Млечни пут -Сунчев систем -Сателити: Месец, Месечеве мене, мала	6 (4+2)	-индивидуални -групни -рад у пару -фронтални	ГЕ 1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред ГЕ 1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања	ГЕ 2.2.1 описује небеска тела и њихова кретања	ГЕ 3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика

<p>тела Сунчевог система</p> <p>-Облик и величина Земље</p>					
<p>III Географска карта</p> <p>-Географска мрежа: меридијани/подневци и паралеле/упоредници</p> <p>-Географска ширина и географска дужина</p> <p>-Географска карта: садржај и подела карата према садржају</p> <p>-Математички елементи карте: картографска мрежа; размер, подела карата према размеру</p> <p>-Географски елементи карте и њихово представљање на карти; Мерење на карти и оријентација карте</p>	<p>8</p> <p>(5+3)</p>	<p>-индивидуални</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p>	<p>ГЕ 1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања</p> <p>ГЕ 1.1.2. наводи начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта)</p> <p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p>	<p>ГЕ 2.1.1. одређује стране света у простору и на географској карти</p> <p>ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом</p>	<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p>
<p>IV Планета Земља</p> <p>-Ротација Земље и последице ротације</p> <p>-Револуција Земље и</p>	<p>21</p> <p>(13+8)</p>	<p>-индивидуални</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p>	<p>ГЕ 1.2.3. Именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу) и препознаје њихове основне одлике</p>	<p>ГЕ 2.2.1 описује небеска тела и њихова кретања</p> <p>ГЕ 2.2.2. разликује и објашњава географске</p>	<p>ГЕ 3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика</p>

последице револуције -Постанак и унутрашња грађа Земље -Стене; фосили -Литосферне плоче -Вулканизам и земљотреси -Рељеф: планине и равнице; настанак -Обликовање рељефа дејством спољних сила (реке, таласи, ветар) -Обликовање рељефа дејством спољних сила (лед, вода човек) -Атмосфера: састав, структура, значај -Време: метеоролошки елементи и појаве -Клима: климатски чиниоци и фактори -Загађивање атмосфере		-фронтални		чињенице – објекте, појаве и процесе у литосфери	и њених кретања ГЕ.3.2.2. објашњава физичко географске законитости у географском омотачу и наводи мере за његову заштиту обнову и унапређивање
--	--	------------	--	--	---

Начин остваривања програма (методе и технике)

Програмски садржаји географије резултат су захтева времена, најновијих достигнућа у науци и примерени су развојним способностима ученика.

Наставне теме су логички распоређене, а обрађују садржаје из опште физичке географије пружају ученицима основна знања за брже и лакше разумевање градива.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети око 60% часова за обраду новог градива и око 40% за друге типове часова, укључујући и излазак у природу. Излазак у природу подразумева посматрања и праћења природних појава и процеса .

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информacionих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатка наставног часа и опремљености

кабинета. Избор облика рада је препуштен наставнику. Наставници треба да препознају различите нивое знања ученика; да настоје да побољшају квалитет и проверавају резултате учења.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од стране Министарства просвете и спорта и да се усавршава пратећи акредитоване семинаре и најновију стручну литературу.

МАТЕМАТИКА

Циљ наставе и учења предмета: Циљ наставе и учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основне апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

ИСХОДИ По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> - Израчуна вредност једноставног бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце - одреди и примени NZS и NZD - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке ; - правилно користи речи <i>i, ili, ne, svaki</i> у математичко-логичком 		<p>Први део</p> <p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу. \mathbb{N}_0.</p> <p>Дељење са остатком у скупу \mathbb{N}_0 (једнакост $a = bq + r, 0 \leq r < b$).</p> <p>Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја.</p> <p>Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама.</p> <p>Дељивост са 4 и 25.</p> <p>Дељивост са 3 и 9.</p> <p>Скупови и скуповне операције: унија, пресек, разлика.</p>

<p>смислу</p>	<p>ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ</p>	<p>Други део</p> <p>Прости и сложени бројеви.</p> <p>Ератостеново сито.</p> <p>Растављање природних бројева на просте чиниоце .</p> <p>Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење NZD.</p> <p>Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између NZD и NZS.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; - Опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; - Нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; - Упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; - Преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом; - Правилно користи геометријски прибор; 	<p>ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ</p>	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда.</p> <p>Однос правих у равни; паралелност.</p> <p>Мерење дужине и једнакост дужи.</p> <p>Кружница и круг. Кружница и права.</p> <p>Преношење и надовезивање дужи.</p> <p>Централна симетрија.</p> <p>Вектор и транслације.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; - Нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; - Измери дати угао и нацрта угао задате мере; - Упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно; - Реши једноставан задатак применом основних својстава паралелограма (једнакост 	<p>УГАО</p>	<p>Угао, централни угао, једнакост углова.</p> <p>Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова).</p> <p>Упоредни углови; врсте углова.</p> <p>Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова.</p> <p>Угао између две праве, нормалне праве, унакрсни углови.</p>

наспрамних страница и наспрамних углова)		Углови на трансверзали. Транслација и углови.
<ul style="list-style-type: none"> - Прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други; - Одреди месну вредност цифре у запису децималног броја, - Заокругли број и процени грешку заокругљивања - Израчуна вредност једноставног бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; - Одреди проценат дате величине; - Примени размеруу једноставним животним ситуацијама; - Примени аритметичку средину датих бројева; - Сакупи податке и прикаже их табеларно и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер; 	РАЗЛОМЦИ	<p>Први део</p> <p>Појам разломка облика $a/b (a, b \in N)$.</p> <p>Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима.</p> <p>Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака.</p> <p>Децимални запис броја и преводјење у запис облика $a/b (b \neq 0)$. Упоредјевање бројева у децималном запису.</p> <p>Заокругљивање бројева.</p> <p>Други део</p> <p>Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази. Једначине и неједначине у скупу разломака.</p> <p>Трећи део</p> <p>Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера).</p> <p>Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Идентификује осносиметричне фигуре и одреди њену осу симетрије; - Симетрично преслика тачку, дуж и једноставну фигуру користећи геометријски прибор; - Конструира симетралу дужи, 		<p>Осна симетрија у равни и њене особине.</p> <p>Оса симетрије фигуре.</p> <p>Симетрала дужи и конструкција нормале.</p>

<p>симетралу угла и примењује њихова својства; - Конструира праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој.</p>	ОСНА СИМЕТРИЈА	Симетрала угла.
--	-----------------------	-----------------

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	<p>Ова тема представља природну везу са градивом првог циклуса и у оквиру ње треба проширити и продубити знања која су ученици раније стекли. Обновити својства у скуповима N и N_0 (претходник или следбеник) и подсетити се придруживања бројева тачкама бројевне праве.</p> <p>Кроз разноврсне задатке са изразима, једначинама и неједначинама из свакодневног живота, наставити са изграђивањем појмова пројевних израза, променљива, израз са променљивом и придруживање, користећи при томе и термине израз, формула, исказ. Код једначина и неједначина задржати се на једноставнијим облицима, у циљу усвајања концепта решавања датог проблема. Уочавати примере једноставнијих (функцијских) зависности у разним областима (придруживање по датом правилу бројева – бројевима, бројева – дужима, бројева – површинама и др.). При томе је важно коришћење дијаграма и табела (дијаграм тока алгорита, табела резултата неког пребројавања или мерења и др.). У овом делу се користе и примери са геометријским облицима, у којима се појављује зависност међу величинама.</p> <p>У делу који се односи на дељивост, ученици се подсећају да дељење у скупу природних бројева без остатка није увек могуће. Уводи се дељење са остатком, једнакост $a=bq+r$, $0 \leq r < b$ и скуп могућих остатака. Истичу се својства дељивости и анализира се дељивост збира, разлике и производа.</p> <p>Правила дељивости декадним јединицама и бројевима 2, 5, 4 и 25 се уводе тако да ученици сами откривају законитости и активно се укључују у процес истраживања и учења, док за правила дељивости са 3 и 9 наставник ученике добро изабраним примером води до правила. Такође, ученици треба да уоче и везе између ових правила (нпр. Ако је број дељив са 10, дељив је и са 2 и са 5). На овом узрасту, нагласак је на примени, а не на формалном начину излагања.</p> <p>На конкретним примерима подскупа N_0, уводе се различити начини записивања скупова уз увођење појма празног скупа и бесконачног скупа. Уводе се основни појмови о скуповима и математичком изражавању: скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп, са одговарајућим знацима; скуповне операције: унија, пресек, разлика и одговарајуће ознаке. Коришћењем примера из текућих садржаја, посебно аритметичких и касније геометријских, даље се осмишљавати појам скупа, изграђивати математички језик и уносити прецизност у изражавању. На одговарајућим примерима илустровати математичко-логичку употребу речи: <i>сваки, неки, или, и, не,</i></p>

	<p><i>следи (ако...онда)</i>. Скуповне операције над два скупа се илиструју разноврсним примерима са природним бројевима, уз коришћење Венових дијаграма и без њих. Ученици решавају задатке у којима се скуповне операције примењују на скупове делилаца, односно садржалаца бројева, што представља добар увод за увођење појмова највећи заједнички делилац и најмањи заједнички садржалац.</p> <p>Уводе се појмови простог и сложеног броја, и објашњава се поступак Ератостеновог сита и поступак растављања природних бројева на просте чиниоце и одређивање највећег заједничког делиоца и најмањег заједничког садржаоца, Еуклидов алгоритам (на конкретним примерима) и веза између НЗД и НЗС, и ученици се оспособљавају за њихову примену у проблемским задацима.</p>
<p>ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ</p>	<p>Главни циљ ове теме јесте да успостави природни прелаз на више нивое разумевања геометрије, са нивоа визуелизације(на коме су базирани садржаји геометрије у првом циклусу), на ниво анализирања и апстракције(односно неформалне дедукције). Нови ниво подразумева описивање и репрезентације геометријских објеката на природном и формалном језику, анализирање односа међу објектима. Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење везника <i>и</i>, <i>или</i>, а нарочито <i>ако...онда</i>). Садржаје прате задаци у којима се истиче правилно изражавање, договорено означавање, коректно цртање, и којима се подстиче логичко-комбинаторно размишљање.</p> <p>Полазећи од појмова тачке и праве и односа припадања и распореда уводи се појам дужи и појам полуправе и начини њиховог обележавања. Неформално се истичу очигледне истине које се односе на наведене појмове и односе.</p> <p>Разматра се однос две праве у равни; формулише се као очигледна истина да за сваку праву и тачку ван ње постоји јединствена права која пролази кроз дату тачку и паралелна је датој правој; заједно са овом чињеницом показује се цртање(обичним и троугаоним лењиром) праве паралелне датој правој кроз тачку која јој не припада. Кроз задатке се истиче симетричност и транзитивност паралелности (без увођења тих појмова), као и области на које је подељена рав ан задатим правима. Као посебно важне области (заједно са границом) истичу се троуглови и паралелограми и начини њиховог означавања.</p> <p>Објашњава се практичан значај стандардних јединица мере и потреба за деловима јединица мере. Дужине се изражавају вишеименованим бројевима и истиче се претварање у једноимене најнижих јединица. Једнакост дужи се уводи као једнакост њихових дужина (уз истицање да се једнакост не односи на једнакост дужи као скупова тачака).</p> <p>Уводе се појмови: кружница, круг, центар, полупречник, пречник, лук, тетива и тангента. Однос две кружнице, односно два круга се разматра на конкретним примерима и задацима.</p> <p>Шестар се користи као геометријски инструмент за цртање кружница, упоређивање дужи и операције над њима.</p> <p>Конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање дужи се повезује са мерењем. У</p>

	<p>задацима се користе изломљене линије (отворене и затворене) без експлицитне дефиниције и уводи се појам обима затворене изломљене линије.</p> <p>Централном симетријом пресликавају се тачке, дужи, кружнице, троуглови, квадрати и правоугаоници. Истичу се основне особине централне симетрије и повезују се са особинама паралелограма.</p> <p>Уводе се појмови усмерених дужи и вектора (интезитет, правац, смер). Транслацијом („паралелним преношењем“) пресликавају се тачке, дужи, кружнице, троуглови, квадрати и правоугаоници и остале једноставне фигуре, користећи при томе геометријски прибор. Истичу се основне особине транслагације и повезују се са особинама паралелограма.</p>
<p style="text-align: center;">УГАО</p>	<p>Угаону линију уводимо као унију две полуправе са заједничким почетком. Ако угаона линија није опружена, истиче се разлика између конвексне и неконвексне области у зависности од тога да ли та област садржи или не садржи дуж чији су крајеви на крацима. Угао се уводи као унију угаоне линије и једне од поменутих области, али даља разматрања су ограничена само на конвексне углове. Уводи се означавање углова малим словима грчког алфавета. Користећи се механичким моделима (кретање клатна, лепеза и сл.) мотивише се придруживање кружних лукова (и одговарајућих тетива) угловима. Једнаки углови уводе се као углови чије су одговарајуће тетиве у круговима једнаких полупречника једнаке. На ово објашњење надовезује се и конструктивно преношење углова помоћу шестара и лењира, а затим и конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова.</p> <p>Код ученика се развија вештина мерења и цртања углова помоћу шестара. Повезује се једнакост углова са једнакошћу њихових мера. Уводе се делови степена (минуте и секунде) и поступци сабирања и одузимања мера углова.</p> <p>Објашњава се једнакост унакрсних углова и уводи се нормалност правих. Ученици се оспособљавају да цртају нормалу на праву из дате тачке употребом троугаоног лењира, а након истицања нормалности тангенте и одговарајућег полупречника, и за цртање тангенте на кружницу у задатој тачки кружнице. Објашњава се шта се подразумева под растојањем тачке од праве. Под углом између правих које нису међусобно нормалне подразумевати одговарајући оштар угао.</p> <p>Истичу се углови које образује трансверзала две паралелне праве. Када трансверзала није нормална на паралелним правама, добијени углови деле се на оштре и тупе и истиче се да су сви углови исте врсте међусобно једнаки.</p> <p>Обнавља се једнакост наспрамних страница паралелограма, и изводи једнакост наспрамних углова паралелограма. Објашњава се шта се подразумева под растојањем између две паралелне праве. Истичу се односи углова са паралелним крацима.</p>
<p style="text-align: center;">РАЗЛОМЦИ</p>	<p>Појам разломка, као дела целине, ученици су упознали у првом циклусу. На почетку се уводе појмови правога односно неправог разломка, као и мешовитог броја.</p> <p>Претварање мешовитог броја у неправи и обрнуто, повезује се са поступком дељења са остатком.</p>

Геометријску интерпретацију ненегативних рационалних бројева уводимо помоћу бројевне полуправе. Примери за то треба да буду разноврсни, имениоци разломака не треба да буду већи од 10, а ученици треба да схвате важност избора јединичне дужи за прецизно приказивање датих разломака. Бројевна полуправа се може користити за упоређивање разломака.

Проширивање и скраћивање разломака се уводи на основу особине количника да се он не мења када се дељеник и делилац помноже, односно поделе истим бројем различитим од нуле. Скраћивање разломка до несводљивог повезује се са познатим поступком налажења највећег заједничког делиоца бројиоца и имениоца. На примерима се показује да се скраћивање може извести и поступни, али да је претходни поступак ефикаснији.

Ученици се упознају са различитим начинима упоређивања разломака. Примери који се користе илустровани су помоћу кружних исечака или фигура у квадратној мрежи и на тај начин се овај део теме повезује са темама из геометрије (нпр. угао и мерење угла). Увођење децималног записа разломка и њихово приказивање на бројевној полуправој повезује се са мерењем дужине, масе и запремине течности, коришћењем примера из свакодневног живота. Превођење разломака у децимални запис започиње се са разломцима који се могу свести на децималне разломке, а након тога се уводи појам периодичног децималног записа.

Сабирање и одузимање разломака уводи се свођењем на заједнички именилац, с тим што на почетку треба инсистирати на најмањем заједничком садржаоцу. Множење разломака најлакше је илустровати у квадратној мрежи нпр. преко површине правоугаоника. Пре дељења разломака ученици се упознају са појмом реципрочне вредности разломка и природног броја. Само дељење се уводи помоћу једноставних примера дељења разломака природним бројевима и на крају се уопштава да је дељење разломком исто што и множење његовом реципрочном вредношћу.

Код сабирања, одузимања и множења децималних бројева користи се аналогија са извођењем истих операција са природним бројевима. Код дељења уводи се прво дељење децималног броја природним, а након тога, кроз добро одабране примере, показује се како се дељење децималних бројева своди на претходни случај.

Ученици се упознају са чињеницом да особине рачунских операција које су важиле у скупу природних бројева, важе и у скупу разломака. Код израза се треба задржати на примерима који нису сувише сложени, јер је циљ увежбавање извођења рачунских операција и примена њихових особина. Приликом обраде једначина и неједначина треба се задржати на једноставнијим примерима и користити аналогију са решавањем једначина и неједначина у скупу природних бројева. Треба имати у виду да су исходи који се односе на изразе, једначине и неједначине развојног типа, односно исходи који се развијају и током накресних разреда.

Веома важан део ове теме су проблемски – текстуални задаци у којима се користе разломци и децимални запис разломака, помоћу којих се подстиче развој логичког начина мишљења. Могу се обрадити и разни проблеми из свакодневног живота, нпр. планирање кућног буџета којим се, поред увежбавања операција са децималним

	<p>записом бројева, ствара и основа за развој финансијске писмености, а има и своју васпитну ноту.</p> <p>У делу који се односи на примену, ученици се оспособљавају да процентни запис разломка, аритметичку средину и размеру повежу са проблемима из свакодневног живота (попусти, поскупљења, подела новца у одређеној размери, израчунавање просечне оцене, висине или примена аритметичке средине у спорту).</p> <p>Увођење процентног записа разломка се обрађује кроз визуелне представе на дијаграмима (најпре квадрата подељеног на стотине, а затим произвољног правоугаоника, правилног многоугла или круга) и кроз ситуације у којима се проценат појављује, као што су изражавање снижења или поскупљења неког производа, најпре 25%, 50% и 75%, а након разумевања појма и концепта, и за било коју другу вредност. Кроз примере уједно се увежбава и превођење разломака у децимални и процентни запис, кроз примере који изискују овакву врсту записа бројева.</p> <p>Аритметичка средина се обрађује и вежба на конкретним примерима (оцене у дневнику, спорт, кроз истраживачке задатке и сл.).</p> <p>Важно је правилно формирање и разумевање појма размере. Ученици се оспособљавају за њено коришћење у пракси: при цртању и читању разних планова и графикана; при одређивању растојања; при решавању проблема поделе у датој размери и при повећању и смањивању слика. Обрада овог градива подређена је практичном циљу, уз повезивање с већ упознатим садржајима математике и других предмета.</p> <p>Ова област је погодна за развијање различитих других компетенција, кроз задатке који би од ученика изискивали различите врсте истраживања. Резултате истраживања ученици треба да представљају графички и на тај начин стекну осећај за упоређивање разломака у различитим записима. За исход који се односи на прикупљање података и приказивање података у табели или кружног дијаграму не постоји одговарајући садржај, јер је предвиђено да се на остваривање овог исхода ради током реализације целе теме.</p>
<p>ОСНА СИМЕТРИЈА</p>	<p>Код увођења појма осне симетрије од велике важности су: примери који се ученицима дају на непосредно посматрање и експериментисање и питања која ученицима постављамо како би дошли до њихових основних представа о најваљнијим карактеристикама осне симетрије.</p> <p>Примере са осном симетријом започињемо на квадратној мрежи са осам симетрије које су идентичне са линијама мреже, са циљем да ученици самостално дођу до основних особина осне симетрије, а затим се прелази на примере без квадратне мреже. Осном симетријом се пресликава тачка, дуж, круг, троугао, квадрат и правоугаоник, а приликом цртања користи се геометријски прибор.</p> <p>Појам осносиметричне фигуре се усваја интуитивно, што значи да се низом примера указује да постоје фигуре које имају једну или више оса симетрије и фигуре које немају</p>

	ту особину.
--	-------------

	Ученике научити да користећи геометријски прибор, конструишу симетралу дужи, симетралу угла, нормалу из тачке на праву и примене њихове особине у проблемским задацима.
--	---

ОПШТЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ:

Ученик је на крају обавезног образовања кроз наставу математике усвојио основне математичке концепте (нумеричке, алгебарске, геометријске, статистичке), овладао је основним математичким процесима (расуђивањем, комуникацијом, повезивањем, применом, моделовањем) и вештинама (рачунањем, алгебарским поступцима, мерењем, просторном визуелизацијом, радом са подацима, проценом, коришћењем калкулатора и информационо-комуникационим технологијама) потребним за даље школовање и живот. Оспособљен је да анализира и тумачи природне и друштвене појаве, решава проблеме и доноси одлуке у свакодневном контексту. Комуницира користећи математички језик, користи информационо-комуникационе технологије и друга средства.

Основни ниво

Решава проблеме и доноси одлуке у једноставним ситуацијама када је захтев јасно формулисан и сви релевантни подаци непосредно дати. Користећи основне елементе математичког језика, једноставне математичке поступке и информационо-комуникационе технологије саопштава решење проблема или донету одлуку.

Средњи ниво

Решава проблеме и доноси одлуке у познатом контексту, при томе прикупља, селекује податке и примењује одговарајуће математичке поступке. Образлаже решење проблема или донету одлуку. Тумачи природне и друштвене појаве користећи математичке концепте, процесе и вештине.

Напредни ниво

Решава проблеме, доноси одлуке и процењује могућности у реалним ситуацијама и при чему бира и вреднује пут и начине решавања. Критички анализира природне и друштвене појаве користећи математичке концепте, процесе и вештине. Аргументује своје ставове и дискутује користећи математички језик.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Специфичне предметне компетенције су: математичко знање и резонување, примена математичких знања и вештина на решавање проблема и математичка комуникација.

Основни ниво

Примењује једноставне математичке поступке када су сви подаци непосредно дати. Примењује основна математичка знања на решавање једноставних ситуација из свакодневног живота. Решава проблеме у једноставном контексту који се свде на једноставан рачун, решавање једначина, мерење, цртање и рад са подацима. Разуме основе писане и усмене математичке комуникације.

Средњи ниво

Примењује математичке концепте, процесе и вештине у различитим ситуацијама. Бира оптималне начине решавања проблема користећи нумеричке, алгебарске и геометријске методе. Анализира податке користећи основне статистичке методе. Уме да користи одговарајуће средство ИКТ за организацију и обраду података. Разуме захтеве сложенијих математичких задатака и решава их. Одговарајућим математичким појмовима и симболима саопштава своје ставове.

Напредни ниво

Бира математичке поступке за решавање проблема и доноси закључке. Истражује различите начине решавања проблема. Уме да примени математичка знања у анализи сложених природних и друштвених појава. Приликом решавања проблема уме да одабере средство ИКТ и да га користи на одговарајући начин. Разуме и користи формални математички језик. Уме да критички дискутује о добијеним резултатима и

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Географија: Повезати појам географске ширине и дужине са појмом угла, користити примере за размеру карте

Физичко васпитање: Приликом учења децималних записа бројева давати примере из физичког васпитања, рецимо трчање на 100 метара, скок у даљ...

Ликовна култура: Коришћење геометријских објеката у сликарству...

Информатиком и рачунарством, техником и технологијом, српским језиком анализира их.

УПУТСТВО ЗА ФОРМАТИВНО И СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА:

Процес праћења и вредновања наставе и учења почиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази (иницијално тестирање). Постигнућа ученика и степен остварености исхода се сагледају кроз свакодневно посматрање, активност на часу, домаће задатке, учествовање у разговору и дискусији, самоевалуацију и евалуацију током појединих часова, самосталан рад, рад у групи, тестове, писане провере, усмено испитивање, писмене задатке. Свака од ових активности је добра прилика за праћење напредовања и давање повратне информације.

НАЧИНИ ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржајаи све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

БИОЛОГИЈА

Циљ предмета: Циљ наставе биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активност и ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
1. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОГ СВЕТА (34 часа)								
<ul style="list-style-type: none"> Жива бића, нежива природа и биологија. Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће. Једноћелијски и вишећелијски организми. Основе класификације: главни (морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића) Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса. Дисање као размена 	<p>- истражује особине живих бића по познатој процедури и води рачуна о безбедности током рада</p> <p>- групише жива бића у 5 царстава према њиховим заједничким особинама</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Раду великој групи</p> <p>Раду малим групама</p> <p>Раду у пару</p>	<p>Вербално-текстуална</p> <p>Илустративно-демонстративна</p> <p>Метода практичних радова</p>	<p>Монолог</p> <p>Дијалог</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Уочавање</p> <p>Лабораторијске вежбе</p> <p>Цртање</p> <p>Посматрање</p> <p>Организација</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Илустрације</p> <p>Енциклопедије</p> <p>Компјутер</p> <p>Пројектор</p> <p>Образовни софтвери</p> <p>Лабораторијски материјал</p>	<p>рода и друштво</p> <p>графија</p> <p>орија</p> <p>форматика и рачунарство</p> <p>ематика</p> <p>ника и технологија</p> <p>овна култура</p> <p>ски језик</p> <p>лески језик</p> <p>ематика</p> <p>ичко и здравствено васпитање</p>		IX-XII

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активност и ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<p>гасова у различитим срединама.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Излучивање. • Надражљивост. • Покретљивост – кретање. • Размножавање: бесполно и полно. <p>Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.</p>								

2. ЈЕДИНСТВО ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА (11 часова)

<ul style="list-style-type: none"> • Живот у воденој и копненој средини - изглед, прилагођености на начин живота • Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота • Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота <p>Живот под земљом – изглед, прилагођености на начин живота</p>	<p>- идентификује основне прилагођености спољашње грађе</p> <p>живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење</p> <p>- једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Рад у великој групи</p> <p>Рад у малим групама</p> <p>Рад у пару</p>	<p>Вербално-текстуална</p> <p>Илустративно-демонстративна</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Експериментална метода</p>	<p>Монолог</p> <p>Дијалог</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Уочавање</p> <p>Лабораторјске вежбе</p> <p>Цртање</p> <p>Посматрање</p> <p>Организација</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Илустрације</p> <p>Енциклопедије</p> <p>Компјутер</p> <p>Пројектор</p> <p>Образовни софтвери</p> <p>Лабораторијски материјал</p> <p>Часопис</p>	<p>рода и друштво графија</p> <p>орија</p> <p>форматика и рачунарство</p> <p>ематика</p> <p>ника и технологија</p> <p>овна култура</p> <p>ски језик</p> <p>лески језик</p> <p>ематика</p> <p>ичко и здравствено васпитање</p>		XII-II
--	---	--	---	--	---	---	--	--------

3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА (7 часова)

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активност и ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<ul style="list-style-type: none"> Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака. Разлике полног и бесполног размножавања у настанку варијабилности. Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке. Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију. 	<p>- прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке</p> <p>- разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота</p> <p>- поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате</p> <p>- користи доступну ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Рад у великој групи</p> <p>Рад у малим групама</p> <p>Рад у пару</p>	<p>Вербално-текстуална</p> <p>Илустративна-демонстративна</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Експериментална метода</p>	<p>Монолог</p> <p>Дијалог</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Уочавање</p> <p>Лабораторјске вежбе</p> <p>Цртање</p> <p>Посматрање</p> <p>Организација</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Илустрације</p> <p>Енциклопедије</p> <p>Компјутер</p> <p>Пројектор</p> <p>Образовни софтвери</p> <p>Лабораторијски материјал</p> <p>Часопис</p>	<p>рода и друштво</p> <p>графија</p> <p>орија</p> <p>форматика и рачунарство</p> <p>ематика</p> <p>ника и технологија</p> <p>овна култура</p> <p>ски језик</p> <p>ески језик</p> <p>ематика</p> <p>ичко и здравствено васпитање</p>		II-III
4. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ (12 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> Жива бића из непосредног окружења. Позитиван и негативан утицај 	<p>- доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p>	<p>Вербално-текстуална</p> <p>Илустративна-</p>	<p>Монолог</p> <p>Дијалог</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Табла</p>	<p>рода и друштво</p> <p>графија</p> <p>орија</p> <p>форматика</p>		IV-V

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активност и ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<p>људи на жива бића и животну средину..</p> <ul style="list-style-type: none"> Заштита живих бића и животне средине. Пројекат очувања природе у мом крају. Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње). 	<p>човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи</p> <p>- направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу</p> <p>- предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин</p> <p>- илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава</p>	<p>Рад у великој групи</p> <p>Рад у малим групама</p> <p>Рад у пару</p>	<p>демонстративна</p> <p>Метода практичних радова</p> <p>Експериментална метода</p>	<p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Уочавање</p> <p>Лабораторјске вежбе</p> <p>Цртање</p> <p>Посматрање</p> <p>Организација</p>	<p>Креда</p> <p>Илустрације</p> <p>Енциклопедије</p> <p>Компјутер</p> <p>Пројектор</p> <p>Образовни софтвери</p> <p>Лабораторијски материјал</p> <p>Часопис</p>	<p>и рачунарство</p> <p>ематика</p> <p>ника и технологија</p> <p>овна култура</p> <p>ски језик</p> <p>лески језик</p> <p>ематика</p> <p>ичко и здравствено васпитање</p>		
<p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ (8 часова)</p>								
<ul style="list-style-type: none"> Здрава исхрана и унос воде. 	- идентификује	Фронтални	Вербално-	Монолог	Уџбеник	рода и друштво		V-

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активност и ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<ul style="list-style-type: none"> Енергетски напици Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. Физичка активност и здравље. Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе. 	елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања	Индивидуални Рад у великој групи Рад у малим групама Рад у пару	текстуална Илустративна-демонстративна Метода практичних радова Експериментална метода	Дијалог Анализа Синтеза Уочавање Лабораторјске вежбе Цртање Посматрање Организација	Табла Креда Илустрације Енциклопедије Компјутер Пројектор Образовни софтвери Лабораторијски материјал Часопис	графија орија форматика и рачунарство ематика ника и технологија овна култура ски језик лески језик ематика ичко и здравствено васпитање		VI

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм биологије за пети разред је део спиралног наставног програма биологије за основну школу и оријентисан је на остваривање исхода.

Спирални наставни програм подразумева да у сваком разреду из сваке области ученик усваја мању количину информација, до којих долази самостално уз подршку наставника. У сваком наредном разреду количина информација – знања се по мало повећава, при чему се ново знање повезује са знањем и искуством стеченим у претходном разреду, уз постепено појачавање захтева, у смислу логичких и методолошких операција. На тај начин се знање постепено проширује и продубљује, односно гради.

Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика у пет области предмета: порекло и разноврсност живота, јединство грађе и функције као основа живота, наслеђивање и еволуција, живот у екосистему и човек и здравље. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и ревидираним стандардима.

Исходи не прописују структуру, садржаје и организацију наставе, као ни критеријуме и начин вредновања ученичких постигнућа. За израду исхода коришћена је Блумова ревидирана таксономија. Исходи су формулисани на нивоу примене.

Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода биологије је настава усмерена на учење у школи, што значи да ученик треба да учи:

смислено: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета;

проблемски: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема;

дивергентно: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине;

критички: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената;

кооперативно: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

Учећи на овај начин, ученик стиче нове вредности јер наставник поставља другачије захтеве.

Нове вредности:

- *Употреба знања*
- *Анализа знања*
- *Синтеза знања (стваралачко мишљење)*
- *Вредновање знања (критичко мишљење)*

Захтеви које наставник поставља ученику у настави:

- *Искористи у новој ситуацији*
- *Уреди по задатом критеријуму*
- *Планирај решење*
- *Реши проблем*
- *Смисли нову примену*
- *Какав је твој став*
- *Наведи аргументе за свој став*

Недељни фон часова: **1**

Годишњи фонд часова: **36 часова**

Циљ наставе и учења предмета: Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање студената за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Програм наставног предмета информатика и рачунарство, у другом циклусу основног образовања и васпитања, организован је по спиралном моделу и оријентисан је на остваривање исхода. Исходи говоре о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи овај предмет. Представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности студената у три тематске целине: ИКТ, Дигитална писменост и Рачунарство.

ИСХОДИ	ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none">- Наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу- Правилно користи ИКТ уређаје- Именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја- Прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса- Прилагоди радно окружење кроз основна подешавања- Креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)- Креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)- примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа- Креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички)- сачува и организује податке- разликује основне типове датотека	<p>1. ИКТ</p> <p>(9)</p>	<ul style="list-style-type: none">- Предмет изучавања информатике и рачунарства.- ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера.- Подешавање радног окружења.- Организација података.- Рад са сликама.- Рад са текстом.- Рад са мултимедијом.- Рад са презентацијама.

<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине - разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на Интернету - реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем Интернета - приступа Интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај - информацијама на интернету приступи критички - спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на Интернету - објасни појам ауторских права и разликује основне лиценце за дељење садржаја - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем -рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на Интернету 	<p>2. ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p> <p>(5)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин - Правила безбедног рада на Интернету - Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја - Заштита приватности личних података - Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом
<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке - схвати математичко-логички смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" - зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски - наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу - сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио и алгоритам пројекта - анализира и дискутује програм - проналази и отклања грешке у програму 	<p>3. РАЧУНАРСТВО</p> <p>(16)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика; речи „и“, „или“, „не“, „сваки“, „неки“, „ако...онда“. - Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам. - Увод у тему програмирања. - Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање. - Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком,

		<p>видеом.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Програм-категије, блокови, наредбе, инструкције. - Програмске структуре (линијска, циклична, разграната)
<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта - наведе кораке и опише поступа решавања пројектног задатка - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен - поставља резултат свог рада на Интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника 	<p>4. ПРОЈЕКТНА НАСТАВА</p> <p>(6)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења - Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима - Представљање резултата пројектног задатка

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)
<p>1. ИКТ</p> <p>(9)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Фронтални, индивидуални, групни (у пару) - Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојеће знање ученика о ИКТ проширити користећи различите изворе знањанавођењем примера примене ИКТ-а. - Ученике информативно упознати са предметом изучавања информатике и рачунарства познатим примерима. - Увести појмове хардвер и софтвер. Скренути пажњу на правилно руковање ИКТ уређајима. - Појам оперативни систем увести кроз повезивање претходног искуства. Нагласити који

	<p>оперативни систем користе рачунари на којима ће радити у школи.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кроз демонстрацију и личну активност ученика, скренути пажњу на правила која важе у кабинету и у раду са рачунарима и опремом. - Кроз конкретне примере објаснити појам датотеке и неопходност организације датотека у рачунару: чување и проналажење, премештање или брисање (поменути "Корпу за отпатке"). - Креирање и уређивање дигиталне слике / цртеже коришћењем расположивих алата изабраног програма. - При раду са текстом применити основне алатке за уређивање и обликовање текста. Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма и инсистирати на примени правописа. -Снимање звука и видео-записа, сходно могућностима, (камера, микрофон, звучници, мобилни телефони, итд). -При изради мултимедијалних презентација применити основне алатке за уређивање и обликовање садржаја. У програму за израду мултимедијалних презентација користити раније креиране звучне и видео записе.
<p>2. ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p> <p>(5)</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Фронтални,индивидуални и групни (у пару) - При реализацији тематске целине Дигитална писменост појаснити ученицима шта значи коришћење ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, и нагласити да то није обавеза само ИТ стручњака већ свих корисника. Демонстрирати функције антивирусног програма и заштитног зида. - Анализирати са ученицима од каквог су материјала направљени ИКТ уређаји, да ли се такви материјали могу рециклирати и на које све начине се могу одлагати дигитални уређаји који нису у употреби, у циљу заштите животне средине. - Проверити са ученицима њихова досадашња искуства у коришћењу веб-прегледача (читача, браузерa). Разговарати о сајтовима претраживачима и начинима претраге, увести појмове аутор и ауторска права и навести основне лиценце. – Претрагу интернета и одабир релевантних страница из приказаних резултата претраге. (Како проналазимо, бирамо и преузимамо информације? Како стварамо (онлајн апликације)? Како размењујемо информације и сарађујемо на интернету?) - На унапред припремљеном скупу веб-страна кроз дискусију о процени информација пронађених на интернету (публика којој је сајт намењен, аутор, тачност / прецизност,

	<p>објективност, актуелност и интернет адреса) подстицати развој критичког мишљења ученика.</p> <p>- Упознати ученике са правилима понашања на интернету (енг. netikette). За утврђивање и појашњавање ове теме, организовати квизове и радионице (на теме безбедно - небезбедно, пожељно – непожељно понашање на интернету) као и симулације небезбедних ситуација са акцентом на то како је пожељно реаговати у датим ситуацијама (кроз играње улога и сл.).</p> <p>- У корелацији са другим предметима (физичко и здравствено васпитање) велику пажњу посветити томе како уређаји које свакодневно користе (рачунар, телефон, таблет ...) могу лоше да утичу на њихово здравље при чему их треба водити ка ситуацијама на које их родитељи свакодневно подсећају (лоше држање, дуго гледање у екран, ...). Посебну пажњу посветити развоју свести код ученика о времену у току дана, утрошеном на рад са технологијом и могућим развојем зависности од технологије.</p>
<p>3. РАЧУНАРСТВО</p> <p>(16)</p>	<p>- Фронтални, индивидуални, групни (у пару)</p> <p>- Реализација теме може се започети приказивањем мотивационих филмова о програмирању. Увести појмове: програм и програмирање. Демонстрирати готове анимације и рачунарске игре ради развијања свести и побуђивања мотивације да ученици сами могу да креирају своје игрице. Одабрати пример игрице за анализу (на пример са портала www.code.org), као и друге мотивационе материјале из сличних образовних извора) са циљем упознавања студената са корацима у решавању једноставних проблемских задатака. Увести појам алгорита при решавању најједноставнијег проблема.</p> <p>-У међупредметној координацији са предметом математика, увести математичко-логичке појмове које леже у основи информатике и рачунарства: скуп, елементи, подскуп, једнакост скупова, празан скуп (са одговарајућим знацима);</p> <p>- На подесним примерима илустровати математичко-логичку употребу речи: сваки, неки, или, и, не, следи (ако ... онда). Ученици усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно закључивање, правилно коришћење везника "и", "или", а нарочито "ако ... о</p> <p>- Визуелно програмирање (Scratch, Stencil, AppInventor, Alice ,... које треба да омогући алгоритајско решавање проблема и основе програмирања.</p> <p>У зависности од изабраног програмског окружења прилагодити сва следећа објашњења специфичностима тог алата.</p> <p>- Демонстрирати поступке: избор објеката (нагласак на библиотеке), слагање блокова по принципу "превуци-и-пусти" и покретање програма.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Демонстрирати на сваком примеру следеће технике: креирање пројекта. - Демонстрирати и указивати на разноврсне функционалности доступне у палетама блокова. - Кроз активну наставу и укљученост у процес креирања програма од првих часова, ученици ће постепено усвојити потребне појмове, знања и вештине. <p>Анализирати са ученицима карактеристике појединих структура и оправданост примене у појединим ситуацијама.</p> <p>Поступак корак по корак до решења проблема, треба да послужи за систематизацију поступка израде пројекта.</p>
<p>4. ПРОЈКТНА НАСТАВА</p> <p>(6)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Фронтални, индивидуални, групни - Ради развијања међупредметних компетенција и остваривања корелације са другим предметима, реализовати са ученицима најмање два пројектна задатка, један из области ИКТ и Дигитална писменост и други из области Рачунарство (договорити се са ученицима и наставницима других предмета, који покривају област изабране теме). - При реализацији првог пројектног задатка ставити нагласак на разради пројектног задатка - од израде плана до представљања решења. - Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложеносту теме, расположивим ресурсима - Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. - Циљ је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, вршњачког учења, вредновања и самовредновања достигнућа. - Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета - Дobar пример сумирања научених поступака је израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су: текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл. <p>Идеја за пројектни задатак може бити и израда квиза и теста за проверу знања, понављање, утврђивање, систематизацију градива из целог предмета.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ученици пре прикупљања материјала израђују сценарио (причу или алгоритам за конкретан задатак), разрађују кораке и описују поступак решавања пројектног задатка. - Део задатка је и чување материјала употребљеног за решавање пројектног задатка. Очекивани продукт пројектног задатка је мултимедијални садржај у форми: стрипа, анимације, игрице и сл.

	- Напреднији ученици могу израдити алгоритам и програм за решавање конкретног проблемског задатка
--	---

КЉУЧНЕ РЕЧИ ПО ОБЛАСТИМА:

1. **ИКТ:** Информатика и рачунарство – ИКТ – хардвер – софтвер – оперативни систем – кориснички програм – датотека
2. **Дигитална писменост:** ИКТ уређаји – рециклажа – ауторска права – зависност од технологије – заштита – одговорно и безбедно
3. **Рачунарство:** програм – програмирање – алгоритам – визуелно програмирање – блок – скрипта - ИКТ - рачунар - екстерни уређаји
4. **Пројектна настава:** пројекат – фазе пројекта – сценарио – мултимедијални садржај

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1. Рад с подацима и информацијама
2. Решавање проблема
3. Сарадња
4. Дигитална компетенција
5. Одговоран однос према здрављу
6. Компетенција за учење
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Естетичка компетенција
9. Комуникација
10. Одговоран однос према околини
11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Заступљеност компетенције по наставним областима:

ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Рад с подацима и информацијама	Решавање проблема	Сарадња	Дигитална компетенција	Одговоран однос према здрављу	Компетенција за учење	Одговорно учешће у демократском	Естетичка компетенција	Комуникација	Одговоран однос према окоolini	Предузимљивост и оријентација ка
ИКТ		*	*	*	*		*		*	*		*
Дигитална писменост		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Рачунарство		*	*	*	*		*		*	*		*
Пројектна настава		*	*	*		*	*	*	*	*	*	*

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Битно је напоменути да постоји корелација са свим наставним предметима коју је најлакше остварити при изради пројеката. Са којим предметима ће бити остварена корелација превасходно зависи од теме и свеобухватности пројекта.

Рад из било ког предмета треба умети добро електронски презентовати, употпунити табелама и сликама, повезати више докумената у један; затим, обрађивање нове теме и нових појмова захтева претраживање литературе, за шта Интернет буде прва асоцијација; затим, могуће је

повезати музичку културу и информатику кроз обраду звука или ликовну културу и информатику кроз електронску изложбу слика или повезати неки страни језик, историју и информатику кроз презентацију, као виртуелну историјску шетњу одређеним градом, урађеном на задатом страном језику. Математика, физика и хемија са информатиком могу да остваре најјачу везу када ученици савладају неки програмски језик, тако што, решавајући неки рачунарски проблем истовремено решавају и неки физички или хемијски, док је математика све време присутна. На темељима Информатике и рачунарства ученици, дакле, могу врло квалитетно и успешно да савлађују градива других предмета, истовремено решавајући проблеме из различитих области, постајући тако прави креативни истраживачи.

ИКТ

енглески језик, српски језик, историја, географија, биологија, математика, ликовно.

ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ

енглески језик, српски језик, историја, географија, биологија, математика, ликовно, физичко и здравствено васпитање.

РАЧУНАРСТВО енглески језик, математика , сви предмети кроз програмирање квиза.

ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА УЧЕНИЧКИХ ПОСТИГНУЋА (ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА)

Праћење ученика се остварује кроз:

- посматрање;
- праћење ангажовања ученика;
- белешке;
- задовољство ученика на часу;
- практичне вежбе на рачунару
- иницијалне тестове
- представљање резултата пројектног задатка, дискусија и процена/самопроцена урађеног (обезбеђују се услови за што успешније излагање, усмеравање дискусије и евалуација урађеног са прецизном повратном информацијом)

ПРОВЕРА ОСТВАРЕНОСТИ СТАНДАРДА УЧЕНИЧКИХ ПОСТИГНУЋА (ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА)

Провера остварености стандарда ученичких постигнућа (остварености исхода)				
Шта пратимо		Поступак и инструменти оцењивања	Критеријуми	Време
Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених исхода постигнућа у току савладавања програма предмета	Процењују се: вештине разумевања, примена и вредновање научених поступака и процедура;	- Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника - Писане и онлајн	<ul style="list-style-type: none"> • Број јављања: • Број успешно реализованих задатака 	Свакодневно бележење током године
	рад са подацима и рад на различитим врстама тестова;		Учесталост по месецима	Пресек стања по тромесечју
			Свеобухватност одговора	

	<p>вештине, руковање алатима и технологијама и извођење радних задатака.</p>	<p>провере, свеска евиденције</p> <p>- Групни рад (посматрање наставника, излагање група), свеска евиденције</p> <p>Рад у пару (посматрање наставника, излагање парова), свеска евиденције</p> <p>-Сналажење у апликацијама програмима</p>	<p>Сналажење у одговарајућим и намеским програмима и апликацијама</p> <p>Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p> <p>Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...)</p> <p>Степен знања свих чланова групе</p> <p>Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (апликација, табела...)</p>	<p>По потреби, бар једном у полугодишту</p> <p>Свакодневно током године праћење/ пресек стања за тромесечје</p> <p>На крају наставне године</p> <p>Након сваке теме</p> <p>По потреби</p> <p>На крају школске године</p>
<p>Ангажовање ученика у настави</p>	<p>Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима</p>	<p>Вођење евиденције од стране наставника о:</p> <p>-Броју јављања на часовима</p> <p>-Броју успешности у групном раду, раду у пару</p> <p>-Учешћу на такмичењима</p> <p>-Несебичном пружању помоћи другим ученицима..</p>	<p>Све што је рађено на часу налази се у свескама или фолдерима или у облаку, друпбоксу (у зависности од захтева)</p> <p>Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)</p>	<p>Пресек стања по тромесечјима</p>

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Недељни фонд часова: **2**

Годишњи фонд часова: **72 часа**

Циљ наставе и учења предмета: Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа преузимаљиво и иницијативно.

Наставни предмет техника и технологија намењен је развоју основних техничких компетенција ученика ради његовог оспособљавања за живот и рад у свету који се технички и технолошки брзо мења. Један од најважнијих задатака је да код ученика развија свест о томе да примена стечених знања и вештина у реалном окружењу подразумева стално стручно усавршавање и целоживотно учење, као и да је развијање преузимаљивости један од важних предуслова личног и професионалног развоја.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<ul style="list-style-type: none"> • По завршетку ове теме ученик треба да: • зна да опише улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање • разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју • наводи занимања у области технике и технологије • процењује сопствена интересовања у области технике и технологије • организује радно окружење у кабинету • правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу 	1. Животно и радно окружење (6)	<ul style="list-style-type: none"> - Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења. - Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије. - Правила понашања и рада у кабинету. - Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду. - Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.
<p>По завршетку ове теме ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процени како би изгледао живот људи без саобраћаја • класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени • наводи професије у подручју рада саобраћај • направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија • разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила • правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају • користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима • аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник • повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика • одговорно се понаша као путник у возилу • показује поштовање према другим учесницима у саобраћају • анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује 	2. Саобраћај (14)	<ul style="list-style-type: none"> - Улога, значај и историјски развој саобраћаја. - Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени. - Професије у подручју рада саобраћај. - Употреба информационих технологија у савременом саобраћају - Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања. - Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон. - Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају. - Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.

<p>ризично понашање пешака и возача бицикла</p>		
<p>По завршетку ове теме ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет • правилно чита технички цртеж • преноси податке између ИКТ уређаја • примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару • користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима • користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима • преузима одговорност за рад • представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер 	<p>3. Техничка и дигитална писменост</p> <p>(16)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар). - Формати цртежа (A3, A4). Размера. - Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија). - Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника). - Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност). - Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање). - Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, смартпхоне, дигитални фотоапарат). - Апликација за дигиталну обраду слике. - Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолуције слике, издвајање дела слике. - Креирање документа у програму за обраду текста. - Форматирање текста, уметање слике и графике. - Интернет претрага и приступ онлине ресурсима.
<p>По завршетку ове области ученик треба да:</p>	<p>4. Ресурси и</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Природни ресурси на Земљи: енергија и

<ul style="list-style-type: none"> • повезује својства природних материјала са применом • објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже • сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета • правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) • направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом • самостално израђује једноставан модел 	<p align="center">производња</p> <p align="center">(20)</p>	<p>материјали.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине). - Врсте, својства и примена природних материјала. - Технологија прераде и обраде дрвета. - Технологија прераде и обраде коже. - Текстилна технологија. - Технологија производње папира. - Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање). - Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.
<p>По завршетку ове области ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе • одабира материјале и алате за израду предмета/модела • мери и обележава предмет/модел • ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате • користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења • самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ • показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха • планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова 		<ul style="list-style-type: none"> - Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата. - Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа. - Тимски рад и подела задужења у тиму.

<ul style="list-style-type: none"> • активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима • пружи помоћ у раду другим ученицима • процењује остварен резултат и развија предлог унапређења 	5. Конструкторско моделовање (16)	
---	--	--

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)
1. Животно и радно окружење (6)	<p>- Фронтални, индивидуални, групни (у пару)</p> <p>- Различитим методама, подстичући истраживачки начин рада, постојеће знање ученика о техници и технологији проширити користећи различите изворе знања. Развој технике повезивати са историјским епохама и догађајима.</p> <p>-Упознавање подручја човековог рада и производње, занимања и послова у области технике и технологије треба реализовати уз активну улогу ученика и примену одговарајућих медија. Омогућити ученицима да идентификују одређена занимања којима се људи баве и послове који се обављају у оквиру тих занимања као и техничка средства која се при томе користе.</p> <p>- Уз активну улогу ученика и примену мултимедија указивати на правилну употребу и евентуалне последице у случају непридржавања упутстава за коришћење и неисправности техничких апарата у домаћинству.</p>
2. Саобраћај (14)	<p>-Фронтални, индивидуални и групни</p> <p>-Ученици треба да се на интересантан и очигледан начин упознају са правилима и прописима кретања пешака и бицикла у јавном саобраћају, начине рагулисања саобраћаја и безбедна кретање од школе до куће.</p> <p>Тежиште ове теме је на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • безбедном понашању и преузимању личне одговорности ученика за понашање у саобраћају и

	<ul style="list-style-type: none"> • употреба заштитне опреме при вожњи бицикла и других дечијих возила, као и коришћење сигурносних појасева у возилу је најважнији исход који треба постићи. <p>- За реализацију ових наставних садржаја, а за практично увежбавање могу се користити полигони у оквиру школе или саобраћајне макете које могу урадити ученици на редовним часовима или у раду слободних активности као и коришћењем рачунарске симулације.</p>
<p>3. Техничка и дигитална писменост (16)</p>	<p>- Фронтални, индивидуални, групни (у пару)</p> <p>- Увежбати изражавање идеје скицом и техничким цртежом . Објаснити како се променом правила (стандарда) израђује технички цртеж. Упознати ученике, кроз практичну примену, са: врстама линија, форматима папира, размером, правилима котирања...</p> <p>- Оспособити ученике и инсистирати на правилном коришћењу прибора за техничко цртање и развоју вештине њиховог коришћења. Потребно је да сваки ученик самостално нацрта једноставан технички цртеж у одређеној размери користећи одговарајуће врсте линија као и елементе котирања.</p> <p>- Примена информационо-комуникационих технологија у техници првенствено се односе на правилно и безбедно коришћење дигиталних уређаја (рачунар, лаптоп, таблет, мобилни телефон, тв, дигитални фотоапарат, веб камера) а потом и на овладавање вештинама обраде дигиталне слике на рачунару у циљу стицања одговарајућих компетенција које се односе на документовање и дизајн.</p> <p>- Вежбати у пару пренос података између рачунара и екстерних уређаја (мобилни телефон, фотоапарат) а да сваки ученик самостално реализује процедуре током рада на рачунару.</p> <p>Реализовати једноставну вежбу уметања фотографије у одговарајући програм за обраду текста и уређивање документа. Где год је то могуће, треба користити Интернет претрагу и приступ online ресурсима.</p>
<p>4. Ресурси и производња (20)</p>	<p>- Фронтални, индивидуални, групни</p> <p>- Надограђујући се на ранија знања ученика, упознати их са појмом природних ресурса на Земљи и са значајем њиховог очувања. Тежиште ове теме је на енергији и материјалима.</p> <p>- Назначити основне изворе енергије као важан ресурс за живот људи, технолошке процесе и производњу без улажења у детаље. Упознати ученике</p>

	<p>са начином коришћења и претварања у неке корисне облике њима већ познатих извора енергије воде, ветра и Сунца.</p> <p>- Други важан ресурс су материјали. Упознати ученике са појмом и поделом материјала (природни, вештачки). Врсте и својства материјала (физичка, хемијска и механичка): дрво, папир, текстил, кожа објаснити на елементарном нивоу. Начин обраде материјала (принципи деловања алата за механичку обраду материјала, испитивање материјала). Припрема за обраду.</p> <p>- Приказати правилно коришћење алата за ручну обраду материјала, извођење операција и заштита на раду: обележавање, сечење, завршна обрада (бушење, равнање, брушење). Избор материјала, операција и алата и редоследа њихове примене. Рециклажа материјала и заштита животне средине. Поступно увођење ученика у рад са алатом обезбеђује да обрада материјала постаје средство креативног изражавања, а не циљ у настави технике и технологије.</p> <p>-Упознавати ученике са професијама из ове области.</p> <p>- На крају ове области, ученици треба да направе план израде и самостално израде најмање три једноставна модела.</p> <p>- Програм се реализује у форми предавања (теоретска настава) и вежби.</p>
<p>5. Конструкторско моделовање</p> <p>(16)</p>	<p>- Пројекте реализовати у паровима или малим групама.</p> <p>- У овом делу програма ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине.</p> <p>- Ученици се сами опредељују за одређену активност у оквиру групе и пружа им се могућност да реализују своју идеју.</p> <p>- Ученици самостално истражују информације за пројектни задатак користећи информационо-комуникационе технологије, налазе решење, формирају идеју, израђују техничку документацију, планирају и реализују сопствени производ.</p> <p>- Користити материјале и технологије које су ученици упознали у претходној области.</p> <p>- Ученици самостално врше мерење и обележавање.</p> <p>- Ученици раде у пару, чиме развијају способност сарадње и социјалних вештина.</p> <p>- По завршетку, ученици самостално представљају производ/модел, усмено</p>

образлажући ток реализације, процењујући оствареност резултата и предлог унапређења. Тежиште оваквог рада није на квалитету коначног продукта већ на процесу који има своје кораке и на сарадничким односима у раду у групи. Ученицима јасно треба указати да се и на неуспелим продукцима може много научити ако се схвати где су грешке направљене.

- Дискутовати са ученицима и о цени понуђених решења. Нагласити важност доброг планирања буџета потребног за његову реализацију као и негативних последица лоших прорачуна. На тај начин ученике полако оспособљавати да размишљају предузетнички и развијати им основне компетенције везане за финансијску писменост.

КЉУЧНЕ РЕЧИ ПО ОБЛАСТИМА:

5. **Животно и радно окружење:** техника и технологија – занимање – организација – заштита – безбедност
6. **Саобраћај:** саобраћај - саобраћајна средства - правила и прописи - одговорност - заштита - безбедност – професије
7. **Техничка и дигитална писменост:** прибор - скица - технички цртеж - формати папира - котирање - размера - ИКТ - рачунар - екстерни уређаји
8. **Ресурси и производња:** ресурси - извори енергије - облици енергије - материјали - алати - обрада – безбедност
9. **Конструкторско моделовање:** пројекат - фазе пројекта - технолошки поступак - тимски рад - предузетништво

ОПШТЕ И СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенције су засноване на функционално интегрисаним знањима, вештинама, ставовима, вредностима и личним својствима и способностима које омогућавају особи да умешно и одговорно решава проблеме и изазове са којима се среће у различитим ситуацијама (код куће, у школи, у пословном окружењу, итд.) као активни учесник у заједници и друштву.

Међупредметне компетенције се развијају активним учешћем у наставним и ваннаставним активностима, усвајањем знања, вештина, става и вредности, дубљим разумевањем различитих предметних области и њиховом применом на ситуације из свакодневног живота у различитим контекстима (лични, професионални, образовни итд.). Њима се омогућава активно учешће у животу и развоју заједнице, те остварење личних интереса и аспирација.

Општа предметна компетенција представља наративни опис ситуација, проблема и изазова које ученици могу са савладају на основу знања, вештина, ставова и вредности које се стичу кроз учење и наставу из датог предмета. Њоме се описује крајња сврха учења на начин који је разумљив и особама које нису стручњаци за дати предмет.

Општа предметна компетенција одређена за предмет техника и технологија гласи: „Ученик разуме привредне и етичке вредности људског рада. Он користи своје знање стечено у техничко- технолошким областима у корист сопственог развоја и чини прве одлуке везане за будуће школовање и професију. Ученик познаје ИКТ и користи их при решавању проблема у различитим областима и истражује нове могућности њихове примене“.

Специфичне предметне компетенције представљају компоненте опште предметне компетенције и њиховим развојем ученици остварују општу предметну компетенцију. Поред опште предметне компетенције ограничен број специфичних предметних компетенција се дефинише за сваки предмет понаособ.

Специфичне предметне компетенције одређене за предмет техника и технологија гласе:

„Ученик разуме представљене проблеме користећи композитна знања из техничких дисциплина и информатике и он схвата техничко-технолошке поступке и користи креативне способности у процесу стварања материјалних производа;

„Ученик путем информационо комуникационих технологија прикупља податке, анализира, систематизује и презентује информације, електронски комуницира и управља ИТ уређајима“.

При одређивању међупредметних компетенција водило се рачуна о успостављању што више веза са компетенцијама које се могу развијати у областима технике, технологије и информатике. Оквир међупредметних компетенција садржи следеће елементе:

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1. Рад с подацима и информацијама
2. Решавање проблема
3. Сарадња
4. Дигитална компетенција
5. Одговоран однос према здрављу
6. Компетенција за учење
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Естетичка компетенција
9. Комуникација
10. Одговоран однос према околини
11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Заступљеност компетенције по наставним областима:

ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Рад с подацима и информацијама	Решавање проблема	Сарадња	Дигитална компетенција	Одговоран однос према здрављу	Компетенција за учење	Одговорно учешће у демократском	Естетичка компетенција	Комуникација	Одговоран однос према околини	Предузимљивост и оријентација ка
Животно и радно окружење	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Саобраћај	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Техничка и дигитална писменост	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ресурси и производња	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Конструкторско моделовање	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Техника и технологија је наставни предмет повезан са свим другим наставним предметима, а тим и свим међупредметним темама. Та повезаност произилази из апликативне и интегративне функције технике и технологије. Садржаји других предмета се могу применити (у већој или мањој мери) у настави технике и технологије, а остали предмети могу вршити уобличавање садржаја на начин који се користи у техници и технологији.

Најизраженија повезаност је са предметима природних наука (физика, хемија, биологија) јер се одређене врши директна примена стечених знања. Исто важи и за знања стечена у математици.

Српски језик и страни језици су повезани са техником и технологијом развојем комуникацијских вештина (усмено, писмено и графичко изражавање, документовање и презентовање).

Историја је повезана са наставом технике и технологије управо због тога што је развој технике и технологије битно утицао историјске догађаје (индустријсек револуције, ратови).

Велика географска открића, енергетски извори и њихова заступљеност су главне додирне тачке географије и технике и технологије.

Веза између технике и технологије и ликовна културе је: развијање естетске улоге, графичким дизајном, цртање и моделовање

Техника и технологије има чврсту везу са информатиком и рачунараством због велике примене ИКТ технологија у настави технике и технологије и сличног начина рада (доста су заступљени практичан рад и вежбање где се директно примењује стечено знање). Развој технике и технологије информатике и рачунарства су у готово директној зависности.

Сличност наставе физичког и здравственог васпитања и технике и технологије је што се код оба предмета потенцира развој моторике ученика. Умарање до којег долази услед вежбања је слично будућем професионалном раду

ученика. Исто је и са одмором, односно релаксацијом. Очување здравља при раду је такође битна спона ова два предмета.

Међупредметне компетенције се развијају кроз све наставне предмете, при чему сваки предмет даје свој допринос, чак и онда када директна повезаност није видљива на први поглед.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика.

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, као и за формирање коначних оцена. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.

Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи своје наставне праксе.

За додатно ангажовање ученика бирати теме и идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.

Васпитно-образовни исходи оквир су за вредновање и оцењивање, а својом структуром садрже сазнајну, психомоторичку и афективну компоненту.

Сазнајне компоненте - теоријска и чињенична знања, разумевање и примена; могу се вредновати током извођења задатака на настави и као резултат рада попут техничких цртежа, резултата испитивања својстава и мерења мерних величина, током ученичког извештавања, презентовања, образлагања и објашњавања сопственограда.

Психомоторичке компоненте – умећа и вештине, од имитације и манипулације до прецизације (самостално-прецизно извођење операције или манипулације) вреднује се ниво усвојених вештина руковања прибором и алатима, мерним инструментима и различитим техничким средствима. Вреднују се резултати рада као што су технички цртежи, скице, техничка документација, резултати мерења и испитивања. Оцењују се само радови које ученик изради у школи током наставе.

Афективне компоненте – самосталност и одговорност, ниво самосталности при обављању задатака. Вреднује се савесност и редовност у раду, преузимање одговорности према раду, радним задацима, средствима, другим ученицима и наставнику.

Вредновање активности, ако је тимски рад у питању, обавља се са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Вредновање активности, код индивидуалног рада, се врши праћењем заступљености следећих показатеља:

Однос према раду	Активно учествовање у настави	Исказано интересовање и мотивација	Сарадња са другима	Степен самосталности
------------------	-------------------------------	------------------------------------	--------------------	----------------------

На крају сваког полугодишта уноси се оцена сваком ученику за активност у дневник.

Приликом сваког вредновања постигнућа ученику ће се дати повратна информација која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Пошто наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима планира се процес учења и бирају погодне стратегије учења. Праћење и информисање ученика о напредовању врши се континуирано дијагностички, формативно и сумативно. Напредовање ученика пратимо писаним белешкама, а ниво усвојености васпитно-образовних исхода бројчаном оценом. На крају наставне године изражава се закључна оцена наставног предмета која укључује све компоненте.

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима

- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи
 - коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ наставе и учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног

и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ОБЛАСТ/ТЕМА		ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		<ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби - изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама - упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак 	<p>Обавезни садржаји</p> <p>Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности</p>
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Атлетика	<ul style="list-style-type: none"> - комбинује и користи досегнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама 	<p>Обавезни садржаји</p> <p>Техника истрајног трчања Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г)</p> <p>Препоручени садржаји</p> <p>Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 kg Бацање „вортекс-а“ Тробој</p>

	Спортска гимнастика	– одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела	Обавезни садржаји Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору
--	---------------------	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> - користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици 	<p>Вежбе у вису Ниска греда Гимнастички полигон</p> <p style="text-align: center;">Препоручени садржаји</p> <p>Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок Коњ са хватаљкама Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав);</p>
	Основе тимских и спортских игара	<ul style="list-style-type: none"> - користи елементе технике у игри - примењује основна правила рукомета у игри - учествује на унутародељенским такмичењима 	<p style="text-align: center;">Обавезни садржаји</p> <p>Рукомет/минирукомет: Основни елементи технике и правила;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вођење лопте, - хватања и додавања лопте, - шутирања на гол, - финтирање, - принципи индивидуалне одбране - основна правила рукомета/минирукомета <p>Спортски полигон</p> <p style="text-align: center;">Препоручени садржаји</p> <p>Напредни елементи технике, тактике и правила игре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - хватања котрљајућих лопти, - дриблинг, - шутирања на гол, - финтирање, - основни принципи колективне одбране.
	Плес и ритимика	<ul style="list-style-type: none"> - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно коло - изведе кретања у различитом ритму - изведе основне кораке плеса из народне традиције других 	<p style="text-align: center;">Обавезни садржаји</p> <p>Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац“ Народно коло из краја у којем се школа налази Основни кораци друшвених</p>

		култура	плесова Препоручени садржаји Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Сложенији скокови кроз вијачу
	Пливање	<ul style="list-style-type: none"> - контролише и одржава тело у води - преплива 25m слободном техником - скочи у воду на ноге - поштује правила понашања у, и око водене средине 	Обавезни садржаји Предвежбе у обучавању пливања Игре у води Самопомоћ у води Препоручени садржаји Плива једном техником Рођење у дужину
<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)</p>	Физичко вежбање и спорт	<ul style="list-style-type: none"> - објасни својим речима сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама - примени мере безбедности током вежбања - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама - навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин - користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности - прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом“ 	<p>Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању</p> <p>Основна правила Рукмета/минирукета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе)</p> <p>Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању</p> <p>Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање</p> <p>Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј“ (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација)</p> <p>Писани и електорнски извори информација из области физичког васпитања и спорта</p> <p>Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама - препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту - направи план дневних активности 	
	Здравствено васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде - правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања 	<p>Физичка активност, вежбање и здравље</p> <p>Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања</p> <p>Лична и колективна хигијена пре и после вежбања</p> <p>Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања Прва помоћ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - значај прве помоћи, - врсте повреда. <p>Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања</p>

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Биологија
 Географија
 Музичка култура
 Ликовна култура
 Информатика
 Српски језик

УПУТСТВО ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Концепција *физичког и здравственог васпитања* заснива се на јединству наставних и ваннаставних организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља кроз достизање исхода и стандарда овог васпитно-образовног подручја.

Главна промена у савременој концепцији и пракси образовања и васпитања, па тако и у програму предмета *физичко и здравствено васпитање*, је померање тежишта са наставних садржаја на јасно дефинисане исходе, односно са наставних садржаја на процес учења и његове резултате.

Исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли у предмету *физичко и здравствено васпитање*, и учешћем у *обавезним физичким активностима*. Исходи представљају опис интегрисаних знања, вештина, ставова и вредности ученика у три предметне области:

- физичке способности,
- моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине и
- физичка и здравствена култура.

Они омогућавају да се циљ овог предмета достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа. Исходи не прописују структуру, садржаје и организацију наставе, као ни критеријуме и начин вредновања ученичких постигнућа.

Циљ и исходи предмета се остварују кроз наставу *физичког и здравственог васпитања* (у трајању од 2 школска часа недељно) и *обавезне физичке активности* сваког ученика (у трајању од 1,5 школски час недељно). Програм петог разреда базиран је на континуитету усвојених знања, вештина, ставова и вредности из првог циклуса основног образовања и васпитања.

Настава *физичког и здравственог васпитања* усмерена је према индивидуалним разликама ученика, које се узимају као критеријум у диференцираном приступу, па самим тим неопходно је упутити ученика или групу ученика, на олакшане или проширене садржаје у часовној, ванчасовној и ваншколској организацији рада.

Где је неопходно, програмске садржаје потребно је реализовати према полу.

У скучају када се у настава реализује са два одељења истовремено ученике је могуће поделити по полу.

Обавезни организациони облици рада:

А. часови физичког и здравственог васпитања; А1. обавезне физичке активности ученика;

Остали облици рада (ванчасовне и ваншколске активности):

Б. слободне активности – секције, В.

недеља школског спорта,

Г. активности у природи (кросеви, зимовање, летовање - камповање...),

Д. школска и ваншколска такмичења Ђ.

корективно-педагошки рад.

ОБАВЕЗНИ ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА

А. Часови физичког и здравственог васпитања

Наставне области:

I. Физичке способности

На свим часовима као и на другим оргназационим облицима рада, посебан акценат се ставља на:

- развијање физичких способности које се континуирано рализује у уводном и припремном делу часа путем вежби обликовања. Део главне фазе часа може се користити за развој основних физичких способности узимајући у обзир утицај који наставна тема има на њихов развој. Методе и облике рада наставник бира у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад;
- подстицање ученика на самостално вежбање;
- учвршћивање правилног држања тела.

Програм развоја физичких способности је саставни део годишњег плана рада наставника.

Праћење, вредновање и евидентирање физичких способности ученика спроводи се на основу **Приручника за праћење физичког развоја и развоја моторичких способности ученика у настави физичког васпитања**, (Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 2016).

II. Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

Усвајање моторичких знања, умења и навика, остварује се кроз примену обавезних и препоручених програмских садржаја атлетике, гимнастике, спортских игара, плеса, ритмичке гимнастике, пливања, примењујући основне дидактичко- методичке приципе и методе рада неопходне за достизање постављених исхода.

Усвојена знања, умења и навике треба да омогуће ученицима њихову примену у спорту, рекреацији и специфичним животним ситуацијама.

Стицање знања, умења и навика је континуиран процес индивидуалног напредовања ученика у складу са његовим психо-физичким способностима.

Ученицима који нису у стању да усвоје неке од садржаја, задају се вежбања слична али лакша од предвиђених или предвежбе.

Уколико ученик не достигне предвиђени исход, оставља се могућност да исти достигне у наредном периоду.

Усаваршавање неких моторичких задатака је континуиран процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд).

У раду са напреднијим ученицима реализују се препоручени садржаји или садржаји из наредних разреда. Кроз процес реализације програма неопходно је пратити способности ученика за поједине спортове

III. Физичка и здравствена култура

Достизањем исхода ове наставне области, ученици стичу знања, вештине, ставове и вредности о вежбању (основним појмовима о вежби, како се неко вежбање изводи и чему конкретна вежба и вежбање служи), физичком васпитању, спроту, рекреацији и здрављу. Посебно планиране и осмишљене информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу.

Ова наставна област остварује се кроз све организационе облике рада у *физичком и здравственом васпитању* и обухвата: формирање правилног односа према физичком вежбању, здрављу и раду; развијање и неговање фер-плеја; препознавање негативних облика понашања у спорту и навијању; вредновање естетских вредности у физичком вежбању, рекреацији и спорту; развијање креативности у вежбању; очување животне средине, као и развијање и неговање здравствене културе ученика.

Поред наведеног у овој области потребно је радити на: неговању патриотских вредности (народне традиције и мултикултуралности); формирању правилног односа према различитостима, чувању материјалних добара, неговању друштвених вредности итд.

A1. Обавезне физичке активности ученика

Физичке активности ученика доприносе остваривању постављеног циља и исхода *физичког и здравственог васпитања*. Ове активности организују се у оквиру редовног распореда или према посебном распореду у складу са просторним могућностима школе и потребама ученика у трајању од 1,5 час недељно.

План рада ових активности је саставни део планарања у *физичком и здравственом васпитању*.

Школа се може одредити за један од понуђених начина организације ових активности на предлог Стручно већа. Начин организације ових активности је саставни део Школског програма и Годишњег плана рада школе.

Начини организације рада обавезних физичких активности ученика:

- Реализују се у трајању од 45 минута, једном у току недеље. У школама које имају одговарајуће материјално-техничке и просторне услове, фонд од $\frac{1}{2}$ школског часа односно 22,5 минута, на недељном нивоу, може се реализовати тако што ће ученици

сваке друге недеље имати још један час ових активности, или на други начин који предложи Стручно веће физичког и здравственог васпитања. Ради ефикаснијег рада и обухваћености свих ученика дозвољено је спајање два одељења истог разреда. Два наставника раде истовремено са два одељења.

- Реализују се у трајању од 45 минута, једном у току недеље. Фонд од $\frac{1}{2}$ школског часа односно 22,5 минута, на недељном нивоу, реализује се **кумулятивно**, једном у тромесечју, у укупном трајању од 6 школских часова односно 4,5 сата.

Стручно веће може предложити неки други начин организације ових активности, посебно уколико се школа одреди да ове активности реализује изван школе (пливање, скијање, клизање, оријентиринг итд.).

Програмски садржаји обавезних физичких активности Обавезни

програмски садржаји ових активности су:

- Кондиционо вежбање ученика у трајању од најмање 20 минута;
- Мали фудбал:
 1. Вођење и контрола лопте,
 2. Примање лопте и додавање лопте различитим деловима стопала,
 3. Шутирање на гол и основе игре у нападу (откривање),
 4. Одузимање лопте и основе игре у одбрани (покривање),
 5. Вежбе са два и три играча,
 6. Игра са применом основних правила за мали фудбал.

Препоручени програмски садржаји ових активности:

- Обучавње и усавршавање елемената предвиђених препорученим наставним садржајима:
 1. Атлетике;
 2. Гиманстике;
 3. Пlesa и ритмике;
 4. Других активности предвиђених програмом школских такмичења.
- Мали фудбал:
 1. колективна игра у одбрани и нападу,
 2. техника игре голмана,
 3. игра уз примену правила
- Пливање;
- Скијање;
- Клизање;
- Бадминтон;
- Стони тенис;
- Оријентиринг;

- Друге активности по избору Стручног већа школе.

ВАНЧАСОВНЕ И ВАНШКОЛСКЕ АКТИВНОСТИ

План и програм ових активности предлаже Стручно веће и саставни је део годишњег плана рада школе и школског програма.

Б. Секције

Формирају се према интересовању ученика. Наставник сачињава посебан програм узимајући у обзир материјалне и просторне услове рада, узрасне карактеристике и способности ученика. Уколико је неопходно, секције се могу формирати према полу ученика. Ученик се у сваком тренутку може се укључити у рад секције.

В. Недеља школског спорта

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру Школског програма реализује недељу школског спорта.

Недеља школског спорта обухвата:

- такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика;
- културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице, слет...);
- ђачке трибине и радионице (о здрављу, историји физичке културе, спорту, рекреацији, „ферплеју“, последицама насиља у спорту, технолошка достигнућа у вежбању и спорту и др.).

План и програм Недеље школског спорта сачињава Стручно веће *физичког и здравственог васпитања* у сарадњи са другим стручним већима (ликовне културе, музичке културе, историје, информатике...) и стручним сарадницима у школи, водећи рачуна да и ученици који су ослобођени од практичног дела наставе *физичког и здравственог васпитања*, буду укључени у организацију овх активности.

Г. Активности у природи (кросеви, зимовање, летовање)

Из фонда радних дана, предвиђених заједничким планом, школа организује активности у природи:

- пролећни крос (дужину стазе одређује стручно веће);
- зимовање – организује се за време зимског распуста (обука скијања, клизања, краћи излети са пешачењем или на санкама, идр.);
- летовање – организује се за време летњег распуста у трајању од најмање седам дана (логорвање, камповање итд.).

Д. Школска и ваншколска такмичења

Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска спортска такмичења, као интегрални део процеса физичког васпитања према плану Стручног већа и то у:

- спортској гимнастици (у зимском периоду);
- атлетици (у пролећном периоду),
- најмање једној спортској игри (у току године).

Школа може планирати такмичења из других спортских грана или игара уколико за то постоје услови и интересовање ученика (плес, оријентиринг, бадминтон, између две или четири ватре, полигони итд.). Ученици могу да учествују и на такмичењима у систему школских спортских такмичења Републике Србије, која су у складу са наставним планом и програмом. Како би што већи број ученика био обухваћен системом такмичења, на ваншколским такмичењима један ученик може представљати школу само у једном спорту или спортској дисциплини током школске године.

Ђ. Корективно-педагошки рад и допунска настава

Ове активности организују се са ученицима који имају:

- потешкоће у савладавању градива;
- смањене физичке способности;
- лоше држање тела;
- здравствене потешкоће које онемогућавају редовно похађање наставе.

За ученике који имају потешкоће у савладавању градива и ученике са смањеним физичким способностима организује се допунска настава која подразумева савладавање оних обавезних програмских садржаја, које ученици нису успели да савладају на редовној настави, као и развијање њихових физичких способности;

Рад са ученицима који имају лоше држање тела подразумева:

- уочавање постуралних поремећаја код ученика;
- саветовање ученика и родитеља;
- организовање додатног превентивног вежбања у трајању од један школски час недељно;
- организовање корективног вежбања у сарадњи са одговарајућом здравственом установом.

Рад са ученицима са здравственим потешкоћама организује се искључиво у сарадњи са лекаром специјалистом, који одређује врсту вежби и степен оптерећења

Ослобађање ученика од наставе физичког и здравственог васпитања

Ученик може бити ослобођен само од практичног дела програма наставе за одређени период, полугодиште или целу школску годину на основу препоруке изабраног лекара.

Ученик ослобођен практичног дела у обавези је да присуствује часовима. За рад са ослобођеним ученицима наставник сачињава посебан програм рада базиран на усвајању теоријских и васпитних садржаја у складу са програмом и корелацији са садржајима других предмета.

Ослобођеним ученицима треба пружити могућност да:

- суде, воде статистику, региструју резултат или прате ниво активности ученика на часу или школском такмичењу,
- направе едукативни постер или електронску презентацију, припреме репортажу са спортског догађаја,
- прате и евидентирају активност ученика на часу уз помоћ наставника и на други начин помажу у организацији, часовних, ванчасовних и ваншколских активности.

Исходи за ученике ослобођене од практичног дела наставе По завршетку теме ученик ће бити у стању да:

- Наведе основна правила, гимнастике, атлетике, спортске игре, пливања;
- Дефинише основна здравствено-хигијенска правила вежбања;
- Презентује и анализира информације о физичком вежбању, спорту, здрављу, историји физичке културе, актуелним спортским подацима итд.);
- Учествује у организацији Недеље школског спорта и школских такмичења.

Ученицима са инвалидитетом настава се прилагођава у складу са њиховим могућностима и врстом инвалидитета

Планирање васпитано-образовног рада

Дефинисани исходи су важан део и незаобилазан елемент процеса планирања наставе и учења. Дефинисани као резултати учења на крају сваког разреда, током планирања рада потребно је одредити временску динамику у односу на бављење појединим исходима током школске године. Неопходно је посебну пажњу обратити на исходе које није могуће достићи током једног или више часова, већ је у ту сврху потребно реализовати различите активности током године.

Облици наставе

Предмет се реализује кроз следеће облике наставе:

- теоријска настава (до 4 часа);
- практична настава (68-72 часа)

Теоријска настава

Посебни теоријски часови могу се организовати само у оним ситуацијама када не постоје услови за реализацију наставе у просторима за вежбање или алтернативним објектима, и као први час у полугодишту. На тим часовима детаљније се обрађују садржаји предвиђени темема Физичко вежбање и спорт и Здравствено васпитање уз могући практичан рад у складу са условима.

Максималан број часова без практичног рада не би требало да буде већи од четири (4) у току школске године.

При планирању теоријских садржаја неопходно је узети у обзир: садржај програма, претходна искуства ученика, садржаје других предмета (корелацију – међупредметне компетенције).

Практична настава

Број часова по темама планира се на основу, процене наставника, материјално- техничких и просторних услова. Наставне теме или поједини садржаји за које не постоје услови за реализацију могу бити замењени одговарајућим темама или садржајима програма за које постоје одговарајући услови. Оквирни број часова по темама:

1. Атлетика (16);
2. Гимнастика (16);
3. Основе тимских и спортких игара: Рукомет – минирукомет; (16)
4. Ритимка и плес (4);
5. Пливање (12);
6. Тестирање и мерење (6-8).

Програм *физичког и здравственог васпитања* остварује се реализацијом обавезних и препоручених садржаја.

Обавезни садржаји су они које је неопходно спорвести у раду са ученицима узимајући у обзир способности ученика, материјално-техничке и просторне услове.

Препоручени садржаји су они које наставник бира и реализује у раду са ученицима (групама или појединцима), који су савладали обавезне садржаје, узимајући у обзир ниво достигнутог исхода, потребе ученика и услове за рад.

Физичке способности

При планирању кондиционог вежбања у главној фази часа, треба узети у обзир утицај наставне теме на физичке способности ученика и применити вежбе чији делови биомеханичке структуре одговарају основном задатку главне фазе часа и служе за обучавање и увежбавање (обраду и утврђивање) конкретног задатка. Методе вежбања које се примењују у настави су тренажне методе (континуирани, понављајући и интервални метод, кружни тренинг, и др.), пилагођене узрасним карактеристикама ученика. У раду са ученицима примењивати диференциране облике рада, доzirати вежбања у складу са њиховим могућностима и примњивати одговарајућу терминологију вежби. Време извођења вежби и број понављања, задају се групама ученика или поједницима у складу са њиховим способностима, водећи рачуна о постизању што веће радне ефикасности и оптимизацији интензитета рада. Акцент се ставља на оне моторичке активности којима се најуспешније супротставља последицама хипокинезије.

Препоручени начини рада за развој физичких способности ученика.

1. Развој снаге
 - без и са реквизитима,
 - на справама и уз помоћ справа.
2. Развој покретљивости
 - без и са реквизитима,
 - уз коришћење справа,
 - у помоћ сужежбача.
3. Развој аеробне издржљивости
 - истрајно и интервално трчање,
 - вежбање уз музику – аеробик,
 - тимске и спортске игре,
 - други модели вежбања.
4. Развој координације
 - извођење координационих вежби у различитом ритму и променљивим условима (кретање екстемитетима у две равни).
5. Развој брзине и експлозивне снаге
 - једноставне и сложене кретне структуре изводити максималним интензитетом из различитих почетних положаја, изазване различитим чулним надражајима (старт из различитих положаја итд.),
 - штафетне игре,
 - извођење вежби различитом максималном брзином (бацања, скокови, акробатика, шутирања, ударци кроз атлетику, гимнастику, тимске и спортске игре).

За ученике који из здравствених разлога изводе посебно одабране вежбе, потребно је обезбедити посебно место за вежбање.

Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

1. Атлетика

Садржаји атлетике реализују у јесењем и пролећном периоду.

Обавезни садржаји

Истрајно трчање: вежбе технике; континуирано и интервално трчање;

Спринтерско трчање: вежбе технике трчања, (ниски скип, високи скип, забацивање потколенице, гребајући корак, итд), ниски старт и фазе трчања;

Скок увис прекорачном техником; техника скока увис кроз фазе (залет, отскок, прелазак летвице и доскок). Обучавање технике врши се у целини а по потреби рашчлањивањем на фазе.

Бацање лоптице у даљ: обучавање кроз фазе (залет и избачај) и усвајање вежбе у целини. Корелација са вежбама из рукомета (доножни корак, замах и техника избачаја дугим замахом).

Препоручени садржаји:

Ови садржаји се примењују у раду са ученицима који су савладали обавезне садржаје применом одговарајуће методике рада.

- Техника штафетног трчања (штафетне игре, начини измене палице и др.);
- Скок удаљ основни елементи згрчне технике – рализовати кроз фазе;
- Бацања кугле 2 kg – из места и бочна техника;
- Бацање „вортекс-а" у даљ;
- Тробој – кроз одељенско такмичење применити три дисциплине које су ученици савладали (трчање, бацања и скокови).

2. Спортска гимнастика

Садржаји се реализују у зимском периоду.

Обавезни садржаји

Ученике је неопходно поделити по полу и према способностима. Поставити више радних места. На сваком часу увести нови задатак уз понављање претходних. Док једна група обрађује нови садржај, остале групе понављају обрађене садржаје. Промена радних места врши се након одређеног броја понављања. Нпр. група које није прошла неки задатак на часу исти ће реализовати на следећем часу. Ученику који не може да изведе задату вежбу даје се олакшани задатак. Након неколико обрађених наставних јединица ове наставне теме, планом предвидети садржаје других наставних тема (спортка или тимска игра и др) у циљу интензификације наставе. Гимнастички полигон осмислити према степену усвојености обрађених садржаја и претходних знања.

- Вежбе на тлу: колут напред, колут назад, став о плећима – „свећа“, мост из лежања на леђима; вага претклоном и заножењем; став на шакама уз помоћ; предмет упором странце „звезда“.
- Прескок: разношка (до 110 cm);
- Вежбе у упору
паралелни разбој – наскок у упор, издржај, њих у упору, предњихом сед разножно пред рукама, приножити једном до седа ван, саскок;
- Вежбе у вису (доскочно вратило, кругови – њих и саскок у зањиху; љуљање и саскоци;);
- Пењања (шипка, канап, морнарске лестве – до 4 м висине);
- Ниска греда:
боком поред греде;
суножним одскоком наскок на греду суножно (једна нога мало испред друге); различити начини ходања: у успону, са згрченим предножењем, са заножењем, са одножењем, са високим предножењем;
скок суножним одскоком, суножни доскок на место одскока; вага

- претклоном и заножеем; саскок згрчено.
- гимнастички полигон састављен од обрађених програмских садржаја.

Препоручени садржаји

Могу се реализовати кроз часове на којима се реализују обавезни садржаји, диференцирани облик рада са напредним ученицима који нпр. прескачу козлић по дужини уместо ширини, раде летећи колут након колута напред. Овакве моделе могуће је применити на све садржаје спортске гимнастике.

- Вежбе на тлу: колут напред и назад – варијанте (нпр: из става раскорачног колут напред до става раскорачног, из става раскорачног колут назад до става раскорачног); Колут летећи; Мост заклоном;
- Висока греда:
 - наскок у упор предњи, упор одножно десном (левом) окретом за 90 степени удесно и прехватом бочно (палчеви су окренути један према другом), упор клечећи на десној са заножењем леве (мала вага);
- основна кретања из претходних разреда на ниској греди извести на средњој или високој греди;
- Трамболина или одскочна даска: скокови – предњи пружени и згрчени;
- Прескок „разношка“ – козлић постављен по дужини (110 цм);
- Коњ са хватаљкама – упори и издржаји;
- Вежбе у упору
 - паралелни разбој – наскок у упор, њих и предњихом сед разножно пред рукама, саседом сножити, њих и предњихом саскок предношка;
- Коњ са хватаљкама – упори и издржаји;
- Вежбе у вису:
 - дохватно вратило – вис завесом о потколено, наупор јашући и саскок одношка.

3. Основе тимских и спортских игара

Садржаји рукомета реализују се на часовима *физичког и здравственог васпитања*, а малог фудбала на *обавезним физичким активностима ученика*.

3. 1. Рукомет – минирукомет

Обавезни садржаји

- Обучавање елемената технике и тактике са лоптом:

држање лопте: једном и обема рукама, плитки и дубоки хват;

вођење лопте: у месту са променом висине вођења, променом руке, променом положаја; вођење лопте бочним и дубинским кретањем; праволинијски, са променом брзине и руке којом се води; променом правца кретања; вођење у кретању са заустављањем у два корака; дриблинг над пасивним и активним противником (игра „1 на 1”);

додавање лопте: једном руком „кратким замахом” (смер напред, укосом, у страну); „дугим замахом” уз примену неког од залета (бочни–доножни, бочни–заножни);

хватање лопте: у висини груди и главе; хватање непрецизно бачених лопти (бочних, изнад висине главе, у висини колена); хватање котрљајућих лопти; хватање и додавање лопте у кретању;

шутирање: чеони шут и скок шут у даљ и вис; финтирање:

(једнострука финта у јачу страну).

- Обучавање индивидуалних елемената технике и тактике без лопте:

у фази напада – позиционирање играча, утрчавање у празне просторе, промена смера кретања, откривање за пријем лопте;

у фази одбране – одбрамбени став и кретање у ставу; заустављање нападача, одузимање лопте од противничког нападача, пресецање путање лопте код додавања, блок;

елементи технике голмана – (основни став, кретање на голу, одбрана високих и ниских лопти, одбрана шутева са позиције крила, одбрана седмерца).

- Обучавање групних и колективних елемената тактике игре:

Игра уз индивидуалну одбрану „човек на човека“ (пресинг); позиционирање играча у нападу и одбрани 6:0; игра на два гола (3 на 3, 4 на 4); игра уз примену основних правила уважавајући усвојени ниво претходно обучаваних елемената.

Препоручени садржаји

- Обучавање елемената технике и тактике играча са лоптом:

вођење лопте: вежбе вођења са радом ногу (кроз ноге, поред и испред тела); вођење две лопте;

додавање лопте: додавање „дугим замахом“ – чеони залет; додавање лопте изведеним начинима; додавања са изменом места

хватање лопте: хватање једном руком

шутирање: бочни шут са отклоном, шутирање пивотмена, шут са крилне позиције финтирање: једнострука финта у „слабију страну“

- Обучавање групних и колективних елемената тактике игре: извођење слободног ударца;

укрштања играча у фази напада, игра 5:1 и 5+1

4. Плес и ритмика;

Обавезни садржаји

Планирати вежбе које је неоподно поновити из програма млађих разреда (докорак, галоп, дечији поскоци, полкин корак...). Дати могућност ученику или групи ученика да изабере музику и осмисли ритмичку вежбу на основу усвојених елемената. Са вијачом применити

„скокове кроз вијачу“, прескакање вијаче галопом и суножним поскоцима. Обрадити прве две варијанте народног кола „Моравац“

Препоручени садржаји

Вежбе са вијачом усложити наизменичним прескоцима на левој и десној ноzi и у кретању. Планирати вежбе са обручем у које садрже окретања око разних делова тела, кортљања по тлу и провлачења. Вежбе са лоптом преваходно треба да обухвате манипулацију са њом, бацања. Основне варијанте народног кола из краја у коме се школа налази;

5. Пливање;

Наставна тема Пливање, реализује се у школама у којима за то постоје услови, у оквиру редовне наставе или *обавезних физичких активности ученика*.

Школе које се одреде за реализацију програмских садржаја пливања на објектима изван школе, ове часове организују у оквиру *обавезних физичких активности ученика*.

У колико не постоји могућност реализације наставе пливања у овом разреду, број часова намењен овој наставној теми распоређује се другим наставним темама предвиђених програмом.

Приликом реализације садржаја Пливања формирати групе пливача и непливача

Обавезни садржаји

Вежбе дисања, рад ногу, пловак, одржавање у месту, завеслаји (краул и леђни краул), скок на ноге и изрон, самопомоћ у води (окретањем на леђа).

Препоручени садржаји

Пливање техником краула или леђног краула; Роњење по дужини;

1. Тестирање и мерење

Праћење физичког развоја и моторичких способности спроводи се на почетку и крају школске године, из простора кардиореспираторне издржљивости (процена аеробног капацитета), телесног састава (посебно телесне масноће), мишићне снаге, издржљивости у мишићној снази, гипкости и агилности. Модел континуираног праћења физичког развоја и моторичких способности у настави *физичког и здравственог васпитања*, батерија тестова, критеријумске референтне вредности и начин њиховог тумачења, организација и протокол тестирања као педагошке импликације детаљно су објашњени у наведеном приручнику.

Тестирање ученика могуће је спровести на часовима *обавезних физичких активности*.

Оквирни број часова по темама *обавезних физичких активности*

1. Основе тимских и спортких игара: Мали фудбал; (18)
2. Друге активности предвиђене програмом стручног већа (36).

Дидактичко-методички елементи

Основне карактеристике часова:

- јасноћа наставног садржаја;
- оптимално коришћење расположивог простора, справа и реквизита;
- избор рационалних облика и метода рада;
- избор вежби оптималне образовне вредности;
- функционална повезаност свих делова часа – унутар једног и више узастопних часова једне наставне теме.

Уколико на часу истовремено вежбају два одељења, настава се спроводи одвојено за ученике и ученице.

Приликом избора облика рада неопходно је узети у обзир просторне услове рада, број ученика на часу, број справа и реквизита и динамику обучавања и увежбавања наставног задатка.

Избор дидактичких облика рада треба да буде функцији рационалне организације и интензификације часа, као и достизања постављених исхода.

Праћење и оцењивање

Исходи представљају добру основу за праћење и процену постигнућа ученика, односно креирање захтева којима се може утврдити да ли су ученици достигли оно што је описано одређеним исходом. Исходи помажу наставницима у праћењу, прикупљању и бележењу постигнућа ученика. Како ће у процесу вредновања искористити исходе наставник, сам осмишљава у односу на то који се начин праћења и процене њему чини најрационалнијим и најкориснијим. Поред тога, постојање исхода олакшава и извештавање родитеља о раду и напредовању ученика.

У процесу оцењивања пожељно је користити лични картон ученика (евиденција о процесу и продукцима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења личног картона ученика су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика.

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе *физичког и здравственог васпитања*,

препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује:

- Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:
 - вежбање у адекватној спортској опреми;
 - редовно присуствовање на часовима *физичког и здравственог васпитања* и *обавезним физичким активностима*;
 - учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима и др.
- Приказ једног од усвојених комплекса општеприпремних вежби (вежби обликовања),
- Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике):

Атлетика:

Приказ технике спринтерског и истрајног трчања; приказ технике, скока увис прекорачна техника (маказе); Спринтерско трчање 30 – 50 m на време, бацање лоптице до 200 gr у даљ. Истрајно трчање у трајању од 6 минута.

Трчање школског кроса.

Спортска гимнастика:

Вежбе на тлу: колут у напред, колут у назад, став о шакама уз помоћ, мост из лежања, став на плећима „свећа“:

Прескок: разношка уз помоћ; Вежбе у

упору:

- паралелни разбој: наскок у упор са повишења (шведска клупа, сандук, столица..), предњихом сед разножно, приножити једном и саскок,
- ниско вратило: упор одскоком, издржај, саскок у почетни положај; Вежбе у вису

(вратило/крugови): њих и саскок предњихом.

Пењања: приказ технике пењања уз шипку и конопац.

Рукомет:

Контрла лопте у месту и кретању (вођење);

Вођење лопте прволиниски са променом правца кретања (левом и десном руком); Хвата и додаје лопту у висини главе и рамена;

Шутира једном техником;

Мали фудбал:

Додавање унутрашњом страном стопала и примање лопте ђоном и унутрашњом страном стопала;

Вођење и шут на гол једном техником;

Додавање, примање лопте у и шут на гол у кретању.

Плес и ритимка:

Замаси, кружења, трчања, поскоци и скокови без реквизита. Поскоци и скокови кроз вијачу.

Народно „Моравац“ коло уз музику (прва и друга варијанта).

Пливање:

Контролише и одржава тело у води.

Самопомоћ у води.

Индивидуални напредак моторичких способности сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је изети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир индивидуални напредак његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Код ученика ослобођених од праткичног дела наставе, наставник прати и вреднује:

- ниво остварености ихода из области Физичка и здравствена култура;
- учешће у организацији ваннаставних активности.

Педагошка документација

- Дневник рада за физичко и здравствено васпитање;
- Планови рада физичког и здравственог васпитања и обавезних физичких активности ученика: план рада стручног већа, годишњи план (по темама са бројем часова), месечни оперативни план, план ванчасовних и ваншколских активности и праћење њихове реализације.

- Писане припреме: форму и изглед припреме сачињава сам наставникуважавајући: временску артикулацију остваривања, циљ часа, исходе који се рализују, конзистентну дидактичку структуру часова, запажања након часа;
- Радни картон: наставник води за сваког ученика. Радни картон садржи: податке о стању физичких способности са тестирања, оспособљености у вештинама напомене о специфичостима ученика и остале податке неопходне наставнику.

Педагошку документацију наставник сачињава у писаној, а по могућности и електронској форми.

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
 - развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
 - развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже измђу заједнице и властите личности и ка остваренју сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
 - изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Садржај програма	Бр.час	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Увод	1	илустративна дијалoшка	Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном школовању. Ученик може да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; Ученик може да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања.
Религија и култура старог света	3	монолошка дијалoшка радионичарска Илустративна демонстративна	Упознати ученике са основним елементима религије и културе старог века. Упознати ученике са паганским митовима и легендама о вечном животу. Припремити ученике за сусрет са Откровењем Истинитог Бога. Ученик може да именује неке политеистичке религије. Ученик може да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века
Откривење - свет Библије	4	монолошка дијалoшка радионичарска илустративна демонстративна игра	Развити код ученика свест о Богу као личности која се открива човеку Упознати ученике са појмовима Светог Предања и Светог Писма Објаснити ученицима узрок и начин настанка Библије Ученик може да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; Ученик може да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; Ученик може да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка Ученик може да разликује Стари и Нови Завет Ученик је подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;
Стварање света и човека	7	илустративна	Пружити ученицима знање да Бог из љубави ствара свет да би му дао вечно постојање; Оспособити ученике за разумевање посебности улоге човека у свету, као споне између Бога и света. Објаснити ученицима повест о првородном греху и његовим последицама;

		<p>монолошка</p> <p>дијалoшка</p> <p>радиoничарска</p>	<p>Указати ученицима на начин на који се Бог стара о свету и човеку од Адама до Ноја; Пробудити у ученицима осећај одговорности за свет који их окружује. Ученик може да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије Ученик може да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле Ученик може да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан Ученик је подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; Ученик може да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; Ученик може да преприча неку од библијских прича до Аврама; Ученик може да повеже причу о Нојевој барци са Црквом Ученик је подстакнут на послушност као израз љубави према Богу;</p>
Старозаветна историја спасења	7	<p>радиoничарска</p> <p>монолошка</p> <p>дијалoшка</p> <p>демонстративна</p>	<p>Упознати ученике са старозаветним личностима и догађајима Указати ученицима на везу између старозаветних личности и Христа Указати ученицима на повезаност Пасхе и Христа Указати ученицима на етичку вредност старозаветних списа Развијање свести ученика о старању Божјем за свет кроз библијску историју; Пружити ученицима знање о старозаветним мотивима у иконографији. Ученик може да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја Ученик може да уочи везу старозаветних праотаца и патријараха са Христом Ученик може да исприча да јеврејски народ прославља Пасху као успомену на излазак из Египта Ученик може да извуче моралну поуку из библијских приповести Ученик може да препозна старозаветне личности и догађаје у православној иконографији.</p>
Закон Божји	5	<p>радиoничарска</p> <p>дијалoшка</p> <p>демонстративна</p> <p>монолошка</p> <p>игра</p>	<p>Објаснити ученицима околности у којима је Бог дао Закон преко Мојсија; Пружити ученицима основно знање о томе да се кроз заповести Божје остварује заједница између Бога и људи; Пружити ученицима основ за разумевање да су Десет Божјих заповести водич и припрема за Христове заповести љубави Ученик може да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију; Ученик може да наведе и протумачи на основном нивоу Десет Божјих заповести; Ученик може да разуме да је од односа према Заповестима зависила и припадност Божијем народу; Ученик је подстакнут да примени вредности Декалога у свом свакодневном животу.</p>
Месијанска нада	9	<p>радиoничарска</p> <p>монолошка</p> <p>дијалoшка</p>	<p>Упознати ученике са појмом „обећане земље“ и њеним значајем за „изабрани народ Божији“ Објаснити ученицима значај старозаветне Скинине и Храма Указати ученицима на улогу старозаветних царева и пророка Указати ученицима на лепоту Давидових псалама Објаснити ученицима појам Месије Предочити ученицима специфичности библијског текста и омогућити им да доживе његову сликовитост</p>

		демонстративна	<p>Ученик може да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да у једној реченици каже шта је мана</p> <p>Ученик може да именује најважније личности јеврејског народа у Обећаној земљи</p> <p>Ученик може да уочи да је Светиња над светињама посебно место Божијег присуства</p> <p>Ученик зна да је цар Давид испевао Псалме у славу Божију</p> <p>Ученик може да наведе неке од старозаветних пророка</p> <p>Ученик може да уочи да су старозаветни пророци најављивали долазак Месије</p> <p>Ученик увиђа значај покајања и молитве као „жртве угодне Богу“ на основу одељака поучних и пророчких књига</p>
--	--	----------------	---

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета:

- Упознавање морфолошких, граматичких и лексичких структура енглеског језика кроз комуникативни приступ учењу и кроз теме које су блиске ученицима, а организоване око б главних целина.
 - Упознавање са интонацијом енглеског језика и њеном важношћу у свакодневном говору.
 - Разумевање дијалога, прича и других врста текстова које ученик чује уживо или са видео записа.
 - Упознавање са комуникативним функцијама језика нпр. тражење и давање обавештења, описивање лица и предмета, изражавање допадања и недопадања итд.
 - Учествовање у комуникацији и поштовање социјално-културних норми комуникације.
 - Разумевање писменог текста (технике и правила читања, разумевање непознатог текста који се углавном састоји од познате језичке грађе...).
 - Писмено изражавање (основна правила ортографије, писање краћег текста, писма, електронског писма...).
 - Упознавање са елементима цивилизације и других школских предмета.
- Ови циљеви постижу се применом метода и техника у настави особених за комуникативну наставу страних језика.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 5. РАЗРЕД, 1. година учења

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	Наставне методе рада	Наставни облици рада
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:		
<p>1. UNIT 1 - School days(12 часова)</p> <p>-Упознавање са енглеским алфабетом</p> <p>-Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима</p> <p>-усвајање вокабулара(школски предмети, спортови, државе, националности)</p>	<p>- знају да спелују своје име и презиме</p> <p>– разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;</p> <p>– поздрављају и отпоздрављају, представљају себе и другог користећи једноставна језичка средства;</p> <p>-разумеју и поштују правила учтиве комуникације;</p> <p>-именују предмете по учионици и у школској торби</p> <p>-именују боје, државе, националности</p> <p>-наброје школске предмете и износе информације/ своје мишљење о њима</p> <p>-користе бројеве до 20</p> <p>-усвајају граматичке конструкције и основну употребу и функцију</p> <p>- причају о омиљеним спортовима</p>	<p>– речи и изразе који се односе на теме; језичке садржаје:<i>Hi! My name's . What nationality are you? What's your name?Where are you from? How old are you? How do you spell your name? Are you good at (school subject)? School sports</i></p> <p>– The alphabet</p> <p>- Personal pronouns</p> <p>– Present Simple – to be-all forms</p> <p>-Punctuation</p> <p>-Classroom objects</p> <p>_ Numbers to 20</p> <p>-Colours</p> <p>-School subjects</p> <p>-School sports</p> <p>-Modal can for permission: Can I use your ruler, please?</p> <p>– кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу);</p>	<p>КМ – читај/слушај и покажи/понови/допуни/штиклирај/исправ и грешку; ТПР, пантомима; играње улога, симулација; игра меморије; усмено и писмено описивање слике.</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>

<p>2. People (11 часова)</p> <p>Описивање карактеристика живих бића, предмета, појава и места.</p> <p>Изражавање припадања и поседовања.</p> <p>Причање о породици.</p> <p>Описивање личних предмета.</p>	<p>– разумеју једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места;</p> <p>– описују карактеристике живих бића, предмета, појава и места користећи једноставнија језичка средства;</p> <p>– разумеју и формулишу једноставне изразе који се односе на поседовање и припадност</p> <p>– разумеју и описују сличности и разлике у културама наше земље и земљама циљне културе</p> <p>-износе информације о најбољем пријатељу</p> <p>разуме и користи граматичке конструкције</p>	<p>– речи и изразе који се односе на теме; језичке садржаје: <i>Family members; What's it like? My favourite things; Animals, Body parts</i></p> <p>– Have got affirmative, negative, questions and short answers: <i>I've got an umbrella. Have you got any tissues? He has got a friendly face. She hasn't got straight hair. Has he got glasses? Yes, he has..</i></p> <p>– Adjectives ,opposites: <i>He's tall. She's got long, brown hair.</i></p> <p>-Possessive adjectives</p> <p>-Saxon genitive: <i>Lisa is Sadie's best friend. I like Joe's bike. The students' books are on the table.</i></p> <p>-this/these; that/those</p> <p>-plural forms</p> <p>– кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама: UK/ USA</p>	<p>КМ – читај/слушај и говори на питања/попуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усмено излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
<p>3. The first written test (3 часа)</p>	<p>– исходи из Modula 1 и 2 – комбиновано.</p>	<p>– лексику и језичке структуре које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у Modulima 1 и 2; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.</p>	<p>КМ – слушај/ прочитај и заокружи/ допуни/одговори на питања/ преуреди текст; напиши кратак састав/ поруку.</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару – припрема и исправка; индивидуална из-рада писменог задатка</p>

<p>4. Time out (12 часова)</p> <p>Описивање догађаја у садашњости; исказивање интересовања, допадања и непопадања. Исказивање времена на сату, дани у недељи. Описивање слободних активности, обавеза, рутина, хобија. Причање о филмовима и музици, музичким инструментима.</p>	<p>– разумеју једноставне текстове којима се описују сталне, уобичајене радње у садашњости; опишу сталне и уобичајене активности у неколико везаних исказа;</p> <p>– разумеју једноставне исказе који се односе на интересовања, допадање или непопадање и реагују на њих; размене једноставне исказе у вези са туђим интересовањима, мишљењима и ставовима; саопште шта њих или неког другог занима односно шта они или неко други мисле и осећају;</p> <p>-исказују време на сату, именују дане у недељи</p>	<p>– речи и изразе који се односе на тему; језичке садржаје: <i>What do you do after school? Talk about your daily routines, Days of the week, Likes and dislikes, musical instruments</i></p> <p>– The Present Simple Tense – all forms + adverbs of frequency</p> <p>– Prepositions of time: <i>In the morning, On Sunday, At lunchtime...</i></p> <p>-Telling the time: <i>What's the time? It's half past ten.</i></p> <p>-like, love, enjoy hate + ing form</p> <p>– кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама:</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/опуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
---	--	---	---	---

<p>5. Places (12 часова) Описивање места у околини, описивање комшилука, описивање куће и просторије, причање о способностима, упознавање са љубазним захтевима, упознавање са давањем / тражењем дозволе, давати предлоге, Упознају навике куповине у ВБ.</p>	<p>- разумеју једноставне текстове којима се описују куће, намештај, просторије у кући, -описују изглед своје околине - изразе присуство/одсуство нечега; - разумеју једноставне исказе који се односе на способности, износе информације о себи на ту тему -траже дозволу, дају и одбијају дозволу -успешно користе прилоге за место -препознају навике у куповини у ВБ и уочавају разлике у својој култури</p>	<p>– речи и изразе који се односе на тему; језичке садржаје: <i>Furniture, Places in town, Fun places, Rooms in the house</i> -Prepositions of place -There is / are -A/an , the when mentioned for the first time -The verb CAN – кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама:</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/допуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--	--	---	--	---

<p>6. Food (9 часова)</p> <p>Исказивање потреба, осета и осећања; изражавање присуства/одсутва нечега; бројиве и небројиве именице, наручивање хране у ресторану, упознају се са здравим и нездравим навикама у исхрани, упознају се са националним јелима из одређених држава</p>	<p>-препознају и именују појмове који се односе на тему; -изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење,везано за храну -наруче храну у ресторану, -дају / одбију понуду -дају информације о количини -описују исхрану,упознати су са здравим и нездравим навикама у исхрани -упознати су са националним јелима одређених држава</p>	<p>Изразе и речи које се односе на тему; језичке структуре: <i>Food vocabulary,Eating habits</i> -Бројиве и небројиве именице, детерминатори <i>some, any, much, many, a lot of</i> -Object pronouns -Talking about likes and dislikes about food -Making offers кратке и дуге текстове и дијалоге који се односе на тему хране и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу)</p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/опуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
---	--	--	---	---

<p>7. Testing The second written test (3 часа)</p>	<p>Исходи из Модула 3, 4 и 5 – комбиновано Ученици могу да процене постигнућа у односу на поменуте теме</p>	<p>Лексику и језичке структуре које се односе на теме и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у темама 3, 4 и 5; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.</p>	<p>КМ – слушај/ прочитај изаокруж и/допуни /одговор и на питања/ пр еуреди текст; напиши кратак састав/ поруку.</p>	<p>Фрон тални , индив идуал ни, у пару – припр ема и испра вак; индив иду- ална израд а писме - ног задатк а-</p>
---	--	---	--	---

<p>8. Celebrations (10 часова)</p> <p>Описивање прослава и фестивала; описивање одеће, исказивање датума . Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког) . Усвајање вокабулара-занимања. Описивање радњи које се дешавају у тренутку говора. Упознавање са обичајима из земаља циљне културе. Писање писма/имејла.</p>	<p>– разумеју једноставнији опис догађаја у садашњости; размењују и формулишу једноставне исказе који се односе на догађаје у садашњости;</p> <p>– разумеју једноставне описе предмета (делови одеће), дешавања; траже и дају једноставна обавештења о метеоролошким приликама у датој комуникативној ситуацији;</p> <p>–именују основна занимања</p> <p>-уочавају разлику између два садашња времена и разумеју њихову употребу</p> <p>– уочавају сличности и разлике у прославама у земљама циљне културе и код нас.</p> <p>-знају да напишу кратко писмо/ имејл</p>	<p>– речи и изразе који се односе на тему; језичке садржаје: <i>Months of the year, Dates, Clothes, Special Days, the weather, seasons, jobs</i></p> <p>– Present continuous (progressive)</p> <p>– Present continuous or present simple</p> <p>- in + season</p> <p>– кратке текстове и дијалоге који се односе на теме (слушају, читају, говоре и пишу); сличности и разлике у културама <i>Culture page- May Day, Halloween</i></p>	<p>КМ – читај/слушај и понови/одговори на питања/опуни табелу/опуни текст/повежи; играње улога, симулација; вођени дијалог; вођено писање састава и усемно излагање</p>	<p>Фронтални, индивидуални, у пару, групни.</p>
--	--	--	---	---

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ – ПЕТИ РАЗРЕД

Циљ наставе и учења предмета: Циљ наставе и учења грађанског васпитања је да ученик изучавањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.

Фонд: 36 часова, 1 час недељно

Тематски/глобални план:

Редни број	ТЕМЕ /садржаји	Број часова
1.	ЉУДСКА ПРАВА Права детета	8
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница	8
3.	ПРОЦЕСИ У СВРЕМЕНОМ СВЕТУ Права детета	10
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	10

УКУПНО	36
--------	----

ОБЛАСТ/ТЕМА	ИСХОДИ По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ
<p>ЉУДСКА ПРАВА</p> <p>Права детета</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; - препозна своје потребе, као и потребе других и да их уважава; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; - наводи примере и показатеље остварености и кршења дечијих права; - наводи чиниоце који утичу на остварење дечијих права; 	<p>Потребе и права</p> <p>Потребе и жеље.</p> <p>Потребе и права.</p> <p>Права и правила у учионици.</p> <p>Правила рада у учионици, доношење групних правила.</p> <p>Права детета у документима о заштити права</p> <p>Посебност права детета и људска права.</p> <p>Конвенција о правима детета.</p> <p>Врсте права.</p> <p>Показатељи остварености и</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - поштује права и потребе ученика који су у инклузији у његовом одељењу/школи; - препозна ситуације кршења својих права и права других; - идентификује кршење људских права на примеру неког историјског догађаја; 	<p>кршења дечијих права.</p> <p>Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.</p>
<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p>	<ul style="list-style-type: none"> - поштује правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе; - поступа у складу са моралним вредностима грађанског друштва; - искаже свој став о значају правила у функционисању заједнице; - понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; - наводи начине демократског 	<p>Права и функционисање заједнице</p> <p>Моје заједнице.</p> <p>Школа као заједница.</p> <p>Одлучивање у учионици и школи.</p> <p>Гласање и консензус као демократски начини одлучивања</p>

Школа као заједница	<p>одлучивања;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна одговорност одраслих у заштити права деце; - објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; - реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ; 	<p>Одговорности и обавезе у заједници</p> <p>Одговорност деце.</p> <p>Одговорности одраслих (родитеља, наставника).</p> <p>Кршење и заштита права</p> <p>Шта могу и коме да се обратим у ситуацијама насиља.</p>
ПРОЦЕСИ У	<ul style="list-style-type: none"> - препозна и анализира сличности и разлике између ученика у групи; - прихвата друге ученике и уважава њихову различитост; - проналази примере моралних поступака у књижевним делима које чита, у медијима и у свакодневном животу; - наводи примере из свакодневног 	<p>Наши идентитети</p> <p>Наше сличности и разлике (раса, пол, национална припадност, друштвено порекло, вероисповест, политичка или друга уверења, имовно стање, култура, језик, старост и инвалидитет).</p> <p>Стереотипи и предрасуде.</p>

СВРЕМЕНОМ СВЕТУ	<p>живота предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама;</p> <p>- проналази примере нетолеранције и дискриминације у књижевним делима која чита;</p> <p>- у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира;</p> <p>- препозна и објасни врсте насиља;</p> <p>- прави разлику између безбедног и небезбедног понашања на друштвеним мрежама;</p> <p>- заштити од дигиталног насиља;</p> <p>- анализира сукоб из различитих углова (препознаје потребе учесника сукоба) и</p>	<p>Дискриминација.</p> <p>Толеранција.</p> <p>Сукоби и насиље</p> <p>Сукоби и начини решавања сукоба.</p> <p>Предности конструктивног решавања сукоба.</p> <p>Врсте насиља: физичко, активно и пасивно, емоционално, социјално, сексуално, дигитално.</p> <p>Реаговање на насиље.</p> <p>Начини заштите од насиља</p>
-----------------	---	--

	<p>налази конструктивна решења</p> <p>прихватљива за све стране у сукобу;</p> <p>- аргументује предности конструктивног начина решавања сукоба;</p>	
<p>ГРАЂАНСКИ</p> <p>АКТИВИЗАМ</p>	<p>- препознаје примере грађанског активизма у својој школи и исказује позитиван став према томе;</p> <p>- идентификује проблеме у својој школи;</p> <p>- прикупља податке о проблему користећи различите изворе и технике;</p> <p>- осмишљава акције, процењује њихову изводљивост и предвиђа могуће ефекте;</p> <p>- активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада (у групној дискусији показује вештину активног</p>	<p>Планирање и извођење акција у школи у корист права детета</p> <p>Учешће ученика у школи.</p> <p>Избор проблема.</p> <p>Тражење решења проблема.</p> <p>Израда плана акције.</p> <p>Анализа могућих ефеката акције.</p> <p>Планирање и извођење акције.</p> <p>Завршна анализа акције и вредновање ефеката.</p>

	слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин);	Приказ и анализа групних радова.
--	---	----------------------------------

Област/тема	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)
ЉУДСКА ПРАВА Права детета	<ul style="list-style-type: none"> - увођење ученика у наставни предмет и упознавање са значајем грађанског васпитања; - упознавање ученика са садржајем наставног програма и давање јасних упутстава за рад; - повезивање постојећег знања са новим; - упознавање са Конвенцијом о правима детета у документима која се односе на школу; - препознавање својих права и права других, као и идентификација кршења истих;
	- дефинисање правила одељенске заједнице и правила

<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Школа као заједница</p>	<p>школе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - примена различитих интерактивних облика рада, као и одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада; - разумевање значаја правила у функционисању заједнице;
<p>ПРОЦЕСИ У СВРЕМЕНОМ СВЕТУ</p> <p>Права детета</p>	<ul style="list-style-type: none"> - осмишљавање и реализација различитих активности: радионица, симулација, играња улога, студија случаја, дебата, дискусија, пројеката, истраживања, промоција, ... - симулација примера из свакодневног живота: предрасуде, стереотипи, дискриминација и нетолеранција по различитим основама; - коришћење филмова, интернета, као и разговор о говору мржње, нетолеранцији и дигиталном насиљу; - развој конструктивног решавања сукоба;
<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - идентификација примера грађанског активизма у школи и неговање позитивног става према томе; - прикупљање података о проблему на основу различитих извора и техника; - реализација одабраних акција, као и њихова анализа; - неговање тимског рада;

- вредновање ефеката спроведених акција у школи.
--

У реализацији наставе развијају се међупредметне компетенције, а посебно општа компетенција предмета - активан однос у заједници уз уважавање и поштовање права сваког појединца **Активности у реализацији програма:** сви часови се реализују у радионичарском раду, где

сваки појединац учествује износећи своје ставове, мишљења, предлоге и идеје, дискутује, учествује у избору идеја за реализацију; ученици раде тимски, у групним активностима, учествују у дебатама, презентују рад

V. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ и задаци:

Циљ наставе изборног предмета чувари природе јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, усвајање и примена концепта одрживог развоја и остваривање образовања о квалитету живота.

Задаци наставе предмета чувари природе су да ученици:

- развијају образовање за заштиту животне средине;
- развијају вредности, ставове, вештине и понашање у складу са одрживим развојем;
- развијају здрав однос према себи и другима;

- умеју да на основу стечених знања изаберу квалитетне и здраве стилове живота;
- примењују рационално коришћење природних ресурса;
- препознају изворе загађивања и уочавају последице;
- стичу способност за уочавање,формулисање,анализирање,и решавање проблема;
- развијају радозналост,активно учествовање и одговорност;
- поседују развијену свест о личном ангажовању у заштити и очувању животне средине,природе и биодиверзитета;

Р.Б.	Наставна тема	Обрада	Понављ.	Вежбе	Провера	УКУПНО
I	I Положај и улога човека у природи	4	2	9		15
II	II Природна богатства (ресурси) и одрживо коришћење	4	1	1		6
III	III Извори и последице загађивања животне средине	5	1	5		11
IV	IV Биодиверзитет-биолошка разноврсност	2	1	1		4
УКУПНО:		15	5	16		36

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни
I Положај и улога човека у природи -основни појмови у екологији -одрживи развој - акције у заштити и очувању животне средине - квалитетан и здрав стил живота	-фронтални -индивидуални - групни - рад у пару -практичан рад -ПП презентације -примена знања			
II Природна богатства (ресурси) и одрживо коришћење -обновљиви и необновљиви природни ресурси - одрживо коришћење природних ресурса	-фронтални -индивидуални - групни - рад у пару -практичан рад -ПП презентације -примена знања			
III Извори и последице загађивања животне	-фронтални			

<p>средине</p> <p>- појам, извори и врсте загађивања</p> <p>- глобалне промене и глобалне последице</p> <p>- смањење загађења од отпада, рециклажа</p>	<p>- индивидуални</p> <p>- групни</p> <p>- рад у пару</p> <p>- практичан рад</p> <p>- ПП презентације</p> <p>- примена знања</p>			
<p>IV Биодиверзитет-биолошка разноврсност</p> <p>- биодиверзитет</p> <p>- нестајање врста и заштита</p>	<p>- фронтални</p> <p>- индивидуални</p> <p>- групни</p> <p>- рад у пару</p> <p>- практичан рад</p> <p>- ПП презентације</p> <p>- примена знања</p>			

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.

Ова изборна настава такође:

омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;

омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;

мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;

развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;

ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;

развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;

развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;
континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
ствара услове да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
омогући разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;
развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Пети разред

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ЦРТАЊЕ (12)

Врсте и својства линије (2)

Стварање различитих вредности линија.

Цртање, цртачки материјали, меке оловке, креде, перо, трска, разни цртачки материјали. Линија као средство за стварање различитих квалитета површина (2)

Перцепција, стварање различитих вредности квалитета површина.

Цртање, цртачки материјали, меке оловке, креде, перо, трска, разни цртачки материјали.

Естетско проценјивање (1)

Односи величина (2)

Перцепција, опажање ритма линија, боја, облика.

Цртање, цртачки материјали, меке оловке, креде, перо, трска, разни цртачки материјали.

Лепо писање са калиграфијом (2)

Перцепција, опажање ритма линија, боја, облика.

Цртање, цртачки материјали, обичне оловке са ознаком "B" плjosнато заoштрене оловке, метално перо, туш и перо и пенкало, разни цртачки материјали.

Компоновање више ритмичких целина у простору (2)

Перцепција, опажање ритма линија, боја, облика.

Цртање, сликање и вајање.

Естетско процењивање (1)

СЛИКАЊЕ (12)

Својства сликарских материјала и подлога (2)

Перцепција.

Сликање и цртање разним сликарским и цртачким материјалима.

Ритмичко компоновање боја и облика (2)

Перцепција, опажање ритма линија, боја, облика.

Сликање, цртање и вајање, одговарајућа средства и материјали.

Коришћење разних материјала за компоновање (2)

Перцепција.

Сликање, цртање и колаж; одговарајућа средства и материјали.

Визуелно споразумевање (2)

Перцепција линија, боја и облика.

Сликање, цртање и вајање; одговарајућа средства и материјали.

Временски и просторни низови (цртани филм, стрип) (2+1)

Аперцепција, перцепција - асоцијације у низу покретне слике; боје, мрље, цртежи, облици.

Сликање, цртање и вајање; одговарајућа средства и материјали.

Сликање, естетско процењивање (1)

ВАЈАЊЕ (12)

Вајање, врсте вајарског материјала (4)

Перцепција и аперцепција, стварање различитих вредности форме (конвексно, конкавно; отворено, затворено) и чврсти материјали.

Вајање, глина, гипс и остала одговарајућа средства и чврсти материјали.

Везивање тродимензионалних облика у простору (2)

Перцепција и аперцепција.

Вајање, глина, керамичка глина и остала одговарајућа средства и материјали.

Слободно компоновање (2)

Перцепција и аперцепција.

Вајање, глина, керамичка глина, гипс и остала одговарајућа средства и материјали.

Обликовање употребних предмета (ситна пластика, накит) (2+1)

Аперцепција, перцепција.

Вајање, глина, керамичка глина, пластелин, гипс и остала одговарајућа средства и материјали.

Вајање, естетска анализа (1).

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Основни разлог за увођење наставног предмета цртање, сликање и вајање је недовољан фонд часова на којима даровити и заинтересовани ученици могу да у целисти изразе своје креативне потенцијале и тако у потпуности искористе планиране садржаје програма ликовне културе.

Изборна настава одмереним задацима систематично развија различите психичке и ликовне способности ученика, а нарочито оне способности које подстичу њихово индивидуално и креативно изражавање.

Она додатно мотивише ликовне педагоге на усавршавање и примену савремених метода учења (ослањајући се и на савремена искуства дечије психологије) ради подстицања спонтаног и слободног изражавања ученика.

Због тога ова настава омогућава препознавање и развој даровитости ученика и њихових индивидуалних способности и омогућава постепено увођење ученика у област професионалне оријентације ка широком пољу ликовних делатности.

С обзиром да постоје иницијативе за већом подршком даровите деце овим предметом, остварена је могућност да се на време подстиче препознавање ове деце у чему би учествовали родитељи и васпитачи (педагози, психолози) у складу са индивидуалним способностима и њиховом дидактичко-методичком третману.

Изванредна постигнућа или могућности за велика постигнућа углавном се користе под називом даровитост (општи потенцијал) и талентованост (манифестована даровитост), под којима се подразумева бистрина, изузетност, супериорност, бриљантност, способност лаког и брзог учења. У редовним васпитно-образовним институцијама наставник има равноправан дидактичко-методички однос према заинтересованим и талентованим ученицима, ослањајући се на савремена искуства психологије која инсистира на развоју индивидуалних способности, што се односи и на образовање даровите деце.

Концепција овог изборног предмета посебан нагласак ставља на подршку даровитој деци која имају могућност да продубе знања у оним садржајима који се не могу реализовати у редовно-часовном систему. Стога је за израду овог програма стручна комисија ослонце тражила пре свега у програму обавезног предмета ликовна култура, како би се наставила корелација и продубила започета реализација садржаја. У реализацији ове наставе треба у складу са могућностима школе и креативностима наставника, инсистирати на већој афирмацији примењених уметности и визуелних комуникација.

Наставници су дужни да прате даровито дете и да га подржавају у раду инсистирајући на формирању збирке радова (мапе) и у сарадњи са родитељима у време наставе воде дневник и прате развој детета. Очувањем тежње даровитих ученика ка креативном изражавању заједно са овладавањем материјалима (развој техничке спретности и сензибилитета) доприноси се даљем ликовном образовању.

Смисао планирања садржаја програма изборног предмета цртање, сликање и вајање је да се утврде задаци на сваком часу који би најпотпуније развијали све ликовне способности ученика, нарочито способности које подстичу стварање, као и оне које омогућују стварање. Стога, градиво треба планирати тако да се постигне:

виши ниво опажања;

оспособљеност примања;

одговарајући ниво разумевања;

способност поступања;

Врсте плана:

годишњи план;

оперативни план рада (полугодишњи, месечни).

Годишњи план рада треба да садржи преглед ликовних целина и број часова предвиђених за одређене садржаје.

Оперативни полугодишњи план рада треба да буде детаљно разрађен и да садржи следеће рубрике: месец; основни циљ и задатак (васпитни и образовни) наставни садржај; облик рада; корелацију са другим предметима; средства и медије и примедбе у које се убележавају промене.

Остваривање садржаја:

Садржаје програма ликовне културе треба остварити:

1. примањем (учењем), тако што ће ученицима бити омогућено да стичу знања из области ликовне културе, савладавају технолошке поступке ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума и да упознају законитости и елементе ликовног језика;
2. давањем (стварањем) путем подстицања ученика да се изражавају у оквиру ликовних активности и остварују резултате (увек на вишем нивоу култивисања и јачања ликовне осетљивости).

За наставу ликовне културе, на основу садржаја и методичких облика усмерености васпитно-образовног процеса у правцу богаћења дечијег естетског искуства, одређени циљеви и задаци произашли су из ликовне уметности теорије стваралаштва и развојне психологије.

Овако конципираним програмом цртања, сликања и вајања наглашена је усмереност васпитно-образовног процеса у свим његовим временским сегментима-поједини часови, циклуси часова, проблемски кругови оперативних задатака и целине програма узрасних захтева - ка јачању ликовних способности ученика, затим ка богаћењу ликовног језика, а такође ка формирању позитивних навика и богаћењу властите сфере естетског искуства.

Претпоставка креативности ученика у домену ликовних активности подразумева да мотивациони садржаји буду разноврсни, примерени узрасту и интересовањима ученика. Методске поступке и облике рада наставник конципира усаглашавајући васпитно-образовне задатке (ликовне проблеме) са побуђеним интересовањем ученика да ове задатке прихвати на нивоу самоиницијативе, односно формираној властитој израженој потреби. У том смислу улога наставника наглашена је у фази избора и дидактичке припреме мотивационог садржаја, док избор теме зависи од суштине ликовног задатка, односно конкретног садржаја којим се ученик мотивише у правцу одређеног ликовног проблема.

Проблемски захтеви овог програма имају карактер наставног садржаја, а теме су у служби реализације предвиђених задатака. У процесу припремања за рад темама треба посветити посебну пажњу како не би овладале садржајима (што је до сада показала наставна пракса). Као и у многим другим приступима и у овом случају се очекује креативан однос наставника приликом избора тема, зависно од ликовног проблема. Теме треба проналазити у повезивању са другим областима и то помоћу разговора са ученицима.

У структури садржаја наставног рада које се односе на практичне ликовне активности ученика подразумева се ослањање на шири избор ликовних средстава и медијума, односно савремених ликовно-поетских садржаја и искустава. У том смислу, ликовна осетљивост ученика остваривала би се и као припремљеност за активно учествовање у стварању естетских вредности које захтева наше време и као способност вредновања и критичког односа савременог тренутка. Овакав приступ доприноси непосредности доживљаја ликовног чина и поспешивању имагинативних и креативних могућности ученика те је од три елемента у структури програма, креативност, која у ствари значи способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза.

Структуру програма чине:

1. наставни садржаји који се односе на савладавање ликовног језика и упознавања садржаја ликовне културе, познавање дела ликовних уметности и елемената ликовне писмености;
2. креативност - способност да се нађу нова решења за један проблем или нови начини уметничког израза и остварење производа новог за индивидуу (не нужно новог и за друге), за коју је претпоставка за подстицање, мотивациони садржаји практичних ликовних активности ученика који обухватају:

домен ученичких доживљаја;

домен корелације са другим васпитно-образовним подручјима.

3. ликовни медијуми и средства - коришћење ликовних дисциплина и употреба одређених материјала у обликовању, проширени медијуми.

У структури садржаја наставног рада које се односе на практичне ликовне активности ученика подразумева се ослањање на шири избор савремених ликовних средстава и медијума, односно савремених ликовно-поетских садржаја и искустава. У том смислу, ликовна осетљивост ученика остваривала би се и као припремљеност за активно учествовање у стварању естетских вредности које захтева наше време и као способност вредновања и критичког односа савременог тренутка. Овакав приступ доприноси непосредности доживљаја ликовног чина и поспешивању имагинативних и креативних могућности ученика, као и методички квалитет у погледу опредељења комисије за измену и допуну програма ликовне културе у основној школи смањењем оптерећености ученика наглашавањем савремених медијума у ликовној и визуелној уметности у складу са савременим кретањима уметности.

Цртање: коришћење свих врста линија како би се постепено обогаћивало линеарно графичко изражавање и богатство појединоста на основу опсервирања или претходним вежбама рада по природи. Неопходно је анализирати перспективе, птичје, жабље, линеарне и инсистирање на прецизносима и детаљу са нагласком на односе величина, пропорције.

Сликање: обогаћивање скале појединих боја и њиховог композиционог односа и увођење у бојене вредности процесом рада по природи и илустровању. Сликарске технике и подлоге.

Графика: обогаћивање линеарног израза графичких површина, са постепеним свеснијим композиционим решењима. Обрада простора, врсте графичких техника, линорез, дрворез итд.

Вајање: тродимензионално обликовање, основни тродимензионални облици. Волумен и простор, општа оријентација у вајарским областима. Конвексно, конкавно, отворено и затворено, напрегнута и затегнута форма, продор, расцеп, тврда и мека форма. Функција пластике у архитектури, екстеријери и ентеријери, примењено вајарство, ситна пластика. Декоративна скулптура, орнамент. Вајарски материјали, чврсти материјали. Алати и процес рада при изради вајарског рада. Облици и умножавање вајарских радова. Садржаји и идеје у вајарским делима у историји уметности.

У реализацији ове наставе треба у складу са могућностима школе и креативностима наставника, инсистирати на већој афирмацији примењених уметности и визуелних комуникација. У овој настави садржаји наставног рада се односе на практичне ликовне активности ученика која подразумева се ослањање на шири избор савремених ликовних средстава и медијума, односно савремених ликовно-поетских садржаја и искустава из области примењених уметности. У том смислу, ликовна осетљивост ученика остваривала би се и као припремљеност за активно учествовање у стварању естетских вредности које захтева наше време и као способност вредновања и критичког односа према савременом тренутку. Стога се препоручују садржаји из области примењене графике и керамике.

Примењена графика: Основи примењене графике. Коришћење репродуктивне графике у индустрији. Графика у једној боји - нацрт за етикету. Графика у две боје - нацрт за плакат. Графика у више боја - нацрт за насловну страну књиге (скица у колажу).

Графика и графички слог (коришћење графике летрасет-слова). Графика-скица за поштанску марку. Графика и амбалажа (кутије-нацрт и финални рад).

Плакат-извођење високом штампом. Плакат - нацрт - скица колажом.

Керамика: Увод у керамику. Историја керамике, керамички производи, технологија керамике. Стицање првог искуства у раду са глином. Мешање, гњечење, додавање и одузимање масе глине. Пластичне форме. Конкавне и конвексне форме, пуни и празни простори у разним функцијама (опека са шупљинама и слично).;

Г.ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
Језик: - Граматика: *падежи	Индивидуални, фронтални	-зна да ин наброји и помоћу питања да мења реч по падежима -зна које време казују и зна да их промени по лицима -зна да одреди да ли је глагол		

*глаголски облици (презент, перфекат, футур) * глаголи - Правопис		свршен или несвршен (читати – прочитати) -зна да пише речцу не уз глаголе		
--	--	---	--	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљеви допунске наставе су:

Допунски рад се организује за ученике који , из објективних разлога , у редовној настави немачког језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
Граматика	-подстицање на усвајање знања; -мотивисање за рад; -методе рада прилагођава карактеристикама и способностима ученика; -интерактивно учење; -рад у пару; -индивидуални рад.	Ученик: - зна да препозна врсте речи; - зна употребу глагола и њихову промену у презенту, футуру и прошлом времену - зна да броји до 1000; - правилно употребљава прилоге, предлоге, компарацију придева, - зна да састави и изрази одричну реченицу и упитну реченицу - зна да користи модалне глаголе, герундијум
Вокабулар и изговор	-читање наглас; -вежбање акцентовања; -вођење сопственог	-ученик зна одређен фонд речи, уз помоћ наставника правилно чита, разуме текст и спелује

План рада за допунску наставу V разред за шк. 2018/19.год.

Годишњи фонд часова:32 ; Месечни :1

	речника; -рад у пару (дијалог).	
Читање и слушање са разумевањем	-читање разноврсних текстова; -дискусија.	-ученик зна да правилно прочита текст и разуме га на слушање
Писање и писмено изражавање	-диктати; -преписивање текстова;	Ученик: -разуме нови текст са мањим бројем непознатих речи; -правилно пише унапред задате речи и краће текстове.
Конверзација	индивидуално, у пару	ученик је способан да монолошки, уз претходну припрему, у неколико реченица представи себе и друге и одговара на питања везана за унапред прочитани текст

ИСТОРИЈА

Назив и број наставне теме	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин остваривања програма
1.Основи проучавања прошлости,	<p>Усвајање основних појмова : прошлост, подела прошлости, хронологија, историја и историјски извори.</p> <p>Задатак је да се вежбањем ученици науче како да рачунају време (стара и нова ера).</p>	<p>Наставник : бира адекватне садржаје и методе и облике рада, у складу са стандардима и исходима , наставна средства, усмерава и мотивише ученике , прати напредак ученика у савлађивању наставног процеса, упознаје и прати индивидуалне способности ученика</p> <p>Ученик: одговара на питања шта је историја, класификује историјске изворе у учионици, одређује у ком миленијуму, веку и деценији су рођени они или њихови чланови породице, вежбају колико је времена прошло од различитих догађаја у прошлости до данас, црта на ленти времена важне догађаје – одређивање старог и новог века</p>
2.Праисторија	<p>Разумевање праисторије као периода настанка човека рад као кључни фактор настанка човека, подела праисторије према материјалима који су коришћени за оруђа и оружја.</p> <p>Задаци:да разликују проналаске, занимања и исхрану људи старијег од млађег каменог доба и металног.</p>	<p>Наставник : бира адекватне садржаје и методе и облике рада, наставна средства и методе, усмерава и мотивише ученике , прати напредак ученика у савлађивању наставног процеса, упознаје и прати индивидуалне способности уч.</p> <p>Ученик: описује како замишља праисторијског човека, коришћење ватре у свакодневном животу, да нацртају развој занимања кроз праисторију, питају наставника непознате појмове.</p>

Назив и број наставне теме	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин остваривања програма
<p>3.Стари Исток</p>	<p>Кључна знања: појава писма, друштво старог века, прве државе на старом Истоку.</p> <p>Задатак је ученицима приближити рад са историјским картама, појачавање визуелног памћења и упоређивање са географским картама (сличности и разлике).</p>	<p>Наставник : бира адекватне садржаје и методе и облике рада, наставна средства и методе, усмерава и мотивише ученике , прати напредак ученика у савлађивању наставног процеса, упознаје и прати индивидуалне способности учени</p> <p>Ученик: почетак старог века и историје, ученик црта на ленти времена на свој начин, обележава стари век, са анставником утврђује основне одлике овог историјског периода, на карти показује прве државе старог света (Истока), пише где се налазе, може и да црта живот људи и уређење првих држава, нацртају сва писма старог Истока или нешто по избору, живот деце некада и данас,</p>

<p>4.Стара Грчка</p>	<p>Кључна знања: полис, колонизација, састав друштва, узроци ратова међу Грцима, многобоштво, олимпијске игре, митологија, уметност, демократија.</p> <p>Задаци: ученицима приближити рад са историјским картама, појачавање визуелног памћења радом са сликама кључних догађаја и личности и упоређивање са географским картама (сличности и разлике).</p>	<p>Наставник : бира адекватне садржаје и методе и облике рада, наставна средства и методе, усмерава и мотивише ученике , прати напредак ученика у савлађивању наставног процеса, упознаје и прати индивидуалне способности ученика</p> <p>Ученик: показује на карти прве полисе старе Грчке, описује основне одлике живота старих Грка, покушава да уочи са којим народима се граниче стари Грци, бира мит по избору и препричава га, по могућству и илуструје, прикупља сликовни материјал о овом историјском периоду, заједно са наставником бира најмање 10 питања из ове области на које треба да зна одговор.</p>
<p>Назив и број наставне теме</p>	<p>Циљеви и задаци садржаја програма</p>	<p>Начин остваривања програма</p>
<p>4.Хеленизам</p>	<p>Кључни појам је хеленизам, значај Александра Македонског и хеленистичке културе.</p> <p>Задаци: ученицима приближити рад са историјским картама, појачавање визуелног памћења радом са сликама кључних догађаја и личности и упоређивање са географским картама (сличности и разлике).</p>	<p>Наставник : бира адекватне садржаје и методе и облике рада, наставна средства и методе, усмерава и мотивише ученике , прати напредак ученика у савлађивању наставног процеса, упознаје и прати индивидуалне способности ученика</p> <p>Ученик: на карти обележити области које је освојио Александар Македонски, прикупити сликовни материјал и описати хеленистичку уметност, на ленти времена покушава да нацрта трајање овог историјског периода</p>

<p style="text-align: center;">5.Стари Рим</p>	<p>Кључни појмови: легенда о Ромулу и Рему, република, легија, Римско царство, хришћанство.</p> <p>Задаци: ученицима приближити рад са историјским картама, појачавање визуелног памћења радом са сликама кључних догађаја и личности и упоређивање са географским картама (сличности и разлике)</p>	<p>Наставник : бира адекватне садржаје и методе и облике рада, наставна средства и методе, усмерава и мотивише ученике , прати напредак ученика у савлађивању наставног процеса, упознаје и прати индивидуалне способности ученика</p> <p>Ученик : чита легенду о оснивању града Рима, лоцира град на карти, црта поделу друштва у Риму, на основу сликовног материјала и текстова и з уџбеника пише састав о животу старих Римљана, на временској линији уз помоћ наставника покушава да убележи најважније догађаје, црта римске војнике или неки мит, понављање знања о настанку хришћанства уколико ученици похађају веронауку.</p>
--	--	---

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања , отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
ЕЛЕМЕНТИ ФИЗИЧКЕ ГЕОГРАФИЈЕ	-слушају, питају, описују, препознају	<p>ГЕ 1.2.1. именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред</p> <p>ГЕ 1.2.2. описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања</p>		

КАРТОГРАФИЈА	-слушају, питају, упоређују, препознају	ГЕ 1.1.1. разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања ГЕ 1.1.2. наводи начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта) ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте		
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	-слушају, питају, упоређују, показују	ГЕ 1.2.3. Именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу) и препознаје њихове основне одлике		

МАТЕМАТИКА

Циљ допунске наставе математике:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе.
- Увежбавање и понављање стечених знања и давање савета за савладавање потешкоћа у учењу.
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Посебно пружање помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму.
- Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из неког другог разлога нису усвојили одређено наставно градиво.

Ова настава има само оквирне садржаје, који су прецизирани годишњим плановима, јер они зависе од потреба ученика.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	-фронтални -индивидуални -рад у пару	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик уме да : - - Израчуна вредност једноставног броја и израза и реши једноставну линеарну једначину (у скуп природних бројева); - дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим; - одреди унију, пресек и разлику два скупа 		
ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	-фронтални -индивидуални	<p>Ученик</p> <ul style="list-style-type: none"> - влада појмовима: дуж, полуправа, права, раван (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује паралелне и нормалне праве); - влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор); 		
УГАО	-фронтални	Ученик		

	<p>-индивидуални</p>	<p>- влада појмовима: дуж,полуправа, права, раван 'и угао(уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве);</p> <p>- користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе,времена и углова;</p> <p>- претвори веће јединице дужине,месе и времена у мање;</p> <p>- користи различите апоене новца;</p> <p>- при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокружује величине исказане датом мером;</p>		
<p>РАЗЛОМЦИ</p>	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-групни</p>	<p>Ученик уме да</p> <p>- прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне);</p> <p>- преводи децимални запис броја у разломак и обратно;</p> <p>- пореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно;</p> <p>- изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно</p>		

		(у случају сабирања и одузимања разломака само са истим именицом); рачуна, на пример $1/5$ од n , где јел дати природан број;		
ОСНА СИМЕТРИЈА	-фронтални -индивидуални	Ученик -интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до преклапања);		

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава се организује за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Садржаји програма	Број часова	Начин и поступак остваривања програма	Активности у васпитно-образовном раду
-читање -писање -бројеви -именице -глаголи(заповедни начин) -придеви	34	-монолог -дијалог -сарадња -упорност -доследност -интеракција	-читање -слушање -писање -извођење вежби

-заменице -исказивање места и правца, начина, негирања, својства, времена -глаголи кретања		-мотивација	
--	--	-------------	--

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
Језик: - Граматика: * падежи * врсте речи * глаголи Књижевност	Индивидуални, фронтални, разговор, рад у пару, групни, метода рада на тексту			-именује и одређује службу падежа у реченици -познавање свих десет врста речи (на тексту) -познавање глагола и њиховог значења -читање и анализа књижевних дела по избору

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљеви додатне наставе су:

За додатни рад се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулисати и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање немачког језика.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
Граматика Вокабулар и изговор Читање и слушање са разумевањем Писање и писмено изражавање	- усвајање и адекватна примена новог вокабулара; - савладавање техника читања; - повезивање појмова; -препознавање гласова (нарочито оних који не постоје у матерњем језику); -правилно изговарање свих гласова и интонација; -разумевање писаног текста,а то подразумева учење граматичких специфичности; -уознавање нових правила фонетике и морфологије.	Оспособљавање ученика да унапреди све четири вештине страног језика: писање, читање, разумевање текста и конверзација. Оспособљавање ученика, за употребу граматичких форми и лексичких структура.
Конверзација		
Свакодневни енглески	-усавршавање језика кроз медије, интернет, читање часописа	Богаћење вокабулара,развијање међупредметних компетенција,развијање креативности ученика

ГЕОГРАФИЈА

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
УВОД	-разговор -упознавање са радом, средствима за рад и начином остваривања			
ЕЛЕМЕНТИ ФИЗИЧКЕ ГЕОГРАФИЈЕ	-разговор -читање и анализа текстова -прављење паноа			ГЕ 3.2.1. препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика
КАРТОГРАФИЈА	-разговор -оспособљавање за прецизно одређивање координата(гш, гд)			ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	-разговор -оспособљавање за самостално препознавање дејства сила Земље			ГЕ.3.2.2. објашњава физичко географске законитости у географском омотачу и наводи мере за његову заштиту обнову и унапређивање

МАТЕМАТИКА

Циљ додатне наставе математике:

- Проширивање знања са редовне наставе математике, усвајање додатних садржаја у складу са интересима и могућностима појединих ученика.
- Развијање способности и умећа решавања сложенијих математичких задатака.
- Развијање логичког и апстрактног мишљења, анализирања, доказивања и прецизног изражавања.
- Припремање ученика за такмичења.

Додатна настава из математике се организује за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Годишњим планом прецизира се садржај додатне наставе. Анализа и решавање задатака са такмичења могу се радити у свакој области.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		основни	средњи	напредни
ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	-фронтални -индивидуални -рад у пару			Ученик - уме да одреди вредност сложенијег бројевног израза; - оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама; - уме да користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама; - користи једначине и неједначине решавајући и сложеније текстуалне задатке
ОСНОВНИ ГЕОМЕТРИЈСКИ ПОЈМОВИ	-фронтални -индивидуални			-Решава сложене задатке применом особина основних геометријских појмова - пребројава тачке, дужи, праве,...

<p style="text-align: center;">УГАО</p>	<p>-фронтални -индивидуални</p>			<p>Ученик</p> <p>-рачуна са угловима</p> <p>укључујући и претварање угаоних мера; закључује користећи особине паралелних и нормалних правих,укључујући углове на трансверзали;</p> <p>- по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима;</p> <p>- процени и заокружи дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm,1 g);</p>
<p style="text-align: center;">РАЗЛОМЦИ</p>	<p>-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни</p>			<p>Ученик</p> <p>-уме да одреди вредност сложенијег бројевног израза;</p> <p>- уме да користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама;</p> <p>- користи једначине и неједначине решавајући и сложеније текстуалне задатке.</p>
<p style="text-align: center;">ОСНА СИМЕТРИЈА</p>	<p>-фронтални -индивидуални</p>			<p>-решава конструктивне задатке применом особина осне симетрије</p>

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

СПОРТСКА СЕКЦИЈА-КОШАРКАШКА СЕКЦИЈА

Задаци у раду за кошаркашку секцију:

Укључити што већи број ученика на додатни рад у секцији као вид анимирања

Усавршавање већ усвојених знања као вид додатног тренинга

Уигравање и стварање екипе за школска, општинска и регионална такмичења

Развијање здравог односа према социјалном окружењу

Развијање психо—моторних способности ученика и њихово подизање на виши ниво

Садржај	Начин остваривања	Врсте активности ученика
Развој специфичне издржљивости	Метод	Наизменичне вежбетрчања и скокова карактеристичних за кошарку
Систем зонске одбране	Практичан рад на развијању издржљивости	Ученици слушају објашњење, а затим то практично примењују у игри
Одбрана „човек на човека“	Демонстрација наставника или ученика	Ученици гледају демонстрацију, а затим по групама увежбавају одбране 3:2 – 2:1:2 и 2:3
Поступни напад	Демонстрација наставника, практичан рад на усвајању вештина	После приказа поступног напада ученици у игри на два коша вежбају овај елемент кошаркашке игре
Контра напад	Игровне активности и демонстрација наставника	После усменог објашњења ученици увежбавају контра напад
Игра на два коша	Демонстрација; практичан рад код вежбања контра напада	Ученици се деле у две екипе после чега следи игра уз поштовање свих правила игре.
Садржај	Игровне активности ученика у циљу усавршавања кошаркашке игре	Врсте активности ученика

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	Упознавање ученика са правилима понашања у школи и календаром рада Организовање родитељског састанка Упознавање ученика са обавезама наставника и ученика Превенција насиља Организовање индивидуалних разговора	-разговор -дискусија -евиденција у дневнику	-одељењски старшина -ученици -родитељи
-октобар	Усклађивање ставова породице и школе везаних за васпитање ученика Упознавање својих и потреба других Успешно учење Здрави стилови живота Организовање родитељског састанка	-разговор -дискусија	-одељењски старшина -ученици -стручни сарадник
-новембар	Разговор о развијању толеранције на различите ставове, особине и потребе Упознавање ученика са процедуром давања предлога Анализа успеха на крају I класификационог периода Грађење сарадничког односа у групи (разреду)	-разговор -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старшина -ученици -стручни сарадник
-децембар	Решавање проблема Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема Превенција насиља Проблеми у учењу и савлађивању знања – грађење модела за превазилажење	-разговор -дискусија -евиденција у Дневнику рада	-одељењски старшина -ученици -стручни сарадник

-јануар	<p>Изражавање сопствених и разумевање туђих осећања</p> <p>Подршка ученицима који показују неуспех у учењу</p> <p>Обележавање Дана Светог Саве</p> <p>Анализа успеха на крају I полугодишта</p>	-разговор	<p>-одељењски старшина</p> <p>-ученици</p>
-фебруар	<p>како променити оно што ми се не допада у међуљудским односима?</p> <p>Како не насилно решавати сукобе</p> <p>Пубертет</p>	<p>- едукативне радионице</p> <p>-разговор</p>	<p>-изабрани ученици-чланови ученичког парламента</p> <p>-стручни сарадник</p> <p>-одељенски старшина</p>
-март	<p>Информисање ученика о такмичењима</p> <p>Решавање актуелних проблема у одељењу</p> <p>Разговор о односима у одељењу</p> <p>Превенција насиља</p>	<p>-едукативна радионица</p> <p>-разговор</p> <p>-евиденција у дневнику рада</p>	<p>-одељењски старшина</p> <p>-стручни сарадник</p>
-април	<p>Учење и изградња одбрамбених механизма за превазилажење стреса</p> <p>Разговор о значају сарадње у одељењу и активно слушање других</p> <p>Анализа успеха на крају III класификационог периода</p> <p>Организовање родитељског састанка и разговор о екскурзији</p>	<p>-разговор</p> <p>-дискусија-</p> <p>-презентација</p> <p>-евиденција у дневнику</p>	<p>-ученици</p> <p>-одељенски старшина</p> <p>-стручни сарадник</p>
-мај	<p>Ризична понашања (пушење, алкохолизам, наркоманија)</p> <p>Разговор о вредносним судовима и ставовима</p>	<p>-чишћење учионице</p> <p>-разговор</p>	<p>- ученици</p> <p>-одељенски старшина</p>

	Поређење личних и општих вредносних ставова Разговор о тешкоћама ученика у учењу	-договор	- стручни сарадници
-јун	Анализа успеха на крају школске године Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија	-ученици -одељенски старешина

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ

Садржаји, места и објекти које треба посетити	Број дана	Активности у образовно-васпитном раду	Образовно-васпитна област	Циљеви и задаци садржаја програма
<p>РАЗРЕД</p> <p>ПЕТИ</p> <p>ТРАЈАЊЕ</p> <p>ЈЕДНОДНЕВНА</p> <p>РЕЛАЦИЈА</p> <p>Велики Црљени – Жича – Краљево - Врњачка Бања-Велики Црљени</p> <p>ОБИЛАЗАК</p> <p>Манастир Жича</p>		<p>-Посматрање</p> <p>-Упоредивање</p> <p>-Дружење</p> <p>-Разговор (постављање питања и давање одговора)</p> <p>-певање</p> <p>-упознавање</p> <p>-проширивање знања</p> <p>-корелација међу предметима</p>	<p>Српски језик</p> <p>Географија</p> <p>Историја</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Биологија</p>	<p>-упознавање на терену онога што је у 5. разреду научено из наведених наставних области</p> <p>-упознавање, проширивање и сагледавање географских објеката и појмова</p> <p>-упознавање и проширивање знања о културно -историјским елементима</p> <p>-упознавање са биљкама и животињама кроз геолошко-историјски развој</p> <p>-разгледање и упознавање фресака и других елемената ликовне културе</p>

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
школске 2018/2021. године**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

ФОНД ЧАСОВА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ШЕСТИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
13.	Српски језик	4	144
14.	Страни језик – немачки језик	3	72
15.	Ликовна култура	1	36
16.	Музичка култура	1	36
17.	Историја	2	72
18.	Географија	2	72

19.	Физика	2	72
20.	Математика	4	144
21.	Биологија	2	72
22.	Техника и технологија	2	72
23.	Информатика и рачунарство	1	36
24.	Физичко и здравствено васпитање + обавезне физичке активности 72+54	2 + 1,5	126
Укупно : А		25	864
Редни	Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
	Верска настава	1	36
	Страни језик- Енглески јзик	2	72
Укупно : Б		4	144
Укупно : А+Б		27	972
Редни	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1	Чувари природе ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ	1	36
Редни	Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	25-26*	900-936*
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Редни број	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	2 дана	

6. Назив језика националне мањине када се настава реализује на том матерњем језику.

7. Реализује се у школама где се настава одржава на матерњем језику националних мањина.

8. Статус трећег часа физичког васпитања (изборне спортске гране) регулисан је Стручним упутством министра просвете и спорта о организовању спортских активности у основној школи бр 110-00-449-05/02 од 22. јуна 2005.
9. Ученик бира један од обавезних изборних предмета: верска настава/грађанско васпитање и изучава га до краја образовног циклуса.
10. Страни језик за ученике који су почели да га уче од трећег разреда обавезан је изборни предмет до краја образовног циклуса.
 - * Број часова за ученике припаднике националних мањина.

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;
 - оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;
 - развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;
 - омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;
 - развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;
 - усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;
 - уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
 - развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
 - поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
 - развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

A. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ :

СРПСКИ ЈЕЗИК

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, научне, уметничке, културне, еколошке и здравствене писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама;
- развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова.

Редни број	Наставна тема	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	Језик	63	36	20	7
	Грамматика	58	35	18	5
	Правопис	5	1	2	2

II	Књижевност	46	28	12	6
	Школска лектира	36	23	8	5
	Домаћа лектира	10	5	4	1
III	Култура изражавања	35	20	9	6
	Говорно изражавање	10	4	2	2
	Писмено изражавање	25	16	7	4
Укупан бр. час		144	84	41	19

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
Језик : -Граматика (подела речи на преосте и сложене, подела гласова (самогласници и сугласници); гласовне промене(палатализација, сибиларизација, непостојано а, јовање, једначење сугласника по звучности и месту творбе, губљене сугласника); Глаголски облици(аорист, футур	Групни,индивидуални,фронтални,рад у пару	-зна поделу гласова, - речи дели на слоге код двосложних речи, -препознаје гласовне промене у једноставним примерима -препознаје глаголске облике,зна да препозна у ком су времену -може да одреди границу између две просте реченице -зна да напише речи од више	- разликује просте речи од сложених; препознаје корен речи , -разликује речи са две гласовне промене -зна начине грађења глаголских облика -препознаје зависну реченицу	-уме да препозна, објасни и именује гласовне промене - зна да одреди независну и зависну реченицу - зна и доследно примењује правописну норму

<p>2, потенцијал, трпни глаголски продев, императив, имперфекат, плускавамперфекат, глаголски прилози); независна и зависна реченица</p> <p>-Правопис (писање вишечланих географских имена, писање Ви и Ваш, писање одричних придевских заменица, писање сложеног футура, аориста и потенцијала, писање речи у којима се одступа од гласних промена(примери. Бранки – Бранци...)</p>		<p>слова(нпр:Нова Варош,Мали Мокри Луг...)</p> <p>-правилно користи одричне заменице(нпр:ни од каквог)</p> <p>-уме да у приватном и службеном обраћању користи заменицу Ви</p> <p>-зна правило да слово К никад не прелази у Ц и Ч,код властитих имена(нпр:не каже се СлавЦи-СлавЧин)</p> <p>-зна да аорист глагола бити гласи ја бих, ми бисмо</p>		
<p>Књижевност:</p> <p>-одломци из књижевних дела, приповетке и песме из читанке за шести разред, Клет 2014., Београд;</p> <p>-Лектира (Косовски циклус, циклус Марка Краљевића, песме из читанке и две песме по</p>	<p>ВФН, групни,индивидуални,фронтални,рад у пару</p>	<p>-повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела</p> <p>- зна о чему се говори у прочитаном делу</p>	<p>-разликује основне књижевне родове:лирику, епику и драму</p> <p>- препознаје и зна да користи контраст и градацију</p>	<p>-уочава битне елементе књижевноуметничког текста: мотив, тему, фабулу, место и време радње, лик...</p> <p>- самостални истражује и доноси судове о прочитаном</p>

избору ученика); романи(Орлови рано лете, Дечаџи Павлове улице); стилске фигуре(контраст и градација)				
Језичка култура: -усмено изражавање - писмено изражавање	Индивидуалн и,фронтални , групни, Говорне, писане вежбе, задачи у вежбанкама и домаћи задачи и пројекти	-разликује приватно и службено писмо	-уме да преприча текст - уме да састави приватно писмо	-повезује информације и идеје изнете у текст - уочава јасно исказане односе (временски след, средство-циљ, узрок-последица) - изводи закључак заснован на једноставнијем тексту - уме да напише службено писмо (молба за одсуство из школе)

Циљ предмета:

-Упознавање морфолошких, граматичких и лексичких структура енглеског језика кроз комуникативни приступ учењу и кроз теме које су блиске ученицима, а организоване око 6 главних целина.

-Упознавање са интонацијом енглеског језика и њеном важношћу у свакодневном говору.

-Разумевање дијалога, прича и других врста текстова које ученик чује уживо или са видео записа.

-Упознавање са комуникативним функцијама језика нпр. тражење и давање обавештења, описивање лица и предмета, изражавање допадања и недопадања итд.

-Учествовање у комуникацији и поштовање социјално-културних норми комуникације.

-Разумевање писменог текста (технике и правила читања, разумевање непознатог текста који се углавном састоји од познате језичке грађе...).

-Писмено изражавање (основна правила ортографије, писање краћег текста, писма, електронског писма...).

-Упознавање са елементима цивилизације и других школских предмета.

Ови циљеви постижу се применом метода и техника у настави особених за комуникативну наставу страних језика.

Разред: **шести**

Годишњи фонд часова : **72**

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Исходи- По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Наставне методе и активности	Корелација са др. предметима	Евалуација
1. Schule	<i>Schule hier und andersw</i>		- у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове -			-Евалуација у радној свесци -Иницијално

	<i>Wie wichtig sind Noten? So sollte Schule sein</i>	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбинован	размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и примењују правила учтиве комуникације.	-демонстративна -молошка -дијалозна -текстуална -аудитивна	Српски језик	тестирање
2. Gemeinsam sind wir stark	<i>Freundschaft Mein Freund ist im Krankenhaus Gewalt? Nein, danke!</i>	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поставе и одговоре на једноставнија питања - размене информације у вези са догађајима; - опишу у неколико везаних исказа догађај. - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања; - разумеју предлоге и одговоре на њих; - упуте предлоге и реагују на предлоге пружајући одговарајући изговор или одговарајуће оправдање на прикладан начин;	-демонстративна -вербална -дијалозна -рад на тексту -писани рад -аудитивна	Српски језик Географија	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци -Контролни задатак
3. St. Nikola/ us	<i>Alter und neuer</i>					

	<i>Kalender? Die Nikolauslegende Slava, was ist das?</i>	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове - разумеју и размене информације - изразе своја и туђа предвиђања, одлуке, и намере - понуде/прихвате/одбију услугу на прикладан начин;	демонстративна -вербална -дијалoшка -рад на тексту -писани рад - аудитивна	Српски језик Географија	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци -Писмени задатак
4. Tiere im Winter	<i>Wetterbegriffe Aktive wilde Tiere Und die anderen?</i>	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји; - размене једноставније информације у вези са догађајима ; - опишу у неколико везаних исказа догађаје ; - опишу догађаје циљне културе користећи једноставнија језичка средства;	демонстративна -вербална -дијалoшка -рад на тексту -писани рад - аудитивна	Српски језик Географија	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци
5. Wie ist das Wetter?	<i>Wetterbegriffe Kleidung und Aktivitäten Wir und unser</i>	Фронтални, индивидуалн и рад, раду	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставнији опис места	демонстративна -вербална -дијалoшка	Српски језик	-Домаћи задатак -Усмено-писмена

	<i>Klima</i>	пару, рад у групи и комбиновани	<p>(знаменитости, институције и сл.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - упореде и опишу карактеристике места, користећи једноставнија језичка средства; - опишу места користећи једноставнија језичка средства (знаменитости, занимљивости и сл.); - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - питају и кажу где се нешто налази користећи једноставнија језичка средства; - затраже и у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - разумеју и опишу искуство/догађај користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на предлоге и сугестије уз образложење; - саопште предлоге и сугестије; - разумеју једноставније исказе који 	<ul style="list-style-type: none"> -рад на тексту -писани рад - аудитивна 	Географија	<p>провера научених језичких структура и граматике</p> <p>-Евалуација у радној свесци</p> <p>- Контролни задатак</p>
6. Infos – Was? Wie? Wo?	<i>Bibliothek</i> <i>Mediothek</i>	Фронтални, индивидуални и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	<p>препознају и именују појмове који се односе на тему;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју и опишу искуство/догађај користећи једноставнија језичка 	<p>демонстративна</p> <ul style="list-style-type: none"> -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна 	Српски језик Географија	<p>-Домаћи задатак</p> <p>-Усмено-писмена провера научених</p>

	<i>Internet</i>		<p>средства;</p> <p>- разумеју и реагују на предлоге и сугестије уз образложење;</p> <p>- саопште предлоге и сугестије;</p> <p>- разумеју једноставније исказе који</p>			<p>језичких структура и граматике</p> <p>-Евалуација у радној свесци</p> <p>-Писмени задатак</p>
--	-----------------	--	---	--	--	--

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Оперативни задаци:

развијају ликовно- естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, светлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима;

покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло- тамно, облик- боја, простор, композиција;

посматрају и естетски доживљавају дела ликовне уметности;

развијају љубав према ликовном наслеђу;

оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно- ликовних искустава у природно- друштвена научна подручја и тако развијају интересовање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења;

развијају способност за креативно и апстрактно мишљење;

развијају способност сарадње и самопоуздања у тимском раду;

развијају индивидуално истраживање односа ликовних елемената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа

Редни Бр.	Назив теме	Укупан бр. часова за тему	Обрада	Пр. Вежба	Ест. Анализа
1.	Слободно ритмичко изражавање бојеним мрљама, линијама, светлинама, облицима и волуменима	4	2	1	1
2	Визуелно споразумевање	3	2	1	
3.	Текстура	6	4	1	1
4.	<i>Светлина</i>	8	5	2	1
5.	Боја	12	8	3	1
6.	Свет уобразиље у ликовним делима	3	2	1	
	УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА	36	23	9	4

Напомена: Посете културним институцијама (музеји, галерије, културно историјски споменици) - 4 часа

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
СЛОБОДНО РИТМИЧКО ИЗРАЖАВАЊЕ БОЈЕНИМ МРЉАМА, ЛИНИЈАМА, СВЕТЛИНАМА, ОБЛИЦИМА	- излагање, дијалог, дискусија; - објашњавање појма ритма	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање,	ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне

<p>И ВОЛУМЕНИМА</p> <p>- Слободно ритмичко изражавање бојеним мрљама, линијама, светлинама, облицима и волуменима - обрада</p> <p>- // - пр. вежба</p> <p>- // - ест. анализа</p>	<p>(правилног и слободног);</p> <p>- примери и демонстрације лик проблема ритма кроз различите медије- цртачке, сликарске, вајарске;</p> <p>- корелација са свакодневним животом и другим наставним предметима;</p> <p>- коректуре и естетска анализа заједно са ученицима;</p>	<p>вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико</p>	<p>савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру</p>
--	--	--	---	---

		<p>примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>		<p>уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2.</p> <p>описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.</p>
<p>ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ</p> <p>- Визуелно споразумевање- обрада</p> <p>- - // -</p> <p>- пр. вежба</p>	<p>- излагање, дискусија, дијалог кроз објашњавање појма визуелних комуникација и споразумевања- кодирање и декодирање визуелног знака;</p> <p>- илустративно-демонстративни примери из свакодневног живота;</p> <p>- креирање вежбе и њена примена кроз адекватну ликовну технику;</p> <p>- коректура и естетска анализа;</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са</p>

		<p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири</p> <p>своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и</p>
--	--	---	--	---

				других области живота
<p>ТЕКСТУРА</p> <p>- Текстура и тактилне вредности површине и облика</p> <p>- обрада</p> <p>- Материјали (традиционални и савремени) и врсте материјала</p> <p>- обрада</p> <p>- Својства и врсте текстуре- обрада</p> <p>- Текстура</p> <p>- пр. вежба</p> <p>- Текстура анализа</p>	<p>- монолог, дијалог, дискусија кроз објашњавање појма тактилне и визуелне перцепције текстуре;</p> <p>- илустративни примери из свакодневног живота, различитих уметничких дела и техника, различитих врста материјала и њихових примена у улози текстуре као ликовног проблема;</p> <p>- демонстрација рада у различитим материјалима и техникама- цртачке, сликарске, вајарске;</p> <p>- креирање задатака;</p> <p>- коректура, естетска анализа и оцењивање;</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и</p>

		<p>прошири</p> <p>своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>		<p>радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
<p>СВЕТЛИНА</p> <p>- Тонске разлике обрада</p> <p>- Светло- тамно</p> <p>- обрада</p> <p>- Степен светлине и затамљеност</p>	<p>- илустративно, за сваку тематску јединицу, објаснити проблем светлости и њених различитих својстава;</p> <p>- дијалогска корелација са другим предметима (биологија, физика...);</p> <p>- увођење у проблем валера (тонских разлика) и његове примене у дочаравању простора и</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради радове других (нпр.</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику,</p>

<p>- обрада</p> <p>- Градација светлости у односу на одређеност извора - обрада</p> <p>- Илузија заобљености и пластичности волумена - обрада</p> <p>- Светлина</p> <p>- пр. вежба</p> <p>- - // -</p> <p>- ест. анализа</p>	<p>треће димензије;</p> <p>- објашњавање и демонстрација примене валера као ликовног проблема у различитим ликовним медијима- цртачки, сликарски, вајарски;</p> <p>- креирање вежби и задатака, рад по природи;</p> <p>- коректура, естетска анализа</p>	<p>исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири</p> <p>своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја</p>
--	--	---	---	---

				знања из визуелних уметности ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
БОЈА - Хроматски (основне и изведене) и ахроматски скуп - обрада - Топле и хладне боје - обрада - Комплементарне боје - обрада - Контраст тоналитета - обрада - Слојевито сликање - обрада - Боја - пр. вежба - // - - ест. процењивање	- објашњавање и разговор о појму боје, разлагању светлости- корелација са физиком; - теоретске и илустративне методе теорије боја- подела боја; - демонстрација и илустрација различитих сликарских техника и поступака у сликарству; - креирање вежби и задатака- рад по природи; - коректура, естетско процењивање; - посета културним институцијама (музеји, галерије...)	ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове ЛК.1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.2.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер,	ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других

		<p>архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири</p> <p>своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>		<p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
<p>СВЕТ УОБРАЗИЉЕ У ДЕЛИМА ЛИКОВНЕ УМЕТНОСТИ</p>	<p>- разговором, дијалогом, дискусијом објаснити појам уобразиље, нестварног кроз ликовне, књижевне, музичке и историјске појаве;</p> <p>- објаснити ликовне форме</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих</p>

<p>- Свет уобразиље у делима ликовне уметности (снови, бајке, митови)</p> <p>- обрада</p> <p>- Свет уобразиље у делима ликовне уметности</p> <p>- пр. вежба</p>	<p>у којима се овај облик може појавити- илустрације, слике, филмови....</p> <p>- естетска анализа илустрације и корелација са књижевношћу;</p> <p>- индивидуални рад са ученицима и њихово подстицање;</p> <p>- коректура и естетска анализа</p>	<p>тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири</p> <p>своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идејуЛК.3.2.1.</p> <p>одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за</p>
---	---	--	---	--

				<p>визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота</p>
--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ

ОСНОВНИ НИВО

- Разликује у свом раду основне медије, материјале и технике.
- Уочава ритам бојених мрља, линија и светлина.
- Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове.
- Препознаје текстуралне вредности површина и облика.
- Опажа тонске разлике (светло- тамно).
- Разликује и користи основне и изведене боје.
- Има развијену имагинацију на темељу познатих догађања или прича.
- Описује своје радове и радове других (исказује утисак)
- Описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља култура и периода.
- Зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечена учењем у визуелним уметностима (костимограф, дизајнер архитекта).
- Познаје места и изворе на којима може да прошири своја знања о уметности (галерија, музеј, атеље...)
- Зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу.

СРЕДЊИ НИВО

- Познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.
- Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју.
- Уочава међусобну повезаност ликовних елемената у композицији.
- Користи се богатством линија у грађењу композиције.
- Поседује осећај за валерске вредности и различите текстуре и користи различите материјале за изражавање спонтаног ритма.
- Примењује појам стилизације у радовима.
- Образлаже свој рад и радове других (наводи садржај, тему, карактеристике технике)
- Лоцира одабрана уметничка дела у историјски друштвени контекст.
- Има развијену имагинацију на темељу познатих догађања или прича.

- Познаје и користи комплементарне, топле и хладне боје.
- Одабира адекватан садржај да би стварао и декодирао визуелне шифре.
- Развија своју машту и креативност не ослањајући се само на репродуковање.

НАПРЕДНИ НИВО

- Познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.
- Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју.
- Уочава међусобну повезаност ликовних елемената у композицији.
- Поседује осећај за валерске вредности и различите текстуре.
- Самостално граде маштовита и оригинална решења.
- Успешно ствара дела на основу имагинације на темељу познатих догађаја или прича.
- Изводи радове са одређеном намером, користећи основне ликовне елементе и приципе да би постигао одређени ефекат.
- Користи тачне термине (текстура, ритам, облик, валер) када образлаже свој рад и радове других.
- Успешно користе стилизацију облика.
- Користе савремене облике комуникације.
- Анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка.
- Користи места и изворе на којима може да прошири своја знања из визуелних уметности.
- Разуме међусобну повезаност и утицај уметности и друге ђивотне области.
- Познаје и користи различите линије и градације светлости.
- Израђује радове који потстичу стваралачко мишљење и понашање код других ученика.
- Одговарајућим материјалима приказује градацију светлости у односу на одређеност извора.
- Вешто транспонује свет природе у свет симбола.
- Транспонује објекте које смешта у нови неуобичајени простор.
- Слика слојевито, користећи различите бојене квалитете.

Ученик/ученица:

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљеви и задаци музичке културе:

- неговање способности исвођења музике певањем и свирањем
- неговање смисла за колективно музицирање
- стицање навика за слушање музичког дела
- развијање способности за доживљај музичког дела

- развијање способности за разумевање музичког дела
- развијање критичког мишљења
- подстицање стваралачког ангажовања ученика
- развијање музичке креативности
- развијање способности за импровизацију мелодије

Редни Бр.	НАЗИВ ТЕМЕ	Укупан бр. часова за тему	Обрада	Понављање	Систематизација
1.	ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ	9	4	3	2
2.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	9	4	2	3
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	9	4	3	2
4.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	9	4	4	1
УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА		36	16	12	8

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
<p><u>ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ</u></p> <p>ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ</p> <p>-Лествице F,D,d, h</p> <p>-Неправилне ритмичке поделе</p> <p>-Динамика</p> <p>-Половина као јединица бројања</p> <p>-Темпо</p> <p>-Такт 6/8</p> <p>-Вокална музика</p>	<p>- аудитивна</p> <p>- дијалoшка</p> <p>-демонстративна</p> <p>-монолошка</p>	<p>еник познаје основна темпа</p> <p>еник познаје основне ритмичке вредности, тонске висине од малог до е2</p> <p>еник познаје основни динамички распон и партитурне ознаке, као и контекст музичког догађаја</p> <p>еник познаје основне карактеристике певачких гласова и разликује вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне саставе.</p> <p>еник познаје основне појмове одређених музичких жанрова и народног стваралаштва, као и контекст настанка српске народне музике.</p>	<p>-Ученик познаје елементе музичке писмености у складу са Наставним програмом,</p> <p>-Ученик познаје основне карактеристике инструменталних група и певачких гласова и разликује вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне саставе.</p> <p>-Ученик разуме специфичне карактеристике појединих музичких жанрова и народног стваралаштва.</p> <p>-Повезује изражајне елементе народне музике са контекстом њиховог настанка.</p> <p>-Ученик познаје основне карактеристике програмске и апсолутне музике</p>	<p>-Ученик зна и разуме сложеније елементе музичке писмености предвиђене Наставним програмом</p> <p>-Ученик препознаје специфичне карактеристике одређених народних и уметничких музичких инструмената.</p> <p>- Познаје специфичности одређених музичких жанрова и повезује изражајне елементе народне музике са контекстом њиховог настанка.</p> <p>-</p>
<p><u>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</u></p> <p>а) ПЕВАЊЕ ПЕСАМА ПО СЛУХУ И ПО НОТНОМ</p>	<p>- аудитивна</p> <p>- дијалoшка</p> <p>-демонстративна</p> <p>практичан рад</p>	<p>-Ученик може да пева једноставније музичке примере у С-дуру од 16 тактова.</p> <p>-Зна да пева неко дело из српске фолклорне</p>	<p>- За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда</p>	<p>-Ученик може да пева уз тактирање одговарајуће једногласне или двогласне музичке примере који садрже разноврсне елементе музичке писмености у складу са Наставним програмом.</p>

<p>ТЕКСТУ</p> <p>Народне песме:</p> <p>-Песме засноване на традицији других народа</p> <p>Ауторске песме:</p>	<p>-Певање у групи</p> <p>-Појединачно певање</p> <p>-Свирање у групи</p>	<p>баштине.</p> <p>-Ученик препознаје већ обрађене композиције</p>		<p>-Може да пева у хору или мањем саставу једноставније песме различитих жанрова.</p> <p>- Уме да изведе игру по избору (народну или класичну).</p> <p>-Учествоује у школским приредбама.</p>
<p>б) СВИРАЊЕ</p> <p>-Једногласних композиција</p> <p>-Двогласних композиција</p>	<p>- аудитивна</p> <p>- дијалозна</p> <p>-демонстративна</p> <p>-практичан рад</p> <p>практичан рад</p> <p>- свирање у групи</p> <p>-појединачно свирање</p>	<p>-Ученик може да свира (на неком од Орфових инструмената) једноставније музичке примере у С-дуру од 16 тактова.</p> <p>- Зна да свира неко дело из српске фолклорне баштине.</p> <p>-Може да свира једноставне примере различитих жанрова</p>	<p>- За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда</p>	<p>-Ученик може да свира (на неком од Орфових инструмената) одговарајуће једногласне или двојгласне музичке примере који садрже разноврсне елементе музичке писмености у складу са Наставним програмом.</p> <p>- Може да свира у оркестру, или мањем саставу једноставније песме различитих жанрова.</p> <p>-Уме да изведе игру по избору (народну или класичну).</p> <p>-Учествоује у школским приредбама.</p>
<p><u>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</u></p> <p>а) СЛУШАЊЕ ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИХ И ИНСТРУМЕНТАЛНИХ КОМПОЗИЦИЈА</p>	<p>-аудитивна</p> <p>- дијалозна</p> <p>-демонстративна</p> <p>-мултимедијална</p>	<p>еник познаје основна темпа, динамику, врсту такта у слушаном делу и може да одреди и опише карактер композиције.</p> <p>еник препознаје инструменталне и</p>	<p>еник може да одреди карактеристике ритмичке и мелодијске компоненте на основу слушања.</p> <p>оже да опише карактер композиције као резултат садејства опажених музичких инструмената.</p>	<p>: -Ученик повезује темпо, динамику и друге музичке компоненте са карактером слушаног дела.</p> <p>-Познаје инструменталне групе, поједине инструменте и основне</p>

<p>-Европска уметничка музика</p> <p>-Српске традиционалне песме</p> <p>-Српска уметничка музика</p>	<p>пројекција</p>	<p>вокалне саставе.</p> <p>Може да одреди припадност слушаног примера одређеном жанру и препознаје народно и уметничко музичко стваралаштво</p> <p>Може да одреди припадност слушаног примера одређеном жанру и препознаје народно и уметничко музичко стваралаштво.</p> <p>Може да одреди припадност слушаног примера одређеном жанру и препознаје народно и уметничко музичко стваралаштво.</p> <p>Може да одреди припадност слушаног примера одређеном жанру и препознаје народно и уметничко музичко стваралаштво.</p> <p>Ученик зна неко дело неког од истакнутих композитора</p>	<p>Може да препознаје инструменталне групе, поједине инструменте и основне врсте гласова.</p> <p>Може да препознаје везу музичког садржаја примера са ванмузичким програмом.</p> <p>Може да одреди припадност слушаног примера одређеном жанру и препознаје народно и уметничко музичко стваралаштво.</p> <p>Може да препознаје одређена дела народног и уметничког музичког стваралаштва, као и фолклорну музику других народа.</p> <p>Ученик зна неко дело неког од истакнутих композитора</p>	<p>врсте гласова.</p> <p>-Може да у везу музичког садржаја примера са ванмузичким програмом.</p> <p>- Препознаје одређена дела народног и уметничког стваралаштва, као и фолклорну музику других народа.</p> <p>- Познаје основне карактеристике српске народне музике (обичаје, извођачке саставе, народне инструменте, народне игре).</p> <p>-Ученик познаје живот и дело европских, српских и других композитора</p>
<p>б) МУЗИЧКИ ОБЛИК</p> <p>-соло песма</p> <p>-хорска песма</p> <p>-сложена троделна песма</p> <p>-рондо</p>	<p>-аудитивна</p> <p>- дијалозна</p> <p>-демонстративна</p> <p>-практичан рад</p>	<p>-Ученик препознаје музичке облике</p>	<p>-Ученик зна музичке облике</p> <p>-Ученик може да објасни разлике између музичких облика</p>	<p>-Ученик зна музичке облике и у програмској и у апсолутној уметничкој музици</p> <p>-Ученик може да објасни разлике између музичких облика</p> <p>-Ученик анализира музичке облике у наученим композицијама</p>
<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p> <p>а) ИМПРОВИЗАЦИЈА МЕЛОДИЈЕ НА ЗАДАНИ</p>	<p>- дијалозна</p> <p>- демонстративна</p> <p>-практичан рад</p>	<p>-Ученик може да осмисли једноставну ритмичку пратњу песме коју зна на неком од Орфових инструмената</p>	<p>За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда</p>	<p>-Ученик може да осмисли једноставну ритмичку пратњу песме коју зна, и даје запише и одсвира.</p> <p>-Може активно да учествује у компоновању мање музичке целине</p>

ТЕКСТ		еник може да нацрта или направи једноставне музичке инструменте		са наставником. -Ученик може да нарпави модел инструмената по избору од понуђених инструмената из окружења. - Може да осмисли музичку игру (драматизација песме) на основу песме различитих жанрова. -Ученик може да направи једноставан аранзман за ударачке инструменте
б) ИМПРОВИЗАЦИЈА МЕЛОДИЈЕ НА ЗАДАНИ РИТАМ	-дијалoшка -демонстративна -аудитивна -практичан рад	-Ученик може да осмисли једноставну мелодију на задату ритмичку пратњу		-Ученик може да осмисли једноставну мелодију и да је запише и одсвира. - Може да осмисли музичку игру (драматизација песме) на основу песме различитих жанрова.

ИСТОРИЈА

Циљ предмета: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
1. Увод (3)		
<p>Основне одлике средњег века</p> <p>Основни историјски извори за историју средњег века</p>	<p>Разумевање појма „средњи век“ и основних одлика тог периода;</p> <p>Развијање критичког односа према историјским изворима;</p> <p>Подстицање ученика на коришћење историјских извора</p>	<p>Програм је конципиран тако да су за сваку од шест тематских целина</p> <p>(Увод, Европа и Средоземље у раном средњем веку, Срби и њихово окружење у раном средњем веку, Европа у позном средњем веку , Срби и њихово окружење у позном средњем веку , Српске земље и њихово окружење у доба османлијских освајања), дати стандарди , задаци и исходи, обавезни и препоручени садржаји на основу којих ће се остварити програм.</p> <p>Стандарди и исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи историју. Они омогућавају да се циљ наставе историје достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.</p> <p>Тако дефинисани стандарди и исходи помажу наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја. Обавезне и препоручене садржаје чине најважнији догађаји, појаве и процеси, као и знамените личности које су обележиле најстарији период историје. Програм се може допунити садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка налазишта, музејске збирке).</p> <p>Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи:</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
		<ul style="list-style-type: none"> - <i>смислено</i>: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из историје и других предмета; - <i>проблемски</i>: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; - <i>дивергентно</i>: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; - <i>критички</i>: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; - <i>кооперативно</i>: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.
2. Европа и Средоземље у раном средњем веку (13)		
<p>Велика сеоба народа и Франачка држава</p> <p>Византија од 12.века</p> <p>Хришћанска црква</p> <p>Исламски свет у средњем веку</p> <p>Настанак феудалног друштва</p>	<p>Разумевање основних одлика феудалног друштва; Стицање знања о личностима које су обележиле рани средњи век;</p> <p>Стицање знања о улози религије у раном средњем веку</p> <p>Упознавање културних достигнућа раног средњег века</p>	
3. Срби и њихово окружење у раном средњем веку (11)		

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
<p>Словени и њихово насељавање Балканског полуострва</p> <p>Јужни Словени староседеоцима и суседима</p> <p>Срби од 7. до 12. века</p> <p>Покрштавање Срба и других Јужних Словена и њихова рана култура</p>	<p>Стицање знања о личностима које су обележиле рани средњи век код Срба</p> <p>Упознавање културних достигнућа Срба у раном средњем веку</p> <p>Стицање знања о стварању држава код Срба у раном средњем веку</p>	
4. Европа у позном средњем веку (9)		
<p>Развој и структура феудалних држава</p> <p>Крсташки ратови</p> <p>Постанак и развој средњовековних градова</p> <p>Свакодневни живот у средњем веку</p> <p>Опште одлике средњовековне културе</p>	<p>Разумевање основних одлика феудалног друштва у позном средњем веку; Стицање знања о личностима које су обележиле позни средњи век; Стицање знања о улози религије у позном средњем веку</p> <p>Упознавање културних достигнућа позног средњег века</p>	
5. Срби и њихово окружење у позном средњем веку (22)		

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
<p>Србија у 12. и почетком 13. века</p> <p>Успон српске државе у 13. и почетком 14. века; Српско царство; Друштво у држави Немањића; Крај српског царства; Постанак и развој средњовековне босанске државе</p> <p>Средњовековна култура код Срба</p>	<p>Стицање знања о личностима које су обележиле позни средњи век код Срба;</p> <p>Упознавање културних достигнућа Срба у позном средњем веку; Стицање знања о стварању држава српских држава у позном средњем веку</p>	
<p>6. Српске земље и њихово окружење у доба османлијских освајања (15)</p>		
<p>Турци Османлије и њихова прва освајања на Балкану</p> <p>Моравска Србија</p> <p>Држава српских деспота и околне земље</p>	<p>Стицање основних знања о Османлијама; Стицање знања о личностима које су обележиле период борбе за очување државе</p> <p>Стицање знања о променама у српским државама непосредно пред Турска освајања</p>	

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви и задаци географије

Настава Географије доприноси:

- уознавање и разумевање појава и процеса у географском омотачу Земље и у непосредном окружењу,
- разумевање узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу,
- картографској писмености и коришћењу географске карте у свакодневном животу ,
- развоју географског мишљења заснованог на повезаности и међуусловљености географских појава и прцеса у простору и времену,
- стицање најосновнијих знања о васиони и васионским телима,
- разумевању потреба очувања, унапређења и заштите Земљиних сфериаи комплексне географске средине у којој егзистира и човек,
- уознавање основних географских одлика Европе, њених регија и држава,
- уознавање са комплементарношћуи регионалним разликама планетарног света,
- развијању ставова о превентиви, заштити, унапређењу животне средине,
- развијању толеранције, постојања и припадности мултиетничком , мултијезичком и мултикултурном свету,
- развијању способности за активно стицање и примену знања из географије кроз самостално учење и истраживање.

НАСТАВНА ТЕМА	БРОЈ ЧАСОВА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
			ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
I Увод -Увод у програмске садржаје, договор о начину рада; потребна литература и прибор	1	-фронтални			

<p>II Планета Земља</p> <p>A- Воде на Земљи</p> <p>-Светско море и његова хоризонтална подела</p> <p>-Својства и кретање морске воде</p> <p>-Воде на копну</p> <p>Б-Биљни и животињски свет на Земљи</p> <p>-Биљне заједнице на Земљи</p> <p>-Животињски свет на Земљи</p>	<p>8 (5+3)</p> <p>5 (3+2)</p> <p>3 (2+1)</p>	<p>-индивидуални</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p> <p>-ИКТ у настави</p>	<p>ГЕ 1.1.2. наводи начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта)</p> <p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу и биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p>	<p>ГЕ 2.1.2. одређује положај места и тачака на географској карти</p> <p>ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице-објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери)</p>	<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређење</p>
---	--	--	---	--	---

<p>III -Становништво и насеља на Земљи</p> <p>-Екумена: број становника, густина насељености, природни прираштај</p> <p>-Структуре и миграције светског становништва</p> <p>-Насеља</p>	<p>5 (3+2)</p>	<p>-индивидуални</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p> <p>-ИКТ у настави</p>	<p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p>	<p>ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p>	<p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p>
<p>IV –Географска средина и људске делатности</p> <p>-Појам природне и географске средине и географске регије</p> <p>-Појам привреде и подела на делатности и гране</p>	<p>3 (2+1)</p>	<p>-индивидуални</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p> <p>-ИКТ у настави</p>	<p>ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p>	<p>ГЕ 2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p>	<p>ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p>
<p>V –Регионална географија Европе</p> <p>A –Опште географске одлике Европе</p> <p>-Европа: основни географски подаци о континенту</p> <p>-Природно- географске одлике Европе:рељеф и клима</p> <p>-Биљни свет и воде европског</p>	<p>52 (30+22)</p>	<p>-индивидуални</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтал-ИКТ у настави ни</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.3.2. дефинише</p>	<p>ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке:на немој</p>	<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске Карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на</p>

<p>континента</p> <p>-Друштвеноекономске одлике Европе</p> <p>-Регионална и политичка подела и интеграцијски процеси у Европи и свету</p> <p>Б –Јужна Европа</p> <p>-Јужна Европа: основни географски подаци; хоризонтална и вертикална разуђеност, клима, биљни свет, воде на копну</p> <p>-Јужна Европа: друштвеноекономске одлике</p> <p>-Републике Србија и Црна Гора</p> <p>-Републике Босна и Херцеговина и Македонија</p> <p>-Републике Словенија и Хрватска</p> <p>-Републике Бугарска, Грчка и Албанија</p> <p>-Апенинско полуострво- Република Италија</p> <p>-Пиринејско полуострво- Краљевина Шпанија ,Република Португал и остале</p>	<p>8</p> <p>(5+3)</p>		<p>појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p> <p>ГЕ 1.4.2. препознаје основне природне и друштвене одлике Европе</p>	<p>карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...),</p> <p>графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ 2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p> <p>ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије</p>	<p>развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ 3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p>
---	-----------------------	--	---	---	--

државе јужне Европе	14				
В –Средња Европа	(8+6)				
-Средња Европа: основни географски подаци и природногеографске одлике					
-Основне друштвеноекономске одлике средње Европе					
-Републике Немачка и Пољска					
-Републике Чешка и Словачка					
-Швајцарска Конфедерација и Република Аустрија					
-Републике Мађарска и Румунија					
Г –Западна Европа					
-Западна Европа: основни географски подаци, хоризонтална и вертикална разуђеност; клима, биљни свет и воде на копну					
-Друштвеноекономске одлике западне Европе					
-Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске	10				
-Република Француска	(6+4)				

<p>Д –Северна Европа</p> <p>-Северна Европа: основни географски подаци, разуђеност обала, рељеф, клима, биљни свет и воде на копну</p> <p>-Краљевине Шведска и Норвешка</p> <p>Ђ –Источна Европа</p> <p>-Природногеографске одлике источне Европе</p> <p>-Друштвеноекономске одлике источне Европе</p> <p>-Руска Федерација- природногеографске одлике</p> <p>-Руска Федерација- друштвеноекономске одлике</p> <p>-Украјина: основне природне и друштвеноекономске одлике</p>	<p>8 (4+4)</p>				
---	--------------------	--	--	--	--

	4 (2+2)				
	8 (5+3)				

Начин остваривања програма (методе и технике)

Програмски садржаји географије резултат су захтева времена, најновијих достигнућа у науци и примерени су развојним способностима ученика.

Наставне теме су логички распоређене, а обрађују садржаје из опште физичке и регионалне географије и пружају ученицима основна знања за брже и лакше разумевање градива.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети око 60% часова за обраду новог градива и око 40% за друге типове часова, укључујући и излазак у природу. Излазак у природу подразумева посматрања и праћења природних појава и процеса .

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатка наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада је препуштен

наставнику. Наставници треба да препознају различите нивое знања ученика; да настоје да побољшају квалитет и проверавају резултате учења.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од стране Министарства просвете и спорта и да се усавршава пратећи акредитоване семинаре и најновију стручну литературу.

ФИЗИКА

Циљ наставе физике је да ученици упознају природне појаве и основне природне законе ,да стекну основну научну писменост,да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање,оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и рсуђивања у физици
- разумевање појава,процеса и односа у природи на основу физичких закона
- активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних сарджаја
- развијање способности за промени знања из физике
- употреба физичких појава у екологији ,заштити и унапређењу животне средине

-развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи

Циљеви и задаци:

Ученик треба да:

-кроз већи број занимљивих и атрактивних демонстрационих огледа, који манифестују појаве из различитих области физике, схвати како физика истражује природу и да је материјални свет погодан за истраживања и постављање бројних питања

-уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина:метарска трака, лењир са милиметарском поделом, хронометар, мензура, вага, динамометар

-само се упозна са појмом грешке и значајем релативне грешке а да зна шта је апсолутна грешка и како настаје грешка при читавању скала мерних инструмената

-користи јединице SI система за одговарајуће физичке величине:m, s, kg, N, m/s, Pa...

-усвоји основне предсаве о механичком кретању и зна величине које карактеришу равномерно кретање и средњу брзину као карактеристику променљивог праволинијског кретања

-на основу појава узајамног деловања тела схвати силу као меру узајамног деловања тела која се одређује интензитетом, правцем и смером

-усвоји појам масе и тежине и прави разлику између њих

-уме да одреди густину чврстих тела и густину течности мерењем њене масе и запремине

-усвоји појам притиска, схвати преношење спољњег притиска кроз течност и гасове и разуме Паскалов закон

Наставна тема	Обрада	Утврђивање	Лаб. вежбе	Укупно
Увод	2	-	-	2
Кретање	7	7	-	14
Сила	6	8	-	14
Мерење	4	4	7	15
Маса и густина	5	7	3	15
Притисак	5	6	1	12
Укупно	29	32	11	72

Р. бр. теме	Садржај програма	Бр. час.	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1.	Увод	2	Спонтано прати ток посматране појаве, расуђује, поставља питања и да кроз примере уочава разлику између физичких тела и супстанција	Излаже нови садржај. Подстиче и усмерава ученике на размишљање. Поставља питања, сугерише, упућује да повезује са стеченим знањима.	-фронтални -рад у паровима -групни -дијалогска метода -текстуална метода	-стекне појам о начину како физика истражује природу -зна да разликује појмове физичких тела од супстанција од којих се састоје тела
2.	Кретање	14	Посматрају кретање разних тела, самостално закључују и наводе примере,	Наводи примере. Наводи ученике да самостално изводе закључке. Поставља питања и	-индивидуални -рад у пару	-усвоји основне представе о механичком кретању -упозна величине које

			учествују у анализи рачунских задатака и дискутују решење задатака	подпитања.демонстрира,сугерише, детаљно објашњава,упућује у истраживачки рад,кординира рад у одељењу,развија партнерски однос кроз групни рад.	-фронтални -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -графичка метода -решавање рачунских задатака	карактеришу равномерно праволинијско кретање(пут, временски интервал и брзину) -користи јединицу за брзину у SI систему: m/s -уме да измери и израчуна сталну брзину
3.	Сила	14	Пажљиво посматрају различита деловања које наставник показује отворено и радознано постављају питања,схвата повезаност физичких појава и истражује сам још нека деловања у природи	Подстиче ученике у коришћењу додатне литературе.Изводиидемонстрираогледе.Врши додатна објашњења,сугерише у повезивању теоретских и практичних знања.	-фронтални -рад у пару -индивидуални -дијалогска метода -текстуална метода -практични рад -демонстративна метода	-на основу појма узајамног деловања тела (одбијања, привлачења, деформација, промене кретања) схвати силу као меру узајамног деловања тела, која се мери динамометром -уме да измери силу динамометром -користи јединицу силе у SI систему :N -знају да је сила векторска величина
4.	Мерење	15	Посматра разна мерила и инструменте,уочава разлику при мерењу, развија радозналост за мерење неких величина,	Објашњава и практично показује рад мерила и мерних инструмената.Указује на значај физ.величина и јединица.Објашњава апсолутну и релативну грешку мерења,сугерише да стечена знања примене у пракси.	-рад у групама -индивидуални -рад у паровима -дијалогска метода -илустративно-демонстративна	-овладају мерењем следећих физичких величина: дужине, времена и запремине -уме да рукује мерилима и инструментима за мерење одговарајућих физичких величина лењиром, мерном траком, нониусом, хронометром,

			записује неке мерене величине и закључује значај мерења у физици		метода -практични рад -решавање рачунских задатака	мензуром -користи јединицеSI система набројаних физичких величина (m,s...) -разликује временски тренутак од временског интерв.
5.	Маса и густина	15	Посматра,уочава,врши мерења,записује,закључује врши анализу задатака и математички израчунава непознату величину	Излаже нов садржај и буди радозналост код ученика.Подстиче ученике на истраживачки рад и самостално закључивање.наводи примену у техници,упућеје ученика да стечена знања из других предмета као и из физике искористи при усвајању нових.	-фронтални -рад у пару -рад у групи -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	-добије представу о маси као карактеристици физичког тела при узајамном деловању тела, да зна да се маса тела мери вагом и да је адитивна величина -уме помоћу дефиниционих формула да израчуна бројне вредности густине -уме да одреди густину чврстих тела и течности мерењем масе и запремине -зна јединице масе и густине у SI систему:kg, kg/m
6.	Притисак	12	Посматра,пита,записује, наводи примере за притисак, решава просте задатке и примењује стечењо знање за решавање проблема	Наводи примере и демонстрира огледе.Навони примену и значај физике у свакодневном животу и техници,кординира,усмерава,објашњава.	-рад у групи -рад у пару -индивидуални -фронтални -дијалогска метода -илустративно-демонстративна	-одреди притисак чврстих тела мерењем и израчунав. -користи јединицу притиска у SI систему: Pa -схвати преношење притиска у течностима и гасовима -разуме Паскалов закон

					метода -решавање рачунских задатака	-разуме атмосферски притисак -уме да користи барометар
--	--	--	--	--	---	---

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
УВОД	- Разговор - Демонстрације			
КРЕТАЊЕ	- Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења	<p>1.2.1.Ученик препознаје врсту кретања на основу примера.(праволинијско и криволинијско)</p> <p>1.2.2.Ученик препознаје врсте кретања на основу примера(равномерно и неравномерно, немора да зна разлику између тренутне и средње брзине, али треба да зна да је брзина стална код рав.кретања.</p> <p>1.2.3.Ученик уме у тексту да препозна величине које описују равномерно кретање, користи образац $v=s/t$ и може да израчуна једну величину ако су познате</p>	<p>2.2.2. Зна да механичко кретање представља промену положаја неког тела у односу на референтно тело. Разликује путању тела од пређеног пута. Зна да је брзина пређени пут у јединици времена.</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. Пример: директну и обрнуту пропорционалност.</p> <p>2.6.2. Ученик уме да препозна векторску величину, да је брзина одређена осим бројне вредности правцем и смером.</p>	<p>3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI - система. Пример: претвара km/h у m/s и обрнуто.</p>

		<p>друге две. Није обавезно да зна претварање мерних јединица.</p> <p>1.4.4. Ученик препознаје да је основна јединица за брзину m/s или да се користи и km/h.</p>	<p>2.6.3. Ученик уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина. (зависност пређеног пута и брзине од времена)</p>	
СИЛА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>1.1.1. Ученик уме да препозна гравитациону силу у једноставним ситуацијама. Ученик такође зна да је у одсуству подлоге гравитациона сила узрок падања тела. Ученик зна да кад тело клиза по подлози на њега делује сила трења, која се супроставља кретању и да ће га зауставити кад на њега не делују друге силе.</p> <p>1.1.2. Ученик зна да стални магнети имају два пола N и S и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да је то деловање највеће у случају кад су магнети односно наелектрисана тела најближе.</p>	<p>2.1.1. Ученик уме да препознаје еластичну силу у системима у којима постоји еластична опруга, препознаје правац и смер еластичне силе. Ученик кроз задатке проверава постојање еластичне силе која се уравнотежава са силом деформације.</p> <p>2.1.2. Ученик зна да је гравитациона сила увек привлачна и да зависи од масе тела, зна да је сила теже гравитациона сила; зна да одреди правац и смер еластичне силе код истегнуте односно сабијене опруге</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. Пример: директну и обрнуту пропорционалност.</p> <p>2.6.2. Ученик уме да препозна векторску величину, да је сила одређена осим бројне вредности правцем и смером.</p> <p>2.6.3. Ученик уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина. (зависност дужине истезања</p>	

			опруге од силе)	
МЕРЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>1.4.1. Ученик користи уређај за мерење (метарска трака, мензура, вага, штоперица, амперметар и волтметар) зна да одреди вредност најмањег подеока на мерној скали и очита вредност измерене физ. величине, и запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере.</p> <p>1.4.2. Ученик препознаје основна и најједноставнија мерила и инструменте за мерење неких основних физичких величина. Пример: Ученик препознаје да је вага уређај за мерење масе, хронометар за мерење времена, термометар за мерење температуре.... Препознавање се састоји у томе да ученик бира одговоре из понуђеног скупа мерила и уређаја.</p> <p>1.4.3. Ученик зна да препозна основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време као и оне мерне јединице које се најчешће користе.</p> <p>1.4.5. Ученик зна основна правила за исправно мерење: зна да вага мора бити у хоризонталном положају кад на њој нема терета и тегова и зна под којим углом треба да гледа скалу.</p> <p>1.4.6. Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време (користи лењир, мерну траку, вагу, мензуру и штоперицу)</p>	<p>2.4.1 Ученик уме да користе важније изведене јединице Si система и зна њихове ознаке. (за силу, притисак, густину...)</p> <p>2.4.2. Ученик зна да је литар исто што и дециметар кубни и да су то јединице којима се мери запремина, претвара литре у метре кубне и обрнуто, тоне у килограме.</p> <p>2.4.3. Ученик зна да користи префиксе мили и кило и уме да претвара јединице. Пример: Зна да претвори километре у метре и обрнуто као и милиметре у метре и обрнуто.</p> <p>2.4.4. Ученик зна када мерење понављамо више пута када се у истим условима могу добити различити резултати.</p>	<p>3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице Si система. (изведене јединице које садрже величине које нису изражене у декадном бројном систему).</p> <p>3.4.3. Ученик зна шта је грешка мерења, ученик зна да се тачност мерења повећава са смањењем вредности најмањег подеока на инструменту, зна да уколико понављена мерења дају различите резултате средња вредност тих резултата представља коначни резултат мерења.</p>

		приликом извођења лабораторијских вежби		
МАСА И ГУСТИНА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за масу и густину као и оне које се најчешће користе.</p> <p>1.4.5. Ученик зна основна правила мерења, зна да вага мора бити у равнотежи када на њој нема терета и тегова.</p> <p>1.4.6. Ученик зна да измери масу помоћу дигиталне ваге а не мора да зна да користи теразије.</p>	<p>2.1.1. Ученик уме да препозна инерцију као узрок пјава при промени брзине тела. Пример: Када аутобус кочи... .</p> <p>2.1.5. Ученик разуме и примењује појам густине, зна да је густина воде 1000 kg/m^3.</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. Пример: директна и обрнута пропорционалност.</p>	
ПРИТИСАК	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>1.1.3. Ученик разуме принцип спојених судова (ученик зна да се течност пење до истог нивоа без обзира на облик суда ,ученик на примерима нивоа воде у реци и речним каналима може да предвиди који ће ниво достићи вода када буде у стању равнотеже.</p> <p>1.4.2. Ученик уме да препозна уређаје за мерење притиска. (барометар, манометар)</p> <p>1.4.3. Ученик уме да користи основне јединице за притисак, препознаје да је основна јединица паскал али да се у свакодневном животу користи и милибар.</p>	<p>2.1.6. Ученик да зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба течности,зна да процени у понуђеној ситуацији на којој дубини ће бити већи или мањи притисак.</p> <p>2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице S_i система за притисак.</p> <p>2.4.3. Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. (Пример: kPa, MPa у Pa).</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. (Пример: директну и обрнуту пропорционалност, како притисак зависи од силе и додирне</p>	<p>3.1.3. Ученик зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи, зна да притисак чврстих тела зависи од нормалне компоненте тежине тела и од додирне површине тела и подлоге, закључује како се мења притисак кад се промени маса и величина додирне површине, на примеру три квадра идентичних маса одреди ко врши већи притисак.</p> <p>3.1.4. Ученик разуме и примењује концепт притиска у течностима, зна да је хидростатички притисак у течностима сразмеран производу густине и дубине на којој се притисак тражи, разуме како се</p>

			површине, способан да реши задатак и израчуна непознату величину.)	притисак преноси кроз течности.
--	--	--	--	---------------------------------

Начин остваривања програма (методе и технике)

Из физике су одабрани само они наставни садржаји које на одређеном нивоу могу да усвоје сви ученици ОШ. Од свих метода логичког закључивања које се користе у физици, ученицима О.Ш. најприступачније је индуктивни метод при проналажењу и формулисању основних закона физике. Увођење једноставних експеримената за деминстрирање физичких појава има за циљ враћање огледа у наставу физике, развијање радозналости и интереса за физику и истраживачки приступ природним наукама. Једноставне експерименте могу да изводе сами ученици на часу или код куће користећи материјал или предмете из свакодневног живота. Свака тематска целина обрађује се оним радоследом који је назначен у програму. Унутар сваке теметске целине, после поступног и аналитичког излагања, кроз систематизацију и обнављање, врши се синтеза битних чињеница и закључака, и кроз њихово обнављање омогућава се ученицима разумевање и трајно усвајање. При обради садржаја сваке теме, на сваком часу део времена се користи за обнављање.

Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса.

При решавању рачунских задатака прво сагледати физичке сарджаје па затим прећи на математичко формулисање и израчунавање. Решавање задатака одвија се кроз три етапе: физичка анализа задатака, математичко израчунавање и дискусија резултата. Час експерименталних вежби састаји се из уводног дела, мерња и записивања резултата мерења.

Битан облик рада су домаћи задаци, који се планирају за час. Наставник континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидну контролу његових усвојених знања, стечених на основу свих облика наставе: демонстрационих огледа, предавања, решавања квантитативних и квалитативних задатака и лабораторијских вежби.

Време евалуације

Континуирано током целе године

- посматрање ангажованости ученика

- усмено и писмено испитивање (разговор, дискусија, тестови знања, контролне вежбе)

- ученички радови и продукти ученичких активности (постери, панои, презентације, домаћи задаци)

АКТИВНОСТИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ		ЕВАЛУАЦИЈА	КОРЕЛАЦИЈА
Наставника	Ученика		
Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их, усмерава и објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика.	Математика, биологија, хемија, географија, техничко.

Начин и поступак остваривања прописаних наставних планова и програма

Настава физике остварује се кроз следеће основне облике:

- 1.Излагање садржаја тема уз одговарајуће демонстрационе огледе
- 2.Решавање квалитативних и квантитативних задатака
- 3.Лабораторијске вежбе
- 4.Коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја тема(домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике и сл.)
- 5.Систематско праћење рада сваког појединачног ученика

6. Веома је важно да се при извођењу прва три облика наставе наглашава њихова обједињеност јединственом циљу: Откривање и формаирање закона и њихова примена. У противном ученик ће стећи утисак да постоје три различите физике: Једна да слуша на предавањима, а друга да ради кроз рачунске задатке, а трећа да се користи у лабораторији.

Врсте активности у образовно-васпитном раду

-ученици прате ток посматране појаве при извођењу демонстрационог огледа, затим својим речима на основу сопственог расуђивања, описују појаву коју посматрају

-рад у малим групама при извођењу експерименталних вежби

-мерење различитих физичких величина при извођењу лабораторијских вежби

-процена грешке само за директно мерење величине(дужина, време...)

-приказује графички и табеларно добијене податке

-израда домаћих задатака

-израда паноа за учионицу или хол школе

Корелација

Настава је усмерена на развијање међупредметних компетенција, што се остварује приликом остваривања наставног програма и кроз сарадњу са следећим: математиком, техником и технологијом, односно ТИО, са информатиком и рачунарством, географијом.

МАТЕМАТИКА

Циљ предмета: Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци

Задаци наставе математике јесу:

- стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- стицање основне математичке културе потребне за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- развијање ученикових способности посматрања, опажања и логичког,
- критичког, аналитичког и апстрактног мишљења;
- развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и побуђивање математичке радозналости;
- стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и ресликавањима;
- савлађивање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција;
- упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела и разумевање њихових узајамних односа;
- оспособљавање ученика за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука;
- изграђивање позитивних особина ученикове личности као што су:
- систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад;
- стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

Оперативни задаци:

Ученике треба оспособити да:

- схвате потребу увођења негативних бројева, структуру скупова целих и рационалних бројева, те појмове супротног броја, реципрочног броја и апсолутне вредности броја;

- усвоје основне рачунске операције у скуповима Z и Q и довољно увежбају извођење тих операција, уз коришћење њихових својстава;
- могу да читају, састављају разне једноставније изразе са рационалним бројевима и израчунају њихову вредност;
- упознају и умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу рационалних бројева;
- разумеју процентни начин изражавања и могу да га примењују у практичним задацима;
- познају класификацију троуглова и четвороуглова и знају њихова основна својства;
- схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троугла и четвороугла;
- схвате једнакост површи геометријских фигура и правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова;
- примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима;
- усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање исказа; правилно коришћење речи „ако... тада" и „ако и само ако"; увиђају потребу за доказивањем и умеју да изводе неке једноставније доказе).

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Укупно часова по теми	Број часова за:	
			обраду	остале типове часова
1.	Цели бројеви	24	10	14
2.	Рационални бројеви	45	16	29
3.	Троугао	30	13	17
4.	Четвороугао	20	9	11
5.	Површина троугла и четвороугла	17	7	10
6.	Писмени задаци са исправкама	8		8
Укупно		144	55	89

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
1.ЦЕЛИ БРОЈЕВИ								
<p>-Појам негативног броја. Скуп целих бројева (Z). Цели бројеви и бројевна права; координате тачке.</p> <p>-Супротни бројеви. Асолутна вредност целог броја. Упоредивање целих бројева.</p> <p>-Основне рачунске операције са целим бројевима.</p> <p>Једначине и неједначине упознатих облика у скупу Z</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама</p> <p>-схвати потребу увођења негативних бројева,</p> <p>-схвати структуру скупа целих бројева, те појмове супротног броја и апсолутне вредности броја</p> <p>-користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама</p> <p>-усвоје основне рачунске операције у скупу целих бројева и довољно увежбају извођење оних операција, уз коришћење њихових својстава</p> <p>-користи бројеве и бројевне изразе у реалним</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Пребројава</p> <p>Групише</p> <p>Упоредује</p> <p>Средује по редоследу</p> <p>Рачуна</p> <p>применује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p>	<p>Географија: Повезат и појам целог броја са временском прогнозом, надморском висином (изнад и испод нивоа мора), израчунавање водостаја реке након обилних киша или након суше, израчунавање</p>	<p>- иницијално тестирање</p> <p>- писмене вежбе</p> <p>- домаћи задаци</p> <p>- писмени задаци</p> <p>- усмене провере</p>	IX, X

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	ситуацијама					ање колико којих површина има у проценти ма Физика		
2.РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ								
<ul style="list-style-type: none"> - Скуп рационалних бројева (Q). Приказивање рационалних бројева на бројевној правој. Уређеност скупа Q. - Рачунске операције у скупу Q и њихова својства. - Изрази с рационалним бројевима. - Једначине и неједначине упознатих облика - решавање и примена. - Процент и примене. 	<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -схвати структуру рационалних бројева и појам реципрочног броја -одреди задати проценат неке величине -усвоји основне рачунске операције у скупу рационалних бројева и довољно увежбају извођење оних операција уз коришћење њихових својстава -могу да читају и састављају једноставније 	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Разликује</p> <p>Именује</p> <p>Упоредује</p> <p>Пребројава</p> <p>Рачуна</p> <p>Примењује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p>	<p>Физика:</p> <p>примена рачунских операција у скупу Q приликом решавања задатака из физике</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	<p>XII, III, IV, V</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	<p>изразе са рационалним бројевим и израчунавају њихову вредност</p> <p>-упознају и умеју да решавају једноставније једначине и неједначине у скупу рационалних бројева</p> <p>-да јасно схвати смисао израза које често сусрећемо (као што су: „чини 60%“, „снижено за 7%“, „пребачен план за 12,5%“ и сл.)</p> <p>-примени процентни рачун у једноставним реалним ситуацијама (на пример, промена цене неког производа за дати проценат)</p> <p>-примени процентни рачун</p>							
3. ТРОУГАО								
-Троугао; однос страница, врсте троуглова према	Ученик треба да: -влада појмовима: троугао,(уочава њихове	Фронтални Индивидуал	Дијалoшкa Монолошк	Слуша Анализира	Табла Креда	Физика: Приликом учења подударн	-писмене вежбе -домаћи	X, XI, XII

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>страницама. Углови троугла, збир углова, врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла.</p> <p>-Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°).</p> <p>-Подударност троуглова. Основна правила о подударности троуглова; закључивање о једнакости аналогних елемената. Основне конструкције троуглова.</p> <p>-Описана кружна линија око троугла и уписана у њега, висина и тежишна дуж.</p> <p>-Четири значајне тачке у троуглу и њихова конструкција.</p>	<p>моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку;</p> <p>-развија уредност и прецизност код решавања конструктивних задатака</p> <p>-одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу</p> <p>-користи упозната својства осне и централне симетрије у обради ових садржаја</p> <p>-развија потребу за образложењем („доказом“) извршене конструкције.</p> <p>-користи основна својства</p>	<p>ни</p> <p>Групни рад</p>	<p>а</p> <p>Илустративна</p> <p>Проблемска настава</p>	<p>Посматра</p> <p>Уочава</p> <p>Именује</p> <p>Разликује</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>их троуглова, повезати са појмом светлости и сенке</p> <p>Ликовна култура: Коришћење геометријских фигура у сликарству</p> <p>Техничко и информатичко образовање: Навести примере саобраћајних знакова, прављењ</p>	<p>задачи</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	<p>троугла, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише</p>					<p>е троугла од дашчица одговарај ућих дужина</p> <p>Историја: Археолошко налазиште Лепенски Вир у Србији, садржи остатке грађевина које су у основи имале једнакостранични троугао, Давидова звезда...</p>		
4.ЧЕТВОРОУГАО								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>-Четвороугао; врсте четвороуглова (квадрат, правоугаоник, паралелограм, ромб, трапез, делтоид); углови четвороугла.</p> <p>-Паралелограм, својства; појам централне симетрије. Врсте паралелограма; правоугли паралелограми. Конструкције паралелограма.</p> <p>-Трапез, својства, средња линија; врсте трапеза, једнакокраки трапез. Основне конструкције трапеза.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-влада појмовима: четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; ученик разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла)</p> <p>-позна класификацију четвороугла</p> <p>-зна основна својства четвороугла</p> <p>-схвати релацију подударности и њена својства и уме да је примењује у извођењу основних конструкција четвороугла</p> <p>-одреди однос углова и страница у троуглу, збир углова у троуглу и четвороуглу</p> <p>-користи основна својства</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p> <p>Проблемска настава</p>	<p>Слуша</p> <p>Анализира</p> <p>Посматра</p> <p>Уочава</p> <p>Именује</p> <p>Разликује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Техничко и информатичко образовање:</p> <p>Навести примере саобраћајних знакова, прављење четвороугла од дашчица одговарајућих дужина</p> <p>Ликовна култура: Коришћење геометријских фигура у сликарств</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	<p>I, II, III</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	четвороугла, паралелограма и трапеза, уме да их конструише					у		
5.ПОВРШИНА ТРОУГЛА И ЧЕТВОРОУГЛА								
-Појам површине фигуре - површина правоугаоника. -Једнакост површина фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама.	Ученик треба да: -влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку) -схвати једнакост површи геометријских фигура и правила о израчунавању површина троугла, паралелограма и других четвороуглова -примењује правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним	Фронтални Индивидуални	Дијалoшка Монолошка Илустративна Проблемска настава	Слуша Анализира Посматра Уочава Именује Разликује	Табла Креда Уџбеник Збирка задатака Прибор за конструкцију	Физика	-писмене вежбе -домаћи задаци -писмени задаци -усмене провере -годишњи тест	V, VI

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	задацима -користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка;							

Начин остваривања програма:

Цели бројеви

- Проширивањем система N_0 , природних бројева са нулом, настаје систем целих бројева Z , као скуп који је проширен негативним целим бројевима и на који се, са N_0 , такође проширује значење операција и релација. Дидактичка мотивација да се крене са овим проширењем као првим, а не да се одмах иде на проширење до скупа Q рационалних бројева, састоји се у томе што је то проширење једноставније и што су интерпретације на бројевној правој јасније. С друге стране, прстен Z целих бројева је значајна математичка структура сама по себи, па и ту његову аутономност треба имати у виду. Уз то треба истаћи значење тих бројева које они имају на разним скалама (термометарској, табли лифта, итд.) Поређење целих бројева ослања се интуитивно на њиховом представљању тачкама на бројевној правој и прати представу о распореду тих тачака. После изградње система $(Z, +)$ - адитивне групе целих бројева, прелази се на увођење множења и изградњу система $(Z, +, \cdot)$ - прстена целих бројева. Уврстимо и ову важну напомену: наративно изражавање дефиниција и својстава је дидактички врло оправдано, али оно мора да следи иза математички прецизних формулација, а не да им претходи. На крају ове теме треба

дати преглед основних својстава (која истичу структуру уређеног прстена) користећи a, b, c , итд. као ознаке за променљиве (а не оне којима се истиче знак целог броја).

Рационални бројеви

- Проширење скупа \mathbb{Q}^+ позитивних рационалних бројева тече на потпуно аналоган начин као и проширење скупа \mathbb{N}_0 , при чему се треба позивати на одговарајуће поступке примењене у случају конструкције система \mathbb{Z} и тиме скраћивати излагање. Кад је $r \in \mathbb{Q}^+$, негативне рационалне бројеве треба означавати пишући $-r$ и такође избегавати непотребно натрпавање заграда. Дељење у систему рационалних бројева \mathbb{Q} осмишљава се као множење реципрочним бројем, па треба истаћи да је сад та операција увек изводљива (сем дељења са 0, кад треба рећи да такво дељење нема смисла). На крају, систематизују се основна својства карактеристична за систем \mathbb{Q} као за структуру која је уређено поље. Тему решавање једначина и неједначина обрађивати после проширења бројевних система до скупа \mathbb{Q} рационалних бројева. Тек са овим скупом то решавање је изводљиво без познатих ограничења. Појму процента треба посветити посебну пажњу као начину исказивања количинских односа који се јављају у свакодневној употреби. Међутим, не треба од тог стварати „процентни рачун“, изводећи и памтећи посебна правила и обрасце. Једноставно, проценте треба схватити као разломке са имениоцем 100, а ученици треба да науче значење израза као што су „чини 60%“, „снижено за 7%“, „производња је повећана за 12,5%“ итд.

Троугао и четвороугао

- У овом периоду наставе математике дају се дефиниције геометријских фигура: троугла, квадрата, правоугаоника, ромба, паралелограма, трапеза и четвороугла исказане истицањем њихових карактеристичних својстава (и у терминима страница и углова). Треба истицати и логичку класификацију класа ових фигура (квадрат је правоугаоник, правоугаоник је паралелограм). У класи троуглова, осмислити релацију подударности изражавајући је преко једнакости елемената - страна и углова троугла. Извести једноставна тврђења о збиру углова у троуглу и спољашњем углу троугла, о висини као симетрали једнакокраког троугла, о односу страна и углова троугла. Запазити да се четвороугао разлаже на троуглове, па однос подударности користи и за извођење неких лаких својстава појединих врста четвороуглова: једнакост дијагонала правоугаоника, нормалност дијагонала код ромба, узајамно половљење дијагонала паралелограма и сл. Пошто ће ово бити први примери дедуктивног закључивања, доказе треба изводити по јасном плану и са јасно истакнутим претпоставкама и процедурама доказивања. Не треба користити појам подударности примењујући га на произвољне фигуре (сем, могуће, у случају паралелограма и трапеза, кад може имати смисао разложиве подударности). Треба се ослањати на карактеристична (и изведена) својства при извођењу

једноставнијих конструкција поменутих геометријских фигура и конструкције са њима повезаним елементима (значајним тачкама, дужима, угловима). Конструкције у геометрији имају велики образовноразвојни значај јер се тиме, на овом нивоу наставе, доказује егзистенција геометријских објеката чији су елементи задати.

Површина четвороугла и троугла

- Једначење површина геометријских фигура осмишљава се на класични начин, ослањајући се на појмове разложиве и допунске једнакости. Сама површина фигуре схвата се као магнитуда (величина) тј. постоји самим постојањем дате фигуре и не изражава се као однос према датој јединичној магнитуди, сем кад је тако то посебно формулисано (дајући дужине у центиметрима и сл.). При том се узима да су површине подударних троуглова једнаке, а за правоугаоник чије су дужине страница изражене са a и b , узима се да је његова површина $a \cdot b$. Кад су странице a и b изражене мерним бројевима, релативно дата дужинска јединица, израз $a \cdot b$ схвата се као производ бројева којим се површина изражава преко одговарајуће јединице за површину. Полазећи од површине правоугаоника, допуњавањем и разлагањем, изводе се формуле за површину паралелограма, троугла и трапеца. Свакако треба укључити практичне примене рачунања површина реалних објеката на што, уосталом, асоцира сами назив „геометрија“.

Активности у наставном процесу:

Наставни програм усмерава наставника да наставни процес конципира у складу са дефинисаним стандардима, односно да планира како да оствари стандарде, које методе и технике да примени, као и које активности ће за то одабрати. Дефинисани стандарди показују наставнику и која су то специфична знања и вештине која су ученику потребна за даље учење и свакодневни живот. Приликом планирања часа, стандарде предвиђене програмом треба разложити на мање који одговарају активностима планираним за конкретан час. Треба имати у виду да се стандарди у програму разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за друге потребно више времена, више различитих активности и рад на различитим садржајима.

При обради нових садржаја треба се ослањати на постојеће искуство и знање ученика и настојати да ученици самостално изводе закључке и уочавају одређена правила. Основна улога наставника је да буде организатор наставног процеса, да подстиче, организује и усмерава активност ученика. Ученици треба да истражују и кроз проблемску наставу дођу до решења.

Ученике треба упућивати да користе уџбеник и друге изворе знања, како би усвојена знања била трајнија и свеобухватнија, а ученици оспособљени за примену у решавању разноврсних задатака.

На часовима треба комбиновати различите методе и облике рада, што доприноси већој рационализацији наставног процеса, подстиче интелектуалну активност ученика и наставу чини ефикаснијом и интересантнијом. Избор метода и облика рада зависи од наставних садржаја које треба реализовати на часу и предвиђених исхода, али и од специфичности одређеног одељења и индивидуалних карактеристика ученика.

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе треба да буде и праћење и процењивање степена остварености стандарда, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес треба започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености стандарда. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању стандарда предмета.

БИОЛОГИЈА

Циљ предмета: наставе *биологије* јесте да ученици усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о животном простору, начину живота, основној грађи, разноврсности и значају животињског света.

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	реализације
1. Увод (3 часа)								
<ul style="list-style-type: none"> - Разноврсност живог света. - Основне разлике између биљака, гљива и животиња 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уоче потребу за класификовањем живог света због његове велике разноврсности; - уочавају сличности и разлике у грађи и начину живота биљака, гљива и животиња; - упознају основне појмове о природном систему животиња; 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуални</p> <p>рад у пару</p> <p>рад у групи</p>	<p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Текст-метода</p> <p>Илустрaтивно</p> <p>- демонстрaтивна метода</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посмaтрање</p> <p>Дискусија</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео бим</p>	<p>историја</p> <p>ликовна</p> <p>култура</p>		IX
2. ПРАЖИВОТИЊЕ (9 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> - Праживотиње - Амебе - Бичари - Трепљари - Паразитске праживотиње - Упоредни преглед грађе праживотиња - Живот у капи воде - посмaтрање слатководних праживотиња 	<p>Ученици треба да:</p> <p>упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај праживотиња;</p>	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуални</p> <p>рад у пару</p> <p>рад у групи</p>	<p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Текст-метода</p> <p>Илустрaтивно</p> <p>- демонстрaтивна метода</p> <p>метода практичних радова ученика</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посмaтрање</p> <p>Дискусија</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>радна свеска,</p> <p>наставни листићи,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео бим,</p> <p>микроскоп,</p> <p>микроскопск и препарати,</p> <p>панои</p>	<p>историја</p> <p>ликовна</p> <p>култура</p> <p>географија</p>		IX - X

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	реализације
3. ЦАРСТВО ЖИВОТИЊА (47 часова)								
Свет животиња - настанак и развој животиња Сунђери Дупљари Пљоснати црви Ваљкасти црви Чланковити црви Мекушци Дупљари Пљоснати црви Ваљкасти црви Чланковити црви Мекушци Зглавкари - опште одлике Ракови Пауци Скорпије Крпељи	Ученици треба да: - упознају животни простор, начин живота, спољашњу грађу и основе унутрашње грађе, разноврсност и значај сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца; - схвате улогу инсеката у природи - упознају болести које изазивају или преносе животиње, начин преношења и превенцију; - упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара; схвате значај бриге о потомству птица и сисара; схвате значај одговорног односа према животињама; - упознају животни простор, начин живота, спољашњу грађу и основе унутрашње грађе, разноврсност и значај сунђера, дупљара, црва, мекушаца, зглавкара и бодљокожаца; - схвате улогу инсеката у природи - упознају болести које изазивају или преносе животиње, начин	Фронталан Индивидуални рад у пару рад у групи	Монолошка Дијалoшка Текст-метода Илустративно - демонстративна метода метода практичних радова ученика	Слушање Анализа Синтеза Увиђање Посматрање Дискусија	Уџбеник, радна свеска, наставни листићи, компјутер, видео бим, микроскоп, микроскопск и препарати, панои	историја ликовна култура географија српски језик		X - IV

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	реализације
<p>Стоноге</p> <p>Инсекти</p> <p>Бодљокошци</p> <p>Хордати</p> <p>Кичмењаци</p> <p>Рибе</p> <p>Прелазак на копнени начин живота</p> <p>Водоземци</p> <p>Гмизавци</p> <p>Птице</p> <p>Сисари</p>	<p>преношења и превенцију;</p> <p>- упознају животни простор, начин живота, грађу, разноврсност и значај риба, водоземаца, гмизаваца, птица и сисара; схвате значај бриге о потомству птица и сисара; схвате значај одговорног односа према животињама;</p>							
4. УГРОЖЕНОСТ И ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА (6 часова)								
<p>- Разноврсност царства животиња и биодиверзитет. Фактори угрожавања и значај заштите животиња.</p> <p>- Суживот људи и животиња.</p> <p>- Одговоран однос према животињама (животиње за друштво</p>	<p>Ученици треба да:</p> <p>- схвате разноврсност царства животиња и усвоје значење појма биодиверзитет</p> <p>- схвате значај заштите животиња и факторе који их угрожавају</p>	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуални</p> <p>рад у пару</p> <p>рад у групи</p>	<p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Текст-метода</p> <p>Илустративна</p> <p>- демонстративна метода</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>радна свеска,</p> <p>наставни листићи,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео бим,</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p> <p>географија</p>		IV - V

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	реализације
	- схвате како се одговорно одосити према животињама		метода практичних радова ученика	Дискусија	панои			
5. УВОД У ЕВОЛУЦИЈУ ЖИВОГ СВЕТА (7 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> - Живот на Земљи. - Докази еволуције. - Геолошка доба, календар живота. - Борба за опстанак - Чарлс Дарвин. 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - схвате елементарне основе теорије органске еволуције и разумеју историјски развитак Земље и живота на њој; - знају да живот на земљи има историју са којом се могу упознати на основу фосилних остатака (записа) - разумеју еволуцију живог света и схвате њен значај у формирању савременог диолошког мишљења усвоје систем основних знања из теорије о органској еволуцији 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуални</p> <p>рад у пару</p> <p>рад у групи</p>	<p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Текст-метода</p> <p>Илустративно</p> <p>-</p> <p>демонстративна метода</p> <p>метода практичних радова ученика</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>радна свеска,</p> <p>наставни листићи,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео бим,</p> <p>панои</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p> <p>географија</p>		V - VI

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм је конципиран тако да су за сваку од пет тематских целина

(Увод, Праживотиње, Царство животиња, Угроженост и заштита животиња, Увод у еволуцију живог света), дати стандарди задаци и исходи,

обавезни и препоручени садржаји на основу којих ће се остварити програм.

Стандарди и исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.

Тако дефинисани стандарди и исходи помажу наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја.

Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи:

- *смислено*: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета;
- *проблемски*: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема;
- *дивергентно*: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине;
- *критички*: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената;
- *кооперативно*: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 72

Циљ учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекене бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузмљиво и иницијативно.

	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
	<ul style="list-style-type: none">- Значај и развој грађевинарства- Просторно и урбанистичко планирање- Култура становања- Кућне инсталације	<ul style="list-style-type: none">- упознавање са развојем и значајем грађевинарства и урбанизма- препознавање савремене културе становања- класификује кућне инсталације	<ul style="list-style-type: none">- повезује развој и значај грађевинарства и урбанизма- разуме начин функционисања и примене кућних инсталација	<ul style="list-style-type: none">- анализира карактеристике савремене културе становања- разуме просторно и урбанистичко планирање
	<ul style="list-style-type: none">- Саобраћајни системи- Саобраћајни објекти- Управљање саобраћајном	<ul style="list-style-type: none">- класификује врсте саобраћајних објеката према намени- познаје правила безбедног понашања и кретања пешака и бициклисте у саобраћају	<ul style="list-style-type: none">- повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају- повезује коришћење информационах технологија у	<ul style="list-style-type: none">- демонстрира правилно и безбедно понашање пешака и бициклисте на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације

	<p>сигнализацијом</p> <ul style="list-style-type: none"> - Правила безбедног кретања пешака и бициклисте 		<p>саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> - Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у грађевинарству - Техничко цртање помоћу рачунара - Дигиталне презентације 	<ul style="list-style-type: none"> - скицира просторни изглед грађевинског објекта - чита и црта грађевински технички цртеж уз помоћ наставника - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уз помоћ наставника - креира дигиталну презентацију уз помоћ наставника 	<ul style="list-style-type: none"> - чита и црта грађевински технички цртеж - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката - самостално креира дигиталну презентацију и представља је 	<ul style="list-style-type: none"> - користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уважавајући потребе савремене културе становање - успешно креира дигиталну презентацију и презентује је
	<ul style="list-style-type: none"> - Грађевински материјали - Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди - Организација рада у грађевинарству и пољопривреди - Обновљиви извори енергије и рационално коришћење топлотне енергије - Рециклажа материјала у 	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје основне грађевинске материјале - препознаје грађевинске и пољопривредне машине и алате - описује занимања у области грађевинарства пољопривреде - израђује модел грађевинске и пољопривредне машине уз помоћ наставника 	<ul style="list-style-type: none"> - повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину - повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова - повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије - повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране - израђује модел грађевинске и 	<ul style="list-style-type: none"> - реализује активност која указује на важност рециклаже - образлаже на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије - успешно израђује модел грађевинске и пољопривредне машине

	<p>грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине</p> <p>- Моделовање машина и уређаја у грађевинарству и пољопривреди</p>		<p>пољопривредне машине</p>	
	<p>-Израда техничке документације</p> <p>- Моделовање машина и уређаја у грађевинарству и пољопривреди</p> <p>- Моделовање макета/модела у грађевинарству пољопривреди</p> <p>- Представљање идеје поступка израде и решења производа</p> <p>- Одређивање тржишне вредности производа, укључујући и оквирну процену трошкова</p> <p>- Представљање производа и креирање дигиталне презентације</p>	<p>- уз помоћ наставника, или успешнијих ученика у тиму, израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине</p> <p>- уз помоћ наставника или успешнијих ученика у тиму безбедно изводи радне операције</p>	<p>- израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине</p> <p>- самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта</p> <p>- самостално проналази информације потребне за израду матеке и модела</p> <p>- самостално креира планску документацију користећи програм за обраду текста</p> <p>- припрема и организује радно окружење</p> <p>- самостално израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду</p>	<p>- успешно израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине</p> <p>- успешно израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду</p> <p>- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење модела/макете</p> <p>- одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући оквирну процену трошкова</p>

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА
<p>1. Животно и радно окружење</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Уз помоћ медија потребно је, у најкраћим цртама, приказати историјски развој грађевинарства и повезати га са побољшањем услова живљења (по могућству интерактивно). - Потребно је нагласити значај урбанизма и просторног планирања (на основу посматрања планова, макета, слика насеља, треба објаснити значај околине стана са хигијенског и естетског становишта). - Користите рачунарске мапе за одређивање положаја грађевинских објеката у односу на околину. - Посматрање и анализе примера, навести ученике да анализирају и закључују како се култура становања разликује у зависности од врста насеља (рурално и урбано насеље) и стамбених објеката, које су карактеристике и посебности, као и како се одређује распоред просторија у стану са аспекта функционалности, удобности и економичности. - Обезбедити ако је могуће створити услове за ситуационо учење кроз компјутерску симулацију, што ће упознати ученике са врстама и наменом кућних инсталација и правилном употребом. У случају да то није могуће анализирати планове одговарајућих инсталација и начин функционисања, након тога одговарајућим скицама и цртежима проверити да ли су ученици разумели поменућу тематику.
<p>2. Саобраћај</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Безбедност учесника у саобраћају зависи и од прописне инфраструктуре (опреме пута, обележавања и сигнализација, квалитет израде саобраћајних објеката) као и прилагођавања постојећим условима (брзина). Кроз примере симулације, а који су доступни на Интернету, ученике довести у ситуацију да препознају сигурносне ризике и предвиде опасне ситуације у саобраћају. - Уз помоћ мултимедијалних примера објаснити како се управља саобраћајем коришћењем ИКТ и колико такво управљање утиче на безбедност путника и робе. - Са аспекта безбедности учесника у саобраћају обратити пажњу на учешће пешака и возача бицикла у јавном саобраћају. За реализацију ових садржаја користити мултимедије као и саобраћајне полигоне практичног понашања у саобраћају у оквиру школе (ако постоје). Ако школа нема просторне могућности за израду саобраћајног полигона, користе дворишта, шири ходници или фискултурне сале ради остваривања овог исхода.

<p>3. Техничка и дигитална писменост</p>	<ul style="list-style-type: none"> - На почетку реализације области укратко поновити која су знања и вештине из техничког цртања ученици усвојили у претходном разреду. - Ученике оспособити за рад у рачунарској апликацији за техничко цртање примереној њиховом узрасту и потребама. - Објаснити правила и симболе који се користе у техничком цртању у области грађевинарства. Приликом израде техничких цртежа на папиру и помоћу рачунара користити индивидуални облик рада. - Ученици треба да развијају вештине визуелног опажања и разумевања релацијских односа између објеката и предмета, стога је примерено задати им да скицирају просторни изглед одређеног грађевинског објекта који им је познат. - Представити могућности и рад са једноставним рачунарским апликацијама за 3Д приказ грађевинских објеката. - Ученицима објаснити појам пресека коришћењем наставних помагала и рачунарске симулације - Упознати ученике са радом у рачунарској апликацији за унутрашње уређење стана наглашавајући функционалност и естетску вредност решења. - Израда мини-пројеката хоризонталног и вертикалног пресека стана у коме ученици живе и уређење стана према истим. Скица може бити израђена на папиру или помоћу рачунара. Ученици своја решења скице грађевинског објекта и унутрашњег уређења стана самостално представљају током редовне наставе. - Користити дигиталне презентације које ће ученици израдити. Акцент треба да буде на дизајну мултимедијалних елемената презентације, начину представљања решења (ток презентације) и развоју вештине комуникације (контакт са публиком), а не на техници израде презентације. Обезбедити простор за дискусију и давање вршњачке повратне информације на основу успостављених критеријума.
<p>4. Ресурси и производња</p>	<ul style="list-style-type: none"> - На почетку рада на овој области упознати ученике са основном поделом грађевинских материјала (према пореклу и намени). Врсте, начин производње, основне карактеристике грађевинских материјала и њихову примену објаснити на елементарном нивоу, без улажења у детаље. - Показати угледне примере појединих грађевинских материјала, а предавање поткрепити сликама, проспектима или мултимедијом. - Упознати ученике са конструктивним елементима грађевинског објекта (темељ, зидови, међуспратна конструкција, степенице и кров) уз међусобно функционално повезивање и начине изградње. Направити везу између конструктивних делова грађевинског објекта и материјала за њихову изградњу. Користити мултимедијалне презентације и одговарајуће цртеже за проверу усвојености знања. - Уз помоћ мултимедије или слика упознати ученике са врстама грађевинских објеката у оквиру нискоградње, високоградње и хидроградње. Потребно је да ученици повежу делове конструкције и начине градње грађевинског објекта са њиховом наменом. - Оспособити ученике да препознају и повезују алате и машине са врстама грађевинских радова (основна подела грађевинских машина и алата и њихове најважније карактеристике). Користити слике, цртеже и мултимедијалне презентације. - Указати на значај планирања избора материјала за изградњу грађевинског објекта и његове изолације још током пројектовања, са аспекта рационалне потрошње енергије и уштеде топлотне енергије. Повезати значај извођења топлотне изолације са уштедом

	<p>енергије. Користити мултимедијалне презентације и узорке одговарајућих материјала.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упознати ученике са врстама грејања у кући/стану. Кроз разговор са ученицима и уз изношење различитих примера из живота, ученике упутити на правилно и безбедно коришћење уређаја за загревање и климатизацију простора у кући/стану, а све са циљем рационалне потрошње енергије. Посебно нагласити значај великих могућности коришћења обновљивих и алтернативних извора енергије за загревање стана/куће. За реализацију овог дела наставне теме користити мултимедијалне презентације. - Упознати ученике са организацијом рада у пољопривредној производњи и најважнијим машинама и уређајима које су неопходне за нормално одвијање производње. Користити разне илустрације модела или мултимедију, да би ученици могли да препознају основне процесе пољопривредне производње са посебним освртом на производњу хране. - Уз помоћ слика, мултимедије или макета ученицима треба представити најважније машине у пољопривреди са њиховим најбитнијим карактеристикама. - Истакнути значај рециклаже материјала и заштите животне средине у грађевинарству и пољопривреди. Пред ученике поставити задатак да израде мултимедијалну презентацију која се односи на рециклажу и заштиту животне средине (из свог блиског окружења или града). Јавно презентовати радове уз дискусију - Поступно увести ученике у свет практичног стваралаштва. Кроз практичан рад ученици стечена теоријска знања претварају у функционална, развијајући алгоритамски начин размишљања од идеје до реализације. Њихов стваралачки рад треба да се заснива на изради модела грађевинске или пољопривредне машине, уређаја или модела који користи обновљиве изворе енергије, уз обавезну примену мера заштите на раду.
<p>5. Конструкторско моделовање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици реализују заједничке пројекте примењујући претходно стечена знања и вештине. Потребно је поступно уводити ученике у алгоритме конструкторског моделовања при изради сопственог пројекта, креирању планске документације (листа материјала, неопходан прибор и алат, редослед операција, процена трошкова) до извршавања радних операција, графичког представљања замисли и процене и вредновања. - Ученике могу да се сами опредељују за одређену активност у оквиру дате теме која се односи на израду модела разних машина и уређаја у грађевинарству, израду макете грађевинског објекта или стана на основу плана и предлог за његово уређење као и моделовање машина и уређаја у пољопривредној производњи. Ученици користе податке из различитих извора, самостално проналазе информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ, израђују макету/модел, поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду. - У пројекат се може укључити и више ученика уколико је рад сложенији, односно ако се ученици за такав вид сарадње одлуче. Ученици учествују у успостављању критеријума за вредновање, процењују свој рад и рад других и предлажу унапређење постојеће макете/модела. - У свим сегментима наставе у овој области, код ученика треба развијати предузетнички дух затевима да се врши процена употребљивости и оправданости реализованих решења.

ОПШТЕ И СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенције су засноване на функционално интегрисаним знањима, вештинама, ставовима, вредностима и личним својствима и способностима које омогућавају особи да умешно и одговорно решава проблеме и изазове са којима се среће у различитим ситуацијама (код куће, у школи, у пословном окружењу, итд.) као активни учесник у заједници и друштву.

Међупредметне компетенције се развијају активним учешћем у наставним и ваннаставним активностима, усвајањем знања, вештина, става и вредности, дубљим разумевањем различитих предметних области и њиховом применом на ситуације из свакодневног живота у различитим контекстима (лични, професионални, образовни итд.). Њима се омогућава активно учешће у животу и развоју заједнице, те остварење личних интереса и аспирација.

Општа предметна компетенција представља наративни опис ситуација, проблема и изазова које ученици могу са савладају на основу знања, вештина, ставова и вредности које се стичу кроз учење и наставу из датог предмета. Њоме се описује крајња сврха учења на начин који је разумљив и особама које нису стручњаци за дати предмет.

Општа предметна компетенција одређена за предмет техника и технологија гласи: „Ученик разуме привредне и етичке вредности људског рада. Он користи своје знање стечено у техничко- технолошким областима у корист сопственог развоја и чини прве одлуке везане за будуће школовање и професију. Ученик познаје ИКТ и користи их при решавању проблема у различитим областима и истражује нове могућности њихове примене“.

Специфичне предметне компетенције представљају компоненте опште предметне компетенције и њиховим развојем ученици остварују општу предметну компетенцију. Поред опште предметне компетенције ограничен број специфичних предметних компетенција се дефинише за сваки предмет понаособ.

Специфичне предметне компетенције одређене за предмет техника и технологија гласе:

„Ученик разуме представљене проблеме користећи композитна знања из техничких дисциплина и информатике и он схвата техничко-технолошке поступке и користи креативне способности у процесу стварања материјалних производа;

„Ученик путем информационо комуникационих технологија прикупља податке, анализира, систематизује и презентује информације, електронски комуницира и управља ИТ уређајима“.

При одређивању међупредметних компетенција водило се рачуна о успостављању што више веза са компетенцијама које се могу развијати у областима технике, технологије и информатике. Оквир међупредметних компетенција садржи следеће елементе:

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1. Рад с подацима и информацијама
2. Решавање проблема
3. Сарадња
4. Дигитална компетенција
5. Одговоран однос према здрављу
6. Компетенција за учење
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Естетичка компетенција
9. Комуникација
10. Одговоран однос према околини
11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

Заступљеност компетенције по наставним областима:

ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Рад с подацима и информацијама	Решавање проблема	Сарадња	Дигитална компетенција	Одговоран однос према здрављу	Компетенција за учење	Одговорно учешће у демократском друштву	Естетичка компетенција	Комуникација	Одговоран однос према околини	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Животно и радно окружење		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Саобраћај			*	*		*	*	*	*	*	*	
Техничка и дигитална писменост		*	*	*	*	*	*	*			*	*

Ресурси и производња	*		*	*	*		*	*	*	*	*
Конструкторско моделовање	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*

Техника и технологија је наставни предмет повезан са свим другим наставним предметима, а тим и свим међупредметним темама. Та повезаност произилази из апликативне и интегративне функције технике и технологије. Садржаји других предмета се могу применити (у већој или мањој мери) у настави технике и технологије, а остали предмети могу вршити уобличавање садржаја на начин који се користи у техници и технологији.

Најизраженија повезаност је са предметима природних наука (физика, хемија, биологија) јер се одређене врши директна примена стечених знања. Исто важи и за знања стечена у математици.

Српски језик и страни језици су повезани са техником и технологијом развојем комуникацијских вештина (усмено, писмено и графичко изражавање, документовање и презентовање).

Историја је повезана са наставом технике и технологије управо због тога што је развој технике и технологије битно утицао историјске догађаје (индустријсек револуције, ратови).

Велика географска открића, енергетски извори и њихова заступљеност су главне додирне тачке гоеграфије и технике и технологије.

Веза између технике и технологије и ликовна културе је: развијање естетске улоге, графичким дизајном, цртање и моделовање

Техника и технологије има чврсту везу са информатиком и рачунараством због велике примене ИКТ технологија у настави технике и технологије и сличног начина рада (доста су заступљени практичан рад и вежбање где се директно примењује стечено знање). Развој технике и технологије информатике и рачунарства су у готово директној зависности.

Сличност наставе физичког и здравственог васпитања и технике и технологије је што се код оба предмета потенцира развој моторике ученика. Умарање до којег долази услед вежбања је слично будућем професионалном раду ученика. Исто је и са одмором, односно релаксацијом. Очување здравља при раду је такође битна спона ова два предмета.

Међупредметне компетенције се развијају кроз све наставне предмете, при чему сваки предмет даје свој допринос, чак и онда када директна повезаност није видљива на први поглед.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У процесу вредновања потребно је континуирано пратити рад ученика.

Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, се може обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Препоручује се и оцењивање базирано на практичним радовима и вежбањима. Квизове, тестове знања и слично користити за увежбавање и утврђивање појмова и чињеничних знања, као и за формирање коначних оцена. Препоручено је комбиновање различитих начина оцењивања да би се сагледале слабе и јаке стране сваког свог ученика. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.

Потребно је да наставник резултате вредновања постигнућа својих ученика континуирано анализира и користи своје наставне праксе.

За додатно ангажовање ученика бирати теме и идеје које ће повезати знања и вештине стечене у овом предмету са другим знањима, уз активно учешће у животу школе.

Васпитно-образовни исходи оквир су за вредновање и оцењивање, а својом структуром садрже сазнајну, психомоторичку и афективну компоненту.

Сазнајне компоненте - теоријска и чињенична знања, разумевање и примена; могу се вредновати током извођења задатака на настави и као резултат рада попут техничких цртежа, резултата испитивања својстава и мерења мерних величина, током ученичког извештавања, презентовања, образлагања и објашњавања сопственограда.

Психомоторичке компоненте – умећа и вештине, од имитације и манипулације до прецизације (самостално-прецизно извођење операције или манипулације) вреднује се ниво усвојених вештина руковања прибором и алатима, мерним инструментима и различитим техничким средствима. Вреднују се резултати рада као што су технички цртежи, скице, техничка документација, резултати мерења и испитивања. Оцењују се само радови које ученик изради у школи током наставе.

Афективне компоненте – самосталност и одговорност, ниво самосталности при обављању задатака. Вреднује се савесност и редовност у раду, преузимање одговорности према раду, радним задацима, средствима, другим ученицима и наставнику.

Вредновање активности, ако је тимски рад у питању, обавља се са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана понаособ (тзв. вршњачко оцењивање).

Вредновање активности, код индивидуалног рада, се врши праћењем заступљености следећих показатеља:

Однос према раду	Активно учествовање у настави	Исказано интересовање и мотивација	Сарадња са другима	Степен самосталности
------------------	-------------------------------	------------------------------------	--------------------	----------------------

На крају сваког полугодишта уноси се оцена сваком ученику за активност у дневник.

Приликом сваког вредновања постигнућа ученику ће се дати повратна информација која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Пошто наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима планира се процес учења и бирају погодне стратегије учења. Праћење и информисање ученика о напредовању врши се континуирано дијагностички, формативно и сумативно.

Напредовање ученика пратимо писаним белешкама, а ниво усвојености васпитно-образовних исхода бројчаном оценом. На крају наставне године изражава се закључна оцена наставног предмета која укључује све компоненте.

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих)
- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Недељни фонд часова: 1

Годишњи фонд часова: 36

Циљ предмета: Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -правилно користи ИКТ уређаје; – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; – креира и обрађује дигиталну слику; – самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; – уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје; 	<p>1. ИКТ</p> <p>(10)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Дигитални уређаји и кориснички програми. - Управљање дигиталним документима. - Рад са сликама. - Рад са текстом. - Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.
<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -чува и организује податке локално и у облаку; – одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом; 	<p>2. ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p> <p>(4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу. - Интернет сервиси. - Правила безбедног рада на Интернету. - Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. - Заштита приватности личних података и ауторских права.
<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; 	<p>3. РАЧУНАРСТВО</p> <p>(15)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Основе изабраног програмског језика. - Основне аритметичке операције. - Уграђене функције.

<ul style="list-style-type: none"> – креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); – користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму; 		<ul style="list-style-type: none"> - Ниске (стрингови). - Структуре података. - Гранање. - Понављање. - Основни алгоритми.
<p>По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; – користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; – креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; – вреднује процес и резултате пројектних активности. 	<p>4. ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК (7)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. - Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. - Вредновање резултата пројектног задатка.

фффффффф

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА (по областима)
<p>1. ИКТ</p> <p>(10)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Поновити и дискутовати са ученицима врсте дигиталних уређаја. - Ученици би требало да знају да наведу и препознају из којих се компоненти састоји стони и/или преносни рачунар и укратко опишу основну улогу сваке од њих. - Оспособити ученике за рад у програму за управљање документима на рачунару. - Представити функције стандардних дијалога за учитавање, снимање и проналажење датотека. - При раду са текстом фокусирати се на креирање и форматирање докумената из стварног живота који могу бити блиски ученицима овог узраста. - При раду са текстом фокусирати се на креирање и форматирање докумената из стварног живота који могу бити блиски ученицима овог узраста - Најпре обновити рад са основним алатима за уређивање и обликовање текста (унос текста, додавање, брисање, копирање, селектовање, поравнање, промена фонта, боје, величине слова, уметање слика, ...). Наглашавати потребу одабира одговарајућег писма одабиром тастатурног распореда за наше говорно подручје (ћирилица, латиница...) и инсистирати на примени језичког и дигиталног правописа. - Усвојене вештине је неопходно увежбавати са ученицима, да би што ефикасније вршили основне операције са текстом коришћењем само тастатуре - Активности ученика усмерити на могућности одабраног текст-процесора, подешавање радног окружења, врсте приказа које су погодније у зависности од тога да ли се уноси текст, исправљају грешке у тексту или врши преглед документа пре штампања и сл. Оспособити ученике да подешавају радно окружење изабраног текст-процесора, подешавају димензије и маргине странице, уносе текст ћириличким и латиничким писмом, сачувају унети текст, отварају постојећи текстуални документ, затварају активни документ, врше основно форматирање текста (својства пасуса, карактера итд.). - Навести елементе који се могу уметнути у текстуални документ (слике, графички облици, табеле, симболи...). Указати на сврху уметања таквих елемената наводећи једноставне примере и повезати технику уметања ових елемената са уметањем слика које су

вршили у петом разреду.

- Посебну пажњу посветити табелама. Изабрати једноставне примере (распоред часова, календар и сл.) помоћу којих се уводе елементи табеле: ћелија, ред и колона. Представити алате за рад са табелама који су доступни у програму за обраду текста. Вежбати њихово додавање, брисање, селекцију, применити шаблоне за дизајн и сл. Оспособити ученике да уметну табелу у текстуални документ, уносе и уређују садржаје табела, форматирају табелу.

- Објаснити појам логичке структуре документа и приказати како се у документу могу експлицитно означити наслови, поднаслови и пасуси коришћењем уграђених стилова Наслов 1, Наслов 2 и Текст

- Особити ученике да прегледају текстуални документ пре штампања, подесе параметре за штампу и, ако постоје услови, одштапају документ.

- У оквиру уређивања дигиталне слике/цртежа оспособити ученике да поред основних алата изабраног програма (селектовање, копирање, лепљење, промену величине слике, додавање и брисање облика, одсецање дела слике, чување у жељеној величини и квалитету слике, затварање, проналажење и сл.) користе и напредне алате за припрему слике за уметање у текстуални документ и мултимедијалну презентацију (нпр. алати за зумирање, унос текста, употребу четкице, гумице, додавање сенке, додавање тродимензионалних ефеката).

- Снимање звука и видео-записа сходно могућностима започети демонстрацијом употребе уређаја: камера, микрофон, звучници, мобилни телефони, односно других расположивих уређаја који обављају предвиђене функције. Поред основних техника у процесу снимања (покрени, заустави, сачувај, обриши) и репродукције (покрени, паузирај, заустави, пусти од почетка, подеси јачину звука) обучити ученике да одговарајућим алатом модификују видео запис (скраћивање). У вежби чувања аудио/видео записа скренути пажњу на различите типове датотека у конкретном програму (нпр. mp3, mp4, avi...).

- Пре обраде теме израде слајд-презентација подсетити ученике на основна правила визуелизације и презентовања, а при реализацији наставе стално указивати на најчешће грешке (сувише текста, велики број слајдова, различити фонтови и сл.).

- При изради мултимедијалних презентација демонстрирати примену основних алата за уређивање и обликовање садржаја у изабраном програму. Поред алата за уређивање и обликовање текста и слика, представити алате за рад са уметнутим елементима проширујући примену на рад са табелама, графичким објектима, видео и аудио записима (користити претходно креиране звучне и видео записе, прилагодити тип датотеке изабраном програму – представити ученицима неки од расположивих програма за конверзију формата датотека).

- Оспособити ученике да подесе радно окружење, бирају одговарајући поглед на презентацију, креирају слајдове, уносе текст и

	<p>друге објекте (слике, табеле, графиконе) и доследно их форматирају (користећи мастер слајд). Теме треба да буду смислене и релевантне за ученике, најбоље је да се користе презентације у којима се обрађују теме из наставе, како информатике и рачунарства, тако и других предмета.</p> <p>- Ученици неке презентације могу да креирају и у склопу домаћих задатака, а на часу је могуће анализирати презентације направљене код куће. Кроз разговор са ученицима дефинисати појам добре презентације и демонстрирати начине представљања. Нагласити да презентације треба да буду једино у функцији садржаја, избегавати анимације „по сваку цену” које оптерећују презентацију.</p>
<p>2.ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p> <p>(4)</p>	<p>- Представити појам и врсте рачунарских мрежа и увести основне појмове и терминологију из ове области (сервер, клијент, локалне мреже, мреже широког распона, глобална мрежа – Интернет). Подсетити ученике на правила коришћења ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин, сада у мрежном окружењу.</p> <p>- Представити ученицима основне интернет сервисе: сервис електронске поште, www као јавни информациони сервис, дискусионе групе и сервисе за претраживање интернета. Објаснити чему ти сервиси служе, упознати их са планом коришћења ових сервиса.</p> <p>- Представити веб као најпознатији интернет сервис. Објаснити да веб функционише тако што су корисницима потребне услуге и њима их пружају уређаји специјализовани за то (сервери). У свакој комуникацији морају да постоје правила, односно протоколи (HTTP и HTTPS) као и правилно навођење и коришћење адреса (домена и URL са једне и IP и MAC адреса са друге стране).</p> <p>- Објаснити структуру URL адресе и значење појединих домена edu.rs, gov.rs, com... Упутити ученике на веб сајт (нпр. http://www.mojaipsdresa.info) путем кога могу да пронађу информације о ИП-адреси сајта, као и уређаја који је употребљен за претрагу.</p> <p>- Нагласити значај дигиталног трага који посетилац оставља приликом посете неком сајту. Напредне технике претраге у изабраном претраживачу представити на унапред припремљеном скупу веб-страна (претрага према веб адреси сајта), кроз дискусију и практичан рад на вредновању интернет извора (публика којој је сајт намењен, аутор, тачност/прецизност, објективност, актуелност и интернет адреса) подстицати развој критичког мишљења ученика.</p> <p>- Код преузимања било ког садржаја са интернета важно је подсетити ученике на поступке преузимања и чувања на жељеној локацији, као и на етичка и правна питања приступа садржајима (лиценце), заштите од нежељених програма, као и на правила понашања на интернету (енг. netiquette).</p> <p>- Подсетити ученике на значај поштовања ауторских права и сврху CC (Creative Commons) лиценци. Представити начин</p>

лиценцирања сопственог ауторског дела комбинацијом расположивих симбола, на адреси <https://creativecommons.org/share-your-work/>.

- Нагласити да се приликом посете сајтовима, као и приликом преузимања садржаја, дигитални уређај који користимо је изложен процедурама којима се прикупљају подаци за које корисник не зна у коју ће сврху бити употребљени (ИП адреса, локација), а уређај може бити изложен дејству нежељених програма (вируси, шпијунски програми). У ту сврху је потребно применити расположиве мере заштите.

- Посебну пажњу посветити питањима дигиталног насиља (приликом обраде или кроз пројектни задатак пожељно је спровести са ученицима истраживање на тему дигиталног насиља, применом онлајн упитника, радионица или квиза, какви се могу наћи, на пример, на адреси <http://www.mpn.gov.rs/grupa-za-prevenciju-nasilja/>, у приручнику Дигитално насиље – превенција и реаговање). Набројати и описати најчешће видове дигиталног насиља (како се дигитални уређаји и сервиси користе као оруђа дигиталног насиља: социјалне мреже, СМС и телефонски позиви, сликовне поруке и видео материјали и др.), како препознати облике дигиталног насиља, посебно вршњачког насиља. Дискутовати ситуације када се неко насиље врши у стварном свету и преноси у дигитални свет, који су најчешћи примери, како исправно реаговати у конкретним ситуацијама, коме се обратити, које поступке је могуће примењивати и која правила понашања установити за безбедно представљање на мрежи. Упознати ученике са неким од начина за препознавање и пријаву дигиталног насиља: СОС телефон и онлајн форма за пријаву насиља, као и сајтови који су посвећени пројектима владе у борби против дигиталног насиља.

- Представити предности употребе веб сервиса на примеру алата за креирање онлајн упитника, који не би садржао више од три питања различитог типа. Нагласити значај онлајн упитника као корисног алата за прикупљање података у истраживањима, анкетама, квизовима или тестовима. Наставник креира онлајн упитник на свом налогу на диску, објављује га на школском сајту и ученицима поставља као задатак да на својим радним јединицама попуне упитник. Показати ученицима како изгледа табела са свим њиховим одговорима. Преузети табелу и без удубљивања у њену структуру показати како за свако питање изгледа колона са њиховим одговорима. Урадити попуну упитника два пута, први пут допустити ученицима да се представе са својим измишљеним именима и други пут, нагласити ученицима да попуне своја права имена. Упоредити, заједно са ученицима, одговоре за иста питања у једном и другом случају.

- За утврђивање и појашњавање ове теме организовати квизове или радионице (на теме безбедно-небезбедно, пожељно-непожељно понашање на интернету) као и симулације небезбедних ситуација са акцентом на то како је пожељно реаговати у датим ситуацијама (кроз играње улога и сл.). Једна од активности за ученике, ради повезивања знања, може бити израда текстуалних докумената или мултимедијалних презентација на тему: Моја правила понашања на интернету, Пет најважнијих правила за безбедан интернет, Како да интернет постане сигурнији за децу, и сл. Кроз креирање ових докумената увежбавати

	<p>сараднички рад и коришћење бесплатних онлајн платформи.</p>
<p>3. РАЧУНАРСТВО (15)</p>	<p>- Представити концепт текстуалних програмских језика, укратко, потом изабраног програмског језика, као и неке основне сличности и разлике у односу на визуелни програмски језик који су ученици користили у петом разреду. Укратко представити едитор изабраног текстуалног програмског језика и значај поштовања основних правила приликом писања наредби. Направити везу између наредби које записујемо текстом и очекиваног дејства те наредбе, на једноставном примеру, као и везу између корака алгоритма и одговарајуће наредбе.</p> <p>- Реализацију теме започети приказом израде задатака израчунавањем, применом операција: сабирања, одузимања, множења и (реалног) дељења. Пожељно је бирати задатке који имају реалну примену у стварном животу из области блиских ученицима (спорт, мода), било у другим наставним предметима (математика, физика, биологија, историја, географија и слично). Увести појам израза у програмском језику и његових саставних елемената (бројевних константи, променљивих и аритметичких оператора, уз пратећи појам типа).</p> <p>- Увести променљиве као појам за именовање улазних података и међурезултата израчунавања као и механизам за учитавање вредности улазних података и испис резултата. Променљиве у почетку третирати на исти начин као у математици и не мењати вредности једном додељеним променљивима (императивна додела, попут $i=i+1$, је нов концепт на који је потребно поново се вратити током обраде итеративних поступака). Ако је приликом уноса података неопходна конверзија учитаног текста у број укратко је описати, а детаљно појашњење дати када се буде обрађивала тема рада са текстом.</p> <p>- Обратити пажњу на то да се задаци који су у математици обично рађени над конкретним вредностима улазних података сада решавају над симболичким вредностима (у општим бројевима) и дати довољно времена ученицима да савладају ту промену.</p> <p>- Увести посебно операције одређивања целобројног количника и остатка и показати могуће примене: конверзије метричких јединица (нпр. конверзија центиметара уметре и центиметре, конверзија времена из минута у сате и минуте, конверзија углова из секунди у степене, минуте и секунде, одређивање цифара двоцифреног броја и слично). Обратити пажњу на то да се на часовима математике не уводе функције за одређивање количника и остатка тако да од ученика не треба очекивати предзнање у овом домену.</p>

- Поред израчунавања, још један незаобилазан елемент програмирања чине наредбе и контрола тока програма. Осим секвенцијалног ређања наредби једне иза друге, основу контроле тока чине гранање и понављање.

- Вежбање контроле тока програма може се веома лепо постићи цртањем уз помоћ покретања објекта који током кретања оставља траг на екрану и робота који у лавиринту има задатак да дође на одређено место, заобилазећи при том препреке и премештајући предмете. Ова два приступа су често део уводних курсева програмирања заснованих на блоковском програмирању (нпр. на code.org), а за њих постоји и директна подршка у неким програмским језицима и окружењима. Ученицима искорак у рачунарску графику обично бива занимљивији од писања програма који раде у чистом текстуалном режиму и стога има смисла током обраде теме контроле тока програма користити овакве библиотеке.

- У склопу обраде гранања потребно је приказати релацијске операторе (једнако, различито, мање, веће, мање-једнако, веће-једнако) и писање релацијских израза који се јављају као услови у наредби гранања. Показати непотпуни (тзв. if-then) и потпуни (тзв. if-then-else) облик наредбе гранања. Приказати и логичке операторе (и, или, не) који се користе за изражавање сложенијих услова. На основном нивоу сасвим је довољно да ученици савладају гранање на основу елементарног услова (нпр. да у зависности од унете спољне температуре одреде да ли је довољно топло за купање) и евентуално да повежу два услова на одговарајући начин (нпр. да одреде да ли број припада неком интервалу поређењем са доњом и горњом границом интервала).

- Понављање започети најједноставнијим обликом у којем се тражи да се неки блок наредби понови одређени број пута (нпр. помери робота десет корака напред, десет пута испиши неки текст, четири пута помери корњачу напред и окрени је за 90 степени). Иако визуелни програмски језици често имају посебну наредбу за ово, у текстуалним програмским језицима се она обично реализује општијим наредбама (класичном петљом фор). Кроз низ задатака ученицима скренути пажњу на измену вредности бројачке променљиве током трајања петље. Претходно, веома пажљиво, скренути пажњу ученицима на то да се вредности променљивих током трајања програма могу мењати (нпр. цена пре и после поскупљења се може чувати у једној променљивој), за разлику од математичког контекста на који су ученици навикли у којем су променљиве само имена вредности и не постоји могућност измене вредности једном уведене променљиве. Описати намену и начин употребе коментара као поруке приликом задавања улазних и излазних вредности за променљиве.

- Поред рада са бројевима у реалним програмима најчешћи је рад са текстуалним подацима. У већини савремених језика постоји посебан тип података за то (ниске тј. стрингови), опремљен великим бројем корисних библиотечких функција. Ученицима приказати како се формирају променљиве текстуалног типа, како се одређује дужина текста, како се врши конверзија између текста (који садржи низ цифара) и бројева, како се врши провера да ли текст садржи карактер, како се издваја део текста на датим позицијама и слично. Ако је директно подржан програмским језиком, илустровати и поредак између ниски (лексикографски, као у

речнику).

- Представити концепт декомпоновања сложенијих проблема на једноставније потпроблеме у домену израчунавања кроз дефинисање и употребу помоћних функција. Одабрати пригодне, једноставне задатке, којима се илуструје употреба неких елементарних библиотечких функција (нпр. растојање између два броја се може увести као апсолутна вредност њихове разлике, минимум и максимум више задатих вредности или других пригодних које се могу пронаћи у библиотечким функцијама). Ученицима приказати и могућност дефинисања помоћних функција, али инсистирати само на изразито једноставним примерима (нпр. функција која израчунава обим правоугаоника).

- Од ученика, на овом нивоу, није могуће очекивати креирање сложенијих програма, па сходно томе, задатке прилагодити тако да горња граница дужине текста програма буде десетак линија. У првој фази ученици треба да разумеју како раде готови програми које наставник пише (да могу да предвиде резултат њиховог рада без извршавања програма), затим у наредној фази могу да допуњавају програме чији је основни костур дат и тек онда да самостално пишу програме од почетка до краја. Метода откривања и отклањања грешака у готовим програмима може се користити у свим поменутих фазама (на основном нивоу, то су једноставне синтаксичке грешке, а на напредном су озбиљнији семантички пропусти).

- У склопу додатне наставе и рада са заинтересованим ученицима препоручује се израда задатака донекле комплексније алгоритамске структуре и упознавање ученика са мало ширим фрагментом библиотеке одабраног програмског језика. Кроз задатке могуће је упознати ученике са сложенијим и угњевденим гранањем (на пример, одређивање агрегатног стања воде на основу температуре или оцене ученика на основу броја поена, упоређивање два датума на основу поређења година, затим месеца и на крају дана и слично). У склопу обраде петљи могуће је обрадити имплементације неколико основних алгоритама: одређивање збира, производа, броја елемената, минимума и максимума серије елемената, пресликавање и филтрирање серије (на пример, штампање таблице квадрата и корена, издвајање свих дана у којима је дневна температура била испод нуле), линеарна претрага серије елемената (провера да ли серија садржи елемент који задовољава одређено својство) и њихове комбинације. Да би ученици боље разумели ове алгоритме, могуће их је прво имплементирати на кратким серијама, без коришћења петље (на пример, имплементирати прво одређивање максимума пет бројева, па тек онда прећи на максимум n бројева). Ученицима је могуће приказати и алгоритме одређивања цифара у позиционом запису броја и формирања броја на основу датих цифара. У циљу једноставнијег решавања задатака, ученицима је могуће приказати напредније структуре података које савремени програмски језици подржавају: уређене парови и n -торке (на пример, пар географских координата), мапе тј. речнике (на пример, пресликавање имена ученика у број освојених поена, пресликавање имена града у пар његових географских координата) и слично. Такође, могуће је проширити скуп библиотечких функција које ученици могу да користе. Све појмове увести искључиво кроз примере употребе у смисленим задацима и избегавати приступ у коме се нови појмови уводе без јасне мотивације.

<p>4. ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК (7)</p>	<p>Пројектни задатак ИКТ И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - При реализацији тематске целине нагласак је на разради пројектног задатка – од израде плана до представљања решења. Наставник планира фазе пројектног задатка у складу са временом, сложенешћу теме, расположивим ресурсима (знања, вештине и ставови које су ученици усвојили након тематских целина ИКТ и Дигитална писменост, техничке опремљености школе и других релевантних фактора). Ученици заједно са наставником пролазе кроз све фазе рада на пројектном задатку, при чему наставник наглашава сваки корак, објашњава, иницира дискусију и предлаже решења. - При представљању фаза пројекта може послужити следећи пример: Фаза 1: представљање тема, формирање група и одабир теме; Фаза 2: Одабир материјала и средстава, разматрање додатне подршке предметног наставника у зависности од теме; Фаза 3: Планирање времена и избор стратегије за решавање задатка у складу са роком за предају рада; Фаза 4: - Прикупљање и проучавање материјала, израда задатка и припрема за излагање; Фаза 5: Представљање резултата пројектног задатка, дискусија и процена/самопроцена урађеног (наставник модерира, обезбеђује услове за што успешније излагање, усмерава дискусију и врши евалуацију урађеног са јасном повратном информацијом). - Пројектни задаци се баве реалним темама из школског или свакодневног живота. За предвиђени број часова ове тематске целине и са добро испланираним активностима може се очекивати да ученици успешно израде и представе решење пројектног задатка. Акцент је на подстицању иницијативе и креативности, успостављању сарадничких и вредносних ставова код ученика. Циљ је развијање и неговање: поступности, повезивања и изградње сопствених стратегија учења, вршњачког учења, вредновања и самовредновања постигнућа. - Пројектни задаци подразумевају корелацију и сарадњу са наставницима осталих предмета, која се може остварити на оваквим и сличним примерима: <ul style="list-style-type: none"> – израда упутства или туторијала са табеларним представљањем података – израда упитника на тему дигиталног насиља - Спровести са ученицима истраживање на тему дигиталног насиља, а резултате спроведеног истраживања користити приликом представљања пројектног задатка (пожељно је да наставник користи онлајн упитник приликом прикупљања података, за које би ученици приредили питања). Ученици се могу поделити у групе сходно фази истраживања: група која осмишљава питања, група која анализира прикупљене податке, представља резултате истраживања и група која израђује упутства заштите од дигиталног

насиља.

- Додатна мотивација за ученике може бити избор најбољих радова за: школски часопис, сајт школе, огласну таблу (одељење гласа – вредновање, самовредновање) а да остале радове постављају на пано у кабинету информатике и рачунарства...

- Дobar пример сумирања научених поступака је израда пратеће документације у виду фајлова различитог типа, као што су текстуални фајлови, слике, видео материјали и сл.

Пројектни задатак из области РАЧУНАРСТВО (3)

- Пројектна настава је комплексан приступ настави и учењу који најчешће користи методе као што су проблемска настава и учење засновано на истрази (питањима).

- Проблемска настава поставља пред ученике стварни проблем из живота који треба истражити и за који треба предложити могућа решења. Све врсте реалних животних проблема могу бити повод за проблемску наставу. Пронађена решења се могу тестирати и о њима се може расправљати.

- Истраживање можемо да дефинишемо као „потрагу за истином, информацијама или знањем”. Учење засновано на истраживању почиње постављањем питања, наставља са истраживањем и завршава се проналажењем решења, доношењем разумних закључака, одговарајућих одлука, или применом нових знања или вештина.

- Обе наставне методе се фокусирају на развијање вештина за решавања проблема, критичко мишљење и обраду информација. Оне дају најбоље резултате када су почетна питања/проблеми довољно отворени (одговор није могуће наћи једноставним укуцавањем у претраживач) и када ученици раде у малим тимовима или групама. Ове две методе су уско повезане и често се преклапају. Изузетно је важно имати на уму да у оба приступа нема нужно тачних и нетачних одговора. Свако решење може имати мане и врлине, а ученици морају да их анализирају и процењују.

- Наставни пројекат подразумева програмирање у текстуалном програмском језику или адаптацију унапред датог програма у циљу решавања пројектног задатка.

- Могуће теме наставног пројекта:

– како да убедимо тинејџере да се здраво хране? (израда програма који нпр. нуди намирнице различитих група и, на основу

одабраних, рачуна калоријску вредност...);

– како би могао да изгледа најефикаснији бицикл на свету? (израда програма који прорачунава перформансе бицикла на основу нпр. различите величине точкова...);

– шта можемо да учинимо са школским отпадом? (израда програма који прорачунава нпр. зараду од продаје секундарних сировина...)

– како би могли да редизајнирамо учионицу па да услови за учење буду бољи? (израда програма који прорачунава нпр. цене кречења различитим врстама материјала или цене различитог школског мобилијара...);

– како да производимо здраву ужину за дефинисани буџет? (израда програма који прорачунава нпр. укупну цену успостављања пластеника са различитим биљним културама).

- Сви елементи пројектног задатка морају бити реални. Ученици треба да потраже цене одређених производа и/или услуга, дизајнирају једно или више решења и предвиде трошкове за свако од њих.

- Напомена: На првом часу, заједно са ученицима, формирати листу критеријума на основу којих ће се процењивати квалитет решења проблемских задатака. На овај начин, ученицима ће бити потпуно јасно шта квалитетно решење подразумева. Листа мора бити свеобухватна – не сме да се односи само на квалитет креираних програма, већ и на квалитет представљања и образлагања предложених решења (коришћењем научених техника рада у програмима за обраду текста, звучних и видео записа, програмима за израду презентација).

КЉУЧНЕ РЕЧИ ПО ОБЛАСТИМА:

10. **ИКТ:** дигитални уређаји – компоненте – текст-процесор – форматирање – графички објекат – табела – дигитална слика – аудио-запис – видео-запис – мултимедијална презентација
11. **Дигитална писменост:** рачунарска мрежа – сервер – клијент – WWW – протокол – URL адреса – лиценца – ауторско право – нежељени програми – дигитално насиље – безбедност
12. **Рачунарство:** текстуални програм – алгоритам – операција – израз – променљива – наредба – гранање – понављање – оператори – функције – ниске – листе – петља
13. **Пројектна настава:** проблемска настава – пројекат – фазе пројекта – сценарио – процена – квалитет решења – безбедност – мултимедијални садржај – презентовање – дискусија

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

1. **РАД СА ПОДАЦИМА И ИНФОРМАЦИЈАМА** Зна да је за разумевање догађаја и доношење исправних одлука потребно имати и поуздане податке Уме да процењује поузданост података и препозна могуће узроке грешке Користи табеларни и графички приказ података и уме да их чита и тумачи Користи информационе технологије за чување ,презентацију и основну обраду података
2. **РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА** Ученик: испитује проблемску ситуацију ☒ Проналази могућа решења. Упоредује различита могућа решења. Примењује изабрано решење и прати његову примену. Вреднује примену датог решења и идентификује добре и слабе стране.
3. **САРАДЊА** Ученик: конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе. Доприноси постизању договора о раду заједничког рада. Активно слуша и поставља релевантна питања. Ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе
4. **ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНЦИЈА** Подразумева сигурну и критичку употребу електронских медија у раду, у слободном времену и комуницирању
5. **ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ЗДРАВЉУ-** Подразумева: Правилну употребу рачунара, начин седења...
6. **КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА УЧЕЊЕ-** Ученик уочава структуру градива тј. активно одваја битно од небитног. Ефикасно користи различите методе учења. Разликује чињенице од ставова, веровања и мишљења. Уме да процени степен у ком је овладао градивом
7. **ОДГОВОРНО УЧЕШЋЕ У ДЕМОКРАТСКОМ ДРУШТВУ-** Активно учествује у животу школе. Поштује разлике. Познаје др. културе и традиције. Развија толеранцију.
8. **ЕСТЕТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА-**Подразумева прихватање важности креативности и естетских вредности у читавом низу медија и у свим уметностима
9. **КОМУНИКАЦИЈА-** Ученик прилагођава начин и средства комуникације карактеристикама ситуације. У комуникацији уме да изрази мишљење, осећања и ставове и да представи своје циљеве на позитиван, конструктиван и аргументован начин

поштујући и уважавајући другог. Познаје различите облике комуникације и њихове одлике (усмену и писану, невербалну, телефоном, путем интернета итд.). Уме да саслуша излагање саговорника до краја и без упадица.

10. ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОКОЛИНИ- Подразумева разумевање и спремност за ангажовање у заштити природе и природних ресурса. Начини одлагања електронског отпада.

11. ПРЕДУЗИМЉИВОСТ И ОРИЈЕНТАЦИЈА КА ПРЕДУЗЕТНИШТВУ. Ученик показује иницијативу у упознавању са карактеристикама тржишта рада. Има развијене вештине тражења посла. Уме да идентификује и адекватно представи своје вештине и способности. Има способност представљања адекватних и реалних циљева.

Заступљеност компетенције по наставним областима:

ОБЛАСТ/ТЕМА	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Рад с подацима и информацијама	Решавање проблема	Сарадња	Дигитална компетенција	Одговоран однос према здрављу	Компетенција за учење	Одговорно учешће у демократском друштву	Естетичка компетенција	Комуникација	Одговоран однос према околини	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
ИКТ		*	*	*	*		*		*	*		*
Дигитална писменост		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Рачунарство		*	*	*	*		*		*	*		*
Пројектна настава		*	*	*		*	*	*	*	*	*	*

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

Битно је напоменути да постоји корелација са свим наставним предметима коју је најлакше остварити при изради пројеката. Са којим предметима ће бити остварена корелација преваходно зависи од теме и свеобухватности пројекта.

Рад из било ког предмета треба умети добро електронски презентовати, употпунити табелама и сликама, повезати више докумената у један; затим, обрађивање нове теме и нових појмова захтева претраживање литературе, за шта Интернет буде прва асоцијација; затим, могуће је

повезати музичку културу и информатику кроз обраду звука или ликовну културу и информатику кроз електронску изложбу слика или повезати неки страни језик, историју и информатику кроз презентацију, као виртуелну историјску шетњу

одређеним градом, урађеном на задатом страном језику. Математика, физика и хемија са информатиком могу да остваре најјачу везу када ученици савладају неки програмски језик, тако што, решавајући неки рачунарски проблем истовремено решавају и неки физички или хемијски, док је математика све време присутна. На темељима Информатике и рачунарства ученици, дакле, могу врло квалитетно и успешно да савлађују градива других предмета, истовремено решавајући проблеме из различитих области, постајући тако прави креативни истраживачи.

ИКТ

енглески језик, српски језик, историја, географија, биологија, математика, ликовно.

ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ

енглески језик, српски језик, историја, географија, биологија, математика, ликовно, физичко и здравствено васпитање.

РАЧУНАРСТВО енглески језик, математика, сви предмети кроз програмирање квиза.

ПРОВЕРА ОСТВАРЕНИСТИ СТАНДАРДА УЧЕНИЧКИХ ПОСТИГНУЋА (ОСТВАРЕНИСТИ ИСХОДА)

Праћење ученика се остварује кроз:

- посматрање;
- праћење ангажовања ученика;
- белешке;
- задовољство ученика на часу;
- практичне вежбе на рачунару
- иницијалне тестове
- представљање резултата пројектног задатка, дискусија и процена/самопроцена урађеног (обезбеђују се услови за што успешније излагање, усмеравање дискусије и евалуација урађеног са прецизном повратном информацијом)

Провера остварености стандарда ученичких постигнућа

(остварености исхода)

Шта пратимо		Поступак и инструменти оцењивања	Критеријуми	Време
<p>Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених исхода постигнућа у току савладавања програма предмета</p>	<p>Процењују се: вештине разумевања, примена и вредновање научених поступака и процедура;</p>	<p>- Свакодневно бележење активности ученика на часу у свеску евиденције наставника</p> <p>- Писане и онлајн провере, свеска евиденције</p> <p>- Групни рад (посматрање наставника, излагање група), свеска евиденције</p> <p>Рад у пару (посматрање</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Број јављања: • Број успешно реализованих задатака 	<p>Свакодневно бележење током године</p>
	<p>рад са подацима и рад на различитим врстама тестова;</p>		<p>Учесталост по месецима</p>	<p>Пресек стања по тромесечју</p>
	<p>вештине, руковање алатима и технологијама и извођење радних задатака.</p>		<p>Свеобухватност одговора</p>	<p>По потреби, бар једном у полугодишту</p>
			<p>Сналажење у одговарајућим и намеским програмима и апликацијама</p>	<p>Свакодневно током године праћење/ пресек стања за тромесечје</p>
			<p>Хоризонтално и вертикално повезивање градива</p>	<p>На крају наставне године</p>
			<p>Сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...)</p> <p>Степен знања свих чланова групе</p>	<p>Након сваке теме</p>

		<p>наставника, излагање парова), свеска евиденције</p> <p>-Сналажење у апликацијама програмима</p>	<p>Квалитативно и квантитативно процењивање резултата рада група (апликација, табела...)</p>	<p>По потреби</p> <p>На крају школске године</p>
<p>Ангажовање ученика у настави</p>	<p>Одговоран однос према раду, постављеним задацима, и исказано интересовање и мотивацију за учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са другима</p>	<p>Вођење евиденције од стране наставника о:</p> <p>-Броју јављања на часовима</p> <p>-Броју успешности у групном раду, раду у пару</p> <p>-Учешћу на такмичењима</p> <p>-Несебичном пружању помоћи другим ученицима..</p>	<p>Све што је рађено на часу налази се у свескама или фолдерима или у облаку, друпбоксу (у зависности од захтева)</p> <p>Број и квалитет добровољног учешћа у разним наставним и ваннаставним активностима (такмичења, израда паноа, кратко предавање, вођење квиза, израда асоцијација...)</p>	<p>Пресек стања по тромесечјима</p>

НЕКИ ОД ПРЕПОРУЧЕНИХ НАЧИНА ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ОБРАЗОВНА ПОДРШКА:

- просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за учење и вежбање, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања, домаћих...)

- што већа индивидуализација наставе, а посебно са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка и надареним ученицима
- размена искустава и сарадња са члановима Већа и стручним сарадницима у школи...
- коришћење вршњачке подршке и помоћи у савладавању програмских садржаја
- и све друго што ће се применити у складу са конкретним случајем

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ + ОБАВЕЗНЕ ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Циљ учења *физичког и здравственог васпитања* је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
---	--------------------	-----------------

<ul style="list-style-type: none"> - примени комплексе простих и општеприпремних вежби у већем обиму и интензитету у самосталном вежбању; - користи научене вежбе у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама; - упоређује резултате тестирања са вредностима за свој узраст; - примени досегнути ниво усвојене технике кретања у игри, спорту и свакодневном животу; - разликује атлетске дисциплине; - развија своје моторичке способности применом вежбања из атлетике; - одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; 	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ		Основни садржаји Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.
	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Атлетика	Обавезни садржаји Техника штафетног трчања. Скок удаљ. Бацања кугле 2 kg. Истрајно трчање – припрема за крос. Скок увис (опкорачна техника). Бацање „вортекс-а“. Проширени садржаји Тробој.
		Спортска гимнастика	Основни садржаји Вежбе на тлу.

<ul style="list-style-type: none"> - схвати вредност спортске гимнастике за сопствени развој; - изведе елементе кошаркашке технике; - примени основна правила кошарке; - користи елементе кошарке у игри; - примени основне елементе тактике у одбрани и нападу; - учествује на унутар одељенским такмичењима; - изведе кретања у различитом ритму; - игра народно коло; - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - контролише покрете и одржава тело у води; - преплива 25m техником краула и леђног краула; - процени своје способности и вештине у води; - скочи у воду на главу; - поштује правила понашања у води, и око водене средине; - објасни својим речима значај примењених вежби; - процени ниво сопствене дневне физичке 			<p>Прескоци и скокови. Вежбе у упору. Вежбе у вису. Греда. Гимнастички полигон.</p> <p>Проширени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте). Висока греда. Трамболина. Прескок. Коњ са хватаљкама. Вежбе у упору (сложенији састав). Вежбе у вису (сложенији састав).</p>
		<p>Основе тимских и спортских игара</p>	<p>Основи садржаји Кошарка: Основни елементи технике и правила:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кретање у основном ставу у одбрани, - контрола лопте у месту и кретању, - вођење лопте , - дриблинг, - хватања и додавања лопте, - шутирања, - принципи индивидуалне одбране, - откривање и покривање (срадња играча), - основна правила кошарке. <p>Проширени садржаји Напредни елементи технике, тактике и правила игре:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дриблинг (сложеније

<p>активноси;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна начине за побољшање својих физичких способности; - препозна могуће последице недовољне физичке активности; - правилно се понаша на вежбалиштима као и на спортским манифестацијама; - примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; - примерено се понаша као посматрач на такмичењима; - решава конфликти на друштвено прихватљив начин; - пронађе и користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско- рекреативних активности; - прихвати победу и пораз; - вреднује спортове без обзира на лично интересовање; - примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; 			<p>варијанте),</p> <ul style="list-style-type: none"> - финтирање. <p>Основни принципи колективне одбране и напада.</p>	
			<p>Плес и ритмика</p>	<p>Основни садржаји Вежбе са вијачом. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази.</p> <p>Проширени садржаји Састав са обручем. Састав са лоптом. Кратки састав са вијачом. Енглески валцер.</p>
			<p>Пливање</p>	<p>Основни садржаји Предвежбе у обучавању технике пливања. Техника краула. Техника пливања леђног краула. Одржавање на води ради самопомоћи.</p> <p>Проширени садржаји Роњење у дужину 5-10 м.</p>
			<p>Полигони</p>	<p>Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.</p>
		<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>	<p>Физичко вежбање и спорт</p>	<p>Основни садржаји Основна правила вежбања. Основна правила Кошарке и правила Рукомета. Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара која се користе у вежбању. Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање. Облици насиља у</p>

<ul style="list-style-type: none"> - процени лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; - подстиче породицу на потребу примене редовне физичке активности; - повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; - примени препоручени дневни ритам рада, исхране и одмора; - користи здраве намирнице у исхрани; - користи само препоручене додатке исхрани; - примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; - правилно реагује након повреда; - чува животну средину током вежбања; - препозна последице конзумирања дувана. 			<p>физичком васпитању и спорту. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација). Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта. Развој физичких способности у функцији сналажења у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...).Повезаност физичког вежбања и естетике. Значај вежбања у породици. Планирање вежбања у оквиру дневних активности.</p>
		<p>Здравствено васпитање</p>	<p>Основни садржаји Значај физичке активности за здравље. Поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања. Последице неодржавања хигијене – хигијена пре и после вежбања. Значај употребе воћа и поврћа у исхрани . Последице неправилне исхране и прекомерног уношења енергетских напитака. Поступци ученика након повреда (тражење помоћи). Вежбање и играње у различитим временским условима (упутства за игру и вежбање на отвореном простору). Чување околине на отвореним просторима изабраним за вежбање. Последице конзумирања дувана.</p>

Кључни појмови садржаја: физичко вежбање, плес, кошарка, здравље, васпитање

УПУТСТВО ЗА ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА

Концепција *физичког и здравственог васпитања* заснива се на јединству наставних и ваннаставних организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља кроз достизање исхода и стандарда овог васпитно-образовног подручја.

Циљ и исходи предмета се остварују кроз наставу *физичког и здравственог васпитања* (у трајању од 2 школска часа недељно) и *обавезне физичке активности* сваког ученика (у трајању од 1,5 школски час недељно). Програм шестог разреда базиран је на континуитету усвојених знања, вештина, ставова и вредности из петог разреда.

Настава *физичког и здравственог васпитања* усмерена је према индивидуалним разликама ученика, које се узимају као критеријум у диференцираном приступу, па самим тим неопходно је упутити ученика или групу ученика, на олакшане или проширене садржаје у часовној, ванчасовној и ваншколској организацији рада.

Где је неопходно, програмске садржаје потребно је реализовати према полу.

Обавезни организациони облици рада:

А. часови физичког и здравственог васпитања; А1.

обавезне физичке активности ученика;

Остали облици рада:

Б. секције,

В. недеља школског спорта,

Г. активности у природи (кросеви, зимовање, летовање - камповање...), Д. школска и ваншколска такмичења

Ђ. корективно-педагошки рад.

ОБАВЕЗНИ ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ РАДА

А. Часови физичког и здравственог васпитања

Наставне области:

І. Физичке способности

На свим часовима као и на другим организационим облицима рада, посебан акценат се ставља на:

- развијање физичких способности које се континуирано реализује у уводном и припремном делу часа путем вежби обликовања. Део главне фазе часа може се користити за развој основних физичких способности узимајући у обзир утицај који

наставна тема има на њихов развој. Методе и облике рада наставник бира у складу са потребама и могућностима ученика и материјално-техничким условима за рад;

- подстицање ученика на самостално вежбање;
- учвршћивање правилног држања тела.

Програм развоја физичких способности је саставни део годишњег плана рада наставника.

Праћење, вредновање и евидентирање физичких способности ученика спроводи се на основу *Приручника за праћење физичког развоја и развоја моторичких способности ученика у настави физичког васпитања*, (Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 2016).

II. Моторичке вештине, спорт и спортске дисциплине

Усвајање моторичких знања, умења и навика, остварује се кроз примену основних и проширених програмских садржаја атлетике, гимнастике, спортских игара, плеса, ритмичке гимнастике, пливања, примењујући основне дидактичко- методичке приципе и методе рада неопходне за достизање постављених исхода. Усвојена знања, умења и навике треба да омогуће ученицима њихову примену у спорту, рекреацији, свакодневним и специфичним животним ситуацијама. Стицање знања, умења и навика је континуирани процес индивидуалног напредовања ученика у складу са његовим психо-физичким способностима. Ученицима који нису у стању да усвоје неке од садржаја, задају се вежбања слична али лакша од предвиђених или предвјембе. Уколико ученик не достигне предвиђени исход, оставља се могућност да исти достигне у наредном периоду. Усаваршавање неких моторичких задатака је континуирани процес без обзира на садржаје програма (техника ходања, трчања, примена научене игре итд).

У раду са напреднијим ученицима реализују се препоручени садржаји или садржаји из наредних разреда. Кроз процес реализације програма неопходно је пратити способности ученика за поједине спортове.

III. Физичка и здравствена култура

Достизањем исхода ове наставне области, ученици стичу знања, вештине, ставове и вредности о вежбању (основним појмовима о вежби, како се неко вежбање изводи и чему конкретна вежба и вежбање служи), физичком васпитању, спорту, рекреацији и здрављу.

Посебно планиране и осмишљене информације о вежбању и здрављу преносе се непосредно пре, током и након вежбања на часу.

Ова наставна област остварује се кроз све организационе облике рада у *физичком и здравственом васпитању* уз практичан рад и обухвата: формирање правилног односа према физичком вежбању, здрављу и раду; развијање и неговање фер-плеја; препознавање негативних облика понашања у спорту и навијању; вредновање естетских вредности у физичком вежбању, рекреацији и спорту; развијање креативности у вежбању; очување животне средине, као и развијање и неговање здравствене културе ученика. Поред наведеног у овој области потребно је радити на: неговању патриотских вредности (народне традиције и мултикултуралности); формирању правилног односа према различитостима, чувању материјалних добара, неговању друштвених вредности итд.

A1. Обавезне физичке активности ученика

Физичке активности ученика доприносе остваривању постављеног циља и исхода *физичког и здравственог васпитања*. Ове активности организују се у оквиру редовног распореда или према посебном распореду у складу са просторним могућностима школе и потребама ученика у трајању од 1,5 час недељно, реализацијом обавезних и препоручених садржаја.

План рада ових активности је саставни је део планирања у *физичком и здравственом васпитању*.

Школа се може одредити за један од понуђених начина организације ових активности на предлог Стручног већа. Начин организације ових активности је саставни део Школског програма и Годишњег плана рада школе.

Начини организације рада обавезних физичких активности ученика:

- Реализују се у трајању од 45 минута, једном у току недеље. У школама које имају одговарајуће материјално-техничке и просторне услове, фонд од $\frac{1}{2}$ школског часа односно 22,5 минута, на недељном нивоу, може се реализовати тако што ће ученици сваке друге недеље имати још један час ових активности, или на други начин који предложи Стручно веће физичког и здравственог васпитања. Ради ефикаснијег рада и обухваћености свих ученика дозвољено је спајање два одељења истог разреда. Два наставника раде истовремено са два одељења.
- Реализују се у трајању од 45 минута, једном у току недеље. Фонд од $\frac{1}{2}$ школског часа односно 22,5 минута, на недељном нивоу, реализује се **кумулятивно**, једном у тромесечју, у укупном трајању од 6 школских часова односно 4,5 сати.
- Стручно веће може предложити неки други начин организације ових активности, посебно уколико се школа определи да ове активности реализује изван школе (пливање, скијање, клизање, оријентиринг итд.).

Програмски садржаји обавезних физичких активности Обавезни

програмски садржаји ових активности су:

- Кондиционо вежбање ученика у трајању од најмање 20 минута;
- Рукомет/минирукомет.
Напредни елементи технике, тактике и правила игре:
 1. хватања котрљајућих лопти;
 2. дриблинг - вежбе вођења са радом ногу (кроз ноге, поред и испред тела); вођење две лопте;
 3. додавање лопте: додавање „дугим замахом” – чеони залет; додавање лопте изведеним начинима; додавања са изменом места;
 4. шутирања на гол, бочни шут са отклоном, шутирање пивотмена, шут са крилне позиције;
 5. финтирање: једнострука финта у „слабију страну”;
 6. хватање лопте: хватање једном руком;
 7. вежбе са два и три играча у нападу;
 8. основни принципи колективне одбране;
 9. техника игре голмана;
 10. игра са применом правила.

Препоручени програмски садржаји ових активности:

- Обучавање и усавршавање елемената предвиђених проширеним наставним садржајима:
 1. Атлетике;
 2. Гимнастике;
 3. Пlesa и ритмике;
 4. Других активности предвиђених програмом.

- Мали фудбал:
 1. колективна игра у одбрани и нападу;
 2. техника игре голмана;
 3. игра уз примену правила.

- Пливање;
- Скијање;
- Клизање;
- Бадминтон;
- Стони тенис;
- Оријентиринг;
- Друге активности по избору Стручног већа школе;
- Активности од значаја за локалну заједницу.

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

План и програм ових активности предлаже Стручно веће и саставни је део годишњег плана рада школе и школског програма.

Б. Секције

Формирају се према интересовању ученика. Наставник сачињава посебан програм узимајући у обзир материјалне и просторне услове рада, узрасне карактеристике и способности ученика. Уколико је неопходно, секције се могу формирати према полу ученика. Ученик се у сваком тренутку може укључити у рад секције.

В. Недеља школског спорта

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке делинквенције, школа у оквиру Школског програма реализује недељу школског спорта.

Недеља школског спорта обухвата:

- такмичења у спортским дисциплинама прилагођеним узрасту и могућностима ученика;
- културне манифестације са циљем промоције физичког вежбања, спорта и здравља (ликовне и друге изложбе, фолклор, плес, музичко-спортске радионице, слет...);
- ђачке трибине и радионице (о здрављу, историји физичке културе, спорту, рекреацији, „ферплеју“, последицама насиља у спорту, технолошка достигнућа у вежбању и спорту и др.).

План и програм Недеље школског спорта сачињава Стручно веће *физичког и здравственог васпитања* у сарадњи са другим стручним већима (ликовне културе, музичке културе, историје, информатике...) и стручним сарадницима у школи, водећи рачуна да и ученици који су ослобођени од практичног дела наставе *физичког и здравственог васпитања* буду укључени у организацију ових активности.

Г. Активности у природи (кросеви, зимовање, летовање)

Из фонда радних дана, предвиђених заједничким планом, школа организује активности у природи:

- пролећни крос (дужину стазе одређује стручно веће);
- зимовање: организује се за време зимског распуста (обука скијања, клизања, краћи излети са пешачењем или на санкама и др.);
- летовање: организује се за време летњег распуста у трајању од најмање седам дана (логоровање, камповање и др.).

Д. Школска и ваншколска такмичења

Школа организује и спроводи обавезна унутаршколска спортска такмичења, као интегрални део процеса физичког васпитања према плану стручног већа и то у:

- спортској гимнастици (у зимском периоду);
- атлетици (у пролећном периоду);
- најмање једној спортској игри (у току године).

Школа може планирати такмичења из других спортских грана или игара уколико за то постоје услови и интересовање ученика (плес, оријентиринг, бадминтон, између две или четири ватре, полигони итд.).

Ученици могу да учествују и на такмичењима у систему школских спортских такмичења Републике Србије, која су у складу са наставним планом и програмом. Како би што већи број ученика био обухваћен системом такмичења, на ваншколским такмичењима један ученик може представљати школу само у једном спорту и једној дисциплини из гимнастике или атлетике током школске године.

Ђ. Корективно-педагошки рад и допунска настава

Ове активности организују се са ученицима који имају:

- потешкоће у савладавању градива;
- смањене физичке способности;
- лоше држање тела;
- здравствене потешкоће које онемогућавају редовно похађање наставе.

За ученике који имају потешкоће у савладавању градива и ученике са смањеним физичким способностима организује се допунска настава која подразумева савладавање оних обавезних програмских садржаја, које ученици нису успели да савладају на редовној настави, као и развијање њихових физичких способности.

Рад са ученицима који имају лоше држање тела подразумева:

- уочавање постуралних поремећаја;
- саветовање ученика и родитеља;

- организовање додатног превентивног вежбања у трајању од једног школског часа недељно;
 - организовање корективног вежбања у сарадњи са одговарајућом здравственом установом.
- Рад са ученицима са здравственим потешкоћама организује се искључиво у сарадњи са лекаром специјалистом, који одређује врсту вежби и степен оптерећења.

Ослобађање ученика од наставе физичког и здравственог васпитања

Ученик може бити ослобођен само од практичног дела програма наставе за одређени период, полугодиште или целу школску годину на основу препоруке изабраног лекара.

Ученик ослобођен практичног дела у обавези је да присуствује часовима. За рад са ослобођеним ученицима наставник сачињава посебан програм рада базиран на усвајању теоријских и васпитних садржаја у складу са програмом и корелацији са садржајима других предмета.

Ученицима који су ослобођени практичног дела наставе треба пружити могућност да:

- суде, воде статистику, региструју резултат или прате ниво активности ученика на часу или школском такмичењу;
- направе едукативни постер или електронску презентацију, припреме репортажу са спортског догађаја;
- прате и евидентирају активност ученика на часу уз помоћ наставника и на други начин помажу у организацији, часовних, ванчасовних и ваншколских активности.

Исходи за ученике ослобођене од практичног дела наставе По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:

- Наведе основна правила гимнастике, атлетике, спортске игре, пливања;
- Дефинише основна здравствено-хигијенска правила вежбања;
- Презентује и анализира информације о физичком вежбању, спорту, здрављу, историји физичке културе, актуелним спортским подацима итд.;
- Учествује у организацији Недеље школског спорта и школских такмичења.

Ученицима са инвалидитетом настава се прилагођава у складу са њиховим могућностима и врстом инвалидитета.

Планирање васпитно-образовног рада

Дефинисани исходи су основни и незаобилазан елемент процеса планирања наставе и учења. Дефинисани као резултати учења на крају сваког разреда, током планирања рада потребно је одредити временску динамику у односу на бављење појединим исходима током школске године. Неопходно је посебну пажњу обратити на исходе које није могуће достићи током једног или више часова, већ је у ту сврху потребно реализовати различите активности током године.

Облици наставе:

- теоријска настава (до 4 часа);
- практична настава (68-72 часа).

Теоријска настава

Посебни теоријски часови могу се организовати само у оним ситуацијама када не постоје услови за реализацију наставе у просторима за вежбање или алтернативним објектима, као и први час у полугодишту. На тим часовима детаљније се обрађују садржаји предвиђени темема Физичко вежбање и спорт и Здравствено васпитање уз могући практичан рад у складу са условима.

При планирању теоријских садржаја неопходно је узети у обзир: садржај програма, претходна искуства ученика, садржаје других предмета (корелацију – међупредметне компетенције).

Практична настава

Број часова по темама планира се на основу процене наставника, материјално- техничких и просторних услова. Наставне теме или поједини садржаји за које не постоје услови за реализацију могу бити замењени одговарајућим темама или садржајима програма за које постоје одговарајући услови. Оквирни број часова по темама: Атлетика (16); Гимнастика (16); Основе тимских и спортких игара: Кошарка; (16); Ритимка и плес (4); Пливање (12); Полигони (6-8): Тестирање и мерење (6-8).

Програм *физичког и здравственог васпитања* остварује се реализацијом основних и проширених садржаја.

Основни садржаји су они које је неопходно спровести у раду са ученицима узимајући у обзир способности ученика, материјално-техничке и просторне услове.

Проширени садржаји су они који се бирају и реализују у раду са ученицима (групама или појединцима), који су савладали обавезне садржаје, узимајући у обзир ниво достигнутог исхода, потребе ученика и услове за рад.

Физичке способности

При планирању кондиционог вежбања у главној фази часа, треба узети у обзир утицај наставне теме на физичке способности ученика и применити вежбе чији делови биомеханичке структуре одговарају основном задатку главне фазе часа и служе за обучавање и увежбавање (обраду и утврђивање) конкретног задатка. Методе вежбања које се примењују у настави су тренажне методе (континуирани, понављајући и интервални метод, кружни тренинг и др.) прилагођене узрасним карактеристикама ученика. У раду са ученицима примењивати диференциране облике рада, доzirати вежбања у складу са њиховим могућностима и примењивати одговарајућу терминологију вежби. Време извођења вежби и број понављања, задају се групама ученика или појединцима у складу са њиховим способностима, водећи рачуна о постизању што веће радне ефикасности и оптимализације интензитета рада. Акцент се ставља на оне моторичке активности којима се најуспешније супротставља последицама хипокинезије.

Препоручени начини рада за развој физичких способности ученика.

1. Развој снаге
 - без и са реквизитима,
 - на справама и уз помоћ справа.
2. Развој покретљивости
 - без и са реквизитима,
 - уз коришћење справа,
 - у помоћ сувежбача.

3. Развој аеробне издржљивости

- истрајно и интервално трчање,
- вежбање уз музику – аеробик,
- тимске и спортске игре,
- други модели вежбања.

4. Развој координације

- извођење координационих вежби у различитом ритму и променљивим условима (кретање екстремитетима у две равни).

5. Развој брзине и експлозивне снаге

- једноставне и сложене кретне структуре изводити максималним интензитетом из различитих почетних положаја, изазване различитим чулним надражајима (старт из различитих положаја итд.),
- штафетне игре,
- извођење вежби различитом максималном брзином (бацања, скокови, акробатика, шутирања, ударци кроз атлетiku, гимнастику, тимске и спортске игре).

За ученике који из здравствених разлога изводе посебно одабране вежбе, потребно је обезбедити посебно место за вежбање, а за оне са којима се програм реализује по индивидуалном образовном програму неопходно је обезбедити одговарајуће услове, узимајући у обзир њихове могућности.

Моторичке вештине, спортови и спортске дисциплине

1. Атлетика

Препорука је да се садржаји атлетике реализују у јесењем и пролећном периоду, у складу са условима.

Основни садржаји

Техника штафетног трчања (начини измене палице и др.);

Скок удаљ, основни елементи технике «увинуће» – рализовати кроз фазе (предвежбе);

Скок увис опкорачном техником, техника скока увис кроз фазе (залет, отскок, прелазак летвице и доскок). Обучавање технике врши се у целини а по потреби рашчлањивањем на фазе;

Бацања кугле 2 kg – бочна техника; Бацање „вортекс-а" у даљ;

Проширени садржаји:

Тробој – кроз одељенско такмичење применити три дисциплине које су ученици савладали (трчање, бацања и скокови).

2. Спортска гимнастика

Препорука је да се садржаји реализују у оба полугодишта са одређеним бројем часова.

Основни садржаји

Ученике је неопходно поделити у радне групе према полу и према нивоу усвојености елемената из претходних разреда и способностима. Са ученицима који нису

савладали поједине вежбе из програма до шестог разреда потребне су предвежбе и вежбе којима се то надокнађује. Усвојени елементи из петог разреда надограђују се новим вежбовним садржајима предвиђеним овим програмом. Поставити више радних места. На сваком часу увести нови задатак уз понављање претходних. Док једна група обрађује нови садржај, остале групе понављају усвојене садржаје где је могуће чување и помагање од стране ученика. Промена радних места врши се након одређеног броја понављања. Нпр. група које није прошла неки задатак на часу исти ће реализовати на следећем часу. Ученику који не може да изведе задату вежбу даје се лакши задатак. Након неколико обрађених наставних јединица наставне теме, планом предвидети садржаје других наставних тема (спортска или тимска игра и др.) у циљу интензификације наставе. Гимнастички полигон осмислити према степену усвојености обрађених садржаја и претходних знања.

Вежбе на тлу (ученице и ученици): повезана два колута напред, колут назад, став о плећима – „свећа“; колут напред летећи; став на глави уз помоћ, став на шакама уз помоћ; предмет упором странце „звезда“. Састав на тлу комбинован од елемената из петог и шестог разреда.

Прескок (ученице и ученици): разношка, згрчка (до 120 цм). Вежбе у упору:

- *дохватно вратило* (ученици) или двовисински разбој - нижа притка (ученице) – вис завесом о потколелу, наупор јашући и саскок одношка;
- *паралелни разбој* (ученици) – наскок у упор; њихање и предњихом сед разножно пред рукама; сасед и њихање; њихање и зањихом саскок. Састав од научених елемената. Вежбе реализовати уз помоћ наставника;
- *двовисински разбој* (ученице);
- наскок из места или залета у упор предњи, премах једном ногом у сед јашући, премах другом ногом у упор стражњи и саскок уз помоћ.

Вежбе у вису:

доскочно вратило (ученици) њихање са повећаном амплитудом и саскок у зањиху;

кругови (ученици и ученице) љуљање на круговима мањом амплитудом и саскоци уз помоћ наставника; *двовисински разбој* или нека друга справа за вежбе у вису (ученице)

климом успоставити њих, њихање са већом амплитудом и спојено саскок у зањиху.

Пењања (шипка, канап, морнарске лестве – до 5 м висине); Трамболина или одскочна даска:

скокови – предњи пружени и згрчени Ниска греда:

- боком поред греде;
- суножним одскоком наскок на греду суножно (једна нога мало испред друге);
- различити начини ходања: у успону, са згрченим предножењем, са заножењем, са одножењем, са високим предножењем; окрет у успону на средини греде;
- суножни одскок из става предножног са променом ноге и доскок; вага претклоном и заножењем; саскок згрчено.

Проширени садржаји

Могу се реализовати кроз часове на којима се реализују обавезни садржаји, диференцирани облик рада са напредним ученицима који нпр. прескачу козлић по дужини уместо ширини, раде летећи колут након колута напред. Овакве моделе могуће је применити на све садржаје спортске гимнастике.

Вежбе на тлу:

- колут напред и назад – сложеније варијанте
- колут летећи преко препреке;
- Повезани премети странце „звезда“ у једну или у обе стране; Висока

греда:

- наскок у упор предњи, упор одножно десном (левом) окретом за 90 степени удесно и прехватом бочно (палчеви су окренути један према другом), вага претклоном и заножењем уз помоћ;
- основна кретања из претходних разреда на ниској греди извести на средњој или високој греди.

Прескок „разношка“ – козлић постављен по дужини, или са продуженом фазом првог лета (120 цм).

Коњ са хваталкама – упори и издржаји. Вежбе

у упору:

- двовисински разбој (ученици);
- саскок предњихом.

3. Основе тимских и спортских игара

Садржаји кошарке реализују се на часовима *физичког и здравственог васпитања*, а садржаји рукомета/минирукомета на *обавезним физичким активностима ученика* заједно са другим наставним садржајима.

3. 1. Кошарка

Према просторним и материјалним условима школе користити могућност реализације наставе у оба полугодишта. Усвојене елементе технике треба применити у игри на часу. Континуитет у усвајању садржаја могуће је постићи тако што се претходно усвојени садржаји користе као уводни или специфично припремни у наредном часу.

Основни садржаји

- држање лопте, основни ставови у нападу са лоптом, заустављање у став;
- хватање и додавање лопте у месту и кретању;
- пивотирање;
- дриблинг у месту и кретању;
- двокорак шут на кош;
- шут из места и скок шут;
- основни став у одбрани, кретање у одбрани, чување нападача са лоптом;
- ситуациона игра 1:1;
- сарадња два и три играча у позиционој игри и контранападу (обука кроз игру);
- игра 3:3; 4:4 (игра на један кош);
- игра 5:5 уз примену правила прилагођених нивоу усвојености елемената игре.

Проширени садржаји

- демаркирање;
- повезивање елемената технике у акционе целине (хватање лопте, дриблинг, шутирање и др);
- финте (продор, шут);
- игра „2:2- pick and roll“;
- игра „2:2“ по на принципу „додај и утрчи – back door“;
- позициона игра 3:3 и 5:5.

4. Плес и ритмика

Основни садржаји

Њихања и кружења са вијачом у фронтној и сагиталној равни у месту и кретању (вежбе по избору наставника).

Поновити прве две варијанте народног кола Моравац и обрадити трећу и четврту варијанту.

Проширени садржаји

Састав са вијачом од елемената предвиђених програмом петог и шестог разреда. Састав са обручем састављен од елемената обрађених у петом разреду.

Састав са лоптом састављен од елемената обрађених у петом разреду.

Усавршити коло из краја у коме се школа налази усвојено у предходном разреду Енглески Валцер.

5. Пливање

Ова наставна тема реализује се у школама у којима за то постоје услови, у оквиру редовне наставе или *обавезних физичких активности ученика*. Приликом реализације садржаја формирати групе пливача и непливача.

Школе које се одреде за реализацију програмских садржаја пливања на објектима изван школе, ове часове организују у оквиру *обавезних физичких активности ученика*. Уколико не постоји могућност реализације наставе пливања у овом разреду, број часова намењен овој наставној теми распоређује се другим наставним темама из програма.

Основни садржаји

Вежбе дисања, рад ногу, пловак, одржавање у месту, завеслаји (краул и леђни краул), скок на главу и изрон.

Пливање техником краула или леђног краула.

Проширени садржаји

Пливање 25m на време слободном техником.

Роњење по дужини у складу са способностима ученика.

6. Полигони

Наставник након једне или више обрађених наставних тема може реализовати полигон у складу са усвојеним моторичким садржајима и могућностима ученика.

7. Тестирање и мерење

Праћење физичког развоја и моторичких способности спроводи се на почетку и крају школске године, из области кардиореспираторне издржљивости (процена аеробног капацитета), телесног састава (посебно телесне масноће), мишићне снаге, издржљивости у мишићној снази, гипкости и агилности. Модел континуираног праћења физичког развоја и моторичких способности у настави *физичког и здравственог васпитања*, батерија тестова, критеријумске референтне вредности и начин њиховог тумачења, организација и протокол тестирања као педагошке импликације детаљно су објашњени у наведеном

приручнику.

Оквирни број часова по темама обавезних физичких активности

1. Основе тимских и спортких игара:
Рукомет/минирукомет; (12-18)
2. Друге активности предвиђене програмом стручног већа (42-36).

Основне карактеристике часова:

- јасноћа наставног процеса;
- оптимално коришћење расположивог простора, справа и реквизита;
- избор рационалних облика и метода рада;
- избор вежби оптималне образовне вредности;
- функционална повезаност свих делова часа – унутар једног и више узастопних часова једне наставне теме.

Уколико на часу истовремено вежбају два одељења, настава се спроводи одвојено за ученике и ученице.

Приликом избора облика рада неопходно је узети у обзир просторне услове рада, број ученика на часу, број справа и реквизита и динамику обучавања и увежбавања наставног задатка.

Избор дидактичних облика рада треба да буде у функцији достизања постављених исхода, рационалне организације и интензификације часа.

Праћење и оцењивање

Исходи представљају добру основу за праћење и процену постигнућа ученика, односно креирање захтева којима се може утврдити да ли су ученици достигли оно што је описано одређеним исходом. Поред тога, постојање исхода олакшава и извештавање родитеља о раду и напредовању ученика.

У процесу праћења и оцењивања пожељно је користити лични картон ученика (евиденција о процесу и продуктима рада ученика, уз коментаре и препоруке) као извор података и показатеља о напредовању ученика. Предности коришћења личног картона ученика су вишеструке: омогућава континуирано и систематично праћење напредовања, представља увид у праћење различитих аспеката учења и развоја, представља подршку у оспособљавању ученика за самопроцену, пружа прецизнији увид у различите области постигнућа (јаке и слабе стране) ученика.

У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе *физичког и здравственог васпитања*, препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује:

- Активност и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:
 - вежбање у адекватној спортској опреми;
 - редовно присуствовање на часовима физичког и здравственог васпитања и обавезним физичким активностима;
 - учествовање у ванчасовним и ваншколским активностима и др.
- Приказ два комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), са и без реквизита.
- Достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика (напредак у усавршавању технике).

Атлетика:

Приказ технике штафтног трчања - техника измене штафете, приказ технике, скока увис опкорачна техника;

Спринтерско трчање 50 m на време, бацање вортекса. Истрајно трчање у трајању од 7 минута.

Трчање школског кроса.

Спортска гимнастика:

Вежбе на тлу: колут у напред, колут у назад, летећи колут, став о шакама уз помоћ, мост из лежања, став на плећима „свећа“, прамет странце, „звезда“.

Прескок: згрчка уз помоћ.

Вежбе у упору:

- дохватно вратило (ученици) или двовисински рабој - нижа претка (ученице) – вис завесом о потколени, наупор јашући и саскок одношка.
- паралелни разбој (ученици) – наскок у упор; њихање и предњихом сед разножно пред рукама; сасед и њихање; њихање и зањихом саскок. Састав од научних елемената. Вежбе реализовати уз помоћ наставника
- двовисински разбој (ученице)
- наскок из места или залета у упор предњи, премах једном ногом у сед јашући, премах другом ногом у упор стражњи и саскок уз помоћ;

Вежбе у вису:

- доскочно вратило (ученици) њихање са повећаном амплитудом и саскок у зањиху;
- кругови (ученици и ученице) љуљање на круговима мањом амплитудом и саскоци уз помоћ наставника;
- двовисински разбој или нека друга справа за вежбе у вису (ученице)
- климом успоставити њих, њихање са већом амплитудом и спојено саскок у зањиху; Приказ технике пењања (шипка, канап, морнарске лесте – до 4 м висине);

Трамболина или одскочна даска: скокови – предњи пружени и згрчени; Ниска греда:

- боком поред греде;
- суножним одскоком наскок на греду суножно (једна нога мало испред друге);
- различити начини ходања: у успону, са згрченим предножењем, са заножењем, са одножењем, са високим предножењем; окрет у успону на средини греде;
- суножни одскок из става предножног са променом ноге и доскок; вага претклоном и заножењем; саскок згрчено;

Гимнастички полигон састављен од обрађених програмских садржаја.

Кошарка:

Контрола лопте у месту и кретању (вођење);

Вођење лопте са променом правца кретања (левом и десном руком); Хвата и додаје лопту у висини груди, кука изнад главе;

Двокорак у „јачу“ страну; Шут на кош;

Рукомет и други садржаји *Обавезних физичких активности ученика:*

Пратити и вредновати обрађене садржаје рукомета/минирукомета и друге садржаје реализоване у складу са програмом.

Плес и ритмика:

Замаси, кружења, трчања, поскоци и скокови са вијачом. Поскоци и скокови кроз вијачу. Народно Моравац коло уз музику (трећа и четврта варијанта).

Пливање:

Техника краула.

Индивидуални напредак моторичких способности сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом оцењивања узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу.

Код ученика ослобођених од практичног дела наставе наставник прати и вреднује:

- познавање основних правила, гимнастике, атлетике, спортске игре, пливања и основних здравствено-хигијенских правила вежбања;
- учешће у организацији ваннаставних активности.

Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, наставник може извршити усменим или писменим путем.

Праћење вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.

Педагошка документација

- Дневник рада за физичко и здравствено васпитање;
- Планови рада физичког и здравственог васпитања и обавезних физичких активности ученика: план рада стручног већа, годишњи план (по темама са бројем часова), месечни оперативни план, план ванчасовних и ваншколских активности и праћење њихове реализације;
- Писане припреме: форму и изглед припреме сачињава сам наставник уважавајући: временску артикулацију остваривања, циљ часа, исходе који се рализују, конзистентну дидактичку структуру часова, запажања након часа;
- Радни картон: наставник води за сваког ученика и он садржи податке о стању физичких способности ученика са тестирања, оспособљености у вештинама, напомене о специфичностима и остале податке неопходне наставнику.

Педагошку документацију наставник сачињава у електронској или писаној форми

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

Циљеви и задаци:

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) овухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;
- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналажењу равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- Изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Садржај програма	Број часова	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
	1	илустративна дијалогска	<ul style="list-style-type: none">- Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином наставе Православног катихизиса;- Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном школовању.- Ученик може да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса 6. разреда основне школе;- Ученик може да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања
Света за долазак Сина	5	монолошка дијалогска радионичарска илустративна	<ul style="list-style-type: none">- Упознати ученике са културно-историјским приликама у Палестини пред Христом;- Указати ученицима на старозаветна пророштва везана за долазак Спаситеља;- Објаснити ученицима улогу и значај Светог Јована Претече;- Развити свест код ученика о значају покајања и врлинског живота;- Ученик може да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом међу њима постојале поделе- Ученик може да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштва;- Ученик може да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господ

		демонстративна	<ul style="list-style-type: none"> припремао народ за долазак Христа Ученик може да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет
Завет	5	<ul style="list-style-type: none"> монолошка дијалoшка радиoничарска илустративна демонстративна 	<ul style="list-style-type: none"> Упознати ученике са настанком новозаветних књига; Објаснити ученицима кључне новозаветне појмове; Пружити ученицима основ за разумевање смисла новозаветних догађаја; Подстаћи ученике да самостално читају Свето Писмо. Ученик може да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет; Ученик може да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; Ученик може да пронађе одређени библијски одељак; Ученик може да каже да се Библија користи на богослужењима; Ученик може да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; Ученик је подстакнут на читање Светог Писма.
Исус Христос	17	<ul style="list-style-type: none"> илустративна монолошка дијалoшка радиoничарска игра 	<ul style="list-style-type: none"> Пружити ученицима основно знање о личности Пресвете Богородице; Објаснити ученицима хришћанско поимање слободе; Пружити ученицима основно знање о јеванђелским казивањима о Господу Исусу Христу; Објаснити ученицима разлог оваплоћења Сина Божијег; Подстаћи ученике да у описима Христових чуда увиде љубав Божију Кроз Христове заповести о љубави и тумачење појединих одељака из Беседе о Христу ученицима на значај љубави према Богу и ближњима. Подстаћи ученике да живе по Јеванђељу; Указати ученицима на повезаност Тајне Вечере и Свете Литургије; Представити ученицима догађаје Страдања и Васкрсења Христовог као кључне догађаје живота и спасења света и човека. Ученик може да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак новог завета“; Ученик може да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих заповести; Ученик може да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз љубави према Богу; Ученик може да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога и да је његова воља била да се роди дете од Духа Светог и Месеца; Ученик може да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и да их везује за Богородичиним празницима; Ученик може да преприча библијски опис Рођења Христовог; Ученик може да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека; Ученик може да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; Ученик може да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; Ученик може да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; Ученик је подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; Ученик може да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; Ученик може да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа о Христу и његовој личности; Ученик може да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; Ученик може да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина на Свету Литургију; Ученик може да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења; Ученик може да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос умро за смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;
Светога	8	<ul style="list-style-type: none"> радиoничарска монолошка дијалoшка демонстративна 	<ul style="list-style-type: none"> Објаснити ученицима значај догађаја Вазнесења и Педесетнице; Упознати ученике са мисионарском делатношћу светих апостола; Упознати ученике са особеностима сведочења вере у раној Цркви; Указати ученицима на узроке гоњења хришћана; Подстаћи ученике на толеранцију према припадницима других вероисповести; Ученик може да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; Ученик може да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Светог Духа; Ученик може да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; Ученик може да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке примере мучеништва; Ученик може да објасни значај доношења Миланског едикта; Ученик може да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских уверовања.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета:

- Упознавање морфолошких, граматичких и лексичких структура енглеског језика кроз комуникативни приступ учењу и кроз теме које су блиске ученицима, а организоване око 6 главних целина.
- Упознавање са интонацијом енглеског језика и њеном важношћу у свакодневном говору.
- Разумевање дијалога, прича и других врста текстова које ученик чује уживо или са видео записа.
- Упознавање са комуникативним функцијама језика нпр. тражење и давање обавештења, описивање лица и предмета, изражававање допадања и недопадања итд.
- Учествовање у комуникацији и поштовање социјално-културних норми комуникације.
- Разумевање писменог текста (технике и правила читања, разумевање непознатог текста који се углавном састоји од познате језичке грађе...).
- Писмено изражававање (основна правила ортографије, писање краћег текста, писма, електронског писма...).
- Упознавање са елементима цивилизације и других школских предмета.

Ови циљеви постижу се применом метода и техника у настави особених за комуникативну наставу страних језика.

Разред: **шести**

Годишњи фонд часова : **72**

Наставна тема и оперативни задаци	Наставн и садржај и	Наставн и облици	Исходи- По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Наставне методе и активности	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>Introduction (2 часа)</p> <p>Ученици се упознају са новим ликовима кроз текстове, обнављају садашње време, увежбавају свакодневне изразе који се користе у разговору са вршњацима, описују слике</p>	<p>- Introducing new characters -Be, Can, Have got -In the street</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбинован</p>	<p>- разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација о себи и другима; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и својој породици; - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације;</p>	<p>- демонстративна -молошка -дијалогска -текстуална -аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик</p>	<p>- Евалуација у радној свесци -Домаћи рад</p>
<p>My life (10 часова)</p> <p>Ученици уче и увежбавају глаголски облик Present Simple, уче и увежбавају вокабулар и језичке структуре којима</p>	<p>Vocabulary: - Families -Ordinal numbers -Dates -At home-chores -Festivals Grammar:</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у</p>	<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и својој породици,</p>	<p>- демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Географија</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и</p>

се изражавају свакодневне радње, навике, рутине учесталост дешавања радњи, као и структуре везане за чланове породице, описују своју породицу увежбавају изразе којима се изражава гледање на сат. Уче о прослави рођендана и фестивала у ВБ.	-Present simple -Advers of frequency -in / on -telling the time Speaking: -about your birthday -about your family -about birthdays in Britain	групи и комбин овани	-износи информације везане за датум рођендана као и важних датума -у неколико везаних исказа причају о свакодневним радњама, навикама, рутинама -причају о учесталости -разумеју предлоге и успешно их примењују - опишу сличности и разлике у породичном животу у ВБ и код нас. -упознати су са начинима прослављања одређених празника	- аудитивна		граматике - Евалуација у радној свесци
Revision and test 1(2 часа)	Introduction and unit 1	индивидуални рад, рад у пару	-успешно решавају граматичке задатке	-рад на тексту -писани рад	Српски језик	-Евалуација у радној свесци -Усмена -Контролни задатак -додатни фотокопирани материјал
Animals (10 часова) Ученици уче и увежбавају радње које се тренутно дешавају – Present Continuous, уче вокабулар везан за животиње, увежбавају разлике у употреби два садашња времена, причају о обавезама, увежбавају глагол must, вежбају употребу личних заменица у објекту упознају се са причањем прича упознају се са навикама око кућних љубимаца у ВБ.	Vocabulary: - Farm animals -Wild animals -Talking about things people must do Grammar: - Present Continuous-all forms -Present Continuous vs. Present Simple -Subject and object pronouns	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање тренутних радњи, - разумеју разлике између два садашња времена -разумеју употребу личних заменица у објекту - именују животиње - причају о кућним љубимцима - уоче и опишу сличности и разлике у држању кућних љубимаца и опхођења према животињама у ВБ и код нас.	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту - аудитивна	Грађанско васпитање Српски језик Географија	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци
The First Written Test(3 часа)	Introduction. Module 1 and 2		-препознају основне/компликоване разлике граматичких конструкција и одређују употребу одговарајуће граматичке структуре у задатку	-писани рад	Српски језик	Евалуација у радној свесци -Писмени задатак 52

<p>Holidays (10 часова)</p> <p>Ученици уче и увежбавају глаголски облик Past Simple, уче правилне и неправилне глаголе, вокабулар везан за одморе, путовања, увежбавају вокабулар који се односи на потенцијалне проблеме на путовању, причају о дешавањима у прошлости, описују идеалан одмор</p>	<p>Vocabulary: -Where were you...? -Holidays and travelling -Holiday problems Grammar: Past Simple regular and irregular verbs Writing: -about ideal holiday Speaking: -about holidays -about past events -Holidays in Britain</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<p>разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји из прошлости; - размене једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађаје из прошлости; -- препознају и именују појмове који се односе на тему одмора, проблема на одмору -пишу кратак састав на тему одмора -упознати су са врстама одмора у ВБ</p>	<p>демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Географија</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци</p>
<p>Talking about experiences and things that have just finished(3 часа)</p> <p>Уче</p> <p>глаголски облик Present Perfect, разговарају о сопственим и искуствима других људи</p>	<p>Vocabulary: - Experiences Grammar: -Present Perfect-all forms</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<p>- разумеју једноставне текстове у којима се описују искуства -причају о својим и туђим искуствима -причају о управо завршеним радњама</p>	<p>демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна</p>	<p>Српски језик</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци -додатни фотокопирани материјал</p>

кори стећ и овај обл ик, разговр сју о упрс во зсвр шен им рад њам а						
Food (10 часова) Уче вокабулар којим се именују храна, увежбавају језичке структуре бројивих и небројивих именица, уче детерминаторе, употребу одређеног и неодређеног члана, упознају се са причањем прича, увежбавају свакодневне изразе у куповини, рецепте. Уче о навикама у исхрани у ВБ.	Vocabulary: -Food and drink Grammar: - Determine rs: some, any, much, many, a few, a little -Definite and Indefinite Article Speaking: -about food -like and dislikes about food	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на количину хране; на куповину хране - питају и кажу колико треба хране, - разумеју причу - разумеју једноставније исказе који се односе на рецепте - користе одређени и неодређени члан уз храну -упознати су са навикама исхране у ВБ	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна	Грађанско васпитање Српски језик Географија	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци -
Revision and test 2 (2 часа)	Modules 3 and 4 , Present Perfect	индивидуални рад, рад у пару	-успешно решавају граматичке задатке	-рад на тексту -писани рад	Српски језик	-Евалуација у радној свесци -Усмена -Контролни задатак -додатни фотокопирани материјал
World (10 часова) Ученици уче вокабулар којим описују предели, рељефи, уче вокабулар који се односи на климу, уче постављање питања везано за мере. уче придеве који описују климу, упознају се са географским	Vocabulary: -country -What's the weather like? Grammar: - Measurements -How	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање рељефа - размене информације у вези са климом -користе придеве при описивању климе -користе компаратив и суперлатив при описивању -упоређују фразе из матерњег језика са	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна	Српски језик Географија Екологија	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и 54 граматике - Евалуација у радној свесци

рекордима, увежбавају компарацију придева. Упознају временске прилике у ВБ.	questions - Comparative adjectives -as...as comparison Speaking: -about weather, my country -weather in the UK		изразима на енглеском -упознати су са временским приликама у ВБ			
The Second Written Test (3 часа)	Modules 3, 4 and 5, Present Perfect	индивидуални рад,	-препознају основне/компликоване разлике граматичких конструкција и одређују употребу одговарајуће граматичке структуре у задатку	-писани рад	Српски језик	Евалуација у радној свесци -Писмени задатак
Entertainment (7 часова) Ученици уче речи које се односе на забаву, уче модални глагол (have to) и његову употребу у контексту, разговарају о својим обавезама и правилима у школи, увежбавају технику летиличног читања, уче придеве и прилоге, причају о плановима, намерама, уче језичке структуре којима се дају предлози/ сугестије. Упознају славне личности из света забаве из ВБ.	Vocabulary: -TV programmes -At the movies, film genre -Making suggestions Grammar: -Modal verb have to -Going to form -adjective and adverb Speaking: -about TV shows, films -about school rules -about celebrities	Фронтални, индивидуални рад, раду, раду у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са ТВ емисијама, филмовима - изразе присуство/одсуство обавезе; користећи модални глагол, - разумеју и реагују на давање предлога - саопште предлоге, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; - опишу своје планове, намере -упознати су са славним личностима из света забаве из ВБ	демонстративна -вербална -дијалошка -рад на тексту - аудитивна	Грађанско васпитање Српски језик	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци

VI РАЗРЕД

Сврха програма:

Основна сврха овог предмета је развијање ставова и вредности код ученика, њихово оспособљавање за успешно задовољавање сопствених потреба и интереса, развијање сопствене личности и потенцијала уз поштовање других особа, њихово идентитета и уважавање њихових потреба и интереса.

Циљ и задаци предмета:

Општи циљ предмета је подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика осмог разреда основне школе. Програм пружа ученицима могућност за активно учешће у животу локалне заједнице, проширивање знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање.

Задаци:

У овом предмету издваја се неколико најзначајнијих задатака и то:

-подстицање и оспособљавање ученика за активно учешће у животу локалне заједнице

-разумевање функционисања нивоа и органа власти

-упознавање мера власти

-упознавање права и одговорности грађана на нивоу заједнице

-развијање комуникацијских вештина неопходних за сарадничко понашање, аргументовање ставова и изражавање сопственог мишљења -обучавање ученика за тимски начин рада

-развијање способности критичког просуђивања и одговорност одлучивања и деловања

Фонд и садржаји: Циљ и задаци у овом предмету реализоваће се кроз 1 час недељно, односно 36 часова у току године.

Тематски/глобални план:

Редни број	ТЕМЕ /садржаји	Број часова
5.	Упознавање са основним елементима програма	6
6.	Уочавање проблема у заједници	4
7.	Избор проблема	1
8.	Сакупљање података о изабраном проблему	8
9.	Израда студије	12
10.	Јавна презентација студије	1
11.	Осврт на научено	4
УКУПНО		36

Активности у реализацији програма, начин и поступак остваривања, циљеви и задаци:

Садржаји програма	Број часова	Активности у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
I Упознавање са основним елементима програма	6	- сви часови реализују се кроз радионице - размена на нивоу велике групе	- разговор - дијалог - искуствено учење - индивидуални рад	- подстицање и оспособљавање ученика за активно учешће у животу локалне заједнице
			- групни рад	57
				- разумевање

<p>II Уочавање проблема у заједници</p>	<p>4</p>	<p>-тимски рад – неколико истраживачких тимова</p>	<p>-методе партиципације и интеракције -истраживачке методе</p>	<p>функционисања нивоа и органа власти -упознавање права и одговорности грађана на нивоу заједнице -обучавање ученика за тимски начин рада</p>
<p>III Избор проблема</p>	<p>1</p>	<p>-размена на нивоу велике групе</p>	<p>-методе партиципације и интеракције -истраживачке методе -интерактивне методе</p>	<p>-обучавање ученика за тимски начин рада</p>
<p>IV Сакупљање података о изабраном проблеми</p>	<p>8</p>	<p>-тимски рад – неколико истраживачких тимова</p>	<p>-методе партиципације и интеракције -истраживачке методе</p>	<p>-подстицање и оспособљавање ученика за активно учешће у 58 животу локалне</p>

				заједнице
V Израда студије	12	-тимски рад – неколико истраживачких тимова -индивидуални рад	-методе партиципације и интеракције -истраживачке методе -интерактивне методе -стваралачке методе	-обучавање ученика за тимски начин рада -развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и деловања
VI Јавна презентација студије	1	-тимски рад -интерактивна размена	-методе партиципације и интеракције -истраживачке методе -интерактивне методе-методу симулације и играње улоге -стваралачке	-развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и деловања
			методе	59

<p>VII Осврт на научено</p>	<p>4</p>	<p>-рад кроз радионице</p>	<p>-разговор и размена на нивоу групе</p>	<p>-развијање способности критичког просуђивања и одговорног одлучивања и деловања</p>

В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ЧУВАРИ ПРИРОДЕ

Циљ наставе изборног предмета чувари природе јесте развијање пожељног понашања у складу са принципима одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину, природу и биодиверзитет.

Задачи наставе предмета чувари природе су да ученици:

- примењују образовање за заштиту и одрживост животне средине,

- развијају вредности, ставове, вештине и понашање у складу са одрживим развојем,

- знају да на основу стечених знања препознају и изаберу квалитетан и здрав стил живота,

- примењују рационално коришћење природних ресурса,

- препознају изворе загађивања и уочавају последице,

- развијају способност за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема,

- поседују иницијативу за активно учествовање и одговорност,

- поседују потребу за личним ангажовањем у заштити и одрживости животне средине, природе и биодиверзитета.

Р.Б.	Наставна тема	Обрада	Понављ.	Вежбе	Провера	УКУПНО
I	Одрживост, животна средина и утицај човека	2	/	1	/	3
II	Одговоран однос према одрживости животне средине	2	/	7	/	9
III	Одговоран однос према здрављу	2	/	6	/	8
IV	Одговоран однос према животињама	1	/	4	/	5
V	Одговоран однос према разноврсности живог света	2	/	9	/	11
УКУПНО:		9		27		36

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни
I Одрживост, животна средина и утицај човека -повезаност живог света -утицај човека на одрживост животне средине	-фронтални -групни -ПП презентације -провера и примена знања			
II Одговоран однос према одрживости животне средине -глобалне промене у животној средини и њихове последице	-фронтални -групни -практичан рад			

<p>-загађивање и заштита од загађивања</p> <p>-комунална хигијена</p> <p>-рециклажа</p>	<p>-ПП презентације</p> <p>-демонстрација графиком или шемом</p> <p>-провера и примена знања</p>			
<p>III Одговоран однос према здрављу</p> <p>-очување здравља</p> <p>-исхрана</p> <p>-здравствена култура</p>	<p>-фронтални</p> <p>-групни</p> <p>-практичан рад</p> <p>-ПП презентације</p> <p>-демонстрација</p> <p>-провера и примена знања</p>			
<p>IV Одговоран однос према животињама</p> <p>-права животиња</p> <p>-кућни љубимци</p> <p>-игроженост животиња</p> <p>-брига о животињама</p>	<p>-фронтални</p> <p>-групни</p> <p>-ПП презентације</p> <p>-анкете</p>			
<p>V Одговоран однос према разноврсности живог света</p> <p>-заштићене биљке и животиње Србије</p> <p>-посета резервату природе</p> <p>-обележавање Дана планете и Светског дана заштите животне средине</p>	<p>-фронтални</p> <p>-групни</p> <p>-практичан рад</p> <p>-ПП презентације</p> <p>-демонстрација</p> <p>-провера и примена знања</p>			

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Циљ и задаци

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Оперативни задаци - развијају ликовно- естетски сензибилитет (осетљивост) за спонтани ритам бојених мрља, линија, текстуру, светлину, боју и чулну осетљивост и осећајност за визуелно споразумевање и свет уобразиље у ликовним делима;

- покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло- тамно, облик- боја, простор, композиција; - посматрају и естетски доживљавају дела ликовне уметности;
- развијају љубав према ликовном наслеђу;
- оспособљавају се за стваралачко преношење визуелно- ликовних искустава у природно- друштвена научна подручја и тако развијају интересовање за оплемењивање и заштиту природе и смисао за унапређивање културе живљења;

- развијају способност за креативно и апстрактно мишљење;
- развијају способност сарадње и самопоуздања у тимском раду;
- развијају индивидуално истраживање односа ликовних елемената на примерима националног и светског ликовног уметничког наслеђа.

САДРЖАЈ НАСТАВНОГ ПРОГРАМА		ПР. ВЕЖБА	ЕСТ. АНАЛИЗА И ПРОЦЕЊИВАЊЕ	УКУПНО
1.	ЦРТАЊЕ	11	1	12
2.	СЛИКАЊЕ	12	0	12
3.	ВАЈАЊЕ	11	1	12
			УКУПНО:	36

Напомена: Посете културним институцијама (музеји, галерије, споменици културе) – 2 часа

Трајање	садржај	Начин остваривања	Активности наставника	Активности ученика	Циљеви и задаци садржаја програма
11+1	<p>Цртање</p> <ul style="list-style-type: none"> - тачка, линија и смер (3) - слободан ритам маса и волумена, бојених мрља, линија, светлина (2) - компоновање основних тродимензионалних облика (3) - компоновање више ритмичких целина у простору (употребни предмети) (3) - естетско процењивање (1) <p>Сликање</p> <ul style="list-style-type: none"> - хроматски и 	<ul style="list-style-type: none"> - објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација - показивање основних цртачких техника - објашњавање и упознавање са основним ликовним елементима - индивидуални рад и рад у групама - коректуре и естетске анализе (заједно са ученицима) - рад по природи (моделу) - посете културним институцијама (музеји, галерије) - објашњавање, разговор - демонстрирање 	<ul style="list-style-type: none"> - представљање садржаја рада - разговори са ученицима (питања, дијалози, дискусије) - вежбање основних цртачких техника - усмеравање на самосталан рад са наглашеном индивидуалношћу - рад у групама са поделом задатака - естетска анализа, самовредновање и оцењивање од самих ученика - ест. анализа и самовредновање - припрема сценографије за 	<ul style="list-style-type: none"> - усвајање и систематизација изложеног градива као и његова практична примена -- разговори са наставником (питања, дијалози, дискусије) - вежбање основних цртачких техника - покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло- тамно, облик- боја, простор, композиција 	<ul style="list-style-type: none"> -развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја; стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства -развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање; -развој способности ученика за визуелно памћење и
12+0	<ul style="list-style-type: none"> ахроматски скуп (2) - интензивне (јарке, чисте) боје и боје ослабљеног интензитета (замућене боје) (2) - топле и хладне боје (2) - визуелно споразумевање (3) - пантомима, говор тела (1) - амбијент- сценски простор (1) - амбијент- сценски простор (1) - ест. анализа (1) <p>Вајање</p> <ul style="list-style-type: none"> - тактилне вредности површина и облика (2) - чврста и мека форма (2) - моделовање геометријских и неправилних форми (2) 	<ul style="list-style-type: none"> осн.сликарских техника - показивање репродукција познатих сликара (чисте и замућене боје) - креирање вежби и њихова примена - коректуре и ест. анализе - рад по природи и рад из маште - посета позоришту - кроз разговор и објашњавање упознавање ученика са основним вајарским материјалима и техникама - репродукције 2д и 3д уметничких дела и учовавање разлика - демонстрација рада у појединим материјалима- глина, глинамол... - индивидуални, рад у пару и групи са ученицима - рад по природи - коректура и естетско 	<ul style="list-style-type: none"> школске манифестације - израда паноа, плаката - самосталан рад са наглашеном индивидуалношћу у моделовању, рад у групи, рад у пару - примена конвексних и конкавних форми - дијалози, дискусије, естетска анализа и самовредновање 	<ul style="list-style-type: none"> - вежбање основних сликарских техника - сакупљање репродукција, формирање збирки - посматрају и естетски доживљавају дела ликовне уметности; развијају љубав према ликовном наслеђу - практична примена усвојеног градива кроз израду плитког релефа и слободне скулптуре - развијају способност за креативно и апстрактно мишљење; 	<ul style="list-style-type: none"> повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење; развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу - подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде
10+ 2					

Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА:

ДОПУНСКА НАСТАВА СРПСКИ ЈЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
Језик: - Граматика: *гласови *гласовне промене *глаголски облици - Правопис	Индивидуални, фронтални	-зна шта су сугласници а шта самогласници, поделу гласова по звучности и по месту творбе -зна да користи у писању и говору гласовне промене (рука-руци, банка-банци) -зна да одреди у ком су времену и да их мења по лицима -зна да пише присвојне придеве изведене од именица (историја-историјски, Бранка-Бранкин)		

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у

неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали

неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.)

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p>ГРАМАТИКА</p> <p>Глаголи</p> <p><u>глаголски облици</u> (Садашње просто време, Садашње трајно време, Прошло просто време, Будуће просто време, Садашњи перфекат, прошло трајно време)</p> <p><u>модални глаголи</u> (could, couldn't, should, shouldn't, have to/don't have to, can, must)</p> <p><u>прилози учесталости</u> (sometimes, usually, always...)</p> <p><u>компарација придева</u> (правилна и неправилна)</p> <p>-fast, faster, the fastest good, better, the best handsome, more handsome, the most handsome</p> <p><u>Упитне заменице</u> Who, which...</p> <p><u>Кондиционал (први тип)</u></p> <p>(If clauses)</p> <p><u>Сложенице</u> (make-up, tracksuit...)</p> <p><u>Именице изведене од глагола</u></p> <p><u>најчешћи суфикси</u> (-ation, -ment, -y)</p> <p><u>Нулти члан</u> (in hospital, at school, in bed, by plane ...)</p> <p><u>Суфикси за грађење придева</u> danger – dangerous; beauty – beautiful</p> <p><u>Негативни префикси за прављење негације</u></p> <p>happy – unhappy</p>	<p>сентација наставних садржаја</p> <p>активно учење</p> <p>познавање и примена граматичких садржаја</p> <p>у пару</p> <p>пни рад на задату тему</p> <p>да пројеката</p> <p>рада паноа</p> <p>ближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице</p> <p>из (Асоцијација)</p> <p>релација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика</p> <p>ини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала</p> <ul style="list-style-type: none"> - описује различитости - постављање питања и давање исказа у основној комуникацији; - лексика, - нови граматички појмови, - писање кратких реченица. - исказивање једноставне усмене поруке; - савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови 	<ul style="list-style-type: none"> -разумевање текстова и упутстава и реаговање на одговарајући начин - разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима, - уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика који учи, - покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника) - обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднаслове у писаним текстовима, - уколико не зна појам на страном језику, покушава да је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника, -интерпретација и практична примена стечених знања -упознавање, представљање себе и других -изражававање припадности --исказивање једноставне усмене поруке; -савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови унутар познате реченице

<p>known – unknown</p> <p><u>Неодређене заменице</u> (somebody, nobody, anybody, anything, anywhere, nowhere...)</p> <p><u>Детерминатори</u> (some, any, no, much, many, a lot of)</p> <p><u>Везници</u> (because, so, and, for example, like)</p>		
<p>ВОКАБУЛАР И ИЗГОВОР</p> <p>Вођење сопственог речника</p> <p>(писање нових речи по новим насловима и текстовима који се изучавају)</p> <p><u>Подела по врстама речи</u></p> <p>Глаголи (инфинитив, прошло време, партицип)</p> <p>Именице</p> <p>Придеви</p> <p>Предлози</p> <p>Упитне речи</p>	<p>читање наглас</p> <p>вежбе са акцентовањем</p> <p>вођење сопственог речника</p> <p>провера речи</p> <p>рад у пару (дијалог)</p> <p>вежбања са захтевом отклањања грешке слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио записа</p> <p>симулација дијалога</p> <p>именовање научених појмова и израза уз често групно понављање</p> <p>картинска игра, рад у пару</p> <p>симулација ситуација, рад на групном пројекту</p>	<p>- Уме да нађе задату реч на страном језику у свом речнику или у штампаном издању,</p> <p>- Уме да нађе синоним задате речи на страном језику,</p> <p>- Тражи одговарајући израз са матерњег на израз у страном језику</p> <p>- Исправља друга уколико погреши</p>
<p>ЧИТАЊЕ И СЛУШАЊЕ СА РАЗУМЕВАЊЕМ</p> <p><u>Разумевање краћег текста до 100 речи</u></p> <p>(уџбеник или додатни материјал)</p> <p>Краћи дијалози до 10 реплика</p> <p>(питања и одговори)</p>	<p>индивидуална и групна анализа текста</p> <p>према питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом</p> <p>причавање прочитаног текста</p> <p>вежбе слушања, повезивање предмета са сликом</p> <p>поступање по датом задатку</p>	<p>- Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту,</p> <p>- Уме да користи вербална и невербална средства изражавања,</p> <p>- Уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација,</p>

<p>Издајање кључних информација после слушања текста</p> <p>Разумевање и одговарање на усмене поруке (давање наредбе или извршавање)</p>		<p>индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер)</p> <p>- може да употреби реч сличног значења или приближног уместо непознате.</p>
<p>ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>Попуњавање крајних текстова (радни листови...)</p> <p>Тестови (граматичке целине, вокабулар)</p> <p>Диктати (познати текстови)</p>	<p>ки описи</p> <p>крати</p> <p>писивање текстова</p> <p>вила интерпункције и правописа</p> <p>ишћење интернета и других средстава писмене комуникације</p> <p>игрица размене писаних порука</p>	<p>- Правилно пише страну реч,</p> <p>- Уме да у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода,</p> <p>- Уме да попуњава краћу анкету везану за обим вокабулара који поседује,</p> <p>- Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу,</p> <p>- Уме да попуњава реченицу везану за граматичку целину која се изучава</p>
<p>КОНВЕРЗАЦИЈА</p> <p>Драматизација (скечеве везани за претходно учену целину)</p> <p>Питања и одговори (текстови из уџбеника)</p>	<p>ишћење припремљеног текста за разговор,</p> <p>коришћење интернета у сврху тражење фотографија и текста на задату тему</p> <p>припрема питања и одговора уз консултацију са наставником</p>	<p>умевање и давање једноставних упутстава и команди, Молбе и изрази захвалности,</p> <p>- тражење и давање обавештења;</p> <p>- описивање и именовање предмета;</p> <p>- изражавање припадности;</p> <p>- препознавање историјских појмова</p>

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви допунске наставе:

Допунска настава се организује за ученике који спорије разумевају, усвајају и стичу знања, за ученике који су били одсутни са часова, и за оне који желе да још боље упознају наставну тему, са циљем да ученици према својим способностима и брзини напредовања усвоје што квалитетније резултате и знања .

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
ПЛАНЕТА ЗАМЉА	<ul style="list-style-type: none"> -слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање 	<p>ГЕ 1.1.2. наводи начине представљања Земљине површине (глобус и географска карта)</p> <p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу и биосферу) и препознаје њихове основне одлике</p>		
СТАНОВНИШТВО, НАСЕЉА, ПРИВРЕДА	<ul style="list-style-type: none"> -слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање 	<p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p>		
РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	<ul style="list-style-type: none"> -слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање 	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p>		

		ГЕ 1.4.2. препознаје основне природне и друштвене одлике Европе		
--	--	---	--	--

ФИЗИКА

Циљеви допунске наставе:

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја, за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира активности, методе које ће најпре довести до напретка да постигну позитиван успех.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни
КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.2.1.Ученик препознаје врсту кретања на основу примера.(праволинијско и криволинијско)</p> <p>1.2.2.Ученик препознаје врсте кретања на основу примера(равномерно и неравномерно, немора да зна разлику између тренутне и средње брзине, али треба да зна да је брзина стална код рав.кретања.</p> <p>1.2.3.Ученик уме у тексту да препозна величине које описују равномерно кретање, користи образац $v=s/t$ и може да израчуна једну величину ако су познате друге две. Није обавезно да зна претварање мерних јединица.</p> <p>1.4.4.Ученик препознаје да је основна јединица за</p>		

		брзину m/сали да се користи и km/h.		
СИЛА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Вршњачкоучење 	<p>1.1.1. Ученик уме да препозна гравитациону силу у једноставним ситуацијама. Ученик такође зна да је у одсуству подлоге гравитациона сила узрок падања тела. Ученик зна да кад тело клиза по подлози на њега делује сила трења, која се супроставља кретању и да ће га зауставити кад на њега не делују друге силе.</p> <p>1.1.2. Ученик зна да стални магнети имају два пола N и S и да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана. Ученик препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да је то деловање највеће у случају кад су магнети односно наелектрисана тела најближе.</p>		
МЕРЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.4.1. Ученик користи уређај за мерење (метарска трака, мензура, вага, штоперица, амперметар и волтметар) зна да одреди вредност најмањег подеока на мерној скали и очита вредност измерене физ. величине, и запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере.</p> <p>1.4.2. Ученик препознаје основна и најједноставнија мерила и инструменте за мерење неких основних физичких величина. Пример: Ученик препознаје да је вага уређај за мерење масе, хронометар за мерење времена, термометар за мерење температуре.... Препознавање се састоји у томе да ученик бира одговоре из понуђеног скупа мерила и уређаја.</p> <p>1.4.3. Ученик зна да препозна основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време као и оне мерне јединице које се најчешће користе.</p> <p>1.4.5. Ученик зна основна правила за исправно мерење: зна да вага мора бити у хоризонталном положају кад на њој нема терета и тегова и зна под</p>		

		<p>којим углом треба да гледа скалу.</p> <p>1.4.6. Ученик зна да мери дужину, масу, запремину и време (користи лењир, мерну траку, вагу, мензур и штоперицу) приликом извођења лабораторијских вежби</p>		
МАСА И ГУСТИНА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.4.3. Ученик зна да користи основне јединице за масу и густину као и оне које се најчешће користе.</p> <p>1.4.5. Ученик зна основна правила мерења, зна да вага мора бити у равнотежи када на њој нема терета и тегова.</p> <p>1.4.6. Ученик зна да измери масу помоћу дигиталне ваге а не мора да зна да користи теразије.</p>		
ПРИТИСАК	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.1.3. Ученик разуме принцип спојених судова (ученик зна да се течност пење до истог нивоа без обзира на облик суда ,ученик на примерима нивоа воде у реци и речним каналима може да предвиди који ће ниво достићи вода када буде у стању равнотеже.</p> <p>1.4.2. Ученик уме да препозна уређаје за мерење притиска. (барометар, манометар)</p> <p>1.4.3. Ученик уме да користи основне јединице за притисак, препознаје да је основна јединица паскал али да се у свакодневном животу користи и милибар.</p>		

МАТЕМАТИКА

Циљ допунске наставе математике:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе.
- Увежбавање и понављање стечених знања и давање савета за савладавање потешкоћа у учењу.
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Посебно пружање помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму.
- Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из неког другог разлога нису усвојили одређено наставно градиво.

Ова настава има само оквирне садржаје, који су прецизирани годишњим плановима, јер они зависе од потреба ученика.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни	<p>1.1.1. уме да прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне);</p> <p>1.1.3. пореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно;</p> <p>1.1.4. изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом када је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна на пр. $\frac{1}{5}$ од n, где је n дати природан број</p> <p>1.1.6. користи целе бројеве</p> <p>и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама;</p>	<p>2.1.1. пореди по величини бројеве записане у различитим облицима;</p> <p>2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја;</p> <p>израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета</p>	
ТРОУГАО	-фронтални	1.3.2. влада појмовима: <u>троугао</u> , четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним		

	<p>-индивидуални</p> <p>-рад у пару</p>	<p>ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла);</p> <p>1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања);</p>		
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-групни</p>	<p>1.1.1. уме да прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне);</p> <p>1.1.2. преведе децимални запис броја у разломак и обратно;</p> <p>1.1.3. пореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно;</p> <p>1.1.4. уме да изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом када је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна на пример $1/5$ од n, где је n дати природан број;</p> <p>1.5.4. одреди задати проценат неке величине;</p>	<p>2.1.1. пореди по величини бројеве записане у различитим облицима;</p> <p>2.1.2. одреди супротан број, реципрочну вредност и апсолутну вредност броја;</p> <p>израчуна вредност једноставнијег израза са више рачунских операција различитог приоритета</p>	
ЧЕТВОРОУГАО	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-групни</p>	<p>1.3.2. влада појмовима: троугао, <u>четвороугао</u>, <u>квадрат</u> и <u>правоугаоник</u> (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла);</p> <p>1.3.6. интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања);</p>		
ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p>	<p>1.3.2. влада појмовима: троугао, <u>четвороугао</u>, <u>квадрат</u> и <u>правоугаоник</u> (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи</p>		

	-рад у пару	<p>прибор; разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку);</p> <p>1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, <u>површине</u>, запремине, масе, времена и углова;</p> <p>1.4.2. претвори веће јединице <u>дужине</u>, масе и времена у мање;</p> <p>1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу;</p> <p>заокружује величине исказане датом мером;</p>		
--	-------------	---	--	--

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
<p>Језик:</p> <p>- Граматика:</p> <p>*гласови</p>	Индивидуални, фронтални, разговор, рад у пару, групни, метода рада на			<p>-познаје све критеријуме поделе гласова</p> <p>-познаје гласовне промене у речима, као и изузетке (на примерима)</p> <p>-тумачење дела по избору ученика</p>

*гласовне промене	тексту			-читање архаичног текста (имперфекат)
Књижевност				

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулирати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их увести у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика.

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
ГРАМАТИКА Глаголи <u>глаголски облици</u> (Садашње просто време, Садашње трајно време, Прошло просто време, Будуће просто време, Садашњи перфекат, прошло трајно време) <u>модални глаголи</u> (could, couldn't, should, shouldn't, have to/don't have to, can, must) <u>прилози учесталости</u> (sometimes, usually, always...) <u>компарација придева</u> (правилна и неправилна) -fast, faster, the fastest good, better, the best handsome, more handsome, the most handsome <u>Упитне заменице</u> Who, which... <u>Кондиционал (први тип)</u> (If clauses) <u>Сложенице</u> (make-up, tracksuit...)	презентација наставних садржаја интерактивно учење препознавање и примена граматичких садржаја рад у пару индивидуални рад на задату тему пројекат пројекат паноа приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице пројекат и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова пројекат релација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика индивидуалне реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала допунска и додатна настава - описује различитости - постављање питања и давање исказа у основној комуникацији; - лексика,	-разумевање текстова и упутстава и реаговање на одговарајући начин - разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима, - уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика који учи, - покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника) - обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднасловне у писаним текстовима, - уколико не зна појам на страном језику, покушава да је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника, -интерпретација и практична примена стечених знања -упознавање, представљање себе и других -изражавање припадности --исказивање једноставне усмене поруке; -савладавање технике читања; - описи појмова;

<p><u>Именице изведене од глагола</u></p> <p><u>најчешћи суфикси (-ation, -ment, -y)</u></p> <p><u>Нулти члан (in hospital, at school, in bed, by plane ...)</u></p> <p><u>Суфикси за грађење придева danger – dangerous;</u></p> <p>beauty – beautiful</p> <p><u>Негативни префикси за прављење негације</u></p> <p>happy – unhappy</p> <p>known – unknown</p> <p><u>Неодређене заменице (somebody, nobody, anybody, anything, anywhere, nowhere...)</u></p> <p><u>Детерминатори (some, any, no, much, many, a lot of)</u></p> <p><u>Везници (because, so, and, for example, like)</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - нови граматички појмови, - писање кратких реченица. - исказивање једноставне усмене поруке; - савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови 	<p>- лексика,</p> <p>- нови граматички појмови унутар познате реченице</p>
<p>ЧИТАЊЕ И СЛУШАЊЕ СА РАЗУМЕВАЊЕМ</p> <p><u>Гледање видео материјала са енглеским поднасловом (филмови, видео записи – историја, географија) (додатни материјал)</u></p> <p>Краћи дијалози до 10 реплика</p> <p>(питања и одговори)</p> <p>Издвајање кључних информација после слушања текста</p> <p>Разумевање и одговарање на усмене поруке (давање наредбе или извршавање)</p>	<p>имена аудио и видео записа</p> <p>индивидуална и групна анализа текста</p> <p>према питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом</p> <p>причавање прочитаног текста</p> <p>дискусија</p> <p>вежбе слушања, повезивање предмета са сликом</p> <p>израда постера на задату тему</p> <p>поступање по датом задатку</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту, - Уме да користи вербална и невербална средства изражавања, - Уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер) - може да употреби реч сличног значења или приближног уместо непознате.

<p>ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p> <p>Попуњавање текстова (песма из уџбеника, упитник...)</p> <p>Тестови (граматичке целине, вокабулар)</p> <p>Квизови и анкете (<i>online</i> или на часу)</p>	<p>кратки описи кратки статистички подаци описивање текстова правила интерпункције и правописа коришћење интернета и других средстава писмене комуникације стварање кreativeности кроз писање кратких песама и прича - игра описивања писаних порука</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно пише страну реч, - Уме да у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода, - Уме да попуњава краћу анкету везану за обим вокабулара који поседује, - Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу, - Уме да попуњава реченицу везану за граматичку целину која се изучава - Опис викенда или догодовштина са распуста
<p>КОНВЕРЗАЦИЈА</p> <p>Дебата дискусија на задату тему (дијалог или у групи)</p> <p>Драматизација (скечеви везани за претходно учену целину)</p> <p>Асистирање наставнику на часовима допунске наставе –</p> <p>Вршњачка едукација (PEER Education) – уручивање тестова, објашњавање на енглеском, давање примера о начину одговарања ...</p>	<p>коришћење припремљеног текста за разговор, коришћење интернета у сврху тражење фотографија и текста на задату тему рад у Power Point-у, припрема питања и одговора уз консултацију са наставником</p>	<p>узимање и давање једноставних упутстава и команди, Молбе и изрази захвалности, Преноси трећој особи основно значење исказаног у оквиру набројаних комуникативних функција,</p> <ul style="list-style-type: none"> - тражење и давање обавештења; - описивање и именовање предмета; - изражавање припадности; - препознавање историјских појмова

ГЕОГРАФИЈА

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
ПЛАНЕТА ЗЕМЉА	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -упознавање са радом -рад пред картом -читање и анализа карте -предлози ученика 			<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.2.2. објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређење</p>
СТАНОВНИШТВИ, НАСЕЉА, ПРИВРЕДА	<ul style="list-style-type: none"> -посматрање -разговор -описивање -упоређивање -уочавање -закључивање -препознавање -истицање детаља 			<p>ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p>

<p>РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ</p>	<p>-разговор -описивање -упоређивање -израда паноа и презентација</p>			<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских</p> <p>чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске</p> <p>Карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>ГЕ 3.4.2. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p>
--	---	--	--	--

ФИЗИКА

Циљеви и задаци:

Продубљивање и проширивање знања ученика, подстицање ученика на самосталан рад, развијање код ученика способности логичког мишљења, оспособљавање ученика за самообразовање уз помоћ литературе.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)
---------------	--------------------	--------------------

		основни	средњи	напредни
КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 		<p>2.2.2. Зна да механичко кретање представља промену положаја неког тела у односу на референтно тело. Разликује путању тела од пређеног пута. Зна да је брзина пређени пут у јединици времена.</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. Пример: директну и обрнуту пропорционалност.</p> <p>2.6.2. Ученик уме да препозна векторску величину, да је брзина одређена осим бројне вредности правцем и смером.</p> <p>2.6.3. Ученик уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина.(зависност пређеног пута и брзине од времена)</p>	<p>3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI - система. Пример: претвара km/h у m/s и обрнуто.</p>
СИЛА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 		<p>2.1.1. Ученик уме да препознаје еластичну силу у системима у којима постоји еластична опруга, препознаје правац и смер еластичне силе. Ученик кроз задатке проверава постојање еластичне силе која се уравнотежава са силом деформације.</p> <p>2.1.2. Ученик зна да је гравитациона сила увек привлачна и да зависи од масе тела, зна да је сила теже гравитациона сила; зна да одреди правац и смер еластичне силе код</p>	

			<p>истегнуте односно сабијене опруге</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. Пример: директну и обрнуту пропорционалност.</p> <p>2.6.2. Ученик уме да препозна векторску величину, да је сила одређена осим бројне вредности правцем и смером.</p> <p>2.6.3. Ученик уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина.(зависност дужине истезања опруге од силе)</p>	
МЕРЕЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 			<p>3.4.1. Ученик уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице S_i система.(изведене јединице које садрже величине које нису изражене у декадном бројном систему).</p> <p>3.4.3. Ученик зна шта је грешка мерења, ученик зна да се тачност мерења повећава са смањењем вредности најмањег подеока на инструменту, зна да уколико понављена мерења дају различите резултате средња вредност тих резултата представља коначни резултат мерења.</p>

<p>МАСА И ГУСТИНА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 		<p>2.1.1. Ученик уме да препозна инерцију као узрок пјава при промени брзине тела. Пример: Када аутобус кочи... .</p> <p>2.1.5. Ученик разуме и примењује појам густине, зна да је густина воде 1000 kg/m^3.</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. Пример: директна и обрнута пропорционалност.</p>	
<p>ПРИТИСАК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 		<p>2.1.6. Ученик да зна да хидростатички притисак зависи од висине стуба течности, зна да процени у понуђеној ситуацији на којој дубини ће бити већи или мањи притисак.</p> <p>2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице S_i система за притисак.</p> <p>2.4.3. Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу. (Пример: kPa, MPa у Pa).</p> <p>2.6.1. Ученик разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици. (Пример: директну и обрнуту пропорционалност, како притисак зависи од силе и додирне површине, способан да реши задатак и израчуна непознату величину.)</p>	<p>3.1.3. Ученик зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи, зна да притисак чврстих тела зависи од нормалне компоненте тежине тела и од додирне површине тела и подлоге, закључује како се мења притисак кад се промени маса и величина додирне површине, на примеру три квадра идентичних маса одреди ко врши већи притисак.</p> <p>3.1.4. Ученик разуме и примењује концепт притиска у течностима, зна да је хидростатички притисак у течностима сразмеран производу густине и дубине на којој се притисак тражи, разуме како се притисак преноси кроз течности.</p>

МАТЕМАТИКА

Циљ додатне наставе математике:

- Проширивање знања са редовне наставе математике, усвајање додатних садржаја у складу са интересима и могућностима појединих ученика.
- Развијање способности и умећа решавања сложенијих математичких задатака.
- Развијање логичког и апстрактног мишљења, анализирања, доказивања и прецизног изражавања.
- Припремање ученика за такмичења.

Додатна настава из математике се организује за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Годишњим планом прецизира се садржај додатне наставе. Анализа и решавање задатака са такмичења могу се радити у свакој области.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ Бројевни изрази у скупу Z са и без заграде	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни			3.1.1. уме да одреди вредност сложенијег бројевног израза; 3.1.1. уме да одреди вредност сложенијег бројевног израза; 3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке;
ТРОУГАО	-фронтални			3.3.2. користи основна својства <u>троугла</u> , четвороугла, паралелограма и трапеза,

<p>Конструкција троугла- сложени задаци</p>	<p>-индивидуални -рад у пару</p>			<p>рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; <u>уме да их конструише;</u></p> <p>3.3.6. уме да примени <u>подударност</u> и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката;</p>
<p>РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ Ред вршења рачунских операција са рационалним бројевима</p>	<p>-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни</p>			<p>3.1.1. уме да одреди вредност сложенијег бројевног израза;</p> <p>3.1.1. уме да одреди вредност сложенијег бројевног израза;</p> <p>3.2.5. користи једначине, неједначине и системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке;</p> <p>3.5.4. примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама;</p>
<p>ЧЕТВОРОУГАО Конструкција четвороугла Разлагање и састављање фигура</p>	<p>-фронтални -индивидуални -групни</p>			<p>3.3.2. користи основна својства троугла , <u>четвороугла, паралелограма и трапеца,</u> рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; <u>уме да их конструише;</u></p> <p>3.3.6. уме да примени <u>подударност</u> и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката;</p>
<p>ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА Површина равних фигура</p>	<p>-фронтални -индивидуални -рад у пару</p>			<p>3.3.2. користи основна својства троугла , <u>четвороугла, паралелограма и трапеца,</u> рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка;</p> <p>3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима;</p>

Задачи логично-комбинаторне природе	-фронтални -индивидуални -групни			-
Нестандардни задачи	-фронтални -индивидуални -рад у пару			-
Задачи који се свде на Дирихлеов принцип	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни			-

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ИСТОРИЈА

СЛОБОДНА АКТИВНОСТ: историјска секција

Циљ: циљ историјске секције је да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног, европског и светског идентитета и духа толеранције код ученика и интјресовање за предмет и истраживачки рад:

Назив теме и наставни садржаји	Задачи	Начин остваривања програма
Историјски метод. Моћне историјске науке. Историјски извори- сакупљање, критика историјских извора и употреба. Историјска литература.	Разумевање и схватање значаја историјског метода и његова употреба. Разумевање значаја помоћних историјских наука и на који начин оне доприносе унапређивању науке. Стицање знања о начинима сакупљања и врсти историјских извора, као и њеном правилном употребом. Стицање знања о налажењу и правилној употреби историјске литературе.	Слушање Дискусија Посматрање Тумачење текста Израда Повер Поинт презентација Израда паноа Посете културно-историјским знаменитостима, музејима, галеријама Рад на рачунару Припрема за такмичење
Локална историја као део светске историје. Крај у прошлости.	Схватање значаја локалне историје као дела целокупне људске историје. Стицање знања о значајним историјским догађајима и личностима везаних за средину у којој живимо.	Слушање Дискусија Посматрање Тумачење текста Израда паноа Израда Повер Поинт презентација

Назив теме и наставни садржаји	Задаци	Начин остваривања програма
		Посете културно-историјским знаменитостима, музејима, галеријама Припрема за такмичење
Историјски догађаји представљени кроз филм. Облеми приказивања историјских догађаја кроз филм.	Стицање знања о разним аспектима употребе историјских тема и мотива у филмској уметности.	Дискусија Посматрање Рад на рачунару

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

СПОРТСКА СЕКЦИЈА-КОШАРКАШКА СЕКЦИЈА

Задаци у раду за кошаркашку секцију:

Укључити што већи број ученика на додатни рад у секцији као вид анимирања

Усавршавање већ усвојених знања као вид додатног тренинга

Уигравање и стварање екипе за школска, општинска и регионална такмичења

Развијање здравог односа према социјалном окружењу

Развијање психо—моторних способности ученика и њихово подизање на виши ниво

Садржај	Начин остваривања	Врсте активности ученика
Развој специфичне издржљивости	Метод	Наизменичне вежбетрчања и скокова карактеристичних за кошарку

Систем зонске одбране	Практичан рад на развијању издржљивости	Ученици слушају објашњење, а затим то практично примењују у игри
Одбрана „човек на човека“	Демонстрација наставника или ученика	Ученици гледају демонстрацију, а затим по групама увежбавају одбране 3:2 – 2:1:2 и 2:3
Поступни напад	Демонстрација наставника, практичан рад на усвајању вештина	После приказа поступног напада ученици у игри на два коша вежбају овај елемент кошаркашке игре
Контра напад	Игровне активности и демонстрација наставника	После усменог објашњења ученици увежбавају контра напад
Игра на два коша	Демонстрација; практичан рад код вежбања контра напада	Ученици се деле у две екипе после чега следи игра уз поштовање свих правила игре.
Садржај	Игровне активности ученика у циљу усавршавања кошаркашке игре	Врсте активности ученика

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
Септембар	<ul style="list-style-type: none"> -Упознавање ученика са правилима понашања у школи -Усклађивање ставова породице и школе везаних за васпитање ученика -Разговор о односима у одељењу-конструктивно решавање сукоба -Безбедност деце у саобраћају 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељењски старешина -ученици -родитељи
Октобар	<ul style="list-style-type: none"> -Спровођење плана васпитних мера -Изражавање сопствених и разумевање туђих осећања -Учење усмерено на знање и самопроцена успешног учења -Сређивање педагошке документације 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељењски старешина -ученици -родитељи
Новембар	<ul style="list-style-type: none"> -Анализа успеха на крају првог класификационог периода - Планирање подршке за ученике који имају недовољне оцене -Насиље као негативна појава -Грађење сарадничких односа у одељењу и развијање толеранције 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељењски старешина -ученици -родитељи
Децембар	<ul style="list-style-type: none"> -Решавање проблема -Подршка и значај социјалне групе у превазилажењу личних проблема -Разговор о односима у одељењу -Превенција и заштита деце од опојних дрога и алкохола 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељењски старешина -ученици -родитељи
Јануар	<ul style="list-style-type: none"> -Обележавање Дана Светог Саве -Анализа успеха и васпитно дисциплинских мера ученика на полугодишту -Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељењски старешина -ученици -родитељи - ПУ Ужице

Фебруар	-Превенција и заштита деце од трговине људима -Превенција болести зависности	-разговор -дискусија -евиденција у дневнику	-одељењски старешина -ученици -патронажна служба Дома здравља
Март	-Развијање умећа комуникације -Заштита од пожара -Пубертет -Сређивање педагошке документације	-разговор -дискусија -евиденција у дневнику	-одељењски старешина -ученици -родитељи
Април	-Анализа успеха на крају трећег класификационог периода -Организовање извођења екскурзије -Заштита од техничко-технолошких опасности и природних непогода	-разговор -дискусија -евиденција у дневнику	-одељењски старешина -ученици
Мај	-Обележавање дана школе -Значај мишљења одељења -Анализа успеха ученика на такмичењима -Праћење постигнућа ученика у одељењу	-разговор -дискусија -евиденција у дневнику	-одељењски старешина -ученици -родитељи
Јун	-Анализа успеха на крају школске године -Сређивање педагошке документације	-разговор -евиденција у дневнику	-одељењски старешина -ученици -родитељи

ПЛАН И ПРОГРАМ ЕКСКУРЗИЈЕ

Садржаји, места и објекти које треба посетити	Активности у образовно-васпитном раду	Образовно-васпитна област	Образовно-васпитни циљеви и задаци екскурзије
<p>Број дана</p> <p>РАЗРЕД</p> <p>ШЕСТИ</p> <p>ТРАЈАЊЕ</p> <p>ДВОДНЕВНА</p> <p>РЕЛАЦИЈА</p> <p>Велики Црљени – Покајница- Свилајнац- Ниш—Чегар-Ђеле кула-Соко Бања-Раваница- Велики Црљени</p> <p>ОБИЛАЗАК</p> <p>манастир Покајница, Чегар, Ђеле кула, природњачки центар Свилајнац</p> <p>НОЋЕЊЕ : хотел Видиковац</p>	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање - упоређивање - упознавање нових предела, културноисторијских споменика - упознавање природно - географских Феномена - упознавање са основним одликама византијске културе Срба (фреске, слике) и модерним правцима сликарства - корелација међу наставним предметима - проширивање знања 	<ul style="list-style-type: none"> - историја - географија - ликовна култура - биологија - српски језик 	<ul style="list-style-type: none"> - проширивање и усвајање дела наставног. програма, непосредним упознавањем садржаја наставних предмета, појава и процеса и природно-географских феномена, као и односа у природној и друштвеној средини - упознавање културног наслеђа и прив. достигнућа у вези са делатношћу школе - уочавање узр.последничних односа у конкретним природним и друштвеним условима - развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика - развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима - развијање позитивних социјалних односа - подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
школске 2018/2022. године**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

ФОНД ЧАСОВА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
25.	Српски језик	4	144
26.	Страни језик - немачки	2	72
27.	Ликовна култура	1	36
28.	Музичка култура	1	36
29.	Историја	2	72
30.	Географија	2	72
31.	Физика	2	72
32.	Математика	4	144
33.	Биологија	2	72
34.	Хемија	2	72
35.	Техничко и информатичко образовање	2	72
36.	Физичко васпитање	2	72
Укупно : А		26	900
Редни	Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
	Верска настава / Грађанско васпитање ⁴		
	Страни језик - енглески		
	Физичко васпитање- изборни спорт	1	36
Редни	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		

1	Цртање, сликање и вајање Информатика	1	36
Укупно : Б		1	36
Укупно : А+Б		26-27*	936-972*
Редни број	Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	26-27*	900-936*
2.	Допунска настава	1	36
3.	Додатни рад	1	36
Редни број	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељенског старешине	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	1-3 дана годишње	

11. Назив језика националне мањине када се настава реализује на том матерњем језику.
 12. Реализује се у школама где се настава одржава на матерњем језику националних мањина.
 13. Статус трећег часа физичког васпитања (изборне спортске гране) регулисан је Стручним упутством министра просвете и спорта о организовању спортских активности у основној школи бр 110-00-449-05/02 од 22. јуна 2005.
 14. Ученик бира један од обавезних изборних предмета: верска настава/грађанско васпитање и изучава га до краја образовног циклуса.
 15. Страни језик за ученике који су почели да га уче од трећег разреда обавезан је изборни предмет до краја образовног циклуса.
- * Број часова за ученике припаднике националних мањина.

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;

- усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;

- уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;

- развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;

- поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;

- развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.

- програм се остварује на српском језику.

А ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ :

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, научне, уметничке, културне, еколошке и здравствене писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци наставе српског језика

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама;
- развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова.

Редни број	Наставна тема	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	Језик	61	33	18	10
	ГраMATИКА	56	32	16	8
	Правопис	5	1	2	2
II	Књижевност	49	34	10	5

	Лектира	49	34	10	5
III	Култура изражавања	34	7	17	10
	Говорно изражавање	11	2	6	3
	Писмено изражавање	23	5	11	7
Укупан број часова		144	74	45	25

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
Језик: -Граматика (врсте речи, променљиве и непроменљиве, придевски вид, глаголски вид и род, глаголска времена, гласовне промене (само проширивање знања)), безличне реченице, синтагма, напоредни односи међу реченицама (саставни, раставни, супротни, закључни, искључни), актив и пасив, независне предикатске реченице, конгруенција, разликовање кратких акцената, језик Словена	Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару,	-исходи остају исти као и у претходним разредима, једино се сада они очекују на тежим и на сложенијим примерима (врсте речи, нпр: деца – збирна именица, плусквамперфекат – био сам дошао, грожђе – две гласовне промене) -зна да постоје речница које немају лице -зна да наброји независне реченице и њихове везнике -препознаје да је субјекат активан/пасиван (Читају <u>књигу/Књига</u> је прочитана) -зна да каже да предикатска реченица има предикат	-исходи остају исти као и у претходним разредима, једино се сада они очекују на тежим и на сложенијим примерима (врсте речи, нпр: љубав – апстрактна именица, глаголски прилог садашњи – пишући, раширити – три гласовне промене) -уме да препозна безлични реченицу (<u>Грмело је</u>) -одређује напоредни однос између две независне реченице -одређује да ли је реченица у активу или пасиву -одређује број комуникативних и предикатских реченица -разликује граматички и природни	-исходи остају исти као и у претходним разредима, једино се сада они очекују на тежим и на сложенијим примерима (врсте речи, нпр: врата – pluralia tantum, глагол доручковати – двовидски, грађаху – имперфекат, строжи – компаратив придева, подаци-четири гласовне промене) -уме да прави безличну реченицу помоћу речце СЕ -одређује напоредни однос између више независних реченица -реченицу из актива пребацује у пасив -одређује број предикатских реченица у којима се налази сложен глаголски предикат -одређује како се слажу именица,

<p>-Правопис (интерпункција у сложеној реченици, црта, цртица, заграда, запета, коришћење правописа)</p>		<p>-зна да је конгруенција слагање именице и придева (Мира је лепа)</p> <p>-зна да наброји кратке акценте</p> <p>-знају творца првог словенског писма, разликују ћирилицу и глагољицу</p> <p>-препознаје инверзију у сложеној реченици</p>	<p>род у конгруенцији (<u>пијаница</u>)</p> <p>-препознаје кратке акцента у двосложним речима</p> <p>-користи заграду у писању краћег прозног текста</p>	<p>придев и глагол</p> <p>-зна да одреди кратки акценат код вишесложних речи</p> <p>-доследно користи све знаке интерпункције у сложеној реченици</p>
<p>Књижевност:</p> <p>-одломци из књижевних дела, приповетке и песме из читанке за седми разред, Клет, 2014. Београд</p> <p>Лектира (песме хајдучког и ускочког циклуса које се налазе у читанци, и две песме по избору ученика); романи (Поп Ћира и поп Спира, Мали принц)</p>	<p>ВФН, групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, метода рада на тексту, разговор</p>	<p>-повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела</p> <p>-зна о чему се говори у прочитаном делу</p>	<p>-препознаје врсте стиха (римовани и неримовани; осмерац и десетерац)</p> <p>-препознаје алегорију, асонанцу и алитерацију</p>	<p>-зна и проналази стилске фигуре у књижевноуметничком тексту (алегорија, асонанца и алитерација)</p> <p>-уме да анализира лирску песму (уочава мотиве, песнички језик и стил)</p>
<p>Језичка култура:</p> <p>-усмено изражавање</p> <p>-писмено изражавање</p>	<p>Говорне, писане вежбе, задаци у вежбанкама и домаћи задаци и пројекти</p>	<p>-влада основним жанровима писане комуникације; саставља писмо, попуњава различите обрасце и формуларе, i-mail порука</p>	<p>-познаје основне лексичке појаве: једнозначност и вишезначност речи; основне лексичке односе: синонимију, антонимију, хомонимију, и користи их у усменом и писменом изражавању</p> <p>-пише текст уз употребу стилских фигура (пример: алегорија)</p>	<p>-служи се речницима и школским правописом за израду истраживачког рада, пројекта</p>

--	--	--	--	--

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Циљ

- Упознавање морфолошких, граматичких и лексичких структура енглеског језика кроз комуникативни приступ учењу и кроз теме које су блиске ученицима организоване око 6 главних целина, а на нешто вишем нивоу у односу на претходну годину учења.
- Разумевање дијалога, прича и других врста текстова које ученик чује уживо или са видео записа.
- Разумевање општег садржаја прилагођеног текста и издвајање кључних информација након 2-3 слушања.
- Разумевање и реаговање на усмене поруке у вези са личним искуствима и искуствима са часа.
- Разумевање писаног текста који садржи претежно познате језичке елементе.
- Усмено изражавање кроз употребу адекватне интонације, затим кроз описивање или извештавање о лицима, догађајима и активностима у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке елементе, као и кроз давање мишљења и ставова у складу са предвиђеним комуникативним функцијама.
- Интеракција у стварним и симулираним говорним ситуацијама.
- Учествовање у комуникацији и поштовање социјално-културних норми комуникације.
- Писмено изражавање помоћу реченица, краћих текстова, честитки, електронске поште...
- Упућивање на коришћење диска интернета при учењу.

Ови циљеви постижу се применом метода и техника у настави особених за комуникативну наставу страних језика.

Разред: **седми**

Годишњи фонд часова : **72**

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Исходи- По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Наставне методе и активности	Корелација са др. предметима	Евалуација
1. Schule – Hilfe! Nachhilfe?	<p>Große Zahlen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja/nein – Fragen • Reflexive Verben • Verben mit Präpositionen 	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбинован	<p>разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње;</p> <p>- размене информације које се односе на догађаје у садашњости;</p> <p>- опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа;</p> <p>- траже и изразе мишљење уз образложење;</p> <p>- разумеју краће и дуже текстове у којима се описују жеље, планови, намере и предвиђања;</p> <p>- размене исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима, намерама и предвиђањима;</p> <p>- саопште шта они или неко други жели, планирају, намеравају, предвиђају у неколико везаних исказа;</p> <p>- разумеју сличности и разлике у школским и ваншколским активностима</p>	<p>демонстративна</p> <ul style="list-style-type: none"> -монолошка -дијалогска -текстуална -аудитивна 	<p>Грађанско васпитање</p> <p>Српски језик</p>	<p>-Евалуација у радној свесци</p> <p>-Иницијално тестирање</p>
2. Wenn ich nicht in der Schule bin	<p>Wenn-Satz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als-Satz • Temporale Adverbien • Dativsignale 	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	<p>разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње;</p> <p>- размене информације које се односе на догађаје у садашњости;</p> <p>- опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности</p>	<p>демонстративна</p> <ul style="list-style-type: none"> -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна 	<p>Грађанско васпитање</p> <p>Српски језик</p> <p>Историја</p>	<p>-Домаћи задатак</p> <p>-Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Akkusativsignale • Relativpronomen (Vergleich mit Artikeln) • Präteritum der Hilfsverben • Präteritum der regelmäßigen und unregelmäßigen Verben 		<p>користећи неколико везаних исказа;</p> <ul style="list-style-type: none"> - траже и изразе мишљење уз образложење; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују жеље, планови, намере и предвиђања; - размене исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопште шта они или неко други жели, планирају, намеравају, предвиђају у неколико везаних исказа; - разумеју сличности и разлике у школским и ваншколским активностима 			<p>-Евалуација у радној свесци</p> <p>-Контролни задатак</p>
3. Ich und die Erwachsenen	<ul style="list-style-type: none"> • Weil-Satz • Dass-Satz • Ob-Satz • W-Sätze 	Фронтални, индивидуални и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему- - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују догађаји и искуства; - размене сложеније информације које се односе на догађаје и искуства у прошлости; - опишу догађаје и искуства из прошлости користећи неколико везаних исказа; - разумеју и затраже потврду/слагање саговорника; - разумеју и примењују правила учтивне комуникације са одраслима; 	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна	Грађанско васпитање Српски језик	<p>-Домаћи задатак</p> <p>-Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике</p> <p>-Евалуација у радној свесци</p> <p>-Писмени задатак</p>

<p>1. Karneval – Fasching - Fastnacht</p>	<p>Adjektivdeklinaton (stark, schwach, gemischt)</p>	<p>Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују догађаји и искуства; - размене сложеније информације које се односе на догађаје и искуства ; - опишу догађаје и искуства користећи неколико везаних исказа. - разумеју и изразе претпоставке; - разумеју савете и реагују на њих; дају савете; - разумеју исказе којима се изражавају слагање и неслагање и реагују на њих; - изразе слагање и неслагање; 	<p>демонстративна -вербална -дијалoшка -рад на тексту -писани рад - аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Музичка култура</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци</p>
<p>5. Sport und Ernährung</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Imperativ • Ordinalzahlen bis 100 	<p>Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују догађаји и искуства ; - размене сложеније информације које се односе на догађаје и искуства - опишу догађаје и искуства користећи неколико везаних исказа; 	<p>демонстративна -вербална -дијалoшка -рад на тексту -писани рад - аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Историја Ликовна култура</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци - Контролни задатак</p>
<p>6. Belgrad – Wien (Bec) – Bern – Berlin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lokale Adverbien • 	<p>Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање радњи, стања и 	<p>демонстративна -вербална -дијалoшка -рад на тексту</p>	<p>Српски језик</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено-писмена</p>

	<p>Wechselpräpositionen und die Verben stellen/stehen...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geografische Namen und Präpositionen • Null-Artikel 	<p>групи и комбиновани</p>	<p>појава у садашњости, прошлости и будућности;</p> <p>- опишу у неколико везаних исказа стања и појаве</p> <p>- разумеју сложеније исказе који се односе на изражавање осећања и расположења;</p> <p>.</p>	<p>- писани рад</p> <p>- аудитивна</p>	<p>Географија</p>	<p>провера научених језичких структура и граматике</p> <p>- Евалуација у радној свесци</p> <p>- Писмени задатак</p>
<p>7. Schreiben – Drucken – Lesen.</p>	<p>Jahreszahlen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Präteritum • Trennbare Verben und Wortfamilien LESEN und SCHREIBEN • Verben mit untrennbarem Präfix 	<p>Фронтални, индивидуални и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему;</p> <p>- разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање предлога, претпоставки, савета/упозорења, нереалних и хипотетичких жеља/ситуација и исказивања планова и намера у будућности;</p> <p>- изразе предлоге, претпоставке, савете/упозорења и опишу нереалне и хипотетичке жеље/ситуације користећи позната језичка средства;</p> <p>- разумеју краће и дуже текстове који се односе на исказивање планова и намера у будућности;</p>	<p>демонстративна</p> <p>- вербална</p> <p>- дијалогска</p> <p>- рад на тексту</p> <p>- писани рад</p> <p>- аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање</p> <p>Српски језик</p>	<p>- Домаћи задатак</p> <p>- Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике</p> <p>- Евалуација у радној свесци</p>
<p>8. Die Welt des Computers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Größen und Maße • Futur 		<p>препознају и именују појмове који се односе на тему;</p> <p>- разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање предлога,</p>		<p>Српски језик</p>	<p>Домаћи задатак</p> <p>- Усмено-писмена провера</p>

			претпоставки, савета/упозорења, нереалних и хипотетичких жеља/ситуација			научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци - Контролни задатак
9. Miteinander leben	<ul style="list-style-type: none"> • Adjektivsteigerung • Wenn/dann-Satz • Seit-Satz 		<p>препознају и именују појмове који се односе на тему;</p> <p>- разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање предлога, претпоставки, савета/упозорења, нереалних и хипотетичких жеља/ситуација</p>		Српски језик	<p>Домаћи задатак</p> <p>-Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике</p> <p>-Евалуација у радној свесци</p> <p>- Контролни задатак</p>

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа; да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама; да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за

учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци образовно- васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могућности кроз различите садржаје и облике рада и развијању ученикових способности за:

- коришћење свих ликовних елемената,
- ликовни стваралачки рад,
- коришћење различитих материјала и медијума,
- усвајање естетских критеријума за креативно мишљење,
- доживљавање ликовних уметничких дела у оквиру културне баштине, за препознавање савремених кретања у уметности свог и других народа,
- визуелну перцепцију и аперцепцију,
- критичко мишљење,
- оплемењивање животног и радног простора,
- активно стваралачко деловање у културном и уметничком животу средине,
- активно естетско унапређење своје околине и очување природе, баштине завичаја и домовине,
- неговање укупних људских достигнућа,
- и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Оперативни задаци

Ученици треба да:

- проширују искуства у ликовном изражавању и развијају ликовно- естетски сензибилитет за: арабеску, пропорције, композицију и простор, обједињавање покрета игре и звука и фотографију;
- упознају основне елементе ликовне организације и припреме се за самостално и колективно преобликовање одређеног простора;
- и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета упознају вредности споменика културе и своју културну баштину. и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
АРАБЕСКА - Арабеска- обрада - Арабеска- практична вежба и естетска анализа	- вербално- текстуалне методе (кроз разговор и дискусију са ученицима обрадити појам арабеске и орнамента, сличности и разлике...) - илустративна метода (ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и	ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности	ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал,

	<p>кроз конкретне примере из историје уметности назначити утицај других култура- Сирије, Египта, исламских култура..</p> <p>корелација са историјом и музичком културом)</p> <p>- практично- демонстративне методе (по моделу из природе- цвет, грана, корење ученици треба да откривају и разумеју ликовни проблем арабеске)</p> <p>- креирање вежби</p> <p>- подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање;</p>	<p>тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1.</p> <p>одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне</p>
--	--	---	--	--

				<p>уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живот</p>
<p>Пропорције</p> <p>- Пропорције- обрада</p> <p>- Пропорције- практична вежба и естетска анализа</p>	<p>- вербално- текстуалне методе (кроз разговор и дискусију са ученицима обрадити појам пропорције као ликовног елемента и његов значај у области теорије обликовања уметничког дела)</p> <p>- илустративна метода (кроз кратак осврт на уметничко, светско и наше, наслеђе- барока, европске ум. XII и XIII века, француског сликарства- неокласицизма, романтизма, реализма, импресионизма и постимпресионизма као и корелацијом са математиком, физиком и биологијом наводити ученике да врше селекцију тј. да узимају оне елементе модела који најадекватније представљају ликовни проблем)</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој радирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр.</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1.</p> <p>одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када</p>

	<p>- практично- демонстративне методе (конкретна демонстрација уметничког дела и модела из природе- трагање за самим ликовним проблемом подстиче на визуелни доживљај као могућ пример решења ликовног проблема- пропорције)</p> <p>- креирање вежби</p> <p>- коректура, естетска анализа и оцењивање</p> <p>-корелација са биологијом</p>	<p>костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>		<p>образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живот</p>
<p>Композиција и простор</p> <p>- Равнотежа облика и масе у простору</p> <p>- обрада</p> <p>- Равнотежа боје у простору - обрада</p> <p>- Компоновање</p>	<p>- вербално- текстуалне методе (кроз разговор и дискусију са ученицима указати на значај појма <u>композиције</u>- као организацију и <u>однос</u>- пропорције разних елемената у одређеном <u>простору</u>- уметничком,</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр.</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати</p>

<p>величина у простору</p> <p>- обрада</p> <p>- Компоновање више ритмичких целина различитог значења у простору</p> <p>- обрада</p> <p>- Понављање и степеновање облика у простору</p> <p>- обрада</p> <p>- Контраст, светлина површина и облика у одређеном простору- обрада</p> <p>- Сродност ликовних вредности у одређеном простору</p> <p>- обрада</p> <p>- Композиција и простор - пр. вежба</p> <p>- Композиција и простор- ест. анализа</p>	<p>животном, природном....)</p> <p>- илустративна метода (илустровати проблем целине најтипичнијим делима уметничког наслеђа- различита тумачења простора у византијском и ренесансном, као и у модерном сликарству- са акцентом на спонтаном, субјективном и индивидуалном доживљају композиције и простора)</p> <p>- практично- демонстративне методе</p> <p>(корелација са музиком, математиком, физиком..савременим животом и уметности, али и везом човека и природе, земље- опажање природе и развијања еколошке свести; дати избор употребе савремених материјала и техника при реализацији задатка, уз могућност реализације часа у природи- <u>ленд арт- а</u>)</p> <p>- креирање вежби</p> <p>- коректура, естетска анализа и оцењивање</p>	<p>ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1.</p> <p>одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и</p>
---	--	--	---	---

				<p>изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живот</p>
<p>Обједињавање покрета, игре и звука</p> <p>- Обједињавање покрета, игре и звука</p> <p>- обрада</p> <p>- Обједињавање покрета игре и звука</p> <p>- пр. вежба и ес. анализа</p>	<p>- вербално- илустративна метода</p> <p>(кроз излагање, разговор и дискусију направити повезаност између древних цивилизација и савремене уметности у којој се бришу границе уметничког изражавања, корелацију са изражајним средствима музичке културе, књижевности и визуелних уметности- нагласку на преплитање и груписање различитих врста опажаја, експериментисање са савременом технологијом..)</p> <p>- практично- демонстративна метода (постављање на сцену једноставне приче- припреме, скице, идеје за детаље, споредне и главне личности, светлосни и звучни ефекти, декор, маске, костими; ритам дешавања (успорен, убрзан, неизменичан) или у оквирима могућности</p>	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој ради ирадове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1.</p> <p>одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p>

	<p>извођење <u>перформанса</u>)</p> <ul style="list-style-type: none"> - креирање вежби - коректура, естетска анализа и оцењивање 	<p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>		<p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живот</p>
<p>ФОТОГРАФИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Фотографија - обрада 	<ul style="list-style-type: none"> - вербално- текстуалне метода (кроз излагање, разговор и дискусију објаснити појам фотографије као облика свакодневног и уметничког изражавања, кратак осврт на историјат, основе и технолошка достигнућа фотографије као медија) - илустративна метода (кроз конкретне примере из 	<p>ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности</p> <p>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>ЛК.1.1.3. описује свој ради и радове других (нпр. исказује</p>	<p>ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности</p> <p>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p>	<p>ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства</p>

	<p>историје уметности, из свакодневног живота, документарна фотографија... приказати присутност, значај и улогу ове дисциплине у свакодневном животу)</p> <p>- практично- демонстративна метода (дигитална фотографија, извођење фотографије на задату тему- портрет, пејсаж...)</p> <p>- креирање вежби</p> <p>- коректура, естетска анализа и оцењивање</p>	<p>утисак)</p> <p>ЛК.1.2.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)</p> <p>ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода</p> <p>ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)</p> <p>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)</p> <p>ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу</p>	<p>ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p> <p>ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)</p> <p>ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст</p>	<p>(медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју</p> <p>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат</p> <p>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и радовима других</p> <p>ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)</p> <p>ЛК:3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности</p> <p>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја</p>
--	---	--	---	---

				<p>знања из визуелних уметности</p> <p>ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живот</p>
--	--	--	--	--

СТАНДАРДИ

ОСНОВНИ НИВО

- Опажа облике којима град и арабеску.
- Уочава односе величина.
- Разликује и користи основне медије, материјале и технике.
- Исказује утисак о свом раду и радовима.
- Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове, обједињавајући покрет и игру.
- Користи предности савремених технологија.
- Описује разлике које уочава на уметничким радовима.

СРЕДЊИ НИВО

- Опажа и користи основне изражајне могућности класичних и савремених медија и техника у изради арабеске.
- Одабира адекватан сарцај, да би изразио равнотежу облика и масе у простору.
- При анализи, свог и туђих радова, наводи садржај, тему и карактеристике.
- Одабира адекватан садржај да би представио ритам дешавања покрета игре и звука.
- Лоцира одређена уметничка дела у историјски и уметнички контекст.
- Одабира адекватан садржај да би истакао своју идеју кроз фотографију.

НАПРЕДНИ НИВО

- Одабира адекватна средства помоћу којих ће на најбољи начин да изрази арабеску.
- Изводи радове са одређеном наменом, користећи знање о пропорцији.
- Користи основне ликовне елементе и принципе обликовања да би постигао ефекат простора.
- Користи тачне термине (композиција, пропорција, равнотежа...).
- Разуме и примењује међусобну повезаност покрета игре и звука и утицај уметности на друге облике живота.
- Користи друга места и изворе, да би проширио своја знања из визуелних уметности.
- Познаје и користи различите изражајне могућности фотографије.

Ученик/ученица:

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ наставе музичке културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да

- упознавају музичке културе кроз обраду тема повезаних са музиком различитих епоха
- развију музикалност и креативност
- неговују смисао за заједничко и индивидуално музицирање у свим облицима васпитно-образовног рада са ученицима.

Задаци наставе музичке културе јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе музичке културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе музичке културе буду у пуној мери реализовани
- стицање знања о музици различитих епоха
- развијање способности извођења музике (певање/свирање)
- развијање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике
- подстицање креативности у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике)
- даље упознавање основа музичке писмености и изражајних средстава музичке уметности;
- стварање одељенских ансамбала.

Оперативни задаци

Оперативни задаци су:

- певање и свирање, по слуху и из нотног текста; песме и теме из познатих композиција
- упознавање музике праисторије, античке епохе, средњег века, ренесансе, барока и класицизма кроз сагледавање друштвене функције музике, видова музицирања, карактеристичних жанрова, облика и инструмената епохе, као и најистакнутијих стваралачких личности
- утврђивање појмова из основа музичке писмености
- обрада мелодијског мола, обрада акорада на главним ступњевима, појам каденце
- обрада мешовитих тактова (7/8, 5/8 – на примерима народних песама)
- утврђивање и обрада појмова мелодија, ритам, метар, темпо, динамика, хармонија, полифонија, хомофонија, фактура.

Редни Бр.	НАЗИВ ТЕМЕ	Укупан бр. часова за тему	Обрада	Понављање	Систематизација
1.	УПОЗНАВАЊЕ МУЗИКЕ РАЗЛИЧИТИХ ЕПОХА	9	4	3	2
2.		9	4	4	1

	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ				
3.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ СВИРАЊЕ/ПЕВАЊЕМ И ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ	9	4	2	3
4.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	9	4	5	-
УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА		36	16	14	6

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
<p><u>ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ</u></p> <p><i>Упознавање музике различитих епоха</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Порекло и улога музике у првобитном друштву - Музика првих цивилизација - Античка Грчка - Музика и хришћанство - Инструменти у световној музици - Облици црквеног певања код православних народа - Световна и духовна музика ренесансе - Развој инструмената у бароку - Баронки музички облици - Жанрови класичне музике - Бечки класичари - Музика на тлу Србије - Основе музичке 	<ul style="list-style-type: none"> - аудитивна - дијалогска - демонстративна - монолошка - практичан рад - мултимедијални приказ - истраживачки рад - рад у групи 	<p>-Ученик уме да опише основне карактеристике музичких инструмената и састава, историјско-стилских периода, музичких жанрова, народног стваралаштва</p> <p>-Ученик познаје грађу, звук инструмената</p> <p>-Ученик познаје карактеристике одређених музичких жанрова</p> <p>-Уме да препозна и опише основне карактеристике српске народне и уметничке музике</p>	<p>Ученик разуме повезаност музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу.</p> <p>Ученик да анализира повезаност облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота.</p> <p>Ученик познаје најзначајнија дела и представнике одређених епоха</p> <p>Ученик разуме структуру одређеног облика музичко-сценског и концертног дела</p> <p>Ученик разуме појам апсолутне и програмске музике</p>	<p>-Ученик разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора</p> <p>- Критички и аргументовано образлаже свој суд</p> <p>-Ученик зна историјат, литературу и извођача за музичке инструменте</p> <p>-Повезује структуралну и драматуршку музичкиг дела са историјским контекстом</p> <p>-Разуме друштвене и историјске околности настанка и примене фолклора у класичној музици</p>

писмености				
<p><u>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Слушање музичких примера ренесансе - Слушање музичких примера Вивалдија, Баха и Хендла - Слушање музичких примера Хајдна, Моцарта и Бетовена - Усмеравање пажње ученика на аналитичко слушање музике - Разликовање звучних боја инструмената 	<ul style="list-style-type: none"> - аудитивна - демонстративна - мултимедијални приказ 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик уме да на основу музичких примера, - Ученик уме да именује музичке и изражајне елементе, - Ученик уме да именује извођачки састав, музичке жанрове, српски музички фолклор - Разликује народно од уметничког стваралаштва 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик уме да анализира повезаност музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу (нпр. Брз темпо са животним карактером) - Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената (нпр. Узбуркана мелодија као резултат специфичног ритма, темпа, агогике, динамике, интервалске структуре). - Може да препозна структуру и драматургију одређеног жанра у случном примеру 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик уме да анализира слушни пример и открије везу опажених карактеристика са структуралном и драматуршком димензијом звучног примера, - Ученик уме да анализира жанровски и историјско-стилским контекст звучног примера са контекстом звучног примера и контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора.
<p><u>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</u> <u>ПЕВАЊЕМ СВИРАЊЕМ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Извођење једноставне песме у пентатонској лествици - Извођење ренесансног музичког примера - Извођење лакшег двогласног музичког примера барока - Извођење теме једног од музичких примера класике - Певање народне песме по слуху у мешовитом такту (5/8, 7/8) 	<ul style="list-style-type: none"> - аудитивна - дијалогска - демонстративна - монолошка - рад у групи - свирање - певање 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик уме да препозна основне елементе музичке писмености - Ученик уме да пева или свира једноставне дечије, народне или популарне композиције предвиђене Наставним планом и програмом. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик познаје елементе музичке писмености у складу са Наставним програмом, - Ученик познаје основне карактеристике инструменталних група и певачких гласова и разликује вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне саставе. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученик зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела. - Ученик уме да изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем или као солиста и у школским ансамблима.

	појединачно -певање у групи			
МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО а) ИМПРОВИЗАЦИЈА МЕЛОДИЈЕ НА ЗАДАНИ ТЕКСТ	- дијалочка - демонстративна -практичан рад	Ученик уме да направи музички инструмент користећи предмете из окружења Ученикуме да осмисли мање музичке целине користећи понуђене мотиве.	За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда	-Ученик уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетском контексту (одређени музички поступак доводи у везу са жељеним ефектом). - Ученик уме да осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте и импровизује или компонује мање музичке целине (ритмичке и мелодијске) у оквиру различитих музичких жанрова и стилова.

ИСТОРИЈА

Циљ предмета: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

ИС.1.1.1.; ИС.1.1.2.; ИС.1.1.4.; ИС.1.1.5.; ИС.1.1.6.; ИС.1.1.8.; ИС.1.1.9.; ИС.1.1.10.; ИС.1.2.1.; ИС.1.2.2.; ИС.1.2.3.; ИС.1.2.4.; ИС.1.2.7.; ИС.1.2.8.ИС.2.1.1.; ИС.2.1.3.; ИС.2.1.4.; ИС.2.1.6.; ИС.2.2.1.; ИС.2.2.2.; ИС.2.2.3.; ИС.2.2.4.; ИС.2.2.5.; ИС.3.1.1.; ИС.3.1.2.; ИС.3.1.3.;ИС.3.1.4.; ИС.3.1.5. ИС.3.1.6.; ИС.3.2.1.ИС.3.2.2.;ИС.3.2.3.; ИС.3.2.4.;ИС.3.2.5.; ИС.3.2.6.

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Начин остваривања програма
1. Успон Европе (Европа од краја 15. века до краја 18 .века) (13 часова)		
<p>новне одлике новог века лика географска открића адови у новом веку мнизам и ренесанса формација и противреформација солутистичке монархије</p>	<p>Разумевање појма „нови век“ и основних одлика тог периода; Стицање знања: о историји најзначајнијих европских држава у новом веку; о личностима које су обележиле период од краја 15. века до краја 18. века;Упознавање културних и научних достигнућа новог века</p>	<p>Програм је конципиран тако да су за сваку од пет тематских целина</p> <p>(Успон Европе, Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века, Доба револуција, Нововековне српске државе Србија и Црна Гора, Срби и њихово окружење у позном средњем веку), дати стандарди задаци и исходи, обавезни и препоручени садржаји на основу којих ће се остварити програм.</p> <p>Стандарди и исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи историју. Они омогућавају да се циљ наставе историје достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.</p> <p>Тако дефинисани станарди и исходи помажу наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја. Обавезне и препоручене садржаје чине најважнији догађаји, појаве и процеси, као и знамените личности које су обележиле најстарији период историје. Програм се може допунити садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка налазишта, музејске збирке).</p> <p>Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>смислено</i>: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из историје и других предмета; - <i>проблемски</i>: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; - <i>дивергентно</i>: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине;

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Начин остваривања програма
		<ul style="list-style-type: none"> - <i>критички</i>: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; - <i>кооперативно</i>: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.
2. Српски народ под страном влашћу од 16. до 18. века (18 часова)		
Турска освајања, држава и друштво од 16. до 18. Века. Положај Срба у Турском царству. Српска православна црква. Срби у ратовима Аустрије и Млетачке републике против Турске. Сеобе Срба. Срби под хабзбуршком и млетачком влашћу. Почеци грађанске класе код Срба.	СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЛИЧНОСТИМА КОЈЕ СУ ОБЕЛЕЖИЛЕ ПЕРИОД НАЦИОНАЛНЕ ИСТОРИЈЕ ОД КРАЈА 15. ВЕКА ДО КРАЈА 18. ВЕКА. УПОЗНАВАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОСТИГНУЋА СРБА У ПЕРИОДУ НОВОГ ВЕКА. СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ПОЛОЖАЈУ СРПСКОГ НАРОДА ПОД ТУРСКОМ ВЛАШЋУ	
3. Доба револуција (Европа и свет од краја 18. века до 70-их година 19. века) (16 часова)		
Аустријска револуција. Политичке револуције. Француска револуција. Наполеоново доба. Револуције 1848/1849. године. Уједињење Италије и Немачке. Грађански рат у САД. Велике силе, Источно питање и балкански народи.	СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЛИЧНОСТИМА КОЈЕ СУ ОБЕЛЕЖИЛЕ СВЕТСКУ ИСТОРИЈУ У 19. ВЕКУ. СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О ЗНАЧАЈУ ГРАЂАНСКИ РЕВОЛУЦИЈА, НАРОЧИТО ФРАНЦУСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ. УПОЗНАВАЊЕ КУЛТУРНИХ И НАУЧНИХ ДОСТИГНУЋА НОВОГ ВЕКА. СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О РАЗВОЈУ ГРАЂАНСКИХ СЛОБОДА И ПРАВА ТОКОМ НОВОГ ВЕКА	
4. Нововековне српске државе Србија и Црна Гора (до међународног признања 1878. године) (20 часова)		
Српска револуција 1804-1835. Први српски устанак. Други српски устанак. Прва владавина Милоша и Михаила Обреновића	СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О НАСТАНКУ И РАЗВОЈУ МОДЕРНЕ СРПСКЕ ДРЖАВЕ ДО 1878. ГОДИНЕ. СТИЦАЊЕ ЗНАЊА О	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
тавобранитељски режим 1842.-1858. Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића. Србија ка путу независности 1868.-1878. на Гора у доба владичанства Кнежевина Црна Гора.	личностима које су обележиле период националне историје у 19. Веку. Упознавање културних достигнућа Срба у периоду новог века.	
5. Српски народ под старном влашћу од краја 18. века до седамдесетих година 19. века (5 часова)		
би под хабзбуршком влашћу Положај Срба у Турској	Стицање знања о положају српског народа под турском и хабзбуршком влашћу	

ГЕОГРАФИЈА

Циљ наставе географије

Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у међупростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Настава географије треба да допринесе:

- Стицању знања о основним природно-географским одликама ваневропских континената
- Стицању знања о основним друштвено-географским одликама ваневропских континената
- Упознавању различите културе континената, њихових регија и држава
- Проширују знања из картографије и оспособе се за самостално коришћење географске карте у свакодневном животу
- Упознавање улоге и значаја међународних организација за решавање економских, социјалних, културних, и хуманитарних проблема у свету;
- Развијању опште културе и образовања.
- Развијање ставова о превентиви, заштити и унапређењу животне средине.

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова	Број часова обраде	ИЗВОРИ ЗНАЊА
1	<u>Увод</u>	1	1	
2	Географска обележја Азије	21	13	
	Географска обележја Африке	14	7	Уџбевик, атлас ,
3	Географска обележја Северне Америке	12	6	Интернет,
4	Географска обележја Средње и Јужне Америке	12	6	Штампани извори,
5	Географска обележја Аустралије и Океаније	6	3	енциклопедије
6	Географска обележја поларних области	4	2	Географска читанка
7	Свет као целина	2	2	
	Регионална Географија ваневропских континената - УКУПНО	72	38	

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА	ОСНОВНИ ОБЛИЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
I Увод -Увод у	-ИКТ унастави			

<p>програмске садржаје, договор о начину рада; потребна литература и прибор</p>	<p>индивидуал ни -рад у пару -фронтални</p>			
<p>II Азија -Азија: основни географски подаци о континенту -Азија: природно- географске одлике -Азија: друштвено- економске одлике, привреда, регионална и политичка подела -Југозападна Азија -Турска -Јужна Азија -Индија -Југоисточна</p>	<p>-ИКТ унастави индивидуал ни -рад у пару -фронтални</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p>	<p>ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва ГЕ 2.4.2. описује природне и</p>	<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме</p>

<p>Азија</p> <p>-Индонезија</p> <p>-Средња Азија</p> <p>-Источна Азија</p> <p>-Кина</p> <p>-Јапан</p>			<p>друштвене одлике континента и наводи његове географске регије</p>	<p>да издвоји географске регије</p>
<p>III Африка</p> <p>-Африка: основни географски подаци о континенту; природно-географске одлике</p> <p>-Африка: друштвеноекономске одлике, привреда, регионална и политичка подела</p> <p>-Северна Африка и Египат, основне географске одлике</p> <p>-Источна Африка</p>	<p>-ИКТ унастави</p> <p>индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p>	<p>ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике</p>	<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским</p>

<p>-Западна Африка</p> <p>-Јужна Африка</p> <p>-Јужноафричка Република</p>			<p>континента и наводи његове географске регије</p>	<p>континентима и уме да издвоји географске регије</p>
<p>IV Северна Америка</p> <p>-Северна Америка: основни географски подаци о континенту</p> <p>-Северна Америка: природно-географске одлике</p> <p>-Северна Америка: друштвеноекономске одлике, привреда, регионална и политичка подела</p> <p>-САД</p> <p>-Канада</p>	<p>-ИКТ унастави</p> <p>индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p>	<p>ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове</p>	<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске</p>

			географске регије	регије
<p>V Средња Америка</p> <p>-Средња Америка: основни географски подаци; природно-географске одлике</p> <p>-Средња Америка: друштвеноекономске одлике, привреда, регионална и политичка подела</p> <p>-Мексико</p> <p>VI Јужна Америка</p> <p>-Јужна Америка: основни географски подаци о континенту</p> <p>-Јужна Америка: природно-географске одлике</p> <p>-Јужна Америка: друштвеноекономске одлике, привреда, регионална и политичка подела</p> <p>-Бразил</p> <p>-Аргентина</p> <p>VII Аустралија и</p>	<p>-ИКТ унастави</p> <p>индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p> <p>-ИКТ унастави</p>	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.4.2. именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике</p>	<p>ГЕ 2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.3.1. разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p> <p>ГЕ 2.4.2. описује природне и друштвене одлике континента и наводи његове географске регије</p>	<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије</p>

<p>Океанија</p> <p>-Аустралија и Океанија: основни географски подаци о континенту</p> <p>-Природно- географске одлике аустралијског континента</p> <p>-Друштвеноекономске одлике, привреда, регионална и политичка подела Аустралије и Океаније</p> <p>-Нови Зеланд: природно-географске и друштвеноекономске карактеристике</p> <p>VIII Поларне области</p> <p>-Арктик: основни географски подаци, природна и економска обележја</p> <p>-Антарктик: основни географски подаци, природна и економска обележја</p>	<p>индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-фронтални</p>			
---	--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> -ИКТ унастави индивидуални -рад у пару -фронтални 			
<p>IX Свет као целина</p> <p>-Савремени политичко-географски процеси у свету: неоколонијализам, интеграције и глобализам; формирање политичке карте света</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ИКТ унастави индивидуални -рад у пару -фронтални 		<p>ГЕ 2.1.4. приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>ГЕ 2.3.2. именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p>	<p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије</p>

Начин остваривања програма

Програмски садржаји географије резултат су захтева времена, најновијих достигнућа у науци и примерени су развојним способностима ученика

Наставне теме су логички распоређене, а обрађују садржаје из регионалне географије и пружају ученицима основна знања за брже и лакше разумевање градива.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети око 60% часова за обраду новог градива и око 40% за друге типове часова, укључујући и излазак у природу. Излазак у природу подразумева посматрања и праћења природних појава и процеса .

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатка наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада је препуштен наставнику. Наставници треба да препознају различите нивое знања ученика; да настоје да побољшају квалитет и проверавају резултате учења.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од стране Министарства просвете и спорта и да се усавшава пратећи акредитоване семинаре и најновију стручну литературу

ФИЗИКА

Циљ наставе физике је да ученици упознају природне појаве и основне природне законе ,да стекну основну научну писменост,да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање,оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци наставе физике су:

- развијање функционалне писмености
- упознавање основних начина мишљења и рсуђивања у физици
- разумевање појава,процеса и односа у природи на основу физичких закона
- активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање
- развијање логичког и апстрактног мишљења
- схватање смисла и метода остваривања експеримента и значаја мерења
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних сарджаја
- развијање способности за промени знања из физике
- употреба физичких појава у екологији ,заштити и унапређењу животне средине

-развијање радних навика и склоности ка изучавању наука о природи

Циљеви и задаци наставе

Ученик треба да:

-разликује скаларне физичке величине од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером(време, маса, температура, брзина, убрзање, сила...)

-користи на нивоу примене основне законе механике- Њутнове законе

-уме да слаже и разлаже силу

-упозна силу трења

-разуме да је рад једнак промени енергије

-на нивоу примене користи законе одржања(маса и енергије)

-разликује различите врсте кретања(равномерно,равномерно убрзано и равномерно успорено) и зна њихове карактеристике

-прави разлику између температуре и топлоте

-уме да рукује мерним инструментима

-користи јединице Међународног система SI за одговарајуће физичке величине

	Садржај програма	Обрада	Утврђивање	Лабораторијске вежбе	Укупно
--	-------------------------	---------------	-------------------	-----------------------------	---------------

I	Сила и кретање	9	14	2	25
II	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	4	6	2	12
III	Равнотежа тела	5	5	1	11
IV	Механички рад и енергија. Снага	6	7	2	15
V	Топлотне појаве	3	5	1	9
Укупно		30	33	9	72

Редни број теме	Садржај програма	Број часова	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1.	Сила и кретање	25	посматрају, самостално закључују, наводе примере, анализирају решавају рачунске и графичке задатаке питају, записују, закључују, анализирају демонстрационе	Излаже нов садржај. Упућује на коришћење додатне литературе и збирки задатака. Изводи огледе и наводи практичну примену. Поставља питања и рачунске задатке. Усмерава, сугерише и наводи ученике на решење задатака, наводи их да повезују и примењују стечена знања из	-фронтални -индивидуални -групни облик рада -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба: -да разликује изразе физичких закона од дефиниције физичких величина; -да користи на нивоу примене брзину и убрзање, -да разуме релативност кретања, -да уме да мери и израчунава брзину и убрзање праволинијског равномерног,

			огледе и рачунске задатаке и математички израчунавају непознату величину.	физике и других предмета.	-практични рад -решавање рачунских задатака	односно неравномерног кретања . -користи на нивоу примене II и III Њутнов закон механике на једноставним примерима, -да уме да изврши динамичко мерење силе, -да разликује скаларне од векторских физичких величина(време, маса, температура, брзина, убрзање и сила).
2.	Кретање тела под дејством силе теже. Сила трења	12	спонтано прате, сопствено расуђују, постављају питања и да кроз примере уочавају разлику и сличности између силе трења и силе отпора средине.Примењују стечена знања на решавање проблема.	Показује на примерима силу трења и указује на њеном значају у обављању свакодневних активности.Инсистира на прецизности,јасноћи излагања и писања формула које исказују физичке законе и законитости.	-фронтални -индивидуални -групни облик рада -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака	Ученик треба: да разуме безтежинско стање тела, - да упозна силу трења и силу отпора средине, -да се упозна са слободним падом, хитцом навише и хитцом наниже(кретањима тела у гравитационом пољу).
3.	Равнотежа тела	11	посматрају, питају, мере, рачунају, закључују, повезују и врше анализу задатака.	Демонстрира.Излаже нов садржај.Наводи на повезивање теорије и праксе.Буди радозналост код ученика.Ради рачунске задатке.	-фронтални -индивидуални -групни облик рада -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода	Ученик треба: да уме да слаже и разлаже векторске физичке величине(силу), -да разуме статички случај равнотеже тела када је резултанта сила, које делују на тело, једнака нули, да користи равнотежу момента силе, да може да примени Архимедов закон и да може да објасни силу потеска у течностима и гасовима.

					<p>-практични рад</p> <p>-решавање рачунских задатака</p>	
4.	Механички рад и енергија. Снага	15	посматрају, питају, уочавају, наводе примере, закључују и решавају рачунске задатке.	Показује практичну примену на примерима .наводи наразмишљање.Поставља рачунске задатке.Поставља питања.Буди у ученицима жељу за истрживање и стицање нових знања применом већ стечених.	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-групни облик рада</p> <p>-дијалогска метода</p> <p>-илустративно-демонстративна метода</p> <p>-практични рад</p> <p>-решавање рачунских задатака</p>	<p>Ученик треба: да разуме да је рад силе једнак промени енергије,</p> <p>-да на практичном примеру уме да израчуна снагу разних машина и уређаја,</p> <p>-да зна да се укупна енергија у механици састоји од збира кинетичке и потенцијалне енергије,</p> <p>-да може на нивоу примене да се користи законом одржања енергије,-да користи јединице енергије и снаге у SI.</p>
5.	Топлотне појаве	9	посматрају, питају, повезују,закључују, записују, дискутују и решавају рачунске задатке.	Демонстрира на примерима.Наводи математичке законитости у физичким појавама.Наводи ученике да закључују.Буди радозналост и интересовање.поставља рачунске проблемеи помаже приликом решавања истих.	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-групни облик рада</p> <p>-дијалогска метода</p> <p>-илустративно-демонстративна метода</p> <p>-практични рад</p> <p>-решавање рачунских задатака</p>	<p>Ученик треба: да зна да се укупна енергија тела(система тела) састоји од кинетичке, потенцијалне и унутрашње енергије,</p> <p>-да зна да топлота и рад представљају два начина промене унутрашње енергије тела,</p> <p>-да зна да постоји веза између унутрашње енергије и кретања молекула тела,-да може да одреди количину топлоте,</p> <p>-да користи јединице количине топлоте и температуре у SI.</p>

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
СИЛА И КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>1.2.1.Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање.</p> <p>1.2.2.Ученик уме да препозна равномерно кретање на примерима.</p> <p>1.2.3.Ученик уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине (користи образац $v=s/t$).</p> <p>1.4.4. Ученик уме да препозна јединице за брзину.</p>	<p>2.2.1.Ученик уме да препозна убрзано кретање, препознаје да тело које се креће убрзано (успорено) у истим временским интервалима прелази различите путеве; препознаје убрзано и успрено кретање кроз промену брзине.</p> <p>2.2.2.Ученик зна шта је механичко кретање и величине које га описују, зна да је убрзаање промена брзине у јединици времена и разликује брзину од убрзања.</p>	<p>3.2.1.Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање, зна да користи везу између брзине и убрзања као и пређеног пута, брзине и убрзања код равн.убрзаног кретања.</p>
КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ, СИЛА ТРЕЊА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење 	<p>1.1.1.Ученик уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирију или се крећу равномерно, зна да је гравитациона сила узрок падања тела а сила трења узрок заустављања.</p> <p>1.2.1.Ученик уме да препозна врсту кретања према облику</p>	<p>2.1.2.Ученик зна основне особине гравитационе силе,зна да је увек привлачна и да зависи од масе тела и зна да је то сила теже.</p>	<p>3.2.1.Ученик уме да примени однос физичких величина које описују слободни пад и вертикални хитац.(уме да израчуна пређени пут и брзину код наведеног кретања.)</p>

	- Подстицање саморегулисаног учења	путање.		
РАВНОТЕЖА	- Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења	1.2.1. Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање.	2.1.1. Ученик уме да препозна силу потиска у случају пливања тела, препознаје правац и смер деловања силе као и равнотежу тела. 2.1.2. Ученик зна основне особине силе потиска, зна да се јавља кад се чврсто тело урони у течност и зна одреди правац и смер силе потиска. 2.1.3. Ученик уме да препозна када је полуга у стању равнотеже, уме да примени услов равнотеже.(пример:Ако се клацкају отац и син ученик зна да међу понуђеним одговорима препозна растојање од тачке ослонца ако је дат однос њихових маса). 2.1.4. Ученик разуме како односи сила утичу на врсту кретања, да у случају деловања колинеарних сила њихова резултанта одређује врсту кретања.(убрзано кретање, успорено кретање, стање мировања или равномерног праволинијског кретања.) 2.1.5. Ученик разуме и примењује појам густине и на основу података густине средине и тела закључује	3.1.1. Ученик разуме и примењује услове равнотеже полуге, зна да је услов за равнотежу полуге једнакост момената силе у односу на тачку ослонца, зна која сила даје највећи односно најмањи момент силе у односу на тачку ослонца, зна да израчуна интензитет момената сила које се јављају код полуге. (Пример: Клацкалица и кантар) 3.1.2. Ученик зна какав је однос сила које делује на тело које мирује или се равн.креће, односно зна кад је тело у стању статичке и динамичке равнотеже.

			да ли тело плива, лебди или тоне.	
МЕХАНИЧКИ РАД, СНАГА И ЕНЕРГИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>2.4.1. Уме да користи важније изведене јединице S_i система и зна њихове ознаке (Пример: За силу, рад енергију и снагу).</p> <p>2.4.3. Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу (користи префиксе мили кило и мега и уме да претвара јединице).</p> <p>2.5.1. Ученик зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине односно од висине на којој се тело налази.</p> <p>2.5.3. Ученик уме да препозна појмове рада и снаге (зна да је механички рад једнак производу силе и пута и препознаје да је снага једнака извршеном рад у јединици времена).</p>	<p>3.5.1. Ученик разуме да се укупна механичка енергија тела при слободном паду одржава (разуме да при слободном паду, хицу навише и наниже кинет. енергија прелази у потенцијалну и обрнуто тако да њихов збир остаје сталан).</p>	<p>2.4.1. Уме да користи важније изведене јединице S_i система и зна њихове ознаке (Пример: За силу, рад енергију и снагу).</p> <p>2.4.3. Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу (користи префиксе мили кило и мега и уме да претвара јединице).</p> <p>2.5.1. Ученик зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине односно од висине на којој се тело налази.</p> <p>2.5.3. Ученик уме да препозна појмове рада и снаге (зна да је механички рад једнак производу силе и пута и препознаје да је снага једнака извршеном рад у јединици времена).</p>
ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака 	<p>1.5.1. Ученик зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре, ако му је позната температура тела и температуре топљења и кључања, зна да одреди у ком се агрегатном стању налази тело, зна температуру</p>	<p>2.5.4. Ученик зна да унутрашња енергија зависи од температуре тела то јест да порастом унутрашње енергије расте и температура.</p> <p>2.5.5. Ученик зна да запремина тела зависи од температуре, зна да се чврста тела при загревању шире</p>	<p>3.5.2. Ученик уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описује промене агрегатних стања, зна основне особине агрегатних стања (чврсто, течно и гасовито), зна шта су топљење, очвршћавање, испаравање и кондензација.</p>

	- Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења	мржњења и кључања воде под нормалним условима. 1.5.2. Ученик уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела ,препознаје да трење може да доведе до промене температуре.	а при хлађењу скупљају.	
--	--	--	-------------------------	--

Начин остваривања програма (методе и технике)

Из физике су одабрани само они наставни садржаји које на одређеном нивоу могу да усвоје сви ученици ОШ. Од свих метода логичког закључивања које се користе у физици,оченицима О.Ш. најприступачније је индуктивни метод при проналажењу и формулисању основних закона физике.Увођење једноставних експеримената за деминсртирање физичких појава има за циљ враћање огледа у наствуфизике,развијање радозналости и интереса за физику и истраживачки приступ природним наукама.Једноставне експерименте могу да изводе сами ученици на часу или код куће користећи материјал или предмете из свакодневног живота. Свака тематска целина обрађује се оним радоследом који је назначен у програму.Унутар сваке теметске целине ,после поступног и аналитичког излагања,кроз систематизацију и обнављање,врши се синтеза битних чињеница и закључака,и кроз њихово обнављање омогућава се ученицима разумевање и трајно усвајање.При обради садржаја сваке теме,на сваком часу део времена се користи за обнављање.

Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса.

При решавању рачунских задатака прво сагледати физичке сарджаје па затим прећи на математичко формулисање и израчунавање.Решавање задатака одвија се кроз три етапе:физичка анализа задатака,матеметичко израчунавање и дискусија резултата. Час експерименталних вежби састији се из уводног дела,мерња и записивања резултата мерења.

Битан облик рада су домаћи задаци,који се планирају за час. Наставник континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидну контролу његових усвојених знања,стечених на основу свих облика наставе:демонсртационихогледа,предавања,решавања квантитативних и квалитативних задатака и лабораторијских вежби.

Време евалуације

Континуирано током целе године

-посматрање ангажованости ученика

-усмено и писмено испитивање(разговор, дискусија, тестови знања, контролне вежбе)

-ученички радови и продукти ученичких активности(постери, панои, презентације, домаћи задаци)

АКТИВНОСТИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ		ЕВАЛУАЦИЈА	КОРЕЛАЦИЈА
Наставника	Ученика		
Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их, усмерава и објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика.	Математика, биологија, хемија, географија, техничко.

Начин и поступак остваривања прописаних наставних планова и програма

Настава физике остварује се кроз следеће основне облике:

1.Излагање садржаја тема уз одговарајуће демонстрационе огледе

2.Решавање квалитативних и квантитативних задатака

3.Лабораторијске вежбе

4.Коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја тема(домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике и сл.)

5.Систематско праћење рада сваког појединачног ученика

6. Веома је важно да се при извођењу прва три облика наставе наглашава њихова обједињеност јединственом циљу: Откривање и формирање закона и њихова примена. У противном ученик ће стећи утисак да постоје три различите физике: Једна да слуша на предавањима, а друга да ради кроз рачунске задатке, а трећа да се користи у лабораторији.

Врсте активности у образовно-васпитном раду

- ученици прате ток посматране појаве при извођењу демонстрационог огледа, затим својим речима на основу сопственог расуђивања, описују појаву коју посматрају
- рад у малим групама при извођењу експерименталних вежби
- мерење различитих физичких величина при извођењу лабораторијских вежби
- процена грешке само за директно мерење величине(дужина, време...)
- приказује графички и табеларно добијене податке
- израда домаћих задатака
- израда паноа за учионицу или хол школе

Корелација

Настава је усмерена на развијање међупредметних компетенција, што се остварује приликом остваривања наставног програма и кроз сарадњу са следећим: математиком, техником и технологијом, односно ТИО, са инфроматиком и рачунарством, географијом.

МАТЕМАТИКА

Циљ предмета: Циљ наставе математике у основној школи јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и математичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и законитости у природи и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, да представља основу за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци

Задаци наставе математике јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе математике сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе математике буду у пуној мери реализовани
- стицање знања неопходних за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу
- стицање основне математичке културе потребне за сагледавање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад
- развијање ученикових способности посматрања, опажања и логичког, критичког, аналитичког и апстрактног мишљења
- развијање културних, радних, етичких и естетских навика ученика, као и побуђивање математичке радозналости
- стицање способности изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику
- усвајање основних чињеница о скуповима, релацијама и пресликавањима
- савлађивање основних операција с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и усвајање основних својстава тих операција
- упознавање најважнијих геометријских објеката: линија, фигура и тела, и разумевање њихових узајамних односа
- оспособљавање ученика за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама
- припрема ученика за разумевање одговарајућих садржаја природних и техничких наука
- изграђивање позитивних особина ученикове личности, као што су: систематичност, упорност, тачност, уредност, објективност, самоконтрола и смисао за самостални рад
- стицање навика и умешности у коришћењу разноврсних извора знања.

Оперативни задаци:

Ученике треба оспособити да:

- схвате појам квадрата рационалног броја и квадратног корена
- умеју да одреде приближну вредност броја \sqrt{a} ($a \in \mathbb{Q}$, $a > 0$)
- схватају реалне бројеве као дужинске мере, односно као тачке на бројевној правој одређене дужима које представљају такву меру
- упознају појам степена и операције са степенима (изложилац степена природан број)
- умеју да изводе основне рачунске операције с полиномима, као и друге идентичне трансформације ових израза (назначене у програму)
- упознају правоугли координатни систем и његову примену
- добро упознају директну и обрнуту пропорционалност и практичне примене
- знају Питагорину теорему и умеју да је примене код свих изучаваних геометријских фигура у којима се може уочити правоугли троугао
- познају најважнија својства многоугла и круга; умеју да конструишу поједине правилне многоуглове (са 3, 4, 6, 8 и 12 страница) и да цртају друге правилне многоуглове рачунајући централни угао и преносећи га угломером
- знају најважније обрасце у вези с многоуглом и кругом и да умеју да их примене у одговарајућим задацима
- схвате појам размере дужи и својства пропорције
- умеју да преведу на математички језик и реше једноставније текстуалне задатке
- користе елементе дедуктивног закључивања (и изводе једноставније доказе у оквиру изучаваних садржаја).
-

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Укупно часова по теми	Број часова за:	
			обраду	остале типове часова
1.	Реални бројеви	15	7	8
2.	Питагорина теорема	16	6	10
3.	Цели и алгебарски изрази	44	18	26
4.	Многоугао	13	6	7
5.	Зависне величине и њихово графичко представљање	19	7	12
6.	Круг	15	6	9
7.	Сличност	11	5	9
8.	Писмени задаци са исправкама	8		8
Укупно		144	55	89

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
1. РЕАЛНИ БРОЈЕВИ								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>-Квадрат рационалног броја.</p> <p>-Решавање једначине $x^2=a, a>0$;</p> <p>-Ирационални бројеви. Реални бројеви и бројевна права.</p> <p>-Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2}= a$.</p> <p>-Децимални запис реалног броја; Приближна вредност реалног броја. Основна својства операција с реалним бројевима.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима</p> <p>-оперише са степенима и зна шта је квадратни корен</p> <p>-схвати појам квадрата и квадратног корена рационалног броја</p> <p>-уме да одреди приближну вредност броја \sqrt{a}</p> <p>-упозна скуп реалних бројева као унију скупа рационалних и скупа ирационалних бројева</p> <p>-користи особине степена и квадратног корена.</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p>	<p>Слуша</p> <p>Анализира</p> <p>Уочава</p> <p>Закључује</p> <p>Проверава</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка</p>	<p>Математика</p> <p>5 разред</p> <p>Математика</p> <p>6 разред:</p> <p>Обновити својства операција у скупу Q.</p> <p>Физика</p>		IX
2. ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>-Питагорина теорема.</p> <p>-Важније примене Питагорине теореме.</p> <p>-Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$ итд.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уме да израчуна непознату страну правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему)</p> <p>-решава задатке користећи Питагорину теорему</p> <p>-постигне увежбаност у примени Питагорине теореме на разне фигуре у којима се појављује правоугли троугао</p> <p>-стекне оспособљеност за конструктивно одређивање тачака бројевне праве које одговарају бројевима $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$, ...</p> <p>-користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка.</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p> <p>Демонстративна</p> <p>Проблемска настава</p> <p>Активна настава</p>	<p>Слуша</p> <p>Уочава</p> <p>Именује</p> <p>Разликује</p> <p>Упоредује</p> <p>Открива релације</p> <p>изражава их</p>	<p>Модел</p> <p>Слика</p> <p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Математика 5 разред</p> <p>Математика 6 разред</p> <p>Историја:</p> <p>Причом о Питагорејцима, њиховим начином живота повезати градиво са познатим чињеницама из историје.</p> <p>Осврт на културу Старе Грчке</p> <p>Физика</p> <p>Техничко и информатичко образовање:</p> <p>Прављење троугла од дашчица одговарајућих дужина,</p> <p>прављење</p>		IX, X

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
						макета		
3. ЦЕЛИ И РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>-Степен чији је изложилац природан број. Операције са степенима. Степен производа, количника и степена.</p> <p>-Алгебарски изрази.</p> <p>-Полиноми и операције с полиномима (мономи, збир, разлика, производ полинома, сређени облик полинома).</p> <p>-Квадрат бинома и разлика квадрата и примене. Растављање полинома на чиниоце.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима, сабира, одузима и множи мономе</p> <p>-сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином</p> <p>-упознаје појам алгебарског израза, посебно рационалног, уз израчунавање бројевне вредности једноставнијих израза</p> <p>-зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик.</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p><i>Хеуристичка настава</i></p> <p><i>(извођење правила за рачунање са степенима истих основа)</i></p>	<p>Дијалогска</p> <p>Монолошка</p>	<p>Слуша</p> <p>Анализира</p> <p>Уочава</p> <p>Именује</p> <p>Разликује</p> <p>Упоредује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p>	<p>Математика 6 разред</p> <p>Физика: Утицај израза са променљивим тзв. „словним изразима“, са изразима којим се изражавају општи закони физике, примена степена</p> <p>Хемија: Примена степена</p>		<p>X, XI, XII, I, II, III</p>
4. МНОГОУГАО								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>-Многоугао-појам и врсте. Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције).</p> <p>Обим и површина многоугла.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -познаје најважнија својства многоугла -уме да врши приближну конструкцију ма којег правилног многоугла и геометријску конструкцију појединих правилних многоуглова - зна најважније обрасце у вези са многоуглом и да их може применити у одговарајућим задацима - решава задатке у којима елементи нису непосредно дати 	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Анализира</p> <p>Уочава</p> <p>Именује</p> <p>Разликује</p> <p>Упоредује</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Креда</p> <p>Табла</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Математика 5 разред</p> <p>Математика 6 разред: Збир углова троугла</p> <p>Ликовна култура: Коришћење геометријских фигура у сликарству, прављење мозаика од правилних полигона</p>		<p>XI, XII</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
5. ЗАВИСНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ЊИХОВО ГРАФИЧКО ПРЕДСТАВЉАЊЕ								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>-Правоугли координатни систем у равни.</p> <p>-Пропорција.</p> <p>-Примери практичне примене директне и обрнуте пропорционалности (пропорционална подела суме, проценти и др.).</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-изражава положај објеката сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно</p> <p>-влада описом координатног система (одређује координате тачака, осно или централно симетричних итд)</p> <p>-да добро упозна директну и обрнуту пропорционалност и практичну примену</p> <p>-одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Анализира</p> <p>Уочава</p> <p>Закључује</p> <p>Разликује</p> <p>Открива релацију</p>	<p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Креда</p> <p>Табла</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Математика 6 разред</p> <p>Математика 7 разред</p> <p>Физика:</p> <p>Читање графика брзине и графика пређеног пута у зависности од времена.</p> <p>Хемија:</p> <p>Коришћење пропорције и процената у хемијским израчунавањима.</p> <p>Географија:</p> <p>Израчунавање најкраћег пута на карти између два места, размера, удаљеност градова од</p>		III, IV

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
						Гринича и од екватора.		
6. КРУГ								
-Централни и периферијски угао у кругу. -Обим круга, број π . -Дужина кружног лука. -Површина круга, кружног исечка и кружног прстена.	Ученик треба да: - влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полупречника) - користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена -зна најважније обрасце у вези	Фронтални Индивидуални Групни рад	Дијалoшка Монолошка Илустративна	Слуша Анализира Уочава Именује Разликује Упоредује	Уџбеник Збирка задатака Креда Табла Прибор за конструкцију	Математика 5 разред: Кружница, круг		IV, V

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	са кругом и да их може применити у одговарајућим задацима - одреди централни и периферијски угао, рачуна површину исечка и дужину лука							
7.СЛИЧНОСТ								
-Пропорционалне величине. - <i>Троуглови са једнаким угловима – слични</i> троуглови - и <i>пропорционалност њихових страница.</i> -Примене сличности.	Ученик треба да: -схвати појам сличности троуглова и уме да је примени у једноставнијим случајевима -користи елементе дедуктивног закључивања (изводи једноставне доказе) -примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката	Фронтални Индивидуални	Дијалoшка Монолошка Илустративна	Слуша Анализира Уочава Именује Разликује Упоредује	Уџбеник Збирка задатака Креда Табла Прибор за конструкцију	Математика 6 разред: Подударност троуглова		V, VI

Начин остваривања програма:

Реални бројеви

- Увести појам квадрата рационалног броја и илустровати га површином квадрата. Тема *Реални бројеви* наставља се представљањем мерних бројева дужи на бројевној правој. Цртање дужи чији је мерни број дати рационалан број. Пример дужи чији мерни број није рационалан; нпр. отвара се питање колики је мерни број странице квадрата чија је површина 2 и доказује (Аристотелов доказ) да тај број није рационалан. За такве бројеве кажемо да су ирационални, а онда за рационалне и ирационалне користимо заједнички назив реални бројеви. Као резултат претходног, ученици долазе до сазнања о узајамно једнозначној вези између тачака на правој с једне, и реалних бројева с друге стране. Саопштити ученицима да рационални бројеви имају коначан или периодичан децималан запис, и на основу тога видети да ирационални бројеви морају имати бесконачан и непериодичан децимални запис. На конкретном примеру показати како се долази до приближних рационалних вредности за нпр. $\sqrt{2}$, уобичајеним поступком: одговарајући одсечак бројевне праве с целобројним крајевима поделити на десет једнаких делова (дати геометријску конструкцију дељења дужи на једнаке делове) и тај поступак узастопно понављати. Тачка која представља тај ирационални број увек остаје унутар једног од добијених интервала. Крајеви интервала су означени децималним разломцима за које се каже да су приближне вредности тог ирационалног броја. За грешку која се тако чини треба говорити да је мања од једног целог, једног десетог, једног стотог итд. и никакву другу причу о грешкама при заокругљивању не треба укључивати. Кад се горњи поступак дељења интервала замисли да се неограничено наставља, настају децимални разломци са неограниченим бројем децимала који ће представљати изабрани ирационални број.

Питагорина теорема

- Ова теорема изражава једну значајну везу страница правоуглог троугла и има широке примене у рачунским и конструктивним задацима, па јој треба посветити одговарајућу пажњу (познавање формулације, једноставнијег доказа и разумевање суштине Питагорине теореме). Треба постићи увежбаност у њеној примени код разних фигура у којима се појављује правоугли троугао. Такође треба ученике увежбати да неке троуглове с целобројним страницама (на пример 3,4,5 и 5,12,13) препознају као правоугле. Корисно је навести и неке примере практичне примене (рецимо да провере да ли су два суседна зида просторије ортогонална или да помоћу конопца са чворовима на 3. 7. и 12. метру исцртају на тлу прав угао). Ученици такође треба да науче да конструишу тачке бројевне праве које одговарају бројевима $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$...

Цели и рационални алгебарски изрази

- Основни циљ ове теме јесте да се код ученика изгради навика (на основу познавања својстава степена) да успешно врше идентичне трансформације полиномијалних израза (полинома). Реализација ове теме започиње се даљом изградњом појма степена: упознавање степена чији је изложилац конкретан природан број и операција са таквим степенима, с примерима примене у физици и другим областима. После тога се може прећи на упознавање појма алгебарског израза, уз израчунавање вредности једноставнијих израза. Међу алгебарским изразима посебно се обрађују полиноми (при чему се моном третира као посебан случај полинома). Рачунске операције с полиномима (у сређеном облику), односно идентичне трансформације збира и производа полинома врше се на основу познатих закона рачунских операција с бројевима (а то је случај и с било којим изразима). Од осталих идентичних трансформација полинома обрадити само растављање на чиниоце полинома типа $ax + bx$, $a^2 - b^2$, $a^2 + 2ab + b^2$; при томе је битно да се на конкретним примерима види сврха тих трансформација. Растављање на чиниоце може се искористити и за решавање једначина облика $ax^2 + bx = 0$ и $x^2 - c^2 = 0$.

Многоугао

- Полазећи од раније стечених знања о појединим геометријским фигурама (област, изломљена линија, конвексна област, троугао, четвороугао), многоугао треба дефинисати као део равни ограничен многоугаоном линијом. Треба обрадити зависност збира углова и броја дијагонала ма ког многоугла од броја његових страница, па зависност међу елементима правилног многоугла, као и његову симетрију. Осим конструкција неких правилних многоуглова (са 3, 4, 6, 8, 12 страница), могу се цртати и други правилни многоуглови (са 7, 9, 10, ... страница) уз коришћење угломера. При томе треба јасно разликовати конструкцију од приближног цртања.

Зависне величине и њихово графичко представљање

- Координатни систем, координате тачке и растојање две тачке изражено преко њихових координата. Примери зависних величина (време и температура, време пуњења базена водом и дубина воде, итд.) и њихово графичко представљање. Читање својстава с графика. За две променљиве величине x и y дефинисати директну (и обрнуту) пропорционалност везом $y = kx$ ($x \cdot y = k$, $x \neq 0$ и $y \neq 0$). Пропорција – својство и решавање по једном непознатом члану. Представљање директне пропорционалности и график зависности величина x и y везаних условом $y = kx$. Не уводи се општи појам функције, али може се говорити о линеарној функцији (y поменутом посебном случају). Директну пропорционалност везивати за размере на географским картама и рачунање стварног растојања.

Круг

- Осим увођења појмова централног и периферијског угла круга и уочавања и доказивања њиховог односа, централна тема треба да буде одређивање обима и површине круга. То треба започети кроз практичне аспекте проблема (пут који пређе точак, ...). Добро је да се експерименталним путем осети, односно констатује, сталност односа обима и пречника круга, уз увођење броја и информативно упознавање ученика с његовом (ирационалном) природом. По обради обима и површине круга извести обрасце за дужину кружног лука, површину кружног исечка и површину кружног прстена. У практичним израчунавањима за π не треба увек узимати приближну вредност 3,14, него повремено радити и с другим приближним вредностима (3,142; 3,1427; 22/7 или мање тачним 3,1). Унети информацију о броју познатих децимала за број π и навести његову приближну вредност са, рецимо, 10 децимала.

Сличност

- Два низа реалних бројева a, b, c и a', b', c' ... су пропорционални ако је $a/a' = b/b' = c/c' = \dots$. Троуглови са једнаким угловима се дефинишу као слични. Код сличних троуглова аналогне странице су пропорционалне (без доказа). Примене: сторија о Талесу и фараону, одређивање висине дрвета мерењем углова и дужине његове сенке, мерење растојања до неприступачних места, итд. Ставови сличности и њихова примена остају за осми разред.

Активности у наставном процесу:

Наставни програм усмерава наставника да наставни процес конципира у складу са дефинисаним стандардима, односно да планира како да оствари стандарде, које методе и технике да примени, као и које активности ће за то одабрати. Дефинисани стандарди показују наставнику и која су то специфична знања и вештине која су ученику потребна за даље учење и свакодневни живот. Приликом планирања часа, стандарде предвиђене програмом треба разложити на мање који одговарају активностима планираним за конкретан час. Треба имати у виду да се стандарди у програму разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за друге потребно више времена, више различитих активности и рад на различитим садржајима.

При обради нових садржаја треба се ослањати на постојеће искуство и знање ученика и настојати да ученици самостално изводе закључке и уочавају одређена правила. Основна улога наставника је да буде организатор наставног процеса, да подстиче, организује и усмерава активност ученика. Ученици треба да истражују и кроз проблемску наставу дођу до решења. Ученике треба упућивати да користе уџбеник и друге изворе знања, како би усвојена знања била трајнија и свеобухватнија, а ученици оспособљени за примену у решавању разноврсних задатака.

На часовима треба комбиновати различите методе и облике рада, што доприноси већој рационализацији наставног процеса, подстиче интелектуалну активност ученика и наставу чини ефикаснијом и интересантнијом. Избор метода и облика рада зависи од наставних садржаја које треба реализовати на часу и предвиђених исхода, али и од специфичности одређеног одељења и индивидуалних карактеристика ученика.

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе треба да буде и праћење и процењивање степена остварености стандарда, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес треба започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености стандарда. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању стандарда предмета.

БИОЛОГИЈА

Циљ предмета: Циљ наставе биологије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да усвајањем образовно-васпитних садржаја стекну основна знања о грађи и функционисању човечијег организма, развијају здравствену културу, хигијенске навике и схвате значај репродуктивног здравља.

Изучавањем биологије код ученика треба развијати одговарајуће квалитете живота, навике, запажања, способности критичког мишљења, објективно и логичко расуђивање као и хумане односе међу половима.

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА

БИ.1.3.8. БИ.1.3.9. БИ. 2.3.5. БИ.3.3.6. БИ.1.2.2. БИ.1.2.3. БИ.1.2.4. БИ.1.2.6. БИ.1.2.7. БИ.1.3.4. БИ.1.3.7.
БИ.1.5.1. БИ.1.5.5. БИ.1.5.7. БИ.1.5.8. БИ.2.2.1. БИ.2.2.2. БИ.2.2.4. БИ.2.2.6. БИ.2.2.7. БИ.2.2.8. БИ.2.2.9.
БИ.2.5.1. БИ.3.2.1. БИ.3.2.2. БИ.3.2.3. БИ.3.2.4. БИ.3.2.6. БИ.3.2.7. БИ.3.2.8. БИ.3.3.1. БИ.3.3.4. БИ.3.5.1.
БИ.3.5.2. БИ.3.5.5. БИ.3.5.6. БИ.3.5.8. БИ.1.5.10. БИ.1.5.12. БИ.2.5.1. БИ.2.5.5. БИ.3.5.7.

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
1. ПОРЕКЛО И РАЗВОЈ ЉУДСКЕ ВРСТЕ (4 часа)								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<ul style="list-style-type: none"> - Наука о човеку – антропологија. - Порекло и историјски развој човека. - Преци данашњег човека. <p>Људи данас.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици треба да: - науче основне податке о постепеном развоју људске врсте, етапе у развоју савременог човека и еволутивни положај човека данас 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуални</p> <p>Рад у пару</p> <p>Групни рад</p>	<p>Активна настава</p> <p>Метода читања</p> <p>Метода писања</p> <p>Разговор</p> <p>Монолошка</p> <p>Дијалозна</p> <p>Истраживање</p> <p>Кооперативни рад</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео бим</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p>		IX
2. ГРАЂА ЧОВЕЧИЈЕГ ТЕЛА (60 часова)								
<p>Нивои организације биолошких система</p> <p>Ћелија</p> <p>Кожни систем човека</p> <p>Скелетни систем човека</p> <p>Мишићни систем човека</p> <p>Нервни систем човека</p> <p>Систем жлезда са унутрашњим лучењем човека</p>	<ul style="list-style-type: none"> - детаљно познају грађу ћелија и ткива и повезаност органа и органских система у организам као целину; - схвате основну грађу и улогу коже; - детаљно познају грађу ћелија и ткива и повезаност органа и органских система у организам као целину; - схвате основну грађу и улогу коже; - упознају грађу и улогу различитих типова костију и мишића и принципе функционисања зглобова; - Ученици треба да: 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуални</p> <p>Рад у пару</p> <p>Групни рад</p>	<p>Активна настава</p> <p>Метода читања</p> <p>Метода писања</p> <p>Разговор</p> <p>Монолошка</p> <p>Дијалозна</p> <p>Истраживање</p> <p>Кооперативни рад</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео бим</p> <p>микроскоп</p>	<p>ликовна култура</p> <p>хемија</p> <p>физика</p>		IX-V

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>Систем чулних органа човека</p> <p>Систем органа за варење човека</p> <p>Систем органа за дисање човека</p> <p>Систем органа за циркулацију човека</p> <p>Систем органа за излучивање човека</p> <p>Систем органа за размножавање човека</p>	<ul style="list-style-type: none"> - упознају грађу и улогу нервног система и чула, њихово функционисање и значај; - упознају грађу, улогу и принципе функционисања жлезда са унутрашњим лучењем и њихову повезаност са нервним системом; - упознају грађу система за варење, типове и фазе варења; - упознају грађу и функционисање система органа за циркулацију телесних течности и њихову улогу у организму; <p>науче грађу и функционисање система органа за размену гасова</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају улогу система органа за циркулацију у размени гасова; <p>упознају грађу и улогу система органа за излучивање и њихов значај за промет материја</p> <ul style="list-style-type: none"> - науче грађу и функционисање система органа за размножавање, фазе у полном сазревању човека и биолошку регулацију процеса везаних за пол; 							

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задачи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације	
3. РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЉЕ (8 часова)									
<ul style="list-style-type: none"> - Дефиниција здравља. - Пубертет и адолесценција - Контрацепција. - Ризично понашање и сексуално преносиве болести 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици треба да: - стекну неопходне хигијенске навике за очување властитог здравља и здравља других људи; - разумеју радне навике и способност за самостално посматрање и истраживање; - усвоје основна знања о болестима зависности - усвоје основна знања о заразним болестима - упознају систем заштите, сузбијања и лечења ових болести 	<ul style="list-style-type: none"> Фронталан Индивидуални Рад у пару Групни рад 	<ul style="list-style-type: none"> Активна настава Метода читања Метода писања Разговор Монолошка Дијалoшка Истраживање Кооперативни рад 	<ul style="list-style-type: none"> Слушање Анализа Синтеза Увиђање Посматрање Дискусија Цртање 	<ul style="list-style-type: none"> Уџбеник, компјутер, видео бим 	<ul style="list-style-type: none"> ликовна култура хемија физика 			V-VI

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм је конципиран тако да су за сваку од три тематске целине (Пореко и развој људске врсте, Грађа човечијег тела и Репродуктивно здравље), дати стандарди задаци и исходи, обавезни и препоручени садржаји на основу којих ће се остварити програм.

Стандарди и исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.

Тако дефинисани стандарди и исходи помажу наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја.

Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи:

- *смислено*: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета;
- *проблемски*: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема;
- *дивергентно*: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине;
- *критички*: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената;
- *кооперативно*: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

ХЕМИЈА

Циљ наставе хемије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и

- развијање функционалне хемијске писмености
- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појмова, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за извођење једноставних хемијских истраживања
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање логичког и апстрактног мишљења и критичког става у мишљењу
- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији.

Задаци наставе хемије јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе хемије сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе хемије буду у пуној мери реализовани
- омогућавање ученицима да разумеју предмет изучавања хемије и научни метод којим се у хемији долази до сазнања
- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком: да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себе и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама

- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати теоријско знање и експериментално искуство за решавање теоријских и експерименталних проблема
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену.

Р.Б.	Наставна тема	Обрада	Утврђивање	Вежбе	УКУПНО
I	Хемија и њен значај	1	0	2	3
II	Основни хемијски појмови	6	5	3	14
III	Структура супстанце	13	14	2	29
IV	Хомогене смеше раствори	3	3	3	9

V	Хемијске реакције и израчунавања	7	9	1	17
---	----------------------------------	---	---	---	----

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
1. Хемија и њен значај	- рад у групи - вршњачка едукација	ХЕ 1.1.9. загрева супстанцу на безбедан начин ХЕ1.1.10. измери масу, запремину и температуру супстанце ХЕ 1.2.10. безбено рукује супстанцама, посуђем и прибором ХЕ 1.6.1. * безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама ХЕ.1.6.2.* изведе експеримент према датом упутству	ХЕ.2.6.1.* прикупи податке посматрањем и мерењем, и да при том користи одговарајуће инструменте ХЕ.2.6.2.* табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења ХЕ.2.6.3.* изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата	
2. Основни хемијски појмови - супстанца, својства и промене - смеше	- групни рад - учење путем тестова - истраживачки рад - вршњачка едукација	ХЕ 1.1.1. измери масу, запремину и температуру супстанце ХЕ 1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава ХЕ 1.1.3. на основу којих својстава супстанце се могу да се разликују, којим врстама промена подлежу, као и да се при променама укупна маса не мења ХЕ 1.1.8 значење следећих термина:	ХЕ 2.1.2. значење термина:материја, хомогхена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер и изотоп ХЕ 2.1.7. у огледима испитује својсва супстанци и податке приказује табеларно или шематски. ХЕ.2.6.2.* табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења	ХЕ 3.1.2. како је практична примена супстанци повезано са њиховим својствима ХЕ 3.1.7. на основу својстава састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање ХЕ 3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/ питању за истраживање,

		<p>супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекула, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>ХЕ 1.1.9.загрева супстанцу на безбедан начин</p> <p>ХЕ 1.1.11.сач тави апаратуру изведе поступак цеђења</p> <p>ХЕ 1.1.12 у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p> <p>ХЕ 1.6.1. * безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p> <p>ХЕ.1.6.2.* изведе експеримент према датом упутству</p>	<p>ХЕ.2.6.3.* изводи једноставна упштавања и систематизацију резултата</p>	<p>забележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење и изведе закључак</p> <p>ХЕ 3.6.1.* препознаје питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ 3.6.2. * постави хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.3. * планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.4. * донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
<p>3. Структура супстанце</p> <p>- грађа атома</p> <p>- ПСЕ</p> <p>- хемијска симболика</p> <p>- хемијске везе</p> <p>- валенца</p> <p>- релативна</p>	<p>- примена ИКТ у настави</p> <p>- дебата</p> <p>- учење путем тестова</p> <p>- групни рад</p> <p>- вршњачка едукација</p> <p>- рад у пару</p>	<p>ХЕ 1.1.4.Да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона и те честице се међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе.</p> <p>ХЕ 1.1.5.тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>ХЕ 1.1.6.квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и</p>	<p>ХЕ 2.1.1.како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци)</p> <p>ХЕ 2.1.2.значење термина:материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адисија, анхидрид, изомер и изотоп</p> <p>ХЕ 2.1.4.да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и</p>	<p>ХЕ 3.1.1.разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ 3.1.3.да су својства супстанци и промена којима подлежу условљене разликама на нивоу честица</p> <p>ХЕ 3.1.4.структуру атома, молекула и јона, које их елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи</p>

<p>атомска и молекулска маса</p> <p>- кристалне решетке</p>		<p>квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p>	<p>једначина хемијских реакција неутрализације и супституције.</p>	<p>наелектрисање атома, молекула и јона.</p>
<p>4. Хомогене смеше – раствори</p> <p>- раствори</p> <p>- растворљивост</p> <p>- процентни садржај</p> <p>- вода</p>	<p>- групни рад</p> <p>- истраживачки рад</p> <p>- вршњачка едукација</p> <p>- учење путем тестова</p> <p>- дебата</p> <p>- фестивал науке</p>	<p>ХЕ 1.1.1. . измери масу, запремину и температуру супстанце</p> <p>ХЕ 1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>ХЕ 1.1.7. шта су раствори, како настају и припере раствора у свакодневном животу</p> <p>ХЕ 1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>ХЕ 1.1.9. загрева супстанцу на безбедан начин</p> <p>ХЕ 1.1.10. измери масу, запремину и температуру супстанце</p> <p>ХЕ 1.1.12 у једноставним огледима</p>	<p>ХЕ 2.1.1. како тип хемијске везе одређује својства супстанци (температуре топљења и кључања, као и растворљивост супстанци)</p> <p>ХЕ 2.1.2. значење термина: материја, хомогена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер и изотоп</p> <p>ХЕ 2.1.3. шта је засићен, незасићен и презасићен раствор</p> <p>ХЕ 2.1.5. изабере најпогоднији начин за повећање брзине растварања супстанце (повћавањем температуре растварача, уситњавањем супстанце, мешањем)</p> <p>ХЕ 2.1.6. промени концентрацију раствора додавањем растворене супстанце или растварача (разблажавање и концентровање)</p> <p>ХЕ 2.1.7. у огледима испитује својства супстанци и податке приказује табеларно или шематски.</p> <p>ХЕ 2.1.9. израчуна масу растворене</p>	<p>ХЕ 3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ 3.1.2. како је практична примена супстанци повезано са њиховим својствима</p> <p>ХЕ 3.1.5. зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача</p> <p>ХЕ 3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/ питању за истраживање, забележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење и изведе закључак</p>

		<p>испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p> <p>ХЕ 1.6.1. * безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p> <p>ХЕ.1.6.2.* изведе експеримент према датом упутству</p>	<p>супстанце и растварача, на основу процентног састава раствора и обрнуто</p> <p>ХЕ 2.1.10.направи раствор одређеног процентног састава</p> <p>ХЕ.2.6.1.* прикупи податке посматрањем и мерењем, и да при том користи одговарајуће инструменте</p> <p>ХЕ.2.6.2.* табеларно и графички прикаже резултате посматрања или мерења</p> <p>ХЕ.2.6.3.* изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p>	
<p>5. Хемијске реакције и израчунавања</p> <p>- хемијски закони</p> <p>- типови хемијских реакција</p> <p>- мол и моларна маса</p> <p>- стехиометрија</p>	<p>- примена ИКТ у настави</p> <p>- учење путем тестова</p> <p>- проблемска настава</p> <p>- групни рад</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.3.на основу којих својстава супстанце се могу да се раликују, којим врстама промена подлежу, као и да се при променама укупна маса не мења</p> <p>ХЕ 1.1.6.квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.8.значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>ХЕ 1.6.1. * безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и</p>	<p>ХЕ 2.1.2.значење термина:материја, хомогхена смеша, хетерогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер и изотоп</p> <p>ХЕ.2.1.8.израчуна процентни састав једињења на основу формуле и масуреактаната и производа на основу хемијске једначине, тј. да покаже на основу израчунавања да се укупна маса супстанци не мења при хемијским реакцијама</p> <p>ХЕ.2.6.1.* прикупи податке посматрањем и мерењем, и да при том користи одговарајуће инструменте</p> <p>ХЕ.2.6.3.* изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p>	<p>ХЕ 3.1.9.да израчуна процентуалну заступљеност неке супстанце у смеси, да изводи стехиометријска израчунавања која обухватају реактант у вишку и однос масе и количине супстанце</p> <p>ХЕ 3.6.1.* препознаје питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ 3.6.2.* постави хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.3.* планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.4.* донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>

		супстанцама ХЕ.1.6.2.* изведе експеримент према		
--	--	---	--	--

Начин остваривања програма (методе и технике)

- континуирана припрема за часове (добро испланирати сваки час полазећи од оперативних задатака, према њима формулисати циљеве часа и изабрати методе које ће на датом садржају ученицима омогућити да формирају знања и вештине);
- планирање наставе на годишњем и месечном нивоу;
- користити што више активне методе рада које ће и ученику омогућити да буде што активнији и самосталнији у раду;
- подстицати ученике на истраживачки рад у школској лабораторији(хемијском кабинету), што ће омогућити и подстицати развој вестина и способности комуникације, изношења идеја, навођења аргумената, доношења одлука и преузимања одговорности;
- пратити ученичка постигнућа на сваком часу и омогућити им да кроз различите методе проверавања покажу свој напредак у учењу хемије;
- добро осмислити задатке за испитивање ученичких постигнућа и проверити да ли се њима проверава ниво знања прецизиран у опетативним задацима и у којој мери се подстиче формирање целовитог знања, односно формирање система појмова;
- што интересантније изводити наставу хемије, подстицањем критичког мишљења код ученика, и способности извођења закључака, дискутовања , извештавања;
- за објашњавање апстрактних хемијских појмова користити огледе које демонстрира наставник или ученици(уколико у школи не постоје супстанце за извођење огледа и лабораторијских вежби, оне се могу заменити супстанцама које се могу набавити у апотекама, продавницама или их ученици могу донети од куће);
- активности ученика треба планирати према оперативним задацима, наведеним уз сваку тему имајући у виду које способности ученици треба да развију;
- правилно бирати и комбиновати различите облике рада на часу;
- користити стручну литературу, Интернет, што ће ученицимапомоћи да анализирају неку појаву, дискутују, праве извештаје;
- комбиновати разне врсте дидактичких материјала илустрације, слике, графиконе, дијапозитиве;
- у сарадњи са ученицима правити нова наставна средства, повезати решавања рачунских задатака са експерименталним радом;
- упутити ученике на начине правилног извођења закључака, извештавања, понашања у хемијској лабораторији, сређивања радног места и сл;
- формирати код ученика способност доношења одлука у свакодневном животу, упутити их да обрате пажњу од ког произвођача купују неки производ одређеног хемијског састава, при чему треба да имају критички став према рекламним кампањама за производе;
- истаћи на прави начин практичан значај сазнања у хемији за развој технологије и друштва у целини.

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Фонд: 72 часа годишње, два часа седмично

Циљ: Циљ образовно- васпитног рада у настави техничког и информатичког образовања је да допринеси: - техничко инфроматичком образовању и васпитању ученика; формирању

стваралачке личности; стицању основних техничко – информатичких знања, умења и вештина и оспособљавању за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу; стицању радних навика; развијању интересовања и способности за техничко стваралаштво и

проналазаштво; упознавању економских, социјалних, техничких, информатичких , еколошких и етичких аспеката рада и производње и њиховог утицаја на развој друштва.

Реализације програма усмерена је на развој међупредметних компетенција.

Тематски/глобални план у седмом разреду

Садржај програма	Обрада	Вежбање	Модули	Систематизација	Укупно
Увод у машинску технику	2				2
Техничко цртање у машинству	4	3		1	8
Информатичке технологије	5	9			14
Материјали	2				2
Мерење и контрола		2			2
Технологија обраде метала	3			1	4
Машине и механизми	10	5		1	16
Роботика	2				2
Енергетика	6				6
Конструкторско моделовање - модули			14	2	16
Укупно	34	19	14	5	72

Садржаји, циљеви и задаци, корелација са другим предметима:

НАЗИВ И САДРЖАЈ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	Крелација
<p>1. УВОД У МАШИНСКУ ТЕХНИКУ</p> <p>Појам и задаци машина и механизма: трансформација материје и енергије</p>	<p>2</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прошире своја знања из претходних разреда из области различитих грана технике - се заинтересују за нове материјале, облике енергије, начине преношења снаге и кретања итд. - упознају основне делове машина и механизме; - упознају се са појмовима машина и механизам, као и начинима трансформације материје и енергије и преноса оптерећења и кретања 	<p>физика, хемија, матема. инфор-изборни</p>
<p>2. ТЕХНИЧКО ЦРТАЊЕ У МАШИНСТВУ</p> <p>-Техничка документација у машинству</p> <p>-Ортогонална пројекција</p> <p>-Котирање, пресеци и упрошћавање, просторно приказивање</p>	<p>8</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - науче да користе стручну терминологију - израђују технички цртеж основним прибором и рачунаром - науче представљање објеката у ортогоналној пројекцији - саставе алгоритам операција за израду модела од идеје до реализације - уме да примењује техничке цртеже и да на цртежу представи једноставан предмет у ортогоналној пројекцији 	<p>ликовно, матем. инфор- изборни</p>

<p>3. ИНФОРМАТИЧКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ</p> <p>Техничко цртање у машинству коришћењем рачунарских програма Израда презентације</p> <p>Интерфејс – систем веза са рачунаром</p> <p>Управљање моделима помоћу рачунара</p> <p>Рад са конструкторима на бази интерфејс технологије</p>	14	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - умеју да користе рачунар у решавању једноставнијих проблема у обради текста и цртању техничких цртежа - направе презентацију свог модела - умеју да користе рачунар за управљање на бази интерфејса 	<p>ликовно српски</p> <p>инфром. изборни</p>
<p>4. МАТЕРИЈАЛИ Машински материјали. Својства метала и легура</p>	2	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају специфична техничко – технолошка својства појединих метала и легура - на основу физичких, хемијских и технолошких својстава одаберу одговарајући материјал (метал, легуру, неметал и погонски материјал) за модел или употребно средство 	<p>физика, хемија, матема. инфор-изборни</p>

<p>5. МЕРЕЊЕ И КОНТРОЛА</p> <p>Мерење и мерна средства. Појам контроле.</p>	<p>2</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - умеју да рукују инструментима за мерење: дужине, угла, масе и момента - разумеју обележавање на металу - разумеју појам контроле - повезују знања о мерењу из физике 6-ог разреда 	<p>физика, матема.</p>
<p>6. ТЕХНОЛОГИЈА ОБРАДЕ МАТЕРИЈАЛА</p> <p>Принципи обраде метала са и без скидања струготине Спајање металних делова. Мере заштите на раду</p>	<p>4</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - примењују одговарајуће поступке обраде материјала кроз алгоритам - разумеју технолошке процесе и производе различитих технологија - знају мере заштите и потребе за обнову и унапређивање животног окружења 	<p>хемија, матема. инфор-изборни</p>
<p>7. МАШИНЕ И МЕХАНИЗМИ</p> <p>Основни појмови и принципи рада машина и механизма Елементи машина и механизма: елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи</p> <p>Производне машине:</p> <p>принцип рада, састав, коришћење</p> <p>Машине спољашњег транспорта</p> <p>Машине унутрашњег транспорта</p>	<p>16</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају елементе (компоненте) из области машинства и да их компонују у једноставније функционалне целине (графички и кроз моделе или употребне предмете - одређују адекватне везе између елемената (завртањ, закивак, ...) - ученици треба да упознају подсистеме саобраћајних и транспортних машина и уређаја - зна називе основних елемената машина и њихову намену и примену 	<p>физика, матема.</p>
<p>8. РОБОТИКА</p> <p>Појам робота. Врсте робота, намена, конструкција (механика, погон и управљање)</p>	<p>2</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају врсте робота, намену, конструкцију (механика, погон и управљање) 	<p>физика, матема. инфор-изборни</p>

<p>9. ЕНЕРГЕТИКА Извори, коришћење и трансформација енергије Погонске машине-мотори: хидраулични мотори</p> <p>Бензински и дизел мотори</p>	<p>6</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознају природне ресурсе, њихову ограниченост у коришћењу - прилагоде динамичке конструкције (моделе) енергетском претварачу 	<p>физика, хемија, матема. инфор-изборни</p>
<p>10. КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ – МОДУЛИ</p> <p>Конструкторско моделовање</p> <p>– самосталан рад на сопственом пројекту</p> <p>Моделовање производних машина, саобраћајних средстава, транспортних машина и уређаја и др.</p>	<p>16</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користећи знање стечено у току године потврде завршним радом у облику модула - правилно употребљавају стандардни прибор, алат и машине при обликовању елемената за моделе и употребна средства - одаберу оптимални систем управљања за динамичке конструкције (моделе) - одаберу једноставнији програм за управљање рачунаром; - примењују мере и средства за личну заштиту 	<p>физика, матема. инфор- изборни</p>

НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

- метода графичког рада
- практична примена рачунара у решавању различитих задатака: дводимензионално и тродимензионално пројектовање
- наставу треба реализовати тако да се оствари логична и функционална целина са конструкторским моделовањем – метода практичног рада
- оспособити ученике да користе и усмеравају своје искуство из света око себе како би и даље развијали своје психомоторне вештине.." као и ... "развијање и коришћење облика рада који омогућава индивидуални прилаз настави и учења и истовремено стварање услова за заједничко учење; унапређење учења путем открића; подршка пројектном раду уз учење које се заснива на инердисциплинарним глобалним темама" настава техничког образовања организује се кроз модуле могућност индивидуализације и диференцијације наставе
- у реализацији теме „Конструкторско моделовање - модули“ оставља се могућност да ученици изразе своје личне афинитете, способности, интересовања

АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ

Ученици - слушају, посматрају, закључију, цртају, моделују, конструишу, износе идеје, праве презентацију, описују, упоређују, презентују, процењују, раде индивидуално, у пару, групно, размењују искуства и вреднују. Наставници- организују, представљају, планирају, тумаче, објашњавају, цртају, моделују, демонстрирају, упућују на изворе знања, процењују, оцењују, вреднују, воде документацију.

НАЧИН ПРАЋЕЊА ВРЕДНОВАЊА НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У реализацији програма наставник води свакодневно евиденцију о раду ученика, њиховом учешћу и ангажовања, оствривању наставних садржаја, односу према обавезама, другим ученицима, простору у ком се настава одвија. Врши формативно и сумативно оцењивање. Ученици учествују у процени квалитета образовно-васпитног рада, рада других ученика и процењује сопствени рад. У току године реализују се планирана тестирања, процењују

презентације, одговори ученика.

Физичко васпитање

ТРАЈАЊЕ- 72 ЧАСА	САДРЖАЈ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ
	<p>Упознавање ученика са програмом рада у седмом разреду</p> <p>Провера физичких способности</p> <ul style="list-style-type: none"> - антропометрија - скок у даљ - бацање медицинке - претклон на клупици - трчање на 30м. - издржај у згибу - трчање на 500 и 800м. 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ☐ Разговор ☐ ☐ Објашњење ☐ ☐ Демонстрација ☐ ☐ Вредновање 	<p>Трчања,скокови,издржаји и бацања</p>
	<p>Атлетика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Полувисоки старт,трчање у кривини и спринт - Штафетно трчање - Трчање на средњим дистанцама - Скок у даљ (увинуће) - Скок у вис-„маказе“ техника - Бацање кугле леђном техником 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ☐ Објашњење ☐ ☐ Демонстрација ☐ ☐ Асистирање ☐ ☐ Праћење ☐ ☐ Мотивисање ☐ ☐ Вредновање 	<p>Брзо трчање,правилно дисање</p> <p>Координација трчања и додавања-примопредаје штафете</p> <p>Скокови у вис и даљ</p> <p>Концентрација,избачаји</p>

	<p>Одбојка:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Одигравање лопте прстима -Одигравање лопте чекићем -Сервирање школским сервисом и „лелујавим“ сервисом -Смечирање -блокирање -Игра 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ☐ Објашњење ☐ ☐ Демонстрација ☐ ☐ Асистирање ☐ ☐ Праћење ☐ ☐ Мотивисање ☐ ☐ Вредновање 	<p>Правилно држање тела</p> <p>Основни положај тела</p> <p>Разноврсна кретања,залети, наскоци</p>
	<p>Вежбе на справама и тлу(гимнастика):</p> <p>1. Тло:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Мостови -Став на шакама -Премет странце са окретом за 180 степени -Обавезни састав <p>2. Прескок:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Разношка -Згрчка <p>3. Греда:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Наскоци -Ходање -Поскоци -Окрети -Саскоци -Ваге -Обавезни састав <p>4. Кругови:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Висови -Њихања -Згиб -Комбинација вежби 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ☐ Објашњење ☐ ☐ Демонстрација ☐ ☐ Асистирање ☐ ☐ Праћење ☐ ☐ Мотивисање ☐ ☐ Вредновање 	<p>Ставови , издржаји у ставу као и пролажења кроз став.Различити начини ходања,трчања,плесни кораци,окрети,равнотеже,замаси и таласи</p> <p>Залети, колутања, поскоци и скокови</p> <p>Равнотеже и разноврсна кретања са очувањем равнотеже</p> <p>Наскоци, поскоци и саскоци на и са справе</p> <p>Висови, њихања и згиб на справи</p>
	<p>Свођење коначног успеха</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ ☐ Објашњење ☐ ☐ Вредновање 	

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци

- усмерени развој основних моторичких способности: брзине, снаге, издржљивости, гipкости и координације
- стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког аспитања
- примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичење и сл.)
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл
- естетско изражавање покретом и кретањима и доживљавање естетских вредности
- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству наставних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља физичког васпитања.

Програм физичког васпитања претпоставља да се кроз развијање физичких способности И стицање мноштва разноврсних знања И умења, ученици оспособљавају за задовољавање индивидуалних потреба и склоности, у крајњем, за коришћење физичког вежбања у свакодневном животу. Из тих разлога, у програму су прецизирани оперативни задаци с обзиром на пол и узраст ученика, а програм се остварује кроз следеће етапе: утврђивање стања; одређивање радних задатака за појединце и групе ученика; утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака; остваривање васпитних задатака; праћење и вредновање ефеката рада; оцењивање.

Програмски задаци остварују се, осим на редовним часовима, и кроз ванчасовне и ваншколске организационе облике рада, као што су излет, крос, курсни облици, слободне активности, такмичења, корективно-педагошки рад, дани спорта, приредбе и јавни наступи.

Да би физичко васпитање било примерено индивидуалним разликама ученика, који се узимају као критеријум у диференцираном приступу, наставник ће сваког ученика или групе ученика, усмеравати на смањене или проширене садржаје, који су предвиђени наставним планом и програмом, у часовној ванчасовној и ваншколској организацији рада.

Програм полази од чињенице да се циљ физичког васпитања не може остварити без активног и свесног учешћа ученика у наставним и другим облицима рада, те се предвиђа стицање одређених теоријских знања, која омогућавају ученику да схвати законитости процеса на којима се заснива физичко вежбање. Теоријско образовање треба да буде усклађено са нивоом интелектуалне зрелости и знањима које су ученици стекли у другим наставним предметима.

ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Процес физичког васпитања усмерен је на:

- развијање физичких способности
- усвајање моторичких знања, умења и навика
- теоријско образовање.

Ове компоненте чине јединствен и веома сложен процес физичког васпитања, а у пракси сви ти задаци прожимају се и повезују са ситуацијама које настају у току рада.

У циљу развијања физичких способности – гipкости, снаге, брзине, издржљивости, окретности и прецизности на свим часовима, ванчасовним и ваншколским облицима рада, спроводи се низ поступака (метода) и облика рада путем којих се постижу оптималне вредности ових способности, као основ за успешно стицање моторичких знања, умења, навика и формирања правилног држања тела.

Од осталих организационих облика рада који треба да допринесу усвајању умења и навика које су од значаја за свакодневни живот, програм се реализује у ванчасовној и ваншколској организацији рада и предвиђа:

- упућивање ученика на самостално вежбање
- корективно – педагошки рад
- слободне активности
- кросеви
- зимовања
- такмичења.

Основне карактеристике часова физичког васпитања треба да буду: јасноћа наставног садржаја; оптимално коришћење расположивог простора, справа и реквизита; избор рационалних облика и метода рада; избор вежби оптималне образовне вредности; функционална повезаност свих делова часа – унутар једног и више узастопних часова једне наставне теме; пуна ведрина и активност ученика током часа – моторичка и мисаона; визуализација помоћу савремених техничких средстава.

Часови се морају добро организовати, како у погледу јасних и прецизних облика и метода рада, тако и у погледу стварања радне и ведре атмосфере. У дидактичкој четвороделној подели треба да буду садржаји предвиђени наставним програмом. Затим, предметни наставник треба да прати ток рада и указује на грешке. Од метода преовладава метод живе речи, практични прикази задатка од стране наставника, као и прикази пригодних садржаја путем слика, скица и видео-технике. На крају часа, предметни наставник, пригодним речима треба да да оцену рада током протеклог часа и ученике упозна са наредним садржајем.

Приликом избора облика рада, предметни наставник треба да узму у обзир просторне услове рада, број ученика на часу, број справа и реквизита, динамику обучавања и увежбавања наставног задатка, што значи да предност има онај облик рада (фронтални, групни, индивидуални) који се правовремено примењује.

Фронтални рад се обично примењује у почетној фази обучавања и када је обезбеђен довољан простор и број реквизита у односу на број ученика (трчање, вежбе на тлу, елементи тимских игара); групни рад са различитим задацима примењује се у фази увежбавања и то тако да су групе сталне за једну тематску област, састављене према индивидуалним способностима ученика (хомогенизиране), а које и чине основ у диференцираном приступу избору садржаја у односу на те индивидуалне способности. Радна места у групном раду, осим главног задатка, треба да садрже и помоћне справе за увежбавање делова биомеханичке структуре главне вежбе (предвежбе), као и оне вежбе које се односе на развијање оне способности која је релевантна за извођење главне вежбе (највише три вежбе). Радно место је по садржају конзистентно у односу на главни задатак, што је у складу са принципима интензивно организоване наставе. Индивидуалан рад примењује се за ученике мањих способности, као и за ученике натпросечних способности.

Приликом избора методских поступака обучавања и увежбавање моторичких задатака, наставник треба да одабере вежбе такве образовне вредности које ће за расположив број часова обезбедити оптимално усвајање тог задатка.

Демонстрација задатка мора да буде јасна и прецизна уз коришћење савремених аудио-визуелних средстава.

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева.

Праћење напретка ученика обавља се sukcesивно у току целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине:

- стање моторичких способности
- усвојене здравствено-хигијенске навике
- достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима
- однос према раду.

Праћење и вредновање моторичких способности врши се на основу савладаности програмских садржаја којим се подстиче развој оних физичких способности за које је овај узраст критичан период, а због њихове позитивне трансформације под утицајем физичких активности – координација, гипкост, равнотежа, брзина, снага и издржљивост.

Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.

Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.

Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.

Оцењивање ученика у оквиру праћења и вредновања наставног процеса, врши се на основу Правилника о оцењивању ученика основне школе „Службени гласник РС“, број 93 од 17. ВИИИ 2004. и на основу савременог дидактичко- методичких приступа.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета:

- Упознавање морфолошких, граматичких и лексичких структура енглеског језика кроз комуникативни приступ учењу и кроз теме које су блиске ученицима, а организоване око 6 главних целина.
 - Упознавање са интонацијом енглеског језика и њеном важношћу у свакодневном говору.
 - Разумевање дијалога, прича и других врста текстова које ученик чује уживо или са видео записа.
 - Упознавање са комуникативним функцијама језика нпр. тражење и давање обавештења, описивање лица и предмета, изражавање допадања и недопадања итд.
 - Учествовање у комуникацији и поштовање социјално-културних норми комуникације.
 - Разумевање писменог текста (технике и правила читања, разумевање непознатог текста који се углавном састоји од познате језичке грађе...).
 - Писмено изражавање (основна правила ортографије, писање краћег текста, писма, електронског писма...).
 - Упознавање са елементима цивилизације и других школских предмета.
- Ови циљеви постижу се применом метода и техника у настави особених за комуникативну наставу страних језика.

Разред: **седми**

Годишњи фонд часова : **72**

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Исходи- По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Наставне методе и активности	Корелација са др. предметима	Евалуација
Introduction (2 часа) Ученици се упознају са новим ликовима кроз текстове,			- разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација о себи и другима; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства;			-Евалуација у радној свесци -Домаћи рад

<p>обнављају садашње време, увежбавају свакодневне изразе који се користе у разговору са вршњацима.</p>	<p>-Introducing new characters -Present simple and present continuous -Classroom discussion</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбинован</p>	<p>- поставе и одговоре на сложенија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности користећи неколико везаних исказа; - разумеју и примењују правила учтивне комуникације.</p>	<p>-демонстративна -монологшка -дијалогшка -текстуална -аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик</p>	
<p>My life (10 часова) Ученици уче и увежбавају глаголски облик Past Simple (правилне и неправилне глаголе), уочавају разлику између садашњег и прошлог времена, уче и увежбавају вокабулар и језичке структуре којима се изражавају утисци и осећања, као и структуре везане за чланове породице, описују своју породицу увежбавају изразе који се користе приликом упознавања, уче изразе за предлоге, уче глаголе којима се изражавају допадање и</p>	<p>Vocabulary: -Life stages - Families -Introducing people -Invitations -Likes and dislikes Grammar: -Past simple -Possessive 's Speaking: -about your life -about your family -about family in Britain</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбинован и</p>	<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји у прошлости; - размене информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађај из прошлости/историјску личност и сл. - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на изражавање допадања/недопадања; - размене информације које се односе на допадање/недопадање уз образложење; - разумеју предлоге и одговоре на њих; - упуте предлоге и реагују на предлоге пружајући одговарајући изговор или одговарајуће оправдање на прикладан начин; - опишу сличности и разлике у породичном животу у ВБ и код нас.</p>	<p>-демонстративна -вербална -дијалогшка -рад на тексту -писани рад -аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Географија</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено -Евалуација у радној свесци</p>

недопадање.						
Revision and test 1(2 часа)	-Present simple and present continuous -Past simple -Possessive 's	индивидуалн и рад, рад у пару	-успешно решавају граматичке задатке	-рад на тексту -писани рад	Српски језик	-Евалуација у радној свесци -Усмена -Контролни задатак -додатни фотокопирани материјал
The future (10 часова) Ученици уче и увежбавају глаголски облик за будућност (will), уче вокабулар везан за свемир, предвиђају своју будућност кроз кратак састав, уче речи које се односе на места где живимо и радимо, увежбавају предлоге IN/ON, уче разлику између планова и одлука донетих у тренутку говора (will vs be going to), уче условне реченице први тип. Упознају се са уобичајеним врстама саобраћаја у ВБ.	Vocabulary: - Space -Places -Offering help Grammar: - Will for predictions and decisions made now -will vs be going to -First conditional Speaking and writing: -about your future and predictions Culture: Transport	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове који се односе на исказивање предвиђања, понуда/одлука, планова и намера у будућности; - разумеју и размене информације које се односе на предвиђање, нуђење услуге/одлуке, и намере у будућности; - изразе своја и туђа предвиђања, одлуке, и намере у будућности; -успешно користе први кондиционал - понуде/прихвате/одбију услугу на прикладан начин; -упознати су са саобраћајем у ВБ	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна	Грађанско васпитање Српски језик Географија Физика	-Домаћи задатак -Усмено- писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци -додатни фотокопирани материјал
The First Written Test(3 часа)	-Present simple and present continuous -Past simple -Possessive 's -will vs be going to -First conditional	индивидуалн и рад,	-препознају основне/компликоване разлике граматичких конструкција и одређују употребу одговарајуће граматичке структуре у задатку	-писани рад	Српски језик	-Евалуација у радној свесци -Писмени задатак

<p>Times and places (10 часова)</p> <p>Ученици уче и увежбавају имена држава, уче глаголски облик Past Continuous, уче вокабулар везан за временске непогоде, уочавају разлику између два прошла времена Past Simple vs Past Continuous, увежбавају вокабулар који се односи на опасности и упозорења, увежбавају технику летимичног читања на детективској причи, увежбавају вокабулар који се односи на изражавање интересовања, описују омиљену ТВ серију.</p>	<p>Vocabulary: -Countries and nationalities -Natural disasters - Rooms Grammar: -Past Continuous -Past Continuous and Past Simple Listening: -a song Speaking: -about natural disasters -about interests -making responses -English across the curriculum-time zones</p>	<p>Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<p>разумеју једноставније текстове у којима се описују догађаји из прошлости; - размене једноставније информације у вези са догађајима у прошлости; - опишу у неколико везаних исказа догађаје из прошлости; - опишу историјске догађаје циљне културе користећи једноставнија језичка средства; -умеју да препознају и именују временске непогоде - разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на допадање/недопадање; - изразе допадање/недопадање једноставнијим језичким средствима; - израчунају време у ВБ, Аустралији, САД у односу на Србију.</p>	<p>демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Географија Музичка култура</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено- писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци -додатни фотокопирани материјал</p>
--	--	---	--	--	---	---

<p>London (10 часова)</p> <p>Ученици се упознају са знаменитостима Лондона, уче вокабулар којим се именују различита места у граду, увежбавају језичке структуре на мапи (како објаснити и тражити правац кретања), уче употребу одређеног и неодређеног члана, уче неодређене заменице, увежбавају свакодневне изразе које тинејдери у Британији користе, уче изражавање будућности употребом облика Present Continuous</p>	<p>Vocabulary: - Sightseeing-places in a city -Prepositions (between, among...)</p> <p>-Giving directions</p> <p>Grammar: -Indefinite Pronouns -Articles -Future arrangements (Present Continuous)</p> <p>Speaking: -about London -asking and giving directions</p>	<p>Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставнији опис места (знаменитости, институције и сл.); - упореде и опишу карактеристике места, користећи једноставнија језичка средства; - опишу места користећи једноставнија језичка средства (знаменитости, занимљивости и сл.); - разумеју појединачне и везане исказе који се односе на просторне односе и смер кретања; - питају и кажу где се нешто налази користећи једноставнија језичка средства; - затраже и у неколико везаних исказа саопште смер кретања; - разумеју и опишу искуство/догађај из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и реагују на предлоге и сугестије уз образложење; - саопште предлоге и сугестије; - разумеју једноставније исказе који се односе на планове за будућност; - у неколико везаних исказа саопште планове/договоре за будућност; - разумеју и поштују правила учтивне комуникације; - опишу значајније градове циљних култура и њихове знаменитости и занимљивости (Лондон, Њујорк); 	<p>демонстративна</p> <ul style="list-style-type: none"> -вербална -дијалoшка -рад на тексту -писани рад - аудитивна 	<p>Грађанско васпитање</p> <p>Српски језик</p> <p>Географија</p>	<p>-Домаћи задатак</p> <p>-Усмено- писмена провера научених језичких структура и граматике</p> <p>-Евалуација у радној свесци</p> <p>--додатни фотокопирани материјал</p>
---	---	---	--	---	--	---

Revision and test 2 (2 часа)	<ul style="list-style-type: none"> -Indefinite Pronouns -Articles -Future arrangements (Present Continuous) -Prepositions of place -Giving directions 	индивидуалн и рад, рад у пару	-успешно решавају граматичке задатке	-рад на тексту -писани рад	Српски језик	-Евалуација у радној свесци -Контролни задатак
Experiences (10 часова) Ученици уче вокабулар којим описују амбиције и постигнућа ученика, уче глагоски облик Present Perfect, разговарају о сопственим и искуствима других људи користећи овај облик, уче	<p>Vocabulary:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Experiences -Ambitions -Environmental problems <p>Grammar:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Present Perfect <p>Speaking:</p> <ul style="list-style-type: none"> -about ambitions and experiences -environmental problems --English across 	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбинован и	<p>препознају и именују појмове који се односе на тему;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставније текстове који се односе на описивање искуства у прошлости; - размене информације у вези са искуствима из прошлости; - опишу у неколико везаних исказа своја и туђа искуства из прошлости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју краће и дуже исказе који се односе на жеље и амбиције; - изразе своје и туђе жеље и амбиције једноставнијим језичким средствима; 	<p>демонстративна</p> <ul style="list-style-type: none"> -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна 	<p>Српски језик</p> <p>Географија</p> <p>Информатика и рачунарство</p> <p>Биологија-Екологија</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Домаћи задатак -Усмено- писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци -додатни фотокопирани материјал

<p>вокабулар који се односи на еколошке проблеме и заштиту животне средине, уче о безбедној употреби интернета</p>	<p>the curriculum-safety on the net</p>		<p>- разумеју једноставније текстове који се односе на упозорења; - саопште упозорења; - знају да препознају опасности на интернету</p>			
<p>Second Written Test (3 часа)</p>	<p>-Indefinite Pronouns -Articles -Future arrangements (Present Continuous) -Giving direction -Present Perfect</p>	<p>индивидуалн и рад,</p>	<p>-препознају основне/компликоване разлике граматичких конструкција и одређују употребу одговарајуће граматичке структуре у задатку</p>	<p>-писани рад</p>	<p>Српски језик</p>	<p>Евалуација у радној свесци -Писмени задатак</p>
<p>Problems (10 часова) Ученици уче речи које се односе на здравствене проблеме, уче модалне глаголе (should, must, don't have to) и њихову употребу у контексту, уче условне реченице другог типа, разговарају о својим обавезама и правилима у школи, увежбавају технику летимичног читања, уче фразалне глаголе,</p>	<p>Vocabulary: -Health problems -Turning down a suggestion Grammar: -Modal verbs -Second conditional -Phrasal verbs Speaking: -about problems and giving advice -about school rules Writing: -a short story (their ending of</p>	<p>Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани</p>	<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и осећањима; - изразе основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и реагују на савете, присуство/одсуство обавезе; - размене информације које се односе на савете, забране, присуство/одсуство обавезе; - саопште савете, забране, присуство/одсуство обавезе користећи одговарајућа језичка средства; -разумеју и формулишу исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање.</p>	<p>демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Биологија</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмено- писмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци -додатни фотокопирани материјал</p>

уче језичке структуре којима се дају/одбијају сугестије. -упознају знакове за упозорења	a text) Culture: Signs		-примењују други кондиционал -препознају разне знакове упозорења			
--	------------------------------	--	---	--	--	--

Б. ОБАВЕЗНИ ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) оухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом

Задачи наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;

- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналагању равнотеже између заједнице и властите личности и ка остварењу сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Садржај програма	Број часова	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Увод	1	илустративна дијалогска	<p>Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса;</p> <p>Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања.</p> <p>Ученик може да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе;</p> <p>Ученик може да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања</p>

<p>Припрема света за долазак Сина Божијег</p>	<p>5</p>	<p>молошка дијалoшка радиoничарска илустративна демонстративна</p>	<p>Упознати ученике са културно-историјским приликама у Палестини пред Христово рођење; Указати ученицима на старозаветна пророштва везана за долазак Спаситеља – Месије; Објаснити ученицима улогу и значај Светог Јована Претече; Развити свест код ученика о значају покајања и врлинског живота; Ученик може да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе Ученик може да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава Ученик може да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа Ученик може да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;</p>
<p>Увод у Нови Завет</p>	<p>5</p>	<p>молошка дијалoшка радиoничарска илустративна демонстративна</p>	<p>Упознати ученике са настанком новозаветних књига; Објаснити ученицима кључне новозаветне појмове; Пружити ученицима основ за разумевање смисла новозаветних догађаја; Подстаћи ученике да самостално читају Свето Писмо. Ученик може да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима. Ученик може да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка; Ученик може да пронађе одређени библијски одељак; Ученик може да каже да се Библија користи на богослужењима; Ученик може да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; Ученик је подстакнут на читање Светог Писма.</p>
<p>Богочовек Исус Христос</p>	<p>17</p>	<p>илустративна молошка дијалoшка радиoничарска игра</p>	<p>Пружити ученицима основно знање о личности Пресвете Богородице; Објаснити ученицима хришћанско поимање слободе; Пружити ученицима основно знање о јеванђелским казивањима о Господу Исусу Христу; Објаснити ученицима разлог оваплоћења Сина Божијег; Подстаћи ученике да у описима Христових чуда увиде љубав Божију Кроз Христове заповести о љубави и тумачење појединих одељака из Беседе на гори указати ученицима на значај љубави према Богу и ближњима. Подстаћи ученике да живе по Јеванђељу; Указати ученицима на повезаност Тајне Вечере и Свете Литургије; Представити ученицима догађаје Страдања и Васкрсења Христовог као кључне за спасење света и човека. Ученик може да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; Ученик може да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; Ученик може да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; Ученик може да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога Ученик може да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; Ученик може да преприча библијски опис Рођења Христовог; Ученик може да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека Ученик може да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; Ученик може да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; Ученик може да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о</p>

			<p>љубави; Ученик је подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; Ученик може да преприча догађаје Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; Ученик може да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрема Христове личности; Ученик може да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; Ученик може да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; Ученик може да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења Ученик може да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих;</p>
Црква Духа Светога	8	<p>радионичарска монолошка дијалoшка демонстративна</p>	<p>Објаснити ученицима значај догађаја Вазнесења и Педесетнице; Упознати ученике са мисионарском делатношћу светих апостола; Упознати ученике са особеностима сведочења вере у раној Цркви; Указати ученицима на узроке гоњења хришћана; Подстаћи ученике на толеранцију према припадницима других вероисповести. Ученик може да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; Ученик може да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; Ученик може да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; Ученик може да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; Ученик може да објасни значај доношења Миланског едикта; Ученик може да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења;</p>

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци

Општо циљ предмета:

Циљ предмета је да ученици стекну сазнања, формирају ставове, развију вештине и усвоје вредности икоје су претпоставка за компетентан, одговоран и ангажован живот у демократском друштву

Задаци предмета:

- разумевање значења кључних појава који се односе, на грађанина, државу и власт и схватање историјског развоја грађанских праваца и слобода

уознавање са карактеристикама одговорног и активног грађанина и разумевање улоге детета као грађанина у друштву и разумевање односа између грађанских права, појединца и општег добра

- упознавање са начинима развијања грађанске одговорности
- разумевање волонтерског покрета и значаја волонтерских акција
- подстицање ученика да се ангажују у различитим иницијативама и разумевање значаја иницијативе за постизање промена у друштву
- разумевање неопходности постојања власти и концепта неограничене власти
- упознавање са институцијом Бачког парламента и оспособљавање за саминицијативност и извођење конкретних акција

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p>Увод</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поглед уназад планирање активности 	<ul style="list-style-type: none"> -Увод у тематику -радионице -разговор 	<ul style="list-style-type: none"> -подсећање ученика на права и одговорности на нивоу школе и локалне заједнице и на спроведене активности из ГВ у 5. и 6. разреду -Упознавање са програмом и активно учешће ученика у осмишљавању и планирању активности
<p>Грађанин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - грађанин и политика у прошлости - грађанин и политика у садашњости - одговоран и активан грађанин - дете као грађанин - породица, школа, локална заједница, држава – заједнице у којима живимо - права - одговорност - волонтерски покрет - извођење волонтерске акције анализа успешности волонтерске акције 	<ul style="list-style-type: none"> Групни рад Индивидуална излагања Проналажење текстова и предлога текстова из новина и медија 	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање значења појма грађанин Схватање историјског развоја грађанских права и слобода Упознавање са карактеристикама одговорног и активног грађанина Разумевање улоге детета као грађанина у друштву Разумевање односа између грађанских права, појединца и општег добра Упознавање са развијањем грађанске одговорности Разумевање волонтерских акција Оспособљавање за осмишљавање и реализацију волонтерских акција
<p>Држава и власт</p> <ul style="list-style-type: none"> -држава 	<ul style="list-style-type: none"> Групни рад Индивидуална излагања Проналажење текстова и предлога 	<ul style="list-style-type: none"> Разумевање појма државе и основних облика државних уређења Разумевање неопходности постојања власти

- власт	текстова из новина и медија	Упознавање са концептом ограничене власти
<u>Ђачки парламент и иницијатива</u> -ђачки парламент -иницијатива	Групни рад Групне акције у школи (Ђачки парламент) Вршњачка едукација Групне акције ван школе Индивидуални рад	Упознавање са институцијом Ђачког парламента Оснивање Ђачког парламента Подстицање ученика да се ангажују у различитим иницијативама и акцијама Разумевање значаја иницијативе за постизање промена у друштвеној заједници Оспособљавање ученика за јавни наступ
<u>Завршни део</u> -речник -шта носим са собом	Трибине Дебате Осврт на урађено и научено	Овладавање кључним појмовима из области политике и друштва Евалуација о садржају и начину рада из предмета Грађанско васпитање за 7. Разред Оспособљавање ученика за јавни наступ

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ-ИЗАБРАНИ СПОРТ

Одбојка

Недељни број часова: 1 час недељно Укупно за школску

годину: 36 часова

Циљ и задаци изабраног спорта:

Циљ је да ученици задовоље своја интересовања, потребе за стицањем знања, способности за бављење спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима).

Општи оперативни задаци:

- развој и одржавање моторичких способности ученика
- учење и усавршавање моторичких форми и изабраног спорта
- стицање теоријских знања у изабраном спорту
- познавање правила такмичења у изабраном спорту
- формирање навика за бављење изабраним спортом
- социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењима
- откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.

Посебни оперативни задаци:

- развој и одржавање специфичних моторичких способности (које су нарочито значајне за успешно бављење изабраним спортом)
- учење и усавршавање основних и сложених елемената технике изабраног спорта
- пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи технике, начин вежбања-тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања, правила такмичења у спорту... итд.) и њихова примена у пракси.
- учење и усвршавање основне тактике изабраног спорта и њена примена у пракси
- обавезна реализација такмичења на одељењском и разредном нивоу
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем и др.
- стварање објективних представа ученика о сопственим могућностима за учешћем у изабраном спорту
- подстицање стваралаштва ученика у спорту (у домену технике, тактике и такмичења).

О	#физичка припрема -развијање и усавршавање моторичких особина карактеристичних за одбојку	☐ Објашњење	Различита кретања: разна трчања, поскоци скокови, чучњеви итд.
Д	#техничка припрема -одбијање лопте -пријем лопте	☐ Демонстрација	
Б	-сервиси -дизање и смеч -блокирање лопте	☐ Праћење	Различита кретања без лопте
О	#тактичка припрема -индивидуална и колективна тактика:	☐ Мотивисање	Различита кретања са лоптом; Примање и додавање лопте, сервирање лопте, дизање и смечирање лопте, блокирање лопте
Ј	. . . тактика напада-напад првом лоптом, напад другом и трећом лоптом; финте и проигравање у одбојци	☐ Вредновање	
К	. . . тактика одбране-блок, заштита блока и специјализација места у зони напада и зони одбране.		
А	#теоријска припрема: основни појмови технике и тактике игре, правила игре и суђења као и утуцај одбојке на побољшање психофизичких особина.		

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

СЕДМИ РАЗРЕД

Фонд: 72 часа годишње, два часа седмично

Циљ и задаци

Циљ наставног предмета информатика и рачунарство је стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за даље школовање, живот и раду у савременом друштву, као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.

Задаци наставе информатика и рачунарство су да ученици:

- развију свест о неопходности коришћења рачунара у свакодневном животу и раду
- развију свест о и значају информатике за функционисање и развој друштва
- унапреде способности за брзо, ефикасно и рационално проналажење информација коришћењем рачунара, као и њихово критичко анализирање, складиштење и преношење
- на адекватан начин користе предности рачунара и друштвених мрежа у удруживању са другима и покретању акција чији је циљ ширење корисних информација или пружање помоћи и подршке онима којима је то потребно;
- примене стечена знања и вештине у савладавању програма других наставних предмета
- да развија прецизност у раду рационалност, упорност, истрајност као и креативност у раду са рачунаром, приликом решавања задатака
- унапреде стратегије и технике самосталног учења користећи могућности рачунара и развију спремност за учење током целог живота

- јачају способност решавања проблема развојем логичког и критичког мишљења
- добију информације везане за избор будућег занимања
- да стекну радне навике и оспособе се за међусобну сарадњу и тимски рад

Оперативни задаци:

Ученици треба да се :

- оспособе за примену рачунара у области информација и комуникација
- упознају са опасностима на Интернету и начинима заштите од њих
- разумеју у принципе функционисања Интернета, локалних мрежа и оспособе за коришћење мрежних ресурса, интернет сервиса и система за електронско учење
- упознају са основама програма за снимање и обраду звука
- упознају са основама програма за снимање и обраду видео записа
- оспособе за израду мултимедијалних презентација
- оспособе за писање једноставних програма
- упознају са основама програма за цртање и графички дизајн
- упознају са образовним софтвером

Фонд и садржај програма

Наставна тема	обрада	вежба	утврђивање	укупно
Интернет	3	2	1	6
Обрада звука	2	2	/	4
Обрада видео записа	3	2	1	6
Презентације	5	3	2	10
Изборни модул	4	5	1	10
укупно	17	14	5	36

Садржај програма	Број часова	Активности образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1. ИНТЕРНЕТ	6	<ul style="list-style-type: none"> – посматрају – активно учествују (постављају питања) – саслушају препоруке за безбедно понашање на Интернету – користе електронску пошту (програм MS Outlook Express) за креирање e-mail-a, – раде у радном окружењу Internet Explorer-a – препознавање је инстант порука, блог и форума – коментаришу како се остварују видео – конференције, електронско учење и учење на даљину – користе дигиталну библиотеку 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ подсетити се на правила понашања у кабинету ☐ практично демонстрирати начин рада у програму MS Outlook Express за креирање e-mail-a – објаснити радно окружење Internet Explorer-a ☐ пронаћи примере употребе дигиталне библиотеке 	<ul style="list-style-type: none"> – схвате појам електронске комуникације – прихвате препоруке за безбедно понашање на Интернету – користе електронску пошту – разграниче шта значе појмови: инстант порука, блог, форум видео – конференције, електронско учење и учење на даљину – коришћење претраживача: Google, Yahoo – употреба дигиталних библиотека

<p>2. ОБРАДА ЗВУКА</p>	<p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - испробавање сегмента рада у програму: конверзија, снимање, монтажа и обрада звука - истражују - записују путање за извођење најбитнијих поступака - ученици користе неке доступне програме Audacity, Windows Media Encoder, Adobe Audition, Sound Forge.. 	<ul style="list-style-type: none"> - објаснити конверзију формата - практично демонстрирати начин рада у Audacity, Windows Media Encoder, Adobe Audition, Sound Forge 	<p>Ученик треба да зна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тражи податаке на Интернету - користи е претраживаче: Google, Yahoo - заштити се на Интернету - да разликује формате звучних записа - изврши конверзија различитих формата - да сними и обради глас и друге звукове
<p>3. ОБРАДА ВИДЕО ЗАПИСА</p>	<p>6</p>	<ul style="list-style-type: none"> - слушају - сами снимају видео материјале - дискутују са наставником о квалитету видео записа 	<ul style="list-style-type: none"> - објашњава основне алате : одсецање, брисање, копирање, позиционирање..., примену визуелних ефекта, звук и текста 	<p>Ученик треба да зна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изради видео запис - -помени формат, резолуцију, и димензије видео записа - обради видео запис

4.	10	- ученици користе и испробају све могућности програм за	- практично демонстрирати начин	- израда једноставнијих презентација на задату тему уз употребу одговарајућих алата у
-----------	-----------	---	---------------------------------	---

ПРЕЗЕНТАЦИЈ А		прављење презентација – Power Point	рада у програму за прављење презентација – PowerPoint	програму Р
<p>5. ИЗБОРНИ МОДУЛ</p> <p>а) ПРОГРАМИРАЊЕ</p> <p>б) ЦРТАЊЕ И ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН</p>	10	<p>а) Програмирање</p> <ul style="list-style-type: none"> - посматрају - слушају - обнављају градиво из претходних разреда - у Visul Basicu раде и вежбају конкретне задатке <p>б) Цртање и графички дизајн</p> <ul style="list-style-type: none"> - вежбају употребу основних алата за цртање - примењују научено и израђују конкретне материјале у програмима за графички дизајн - 	<p>а)</p> <p>Програмирање</p> <p>☐ ученицима који су тек изабрали информат. област <i>Програмирање</i> реализовати по наставном плану и програму за VI разред уз допуну програма из VII-ог разреда осталим ученицима објаснити: низове разне, врсте петљи, попут For и While наредби</p> <p>б) Цртање и графички дизајн</p> <ul style="list-style-type: none"> - обучити их изради граф. решења - објаснити основне алате за цртање - обучити их обликовању елмената 	<p>а) Програмирање</p> <ul style="list-style-type: none"> - умеју да програмирају позадину - умеју да While <p>б) Цртање и графички дизајн</p> <ul style="list-style-type: none"> - израду графичких пројеката

Предмет: ДОМАЋИНСТВО

Разред: седми

Фонд: 36 часова

Циљ: наставе изборног предмета домаћинство јесте да ученици стекну нова знања о улози породице у формирању културе понашања, становања, исхране, одевања и рада, као и да интегришу и унапреде претходно стечена знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези с важним активностима у свакодневном животу. Циљ се реализује кроз низ међупредметних корелација.

Задаци наставе домаћинства јесу:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе домаћинства сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе домаћинства буду у пуној мери реализовани
 - развијање свести о томе да култура становања, одевања, исхране и понашања која се стиче у породици доживотно утиче на културне потребе, навике и понашања ученика
 - стицање знања и вештина у вези с важним активностима у свакодневном животу и развијање способности примене стечених знања и умења у областима организације и функционисања савремене породице и домаћинства, културе становања, одевања и исхране
 - развијање вештина, ставова и навика одржавања одевних предмета и обуће, домаћинства и околине
 - развијање способности правилног и безбедног коришћења различитих средстава, оруђа и материјала у домаћинству
 - развијање знања о компонентама правилне исхране
 - развијање способности за поуздано и стручно коришћење различитих уређаја у домаћинству, нових информационих и комуникационих технологија
 - развијање еколошке свести о значају селективног прикупљања отпада у домаћинству и спремности да се сопственим активностима допринеси очувању здраве околине и стандарда квалитета живљења
 - развијање позитивних и конструктивних ставова о коришћењу научних сазнања за унапређивање квалитета живота
 - развијање сарадничких способности, способности слушања и уважавања мишљења других, способности изношења става и формулисања аргумената за изнети став
 - развијање свести о сопственим знањима и способностима

Глобални план:

Р.Б.	Наставна тема	обрада	понављање	вежбе	провера	укупно
1.	Савремено домаћинство и породица	2	1	1	1	5
2.	Култура становања	5	1	5	1	12
3.	Култура одевања	5	1	7	1	14
4.	Култура понашања	2	1	1	1	5

НАСТАВНА ТЕМА / садржаји	ОПОРАТИВНИ ЗАДАЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	Начин провере остварености исхода
1. Савремено домаћинство и породица - организација домаћинства - односи у породици - услови за формирање - фазе развоја - усклађивање	Стицање знања о домаћинству, породици, односу породице и друштва, и о потребама савремене породице	Биологија, хемија, техничко и информатичко образовање, географија, ликовно	- дебата - рад у пару - групни рад - израда анкете и анализа	-формативно свакодневно оцењивање -усмено одговарање -писмена повера -активност на часу -израда домаћих задатака -вежбање -практични радови
2. Култура становања - архитектура - грађевинарство - дизајн - занати - примењена уметност - функционалне целине стана - технички апарату домаћинству - уређење стана и куће - уређење школе и околине - прикупљање и одлагање отпада у домаћинству	Стицање знања о уређењу стамбеног простора, хигијенско одржавање стана, примена трхничких уређаја у стану, заштита животне околине. Оспособљавање ученика за културу становања.		- примена ИКТ у настави - дебата - самостални ученички радови - групни рад - посета стручном предавању и одговарајућим институцијама - креативне радионице - израда панона - прелиставање часописа о ентеријерима	- ППТ презентација
3. Култура одевања - улога одеће и обуће - материјали за израду одеће и обуће - одржавање одеће - сезонско одлагање - тумачење декларација на етикетама - понашање природних и вештачких материјала - уклањање мрља	Стицање знања о култури савременог одевања одеће, обуће, својства материјала. Оспособљавање ученика за савремено и културно одевање и одржавање обуће и одеће и њихово правилно коришћење		- примена ИКТ у настави - дебата - истраживачки рад - креативне радионице - ППТ презентације - пројектна настава	

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Циљ и задаци

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Оперативни задаци

- коришћење различитих техника и средстава за креативно изражавање
- развијање способности ученика за визуелно памћење
- покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законитости света облика: светло- тамно, облик- боја, простор, композиција;
- посматрају и естетски доживљавају дела ликовне уметности;
- развијају љубав према ликовном наслеђу;
- пратити интересовања за посећивањем музеја, изложби и јачање потреба ученика за чување културних добара
- развијају способност за креативно и апстрактно мишљење;
- развија моторичке способности ученика инавијек за лепо писање;
- развијају способност сарадње и самопоуздања у тимском раду;

САДРЖАЈ НАСТАВНОГ ПРОГРАМА		ПР. ВЕЖБА	ЕСТ. АНАЛИЗА И ПРОЦЕЊИВАЊЕ	УКУПНО
1.	ЦРТАЊЕ	11	1	12
2.	СЛИКАЊЕ	12	0	12
3.	ВАЈАЊЕ	11	1	12
			УКУПНО:	36

Трајање	садржај	Начин остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
10+2	<p>Цртање</p> <ul style="list-style-type: none"> -врсте и својства линија (2) -линија као средство за стварање различитих квалитета површина (2) -естетско процењивање (1) -однос величина(2) -лепо писање са калиграфијом (2) -компоновање више римичких целина у простору (2) 	<ul style="list-style-type: none"> - објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација - показивање основних цртачких техника - објашњавање и упознавање са основним ликовним елементима - индивидуални рад и рад у групама - коректуре и естетске анализе (заједно са ученицима) - рад по природи (моделу) - посете културним институцијама (музеји, 	<ul style="list-style-type: none"> - стварање различитих вредности линија и површина -опажање ритма линија, боја, облика -развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја; стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства -развијање моторичких способности ученика и

<p>10+1+1</p>	<p>-естетско процењивање (1)</p> <p>Сликање</p> <p>-својства сликарских материјала и подлога (2)</p> <p>-ритмичко компоновање боја и облика (2)</p> <p>-коришћење разних материјала за компоновање (2)</p> <p>-визуелно споразумевање (2)</p> <p>-временски и просторни низови (цртани филам,стрип) (2+1)</p> <p>-сликање,естетско процењивање (1)</p> <p>Вајање</p> <p>- вајање,врсте вајарског материјала (4)</p> <p>-везивање тродимензионалних облика у простору (2)</p> <p>-слободно компоновање (2)</p> <p>-обликовање употребних предмета(ситна пластика,накит) (2+1)</p> <p>-вајање, естетска анализа (1)</p>	<p>галерије)</p> <p>- објашњавање, разговор</p> <p>- демонстрирање осн.сликарских техника</p> <p>- показивање репродукција познатих сликара (чисте и замућене боје)</p> <p>- креирање вежби и њихова примена</p> <p>- коректуре и ест. анализе</p> <p>- рад по природи и рад из маште</p> <p>- посета позоришту</p> <p>- кроз разговор и објашњавање упознавање ученика са основним вајарским материјалима и техникама</p> <p>- репродукције 2д и 3д уметничких дела и уочавање разлика</p> <p>- демонстрација рада у појединим материјалима-глина, глинамол...</p> <p>- индивидуални, рад у пару и групи са ученицима</p> <p>- рад по природи</p> <p>- коректура и естетска анализа</p>	<p>навике за лепо писање;</p> <p>-развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;</p> <p>развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу</p> <p>-подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде</p> <p>-опажање боја</p> <p>-асоцијације у низу покретнеслике:боје,мрље,цртежи,облици</p> <p>-стварање различитихвредности форме (конвексно,конкавно,отворено,затворено)</p> <p>- чврсти материјали, меки</p> <p>- упознавање са ситном пластиком</p>
----------------------	---	--	---

--	--	--	--

Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
Језик: - Граматика: * синтагма * реченица * језик - Правопис	Индивидуални, фронтални	-зна да препозна главну реч у синтагми (леп <u>дан</u>) -зна да наброји врсте независних реченица и да наброји врсте везника -зна које је прво словенско писмо, . зна ко су Ђирило и Методије -зна да састави и попуни службено писмо (име, презиме, датум рођења...)		

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Допунски рад се организује за ученике који , из објективних разлога , у редовној настави енглеског језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.)

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p>ГРАМАТИКА</p> <p>голи</p> <p>- глаголски облици (Садашње просто време, Садашње трајно време, Прошло просто време, Будуће просто време, Садашњи перфекат, прошло трајно време)</p> <p>модални глаголи (could, couldn't, should, shouldn't, have to/don't have to, can, must)</p> <p>прилози учесталости (sometimes, usually, always...)</p> <p>компарација</p> <p>придева (правилна и неправилна)</p> <p>-fast, faster, the fastest good, better, the best handsome, more handsome, the most handsome</p> <p>Упитне заменице Who, which...</p> <p>Кондиционал (први тип) (If clauses)</p> <p>Сложенице (make-up, tracksuit...)</p> <p>Именице изведене од глагола најчешћи суфикси (-ation, -ment, -y)</p> <p>Нулти члан (in hospital, at school, in bed, by plane ...)</p> <p>Суфикси за грађење придева danger – dangerous; beauty – beautiful</p> <p>Негативни префикси за</p>	<p>ентација наставних садржаја</p> <p>рактивно учење</p> <p>познавање и примена граматичких садржаја</p> <p>д у пару</p> <p>пни рад на задату тему</p> <p>уда пројеката</p> <p>рада паноа</p> <p>ближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице</p> <p>из (Асоцијација)</p> <p>релација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика</p> <p>ини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала</p> <ul style="list-style-type: none"> - описује различитости - постављање питања и давање исказа у основној комуникацији; - лексика, - нови граматички појмови, - писање кратких реченица. - исказивање једноставне усмене поруке; - савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови 	<p>-разумевање текстова и упутстава и реаговање на одговарајући начин</p> <p>- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима,</p> <p>- уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика који учи,</p> <p>- покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника)</p> <p>- обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднаслове у писаним текстовима,</p> <p>- уколико не зна појам на страном језику, покушава да је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника,</p> <p>-интерпретација и практична примена стечених знања</p> <p>-упознавање, представљање себе и других</p> <p>-изражавање припадности</p> <p>--исказивање једноставне усмене поруке;</p> <p>-савладавање технике читања;</p> <p>- описи појмова;</p> <p>- лексика,</p> <p>- нови граматички појмови унутар познате реченице</p>

<p>прављење негације happy – unhappy known – unknown Неодређене заменице (somebody, nobody, anybody, anything, anywhere, nowhere...) Детерминатори (some, any, no, much, many, a lot of) Везници (because, so, and, for example, like)</p>		
<p>ВОКАБУЛАР И ИЗГОВОР Вођење сопственог речника (писање нових речи по новим насловима и текстовима који се изучавају) Подела по врстама речи Глаголи (инфинитив, прошло време, партицип) Именице Придеви Предлози Упитне речи</p>	<p>читање наглас вежбе са акцентовањем вођење сопственог речника провера речи рад у пару (дијалог) вежбања са захтевом отклањања грешке слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио записа симулација дијалога именовање научених појмова и израза уз често групно понављање грамска игра, рад у пару симулација ситуација, рад на групном пројекту</p>	<p>- Уме да нађе задату реч на страном језику у свом речнику или у штампаном издању, - Уме да нађе синоним задате речи на страном језику, - Тражи одговарајући израз са матерњег на израз у страном језику - Исправља друга уколико погрешни</p>
<p>ЧИТАЊЕ И СЛУШАЊЕ СА РАЗУМЕВАЊЕМ Разумевање краћег текста до 100 речи (учбеник или додатни материјал) Краћи дијалози до 10 реплика (питања и одговори) Издајање кључних информација после слушања текста Разумевање и одговарање на усмене поруке (давање наредбе или извршавање)</p>	<p>мена аудио и видео записа индивидуална и групна анализа текста према питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом причавање прочитаног текста вежбе слушања, повезивање предмета са сликом поступање по датом задатку</p>	<p>- Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту, - Уме да користи вербална и невербална средства изражавања, - Уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер) - може да употреби реч сличног значења или приближног уместо непознате.</p>
<p>ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ</p>	<p>кратки описи</p>	<p>- Правилно пише страну реч, - Уме да у писаној форми изражава</p>

<p>Попуњавање краћих текстова (радни листови...) Тестови (граматичке целине, вокабулар) Диктати (познати текстови)</p>	<p>диктати описивање текстова правила интерпункције и правописа коришћење интернета и других средстава писмене комуникације играца размене писаних порука</p>	<p>краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода, - Уме да попуњава краћу анкету везану за обим вокабулара који поседује, - Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу, - Уме да попуњава реченицу везану за граматичку целину која се изучава</p>
<p>КОНВЕРЗАЦИЈА Драматизација (скечеве везани за претходно учену целину) Питања и одговори (текстови из уџбеника)</p>	<p>коришћење припремљеног текста за разговор, коришћење интернета у сврху тражење фотографија и текста на задату тему припрема питања и одговора уз консултацију са наставником</p>	<p>умрежавање и давање једноставних упутстава и команди, Молбе и изрази захвалности, - тражење и давање обавештења; - описивање и именовање предмета; - изражавање припадности; - препознавање историјских појмова</p>

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви и задаци:

-стицање знања, утврђивање стечених знања и умења о ваневропским континентима и њиховим регионалним одликама,

-стицање бољег успеха из предмета

теме:

1. Азија – 3 часа
2. Африка – 2 часа
3. Америка – 2 часа
4. Аустралија и океанија – 2

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)
---------------	-------------------	----------------------

		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
АЗИЈА	<ul style="list-style-type: none"> -слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање 	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.4.2. именује континенте (Азију) и препознаје њене основне природне и друштвене одлике</p>		
АФРИКА	<ul style="list-style-type: none"> -слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање 	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.4.2. именује континенте (Азију) и препознаје њене основне природне и друштвене одлике</p>		
АМЕРИКА	<ul style="list-style-type: none"> -слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање 	<p>ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>ГЕ 1.4.2. именује континенте (Азију) и препознаје њене основне природне и друштвене одлике</p>		

АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	-слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред ГЕ 1.4.2. именује континенте (Азију) и препознаје њене основне природне и друштвене одлике		
----------------------------------	--	--	--	--

ФИЗИКА

Циљеви допунске наставе:

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја, за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира активности, методе које ће најпре довести до напретка да постигну позитиван успех.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни

СИЛА И КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.2.1.Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање.</p> <p>1.2.2Ученик уме да препозна равномерно кретање на примерима.</p> <p>1.2.3.Ученик уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине (користи образац $v=s/t$).</p> <p>1.4.4. Ученик уме да препозна јединице за брзину.</p>		
КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ, СИЛА ТРЕЊА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.1.1.Ученик уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирију или се крећу равномерно, зна да је гравитациона сила узрок падања тела а сила трења узрок заустављања.</p> <p>1.2.1.Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање.</p>		
РАВНОТЕЖА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.2.1.Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање.</p>		
	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор 	<p>2.4.1.Уме да користи важније изведене јединице S_i система и зна њихове ознаке</p>		

<p>МЕХАНИЧКИ РАД, СНАГА И ЕНЕРГИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење учења 	<p>(Пример:За силу,рад енергију и снагу).</p> <p>2.4.3.Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу (користи префиксе мили кило и мега и уме да претвара јединице).</p> <p>2.5.1.Ученик зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине односно од висине на којој се тело налази.</p> <p>2.5.3.Ученик уме да препозна појмове рада и снаге(зна да је механички рад једнак производу силе и пута и препознаје да је снага једнака извршеном рад у јединици времена).</p>		
<p>ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.5.1.Ученик зна да агрегатно стање тела зависи од његове температуре, ако му је позната температура тела и температуре топљења и кључања, зна да одреди у ком се агрегатном стању налази тело, зна температуру мржњења и кључања воде под нормалним условима.</p> <p>1.5.2.Ученик уме да препозна да се механичким радом може мењати температура тела ,препознаје да трење може да доведе до промене температуре.</p>		

МАТЕМАТИКА

Циљ допунске наставе математике:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе.
- Увежбавање и понављање стечених знања и давање савета за савладавање потешкоћа у учењу.
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Посебно пружање помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму.
- Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из неког другог разлога нису усвојили одређено наставно градиво.

Ова настава има само оквирне садржаје, који су прецизирани годишњим плановима, јер они зависе од потреба ученика.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ	
---------------	--------	--

	РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ Операције у скупу реалних бројева	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни	-	2.2.2. оперише са степенима и зна шта је <u>квадратни корен</u> ;	
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА Питагорина теорема и примена	-фронтални -индивидуални -групни	-1.3.2. влада појмовима: троугао, четвороугао, квадрат и правоугаоник (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; разликује основне врсте троуглова, зна основне елементе троугла и уме да израчуна обим и површину троугла, квадрата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку; <u>уме да израчуна непознату страницу правоуглог троугла примењујући Питагорину теорему</u>). 1.4.4. при мерењу бира одговарајућу мерну јединицу; заокружује величине исказане датом мером.;	2.3.2. уме да одреди однос углова и страница у троуглу и збир углова у троуглу и четвороуглу и да <u>решава задатке користећи Питагорину теорему</u> ;	
РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ Степени и операције са степенима Полиноми и операције са њима, квадрат	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни	1.2.2. уме да израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима. ; 1.2.3. сабира, одузима и множи мономе;	2.2.2. оперише са степенима и зна шта је квадратни корен; 2.2.3. сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома;	

бинома и разлика квадрата				
МНОГОУГАО	-фронтални -индивидуални -рад у пару	-	-	
ЗАВИСНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ЊИХОВО ГРАФИЧКО ПРИКАЗИВАЊЕ Функција Пропорција - примена	-фронтални -индивидуални -рад у пару	1.5.1. изражава положај објекта сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно; 1.5.2. чита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле, и одређује минимум или максимум зависне величине; 1.5.3. податке из табеле прикаже графикомом и обрнуто; 1.5.4. одреди задати проценат неке величине; 1.2.4. одреди вредност функције дате таблицом или формулом; 1.4.3. користи различите поененовца;	2.5.1. влада описом координатног система (одређује координате тачака, осно или централно симетричних итд); 2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле. 2.5.3. обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички;	
КРУГ Круг и делови круга, Обим и површина круга и његових делова	-фронтални -индивидуални -рад у пару	1.3.3. влада појмовима: круг, кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга	2.3.3. користи формуле за обим и површину круга;	

	-групни	датог полупречника);		
СЛИЧНОСТ	-фронтални -индивидуални -рад у пару	-	-	-

ХЕМИЈА

Циљеви наставе су:

Допунска настава из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на неким часовима,

ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ

<p>1. Основни хемијски појмови</p> <ul style="list-style-type: none"> - својства супстанци - промене супстанци - смеше 	<ul style="list-style-type: none"> - вршњачка едукација - индивидуална настава - рад у пару - експеримент 	<p>ХЕ 1.1.1.измери масу, запремину и температуру супстанце</p> <p>ХЕ 1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.3.на основу којих својстава супстанце се могу да се разликују, којим врстама промена подлежу, као и да се при променама укупна маса не мења</p> <p>ХЕ 1.1.8 значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>ХЕ 1.1.9.загрева супстанцу на безбедан начин</p> <p>ХЕ 1.1.11.сач тави апаратуру изведе поступак цеђења</p> <p>ХЕ 1.1.12 у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p>		
--	---	--	--	--

<p>2. Структура супстанце</p> <ul style="list-style-type: none"> - грађа атома: језгро и омотач - ПСЕ - хемијске формуле - хемијске везе - атомска и молекулска маса 	<ul style="list-style-type: none"> - вршњачка едукација - индивидуална настава - рад у пару 	<p>ХЕ 1.1.4. Да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона и те честице се међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе.</p> <p>ХЕ 1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>ХЕ 1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p>		
--	--	---	--	--

<p>3. Хомогене смеше – раствори</p> <ul style="list-style-type: none"> - својства раствора - водени раствори - процентни садржај 	<ul style="list-style-type: none"> - вршњачка едукација - рад у пару 	<p>ХЕ 1.1.1. . измери масу, запремину и температуру супстанце</p> <p>ХЕ 1.1.2. о практичној примени елемената, једињења и смеша из сопственог окружења на основу њихових својстава</p> <p>ХЕ 1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>ХЕ 1.1.7. шта су раствори, како настају и припере раствора у свакодневном животу</p> <p>ХЕ 1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>ХЕ 1.1.9. загрева супстанцу на безбедан начин</p> <p>ХЕ 1.1.10. измери масу, запремину и температуру супстанце</p> <p>ХЕ 1.1.12 у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p> <p>ХЕ 1.6.1. * безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p> <p>ХЕ.1.6.2.* изведе експеримент према датом упутству</p>		
--	--	---	--	--

<p>4. Хемијске реакције и израчунавања</p> <p>- типови хемијских реакција</p> <p>- хемијски закони</p> <p>- хемијске једначине</p>	<p>- индивидуални рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.3.на основу којих својстава супстанце се могу да се разликују, којим врстама промена подлежу, као и да се при променама укупна маса не мења</p> <p>ХЕ 1.1.6.квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.8.значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p>		
---	---	--	--	--

ДОДАТНА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
<p>Језик:</p> <p>- Граматика:</p> <p>*независни/напоредни односи међу</p>	<p>Индивидуални,</p> <p>фронтални,</p> <p>разговор,</p> <p>рад у пару,</p>			<p>-уочавање на примерима</p> <p>-формирање и анализирање примера</p> <p>-стилска анализа песама хајдучког циклуса по избору</p>

реченичним члановима и реченицама *синтагма (и врсте) Књижевност	групни, метода рада на тексту			
--	---	--	--	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулисати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их увести у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика.

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
ГРАМАТИКА Глаголи <u>глаголски облици</u> (Садашње просто време, Садашње трајно време, Прошло просто време, Будуће просто време, Садашњи перфекат, прошло трајно време) <u>модални глаголи</u> (could, couldn't, should, shouldn't, have to/don't have to, can, must) <u>прилози учесталости</u> (sometimes, usually, always...) <u>компарација</u> <u>придева</u> (правилна и неправилна) -fast, faster, the fastest good, better, the best handsome, more handsome, the most handsome <u>Упитне заменице</u> Who, which... <u>Кондиционал (први тип)</u> (If clauses)	презентација наставних садржаја интерактивно учење самоуопознавање и примена граматичких садржаја рад у пару самостални рад на задату тему рада пројеката рада паноа ближе познавање граматичких садржаја из угла свакодневнице пројектовање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова самоуопознавање релација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика лични реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала допунска и додатна настава - описује различитости - постављање питања и давање исказа у основној комуникацији; - лексика, - нови граматички појмови,	-разумевање текстова и упутстава и реаговање на одговарајући начин - разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима, - уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика који учи, - покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника) - обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају, као и на насловне и поднасловне у писаним текстовима, - уколико не зна појам на страном језику, покушава да је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника, -интерпретација и практична примена стечених знања -уознавање, представљање себе и

<p>Сложенице (make-up, tracksuit...) Именице изведене од глагола најчешћи суфикси (-ation, -ment, -y) Нулти члан (in hospital, at school, in bed, by plane ...) Суфикси за грађење придева danger – dangerous; beauty – beautiful Негативни префикси за прављење негације happy – unhappy known – unknown Неодређене заменице (somebody, nobody, anybody, anything, anywhere, nowhere...) Детерминатори (some, any, no, much, many, a lot of) Везници (because, so, and, for example, like)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - писање кратких реченица. - исказивање једноставне усмене поруке; - савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови 	<p>других</p> <ul style="list-style-type: none"> -изражавање припадности --исказивање једноставне усмене поруке; -савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови унутар познате реченице
<p>ЧИТАЊЕ И СЛУШАЊЕ СА РАЗУМЕВАЊЕМ Гледање видео материјала са енглеским поднасловом (филмови, видео записи – историја, географија) (додатни материјал) Краћи дијалози до 10 реплика (питања и одговори) Издавање кључних информација после слушања текста Разумевање и одговарање на усмене поруке (давање наредбе или извршавање)</p>	<p>имена аудио и видео записа <div>дидуална и групна анализа текста ипрема питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом</div> епривавање прочитаног текста дискусија вежбе слушања, повезивање предмета са сликом израда постера на задату тему поступање по датом задатку</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту, - Уме да користи вербална и невербална средства изражавања, - Уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер) - може да употреби реч сличног значења или приближног уместо непознате.
<p>ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ Попуњавање текстова (песма из уџбеника, упитник...) Тестови (граматичке целине, вокабулар)</p>	<p>атки описи квати еписивање текстова авила интерпункције и правописа ришћење интернета и других</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно пише страну реч, - Уме да у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода, - Уме да попуњава краћу анкету

<p>Квизови и анкете (<i>online</i> или на часу)</p>	<p>средстава писмене комуникације дстицање креативности кроз писање кратких песама и причаца - игрица размене писаних порука</p>	<p>везану за обим вокабулара који поседује, - Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу, - Уме да попуњава реченицу везану за граматичку целину која се изучава - Опис викенда или догодовштина са распуста</p>
<p>КОНВЕРЗАЦИЈА Дебата дискусија на задату тему (дијалог или у групи) Драматизација (скечеви везани за претходно учену целину) Асистирање наставнику на часовима допунске наставе – Вршњачка едукација (PEER Education) – уручивање тестова, објашњавање на енглеском, давање примера о начину одговарања ...</p>	<p>коришћење припремљеног текста за разговор, коришћење интернета у сврху тражење фотографија и текста на задату тему рад у Power Point-у, припрема питања и одговора уз консултацију са наставником</p>	<p>разумевање и давање једноставних упутстава и команди, Молбе и изрази захвалности, Преноси трећој особи основно значење исказаног у оквиру набројаних комуникативних функција, - тражење и давање обавештења; - описивање и именовање предмета; - изражавање припадности; - препознавање историјских појмова</p>

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви и задаци.

- исказивање заинтересованости за шира знања из предмета,
- истрживачки рад,
- самостално истраживање и коришћење стручне литературе, штампе,
- проширивање стечених знања и њихова примена,
- примена савремених технологија –интернет,
- стицање и развијање знања и разумевања, умења и ставова према светским и националним вредностима и достигнућима.

Додатна настава из Географије се организује за ученике седмог разреда и остварује се са по 36 часова , односно са по 1 часом недељно, кроз активности:

- избор ученика, који су се определили анкетом,
- анализа, израда и усвајање годишњег програма,
- уређење кабинета,
- израда тематских карата, зидних новина, панона,
- реферати-писање, анализа,
- литература и штампа –читање и анализа,
- примена рачунара и интернета,
- географске занимљивости-асоцијације, занимљива географија,
- учешће у квизовима и организовање истих,
- припрема и учешће на такмичењима,
- посете и излети,
- учешће у изради школског листа "Петица", као и учешће у изради и креирању школског сајта
- анализа остварених резултата.

Све теме су везане, испреплетане и тако ће бити и оствариване кроз више часова.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
АЗИЈА	-разговор -упознавање са радом			ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских

	<ul style="list-style-type: none"> -рад пред картом -читање и анализа карте -предлози ученика 			<p>чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије</p>
АФРИКА	<ul style="list-style-type: none"> -посматрање -разговор -описивање -упоређивање -уочавање -закључивање -препознавање -истицање детаља -израда паноа и презентација 			<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских</p> <p>чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије</p>

<p>АМЕРИКА</p>	<p>-посматрање -разговор -описивање -упоређивање -уочавање -закључивање -препознавање -истицање детаља -израда паноа и презентација</p>			<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије</p>
<p>АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА</p>	<p>-посматрање -разговор -описивање -упоређивање -уочавање -закључивање -препознавање -истицање детаља -израда паноа и</p>			<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>ГЕ 3.4.3. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) на ваневропским</p>

	презентација			континентима и уме да издвоји географске регије
--	--------------	--	--	---

ФИЗИКА

ДОДАТНА НАСТАВА ИЗ ПРЕДМЕТА: ФИЗИКА

Циљеви и задаци:

Продубљивање и проширивање знања ученика, подстицање ученика на самосталан рад, развијање код ученика способности логичког мишљења, оспособљавање ученика за самообразовање уз помоћ литературе.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни
СИЛА И КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање 			3.2.1. Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују равномерно променљиво праволинијско кретање, зна да користи везу између брзине и убрзања као и пређеног пута, брзине и убрзања код равн.убрзаног кретања.

	саморегулисаног учења			
КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ, СИЛА ТРЕЊА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 			3.2.1. Ученик уме да примени однос физичких величина које описују слободни пад и вертикални хитац.(уме да израчуна пређени пут и брзину код наведеног кретања.)
РАВНОТЕЖА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицањесаморегулисаногучења 			<p>3.1.1.Ученик разуме и примењује услове равнотеже полуге, зна да је услов за равнотежу полуге једнакост момената силе у односу на тачку ослонца, зна која сила даје највећи односно најмањи момент силе у односу на тачку ослонца, зна да израчуна интензитет момената сила које се јављају код полуге. (Пример: Клацкалица и кантар)</p> <p>3.1.2.Ученик зна какав је однос сила које делује на тело које мирује или се равн.креће, односно зна кад је тело у стању статичке и динамичке равнотеже.</p>
МЕХАНИЧКИ РАД, СНАГА И ЕНЕРГИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака 			<p>2.4.1.Уме да користи важније изведене јединице S_i система и зна њихове ознаке (Пример: За силу,рад енергију и снагу).</p> <p>2.4.3.Ученик уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу</p>

	- Подстицање саморегулисаног учења			(користи префиксе мили кило и мега и уме да претвара јединице). 2.5.1. Ученик зна да кинетичка и потенцијална енергија зависе од брзине односно од висине на којој се тело налази. 2.5.3. Ученик уме да препозна појмове рада и снаге (зна да је механички рад једнак производу силе и пута и препознаје да је снага једнака извршеном рад у јединици времена).
ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ	- Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења			3.5.2. Ученик уме да препозна карактеристичне процесе и термине који описује промене агрегатних стања, зна основне особине агрегатних стања (чврсто, течно и гасовито), зна шта су топљење, очвршћавање, испаравање и кондензација.

МАТЕМАТИКА

ДОДАТНА НАСТАВА ИЗ ПРЕДМЕТА: МАТЕМАТИКА

Циљ додатне наставе математике:

- Проширивање знања из редовне наставе математике, усвајање додатних садржаја у складу са интересима и могућностима појединих ученика.
- Развијање способности и умећа решавања сложенијих математичких задатака.
- Развијање логичког и апстрактног мишљења, анализирања, доказивања и прецизног изражавања.
- Припремање ученика за такмичења.

Додатна настава из математике се организује за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Годишњим планом прецизира се садржај додатне наставе. Анализа и решавање задатака са такмичења могу се радити у свакој области.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
РЕАЛНИ БРОЈЕВИ Ирационални бројеви (одабрани задаци)	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни			3.2.2. користи особине степена и квадратног корена;
ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА Примена Питагорине	-фронтални -индивидуални			3.3.2. користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеца, рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно

теореме на геометријске фигуре Конструктивни задаци- троугла и паралелограма	-групни			непосредно дати у формулацији задатка; 3.4.2. процењује и заокружује дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима;
РАЦИОНАЛНИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ Полиноми- растављање на чиниоце Квадрат бинома и тринома	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни			3.2.2. користи особине степена и квадратног корена; 3.2.3. зна и примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; -увежбано трансформише алгебарске изразе, своди их на најједноставнији облик;
МНОГОУГАО Правилни многоуглови	-фронтални -индивидуални -рад у пару			
ЗАВИСНЕ ВЕЛИЧИНЕ И ЊИХОВО ГРАФИЧКО ПРИКАЗИВАЊЕ	-фронтални -индивидуални -рад у пару			3.5.1. уме да одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове; 3.5.2. тумачи дијаграме и табеле; 3.5.4. примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама; 3.2.4. разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом;

<p>КРУГ проблемски задаци</p>	<p>-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни</p>			<p>3.3.3. уме да одреди централни и периферијски угао, рачуна површину кружног исечка, дужину кружног лука; 3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима;</p>
<p>СЛИЧНОСТ Сличност троуглова</p>	<p>-фронтални -индивидуални -рад у пару</p>			
<p>Комбинаторни задаци</p>	<p>-фронтални -индивидуални -рад у пару</p>			
<p>Решавање такмичарских задатака</p>	<p>-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни рад</p>			

БИОЛОГИЈА

Циљеви додатног рада:

Додатни рад се организује за ученике који показују веће интересовање и жељу за новим сазнањима која превазилазе оквире предвиђене планом и програмом, са циљем повезивања и примене научеог у свакодневном животу.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни ниво	средњи ниво	напредни ниво
Порекло и развој људске врсте	-практичан рад -ПП презентације -провера и примена знања		2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине	
Грађа човечијег тела	-практичан рад -ПП презентације -демонстрација графиком или шемом -провера и примена знања		2.2.7. познаје термин хомеостаза и зна да објасни шта он значи 2.2.8. зна да је неопходна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију 2.2.9. зна да нервни и ендокрини системи имају улогу у одржавању хомеостазе 2.6.1. уме да уз навођење реализује сложено прикупљање података, систематизује податке и извести о резултату 2.6.3. уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата 2.6.4. уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу,	3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност 3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције 3.2.4. разуме да је у остваривању карактеристичног понашања неопходна функционална интеграција више система органа и разуме значај такве интеграције понашања за преживљавање 3.2.5. разуме сличности и разлике у интеграцији грађе и функције јединке током животног циклуса 3.2.6. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информишу организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система) 3.2.7. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који реагују на промене у околини и карактеристике органа који враћају организам у равнотежу онда када је из ње избачен (стресно стање -улога ендокриног

			<p>формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултату</p>	<p>система) 3.2.8. зна и разуме које су последице стресног стања за организам 3.3.1. разуме разлику између телесних и полних ћелија у погледу хромозома и деоба 3.3.2. разуме да полне ћелије настају од посебних ћелија у организму 3.3.3. зна функцију генетичког материјала и његову основну улогу у ћелији 3.3.4. зна да је број хромозома у ћелији карактеристика врсте 3.3.5. разуме како различити еволуциони механизми, мењајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције 3.3.6. разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста 3.5.3. разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране 3.5.4. познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност 3.5.5. познаје симптоме и главне карактеристике болести метаболизма и узроке због којих настају (гојазност, анорексија, булимија, шећерна болест) 3.5.6. разуме механизме поремећаја функције појединих органа 3.5.7. познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности 3.5.8. разуме механизме стресног стања и утицај јаких негативних емоција на физиолошке процесе у организму и на понашање појединца</p>
--	--	--	--	--

ХЕМИЈА

Циљеви додатне наставе су:

Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из хемије.

- разуме шта је предмет изучавања хемије и како се долази до сазнања
- овладава основним операцијама лабораторијске технике
- организује радно место, припрема и одлаже прибор и материјал за рад
- разуме разлику између физичких и хемијских промена
- зна разлику између чистих супстанци и смеша
- умеју да примене одговарајући поступак за раздвајање састојака смеша знајући својства супстанци
- разуме квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола
- зна основне честице које изграђују супстанце
- зна разлику између јонске и ковалентне везе
- израчунава релативну молекулску масу, процентни састав једињења
- на основу положаја елемента Упсе одређује тип хемијске везе
- разуме изражавање квантитативног састава преко процентне концентрације
- зна да је вода раствач за једињења са јонском и поларном ковалентном везом
- уме да израчуна и направи раствор одређене концентрације
- разликује појам масе од количине супстанце
- зна да на основу формуле израчуна моларну масу
- примењује закон о одржању масе код писања хемијских једначина

- самостално решава стехиометријске задатке

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
1. Основни хемијски појмови - својства супстанци - промене на супстанци - методе раздвајања смеша	- учење путем тестова - истраживачки рад - експеримент			<p>ХЕ 3.1.2. како је практична примена супстанци повезано са њиховим својствима</p> <p>ХЕ 3.1.7. на основу својстава састојака смеше да изабере и изведе одговарајући поступак за њихово раздвајање</p> <p>ХЕ 3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/ питању за истраживање, забележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење и изведе закључак</p> <p>ХЕ 3.6.1.* препознаје питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ 3.6.2.* постави хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.3.* планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.4.* донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
2. Структура супстанце - електронски омотач - ПСЕ - хемијске формуле	- примена ИКТ у настави - учење путем тестова - проблемска настава - дебата			<p>ХЕ 3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ 3.1.3. да су својства супстанци и промена којима подлежу условљене разликама на нивоу честица</p> <p>ХЕ 3.1.4. структуру атома, молекула и јона, које их</p>

<ul style="list-style-type: none"> - хемијске везе - валенца - атомска и молекулска маса - валенца 				<p>елементарне честице изграђују и како од њиховог броја зависи наелектрисање атома,молекула и јона.</p>
<p>3. Хомогене смеше – раствори</p> <ul style="list-style-type: none"> - својства раствора - растворљивост - процентни садржај 	<ul style="list-style-type: none"> - групни рад - истраживачки рад - вршњачка едукација - учење путем тестова - дебата - фестивал науке 			<p>ХЕ 3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ 3.1.2. како је практична примена супстанци повезано са њиховим својствима</p> <p>ХЕ 3.1.5. зависност растворљивости супстанце од природе супстанце и растварача</p> <p>ХЕ 3.1.8. да осмисли експериментални поступак према задатом циљу/проблему/ питању за истраживање, забележи и приказује резултате табеларно и графички, формулише објашњење и изведе закључак</p>
<p>4. Хемијске реакције израчунавања</p> <ul style="list-style-type: none"> - хемијски закони - стехиометријска израчунавања 	<ul style="list-style-type: none"> - проблемска настава - учење путем тестова - вршњачка едукација - експеримент 			<p>ХЕ 3.1.1. разлику између чистих супстанци (елемената и једињења) и смеша на основу врста честица које их изграђују</p> <p>ХЕ 3.6.1.* препознаје питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ 3.6.2. * постави хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.3. * планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ 3.6.4. * донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>

Г. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

СЛОБОДНА АКТИВНОСТ: секција прва помоћ

(годишњи фонд: 34; недељни фонд: 1)

Циљ: циљ секције је да оспособи ученике да разумеју и схвате значај пружања благовременог пружања прве помоћи, као и да их оспособи да овладају вештинама и техникама указивања прве помоћи.

Назив теме и наставни садржаји	Задачи	Начин остваривања програма
Прва помоћ - основни појмови	Разумевање и схватање значаја прве помоћи	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Поступак на месту несреће	Разумевање значаја адекватног поступања на месту несреће.	Слушање Дискусија Посматрање

Назив теме и наставни садржаји	Задаци	Начин остваривања програма
		Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Основне технике и средства за пружање прве помоћи	Стицање знања и вештина о наменским и приручним средствима за указивање прве помоћи	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Оживљавање, поступак са особом без свести	Стицање знања о техникама прве помоћи које се примењују у случају бесвесног стања	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Крварења и њихово привремено заустављање	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се примењују приликом заустављања	Слушање Дискусија

Назив теме и наставни садржаји	Задаци	Начин остваривања програма
	крварења	Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Ране и њихово збрињавање	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се примењују приликом збрињавања рана различитог порекла	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Повреде коштаног зглобног система	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се примењују у случају повреда коштаног зглобног система	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Нагло настала стања и обољења	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се	Слушање

Назив теме и наставни садржаји	Задаци	Начин остваривања програма
	примењују у случају нагло насталих стања и обољења	Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

СПОРТСКА СЕКЦИЈА-КОШАРКАШКА СЕКЦИЈА

Задаци у раду за кошаркашку секцију:

Укључити што већи број ученика на додатни рад у секцији као вид анимирања

Усавршавање већ усвојених знања као вид додатног тренинга

Уигравање и стварање екипе за школска, општинска и регионална такмичења

Развијање здравог односа према социјалном окружењу

Развијање психо—моторних способности ученика и њихово подизање на виши ниво

Садржај	Начин остваривања	Врсте активности ученика
Развој специфичне издржљивости	Метод	Наизменичне вежбе трчања и скокова карактеристичних за кошарку
Систем зонске одбране	Практичан рад на развијању издржљивости	Ученици слушају објашњење, а затим то практично примењују у игри
Одбрана „човек на човека“	Демонстрација наставника или ученика	Ученици гледају демонстрацију, а затим по групама увежбавају одбране 3:2 – 2:1:2 и 2:3
Поступни напад	Демонстрација наставника, практичан рад на усвајању вештина	После приказа поступног напада ученици у игри на два коша вежбају овај елемент кошаркашке игре
Контра напад	Игровне активности и демонстрација наставника	После усменог објашњења ученици увежбавају контра напад
Игра на два коша	Демонстрација; практичан рад код вежбања контра напада	Ученици се деле у две екипе после чега следи игра уз поштовање свих правила игре.
Садржај	Игровне активности ученика у циљу усавршавања кошаркашке игре	Врсте активности ученика

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације	Носиоци реализације
Септембар	<p>-Упознавање ученика са годишњим планом рада - У</p> <p>познавање ученика са правилима понашања у школи</p> <p>-Избор ученика за ђачки парламент</p> <p>-Разговор о односима у одељењу</p>	<p>-разговор</p> <p>-дискусија</p> <p>-евиденција у дневнику</p>	<p>-одељенски старешина</p> <p>-ученици</p> <p>-родитељи</p>
Октобар	<p>-Професионална оријентација</p> <p>-Превенција насиља (радионица)</p> <p>-Разговор са ученицима којима је потребна подршка -</p> <p>Спровођење плана васпитних мера за поједине ученике</p> <p>-Сређивање педагошке документације</p>	<p>-разговор</p> <p>-дискусија</p> <p>-евиденција у дневнику</p>	<p>-одељенски старешина</p> <p>-ученици</p> <p>-родитељи</p>
Новембар	<p>-Дан замене улога -Анализа</p> <p>успеха на крају првог класификационог периода</p> <p>-Професионална оријентација</p> <p>-Превенција насиља</p>	<p>-разговор</p> <p>-дискусија</p> <p>-евиденција у дневнику</p>	<p>-одељенски старешина</p> <p>-ученици</p> <p>-родитељи</p>

Децембар	<ul style="list-style-type: none"> -Решавање проблема -Значај мишљења одељења -Разговор о односима у одељењу Превенција насиља -Сређивање педагошке документације 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељенски старешина -ученици -родитељи
Јануар	<ul style="list-style-type: none"> -Превенција насиља Обележавање Дана Светог Саве -Анализа успеха и васпитно дисциплинских мера ученика на полугодишту 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељенски старешина -ученици -родитељи
Фебруар	<ul style="list-style-type: none"> -Прифесионална оријентација -Превенција болести зависности 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељенски старешина -ученици -родитељи
Март	<ul style="list-style-type: none"> -Репродуктивно здравље (стручни сарадници) -Разговор о дисциплини у одељењу -Вршњачка едукација -Пубертет -Болести зависности и вршњачко насиље 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -евиденција у дневнику 	<ul style="list-style-type: none"> -одељенски старешина -ученици -родитељи
Април	<ul style="list-style-type: none"> -Професионална оријентација 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор 	<ul style="list-style-type: none"> -одељенски старешина

	<p>Анализа успеха на крају трећег класификационог периода</p> <p>-Организовање извођења екскурзије</p> <p>-Сређивање педагошке документације</p>	<p>-дискусија</p> <p>-евиденција у дневнику</p>	<p>-ученици</p> <p>-родитељи</p>
Мај	<p>-Професионална оријентација</p> <p>Обележавање дана школе</p> <p>-Анализа успеха ученика на такмичењима</p> <p>-Праћење постигнућа ученика у одељењу</p> <p>-Здрави стилови живота</p>	<p>-разговор</p> <p>-дискусија</p> <p>-евиденција у дневнику</p>	<p>-одељенски старешина</p> <p>-ученици</p> <p>-родитељи</p> <p>Патронажна служба Дома здравља</p>
Јун	<p>-Анализа успеха на крају школске године</p> <p>-Сређивање педагошке документације</p>	<p>-разговор</p> <p>-евиденција у дневнику</p>	<p>-одељенски старешина</p> <p>-ученици</p> <p>-родитељи</p>

ЕСКУРЗИЈА

Садржаји, места и објекти које треба посетити		Број дана	Активности у образовно - васпитном раду	Образовно-васпитна област	Циљеви и задаци садржаја програма
РАЗРЕД	СЕДМИ		-Посматрање -Упоредивање -Дружење -Разговор (постављање питања и давање одговора) -певање -узнавање -проширивање знања -корелација међу предметима	Српски језик Географија Историја Ликовна култура Биологија Физика	-узнавање на терену онога што је у 8 разреду научено из наведених наставних области -узнавање, проширивање и сагледавање географских објеката и појмова -уознавање и проширивање знања о културно - историјским елементима -узнавање са биљкама и животињама кроз геолошко-историјски развој -разгледање и узнавање фресака и других елемената ликовне културе
ТРАЈАЊЕ	ТРОДНЕВНА				
РЕЛАЦИЈА	Велики Црљени – Пожаревац – Сребрно језеро – манастир Тумане– Лепенски вир – Ђердапска хидроелектрана – Кладово – Неготин –Ромулијана- Параћин – Велики Црљени				
ОБИЛАЗАК	Манастир Тумане, Лепенски вир, Ромулијана, ХЕ „Ђердап“, три музеја у Неготину				
НОЋЕЊЕ	Оба преноћишта хотел „Ђердап“ Кладово				

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОСМИ РАЗРЕД
ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
школске 2018/2022. године**

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА ОСМИ РАЗРЕД

ФОНД ЧАСОВА ЗА ОСМИ РАЗРЕД

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ОСМИ РАЗРЕД	
		Нед.	Год.
37.	Српски језик	4	136
38.	Страни језик- немачки	2	68
39.	Ликовна култура	1	34
40.	Музичка култура	1	34
41.	Историја	2	68
42.	Географија	2	68
43.	Физика	2	68
44.	Математика	4	136
45.	Биологија	2	68
46.	Хемија	2	68
47.	Техничко и информатичко образовање	2	68
48.	Физичко васпитање	2+1 ³	68+34
Укупно : А		26-27*	884+918

Редни	Б. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1.	Верска настава / Грађанско васпитање ⁴	1	34
2.	Страни језик - енглески језик	2	72
3.	Физичко васпитање- изборни спорт	1	34
Редни број	В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
1	Свакодневни живот у прошлости	1	34
2	Цртање, сликање и вајање	1	34
3	Информатика и рачунарство	1	34
4	Хор и оркестар	1	34
5	Домаћинство	1	34
Укупно : Б		1	34
Укупно : А+Б			
Редни број	Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Редовна настава	26-27*	884+918
2.	Допунска настава	1	34
3.	Додатни рад	1	34
Редни број	Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
1.	Час одељенског старешине	1	34
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
3.	Екскурзије	1-3 дана годишње	

16. Назив језика националне мањине када се настава реализује на том матерњем језику.

17. Реализује се у школама где се настава одржава на матерњем језику националних мањина.

18. Статус трећег часа физичког васпитања (изборне спортске гране) регулисан је Стручним упутством министра просвете и спорта о организовању спортских активности у основној школи бр 110-00-449-05/02 од 22. јуна 2005.

19. Ученик бира један од обавезних изборних предмета: верска настава/грађанско васпитање и изучава га до краја образовног циклуса.
20. Страни језик за ученике који су почели да га уче од трећег разреда обавезан је изборни предмет до краја образовног циклуса.
- * Број часова за ученике припаднике националних мањина.

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

СВРХА ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, математичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.

- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА

- Развој интелектуалних капацитета и знања деце и ученика нужних за разумевање природе, друштва, себе и света у коме живе, у складу са њиховим развојним потребама, могућностима и интересовањима;

- подстицање и развој физичких и здравствених способности деце и ученика;

- оспособљавање за рад, даље образовање и самостално учење, у складу са начелима сталног усавршавања и начелима доживотног учења;

- оспособљавање за самостално и одговорно доношење одлука које се односе на сопствени развој и будући живот;

- развијање свести о државној и националној припадности, неговање српске традиције и културе, као и традиције и културе националних мањина;

- омогућавање, укључивање у процесе европског и међународног повезивања;

- развијање свести о значају заштите и очување природе и животне средине;
 - усвајање, разумевање и развој основних социјалних и моралних вредности демократки уређеног, хуманог и толератног друштва;
 - уважавање плурализма вредности и омогућавања, подстицање и изградња сопственог система вредности и вредносних ставова који се темеље на начелима различитости и собробити за све;
 - развијање код деце и ученика радозналост и отвореност за културе традиционалних цркава и верских заједница, као и етичке и верске толеранције, јачање поверења међу децом и ученицима и спречавање понашања који нарушавају остваривање права на различитост;
 - поштовања права деце, људских и грађанских права и основних слобода и развијање способности за живот у демократски развијеном друштву;
 - развијање и неговање другарства и пријатељства, усвајање вредности заједничког живота и подстицање индивидуалне одговорности.
- програм се остварује на српском језику.

A. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ:

СРПСКИ ЈЕЗИК

Сврха програма образовања

- Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, научне, уметничке, културне, еколошке и здравствене писмености, неопходне за живот у савременом и сложеном друштву.
- Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и допринос демократском, економском и културном развоју друштва.

Циљеви и задаци

Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.

Задаци наставе српског језика:

- развијање љубави према матерњем језику и потребе да се он негује и унапређује;
- основно описмењавање најмлађих ученика на темељима ортоепских и ортографских стандарда српског књижевног језика;
- поступно и систематично упознавање граматике и правописа српског језика;
- оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама;
- развијање осећаја за аутентичне естетске вредности у књижевној уметности;
- оспособљавање за самостално читање, доживљавање, разумевање, свестрано тумачење и вредновање књижевноуметничких дела разних жанрова.

Редни број	Наставна тема	Број часова	Број часова обраде	Број часова утврђивања	Број часова систематизације
I	Језик	55	19	21	15
	Грамматика	33	14	8	11
	Правопис	22	5	13	4
II	Књижевност	58	35	14	9
	Школска лектира	45	25	11	9
	Домаћа лектира	13	10	3	-
III	Култура изражавања	23	6	13	4
	Говорно изражавање	3	1	1	1
	Писмено изражавање	20	5	12	3

Укупан број часова		136	60	48	28
--------------------	--	-----	----	----	----

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		ОСНОВНИ	средњи	напредни
<p>Језик:</p> <p>Грамматика (дијалекти српског језика, народни и књижевни језик, нормирање, Вукова реформа, књижевни језик Срба од Вука до данас, језик свакодневне комуникације – говорени и писани, зависне предикатске реченице – изричне, односне, месне, временске, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене, грађење речи – комбиновано грађење и грађење претварањем, хомонимија и</p>	<p>Групни, индивидуални, фронтални, рад у пару, разговор</p>	<p>- разликује дијалекте српског језика (источнохерцеговачки, шумадијско-војвођански)</p> <p>- разликује народни од књижевног језика (ћерати-терати, астал-сто)</p> <p>- зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (старословенски-српски књижевни)</p> <p>- препознаје зависне и независне реченице (везници)</p> <p>- препознаје основне начине грађења речи (комбиновано грађење и грађење претварањем)</p> <p>- препознаје основне лексичке</p>	<p>- зна врсте зависних реченица</p> <p>- разликује дуге и кратке акценте</p> <p>- зна правила разликовања некњижевног од књижевног језика</p> <p>- Вуков рад на језику и правопису</p> <p>- разликује врсте зависних реченица (служба, смисао)</p> <p>- препознаје речи на основу начина творбе (зид-зидар, подзида)</p> <p>- познаје метонимију, синонимију и полисемију</p> <p>- зна основна акценатска правила и примењује их на једноставнијим примерима (зид, пас, нож, лав)</p> <p>- исправно пише имена из страних језика (<u>Вашингтон</u>, <u>Рентген</u>)</p> <p>- препознаје поста акценатску</p>	<p>- именује и издваја зависне реченице из текста</p> <p>- на основу задатог примера (проста реч КУЋА) формира изведене, сложене речи и речи настале комбинованом творбом (покућство)</p> <p>- самостално давање примера за метонимију, синонимију и полисемију</p> <p>- акцентује речи</p> <p>- исправно пише речи из страних језика (компјутер, хеликоптер)</p> <p>- исправно обележава генитивни знак</p> <p>- правилно пише велико слово у свим примерима</p> <p>- правилно примењује све интерпункцијске знакове</p>

<p>полисемија, основна правила акценатске норме),</p> <p>Правопис (писање имена из страних језика, генитивни знак, употреба великог слова, интерпункција, спојено и растављено писање речи)</p>		<p>односе – хомонимија, полисемија (ђак-ученик, глава куће-глава ексера)</p> <p>-зна основна акценатска правила (четири правила)</p> <p>-зна да се служи правописом</p> <p>-примењује правописну норму у једноставним примерима</p> <p>-зна основна правила писања великог слова (властита имена, географски појмови)</p> <p>-зна све интерпункцијске знакове</p> <p>-негација (именице, глаголи, придеви)</p>	<p>дужину –генитивни знак (много <u>јабукa</u>)</p> <p>-зна већину правила о писању великог слова (Сунце, Месец)</p> <p>- примењује већину интерпункцијских знакова</p> <p>-негација у већини примера (знање-незнање, извесност-неизвесност)</p>	<p>- правилно примењује правила спојеног и растављеног писања речи (сложенице и полусложенице)</p>
<p>Књижевност:</p> <p>-одломци из књижевних дела, приповетке и песме из читанке за осми разред, Клет, 2014. Београд</p> <p>Лектира (циклус песама о ослобођењу Србије); романи (Сумњиво лице, Деца)</p>	<p>ВФН, групни, индивидуални, фронтални, рад у пару</p>	<p>-повезује наслове прочитаних књижевних дела са именима аутора тих дела</p> <p>-уочава битне елементе књижевноуметничког текста – мотив, тему, фабулу, време и место радње</p> <p>-зна о чему се говори у прочитаном делу</p>	<p>-разликује књижевне родове и стилске фигуре</p> <p>-разликује лирско-епске врсте</p> <p>-разликује књижевнонаучне врсте (биографија, аутобиографија, мемоари)</p> <p>-разликује облике казивања</p>	<p>-зна и уме да направи резиме прочитаног</p> <p>-познаје версификацију</p> <p>-разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача</p>

Језичка култура: -усмено изражавање -писмено изражавање	Индивидуални, фронтални	-повезује информације и идеје изнете у тексту -препознаје цитат, служи се садржајем да би пронашао одређени део текста	-познаје функционалне стилове, -разликује основне делове текста и књиге(наслов, поднаслов, наднаслов, основни текст, поглавље, пасус, фуснота, садржај, предговор, поговор) -саставља вест, реферат и извештај -зна правописну норму	-учествује у дебати, пише резиме, -издваја кључне речи и резимира текст -има изграђену потребу за читањем књижевноуметничких текстова -зна и доследно примењује правописну норму
--	-------------------------	---	--	---

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета:

-Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Задаци наставе страног језика у основном образовању и васпитању јесу:

- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,
- стицање позитивног односа према сопственом језику и културном наслеђу, као и према другим језицима и културама, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији,
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика,
- унапређивање знања из страног језика, која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља,
- усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који се учи,
- подстицање на даље учење истог или другог страног језика, било самостално или на вишем нивоу образовања.

-У процесу учења страних језика ученик богати себе и, упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика

Разред: **осми**

Годишњи фонд часова : **68**

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Исходи- По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Наставне методе и активности	Корелација са др. предметима	Евалуација
<i>Treffpunkte</i>	Wo treffen wir uns heute? Treffpunkt – Handy	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбинован	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју исказе који се односе на описивање - размене информације које се односе на искуства и догађај користећи сложнија језичка средства; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене сложеније информације које се односе на догађаје у садашњости; - опишу сталне, уобичајене догађаје / активности и способности у неколико везаних исказа; - траже и изразе мишљење, допадање/недопадање уз образложење, користећи 	<ul style="list-style-type: none"> - демонстративна - монолошка - дијалогска - текстуална - аудитивна 	Грађанско васпитање Српски језик Физичко васпитање	<ul style="list-style-type: none"> - Евалуација у радној свесци - Иницијално тестирање

			позната језичка средства; - разумеју и примењују учтиве начине тражења додатних објашњења;			
<i>Taschengeld</i>		Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују искуства и догађаји ; - размене сложеније информације које се односе на искуства и догађаје ; - опишу искуства и догађаје користећи неколико везаних исказа; ¹⁰ - размењују сложеније информације везане за дату комуникативну функцију; - разумеју предлоге и молбе и реагују на њих; - изражавају предлоге, молбе, извињења и захвалност користећи учтива језичка средства;	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна	Српски језик Историја	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци - Контролни задатак
EUROPA <i>Denk mal!</i> <i>(berühmte Persönlichkeiten, ihre Jubiläen und Denkmäler)</i>	Wissenschaftler – Albert Einstein Relativitätstheorie 1905 Schriftsteller – Friedrich Schiller Komponist	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; ⁴ - разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање предвиђања и одлука;	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна	Српски језик	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких

	– Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)					структура и граматике - Евалуација у радној свесци -Писмени задатак
<i>Die Gegenwart ist unsere Zukunft</i>	Technik Natur- Und Umweltschutz	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и саопштавају сложеније исказе који се односе на изражавање одлука, предвиђања и нереалних и хипотетичких жеља; - разумеју упозорења и савете и реагују на њих; - исказују упозорења и савете користећи сложенија језичка средства; - разумеју сложеније описе природних и других појава; - описују природне и друге појаве користећи позната језичка средства; - критички анализирају и упоређују 	<p>демонстративна</p> <ul style="list-style-type: none"> -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна 	Српски језик Географија	<ul style="list-style-type: none"> -Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци

Partyzeit!	Eine Party planen Liebeskummer	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање људи, њихових склоности, навика и искустава, као и на описивање обавеза и задужења; - размењују сложеније исказе који се односе на описивање људи, њихових склоности, навика и искустава; - описују људе, њихове склоности, навике и искуства користећи позната језичка средства; - описују обавезе и задужења; - разумеју молбе и захтеве и реагују на њих; - упућују молбе и захтеве користећи позната језичка средства; 	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна	Српски језик	<ul style="list-style-type: none"> -Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци - Контролни задатак
Die unendliche Bibliothek		Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју значај циљног језика у контексту комуникације на глобалном нивоу. 	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад -аудитивна	Српски језик Географија	<ul style="list-style-type: none"> -Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених

					Историја	језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци -Писмени задатак
<i>Meine Zukunft</i>	Schule hier und anderswo Traumjobs	Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на описивање догађаја у прошлости; - опишу догађаје у прошлости користећи једноставнија/ сложенија језичка средства;	демонстративна -вербална -дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна	Српски језик	-Домаћи задатак -Усмено-писмена провера научених језичких структура и граматике - Евалуација у радној свесци

--	--	--	--	--	--	--

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ и задаци

Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда образовних постигнућа; да се оспособе да решавају проблеме проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама; да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

Задаци образовно- васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могућности кроз различите садржаје и облике рада и развијању ученикових способности за:

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање смисла за естетске ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навика за лепо писање;
- подстицање интересовања, стварање и неговање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чувањем културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварањем услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања позитивног емоционалног става према вредностима изреженим у делима различитих подручја визуелних уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Оперативни задаци

Ученици треба да се:

- оспособе да опажају и представљају: слободне композиције, визуелне метафорике, контрасте, јединства и доминанте у простору, фантастике;
- формирају навике за виши ниво културе рада, квалитет производа, културу живота и слободног времена;

ликовно- визуелно описмене, развију креативне способности, припремају за ефикасно и савремено укључивање у рад, односно за различита занимања.

Назив теме- области	Начин реализације	ИСХОДИ			
		Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво	
		Довољан 2	Добар 3	Врло добар 4	Одличан 5
Слободно компоновање	<p>-кроз разговор и дискусију на основу претходно стеченог ликовног знања и искуства објашњава појам композиције кроз илустрације сликарства Василија Кандинског истовремено повезујући са теоријом форме</p> <p>-подстиче ученике на дискусију</p> <p>-учествује у креирању вежби</p> <p>-подстиче самосталан рад ученика</p> <p>-буди машту и креативност ученика</p> <p>-врши коректуру</p> <p>-естетску анализу и вредновање</p>	<p>-Ученик треба да зна:</p> <p>-разликује и користи у свом раду основне медије, материјале и технике</p> <p>-изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>-износи утисак о свом раду и радовима других</p>	<p>-Ученик треба да зна:</p> <p>-познаје и користи основне медије, материјале и технике визуелних могућности и могућности које оне пружају</p> <p>-описује свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике и технике)</p> <p>-одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт</p>	<p>-Ученик треба да зна:</p> <p>-познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</p> <p>-одабира адекватна средства (медије, технике), помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>-изводи радове са одређеном наменом да би постигао одређени ефекат</p> <p>-успешно проналази начине повезивања ликовних елемената у грађењу композиције- лоцира одабрана</p>	<p>Ученик треба да зна:</p> <p>-познаје и користи изражајне могућности ликовних елемената медија, техника и материјала</p> <p>-одабира адекватна средства помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју</p> <p>-изводи радове са одређеном наменом</p> <p>-зна начине повезивања ликовних елемената у композицији</p> <p>-користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик) када образлаже свој рад и радове других</p> <p>-уочава међусобну повезаност ликовних елемената, принципа и садржаја</p> <p>-разликује правце у односу на</p>

				уметничка дела у историјском и друштвеном контексту	време настанка одређених уметничких дела
Визуелна метафорика и споразумевање	<p>кроз разговор и дискусију развија се значај масовне комуникације у свакодневном животу</p> <p>-објашњавање појмова- амблем, симбол, персонификација, алегорија, хералдика, пиктограм</p> <p>-проналази примере из свакодневног живота и презентује их ученицима</p> <p>-објашњава појам стилизације</p> <p>-учествује у креирању вежби</p> <p>-подстиче самосталан рад ученика</p> <p>-буди њихову машту и креативнос</p> <p>-врши естетску анализу и владновање</p>	<p>Ученик треба да зна:</p> <p>-разликује и користи основне медије, материјале и технике</p> <p>-изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове</p> <p>-описује свој рад и радове других</p> <p>-зна да наведе знакове из свакодневног живота који имају пренесено значење(знакови обавештења, упозорења, заставе, грбови)</p> <p>-зна улогу знакова у свакодневном животу</p>	<p>Ученик треба да зна:</p> <p>-познаје и користи основне медије, материјале и ликовне технике</p> <p>-описује свој рад и радове других (наводи садржај, тему, карактеристике технике</p> <p>-одабира адекватан садржај за представљање одређене теме</p> <p>-зна појам стилизације облика и успешно га користи</p>	<p>Ученик треба да зна:</p> <p>-познаје карактеристике савремене комуникације и технологије</p> <p>-гради самостална и оригинална ликовна решења где успешно користи стилизацију облика</p>	<p>Ученик треба да зна:</p> <p>-успешно анализира свој рад и радове других, зна добро појмове- амблем, знак, персонификација, алегорија, хералдика</p> <p>-самостално гради маштовита и оригинална ликовна решења стилизованих облика</p> <p>-користи савремене медије комуникације-фотографију, видео, филм</p>
Контраст, јединство и доминанта	<p>-кроз разговор уводи ученике у свет ликовних принципа, тј. начинима повезивања ликовних елемената у композицији</p> <p>-објашњава појединачне појмове са посебним</p>	<p>Ученици треба да знају:</p> <p>-разликују контраст као супротстављање квалитета истих или различитих ликовних елемената (велико-мало, високо-</p>	<p>Ученици треба да знају:</p> <p>-кроз различите лик. технике и материјале исказују појам контраста (боје, облика, величина)</p> <p>-одабирају адекватан</p>	<p>Ученици треба да знају:</p> <p>-успешно изводе радове са одређеном намером да би постигли одговарајући ефекат</p> <p>-граде самостална,</p>	<p>Ученици треба да знају:</p> <p>-да самостално анализирају свој рад и рад других, као и уметничких дела са аспекта ликовних принципа и да доносе закључке</p>

	<p>акцентом на контрасту,јединству и доминанти</p> <p>-демонстрира одређене ликовне технике</p> <p>-проналази и наводи примере из свакодневног живота</p> <p>-учествује у креирању вежби</p> <p>-подстиче ученике на самосталан рад</p> <p>-врши коректуру</p> <p>-буди креативност,износећи неке своје идеје</p> <p>-врши естетску процену и вредновање</p>	<p>ниско,кратко-дуго,облика-облогуаоно,боје-светло-тамно),код тродимензионалних облика-конвексно-конкавно</p> <p>-под хармонијом подразумевају међусобни склад елемената</p> <p>-доминанту повезују са истицањем,наглашавањем неке вредности</p> <p>-да се јединство остварује уједињењем свих елемената у композицији</p>	<p>садржај за представљање одређене теме</p> <p>-умеју да истакну доминантан мотив,боју</p> <p>-остваре равнотежу и јединство композиције</p>	<p>оригинална и маштовита ликовна решења</p> <p>-успешно повезују све ликовне елементе у композицији</p> <p>-вешто се служе контрастом да би постигли равнотежу и хармонију у композицији</p>	<p>-да успешно користе ликовну терминологију (нпр.ритам,контраст,градација,хармонија,итд.)</p> <p>-вешто се служе ликовним техникама у изражавању идеја</p> <p>-праве маштовите и креативне композиције</p>
<p>Слободно компоновање и фантастика</p>	<p>-кроз разговор уводи ученике у свет иреалног тј.надреализма</p> <p>-наводи ученике да наведу примере неких нестварних догађаја,бића из историје или насталих у њиховој машти</p> <p>-показује репродукције Хијеронима Боша,Салвадора Далија,Милене Павловић-</p>	<p>Ученици треба да:</p> <p>-разликују појмове реално-иреално</p> <p>-износе утисак о свом раду и радовима других</p> <p>-користи различите технике и материјале у свом раду</p>	<p>Ученици треба да:</p> <p>-описује свој рад и радове других (наводи садржај,тему)</p> <p>-одабира адекватан садржај да би представио одређену идеју</p> <p>-поседује одређено знање о појмовима иреално,имагинарно,надреално</p>	<p>Ученици треба да:</p> <p>-кроз различите савремене медије и технике визуелне уметности успешно гради ликовну композицију</p> <p>-има јасно одређену намеру у реализацији своје идеје</p> <p>-стварају маштовита и креативна ликовна</p>	<p>Ученици треба да:</p> <p>-граде занимљива,маштовита и оригинална ликовна решења кроз различите ликовне технике и материјале</p> <p>-имају добро развијену свест о иреалном</p> <p>-успешно анализирају своје радове и радове других са аспекта ликовних принципа</p> <p>-врше естетске процене радова</p>

	<p>Барили..</p> <ul style="list-style-type: none"> -објашњава улогу надреалног сликарства у историји уметности -учествује у креирању вежби -буди машту ученика -подстиче њихов рад и усмерава -демонстрира технику колажа и асамблажа -врши естетску анализу и врадновање 			<p>решења</p> <ul style="list-style-type: none"> -добро схваћен појам надреалног 	<p>сликара-надреалиста (Бош,Дали) и самостално доносе закључке</p>
--	---	--	--	---	--

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ и задаци:

- Упознавање ученика са вокално-инструменталним облицима(духовна музика, опера, оперета, мјузикл, балет
- Стварање активних слушалаца и љубитеља музике.
- Оспособљавање ученика за доживљавање и разумевање музике
- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе музичке културе сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе музичке културе буду у пуној мери реализовани; стицање знања о музици различитих епоха;
- развијање способности извођења музике (певање/свирање);
- развијање навике слушања музике, подстицање доживљаја и оспособљавање за разумевање музике;
- подстицање креативности у свим музичким активностима (извонење, слушање, истраживање и стварање музике);

- даље упознавање изражајних средстава музичке уметности;
- оформити и неговати рад школског ансамбла.

Редни Бр.	НАЗИВ ТЕМЕ	Укупан бр. часова за тему	Обрада	Понављање	Систематизација
1.	УПОЗНАВАЊЕ МУЗИКЕ РАЗЛИЧИТИХ ЕПОХА	9	4	3	2
2.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	9	4	4	1
3.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ СВИРАЊЕ/ПЕВАЊЕМ И ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ	9	4	4	1
4.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	7	3	3	1
УКУПАН БРОЈ ЧАСОВА		34	15	14	5

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
<u>ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ</u> <i>Упознавање музике различитих епоха</i> -Народна музика - духовна музика	- аудитивна - дијалогска - монолошка - демонстративна	-Ученик познаје основне карактеристике музике одређених епоха и опште појмове музичко-сценске и концертне музике. -Ученик познаје основне појмове одређених музичких	-Ученик препознаје везу између музичких елемената и музичког израза. -Ученик познаје најзначајнија дела и представнике стилских епоха, разуме појмове апсолутне и програмске музике, структуру	-Ученик зна историјат, литературу, извођаче и специфичне карактеристике музичких инструмената и састава што повезује са естетском применом. -Ученик повезује структуралну и драматуршку (и програмску) димензију музичког дела са естетском применом и

<p>-забавна музика</p> <p>- музика за филм</p> <p>-радио и телевизију</p> <p>-балет</p> <p>-џез</p> <p>-мјузикл</p> <p>-оперета</p> <p>-Импесионизам</p> <p><i>-Основе музичке писмености</i></p> <p>-Обнављање стечених знања из музичке писмености на конкретним музичким</p> <p>- Анализа музичких елеменатаи</p> <p>- Упознавање функције елеманата музичке писмености и извођачких састава.</p>	<p>-рад у групи</p> <p>-мултимедијални приказ</p>	<p>жанрова.</p> <p>-Ученик познаје основне појмове народног стваралаштва, контекст настанка српске народне музике, музичке карактеристике и специфичне саставе.</p> <p>-Ученик познаје основне појмове српске народне духовне музике (Осмогласник) и основне карактеристике фолклорне музике других народа.</p>	<p>одређених облика музичко-сценске и концертне музике.</p> <p>-Ученик разуме специфичне карактеристике жанра, структуралне и драматуршке елементе жанровских примера и њихову естетску функцију.</p> <p>-Ученик повезује изражајне елементе народне музике са контекстом њиховог настанка.</p> <p>-Препознаје различите видове српског музичког фолклора по географским карактеристикама.</p>	<p>историјским контекстом.</p> <p>-Ученик повезује драматуршке и структуралне елементе са естетском применом и доводи у везу са духом времена.</p> <p>- Познаје најзначајније светске и националне представнике.</p> <p>-Ученик разликује старију и новију музичку традицију, аутентичну фолклорну музику од “новокомпоноване” на основу повезивања музичких, текстуалних, извођачких, социјалних и историјских карактеристика.</p>
<p><u>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</u></p> <p>-Слушање музичких примера</p>	<p>- аудитивна</p> <p>- демонстративна</p>	<p>-Ученик препознаје инструменталне групе, појединачне инструменте и врсте гласова.</p> <p>-Ученик препознаје инструменталне и вокалне</p>	<p>Ученик препознаје карактеристичне технике свирања и певања.</p> <p>Ученик препознаје основне карактеристике српске музичко-</p>	<p>-Ученик повезује опажени карактер слушаног примера са естетском димензијом композиције.</p> <p>-Ученик повезује опажене карактеристике инструмената/извођачког састава са</p>

<p>романтизма</p> <p>-Слушање музичких примера импресионизма</p> <p>-Слушање одломака из опера 19. века</p> <p>-Слушање одломака из балета</p> <p>-Слушање песама поуларне музике</p> <p>-Слушање песама народне музике</p> <p>-Слушање песама џез, рок и друге популарне музике</p>	<p>-групни рад</p> <p>-појединачни рад</p> <p>-мултимедијални приказ</p> <p>-рад са другим одељењем</p>	<p>саставе.</p> <p>-Ученик препознаје стилску припадност слушаног примера.</p> <p>-Ученик може да одреди слушни пример као музичко-сценско или концертно дело.</p> <p>-Ученик препознаје везу музичког садржаја примера са ванмузичким програмом.</p> <p>-Ученик може да одреди припадност слушаног примера одређеном жанру уметничке музике (дечја, духовна, џез, филмска, популарна, електронска или конкретна).</p> <p>-Ученик у слушним примерима разликује народно од уметничког музичког стваралаштва.</p> <p>-Препознаје основне карактеристике српске народне духовне музике и фолклорне музике других народа.</p>	<p>сценске и концертне музике.</p> <p>Ученик препознаје структуралне елементе слушаног дела.</p> <p>-Ученик препознаје основне карактеристике жанра (извођачки састав, садржај, структура, однос музичког и драмског садржаја, начин извођења, музичке и ванмузичке карактеристике).</p> <p>-Ученик препознаје карактеристике (музичке и ванмузичке) најзначајнијих дела српске музике из наведених жанрова.</p> <p>-Ученик повезује изражајне карактеристике композиција у оквиру наведених жанрова са историјско-стилским периодом.</p> <p>-Ученик препознаје основне карактеристике српске народне музике (обичаје у оквиру којих се музика изводи, извођачке саставе, народне инструменте, народне игре).</p>	<p>њиховом естетском применом.</p> <p>-Ученик препознаје драмску функцију структуралних елемената и специфичних музичких карактеристика слушаног дела.</p> <p>-Ученик препознаје везу стилског, друштвено-историјског контекста и музичких карактеристика слушаног примера.</p> <p>-Ученик повезује структуралне елементе слушаног дела са њиховом драмско-естетском димензијом.</p> <p>-Ученик препознаје међусобне утицаје жанрова и може да их одреди</p> <p>-Ученик разликује српску ритуалну и забавну народну музику, као и изворну народну музику од “новокомпоноване”.</p> <p>-Ученик препознаје карактеристике српске народне музике у уметничкој музици.</p>
<p><u>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</u></p>		<p>-Ученик може да пева музички пример од 16 тактова уз</p>	<p>За ову тему није предвиђен</p>	<p>-Ученик може да изведе (пева и свира) песму или музички пример који садржи</p>

<p><u>ПЕВАЊЕМ /СВИРАЊЕМ</u></p> <p>-Солвегијина песма”</p> <p>-Изнад дуге”</p> <p>-“Музички пример Битлса”</p> <p>-„Музички моменат“</p> <p>-„Игра лабудова“</p> <p>-„Тебе поем“</p>	<p>- аудитивна</p> <p>- дијалoшка</p> <p>- монолошка</p> <p>- демонстративна</p>	<p>тактирање (C-dur) у којој се користе: основне ритмичке вредности, основна темпа, тонске висине од малог g до e, основни динамички распон и партитурне ознаке (знаци за понављање, крешендо/декрешендо).</p> <p>-Ученик може да пева једноставне дечје, народне и популарне песме.</p> <p>-Ученик може да свира песму или музички пример од 16 тактова (који садржи основне елементе музичке писмености) на неком од Орфових инструмената или на мелодици, фрули, блок флаути.</p> <p>-Ученик зна да свира неко дело из српске фолклорне баштине.</p> <p>-Ученик може да пева у хору или свира у оркестру једноставне песме различитих жанрова.</p> <p>-Ученик уме да изведе игру по избору (народну или класичну).</p> <p>- Ученик учествује у школским</p>	<p>средњи ниво стандарда</p>	<p>разноврсне елементе музичке писмености (дурске лествице:C, F, G, D, молске: a и d; динамичке вредности: pp-ff, Presto Allegro, Andante, Adagio, Grave; согопа, акценти, успоравање-убрзавање, карактер извођења) и да пева у двогласу (укључујући канон).</p> <p>-Ученик може да пева (или свира) одломак из неког дела различитих жанрова уметничке музике (духовне, џез, филмске).</p> <p>-Ученик може да пева (или свира) одломак из неког дела музичко-сценске и концертне музике (мелодију арије, тему концерта, симфоније, балета).</p> <p>-Ученик зна да пева (или свира) музику различитих типова српске фолклорне баштине (календарске, некалендарске, народна духовна музика).</p> <p>-Ученик зна да свира један или више инструмената и може да изведе одређене специфичности свирања, да прати другог ученика или да свира у мањем саставу у оквирима наставе.</p> <p>-Ученик (кога је наставник одабрао) може да пева у хору или свира у оркестру сложеније композиције различитих жанрова.</p> <p>-Ученик зна да изведе основне класичне</p>
---	--	--	------------------------------	---

		приредбама.		плесове и српске народне игре
<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p> <p>-Импровизација мелодије на задани текст</p> <p>-Компоновање мање музичке целине</p>	<p>- дијалогска</p> <p>- демонстративна</p> <p>-практичан рад</p> <p>-рад у групи</p> <p>-индивидуални рад</p>	<p>-Ученик може да осмисли ритмичку пратњу за један инструмент песме коју зна. Ученик може да ствара мелодију од понуђених мотива, комбиновањем.</p> <p>-Ученик може да направи инструмент од предмета из свог окружења (из групе: ударачких, трзачких, дувачких, гудачких).</p> <p>-Ученик може да одабере одговарајући музички пример (од понуђених) за задати историјско-стилски период.</p> <p>-Ученик може да одабере одговарајући музички пример (од понуђених) за задати драмски оквир (филмска сцена, религиозни текст и слично)</p> <p>-Ученик уме да импровизује (певањем/свирањем) одређену мелодију у духу популарне музике.</p> <p>-Ученик може да одабере адекватне примере (од</p>	<p>За ову тему није предвиђен средњи ниво стандарда</p>	<p>-Ученик може да осмисли ритмичку пратњу за више инструмената песме коју зна и може да је запише и одсвира.</p> <p>-Ученик може да осмисли мању музичку целину (музичку реченицу, период, облике песме), може да је запише и одсвира. Ученик може активно да учествује у импровизовању и компоновању мање музичке целине са наставником.</p> <p>-Ученик може да направи/нацрта модел задатог инструмента (из свих инструменталних група).</p> <p>-Ученик може да осмисли музичку игру на основу песме различитих жанрова.</p> <p>-Ученик може да компонује одговарајућу мелодију на дати текст духовне тематике, одређени ритмички модел или мелодију у духу џез и популарне музике и осмисли одговарајућу музику за дату филмску сцену.</p> <p>-Ученик може да одређену мелодију из репертоара класичне музике варира (певањем/свирањем) у духу: националне, џез, популарне музике.</p> <p>-Ученик може активно да учествује у осмишљавању уметничког догађаја</p>

		<p>понуђених) дела музичко-сценске и концертне музике за задати историјско-стилски период.</p> <p>-Ученик може да одабере адекватну музичку нумеру за задату драмску сцену.</p> <p>-Ученик може да осмисли адекватну музичку нумеру за задату драмску сцену</p> <p>-Ученик може да одабере (од понуђених) адекватан пример аутентичне народне музике за задати мотив из народног живота.</p> <p>-Ученик може да направи (и нацрта) модел народног инструмента по избору од понуђених предмета из окружења.</p>		<p>синкретичког садржаја (музика, драма, визуелна уметност, књижевност).</p> <p>-Ученик може да одабере адекватне примере (од понуђених) за одговарајуће задате догађаје из народног живота (календарски/некалендарски обичаји, географске области и тд.).</p> <p>-Ученик може да компоњује музику у духу српске народне музике (игре, календарска и некалендарска традиција, и сл.)</p> <p>-Ученик може да импровизује (глас/инструмент) одређену народну мелодију у духу оригиналног начина извођења.</p>
--	--	--	--	---

ИСТОРИЈА

Годишњи фонд: 68 ; недељни фонд: 2

ПЛАН САСТАВИЛА:

Душица Максимовић на основу Правилника о наставном плану и програму Министарства просвета за 8. Разред ОШ објављеног у Службеном гласнику РС-Просветном гласнику бр.2/2010 од 15.03.2010.

Циљ предмета: Циљ наставе и учења *историје* је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА
ИС.1.1.2.; ИС.1.1.4.; ИС.1.1.5.; ИС.1.1.6.; ИС.1.1.8.; ИС.1.1.9.ИС.1.1.10.ИС.1.2.1.ИС.1.2.2. ИС.1.2.3.ИС.1.2.4.; ИС.1.2.7.; ИС.1.2.8.;ИС.2.1.1.; ИС.2.1.2.;ИС.2.1.3.; ИС.2.1.4.; ИС.2.1.6.; ИС.2.2.1.; ИС.2.2.2.ИС.2.2.3.ИС.2.2.4.; ИС.2.2.5.; ИС.3.1.1.; ИС.3.1.2.; ИС.3.1.3.;ИС.3.1.4.; ИС.3.1.5.; ИС.3.1.6.; ИС.3.2.1.; ИС.3.2.2.ИС.3.2.3.;ИС.3.2.4.;ИС.3.2.5.; ИС.3.2.6.ИС.3.2.7

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Задаци	Начин остваривања програма
1. Свет у другој половини 19.века и почетком 20.века (5 часова)		
<p>Међународни односи крајем 19. и почетком 20. века</p> <p>Промене у привреди и друштву крајем 19. и почетком 20. века</p> <p>Балкан и велике силе</p>	<p>Разумевање основних одлика историјског периода крајем 19. и почетком 20. века; разумевање најзначајнијих политичких идеја крајем 19. и почетком 20. века; стицање знања о личностима које су обележиле период крајем 19. и почетком 20. века;</p> <p>упознавање културних и научних достигнућа крајем 19. и почетком 20. века; коришћење историјских карти</p>	<p>Програм је конципиран тако да су за сваку од десет тематских целина</p> <p>(Свет у другој половини 19.века и почетком 20.века, Србија, Црна Гора и Срби у хабзбуршком и Османском царству од Берлинског конгреса до првог светског рата , Први светски рат и револуције у Русији и Европи у Првом светском рату, Србија и Црна Гора у Првом светском рату, Свет између првог и другог светског рата, Југословенска краљевина, Други светски рат-Тотални рат, Југославија у Другом светском рату, Свет после другог светског рата, Југославија после другог светског рата), дати стандарди задаци и исходи, обавезни и препоручени садржаји на основу којих ће се остварити програм.</p> <p>Стандарди и исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи историју. Они омогућавају да се циљ наставе историје достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.</p> <p>Тако дефинисани стандарди и исходи помажу наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих</p>

		<p>наставних садржаја. Обавезне и препоручене садржаје чине најважнији догађаји, појаве и процеси, као и знамените личности које су обележиле најстарији период историје. Програм се може допунити садржајима из прошлости завичаја, чиме се код ученика постиже јаснија представа о историјској и културној баштини у њиховом крају (археолошка налазишта, музејске збирке).</p> <p>Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>смислено</i>: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из историје и других предмета; - <i>проблемски</i>: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема; - <i>дивергентно</i>: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине; - <i>критички</i>: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената; - <i>кооперативно</i>: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.
<p>2. Србија, Црна Гора и Срби у хабзбуршком и Османском царству од Берлинског конгреса до првог светског рата (14 часова)</p>		
<p>Србија од 1878. до 1903. Године. Србија од 1903. до 1912. Године. Црна Гора крајем 19. века и почетком 20. Века. Срби у Хабзбуршкој монархији. Босна и Херцеговина под аустроугарском влашћу</p>	<p>Разумевање основних одлика историјског периода крајем 19. и почетком 20. века на српском и југословенском простору; стицање знања о личностима које су обележиле период крајем 19. и почетком 20. века у националној историји; упознавање културних и научних достигнућа срба и</p>	

Срби у Османском Царству Балкански ратови.	осталих југословенских нарофа крајем 19. и почетком 20. века; коришћење историјских карти.	
3. Први светски рат и револуције у Русији и Европи у Првом светском рату (6 часова)		
Први светски рат Човек у рату- лично и колективно искуство Револуције у Русији	Разумевање основних одлика историјског периода 1914-1918. разумевање најзначајнијих политичких идеја у периоду 1914- 1918.; стицање знања о личностима које су обележиле период Првог светског рата; коришћење историјских карти	
4. Србија и Црна Гора у Првом светском рату (6 часова)		
Србија и Црна Гора у Великом рату Искорак ка Југославији	Коришћење историјских карти; разумевање основних одлика историјског периода 1914.-1918. на српском и југословенском простору; стицање знања о личностима које су обележиле период Првог светског рата у националној историји	
5. Свет између првог и другог светског рата (7 часова)		
Прилике у свету после Првог светског рата Економске, културне и друштвене прилике у међуратној Европи Свет између демократије и	Разумевање основних одлика историјског периода између два светска рата; разумевање најзначајнијих политичких идеја настали између дав светског рата; стицање знања о личностима које су обележиле период између два светска рата; упознавање	

тоталитаризма Свет на путу ка новом рату	културних и научних достигнућа у периоду између два светска рата.	
6. Југословенска краљевина (6 часова)		
Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца 1918.-1929. Југославија 1929.-1941. године Југословенски културни простор	Разумевање основних одлика историјског периода између два светска рата на српском и југословенском простору; стицање знања о личностима које су обележиле период између два светска рата у националној историји; упознавање културних и научних достигнућа срба и осталих југословенских народа између два светска рата; коришћење историјских карти	
7. Други светски рат-Тотални рат (6 часова)		
Доминација сила осовине и преломне године 1939-1941-1943. Победа антифашистичке коалиције. Последице и резултати Другог светског рата.	Разумевање основних одлика историјског периода 1939-1945.; стицање знања о личностима које су обележиле период Другог светског рата; коришћење историјских карт	
8. Југославија у Другом светском рату (8 часова)		
Априлски рат и последице пораза. Отпор, устанак и грађански рат, Југословенско ратиште и завршна фаза рата 1943-1945. Биланс рата и допринос Југославије победи	Разумевање основних одлика историјског периода 1941.-1945. на српском и југословенском простору; стицање знања о личностима које су обележиле период Другог светског рата у	

антифашистичке коалиције	националној историји; коришћење историјских карти	
9. Свет после другог светског рата (5 часова)		
Послератни свет и његове супротности Европске интеграције од идеје ка реализацији	Разумевање основних одлика историјског периода после Другог светског рата; разумевање најзначајнијих политичких идеја настали после другог светског рата; стицање знања о личностима које су обележиле период после Другог светског рата; упознавање културних и научних достигнућа у периоду после Другог св.рата.	
10. Југославија после другог светског рата (6 часова)		
Нова власт Друштвени, економски, политички и културни развој- главни процеси и проблеми Друштвена криза и пораз Југославије	Разумевање основних одлика историјског периода после другог светског рата на српском и југословенском простору; стицање знања о личностима које су обележиле период после Другог светског рата у националној историји; упознавање културних и научних достигнућа срба и осталих југословенских народа после Другог светског рата; коришћење историјских карти.	

Циљ наставе географије

Циљ наставе географије је усвајање знања о природногеографским и друштвеногеографским објектима, појавама и процесима и њиховим међусобним везама и односима у међупростору. Настава географије треба да допринесе стварању реалне и исправне слике о свету као целини и месту и улози наше државе у свету.

Задаци наставе географије су вишеструки. Настава географије треба да допринесе:

- Упознавању ученика са сврхом, циљевима и задацима географије за осми разред;
- Развијању сазнајне мотивације и подстицање спремности за учење, вредновање и неговање знања;
- Развијање научне писмености;
- Упознавање улоге и значаја међународних организација за решавање економских, социјалних, културних, и хуманитарних проблема у свету;
- Развијању опште културе и образовања;
- Развијање ставова о превентиви, заштити и унапређењу животне средине.

Редни број	НАСТАВНА ТЕМА	Број часова	Број Часова обраде	ИЗВОРИ ЗНАЊА
1	Увод у Географске садржаје	1	1	
2	Географски положај, границе и величина Републике Србије	2	1	Уџбеник, енциклопедије,
3	Природне одлике Републике Србије	26	18	Штампани извори, интернет,
4	Становништво и Насеља	9	5	часови у природи
5	Привреда Републике Србије	13	9	
6	Завичајна географија	6	4	
7	Срби ван граница Србије	6	3	
8	Србија у савременим интеграцијским процесима	3	2	

9	Годишња систематизација наставног градива	2		
	УКУПНО:	68	43	

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
I Увод у програмске садржаје	-фронтални			
II Географски положај, границе и величина Србије -Географски положај, границе и величина Србије	-фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, ИКТ у настави	Ученик: препознаје и чита географске и допунске елементе карте	Ученик препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом	Ученик доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте

<p>III Природне одлике Србије</p> <p>-Постанак итериторијални распоред главних рељефних целина</p> <p>-<u>Панонски басен</u></p> <p>*Панонска низија</p> <p>*Јужни обод Панонског басена</p> <p>-<u>Планински рељеф Србије</u></p> <p>*Планински рељеф Србије и Српско- македонска маса</p> <p>*Динарске планине</p> <p>*Шарске планине, Косовска и Метохијска котлина</p> <p>*Карпатске и Балканске планине</p> <p>-<u>Клима Србије</u></p> <p>*Климатски елементи и фактори</p> <p>*Климатске области, типови климе и њихове одлике</p> <p>-<u>Воде Србије</u></p> <p>*Реке црноморског, јадранског и егејског слива</p> <p>*Језера</p>	<p>-фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, ИКТ у настави</p>	<p>ученик:</p> <p>препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе</p>	<p>ученик:</p> <p>препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>описије природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије</p>	<p>ученик:</p> <p>доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије</p>
---	---	--	--	---

<p>*Термоминералне воде</p> <p>-<u>Земљиште и биљни и животињски свет</u></p> <p>*Земљиште</p> <p>*Биљни и животињски свет</p> <p>-<u>Заштита природе</u></p> <p>*Заштита геонаслеђа, ваздуха, воде, земљишта и биљног и животињског света</p> <p>*Заштићени природни објекти и национални паркови Србије</p>				
<p>IV Становништво и насеља Србије</p> <p>-Становништво: број, густина насељености, природни прираштај</p> <p>-Миграције становништва</p> <p>-Структура становништва</p> <p>-Народи и етничке заједнице у Србији</p> <p>-Насеља</p>	<p>-фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, ИКТ у настави</p>	<p>ученик:</p> <p>познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p>	<p>ученик:</p> <p>разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p>	<p>ученик:</p> <p>објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p>
<p>VПривреда Србије</p> <p>-Основне одлике и подела привреде</p>	<p>-фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, ИКТ у настави</p>	<p>ученик:</p> <p>дефинише појам привреде и препознаје привредне</p>	<p>ученик:</p> <p>именује међународне организације у свету (EU, UNICEF,</p>	<p>ученик:</p> <p>објашњава утицај природних и друштвених</p>

<p>-Пољопривреда</p> <p>*Пољопривреда: природни и друштвени услови за развој, мере за унапређење</p> <p>*гране пољопривреде</p> <p>-Шумарство</p> <p>-Индустрија</p> <p>*Индустрија и рударство</p> <p>*Енергетика и прерађивачке гране тешке индустрије</p> <p>*Лака индустрија</p> <p>-Саобраћај</p> <p>*Саобраћај: подела, саобраћајна мрежа, услови, перспективе развоја, значај</p> <p>-Трговина</p> <p>*Трговина: унутрашња и спољна, обим и структура извоза и увоза</p> <p>-Туризам</p> <p>*Туризам: подела, услови за развој, туристичке регије и центри, привредни значај и перспективе развоја</p>		<p>делатности и привредне гране</p>	<p>UN, UNESCO, FAO, Црвени крст</p>	<p>фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p>
---	--	-------------------------------------	-------------------------------------	---

<p>VI Завичајна географија</p> <p>-Појам завичаја, географски положај, величина, простирање и природне одлике</p> <p>-Врсте и типови насеља и становништво завичаја</p> <p>-Главне привредне делатности и гране и перспективе развоја завичаја</p>	<p>-фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, ИКТ у настави</p>	<p>ученик:</p> <p>препознаје и чита географске и допунске елементе карте</p> <p>познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p> <p>дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p>	<p>ученик:</p> <p>препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом</p> <p>приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, знацима...), графиком, табелом и схемом</p> <p>разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p>	<p>ученик:</p> <p>доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p> <p>објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p>
<p>VII Срби ван граница Србије</p> <p>-Срби у суседним државама</p> <p>-Срби у дијаспори</p>	<p>-фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, ИКТ у настави</p>	<p>ученик:</p> <p>познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред</p>	<p>ученик:</p> <p>разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва</p>	<p>ученик:</p> <p>објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља</p>

<p>VIII Србија у савременим интеграцијским процесима</p> <p>-Интеграцијски процеси у Европи и савременом свету и њихов значај</p> <p>-Сарадња наше земље с другим државама и међународним организацијама</p>	<p>-фронтални, индивидуални, рад у пару, групни, ИКТ у настави</p>	<p>ученик:</p> <p>дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране</p>	<p>ученик:</p> <p>именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)</p>	<p>ученик:</p> <p>објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности</p> <p>објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије</p>
<p>Годишња систематизација наставног градива</p>				

Начин остваривања програма

Програмски садржаји географије резултат су захтева времена, најновијих достигнућа у науци и примерени су развојним способностима ученика

Наставне теме су логички распоређене, а обрађују садржаје из регионалне географије и пружају ученицима основна знања за брже и лакше разумевање градива.

Приликом израде планова рада (глобалног и оперативног) треба предвидети око 60% часова за обраду новог градива и око 40% за друге типове часова, укључујући и излазак у природу. Излазак у природу подразумева посматрања и праћења природних појава и процеса.

Концепција програма пружа широке могућности за примену различитих наставних метода, као и употребу информационих технологија. Избор наставних метода зависи од циља и задатка наставног часа и опремљености кабинета. Избор облика рада је препуштен наставнику. Наставници треба да препознају различите нивое знања ученика; да настоје да побољшају квалитет и проверавају резултате учења.

Наставник за припрему рада на часу треба да користи уџбеник одобрен од стране Министарства просвете и спорта и да се усавршава пратећи акредитоване семинаре и најновију стручну литературу.

ФИЗИКА

Циљ наставе физике јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учењем и заинтересованост за предметне садржаје, као и да упознају природне појаве и основне законе природе, да стекну основну научну писменост, да се оспособе за уочавање и распознавање физичких појава у свакодневном животу и за активно стицање знања о физичким појавама кроз истраживање, да оформе основу научног метода и да се усмере према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Задаци физике су:

- развијање функционалне писмености,
- уознавање основних начина мишљења и расуђивања у физици,
- разумевање појава, процеса и односа у природи на основу физичких закона,
- развијање способности за активно стицање знања о физичким појавама путем истраживања,
- подстицање радозналости, способности рационалног расуђивања, самосталности и критичког мишљења,
- развијање вештине јасног и прецизног истраживања,
- развијање логичког и апстрактног мишљења,
- решавање једноставних проблема и задатака у оквиру наставних садржаја,
- развијање способности за примену знања из физике,
- уочавање и разумевање повезаности физичких појава и екологије и развијање свести о потреби заштите, обнове и унапређивања животне средине.

Оперативни задаци

Ученик треба да:

- разликује физичке величине које су одређене само бројном вредношћу (време, маса, температура, рад, енергија, количина наелектрисања, електрични напон, струја) од оних које су дефинисане интензитетом, правцем и смером (брзина, убрзање, сила, јачина електричног и магнетног поља),

-уме да слаже и разлаже силу,јачину електричног поља...

-разликује различите врсте кретања (транслаторно,осцилаторно,таласно) и да зна њихове карактеристике,

-зна основне карактеристике звука и светлости,

-зна да је брзина светлости у вакуму највећа постојећа брзина у природи,разуме да је рад силе једнак промени енергије и на нивоу примене користи трансформацију енергије у рад и обрнуто,

-примењује законе одржања (маса,енергије,количине наелектрисања),

-зна услове за настанак струје и Омов закон,

-прави разлику између температуре и топлоте,

-уме да рукује мерним инструментима,

-користи јединице Међународног система (SI) за одговарајуће физичке величине.

Наставна тема	Обрада	Утврђивање	Лаб. вежбе	Свега
Осцилаторно и таласно кретање	4	3	1	8
Светлосне појаве	7	6	2	15
Електростатика	5	5	/	10

Електрична струја	8	8	3	19
Магнетно поље	4	2	/	6
Елементи атомске и нуклеарне физике	5	3	/	8
Физика и савремени свет	2	/	/	2
Укупно	33	30	5	68

Редни број теме	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у васпитно-образовном раду	Активности наставника у васпитно-образовном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1.	8	ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - посматра - уочава - изводи - закључке - учествује у решавању рачунских задатака - изводи огледе - врши мерења 	<p>Излаже ново градиво, наводи ученике да повезују теорију и праксу. Инсистира на примерима. Поставља задатке и организује демократску атмосферу у одељењу, усмерава, сугерише, упућује да повежу стечено знање са новим садржајима, наводи ученике да уоче разлике у врсти кретања.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - индивидуални рад - фронтални рад - групни рад - дијалогска метода - илустративно-демонстративна метода - практични рад - решавање рачунских 	<p>Ученик треба да разуме појам осцилаторног кретања и његов значај и примену у свету који нас окружује, почев од свакодневног живота преко примене у техници, грађевинарству, саобраћају.</p> <p>- да усвоји и разуме физичке величине које карактеришу осцилаторно кретање</p> <p>- да усвоји појмове „физ. Величине и примену таласног кретања (фреквенција, брзина, таласн</p>

			<ul style="list-style-type: none"> -закључује -одговара на питања -препознаје -анализира 		задатака	а дужина) -да разуме појмове звука, карактеристика звука извучне резонанце.
2.	15	СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	<ul style="list-style-type: none"> -посматра огледе -уочава -изводи оглед -записује -поставља питања -закључује -врши мерења -наводи примере -дискутује -изводи закључке -решава рачунске задатке 	<p>Демонстрира на очигледним наставним средствима. Врши геометријску конструкцију, и указује на значај прецизности. Указује на примену сочива и огледала у оптичким инструментима</p> <p>Изводи и демонстрира једноставне огледе и буди радозналост код ученика, наводи ученике на закључак указује на неопходност повезивања градива из физике и математике. Упућује ученике у истраживање и повезивање са праксом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -индивидуални рад -групни рад -фронтални рад -дијалoшка метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака (графички) 	Ученик треба да зна законе праволиниског кретања светлости, одбијања и преламања светлости као и једноставне геометријске конструкције ликова код сферних огледала и сочива; зна да је брзина светлости у вакуму највећа позната брзина у природи; зна да је индекс преламања светлости за две средине једнак односу брзина светлости у тим срединама; уме да израчуна линеарно увећање сабирног сочива као и да се користи оптичким инструментима (лупа, микроскоп).
3.	10	ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ	<ul style="list-style-type: none"> -посматрају -записују -уочавају -питају 	Излаже историјат атома. Упознаје ученике са новим физичким величинама. Указује на примену електростатике кроз примере. Изводи огледе. Поставља питања и рачунске	<ul style="list-style-type: none"> -индивидуални рад -групни рад -фронтални рад -дијалoшка метода -илустративно- 	Ученик треба да упозна појаве наелектрисања тела и њихово узајамно деловање; објасни наелектрисавање на основу структуре атома; зна да постоје две врсте наелектрисања; да се упозна са појмом електричног поља и рад у пољу; да упозна количину

			<ul style="list-style-type: none"> -изводе огледе -анализирају -закључују 	<p>задатке, сугерише, наводи ученике на закључке, на појавама из природе објашњава појмове из области наелектрисања.</p>	<p>демонстративна метода</p> <ul style="list-style-type: none"> -практични рад -решавање рачунских задатака 	<p>наелектрисања и напон, њихове мерне јединице и да уме да користи волтметар.</p>
4.	19	ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	<ul style="list-style-type: none"> -посматра -питају -записују -наводе примере -врше анализу демонстрационих огледа и рачунских задатака и математички израчунавају непознате величине -уочавају -изводе огледе -закључују -врше мерења 	<p>Указује на значај електричне струје. Упућује ученике на коришћење додатних извора знања (интернет, енциклопедије...) Наводи ученике да врше корелацију са другим природним наукама. Упућује на значај практичне примене ел. струје. Иницира истраживачки и тимски рад код ученика.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -индивидуални -групни -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -практични рад -решавање рачунских задатака 	<p>Ученик треба да објасни појаву електричне струје и одговарајућих закона са становишта електронске теорије и закона електричног поља; уме да повеже све потребне елементе у струјно коло; упозна следеће физичке величине: јачину струје, електрични отпор, рад и снагу електричне струје и њихове мерне јединице; на нивоу примене користи Омов закон, закон електричног отпора и Џулов закон и уме да рукује инструментима за мерење.</p>
5.	6	МАГНЕТНО ПОЉЕ	<ul style="list-style-type: none"> -посматрају -уочавају -закључују -записују 	<p>Излаже ново градиво. Указује на нове физичке величине. Указује на заслуге Николе Тесле и Михајла Пупина. Упућује ученике на извођење једноставних али</p>	<ul style="list-style-type: none"> -индивидуални рад -групни рад -фронтални рад -дијалогска метода 	<p>Ученик треба да разуме да се магнетна својства испољавају кроз интеракцију магнета и неких других објеката посредством магнетног поља (тела од гвожђа, проводник са струјом и магнетно поље Земље); уочи еквивалентност</p>

			-наводе примере -питају	очигледних огледа на основу којих ће се боље упознати са магнетима и магнетним деловањем.Развија демократску атмосферу.	-илустративно-демонстративна метода -практични рад	магнетног поља електричне струје и сталног магнета,да се упозна са научним достигнућима Николе Тесле и Михајла Пупина.
6.	8	ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	-посматрају -уочавају -закључују -питају -наводе примере -записују	Указује на значај ове области у медицини и примену инструмената који се користе у дијагностици.Указује на опасности које вребају из језгра атома опасне за здравље људи.Поставља питања и задатке,мотивише ученике на стицање и приширивање знања из области атомске и нуклеарне физике применом стечених знања из хемије.	-индивидуални рад -групни рад -фронтални рад -дијалогска метода -илустративно-демонстративна метода -рад на тексту	Ученик треба да упозна једноставан модел структуре атома;стекне појам о нуклеарним силама,радиоактивности, нуклеарној енергији и њеној примени.
7.	2	ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ	-посматра -уочава -закључује	Повезује физику са другим наукама и указује на значај у свакодневном животу и на пољу технике, медицине,астрономије..	-индивидуални рад -рад у пару -дијалогска метода -рад на тексту	Ученик треба да зна утицај физике на развој других природних наука, медицине и технологије.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	- Разговор	Ученик уме да препозна врсту кретања према облику	Ученик уме да препозна основне појмове које описује осцилаторно кретање,зна шта је равнотежни	Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују осцилаторно кретање.(однос

	<ul style="list-style-type: none"> - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	путање.	положај, амплитуда, осциловања...	период	<p>периода осциловања, фреквенције и броја осцилација код осцилатора, то јест везу периода осциловања и дужине математичког клатна, уме да израчуна вредност периода и фреквенције ако су дати број осцилација и време).</p> <p>Ученик зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању (математ. клатна и тега на опрузи), зна да је брзина тела највећа при пролазу кроз равнотежни положај а да је једнака нули кад се налази у амплитудном положају.</p> <p>Ученик зна основне физичке величине које описују таласно кретање, зна шта је таласна дужина и зна да је препозна на графички приказаном таласу, зна да израчуна период и фреквенцију таласа и зна шта је амплитуда таласа.</p> <p>Ученик уме да препозна основне особине звука, зна да звук представља механички талас који се простира у свим срединама различитим брзинама.</p>
СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи 				<p>Ученик уме да препозна особине светлости, зна да светлост представља електромагнетни талас који се простира кроз вакуум брзином који износи 300000km/s и да је то највећа могућа</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 			<p>брзина.</p> <p>Ученик зна како се прелама и одбија светлост, разуме да је тело видљиво само ако светлосни зраци који падају на тело одбијају се од њега и долазе до ока посматрача, зна закон одбијања светлости, зна да је положај лика предмета у води померен у односу на стварни положај предмета због преламања светлости, зна да лупа, микроскоп и телескоп преламају светлост и да их користимо за увећање лика.</p>
ЕЛЕКТРОСТАТИКА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>Ученик уме да препозна смер деловања електростатичке силе, зна да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана и на основу тога препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да ће интеракција бити најјача у случају када су наелектрисана тела међусобно најближа.</p>	<p>Ученик уме да користи важније изведене јединице S_i система и зна њихове ознаке.(за кол.наелектрисања,електрични потенцијал...)</p>	
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака 	<p>Ученик уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале. Пример:Да би струја текла кроз течност она мора бити проводна или да струјно коло може да се затвори металним новчићем а не гумицом.</p>	<p>Ученик зна да разликује електричне проводнике и изолаторе, зна да метали и водени раствори неких супстанција као и гасови при одређеним условима могу да проводе електричну струју.</p> <p>Ученик зна називе основних елемената електричног кола(извор струје, прекидач, проводник и отпорник) и зна</p>	<p>Ученик зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу, зна да се отпорници могу везати редно и паралелно,да се амперметар везује редно аволтметар паралелно у струјно коло..</p> <p>Ученик уме да мери јачину струје и</p>

	<p>- Вршњачко учење</p> <p>- Подстицање саморегулисаног учења</p>	<p>Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока, користи уређаје за мерење: амперметре и волтметре и зна да запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере.</p> <p>Ученик уме да препозна инструменте за мерење јачине струје и напона, препознаје да се јачина струје мери амперметром а напон волтметром.</p> <p>Ученик зна да користи основне јединице за: јачину струје, напон, рад и снагу електричне струје.</p> <p>.</p>	<p>да их препозна у простом колу.</p> <p>Ученик уме да препозна да ли су извори напона везани редно или паралелно, зна да се за повећање напона користи редна веза, на пример зна да повеже три идентичне батерије како би добио три пута већи напон, зна да се редна веза остварује везивањем позитивног пола једног извора за негативни пол следећег извора, да се паралелна веза остварује везивањем свих позитивни половина у једну тачку а свих негативних у другу.</p> <p>Ученик уме да израчуна јачину струје, отпор или напон ако су познате друге две (користи образац $I=U/R$).</p> <p>Ученик уме да препозна топлотне ефекте електричне струје, да може да се користи за грејање.</p> <p>Ученик разуме појмове енергије и снаге електричне струје, зна да се електрични уређаји карактеришу електричном снагом која се изражава у киловатима, разуме да потршња електрична енергије зависи од снаге уређаја и времена коришћења и изражава се у kWh.</p> <p>Ученик зна да користи важније изведене јединице Si система и зна њихове ознаке.(јачина струје, напон,</p>	<p>напон у електричном колу.</p>
--	---	--	---	----------------------------------

			<p>снага)</p> <p>Ученик уме да користи префиксе мили и кило и уме да претвара јединице.</p> <p>Ученик уме да препозна да се у уређајима и процесима у којима постоји механичко кретање електрична енергија троши на механички рад (електромотор).</p>	
МАГНЕТНО ПОЉЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Огледи - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање саморегулисаног учења 	<p>Ученик уме да препозна смер деловања магнетне силе, зна да стални магнети имају два пола N и S и да магнетно деловање може бити привлачно и одбојно.</p> <p>Ученик уме да препозна магнетне ефекте електричне струје, препознаје да се калем кроз који протиче струја понаша као шипкасти магнет, да при престанку протицања струје калем губи магнетнасвојства.</p>	<p>Ученик уме да препозна појаве код којих се електрична струја троши на механички рад (деловање магнетног поља на проводник са струјом).</p>	
ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда различитих типова задатака - Вршњачко учење - Подстицање 			

	саморегулисаног учења			
Физика и савремени свет	- Разговор			

Начин остваривања програма (методе и технике)

Из физике су одабрани само они наставни садржаји које на одређеном нивоу могу да усвоје сви ученици ОШ. Од свих метода логичког закључивања које се користе у физици,оченицима О.Ш. најприступачније је индуктивни метод при проналажењу и формулисању основних закона физике.Увођење једноставних експеримената за деминсртирање физичких појава има за циљ враћање огледа у наствуфизике,развијање радозналости и интереса за физику и истраживачки приступ природним наукама.Једноставне експерименте могу да изводе сами ученици на часу или код куће користећи материјал или предмете из свакодневног живота. Свака тематска целина обрађује се оним радоследом који је назначен у програму.Унутар сваке теметске целине ,после поступног и аналитичког излагања,кроз систематизацију и обнављање,врши се синтеуа битних чињеница и закључака,и кроз њихово обнављање омогућава се ученицима разумевање и трајно усвајање.При обради садржаја сваке теме,на сваком часу део времена се користи за обнављање.

Да би се циљеви и задаци наставе физике остварили у целини неопходно је да ученици активно учествују у свим облицима наставног процеса.

При решавању рачунских задатака прво сагледати физичке сарджаје па затим прећи на математичко формулисање и израчунавање.Решавање задатака одвија се кроз три етапе:физичка анализа задатака,матеметичко израчунавање и дискусија резултата. Час експерименталних вежби састији се из уводног дела,мерња и записивања резултата мерења.

Битан облик рада су домаћи задаци,који се планирају за час. Наставник континуирано прати рад сваког ученика кроз непрекидну контролу његових усвојених знања,стечених на основу свих облика наставе:демонсртационихогледа,предавања,решавања квантитативних и квалитативних задатака и лабораторијских вежби.

Време евалуације

Континуирано током целе године

-посматрање ангажованости ученика

-усмено и писмено испитивање(разговор, дискусија, тестови знања, контролне вежбе)

-ученички радови и продукти ученичких активности(постери, панои, презентације, домаћи задаци)

АКТИВНОСТИ У ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОМ ПРОЦЕСУ		ЕВАЛУАЦИЈА	КОРЕЛАЦИЈА
Наставника	Ученика		
Наставник се припрема за час, организује и реализује наставни процес. Мотивише, подржава и развија интересовање ученика тако што даје препоруке шта да се чита, охрабрује ученике који желе да се баве истраживачким радом. Разговара са ученицима, упућује их, усмерава и објашњава. Извештава их о раду и постигнућима. Прати напредак ученика.	Решава проблеме и задатке, примењује знање на текстуалним задацима, посматра, уочава везу са предходно усвојеним градивом, анализира, комбинује, упоређује, процењује, мери. Ученик се припрема за час и учи пређено градиво. Повезује градиво и уочава разлике и сличности. Усмено одговара и ради задатке уз консултацију са наставником о свим потешкоћама.	Бележење присуства ученика на часовима, домаћи задаци, усмено испитивање, тестирање (писмено испитивање), контролни задаци, ученички радови и продукти ученичких активности, разговор са ученицима, посматрање и стално праћење активности ученика.	Математика, биологија, хемија, географија, техничко.

Начин и поступак остваривања прописаних наставних планова и програма

Настава физике остварује се кроз следеће основне облике:

- 1.Излагање садржаја тема уз одговарајуће демонстрационе огледе
- 2.Решавање квалитативних и квантитативних задатака
- 3.Лабораторијске вежбе
- 4.Коришћење и других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја тема(домаћи задаци, читање популарне литературе из историје физике и сл.)
- 5.Систематско праћење рада сваког појединачног ученика

6. Веома је важно да се при извођењу прва три облика наставе наглашава њихова обједињеност јединственом циљу: Откривање и формаирање закона и њихова примена. У противном ученик ће стећи утисак да постоје три различите физике: Једна да слуша на предавањима, а друга да ради кроз рачунске задатке, а трећа да се користи у лабораторији.

Врсте активности у образовно-васпитном раду

-ученици прате ток посматране појаве при извођењу демонстрационог огледа, затим својим речима на основу сопственог расуђивања, описују појаву коју посматрају

-рад у малим групама при извођењу експерименталних вежби

-мерење различитих физичких величина при извођењу лабораторијских вежби

-процена грешке само за директно мерење величине(дужина, време...)

-приказује графички и табеларно добијене податке

-израда домаћих задатака

-израда паноа за учионицу или хол школе

Корелација

Настава је усмерена на развијање међупредметних компетенција, што се остварује приликом остваривања наставног програма и кроз сарадњу са следећим: математиком, техником и технологијом, односно ТИО, са информатиком и рачунарством, географијом.

МАТЕМАТИКА

(годишњи фонд 136; недељни фонд: 4)

Циљ предмета: Циљ наставе математике у основној школи јесте: да ученици усвоје елементарна математичка знања која су потребна за схватање појава и зависности у животу и друштву; да оспособи ученике за примену усвојених математичких знања у решавању разноврсних задатака из животне праксе, за успешно настављање математичког образовања и за самообразовање; као и да допринесе развијању менталних способности, формирању научног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика.

Задаци

Задаци наставе математике јесу:

- да ученици стичу знања неопходна за разумевање квантитативних и просторних односа и законитости у разним појавама у природи, друштву и свакодневном животу;
- да ученици стичу основну математичку културу потребну за откривање улоге и примене математике у различитим подручјима човекове делатности (математичко моделовање), за успешно настављање образовања и укључивање у рад;
- да развија ученикову способност посматрања, опажања и логичког, критичког, стваралачког и апстрактног мишљења;
- да развија културне, радне, етичке и естетске навике ученика, као и математичку радозналост у посматрању и изучавању природних појава;
- да ученици стичу способност изражавања математичким језиком, јасност и прецизност изражавања у писменом и усменом облику;
- да ученици усвоје основне чињенице о скуповима, релацијама и пресликавањима;
- да ученици савладају основне операције с природним, целим, рационалним и реалним бројевима, као и основне законе тих операција;
- да ученици упознају најважније равне и просторне геометријске фигуре и њихове узајамне односе;
- да оспособи ученике за прецизност у мерењу, цртању и геометријским конструкцијама;
- да ученицима омогући разумевање одговарајућих садржаја природних наука и допринесе радном и политехничком васпитању и образовању;
- да изграђује позитивне особине ученикове личности, као што су: истинољубивост, упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самостални рад;
- да интерпретацијом математичких садржаја и упознавањем основних математичких метода допринесе формирању правилног погледа на свет и свестраном развоју личности ученика;
- да ученици стичу навику и обучавају се у коришћењу разноврсних извора знања.

Оперативни задаци:

Ученике треба оспособити да:

- схвате основна својства једнакости и неједнакости;
- умеју да решавају линеарне једначине (неједначине) и системе линеарних једначина с једном и две непознате на основу еквивалентних трансформација, као и да решења тумаче графички;
- могу да изразе математичким језиком и реше одговарајуће текстуалне задатке (нарочито помоћу једначина);
- могу да уоче функционалне зависности у разним областима и да их приказују на различите начине, а нарочито - да потпуније схвате појам функције и њеног графика;

- прошире и продубе знање о функцијама упознавањем линеарне функције и њених својстава, тако да могу поуздано да цртају и читају разне графике у вези с том функцијом;
- умеју да састављају разне таблице и цртају одговарајуће графиконе-дијаграме разних стања, појава и процеса;
- схвате међусобне односе тачака, правих и равни у простору;
- упознају најбитније чињенице о пројекцијама на раван;
- упознају геометријска тела (призму, пирамиду, ваљак, купу и лопту), њихове елементе и својства; умеју да цртају мреже и да израчунавају површину и запремину тела;
- примењују знања о геометријским телима у пракси, повезујући садржаје математике и других области, па тако стичу одређену политехничку културу

Редни бр. наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	Укупно часова по теми	Број часова за:	
			обраду	остале типове часова
1.	Сличност троуглова	8	5	3
2.	Тачка, права, раван	13	8	5
3.	Линеарне једначине и неједначине са једном непознатом	22	9	13
4.	Призма	12	4	8
5.	Пирамида	13	3	10
6.	Линеарна функција	11	5	6
7.	Графичко представљање статистичких података	8	3	5
8.	Системи линеарних једначина са две непознате	18	6	12
9.	Ваљак	8	3	5
10.	Купа	9	3	6

11.	Лопта	6	2	4
-----	-------	---	---	---

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
1.СЛИЧНОСТ ТРОУГЛОВА								
12.	Писмени задаци са исправкама			8			8	
Укупно				136	51		85	

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<p>-Талесова теорама.</p> <p>-Сличност троуглова, примена сличности на правоугли троугао.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -схвати појам сличности троуглова и уме да је примени у једноставнијим случајевима -користи елементе дедуктивног закључивања (изводи једноставне доказе) -примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката 	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p>	<p>Дијалозна</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p> <p>Решавање проблема</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Разликује</p> <p>Упоредује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Математика 7 разред</p> <p>Техничко и информатичко образовање</p> <p>Физика</p>	<p>-иницијално тестирање</p> <p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	IX

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	врсте реализације
2.ТАЧКА, ПРАВА, РАВАН								
<p>-Однос тачке и праве, тачке и равни.</p> <p>-Елементи који одређују положај праве и равни.</p> <p>-Односи правих; мимоилазне праве.</p> <p>-Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни.</p> <p>-Односи две равни.</p> <p>-Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве).</p> <p>-Полиедар.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-изражава положај објеката сврставајући их у врсте и колоне; одреди положај тачке у првом квадранту координатног система ако су дате координате и обратно</p> <p>-схвати међусобни однос тачака, правих и равни у простору</p> <p>-упознају најбитније чињенице о пројекцијама на раван</p> <p>- влада описом координатног система (одређује координате тачака, осно или централно симетричних итд)</p> <p>- одреди положај (координате) тачака које задовољавају сложеније услове</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалогска</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p> <p>Демонстративна</p> <p>Решавање проблема</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Разликује</p> <p>Упоредује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Математика 5 разред</p> <p>Техничко и информатичко образовање:</p> <p>Навести примере ортогоналне пројекције који се користе у техничком и информатичком образовању</p> <p>Физика</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	<p>IX, X</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
3.ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ СА ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ								
-Линеарна једначина. Еквивалентност једначина. -Решавање линеарних једначина с једном непознатом. -Линеарна неједначина. Еквивалентност неједначина. -Решавање једноставнијих примера линеарних неједначина с једном непознатом. -Примена.	Ученик треба да: - реши линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану -схвати основна својства једнакости и неједнакости -уме да решава линеарне једначине и неједначине -може да изрази математичким језиком и реши одговарајуће текстуалне задатке помоћу једначине - Решава задатке у којима подаци нису посредно дати.	Фронтални Индивидуални Групни рад	Дијалогска Монолошка Илустративна Решавање проблема	Слуша Посматра Анализира Дефинише Уочава Разликује	Табла Креда Уџбеник Збирка задатака Прибор за конструкцију	Физика Хемија	-писмене вежбе -домаћи задаци -писмени задаци -усмене провере	X, XI
4.ПРИЗМА								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	врсте реализације
<p>-Призма: појам, врсте, елементи.</p> <p>-Мрежа призме.</p> <p>Површина призме: површина праве четворостране, правилне тростране и правилне шестостране призме.</p> <p>-Запремина призме. Запремина призме: праве четворостране призме, правилне тростране и правилне шестостране призме; маса тела.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и рачуна њихову површину и запремину)</p> <p>-упозна призму, њене елементе и својства,</p> <p>-рачуна површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку</p> <p>-уме да црта мрежу и да израчунава површину и запремину призме и примењује знање у пракси</p> <p>-израчуна површину и запремину призме, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалошка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p> <p>Демонстративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Разликује</p> <p>Упоређује</p>	<p>Модели</p> <p>Слике</p> <p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Техничко и информатичко образовање: израда модела призме</p> <p>Ликовна култура: Коришћење геометријских тела у сликарству</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	<p>XI, XII</p>
5.ПИРАМИДА								
-Пирамида; појам,	<p>Ученик треба да:</p> <p>-упозна пирамиду, њене</p>	Фронтални	Дијалошка	Слуша	Модели	Техничко и информатичко образовање:	-писмене вежбе	XII . I

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	врсте реализације
врсте, елементи. -Мрежа пирамиде. Површина пирамиде; израчунавање површине четворостране, правилне тростране и правилне шестостране пирамиде. -Запремина пирамиде. Запремина четворостране пирамиде, правилне тростране и правилне шестостране пирамиде.	елементе и својства, -влада појмовима: пирамида; рачуна површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати у задатку -уме да црта мрежу и да израчунава површину и запремину пирамиде и примењује знање у пракси -израчуна површину и запремину пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати	Индивидуални Групни рад	Монолошка Илустративна Демонстративна	Посматра Анализира Дефинише Уочава Разликује Упоређује	Слике Табла Креда Уџбеник Збирка задатака Прибор за конструкцију	Израда модела пирамиде Историја: Египатске пирамиде, од којих су неке међу највећим грађевинама које је људска рука икад изградила, чине један од најмоћнијих симбола староегипатске цивилизације Ликовна култура: Коришћење геометријских тела у сликарству	-домаћи задаци -писмени задаци -усмене провере	
6.ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<p>-Функција дата једначином $y=ax+b$;</p> <p>-График линеарне функције; нула функције.</p> <p>-Имплицитни облик задавања линеарне функције.</p> <p>-Цртање и читање графика линеарних функција.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-одреди вредност функције дате таблицом или формулом</p> <p>-уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције</p> <p>-може да уочи функционалне зависности у разним областима и да их приказује на различите начине, а нарочито да потпуније схвате појам функције и њеног графика</p> <p>-прошири и продуби знање о функцијама упознавањем линеарне функције и њених својстава, тако да може да црта и чита разне графике</p> <p>-разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; зна линеарну функцију и графички интерпретира њена својства</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Разликује</p> <p>Закључује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Физика:</p> <p>риликом учења графика и дијаграма, повезати са појмовима брзине</p> <p>Техничко и информатичко образовање</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	I, II
7.ГРАФИЧКО ПРЕДСТАВЉАЊЕ СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	вреће реализације
<p>-Представљање зависних величина табеларно и у координатном систему.</p> <p>-Графичко представљање статистичких података у облику дијаграма (стубичастих, кружних,...).</p> <p>-Рачунање средње вредности и медијане.</p> <p>-Поређење вредности узорка са средњом вредношћу.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-прочита и разуме податак са графикона, дијаграма или из табеле, и одреди минимум или максимум зависне величине</p> <p>-чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу)</p> <p>-за примере статистичких података наведених у садржају програма бирати податке које ученици овог узраста разумеју и који за њих имају релевантно значење: школске оцене и просеци, резултати медицинских мерења и сличне податке из свакодневног живота</p> <p>-тумачи дијаграме и табеле</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалогска</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Упоредује</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p> <p>Прибор за конструкцију</p>	<p>Физика</p> <p>Техничко и информатичко образовање</p> <p>Хемија</p> <p>Географија</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	<p>II, III</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
8.СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА СА ДВЕ НЕПОЗНАТЕ								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<p>-Појам линеарне једначине с две непознате.</p> <p>-Појам система од две линеарне једначине с две непознате.</p> <p>-Еквивалентност система линеарних једначина.</p> <p>-Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графички приказ решавања.</p> <p>-Разноврсни примери примене система линеарних једначина у решавању проблема из живота, геометрије, физике и др.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-реша линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану</p> <p>-реша линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате</p> <p>-уме да решава систем линеарних једначина на основу еквивалентних трансформација и да решење тумачи графички</p> <p>-саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p> <p>Групни рад</p>	<p>Дијалогска</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Закључује</p> <p>Разликује</p> <p>Открива релације</p>	<p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p>	<p>Фиизика</p> <p>Хемија</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	III, IV

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	врсте реализације
9.ВАЉАК								
-Ваљак: настанак, елементи, врсте. -Мрежа ваљка. Површина и запремина правога ваљка.	Ученик треба да: -влада појмом: ваљак, (уочава моделе у реалним ситуацијама, зна основне елементе) -израчуна површину и запремину ваљка када су неопходни елементи непосредно дати у задатку -израчуна површину и запремину ваљка укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати	Фронтални Индивидуални	Дијалогска Монолошка Илустративна	Слуша Посматра Анализира Дефинише Уочава Упореди Разликује	Слике Модел Табла Креда Уџбеник Збирка задатака	Физика Техничко и информатичко образовање Ликовна култура: Коришћење геометријских тела у сликарству	-писмене вежбе -домаћи задаци -писмени задаци -усмене провере	IV
10.КУПА								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<p>-Купа - настанак и елементи.</p> <p>-Мрежа купе. Површина и запремина праве купе.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-влада појмом: купа, (уочава моделе у реалним ситуацијама, зна основне елементе)</p> <p>-израчуна површину и запремину купе када су неопходни елементи непосредно дати у задатку</p> <p>-израчуна површину и запремину купе укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Упореджује</p> <p>Разликује</p>	<p>Слике</p> <p>Модели</p> <p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p>	<p>Физика</p> <p>Техничко и информатичко образовање</p> <p>Ликовна култура: Коришћење геометријских тела у сликарству</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p>	V
11.ЛОПТА								

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	време реализације
<p>-Сфера и лопта; пресеци лопте.</p> <p>-Површина и запремина лопте.</p>	<p>Ученик треба да:</p> <p>-влада појмом: лопта, (уочава моделе у реалним ситуацијама, зна основне елементе)</p> <p>-израчуна површину и запремину лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку</p> <p>-израчуна површину и запремину лопте укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати</p>	<p>Фронтални</p> <p>Индивидуални</p>	<p>Дијалoшка</p> <p>Монолошка</p> <p>Илустративна</p>	<p>Слуша</p> <p>Посматра</p> <p>Анализира</p> <p>Дефинише</p> <p>Уочава</p> <p>Упореджује</p> <p>Разликује</p>	<p>Слике</p> <p>Модели</p> <p>Табла</p> <p>Креда</p> <p>Уџбеник</p> <p>Збирка задатака</p>	<p>Физика</p> <p>Техничко и информатичко образовање</p> <p>Географија: Повезати појам лопте са обликом Земље, паралелност правих са меридијанима...</p> <p>Ликовна култура: Коришћење геометријских тела у сликарству</p>	<p>-писмене вежбе</p> <p>-домаћи задаци</p> <p>-писмени задаци</p> <p>-усмене провере</p> <p>-годишњи тест</p>	V

Начин остваривања програма:

Сличност троуглова

– Поновити да је сличност троуглова уведена преко једнакости углова. Талесова теорема (без доказа). Поређење троуглова по сличности – коефицијент сличности. Применити сличност на правоугли троугао и на тај начин извести Питагорину теорему.

Тачка, права, равн

– Ученике упознати с међусобним односима тачака, правих и равни у простору, као искоришћењем модела и објеката у реалном окружењу и на сликама (цртежима) којима се представљају. Елементе који одређују равн (три неколинеарне тачке, две праве које се секу или су паралелне) и однос двеју равни представљати сликама, и на тај начин развијати ту врсту просторног сагледавања. Посебно посветити пажњу односу равни и на њој нормалне праве. Ортогонална пројекција тачке на равн и ортогонално пројектовање дужи (тачка-по-тачка). Наставник треба да демонстрира ова својства користећи припремљени материјал, а не да захтева да то ученици самостално раде. Полиедар као тело - ограничено коначним бројем полигона. Неки основни полиедри ће се детаљније обрађивати (види даље).

Линеарне једначине и неједначине

– До сада су ученици решавали само једноставне примере једначина и неједначина, ослањајући се на везе међу операцијама и на својства збира и производа. Сад се решавају и сложенији примери, применом правила којима се једначине и неједначине трансформишу у њима еквивалентне. Зато је потребно обновити појам алгебарског израза са променљивом и основна правила рачунања с бројевима. Истаћи да ова правила важе и кад се бројеви замене изразима са променљивом. Два израза су еквивалентна (идентички једнака) ако се један од њих добија из другог применом правила рачунања у коначном броју корака. Истаћи чињеницу да су вредности двају еквивалентних израза једнаке за све допустиве вредности променљивих. Из овога следи да су линеарне једначине $f(x)=g(x)$ и $f(x)=h(x)$ (односно неједначине $f(x)>g(x)$ и $f(x)>h(x)$, тј. $f(x)0$, $ax+b<0$).

Геометријска тела

– Да би ученици што лакше упознали геометријска тела (призму, пирамиду, ваљак, купу и лопту), њихове елементе и својства, и научили да израчунавају површине и запремине ових тела, треба користити њихове моделе, мреже, скице и слике. Препоручљиво је да и сами ученици цртају мреже и израђују моделе проучаваних тела. Израчунавати површине

и запремине само оних тела која су наведена у програму. Извођење формуле за запремину везивати за прихваћену формулу за запремину квадра. Погодним примерима из физике показати везу између запремине, масе и густине тела. Рачунати површине и запремине преко основних елемената (датих одговарајућим формулама) као и с њима зависних елемената (дужине ивица, бочне висине, полупречника описаног или уписаног круга,...). Практично примењивати ова знања кроз различите конкретне примере рачунања површина и запремина објеката из окружења.

Линеарна функција

– Говорити о линеарној функцији не уводећи општи појам функције. Детаљно обрадити линеарну функцију и њена својства и научити ученике да цртају графике и читају њихова својства.

Графичко представљање статистичких података

– За примере статистичких података наведених у садржају програма бирати податке које ученици овог узраста разумеју и који за њих имају релевантно значење: школске оцене и просеци, резултати медицинских мерења и сличне податке из свакодневног живота.

Системи линеарних једначина с две непознате

– Ученици треба да упознају линеарну једначину с две непознате, график једначине с две непознате (права) и појам система једначина; они треба да знају да је график једначине $ax + by + c = 0$, где је $a \neq 0$ или $b \neq 0$ права и да умеју да нацртају тај гра-фик. Графички приказ и интерпретација система линеарних једначина с две непознате имају значајну улогу. Решавати једноставније облике система методама замене и супротних коефицијената. У изучавању линеарних једначина с једном непознатом и система линеарних једначина доста пажње треба посветити њиховој примени у решавању разних једноставних проблема. Неопходно је да се осмишљеним планирањем наставе изврши понављање и повезивање градива наставних садржаја из претходних разреда и „текућег” градива, при чему посебну пажњу треба обратити на усвојене стандарде постигнућа ученика на крају обавезног образовања. То би допринело да ученици на крају основне школе имају заокругљена и систематизована математичка знања. Такође, пожељно је повезати наставне садржаје предмета математика са наставним садржајима других предмета у сарадњи са колегама који предају те предмете.

Активности у наставном процесу:

Наставни програм усмерава наставника да наставни процес конципира у складу са дефинисаним стандардима, односно да планира како да оствари стандарде, које методе и технике да примени, као и које активности ће за то одабрати. Дефинисани стандарди показују наставнику и која су то специфична знања и вештине која су ученику потребна за даље учење и свакодневни живот. Приликом планирања часа, стандарде предвиђене програмом треба разложити на мање који одговарају активностима планираним за конкретан час. Треба имати у виду да се стандарди у програму разликују, да се неки могу лакше и брже остварити, док је за друге потребно више времена, више различитих активности и рад на различитим садржајима.

При обради нових садржаја треба се ослањати на постојеће искуство и знање ученика и настојати да ученици самостално изводе закључке и уочавају одређена правила. Основна улога наставника је да буде организатор наставног процеса, да подстиче, организује и усмерава активност ученика. Ученици треба да истражују и кроз проблемску наставу дођу до решења. Ученике треба упућивати да користе уџбеник и друге изворе знања, како би усвојена знања била трајнија и свеобухватнија, а ученици оспособљени за примену у решавању разноврсних задатака.

На часовима треба комбиновати различите методе и облике рада, што доприноси већој рационализацији наставног процеса, подстиче интелектуалну активност ученика и наставу чини ефикаснијом и интересантнијом. Избор метода и облика рада зависи од наставних садржаја које треба реализовати на часу и предвиђених исхода, али и од специфичности одређеног одељења и индивидуалних карактеристика ученика.

Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе треба да буде и праћење и процењивање степена остварености стандарда, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес треба започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености стандарда. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању стандарда предмета.

БИОЛОГИЈА

(годишњи фонд 68 ; недељни фонд: 2)

Циљ предмета: Циљ наставе биологије јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да усвајањем образовно-васпитних садржаја развијају знања, вештине и умења из области екологије и заштите животне средине, уз примену концепта одрживог развоја.

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
1. УВОД (6 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> - Биолошка и културна еволуција човека. - Услови живота на Земљи. - Разноврсност живог света. - Биодиверзитет. - Нивои организације живог света. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици треба да: - схвате улогу и значај биологије за развој и напредак човечанства; - развију свест о властитом положају у природи; 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуалн и</p> <p>Рад у пару</p> <p>Групни рад</p>	<p>Активна настава</p> <p>Метода читања</p> <p>Метода писања</p> <p>Разговор</p> <p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Истраживање</p> <p>Кооперативни рад</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, наставни листићи, компјутер, видео бим, панои</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p> <p>географија</p>		IX
2. ЕКОЛОГИЈА И ЖИВОТНА СРЕДИНА (17 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> - Предмет истраживања, историјски развој и значај екологије. - Животна средина – појам и компоненте. 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - схваре узајамне односе живих бића и животне средине и динамичне односе 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуалн и</p>	<p>Активна настава</p> <p>Метода</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, наставни</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p>		IX - XI

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<ul style="list-style-type: none"> - Животно станиште – биотоп. - Услови живота у станишту – еколошки фактори. - Однос организама и животне средине (адаптације, животне форме). - Популација – основне одлике. - Животна заједница и њена организација (еколошка ниша, просторна и временска организација). - Екосистем – основни процеси који се одвијају у екосистему. - Односи исхране. Пренос енергије и кружење супстанце (материје). Развој екосистема (сукцесије). - Основни биоми на Земљи. Биосфера. 	<p>материје и енергије</p> <ul style="list-style-type: none"> - схваре значај еколошке равнотеже за оддржавање екосистема развијају свест о властитиом положају у природи 	<p>Рад у пару</p> <p>Групни рад</p>	<p>читања</p> <p>Метода писања</p> <p>Разговор</p> <p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Истраживање</p> <p>Кооперативни рад</p>	<p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>листићи,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео</p> <p>бим,</p> <p>панои</p>	географија		
3. УГРОЖАВАЊЕ, ЗАШТИТА И УНАПРЕЂИВАЊЕ ЕКОСИСТЕМА – ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (21 час)								
<ul style="list-style-type: none"> - Разноврсност и структура екосистема - Екосистеми копнених вода; Екосистеми мора - Шумски екосистеми; угроженост и могућности заштите. - Травни екосистеми; - Антропогени екосистеми - Уочавање разноврсности и 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвоје и примене принципе одрживости екосистема - упознају основне типове екосистема и животне услове у њима - изграде ставове и 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуалн и</p> <p>Рад у пару</p> <p>Групни рад</p>	<p>Активна настава</p> <p>Метода читања</p> <p>Метода писања</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>радна свеска,</p> <p>наставни листићи,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p> <p>географија</p>		XI - II

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
<p>структуре екосистема у непосредном окружењу.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Угрожавање и заштита биодиверзитета. - Категорије заштићених природних добара - Црвене књиге флоре и фауне. - Угрожавање и заштита културних добара. - Унапређивање животне средине – значај и могућности. 	<p>развију знања и умења неопходних за заштиту животне средине и допринос одрживог развоја</p> <ul style="list-style-type: none"> - развију еколошку, здравствену и културу живљења <p>развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине</p>		<p>Разговор</p> <p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Истраживање</p> <p>Кооперативни рад</p>	<p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>бим,</p> <p>панои</p>			
4. ГЛОБАЛНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (8 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> - Климатске промене. Ефекат стаклене баште. - Оштећење озонског омотача. - Киселе кише. Сушење шума. - Ерозија земљишта. Ширење пустиња. - Нестајање биљних и животињских врста. 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају глобалне последице загађивања животне средине; - упознају појам и концепцију одрживог развоја; - разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине; - упознају природне ресурсе, њихову ограниченост и значај 		<p>Активна настава</p> <p>Метода читања</p> <p>Метода писања</p> <p>Разговор</p> <p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>Уџбеник,</p> <p>радна свеска,</p> <p>наставни листићи,</p> <p>компјутер,</p> <p>видео бим,</p> <p>панои</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p> <p>географија</p>		<p>II -</p> <p>III</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	<p>рационалног коришћења;</p> <ul style="list-style-type: none"> - усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину. - развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине, 		<p>Истраживање</p> <p>Кооперативни рад</p>					
5. ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ (10 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> - Концепт одрживог развоја. - Право на информисаност и учешће јавности у доношењу одлука у вези заштитне животне средине. - Природни ресурси – одрживо коришћење. - Енергетска ефикасност. - Активност: Процена примене неких облика енергетске ефикасности. - Отпад и рециклажа. - Активност: Конкретан допринос селекцији отпада. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици треба да: - упознају појам и концепцију одрживог развоја; - разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине; - упознају природне ресурсе, њихову ограниченост и значај рационалног коришћења; - усвајање и примена 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуалн и</p> <p>Рад у пару</p> <p>Групни рад</p>	<p>Активна настава</p> <p>Метода читања</p> <p>Метода писања</p> <p>Разговор</p> <p>Монолошка</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, наставни листићи, компјутер, видео бим, панои</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p> <p>географија</p>		<p>III - IV</p>

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	<p>принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање потреба и могућности личног ангажовања у заштити животне средине, 		<p>Дијалoшка</p> <p>Истраживање</p> <p>Кооперативни рад</p>					
6. ЖИВОТНА СРЕДИНА, ЗДРАВЉЕ И КУЛТУРА ЖИВЉЕЊА (6 часова)								
<ul style="list-style-type: none"> - Право на здраву животну средину. - Савремен начин живота и здравље (бука, брза храна, дувански дим...). - Култура живљења (еколошка култура). 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју улогу и значај личног ангажовања у заштити животне средине; - упознају природне ресурсе, њихову ограниченост и значај рационалног коришћења; - усвајање и примена принципа одрживости, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину. - развијање потреба и 	<p>Фронталан</p> <p>Индивидуалн и</p> <p>Рад у пару</p> <p>Групни рад</p>	<p>Активна настава</p> <p>Метода читања</p> <p>Метода писања</p> <p>Разговор</p> <p>Монолошка</p> <p>Дијалoшка</p> <p>Истраживање</p> <p>Кооператив</p>	<p>Слушање</p> <p>Анализа</p> <p>Синтеза</p> <p>Увиђање</p> <p>Посматрање</p> <p>Дискусија</p> <p>Цртање</p>	<p>Уџбеник, радна свеска, наставни листићи, компјутер, видео бим, панои</p>	<p>историја</p> <p>ликовна култура</p> <p>географија</p>		IV - V

Назив теме и наставни садржаји (Број теме, број часова по теми)	Исходи	Облици рада	Методе рада	Активности ученика	Наставна средства	Корелација	Евалуација	Време реализације
	могућности личног ангажовања у заштити животне средине,		ни рад					

НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програм је конципиран тако да су за сваку од шест тематских целина (Увод, Екологија и животна средина, Угрожавање, заштита и унапређивање екосистема – животне средине, Глобалне последице загађивања животне средине, Животна средина и одрживи развој, Животна средина, здравље и култура живљења), дати стандарди задаци и исходи, обавезни и препоручени садржаји на основу којих ће се остварити програм.

Стандарди и исходи су искази о томе шта ученици умеју да ураде на основу знања која су стекли учећи биологију. Они омогућавају да се циљ наставе биологије достигне у складу са предметним и међупредметним компетенцијама и стандардима постигнућа.

Тако дефинисани стандарди и исходи помажу наставнику у планирању непосредног рада са ученицима, олакшавајући му одређивање обима и дубине обраде појединих наставних садржаја.

Главна карактеристика наставе усмерене на остваривање исхода је та да је фокусирана на учење у школи, што значи да ученик треба да учи:

- *смислено*: повезивањем оног што учи са оним што зна и са ситуацијама из живота; повезивањем оног што учи са оним што је учио из биологије и других предмета;
- *проблемски*: самосталним прикупљањем и анализирањем података и информација; постављањем релевантних питања себи и другима; развијањем плана решавања задатог проблема;
- *дивергентно*: предлагањем нових решења; смишљањем нових примера; повезивањем садржаја у нове целине;
- *критички*: поређењем важности појединих чињеница и података; смишљањем аргумената;
- *кооперативно*: кроз сарадњу са наставником и другим ученицима; кроз дискусију и размену мишљења; уважавајући аргументе саговорника.

ХЕМИЈА

Циљеви:

- разумевање промена и појава у природи на основу знања хемијских појава, теорија, модела и закона
- развијање способности комуницирања коришћењем хемијских термина, хемијских симбола, формула и једначина
- развијање способности за решавање теоријских и експерименталних проблема
- развијање способности за тражење и коришћење релевантних информација у различитим изворима (уџбеник, научно-популарни чланци, Интернет)
- развијање свести о важности одговорног односа према животној средини, одговарајућег и рационалног коришћења и одлагања различитих супстанци у свакодневном животу
- развијање радозналости, потребе за сазнавањем о својствима супстанци у окружењу и позитивног става према учењу хемије
- развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији

Задаци наставе хемије

- омогућавање ученицима да сагледају значај хемије у свакодневном животу, за развој различитих технологија и развој друштва уопште
- оспособљавање ученика да се користе хемијским језиком, да знају хемијску терминологију и да разумеју квалитативно и квантитативно значење хемијских симбола, формула и једначина
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици до сазнања о својствима супстанци и њиховим променама долазити на основу демонстрационих огледа или огледа које самостално изводе, развијати при том аналитичко мишљење и критички став у мишљењу
- стварање наставних ситуација у којима ће ученици развијати експерименталне вештине, правилно и безбедно, по себи и друге, руковати лабораторијским прибором, посуђем и супстанцама

- оспособљавање ученика за извођење једноставних истраживања
- стварање ситуација у којима ће ученици примењивати знање хемије за тумачење појава и промена у реалном окружењу
- омогућавање ученицима да кроз једноставна израчунавања разумеју квантитативни аспект хемијских промена и његову практичну примену

НАСТАВНА ТЕМА	УКУПАН БРОЈ БРОЈ ЧАСОВА	БРОЈ ЧАСОВА ОБРАДЕ	БРОЈ ЧАСОВА УТВРЂИВАЊА	БРОЈ ЧАСОВА ЛАБОРАТОРИЈСКИХ ВЕЖБИ
Неметали, оксиди неметала и киселине	13	6	5	2
Метали, оксиди метала и хидроксиди	8	4	3	1
Соли	5	3	1	1
Електролитичка дисоцијација киселина , база и соли	3	2	1	0
Увод у органску хемију	2	1	1	0
Угљоводоници	12	7	4	1
Органска једињења са кисеоником	9	5	3	1
Биолошки важна једињења	12	7	4	1
Хемија животне средине	4	2	2	0
УКУПНО	68	37	24	7

Начин и поступак остваривања прописаних наставних планова и програма

Настава хемије остварује се кроз следеће основне облике

- Излагање садржаја тема уз одговарајуће демонстрационе огледе
- Решавање квалитативних и квантитативних задатака
- Лабораторијске вежбе
- Коришћење других начина рада који доприносе бољем разумевању садржаја тема (домаћи задаци, читање популарне литературе, коришћење интернета....)
- Системско праћење рада сваког појединачног ученика

Врсте активности у образовно- васпитном раду

- ученици прате ток посматране појаве при извођењу демонстрационог огледа, затим својим речима, на основу сопственог расуђивања, описују појаву коју посматрају
- рад у малим групама при извођењу лабораторијских вежби
- израда самосталних истраживачких радова ученика
- приказује графички и табеларно добијене податке
- израда домаћих задатака
- израда панора за учионицу

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
1. Неметали, оксиди неметала и киселине	- примена ИКТ у настави - учење путем тестова	ученик зна да: утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја,	ученик зна : значење термина: анализа и синтеза, анхидрид,	ученик зна да су физичка и хемијска својства метала и неметала

<p>- водоник</p> <p>- кисеоник</p> <p>- сумпор</p> <p>- азот</p> <p>- угљеник</p>	<p>- дебата</p> <p>- истраживачки рад</p> <p>- групни рад</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>мирис)</p> <p>тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>.значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p> <p>везу између својстава неметала и метала и њихове практичне примене</p> <p>да препозна метале (Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава</p> <p>утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја,</p>	<p>значење термина: анализа и синтеза, неутрализација, анхидрид</p> <p>да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских једињења и једначине хемијских реакција неутрализације</p> <p>на основу назива оксида, киселина и база састави формулу ових супстанци</p> <p>изводи једноставна уопштавања и систематизацију резултата</p>	<p>одређена структуром њихових атома/молекула хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима)</p>
---	---	--	--	--

		<p>мирис)</p> <p>безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p> <p>.основна и физичка својства оксида, киселина, база и соли</p> <p>утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)</p> <p>безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p> <p>изведе експеримент према датом упутству</p>		
<p>2. Метали, оксиди метала и хидроксиди</p> <p>- калцијум</p> <p>- технички метали</p> <p>- легуре</p> <p>- својства метала</p>	<p>- примена ИКТ у настави</p> <p>- учење путем тестова</p> <p>- дебата</p> <p>- истраживачки рад</p> <p>- групни рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ученик зна да:</p> <p>утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)</p> <p>квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>.значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекула, јон, ковалентна веза,</p>	<p>ученик зна да:</p> <p>у огледима испитује својства супстанци и податке приказује табеларно или шематски.</p> <p>значење термина: анализа и синтеза, неутрализација, анхидрид</p> <p>да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских једињења и једначине хемијских реакција неутрализације</p> <p>пише једначине хемијских реакција синтезе и анализе бинарних једињења</p>	<p>ученик зна</p> <p>како је практична примена супстанци повезано са њиховим својствима</p> <p>.хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима)</p> <p>препозна питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>постави хипотезе</p> <p>планира и изведе експеримент за тестирање</p>

		<p>јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p> <p>везу између својстава неметала и метала и њихове практичне примене</p> <p>да препозна метале (Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава</p> <p>утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)</p> <p>да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења</p> <p>безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p> <p>основна и физичка својства оксида, киселина, база и соли</p> <p>безбедно рукујесупстанцама, посуђем и прибором</p> <p>безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p>	<p>значење термина: супституција, адиција, изомер</p> <p>да саставља формуле најважнијих представника класе органских једињења и једначине хемијских реакција супституције</p> <p>. пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника</p>	<p>хипотезе</p> <p>донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
--	--	--	---	---

		изведе експеримент према датом упутству		
3. Соли - добијање, својства и примена соли	- примена ИКТ у настави - учење путем тестова - дебата - истраживачки рад - групни рад - вршњачка едукација	ученик зна: тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором основна и физичка својства оксида, киселина, база и соли испита растворљивост соли безбедно рукујесупстанцама, посуђем и прибором безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама изведе експеримент према датом	ученик зна да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и једначина хемијских реакција неутрализације и супституције. значење термина: анализа и синтеза, неутрализација, анхидрид	ученик зна хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима) да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре изведе реакцију неутрализације препозна питање/проблем које се може експериментално истражити постави хипотезе планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду

		упутству		
<p>4. Електролитичка дисоцијација-</p> <p>ција киселина, хидросиди и соли</p> <p>- електролитичка дисоцијација</p> <p>- рН скала</p>	<p>- истраживачки рад</p> <p>- вршњачка едукација</p> <p>- фестивал науке</p>	<p>ученик зна</p> <p>Да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона и те честице се међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе.</p> <p>тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>значање следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>докаже кисело-базна својства супстанци помоћу индикатора</p> <p>безбедно рукујесупстанцама, посуђем и прибором</p> <p>изведе експеримент према датом упутству</p>	<p>ученик зна</p> <p>значање термина: анализа и синтеза, неутрализација, анхидрид</p> <p>да саставља формуле најважнијих представника класе органских једињења и једначине хемијских реакција супституције</p> <p>пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника</p>	<p>да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре</p> <p>препозна питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>постави хипотезе</p> <p>планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
<p>5. Увод у органску хемију</p> <p>- угљеник и подела органских</p>	<p>- рад у пару</p>	<p>ученик зна</p> <p>тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>.практичан значај угљоводоника,</p>	<p>ученик зна</p> <p>значање термина: анализа и синтеза, анхидрид,</p>	

једињења		алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу		
Б. Угљоводоници - алкани - алкени - алкини - арили - извори, својства и примена	- учење путем тестова - тематски дан – извори енергије - дебата - вршњачка едукација	ученик зна .тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганичких и органичких једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара практичан значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу	ученик зна значење термина: материја, хомогена смеша, анализа и синтеза, неутрализација, супституција, адиција, анхидрид, изомер, изотоп шта је засићен, незасићен и презасићен раствор пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника	ученик зна хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара видове практичне примене угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара на основу својстава која имају пише једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара

<p>7. Органска једињења са кисеоником</p> <ul style="list-style-type: none"> - алкохоли - карбоксилне киселине - естри 	<ul style="list-style-type: none"> - примена ИКТ у настави - учење путем тестова - тематска недеља - истраживачки рад - групни рад - фестивал науке - вршњачка едукација 	<p>ученик зна</p> <p>квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p> <p>безбедно рукујесупстанцама, посуђем и прибором</p> <p>формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>практичан значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу</p> <p>безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и</p>	<p>. ученик зна</p> <p>да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и једначина хемијских реакција неутрализације и супституције</p> <p>шта је засићен, незасићен и презасићен раствор</p> <p>да саставља формуле најважнијих представника класе органских једињења и једначине хемијских реакција супституције</p> <p>пише једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника</p>	<p>ученик зна</p> <p>значење следећих термина: естерификација, сапонификација</p> <p>хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>видове практичне примене угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара на основу својстава која имају</p> <p>пише једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p>
--	---	--	---	---

		<p>супстанцама</p> <p>изведе експеримент према датом упутству</p>		
<p>8. Биолошки важна органска једињења</p> <p>- масти и уља</p> <p>- угљени хидрати</p> <p>- аминокиселине и протеини</p> <p>- витамини</p>	<p>- групни рад</p> <p>- учење путем тестова</p> <p>- дебата</p> <p>- истраживачки рад</p> <p>- примена ИКТ у настави</p> <p>- фестивал науке</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ученик зна</p> <p>утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)</p> <p>на наведе физичка својства (агрегатно стање и растворљивост) масти и уља, угљених хидрата, протеина</p> <p>примере и заступљеност масти и уља, угљених хидрата и протеина у намирницама</p> <p>безбедно рукује основном опремом за експериментални рад и супстанцама</p> <p>изведе експеримент према датом упутству</p>	<p>ученик зна</p> <p>да саставља формуле најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и једначина хемијских реакција неутрализације и супституције</p> <p>најважније улоге масти и уља, угљених хидрата и протеина у живим организмима</p>	<p>ученик зна</p> <p>значање следећих термина: естерификација, сапонификација</p> <p>основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине</p> <p>основна хемијска својства масти и уља (сапонификацију и хидролизу), угљених хидрата и протеина</p> <p>препозна питање /проблем које се може експериментално истражити</p> <p>постави хипотезе</p> <p>планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>

Начин

9. Хемија животне средине - загађивачи ваздуха, воде и земљишта - мере заштите животне средине	- тематски дан - дебата - вршњачка едукације - групни рад - примена ИКТ у настави	ученик зна значај безбедног поступања са супстанцама, начине њиховог правилног складиштења, а са циљем очувања здравља и животне средине		
---	---	---	--	--

и

поступак остваривања програма:

- континуирана припрема за часове (добро испланирати сваки час полазећи од оперативних задатака, према њима формулисати циљеве часа и изабрати методе које ће на датом садржају ученицима омогућити да формирају знања и вештине);
- планирање наставе на годишњем и месечном нивоу;
- користити што више активне методе рада које ће и ученику омогућити да буде што активнији и самосталнији у раду;
- подстицати ученике на истраживачки рад у школској лабораторији(хемијском кабинету), што ће омогућити и подстицати развој вестина и способности комуникације, изношења идеја, навођења аргумената, доношења одлука и преузимања одговорности;
- пратити ученичка постигнућа на сваком часу и омогућити им да кроз различите методе проверавања покажу свој напредак у учењу хемије;
- добро осмислити задатке за испитивање ученичких постигнућа и проверити да ли се њима проверава ниво знања прецизиран у опетативним задацима и у којој мери се подстиче формирање целовитог знања, односно формирање система појмова;
- што интересантније изводити наставу хемије, подстицањем критичког мишљења код ученика, и способности извођења закључака, дискутовања, извештавања;
- за објашњавање апстрактних хемијских појмова користити огледе које демонстрира наставник или ученици(уколико у школи не постоје супстанце за извођење огледа и лабораторијских вежби, оне се могу заменити супстанцама које се могу набавити у апотекама, продавницама или их ученици могу донети од куће);
- активности ученика треба планирати према оперативним задацима, наведеним уз сваку тему имајући у виду које способности ученици треба да развију;
- правилно бирати и комбиновати различите облике рада на часу;
- користити стручну литературу, Интернет, што ће ученицимапомоћи да анализирају неку појаву, дискутују, праве извештаје;
- комбиновати разне врсте дидактичких материјала илустрације, слике, графиконе, дијапозитиве;
- у сарадњи са ученицима правити нова наставна средства, повезати решавања рачунских задатака са експерименталним радом;
- упутити ученике на начине правилног извођења закључака, извештавања, понашања у хемијској лабораторији, сређивања радног места и сл.;
- формирати код ученика способност доношења одлука у свакодневном животу, упутити их да обрате пажњу од ког произвођача купују неки производ одређеног хемијског састава, при чему треба да имају критички став према рекламним кампањама за производе;
- истаћи на прави начин практичан значај сазнања у хемији за развој технологије и друштва у целини.

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Фонд: 68 часова годишње, два часа седмично

Циљ: Циљ образовно- васпитног рада у настави техничког и информатичког образовања је да допринеси: - техничко информатичком образовању и васпитању ученика; формирању стваралачке личности; стицању основних техничко – информатичких знања, умења и вештина и оспособљавању за њихову примену у учењу, раду и свакодневном животу; стицању радних навика; развијању интересовања и способности за техничко стваралаштво и

проналазаштво; упознавању економских, социјалних, техничких, информатичких, еколошких и етичких аспеката рада и производње и њиховог утицаја на развој друштва.

Реализације програма усмерена је на развој међупредметних компетенција.

Тематски/глобални план у осмом разреду

Садржај програма	Обрада	Вежбање	Модули	Систематизација	Укупно
Информатичке технологије	6	8		2	16
Електротехнички материјали и инсталације	6	2		2	10
Електричне машине и уређаји	10	2		2	14
Дигитална електроника	8	2		2	12
Од идеје до реализације (МОДУЛИ)			14	2	16

Укупно	30	14	14	10	68
---------------	----	----	----	----	----

Садржаји, циљеви и задаци, корелација са другим предметима:

Разред: ОСМИ			
НАЗИВ И САДРЖАЈ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈ У НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА	КОРЕЛАЦИЈА

<p>1. ИНФОРМАТИЧКЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ</p> <p>Практична примена рачунара, рачунарске мреже</p> <p>Коришћење интернета и електронске поште</p> <p>Примена рачунара коришћењем интерфејс технологије</p> <p>Рад са програмима за обраду текста, података, графике Израда презентације</p> <p>Израда техничке документације у електротехници коришћењем одабраних програма</p>	<p>16</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - овладају практичном применом рачунара у решавању различитих задатака: обрадом текста, података, табела, графике - да умеју да се укључе у рачунарску мрежу - да упознају симболе који се користе при изради цртежа и електричних шема, као и најосновније цртеже и шеме електричних струјних кола - да се упознају са могућностима употребе једноставнијих софтвера за израду техничких цртежа и шема 	<p>Матем, избор.инфор.</p>
<p>2. ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИ МАТЕРИЈАЛИ И ИНСТАЛАЦИЈЕ</p> <p>Електроинсталациони материјали и прибор</p> <p>Проводници, прекидачи, утикачи, сијалична грла</p> <p>Осигурачи, електрична бројила Кућне електричне инсталације Заштита од електричне струје</p>	<p>10</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају електроинсталациони материјал и елементе према стандардима наведених електроматеријала - упознају основне електротехничке симболе - науче да читају електротехничке шеме, а једноставније да користе у практичном раду - стекну основна практична знања и умења у састављању електричних струјних кола - упознају са могућим нежељеним последицама дејства струје, начином заштите 	<p>Матем, Физика, изб. инф.</p>

		<p>од струјног удара и</p> <p>пружање прве помоћи</p>	
<p>3. ЕЛЕКТРИЧНЕ МАШИНЕ И УРЕЂАЈИ</p> <p>Производња, трансформација и пренос електричне енергије</p> <p>Алтернативни извори електричне енергије</p> <p>Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству Својства и примена</p> <p>електромагнета</p> <p>Електричне машине</p> <p>Електрични уређаји у моторним возилима</p>	14	<p>Ученици треба да</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају подсистеме електроенергетског система - стекну појам о дистрибуцији електричне енергије - стекну основна практична знања и умења у састављању електричних струјних кола - упознају основне делове електротермичких и електродинамичких апарата и уређаја у домаћинству - науче да правилно користе електричне уређаје и апарате - знају састав електричне кућне инсталације и све значајне елементе у њој, кварове који се могу догодити 	<p>Матем, Физика, изб. инф.</p>

<p>4. ДИГИТАЛНА ЕЛЕКТРОНИКА Основи аналогне и дигиталне технологије</p> <p>Основни електронски елементи Структура рачунара: матична плоча, процесор, меморија, интерфејс, модем</p> <p>Електронски уређаји у домаћинству.</p> <p>Телекомуникације и аудио визуелна средства</p> <p>Мобилна телефонија, GPRS систем</p>	<p>12</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознају основне електронске елементе - науче симболе и шеме у електроници - схвате принципе рада телекомуникационих и аудиовизуелних уређаја у домаћинству 	<p>Матем, Физика, изб. инф.</p>
<p>5. ОД ИДЕЈЕ ДО РЕАЛИЗАЦИЈЕ – МОДУЛИ</p> <p>Практична израда електричних кола</p> <p>Симулација електронских кола коришћењем рачунарског софтвера</p> <p>Практична израда електронских кола</p> <p>Моделовање електричних машина и уређаја</p>	<p>16</p>	<ul style="list-style-type: none"> - практична израда електричних кола - експеримент - истраживање, од конструкторског материјала и симулација коришћењем рачунарског софтвера - ученици треба да развијају конструкторске способности израдом и склапањем модела електротехничких и електронских уређаја и апарата према одговарајућим шемама 	<p>Матем, Физика, изб. инф.</p>

НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

- практична примена рачунара у решавању различитих задатака: обрадом текста, података, табела, графике
- наставу треба реализовати тако да се оствари логична и функционална целина са конструкторским моделовањем
- метода графичког рада

- оспособити ученике да користе и усмеравају своје искуство из света око себе како би и даље развијали своје психомоторне вештине.." као и ... "развијање и коришћење облика рада који омогућава индивидуални прилаз настави и учења и истовремено стварање услова за заједничко учење; унапређење учења путем открића; подршка пројектном раду уз учење које се заснива на инердисциплинарним глобалним темама" настава техничког образовања организује се кроз модуле могућност индивидуализације и диференцијације наставе
- у реализацији теме „од идеје до реализације – модули“ оставља се могућност да ученици изразе своје личне афинитете, способности, интересовања

АКТИВНОСТИ У ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОМ РАДУ

Ученици - слушају, посматрају, закључију, цртају, моделују, конструишу, износе идеје, праве презентацију, описују, упоређују, презентују, процењују, раде индивидуално, у пару ,групно, размењују искуства и вреднују. Наставници- организују, представљају, планирају, тумаче, објашњавају, цртају, моделују, демонстрирају, упућују на изворе знања, процењују, оцењују, вреднују, воде документацију.

НАЧИН ПРАЋЕЊА ВРЕДНОВАЊА НАСТАВЕ И УЧЕЊА

У реализацији програма наставник води свакодневно евиденцију о раду ученика, њиховом учешћу и ангажовања, оствривању наставних садржаја, односу према обавезама, другим ученицима, простору у ком се настава одвија. Врши формативно и сумативно оцењивање. Ученици учествују у процени квалитета образовно-васпитног рада, рада других ученика и процењује сопствени рад. У току године реализују се планирана тестирања, процењују

презентације, одговори ученика.

ОПШТЕ И СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Компетенције су засноване на функционално интегрисаним знањима, вештинама, ставовима, вредностима и личним својствима и способностима које омогућавају особи да умешно и одговорно решава проблеме и изазове са којима се среће у различитим ситуацијама (код куће, у школи, у пословном окружењу, итд.) као активни учесник у заједници и друштву.

Међупредметне компетенције се развијају активним учешћем у наставним и ваннаставним активностима, усвајањем знања, вештина, става и вредности, дубљим разумевањем различитих предметних области и њиховом применом на ситуације из свакодневног живота у различитим контекстима (лични, професионални, образовни итд.). Њима се омогућава активно учешће у животу и развоју заједнице, те остварење личних интереса и аспирација.

Општа предметна компетенција представља наративни опис ситуација, проблема и изазова које ученици могу са савладају на основу знања, вештина, ставова и вредности које се стичу кроз учење и наставу из датог предмета. Њоме се описује крајња сврха учења на начин који је разумљив и особама које нису стручњаци за дати предмет.

Општа предметна компетенција одређена за предмет техника и технологија гласи: „Ученик разуме привредне и етичке вредности људског рада. Он користи своје знање стечено у техничко- технолошким областима у корист сопственог развоја и чини прве одлуке везане за будуће школовање и професију. Ученик познаје ИКТ и користи их при решавању проблема у различитим областима и истражује нове могућности њихове примене“.

Специфичне предметне компетенције представљају компоненте опште предметне компетенције и њиховим развојем ученици остварују општу предметну компетенцију. Поред опште предметне компетенције ограничен број специфичних предметних компетенција се дефинише за сваки предмет понаособ.

Специфичне предметне компетенције одређене за предмет техника и технологија гласе:

„Ученик разуме представљене проблеме користећи композитна знања из техничких дисциплина и информатике и он схвата техничко-технолошке поступке и користи креативне способности у процесу стварања материјалних производа;

„Ученик путем информационо комуникационих технологија прикупља податке, анализира, систематизује и презентује информације, електронски комуницира и управља ИТ уређајима“.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

НЕДЕЉНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2 часа недељно

УКУПНО ЗА ШКОЛСКУ ГОДИНУ: 68 часа

Циљ физичког васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Задаци наставе физичког васпитања јесу:

Општи оперативни задаци:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике радом наставе физичког васпитања сврха, циљеви изадаци образовања, као и циљеви наставе физичког васпитања буду у пуној мери реализовани,
- подстицање раста, развоја ученика и утицање на правилно држање тела;
- развој и усавршавање моторичких способности;
- стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање;
- усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања, дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја;
- формирање морално-вољних квалитета личности;
- оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;
- стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља изаштита природе и човекове средине.

Посебни оперативни задаци:

- развој основних моторичких способности, првенствено брзине и координације;
- стицање и усавршавање моторичких умења и навика предвиђених програмом физичког васпитања;
- примена стечених знања, умења и навика у сложенијим условима (кроз игру, такмичење и сл.);

- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем и сл;
- естетско изражавање покретом и кретањима и доживљавање естетских вредности;
- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина ученика.

ТРАЈАЊЕ- 72 ЧАСА	САДРЖАЈ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ
	<p>Упознавање ученика са програмом рада у седмом разреду</p> <p>Провера физичких способности</p> <ul style="list-style-type: none"> - антропометрија - скок у даљ - бацање медицинке - претклон на клупици - трчање на 30м. - издржај у згибу - трчање на 500 и 800м. 	<p>☒☒ Разговор</p> <p>☒☒ Објашњење</p> <p>☒☒ Демонстрација</p> <p>☒☒ Вредновање</p>	<p>Трчања,скокови,издржаји и бацања</p>
	<p>Атлетика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Полувисоки старт,трчање у кривини и спринт - Штафетно трчање - Трчање на средњим дистанцама - Скок у даљ (увинуће) - Скок у вис-„маказе“ техника - Бацање кугле леђном техником 	<p>☒☒ Објашњење</p> <p>☒☒ Демонстрација</p> <p>☒☒ Асистирање</p> <p>☒☒ Праћење</p> <p>☒☒ Мотивисање</p> <p>☒☒ Вредновање</p>	<p>Брзо трчање,правилно дисање</p> <p>Координација трчања и додавања-примопредаје штафете</p> <p>Скокови у вис и даљ</p> <p>Концентрација,избачаји</p>
	<p>Одбојка:</p> <p>Кошарка</p> <p>Рукомет</p> <p>Фудбал</p>	<p>☒☒ Објашњење</p> <p>☒☒ Демонстрација</p> <p>☒☒ Асистирање</p> <p>☒☒ Праћење</p> <p>☒☒ Мотивисање</p> <p>☒☒ Вредновање</p>	<p>Правилно држање тела</p> <p>Основни положај тела</p> <p>Разноврсна кретања,залети, наскоци</p> <p>Кроз игру зависно од спортова примењивати науцене елементе технике и тактике уз примењивање правила игре</p>

	<p>Вежбе на справама и тлу(гимнастика):</p> <p>5. Тло:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Мостови -Став на шакама -Премет странце са окретом за 180 степени -Обавезни састав <p>6. Прескок:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Разношка -Згрчка <p>7. Греда:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Наскоци -Ходање -Поскоци -Окрети -Саскоци -Ваге -Обавезни састав <p>8. Кругови:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Висови -Њихања -Згиб -Комбинација вежби 	<ul style="list-style-type: none"> ?? Објашњење ?? Демонстрација ?? Асистирање ?? Праћење ?? Мотивисање ?? Вредновање 	<p>Ставови , издржаји у ставу као и пролажења кроз став.Различити начини ходања,трчања,плесни кораци,окрети,равнотеже,замаси и таласи</p> <p>Залети, колутања, поскоци и скокови</p> <p>Равнотеже и разноврсна кретања са очувањем равнотеже</p> <p>Наскоци, поскоци и саскоци на и са справе</p> <p>Висови, њихања и згиб на справи</p>
	Свођење коначног успеха	<ul style="list-style-type: none"> ?? Објашњење ?? Вредновање 	

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програмска концепција физичког васпитања у основној школи заснива се на јединству наставних, ванчасовних и ваншколских организационих облика рада, као основне претпоставке за остваривање циља физичког васпитања.

Програм физичког васпитања претпоставља да се кроз развијање физичких способности И стицање мноштва разноврсних знања И умења, ученици оспособљавају за задовољавање индивидуалних потреба и склоности, у крајњем, за коришћење физичког вежбања у свакодневном животу. Из тих разлога, у програму су прецизирани оперативни задаци с обзиром на пол и узраст ученика, а програм се остварује кроз следеће етапе: утврђивање стања; одређивање радних задатака за појединце и групе ученика; утврђивање средстава и метода за остваривање радних задатака; остваривање васпитних задатака; праћење и вредновање ефеката рада; оцењивање.

Програмски задаци остварују се, осим на редовним часовима, и кроз ванчасовне и ваншколске организационе облике рада, као што су излет, крос, курсни облици, слободне активности, такмичења, корективно-педагошки рад, дани спорта, приредбе и јавни наступи.

Да би физичко васпитање било примерено индивидуалним разликама ученика, који се узимају као критеријум у диференцираном приступу, наставник ће сваког ученика или групе ученика, усмеравати на смањене или проширене садржаје, који су предвиђени наставним планом и програмом, у часовној ванчасовној и ваншколској организацији рада.

Програм полази од чињенице да се циљ физичког васпитања не може остварити без активног и свесног учешћа ученика у наставним и другим облицима рада, те се предвиђа стицање одређених теоријских знања, која омогућавају ученику да схвати законитости процеса на којима се заснива физичко вежбање. Теоријско образовање треба да буде усклађено са нивоом интелектуалне зрелости и знањима које су ученици стекли у другим наставним предметима.

ОРГАНИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Процес физичког васпитања усмерен је на:

- развијање физичких способности
- усвајање моторичких знања, умења и навика
- теоријско образовање.

Ове компоненте чине јединствен и веома сложен процес физичког васпитања, а у пракси сви ти задаци прожимају се и повезују са ситуацијама које настају у току рада.

У циљу развијања физичких способности – гipкости, снаге, брзине, издржљивости, окретности и прецизности на свим часовима, ванчасовним и ваншколским облицима рада, спроводи се низ поступака (метода) и облика рада путем којих се постижу оптималне вредности ових способности, као основ за успешно стицање моторичких знања, умења, навика и формирања правилног држања тела.

Од осталих организационих облика рада који треба да допринесу усвајању умења и навика које су од значаја за свакодневни живот, програм се реализује у ванчасовној и ваншколској организацији рада и предвиђа:

- упућивање ученика на самостално вежбање
- корективно – педагошки рад
- слободне активности

- кросеви
- зимовања
- такмичења.

Основне карактеристике часова физичког васпитања треба да буду: јасноћа наставног садржаја; оптимално коришћење расположивог простора, справа и реквизита; избор рационалних облика и метода рада; избор вежби оптималне образовне вредности; функционална повезаност свих делова часа – унутар једног и више узастопних часова једне наставне теме; пуна ведрина и активност ученика током часа – моторичка и мисаона; визуализација помоћу савремених техничких средстава.

Часови се морају добро организовати, како у погледу јасних и прецизних облика и метода рада, тако и у погледу стварања радне и ведре атмосфере. У дидактичкој четвороделној подели треба да буду садржаји предвиђени наставним програмом. Затим, предметни наставник треба да прати ток рада и указује на грешке. Од метода преовладава метод живе речи, практични прикази задатка од стране наставника, као и прикази пригодних садржаја путем слика, скица и видео-технике. На крају часа, предметни наставник, пригодним речима треба да да оцену рада током протеклог часа и ученике упозна са наредним садржајем.

Приликом избора облика рада, предметни наставник треба да узму у обзир просторне услове рада, број ученика на часу, број справа и реквизита, динамику обучавања и увежбавања наставног задатка, што значи да предност има онај облик рада (фронтални, групни, индивидуални) који се правовремено примењује. Фронтални рад се обично примењује у почетној фази обучавања и када је обезбеђен довољан простор и број реквизита у односу на број ученика (трчање, вежбе на тлу, елементи тимских игара); групни рад са различитим задацима примењује се у фази увежбавања и то тако да су групе сталне за једну тематску област, састављене према индивидуалним способностима ученика (хомогенизиране), а које и чине основ у диференцираном приступу избору садржаја у односу на те индивидуалне способности. Радна места у групном раду, осим главног задатка, треба да садрже и помоћне справе за увежбавање делова биомеханичке структуре главне вежбе (предвежбе), као и оне вежбе које се односе на развијање оне способности која је релевантна за извођење главне вежбе (највише три вежбе). Радно место је по садржају конзистентно у односу на главни задатак, што је у складу са принципима интензивно организоване наставе. Индивидуалан рад примењује се за ученике мањих способности, као и за ученике натпросечних способности.

Приликом избора методских поступака обучавања и увежбавање моторичких задатака, наставник треба да одабере вежбе такве образовне вредности које ће за расположив број часова обезбедити оптимално усвајање тог задатка.

Демонстрација задатка мора да буде јасна и прецизна уз коришћење савремених аудио-визуелних средстава.

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева.

Праћење напретка ученика обавља се сукцесивно у току целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине:

- стање моторичких способности

- усвојене здравствено-хигијенске навике

- достигнути ниво савладаности моторних знања, умења и навика у складу са индивидуалним могућностима

- однос према раду.

Праћење и вредновање моторичких способности врши се на основу савладаности програмских садржаја којим се подстиче развој оних физичких способности за које је овај узраст критичан период, а због њихове позитивне трансформације под утицајем физичких активности – координација, гipкост, равнотежа, брзина, снага и издржљивост.

Усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене, а такође и на основу усвојености и примене знања из области здравља.

Степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, који је утврђен на крају навођења програмских садржаја.

Однос према раду вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, такмичењима и ваншколским активностима.

Оцењивање ученика у оквиру праћења и вредновања наставног процеса, врши се на основу Правилника о оцењивању ученика основне школе „Службени гласник РС“, број 93 од 17. ВИИИ 2004. и на основу савременог дидактичко-методичких приступа.

Б. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

ВЕРСКА НАСТАВА - ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)

Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) јесте да пружи целовит православно погледна свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот(историјску реалност Цркве) и есхатолошки живот(будућу димензију идеалног).То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење(литургијско, као и подвижничко искуство Православне цркве) оухвата све позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све то остварује се како на информативно-сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота(однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом.

Задаци наставе православног катихизиса (веронауке) јесу да код ученика:

- развије отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам;

- развије способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божију и за себе,
- развије тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене, ка изналагању равнотеже између заједнице и властите личности и ка остваренју сусрета са светом, са природом, и пре и после свега, са Богом;
- изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе, историје човечанства и људског стваралаштва у науци и другим областима;
- изградисвест и уверење да свет и живот имају вечни смисао, као и способност за разумевање и преиспитивање сопственог односа према Богу, људима и природи.

Садржаји програма	бр. час	Начини извођења активности	циљеви и заједници садржаја програма
Увод	1	илустративна дијалoшка	Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања. Ученик може да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 8. разреда основне школе; Ученик може да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.
Човек је икона Божја	6	монолошка дијалoшка радионичарска илустративна демонстративна	Продубити код ученика знање о човеку као икони Божијој у свету; Развити свест код ученика о неопходности живота у заједници; Развити свест код ученика да је грех злоупотреба слободе; Омогућити ученицима основ за разумевање хришћанског појма слободе; Подстаћи ученике на узајамну љубав и поштовање; Подстаћи ученике на стално преиспитивање свог живота. Ученик може да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. Ученик може да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. Ученик је подстакнут да учествује у литургијској заједници. Ученик може да сагледа грех као промашај људског назначења; Ученик може да разликује слободу од самовоље; Ученик може да увиди да човек може бити роб својих лоших особина и навика; Ученик је подстакнут да увиди вредност ближњег у сопственом животу; Ученик може да усвоји став да једино кроз љубав човек може превазићи конфликт; Ученик може да вреднује своје поступке на основу Христових заповести о љубави.

Подвижничко - евхаристијски етос	7	монолошка дијалoшка радионичарска илустративна демонстративна	Омогућити ученицима основ за правилно разумевање хришћанског подвига; Упутити ученике на смисао подвига светитеља; Објаснити ученицима начин, смисао и циљ поста; Упознати ученике са Житијима Светих; Развити евхаристијски етос код ученика. Ученик може да увиди да је подвиг начин живота у Цркви; Ученик може да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; Ученик може да објасни кад и како се пости; Ученик може да увиди смисао и значај поста; Ученик је подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; Ученик је подстакнут да развија хришћанске врлине; Ученик је подстакнут да се критички односи према својим поступцима; Ученик је подстакнут да чита Житија Светих; Ученик је подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности.
Литургија	11	илустративна монолошка дијалoшка радионичарска игра	Указати ученицима на значај личне и саборне молитве; Објаснити ученицима важност Литургије тумачењем значења речи Евхаристија и Литургија (захвалност и заједничко дело); Указати ученицима да је литургијско сабрање израз Цркве као Тела Христовог; Указати ученицима на целину литургијског догађаја као узајамног даривања Бога и његовог народа Упознати ученике са смислом и основним елементима Литургије; Подстаћи ученике на заједничко учешће у богослужењима; Објаснити ученицима динамику богослужбеног времена. Ученик може да увиди да је молитва разговор са Богом; Ученик је подстакнут да преиспита и обогати свој молитвени живот; Ученик може да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; Ученик може да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; Ученик може да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; Ученик може да препозна неке од елемената Литургије; Ученик може да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; Ученик може да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену намену. Ученик може да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; Ученик је подстакнут да активније учествује у богослужењима
Царство Божје	9	радионичарска монолошка	Објаснити ученицима да је Царство Божије крајњи циљ историје; Указати ученицима на повезаност између васкрсења мртвих и Царства Божијег; Објаснити ученицима појам обожења указујући им на библијски опис Преображења Господњег;

		дијалoшка демонстрaтивнa	<p>Развијање свести ученика да је Литургија икона Царства Божјег; Упознати ученике са сведочанствима присуства Божијег у овом свету (чуда, мошти...); Предочити ученицима улогу Цркве у свету; Пружити ученицима основно знање о икономији Духа Светога; Упознати ученике са иконографијом као изразом есхатолошког стања света и човека. Ученик може да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; Ученик може да објасни да Царство Божије у пуноћи наступа по другом Христовом доласку и васкрсењу мртвих; Ученик може да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; Ученик може да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; Ученик је подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. Ученик може да преприча догађај Преображења Господњег; Ученик може да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа Ученик може да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... Ученик може да препозна разлику између православне иконографије и световног сликарства; Ученик може да препозна икону као символ Царства Божијег; Ученик је подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.</p>
--	--	-----------------------------	--

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљеви и задаци

Грађанско васпитање у осмом разреду је обавезан изборни програм у другом образовном циклусу. Циљ је проширивање сазнања о дечјим правима, обавезама и развијању квалитетнијег демократског мишљења и развоја демократске лићности.

Задаци:

Упознавање и проширивање знања о правима детета

Упознавање са местом, улогом институција које се баве унапређивањем положаја деце у Републици Србији

Разумевање места, улоге и одговорности државе, породице и детета у унапређивању положаја детета у друштву.

Разумевања и улоге медија у савременом друштву.

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
<p><u>Увод</u></p> <p>(представљање циљева изучавања предмета)</p> <p>-улога младих у друштву</p>	<p>-Увод у тематику</p> <p>-радионице</p> <p>-разговор</p>	<p>Поглед уназад, подсећање на научено и сазнање о новом</p>
<p><u>Деца у савременом свету</u></p> <p>-улога деце у савременом свету</p> <p>-обавезе и права деце</p> <p>-друштвено-користан рад</p>	<p>Групни рад</p> <p>Групне акције у школи</p> <p>Групне акције ван школе</p> <p>Индивидуални рад</p>	<p>Стварање слике сопственом месту и улози због унапређења положаја детета, самим тим развијање квалитетније демократске личности</p>
<p><u>Медији у савременом друштву</u></p> <p>-улога медија у савременом друштву</p> <p>-хуманитарни рад</p> <p>-корист медија</p>	<p>Групне акције у школи (Ђачки парламент)</p> <p>Вршњачка едукација</p> <p>Групне акције ван школе</p> <p>Индивидуални рад</p>	<p>Разумевање улоге и значаја медија у друштву, стварање квалитетније слике детета кроз, и у медијима</p>
<p><u>Завршни део</u></p> <p>-осврт на научено и будућа примена</p>	<p>Трибине</p> <p>Дебате</p> <p>Осврт на урађено и научено</p>	<p>Развијање демократске мисли и личности</p>

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ-ИЗАБРАНИ СПОРТ

МАЛИ ФУДБАЛ

Циљ и задаци изабраног спорта:

Циљ је да ученици задовоље своја интересовања, потребе за стицањем знања, способности за бављење спортом као интегралним делом физичке културе и настојање да стечена знања примењују у животу (стварање трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима).

Општи оперативни задаци:

- развој и одржавање моторичких способности ученика
- учење и усавршавање моторичких форми и изабраног спорта
- стицање теоријских знања у изабраном спорту
- познавање правила такмичења у изабраном спорту
- формирање навика за бављење изабраним спортом
- социјализација ученика кроз изабрани спорт и неговање етичких вредности према учесницима у такмичењима
- откривање даровитих и талентованих ученика за одређени спорт и њихово подстицање да се баве спортом.

Посебни оперативни задаци:

- развој и одржавање специфичних моторичких способности (које су нарочито значајне за успешно бављење изабраним спортом)
- учење и усавршавање основних и сложених елемената технике изабраног спорта
- пружање неопходних знања из изабраног спорта (принципи технике, начин вежбања-тренирања, стицање основних и продубљених тактичких знања, правила такмичења у спорту...итд.) и њихова примена у пракси.
- учење и усвршавање основне тактике изабраног спорта и њена примена у пракси
- обавезна реализација такмичења на одељењском и разредном нивоу
- задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем и др.
- стварање објективних представа ученика о сопственим могућностима за учешћем у изабраном спорту
- подстицање стваралаштва ученика у спорту (у домену технике, тактике и такмичења).

Ф	#физичка припрема -развијање и усавршавање моторичких особина карактеристичних за фудбал	❖❖ Објашњење ❖❖ Демонстрација ❖❖ Праћење ❖❖ Мотивисање ❖❖ Вредновање	Различита кретања: разна трчања, поскок скокови, чучњеви итд.
У	#техничка припрема -вођење лопте -пријем лопте		Различита кретања без лопте
Д	-ударац лопте -дриблинг -финта		Различита кретања са лоптом; Примање и додавање лопте, Вођење лопте Ударац лопте
Б	#тактичка припрема -индивидуална и колективна тактика: ... тактика напада-		
А	... тактика одбране-		
Л	#теоријска припрема: основни појмови технике и тактике игре, правила игре и суђења као и утуцај фудбала на побољшање психофизичких особина.		

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ предмета:

-Циљ наставе страног језика јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да овладају комуникативним вештинама и развију способности и методе учења страног језика.

Задаци наставе страног језика у основном образовању и васпитању јесу:

- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова,
- стицање позитивног односа према сопственом језику и културном наслеђу, као и према другим језицима и културама, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији,
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика,
- унапређивање знања из страног језика, која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писменој комуникацији споразумева са људима из других земаља,
- усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који се учи,
- подстицање на даље учење истог или другог страног језика, било самостално или на вишем нивоу образовања.

-У процесу учења страних језика ученик богати себе и, упознајући друго, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика

Разред: **осми**

Годишњи фонд часова : **68**

Наставна тема и оперативни задаци	Наставни садржаји	Наставни облици	Исходи- По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој и писменој комуникацији:	Наставне методе и активност и	Корелација са др. предметима	Евалуација
<p>1. Introduction (2 часа) Ученици обнављају разлику између два садашња времена (Present Simple/Present Continuous), уче фразе везане за свакодневне обавезе,активност. Користе претходно стечене вештине слушања ради попуњавања информација које недостају,упознају навике тинејџера из В.Британије.</p>	<p>-Present simple and Present continuous -Listening and speaking practice -Guessing game- What am I doing?</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбинован</p>	<p>- разумеју краће и дуже текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње; - размене сложеније информације које се односе на догађаје у садашњости; - опишу сталне, уобичајене и тренутне догађаје / активности и способности у неколико везаних исказа; - слушају са разумевањем ради завршетка задатка</p>	<p>- демонстративна - монолошка - дијалогска - текстуална - аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Физичко васпитање</p>	<p>-Евалуација у радној свесци -Домаћи задатак</p>
<p>.. Past and present (10 часова) Ученици обнављају и увежбавају глаголске облике којима се изражава будуће време(), причају о радњама у будућности, износе своје планове и мишљења везано за будућност; прошла радња (Past Simple, Past Continuous) и разговарају о догађајима из прошлости,причају о бившим навикама,увежбавају придеве којима се описује одећа, увежбавају разговоре у продавници одеће,</p>	<p>Vocabulary: - Describing clothes -Materials -Talking about a test -Responding to news Grammar: -Future simple vs. going to - Past simple, - Past Continuous -too/ enough</p>	<p>Фронтални, индивидуални рад, раду пару, рад у групи и комбинован и</p>	<p>препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове у којима се описују искуства и догађаји у прошлости; - размене сложеније информације које се односе на искуства и догађаје у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости користећи неколико везаних исказа;</p>	<p>демонстративна -вербална - дијалогска -рад на тексту - аудитивна</p>	<p>Грађанско васпитање Српски језик Историја</p>	<p>-Домаћи задатак -Усмена провера научених језичких структура и граматике -Евалуација у радној свесци- додатни фотокопирани материјал</p>

уознају се са свакодневним изразима тинејџера у ВБ.	Speaking: -about future events -about past events -about clothes -about tests Culture-The story of England		- разумеју сложенији опис материјала и одеће - размењују сложеније информације везане за дату комуникативну функцију; - изражавају предлоге, молбе, извињења и захвалност користећи учтива језичка средства -изражавају своја осећања и очекивања у вези тестирања -уознају британску културу и историју			
Revision and test 1 (2 часа)	-обнављање граматичких структура садашњег, будућег и прошлог времена	индивидуалн и рад, рад у пару	-ученици описују планове, намере, амбиције, жеље, одлуке и предвиђања у будућности у неколико једноставнијих/сложенијих везаних исказа; -описују прошлост служећи се усвојеним фразама -успешно решавају граматичке задатке	-рад на тексту -писани рад	Српски језик Историја	-Евалуација у радној свесци -Усмена -Контролни задатак -додатни фотокопирани материјал
Fame and fortune (10 часова) Ученици увежбавају глагоске облике за изражавање прошлости, разговарају о искуствима, увежбавају вокабулар којисе користи за изражавање осећања - именица/ придев, -увежбавају свакодневне изразе који описују неки проблем -упоређују свој и начин живота тинејџера у ВБ и Америци -увежбавају писање кратког текста користећи прилоге за време	Vocabulary: -Nouns and adjectives Grammar: -Present Perfect -Pres.Perfect vs Past simple -time expressions Speaking about: - experiences up to now, recent events -your feelings - reading Writing:	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће и дуже текстове који се односе на изражавање прошлих догађаја; -причају о својим и туђим искуствима -користе одговарајуће изразе и врсту речи прилоком описивања осећања - уоче сличности и разлике у навикама читања у ВБ,САД и код нас. -пишу кратак текст	демонстра тивна -вербална - дијалогска -рад на тексту -писани рад - аудитивна	Грађанско васпитање Српски језик Историја	-Домаћи задатак -Усмена провера усвојених граматичких структура -Евалуација у радној свесци -додатни фотокопирани материјал

	-a biography of a famous person		користећи одговарајуће прилоге за време			
1. The First Written Test (3 часа)	Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous, Future tenses, noun/ adjective	индивидуалн и рад,	-препознају основне/компликоване разлике граматичких конструкција и одређују употребу одговарајуће граматичке структуре у задатку	-Писмени рад	Српски језик	Писмена провера
2. Health and safety (10 часова) Ученици уче и увежбавају односне заменице и реченице, разговарају о здравственим проблемима, уче вокабулар који се односе на здравствене проблеме и њихово лечење, увежбавају коришћење модалних глагола, увежбавају вокабулар којима се дају савети, увежбавају изражавање претпостављања, -уознају навике исхране тинејџера из енглеског говорног подручја -уознају важна спортска дешавања у ВБ	Vocabulary: -Body parts -Problems and treatments -Nutrition facts -Everyday expressions -Agreeing and disagreeing Grammar: -Relative pronouns -Subject relative clauses -Modals-should/might Speaking: -giving information using relative pronouns and clauses -giving advice for treatments -expressing possibility -to agree/disagree - healthy eating -culture: sports	Фронтални, индивидуалн и рад, раду пару, рад у групи и комбиновани	- препознају и именују појмове који се односе на делове тела - разумеју и саопштавају сложеније исказе који се односе на давање савета, предвиђања и претпоставки - разумеју упозорења и саветевезане за здравље и реагују на њих; - исказују упозорења и савете користећи сложенија језичка средства; -изражавају своје мишљење слажући се или не слажући се са саговорником -причају о навикама везано за исхрану, -успешно увиђају сличности и разлике у навикама здраве исхране код нас и у ВБ,Америци,Аустралији -именују и наводе податке о важним спортским дешавањима у ВБ	демонстра тивна -вербална - дијалогска -рад на тексту - аудитивна	Грађанско васпитање Српски језик Географија Биологија	-Домаћи задатак -Усмено -Евалуација у радној свесци -додатни фотокопирани материјал

	events					
--	--------	--	--	--	--	--

В. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

Садржај програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
Увод	3	-Активно слушање -Учешће у разговору -Гледања илустрација	Објашњава, сугерише, мотивише, подстиче	-наративна илустративна -дијалогска	-Разумевање појма прошлости -упознавање начина проучавања прошлости -примењивање временских одредница
Живот у праисторији	6	-Активно слушање -Истраживање -Илустровање	Објашњава, наводи, сугерише,	-наративна илустративна -дијалогска -текстуална	-Разумевање временског оквира Праисторије -Схватање промена начина живота људи током развоја -Улога човековог ума у развоју

		-Упоредивање -Закључивање	анализира, усмерава, подстиче	-истраживачка -рад у пару -рад у групи	цивилизације
Живот на Старом Истоку	9	-Активно слушање -Истраживање -Читање историјских извора -Илустровање -Анализа документарног филма -Закључивање	Објашњава, наводи, сугерише, анализира, поставља проблем, упућује на изворе	-наративна дијалогска -демонстративна -илустративна -текстуална -истраживачка -рад у групи -рад у пару	-Схватање историјског тренутка распадања првобитне заједнице и настанка државе -Разумевање разлика између класа -Разумевање различитог начина живота људи у свакој класи -Разумевање појма роб
Живот у Старој Грчкој	9	-Активно слушање -Истраживање -Анализа филма -Анализа текста -Закључивање -Упоредивање	Објашњава, поставља проблем, подстиче, упућује на изворе, сугерише, анализира	-дијалогска -демонстративна -наративна -илустративна -текстуална -истраживачка -рад у групи и пару	-Схватање врста ропства - Разумевање напретка цивилизације у Европи -Критичка анализа класа на основу филма -Разумевање разлика у класама Старе Грчке и њених полиса
Живот у старом Риму	9	-Активно слушање -Истраживање -Читање и анализа	Објашњава, наводи, сугерише, анализира, мотивише, проверава, упућује на изворе,	-демонстративна -илустративна	-Разумевање начина живота у Риму -Разумевање појма класично ропство

		историјских извора -Илустровање -Упоредивање -Закључивање	поставља проблем	-дијалогска -нарративна -текстуална -истраживачка -рад у групи и пару	-Живот класа у Риму- анализа класног друштва
--	--	--	------------------	---	--

Циљ изучавања наставног предмета Свакодневни живот у прошлости је културни напредак и хуманистички развој ученика као и да допринесе разумевању прошлости не само владара и славних личности, већ и обичног народа-

Задачи изучавања наставног предмета Свакодневни живот у прошлости је да разумеју живот у прошлости да уоче сличности и разлике у животу људи на различитом простору и различитим епохама праисторије и Старог века

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Циљ и задаци

- развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;
- развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;
- подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности;
- развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Оперативни задаци

- коришћење различитих техника и средстава за креативно изражавање
- развијање способности ученика за визуелно памћење

- покажу интересе и способности за самостално откривање визуелних појава и законitosti света облика: светло- тамно, облик- боја, простор, композиција;
- посматрају и естетски доживљавају дела ликовне уметности;
- развијају љубав према ликовном наслеђу;
- пратити интересовања за посећивањем музеја, изложби и јачање потреба ученика за чување културних добара
- развијају способност за креативно и апстрактно мишљење;
- развија моторичке способности ученика инавиек за лепо писање;
- развијају способност сарадње и самопоуздања у тимском раду;

САДРЖАЈ НАСТАВНОГ ПРОГРАМА		ПР. ВЕЖБА	ЕСТ. АНАЛИЗА И ПРОЦЕЊИВАЊЕ	УКУПНО
1.	ЦРТАЊЕ	11	1	12
2.	СЛИКАЊЕ	12	0	12
3.	ВАЈАЊЕ	11	1	12
УКУПНО:				36

Трајање	садржај	Начин остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
10+2	Цртање -врсте и својства линија (2) -линија као средство за стварање различитих квалитета површина (2) -естетско процењивање (1) -однос величина(2)	- објашњавање, дискусија, дијалог, демонстрација - показивање основних цртачких техника - објашњавање и упознавање са основним ликовним елементима - индивидуални рад и рад у групама - коректуре и естетске анализе (заједно са ученицима)	- стварање различитих вредности линија и површина -опажање ритма линија, боја, облика -развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја; стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите

<p>10+1+1</p>	<p>-лепо писање са калиграфијом (2)</p> <p>-компоновање више римичких целина у простору (2)</p> <p>-естетско процењивање (1)</p> <p>Сликање</p> <p>-својства сликарских материјала и подлога (2)</p> <p>-ритмичко компоновање боја и облика (2)</p> <p>-коришћење разних материјала за компоновање (2)</p> <p>-визуелно споразумевање (2)</p> <p>-временски и просторни низови (цртани филам,стрип) (2+1)</p> <p>-сликање,естетско процењивање (1)</p> <p>Вајање</p> <p>- вајање,врсте вајарског материјала (4)</p> <p>-везивање тродимензионалних облика у простору (2)</p> <p>-слободно компоновање (2)</p> <p>-обликовање употребних предмета(ситна пластика,накит) (2+1)</p> <p>-вајање, естетска анализа (1)</p>	<p>- рад по природи (моделу)</p> <p>- посете културним институцијама (музеји, галерије)</p> <p>- објашњавање, разговор</p> <p>- демонстрирање осн.сликарских техника</p> <p>- показивање репродукција познатих сликара (чисте и замућене боје)</p> <p>- креирање вежби и њихова примена</p> <p>- коректуре и ест. анализе</p> <p>- рад по природи и рад из маште</p> <p>- посета позоришту</p> <p>- кроз разговор и објашњавање упознавање ученика са основним вајарским материјалима и техникама</p> <p>- репродукције 2д и 3д уметничких дела и уочавање разлика</p> <p>- демонстрација рада у појединим материјалима-глина, глинамол...</p> <p>- индивидуални, рад у пару и групи са ученицима</p> <p>- рад по природи</p> <p>- коректура и естетска анализа</p>	<p>технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства</p> <p>-развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање;</p> <p>-развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење;</p> <p>развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу</p> <p>-подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде</p> <p>-опажање боја</p> <p>-асоцијације у низу покретнесликe:боје,мрље,цртежи,облици</p> <p>-стварање различитихвредности форме (конвексно,конкавно,отворено,затворено)</p> <p>- чврсти материјали, меки</p> <p>- упознавање са ситном пластиком</p>
----------------------	---	--	--

--	--	--	--

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ и задаци

Циљ наставног предмета информатика и рачунарство јесте стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за даље школовање, живот и раду у савременом друштву, као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.

Задаци наставе информатика и рачунарство су да ученици:

- развију свест о неопходности коришћења рачунара у свакодневном животу и раду као и значају информатике за функционисање и развој друштва
- унапреде способности за брзо, ефикасно и рационално проналажење информација коришћењем рачунара, као и њихово критичко анализирање, складиштење и преношење
- да развија прецизност у раду, упорност и истрајност приликом решавања задатака
- да стекну радне навике и оспособе се за међусобну сарадњу и тимски рад
- развију прецизност, рационалност и креативност у раду са рачунаром;
- унапреде стратегије и технике самосталног учења користећи могућности рачунара и развију спремност за учење током целог живота
- јачају способност решавања проблема развојем логичког и критичког мишљења
- добију информације везане за избор будућег занимања

Оперативни задаци:

Ученици треба да :

- овладају коришћењем програма за обраду табеларних података и креирање докумената у коме су интегрисани текст, слика и табела
- умеју да прикажу податке из табела путем прецизно дефинисаних графикона
- јачају способност за прецизно и концизно дефинисање проблема
- упознају се са алгоритамским начином решавања проблема
- упознају са основама језика за израду једноставних презентација на мрежи
- упознају са могућностима специјализованих програма за израду презентација на мрежи
- упознају основни концепт и принципе Веб дизајна и Веб програмирања, разумеју логику анимације и овладају њеном употребом у креирању сопствених Вебпројеката

Фонд и садржај програма

Наставна тема	обрада	вежба	утврђивање	укупно
Табеларни прорачуни	5	4	1	10
Изборни модул	5	3	2	10
Израда самосталног пројекта	2	11	1	14
укупно	12	18	4	34

Садржај програма	Број часова	Активности образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања програма	Циљеви и задаци садржаја програма
1. ТАБЕЛАРНИ ПРОРАЧУНИ	10	<ul style="list-style-type: none"> – посматрају – слушају – активно учествују (постављају питања) – раде типске примере уз помоћ наставника – самостално раде вежба рачунару – препознају окружење програма – схватају разлику између табеле у Word-у и Excel-у – схватају логичке сличности између Office програма – повезују стечена знања са примерима из свакодневног живота – записују путање за извођење најбитнијих поступака 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ подсетити на правила понашања у кабинету ☒ објаснити радно окружење програма за табеларни прорачун и повезати са другим програмима ☒ подстицати ученике на дијалог ☒ кроз примере објаснити формирање табеле са разним врстама података <ul style="list-style-type: none"> – пронаћи примере употребе програма 	<ul style="list-style-type: none"> – зна дана направити белу жељеног изгледа – зна да унесе разне врсте података у табелу – примени формулу унутар табеле – зна основне функције за сабирање, просек, минимум и максимум – уметање и формирање готових графичких објеката (слике, дијаграми, симболи ...) – израда графикона на основу унетих података – формирају страницу припреме за штампу – одаберу одређене странице и број копија – штампају

<p>2. ИЗБОРНИ МОДУЛ</p> <p>а) Програмирање</p> <p>б) Презентација на мрежи</p>	<p>10</p>	<p>а)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ученици који су тек изабрали информатику тематску област <i>Програмирање</i> раде по наставном плану и програму за VI и VII разреду з допуну програма из VIII-ог разреда – остали ученици раде слоге (класе) потпрограме, низове (операције са низовима), примере у графичком окружењу – с` разумевањем прорадити све фазе програмирања <p>б)</p> <ul style="list-style-type: none"> – посматрају – слушају – обнављају градиво из претходних разреда (рад са текстом, графика, табеле, анимација, линкови...) 	<p>а)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ подстицати ученике на дијалог ☒ припремити задатке за вежбу у програмском језику ☒ расподелити улоге учесника у изради озбиљног софтвера <p>б)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ обновити са ученицима појмове сајта, преузимање материјала са интернета, ауторска права ☒ демонстрирати могућности специјализованих програма за израду презентација на мрежи 	<p>а)</p> <ul style="list-style-type: none"> – способност сагледавања целог процеса израде програма – пројектовање и анализа захтева – израда алгорита – дефинисање захтева – избор софтвера и алата за рад – писање програмског кода – дизајн – тестирање – израда техничког путства <p>б)</p> <ul style="list-style-type: none"> – критичко вредновање презентација на мрежи – како се кретати кроз презентацију – постављање датума креирања и модификовања – форматирање текста – рад на слици (постављање, димензије, позиционирање) – креирање табела
---	-----------	--	--	--

3. ИЗРАДА САМОСТА ЛНОГ ПРОЈЕКТА	14	<ul style="list-style-type: none"> – на основу интересовања и способности извршити поделу задатака унутар групе која раде на пројекту – самосталан ученички радна прикупљању података 	<ul style="list-style-type: none"> – помоћи сваком ученику око избора теме за рад – препоручити теме из школског програма – дискутовати и анализирати одабрану тему 	<ul style="list-style-type: none"> – примена знања стечених током школовања из предмета Информатика и рачунарство – раду групи и тачно дефинисани задаци за сваког ученика – знају шта су ауторска права
--	-----------	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> – заједнички избор и сортирање прикупљених података – дискутовање и анализирање – дијалог са наставником – употреба програма алата за израду програма – презентовање урађених пројеката одељењу или широј заједници 	<ul style="list-style-type: none"> – објаснити све фазе израде пројекта – помоћи сваком ученику око избора алата за рад – подстицати ученике на самосталан рад – помоћи око презентовања пројекта – заједничка евалуација пројекта 	<ul style="list-style-type: none"> – знају сами д сортирају и в информациј – знају да тести пројекта – одабир циљ – анализа и вр – употреба ал дигитални ф
--	--	---	---	---

Предмет: ДОМАЋИНСТВО

Разред: осми

Фонд: 34 часова

Циљ наставе изборног предмета домаћинство јесте да ученици стекну нова знања интегришу, функционализују и унапреде претходна знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези са важним активностима у свакодневном животу у области становања, одевања, исхране и употребе различитих материјала. Циљ се реализује кроз низ међупредметних корелација

Задаци наставе домаћинства јесу:

- стицање знања и вештина у вези с важним активностима у свакодневном животу и развијање способности примене стечених знања и умења у областима организације и функционисања савремене породице и домаћинства, исхране, културе становања и одевања;
- развијање вештина, ставова и навика одржавања одевних предмета и обуће, домаћинства и околине;
- развијање способности правилног и безбедног коришћења различитих средстава, оруђа и материјала у домаћинству;
- развијање способности за поуздано и стручно коришћење различитих уређаја у домаћинству, нових информационих и комуникационих технологија;
- развијање еколошке свести и спремности да се сопственим деовањем допринеси очувању здраве околине, стандарда и квалитета живљења;
- развијање позитивних и конструктивних ставова о коришћењу научних сазнања за унапређивање квалитета живота;
- развијање сарадничких односа са околином, неговање способности слушања и уважавања мишљења других, подстицање способности толеранције, изношења става и формулисања аргумената за изнети став;
- развијање свести о сопственим знањима и способностима.

Глобални план:

Р.Б.	Наставна тема	обрада	понављање	вежбе	провера	укупно
1.	Средства за одржавање личне хигијене и хигијене стана	8	3	5	1	17
2.	Исхрана човека	7	2	7	1	17

НАСТАВНА ТЕМА	ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ ИЗВОЂЕЊА ПРОГРАМА	КОРЕЛАЦИЈА СА ПРЕДМЕТИМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	Начин провере остварености исхода
<p>1. Лична хигијена</p> <ul style="list-style-type: none"> - средства за личну хигијену - козметика - кућна апотека - одржавање стана - уклањање мрља и заштита материјала - бојење и лакирање дрвета - отпадни материјали у домаћинству 	<p>Стицање знања о коришћењу воде у домаћинству, о хемијској и микробиолошкој исправности воде, разликама између техничке и пијаће воде, као и тврде и меке.</p> <p>Познавање опасности загађења животне средине и предлаже како да се спрече штетне последице загађења.</p> <p>Развијање еколошке свести, као и свести о сопственим знањима и умењима</p>	<p>Биологија, хемија, техничко и информатичко образовање, географија, ликовно</p>	<ul style="list-style-type: none"> - примена ИКТ у настави - истраживачки рад - дебата - самостални ученички радови - вршњачка едукација - тематски дан - групни рад - рад упару - израда паноа - стручна предавања 	<ul style="list-style-type: none"> - формативно свакодневно оцењивање - усмено одговарање - писмена повера - активност на часу - израда домаћих задатака - вежбање - практични радови - ППТ презентација

<p>2. Исхрана човека</p> <ul style="list-style-type: none"> - јеловник, састављање - састојци хране и потребе - навике у исхрани – истраживање - последице неправилне исхране - органска и ГМО храна - апарати за обраду хране - загађивање хране и мере заштите - припрема салата, сокова и млечних напитака - аранжирање хране, стола и послуживање - култура исхране и понашања за трпезом 	<p>Стицање знања о значају правилне исхране и да се исхраном уноси шест главних врста супстанци битних за функционисање људског организма, као и њихову заступљеност.</p> <p>Препознавање еколошки и генетски модификоване хране. Стиче знања о припреми и чувању намирница (конзервисању), планирању дневних оброка и састављању јеловника. Формирање практичних знања и вештина за послуживање хране, културних навика приликом узимања хране, као и неговање културе исхране и живота уопште</p>		<ul style="list-style-type: none"> - истраживачки рад - дебата - примена ИКТ у настави - самостални ученички радови - вршњачка едукација - фестивал науке - групни рад - рад у пару - тематска недеља - стручна предавања - кулинарске радионице 	
--	--	--	---	--

Г. ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

ДОПУНСКА НАСТАВА

СРПСКИ ЈЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
Језик: - Граматика: *падежи *језик *Вукова реформа *глаголски облици *лексика	Разговор, Индивидуални, фронтални	-правилно употребљава падеже -разликује књижевни и народни језик -зна да наброји дијалекте -зна дела која је објавио Вук Стефановић Караџић -зна правилно да их употреби у реченици (осим имперфекта) -зна синониме и хомониме -уме да се служи речником непознатих речи		

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
ГРАМАТИКА - Глаголски облици (Садашње просто време, Садашње трајно време, Прошло просто време, Будуће просто време – будући планови и намере-going	презентација наставних садржаја интерактивно учење препознавање и примена граматичких садржаја у пару индивидуални рад на задату тему	-разумевање текстова и упутстава и реаговање на одговарајући начин - разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима, - уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика

<p>to, Садашњи перфекат, used to)</p> <ul style="list-style-type: none"> - модални глаголи (should, shouldn't, must, mustn't, have to, don't have to, needn't) - Изрази за количину - Број и род именица - Mouse – mice - Child – children - Cat – Tom cat - Lion – lioness - Host : Hostess - - Односне заменице - (who, what, which, that) - Question tags - He is here, isn't he? - Први и други тип кондиционала - He will study, if he wishes to. - He would study if he wished to. Заменице Possessive Pronouns (mine) Personal pronouns (you) Reflexive pronouns (myself) Demonstrative pronouns (this) Interrogative pronouns (whose) Relative pronouns (that, which) Distributive pronouns (either) Indefinite pronouns (all, one) директни говор - (наредбе, молбе, савети) - придеви (компарација, присвојни придеви, радни и трпни придев) - Заменице (Неодређена заменица ONE/ONES) - Предлози за место и време - Прилози (прилози за количину, прилози фреквенције) - Условне реченице (први, други и трећи тип – If/Unless) - Управни говор 	<p>рада пројеката</p> <p>рада паноа</p> <p>ближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице</p> <p>рђивање и систематизација путем штапаног материјала, радне свеске и мини тестова из (Асоцијација)</p> <p>релација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика</p> <p>мини реализације уз помоћ визуелног и аудио материјала</p> <ul style="list-style-type: none"> - допунска и додатна настава - описује различитости - постављање питања и давање исказа у основној комуникацији; - лексика, - нови граматички појмови, - писање кратких реченица. - исказивање изреченог трећој особи, - исказивање једноставне усмене поруке; - савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови <p>д у пару</p> <p>пни рад на задату тему</p> <p>рада пројеката</p> <p>рада паноа</p> <p>ближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице</p>	<p>који учи,</p> <ul style="list-style-type: none"> - покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника) - обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднаслове у писаним текстовима, - уколико не зна појам на страном језику, покушава да је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника, - интерпретација и практична примена стечених знања - упознавање , представљање себе и других - изражавање припадности - исказивање једноставне усмене поруке; - савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови унутар познате реченице
--	---	--

<p>- Пасивни облик реченице (сва садашња, прошла и будућа времена)</p> <p>ВОКАБУЛАР И ИЗГОВОР Вођење сопственог речника (писање нових речи по новим насловима и текстовима који се изучавају) Подела по врстама речи Глаголи (инфинитив, прошло време, партицип) Именице Придеви Предлози Упитне речи Имитирање изговора говорника којима је енглески језик матерњи, а долазе из различитих делова света (нагласак – Аустралија, Америка, Канада, Велика Британија)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - читање наглас - вежбе са акцентовањем - вођење сопственог речника - провера речи - рад у пару (дијалог) - вежбања са захтевом отклањања грешке слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио записа - симулација дијалога - именоване научених појмова и израза уз често групно понављање - драмска игра, рад у пару - симулација ситуација, рад на групном пројекту <p>имена аудио и видео записа индивидуална и групна анализа текста према питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом причавање прочитаног текста</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Уме да нађе задату реч на страном језику у свом речнику или у штампаном издању, - Уме да нађе синоним задате речи на страном језику, - Тражи одговарајући израз са матерњег на израз у страном језику - Исправља друга уколико погрешни
<p>ЧИТАЊЕ И СЛУШАЊЕ СА РАЗУМЕВАЊЕМ Разумевање краћег текста (учбеник или додатни материјал) Краћи дијалози до 10 реплика (питања и одговори)</p>	<p>дискусија</p> <ul style="list-style-type: none"> - вежбе слушања, повезивање предмета са сликом - израда постера на задату тему - поступање по датом задатку - слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке - драмска игра, рад у пару - симулација ситуација, рад на групном пројекту - симулација дијалога - именоване научених појмова и израза уз често групно понављање - читање наглас - вежбе са акцентовањем - вођење сопственог речника - провера речи - рад у пару (дијалог) - вежбања са захтевом отклањања 	<ul style="list-style-type: none"> - Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту, - Уме да користи вербална и невербална средства изражавања, - Уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер) - може да употреби реч сличног значења или приближног уместо непознате.

	грешке	
ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ <u>Попуњавање краћих текстова</u> (радни листови...) <u>Тестови</u> (граматичке целине, вокабулар) <u>Диктати</u> (познати текстови)	ктати еписивање текстова авила интерпункције и правописа тки описи коришћење интернета и других средстава писмене комуникације стицање креативности кроз писање кратких песама и прича - игрица размене писаних порука	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно пише страну реч, - Уме да у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода, - Уме да попуњава краћу анкету везану за обим вокабулара који поседује, - Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу, - Уме да попуњава реченицу везану за граматичку целину која се изучава
КОНВЕРЗАЦИЈА <u>Драматизација</u> (скечеве везани за претходно учену целину) <u>Питања и одговори</u> (текстови из уџбеника) <u>Препричавање текста</u> (познати текст из уџбеника)	коришћење припремљеног текста за разговор, <ul style="list-style-type: none"> - коришћење интернета у сврху тражење фотографија и текста на задату тему - рад у Power Point-у, - припрема питања и одговора уз консултацију са наставником 	умевање и давање једноставних упутстава и команди, <ul style="list-style-type: none"> - Молбе и изрази захвалности, - Преноси трећој особи основно значење исказаног у оквиру набројаних комуникативних функција, - тражење и давање обавештења; - описивање и именовање предмета; - изражавање припадности; - препознавање историјских појмова - описивање филмова или прочитане књиге

ГЕОГРАФИЈА

Циљеви и задаци:

- Боље разумевање и сазнање о природним и и географско-економским одликама Републике Србије
- Постизање бољег општег успеха из предмета

Теме:

1. Природне одлике републике србије – 4 часа
2. Становништво и насеља – 1 час
3. Привреда републике србије – 4 часа

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И ГРАНИЦЕ СРБИЈЕ	-слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте		
ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	-слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање	ГЕ 1.1.3. препознаје и чита географске и допунске елементе карте ГЕ 1.4.1. препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе		
ДРУШТВЕНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	-слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање	ГЕ 1.3.1. познаје основне појмове о становништву и насељима и уочава њихов просторни распоред		
ПРИВРЕДНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	-слушање -питања и одговори -упоређивање -објашњавање	ГЕ 1.3.2. дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране		

ФИЗИКА

Циљеви допунске наставе:

Допунски рад се организује за ученике који, из објективних разлога, у редовној настави не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја, за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира активности, методе које ће најпре довести до напретка да постигну позитиван успех.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни
ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	1.2.1. Ученик уме да препозна врсту кретања према облику путање.	2.2.3. Ученик уме да препозна основне појмове које описује осцилаторно кретање, зна шта је равнотежни положај, амплитуда, период осциловања...	
ЕЛЕКТРОСТАТИКА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	1.1.2. Ученик уме да препозна смер деловања електростатичке силе, зна да тела могу бити позитивно или негативно наелектрисана и на основу тога препознаје када је узајамно деловање између два тела привлачно односно одбојно и да ће интеракција бити најјача у случају када су наелектрисана тела међусобно најближа.	2.4.1. Ученик уме да користи важније изведене јединице Si система и зна њихове ознаке. (за кол. наелектрисања, електрични потенцијал...)	
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор 	1.3.1. Ученик уме да препозна да струја тече само кроз проводне материјале. Пример: Да би струја	2.3.1. Ученик зна да разликује електричне проводнике и изолаторе, зна да метали и	

	<ul style="list-style-type: none"> - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>текла кроз течност она мора бити проводна или да струјно коло може да се затвори металним новчићем а не гумицом.</p> <p>1.4.1.Ученик уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока, користи уређаје за мерење: амперметре и волтметре и зна да запише измерену бројну вредност са одговарајућом јединицом мере.</p> <p>1.4.2.Ученик уме да препозна инструменте за мерење јачине струје и напона, препознаје да се јачина струје мери амперметром а напон волтметром.</p> <p>1.4.3.Ученик зна да користи основне јединице за: јачину струје, напон, рад и снагу електричне струје.</p>	<p>водени раствори неких супстанција као и гасови при одређеним условима могу да проводе електричну струју.</p> <p>2.3.2.Ученик зна називе основних елемената електричног кола(извор струје, прекидач, проводник и отпорник) и зна да их препозна у простом колу.</p>	
МАГНЕТНО ПОЉЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Демонстрације - Израда једноставнијих задатака - Вршњачко учење 	<p>1.1.2.Ученик уме да препозна смер деловања магнетне силе, зна да стални магнети имају два пола N и S и да магнетно деловање може бити привлачно и одбојно.</p> <p>1.3.2. Ученик уме да препозна магнетне ефекте електричне струје, препознаје да се калем кроз који протиче струја понаша као шипкасти магнет, да при престанку протичања струје калем губи магнетнасвојства.</p>		

МАТЕМАТИКА

Циљ допунске наставе математике:

- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе.
- Увежбавање и понављање стечених знања и давање савета за савладавање потешкоћа у учењу.
- Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја.
- Посебно пружање помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму.
- Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из неког другог разлога нису усвојили одређено наставно градиво.

Ова настава има само оквирне садржаје, који су прецизирани годишњим плановима, јер они зависе од потреба ученика.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни
Сличност троуглова	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни	-	-	
Тачка, права, раван Тачка, права и раван, диједар, Ортогона	-фронтални -индивидуални	-	-	

лна пројекција	-рад у пару -групни			
Линеарне једначине и неједначине с'једном непознатом Решавање и примена једначине	-фронтални -индивидуални -групни	1.2.1. решава линеарне једначине у којима се непозната појављује само у једном члану;		
Призма Р и V призме	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни	1.3.4. влада појмовима: коцка и квадар (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе и уме да их обележи и рачуна њихову површину и запремину); 1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова; 1.4.2. претвори веће јединице <u>дужине</u> , масе и времена у мање; 1.4.3. користи различите апоене новца; 1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокружује величине исказане датом мером;	2.3.4. влада појмовима: <u>призма</u> и пирамида, рачуна њихову површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати узадатку;	
Пирамида	-фронтални	1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине,	2.3.4. влада појмовима: <u>призма</u> и <u>пирамида</u> , рачуна њихову	

Р и V пирамиде	-индивидуални -рад у пару	површине, запремине, маса, времена и углова; 1.4.2. претвори веће јединице <u>дужине</u> , масе и времена у мање; 1.4.3. користи различите апоене новца; 1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу; заокружује величине исказане датом мером;	површину и запремину када су неопходни елементи непосредно дати узадатку;	
Линеарна функција график функције	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни	1.2.4. одреди вредност функције дате таблицом или формулом;	2.2.4. уочи зависност међу променљивим, зна функцију $y=ax$ и графички интерпретира њена својства; везује за та својства појам директне пропорционалности и одређује непознати члан пропорције;	
Графичко представљање статистичких података	-фронтални -индивидуални			
Систем линеарних једначина са две непознате	-фронтални -индивидуални -рад у пару	-	2.2.1. решава линеарне једначине и системе линеарних једначина са две непознате;	
Ваљак	-фронтални	1.3.5. влада појмовима: купа, <u>ваљак</u> и лопта (уочава њихове	2.3.5. рачуна површину и запремину <u>ваљка</u> , купе и лопте	

Р и V ваљка	-индивидуални	<p>моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе);</p> <p>1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова;</p> <p>1.4.2. претвори веће јединице <u>дужине</u>, масе и времена у мање;</p> <p>1.4.3. користи различите апоене новца;</p> <p>1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу;</p> <p>заокружује величине исказане датом мером;</p>	када су неопходни елементи непосредно дати у задатку;	
<p>Купа</p> <p>Р и V купе</p>	-фронтални -индивидуални	<p>1.3.5. влада појмовима: <u>купа</u>, ваљак и лопта (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе);</p> <p>1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова;</p> <p>1.4.2. претвори веће јединице <u>дужине</u>, масе и времена у мање;</p> <p>1.4.3. користи различите</p>	2.3.5. рачуна површину и запремину ваљка, <u>купе</u> и лопте када су неопходни елементи непосредно дати у задатку;	

		<p>апоене новца;</p> <p>1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу;</p> <p>заокружује величине исказане датом мером;</p>		
<p>Лопта</p> <p>Р и V лопте</p>	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p>	<p>1.3.5. влада појмовима:купа, ваљак и <u>лопта</u> (уочава њихове моделе у реалним ситуацијама, зна њихове основне елементе);</p> <p>1.4.1. користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, запремине, масе, времена и углова;</p> <p>1.4.2. претвори веће јединице <u>дужине</u>, масе и времена у мање;</p> <p>1.4.3. користи различите апоене новца;</p> <p>1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу;</p> <p>заокружује величине исказане датом мером;</p>	<p>2.3.5. рачуна површину и запремину ваљка, купе и <u>лопте</u> када су неопходни елементи непосредно дати у задатку;</p>	

ХЕМИЈА

Циљеви допунске наставе су:

Допунска настава из хемије се организује за ученике који спорије усвајају знања, ученике који нису били присутни на неким часовима,

ученике који желе да утврде знање или уклоне евентуалне нејасноће, што доприноси бољем усвајању знања и вештина везаних за наставно градиво

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
1. Неметали, оксиди неметала и киселине - водоник - кисоник - сумпор - азот - угљеник	- индивидуални рад - рад у пару - вршњачка едукација	ХЕ 1.1.2. утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис) ХЕ 1.1.5. тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима ХЕ 1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације ХЕ 1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор. ХЕ 1.1.12 у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише ХЕ 1.2.1. везу између својстава неметала и метала и њихове практичне примене ХЕ 1.2.2. да препозна метале (Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава		

<p>2. Метали, оксиди метала и</p> <p>хидроксиди</p> <p>- калцијум</p> <p>- гвожђе</p> <p>- бакар</p> <p>- алуминијум</p> <p>- реакција неутрализације</p>	<p>- индивидуални рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.2. утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)</p> <p>ХЕ 1.1.6. квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>ХЕ 1.1.8. значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>ХЕ 1.1.12 у једноставним огледима испита својства супстанци (агрегатно стање, мирис, боју, магнетна својства растворљивост) као и да та својства опише</p> <p>ХЕ 1.2.1. везу између својстава неметала и метала и њихове практичне примене</p> <p>ХЕ 1.2.2. да препозна метале (Na, Mg, Al, Fe, Zn, Cu, Pb, Ag, Au) на основу њихових физичких и хемијских својстава</p> <p>ХЕ 1.2.3. утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)</p> <p>ХЕ 1.2.4. да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења</p> <p>ХЕ 1.2.5. безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p>		
---	---	--	--	--

<p>3. Соли</p> <p>- добијање, својства и примена</p>	<p>- индивидуални рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.5.тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>ХЕ 1.1.8.значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор.</p> <p>ХЕ 1.2.4.да на основу формуле именује основне класе неорганских једињења</p> <p>ХЕ 1.2.5. безбедно рукује супстанцама, посуђем и прибором</p> <p>ХЕ 1.2.6.основна и физичка својства оксида, киселина, база и соли</p> <p>ХЕ 1.2.9.испита растворљивост соли</p>		
<p>4. Електролитичка дисоцијација киселина, хидросида и соли</p> <p>- дисоцијација киселина, база и соли</p>	<p>- индивидуални рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.4.Да су чисте супстанце изграђене од атома, молекула и јона и те честице се међусобно разликују по наелектрисању и сложености грађе.</p> <p>ХЕ 1.1.5.тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>ХЕ 1.1.8.значење следећих термина: супстанца, смеша, раствор, растварање, елемент, једињење, атом, молекул, јон, ковалентна веза, јонска веза, оксидација, оксид, киселина, база, со и индикатор</p>		

<p>5. . Угљоводоници</p> <p>- физичка и хемијска својства угљоводоника</p>	<p>- индивидуални рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.5.тип хемијске везе у молекулима елемената, ковалентним и јонским једињенима</p> <p>ХЕ 1.1.6.квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>ХЕ.1.3.1.формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ.1.3.2.основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ.1.3.3.практичан значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу</p>		
<p>6. Органска једињења са кисеоником</p> <p>- реакције алкохола и карбоксилних киселина</p>	<p>- индивидуални рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.6.квалитативно значење симбола најважнијих хемијских елемената, хемијских формула најважнијих представника класа неорганских и органских једињења и квалитативно значење хемијских једначина реакција оксидације</p> <p>ХЕ 1.2.10.безбедно рукујесупстанцама, посуђем и прибором</p> <p>ХЕ.1.3.1.формуле, називе и функционалне групе најважнијих угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ.1.3.2.основна физичка и хемијска својства угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ.1.3.3.практичан значај угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара у свакодневном животу</p>		

<p>7. Биолошки важна органска једињења</p>	<p>- индивидуални рад</p> <p>- рад у пару</p> <p>- вршњачка едукација</p>	<p>ХЕ 1.1.2. утврди основна физичка својства оксида (агрегатно стање, боја, мирис)</p> <p>ХЕ 1.4.1.*на наведе физичка својства (агрегатно стање и растворљивост) масти и уља, угљених хидрата, протеина</p> <p>ХЕ 1.4.2.*примере и заступљеност масти и уља, угљених хидрата и протеина у намирницама</p>	<p>ХЕ.3.1.6.значење следећих термина: естерификација, сапонификација</p> <p>ХЕ.3.4.1.основу структуре молекула који чине масти и уља, угљене хидрате и протеине</p> <p>ХЕ.3.4.2.основна хемијска својства масти и уља (сапонификацију и хидролизу), угљених хидрата и протеина</p> <p>ХЕ.3.6.1.* препозна питање /проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ.3.6.2.* постави хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.3.*планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.4.*донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
---	---	--	--

ДОДАТНА НАСТАВА**СРПСКИ ЈЕЗИК**

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
Језик: - Граматика: *падежи и глаголски облици *гласовне промене	Индивидуални, фронтални , разговор, рад у пару, групни,			-познаје главна значења и уме да их објасни -уме да их препозна, објасни и именује -зна акценатску норму -уме да одреди значења непознатих речи

*акценат	метода рада на тексту			и фразеологизама на основу састава и контекста
*лексика				-зна и доследно примењује правописну норму
*правопис				-издваја из текста аргументе у прилог некој тези (ставу) или аргументе против ње
Књижевност				

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за енглески језик. Ангажоване ученике стога треба стимулирати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за општинско, окружно и републичко такмичење које се организује само за ученике осмог разреда) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу делатности које пружа знање енглеског језика.

Ове године ученици ће узети учешће на такмичењима, стога треба уз

очигледну афекцију према језику, градити и такмичарски дух. Што се тиче самог језика, треба у почетку дати акценат на граматику, али никако представљена као систем, изоловано и ван контекста, већ унутар језичких структура у којима се и остварује њена функција.

НАСТАВНА ТЕМА И САДРЖАЈ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
ГРАМАТИКА - Глаголски облици (Садашње просто време, Садашње трајно време, Прошло просто време, Будуће просто време – будући планови и намере-going to, Садашњи перфекат, used to) - модални глаголи (should, shouldn't, must, mustn't, have to, don't have to, needn't) - Изрази за количину - Број и род именица - Mouse – mice - Child – children - Cat – Tom cat - Lion – lioness - Host : Hostess - Односне заменице	презентација наставних садржаја интерактивно учење препознавање и примена граматичких садржаја рад у пару индивидуални рад на задату тему индивидуална пројекта индивидуална панорама приближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице рђивање и систематизација путем штампаног материјала, радне свеске и мини тестова из релација и позивање на стечено знање из граматике матерњег језика индивидуалне реализације уз помоћ визуелног и	-разумевање текстова и упутстава и реаговање на одговарајући начин - разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима, - уочава сличности и разлике између матерњег и страног језика који учи, - покушава да одгонетне значење на основу контекста и проверава питајући неког ко добро зна (друга, наставника) - обраћа пажњу на речи и изразе који се више пута понављају, као и на наслове и поднасловне у писаним текстовима, - уколико не зна појам на страном језику, покушава да је изрази мимиком док не добије помоћ од друга или наставника, -интерпретација и практична примена стечених знања -уознавање, представљање себе и других

<ul style="list-style-type: none"> - (who, what, which, that) - Question tags - He is here, isn't he? - Први и други тип кондиционала - He will study, if he wishes to. - He would study if he wished to. <p>Заменице Possessive Pronouns (mine) Personal pronouns (you) Reflexive pronouns (myself) Demonstrative pronouns (this) Interrogative pronouns (whose) Relative pronouns (that, which) Distributive pronouns (either) Indefinite pronouns (all, one)</p> <p>директни говор</p> <ul style="list-style-type: none"> - (наредбе, молбе, савети) - придеви (компарација, присвојни придеви, радни и трпни придев) - Заменице(Неодређена заменица ONE/ONES) - Предлози за место и време - Прилози (прилози за количину, прилози фреквенције) - Условне реченице (први, други и трећи тип – If/Unless) - Управни говор - Пасивни облик реченице (сва садашња, прошла и будућа времена) 	<p>аудио материјала</p> <ul style="list-style-type: none"> - допунска и додатна настава - описује различитости - постављање питања и давање исказа у основној комуникацији; - лексика, - нови граматички појмови, - писање кратких реченица. - исказивање изреченог трећој особи, - исказивање једноставне усмене поруке; - савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови <p>у пару</p> <p>пни рад на задату тему</p> <p>рада пројеката</p> <p>рада паноа</p> <p>ближавање граматичких садржаја из угла свакодневнице</p>	<ul style="list-style-type: none"> -изражавање припадности --исказивање једноставне усмене поруке; -савладавање технике читања; - описи појмова; - лексика, - нови граматички појмови унутар познате реченице
<p>ВОКАБУЛАР И ИЗГОВОР Имитирање изговора говорника којима је енглески језик матерњи, а долазе из различитих делова света (нагласак – Аустралија, Америка, Канада, Велика Британија) Говорне вежбе (спеловање,брзалице, препричавање непознатог, управо прочитаног текста)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - читање наглас - вежбе са акцентовањем - вођење сопственог речника - провера речи - рад у пару (дијалог) - вежбања са захтевом отклањања грешке слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио записа - симулација дијалога 	<ul style="list-style-type: none"> - Уме да нађе задату реч на страном језику у свом речнику или у штампаном издању, - Уме да нађе синоним задате речи на страном језику, - Тражи одговарајући израз са матерњег на израз у страном језику - Исправља друга уколико погреша

	<ul style="list-style-type: none"> - именованье научених појмова и израза уз често групно понављање - драмска игра, рад у пар <p>примена аудио и видео записа индивидуална и групна анализа текста према питања у вези са прочитаним или одслушаним текстом причавање прочитаног текста организовање такмичења у спеловању Spelling bee</p>	
<p>ЧИТАЊЕ И СЛУШАЊЕ СА РАЗУМЕВАЊЕМ <u>Гледање видео материјала са енглеским поднасловом (филмови, видео записи – историја, географија)</u> (додатни материјал) Краћи дијалози до 10 реплика (питања и одговори) Издавање кључних информација после слушања текста Разумевање и одговарање на усмене поруке (давање наредбе или извршавање)</p>	<p>дискусија</p> <ul style="list-style-type: none"> - вежбе слушања, повезивање предмета са сликом - израда постера на задату тему - поступање по датом задатку - слушање и реаговање на упутства наставника или са аудио траке - драмска игра, рад у пару - симулација ситуација, рад на групном пројекту - симулација дијалога - именованье научених појмова и израза уз често групно понављање - читање наглас - вежбе са акцентовањем - вођење сопственог речника - провера речи - рад у пару (дијалог) - вежбања са захтевом отклањања грешке 	<ul style="list-style-type: none"> - Може да изрази утиске и осећања о кратком прилагођеном књижевном тексту, - Уме да користи вербална и невербална средства изражавања, - Уз помоћ наставника континуирано ради на усвајању и примени општих стратегија учења (генерализација, индукција, дедукција, инференција и позитивни трансфер) - може да употреби реч сличног значења или приближног уместо непознате.
<p>ПИСАЊЕ И ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ <u>Попуњавање текстова</u> (песме, упитник...) Тестови (online граматичке целине, вокабулар) Квизови и анкете (online – BRAINSTER или на часу)</p>	<p>клати еписивање текстова равила интерпункције и правописа атки описи ришћење интернета и других средстава писмене комуникације дстицање креативности кроз писање кратких песама и причаца - игрица размене писаних порука</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Правилно пише страну реч, - Уме да у писаној форми изражава краће садржаје у вези са темама предвиђеним наставним програмом, поштујући правила писаног кода, - Уме да попуњава краћу анкету везану за обим вокабулара који поседује, - Уме да попуњава реченицу везану за познату фразу, - Уме да попуњава реченицу везану за граматичку целину која се изучава - Писање дневника

<p>КОНВЕРЗАЦИЈА</p> <p>Дебата дискусија на задату тему (дијалог или у групи)</p> <p>Драматизација (скечеве везани за претходно учену целину)</p> <p>Трибина (пројекти са часова Грађанског васпитања или актуелна тема)</p> <p>Асистирање наставнику на часовима допунске наставе –</p> <p>Вршњачка едукација (PEER Education) – уручивање тестова, објашњавање на енглеском, давање примера о начину одговарања ...</p> <p>Припрема за Градско такмичење и више нивое</p>	<p>коришћење припремљеног текста за разговор,</p> <ul style="list-style-type: none"> - коришћење интернета у сврху тражење фотографија и текста на задату тему - рад у Power Point-у, - припрема питања и одговора уз консултацију са наставником 	<p>умевање и давање једноставних упутстава и команди,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Молбе и изрази захвалности, - Преноси трећој особи основно значење исказаног у оквиру набројаних комуникативних функција, - тражење и давање обавештења; - описивање и именовање предмета; - изражавање припадности; - препознавање историјских појмова - описивање филмова или прочитане књиге
--	--	---

ГЕОГРАФИЈА

Циљев и задаци.

- исказивање заинтересованости за шира знања из предмета,
 - истрживачки рад,
 - самостално истраживање и коришћење стручне литературе, штампе,
 - проширивање стечених знања и њихова примена,
 - примена савремених технологија –интернет,
 - стицање и развијање знања и разумевања, умења и ставова према светским и националним вредностима и достигнућима.
- избор ученика –пријављених у анкети,
 - анализа , израда годишњег плана и усвајање,
 - уређење паноа тематским картама, новинским извештајима,
 - реферати –писање и анализа,
 - употреба рачунара и интернета,
 - читање литературе и штампе,
 - обнављање и проширивање већ стечених знања од петог до осмог разреда,

- припрема и учешће на такмичењима,
- припрема , учешће у организовању и извођењу екскурзија,
- уређење и креирање школског сајта,
- јавно презентовање и приказивање најбољих постигнућа,
- анализа рада и постигнућа у додатној настави.

Ове теме чине једну целину и биће обрађиване током школске године, кроз више часова

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И ГРАНИЦЕ СРБИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -упознавање са радом -рад пред картом -читање и анализа карте -предлози ученика 			<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p>
ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -упознавање са радом -рад пред картом -читање и анализа карте -предлози ученика 			<p>ГЕ 3.1.1. доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте</p> <p>ГЕ 3.4.1. објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да</p>

				издвоји географске регије
ДРУШТВЕНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -упознавање са радом -рад пред картом -читање и анализа карте -предлози ученика 			ГЕ 3.3.1. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља
ПРИВРЕДНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -упознавање са радом -рад пред картом -читање и анализа карте -предлози ученика 			ГЕ 3.3.2. објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности

Циљеви и задаци:

Продубљивање и проширивање знања ученика, подстицање ученика на самосталан рад, развијање код ученика способности логичког мишљења, оспособљавање ученика за самообразовање уз помоћ литературе.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основни	средњи	напредни
ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 			<p>3.2.2.Ученик уме да примени односе између физичких величина које описују осцилаторно кретање.(однос периода осциловања,фреквенције и броја осцилација код осцилатора,то јест везу периода осциловања и дужине математичког клатна,уме да израчуна вредност периода и фреквенције ако су дати број осцилација и време).</p> <p>3.2.3.Ученик зна како се мењају положај и брзина при осцилаторном кретању(математ.клатна и тега на опрузи),зна да је брзина тела највећа при пролазу кроз равнотежни положај а да је једнака нули кад се налази у амплитудном положају.</p> <p>3.2.4.Ученик зна основне физичке величине које описују таласно кретање ,зна шта је таласна дужина и зна да је препозна на графички приказаном таласу, зна да израчуна период и фреквенцију таласа и зна шта је амплитуда таласа.</p> <p>3.2.5.Ученик уме да препозна основне особине звука, зна да звук представља механички талас који се простира у свим срединама различитим брзинама.</p>
СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ	- Разговор			3.2.5. Ученик уме да препозна особине светлости, зна да светлост представља електромагнетни талас који

	<ul style="list-style-type: none"> - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 			<p>се простира кроз вакуум брзином који износи 300000km/s и да је то највећа могућа брзина.</p> <p>3.2.6. Ученик зна како се прелама и одбија светлост, разуме да је тело видљиво само ако светлосни зраци који падају на тело одбијају се од њега и долазе до ока посматрача, зна закон одбијања светлости, зна да је положај лика предмета у води померен у односу на стварни положај предмета због преламања светлости, зна да лупа, микроскоп и телескоп преламају светлост и да их користимо за увећање лика.</p>
ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Разговор - Огледи - Израда сложенијих задатака - Подстицање саморегулисаног учења 			<p>3.3.1. Ученик зна како се везују отпорници и инструменти у електричном колу, зна да се отпорници могу везати редно и паралелно, да се амперметар везује редно аволтметар паралелно у струјно коло..</p> <p>3.4.2. Ученик уме да мери јачину струје и напон у електричном колу.</p>

МАТЕМАТИКА

Циљ додатне наставе математике:

- Проширивање знања са редовне наставе математике, усвајање додатних садржаја у складу са интересима и могућностима појединих ученика.
- Развијање способности и умећа решавања сложенијих математичких задатака.
- Развијање логичког и апстрактног мишљења, анализирања, доказивања и прецизног изражавања.
- Припремање ученика за такмичења.

Додатна настава из математике се организује за ученике који показују не само посебан таленат, већ велико интересовање за математику и примену математичких знања. Годишњим планом прецизира се садржај додатне наставе. Анализа и решавање задатака са такмичења могу се радити у свакој области.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
Сличност троуглова Примена сличности троуглова	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни			3.3.6. уме да примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката;
Тачка, права, раван Задаци логичке природе	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни			-
Линеарне једначине и неједначине с'једном непознатом	-фронтални -индивидуални			3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате; 3.2.5. користи једначине, неједначине и

<p>Једначине са апсолутним вредностима</p> <p>Примена процената</p>	<p>-групни</p>			<p>системе једначина решавајући и сложеније текстуалне задатке</p>
<p>Призма</p> <p>Призма P и V – сложени задаци</p>	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-групни</p>			<p>3.3.4. рачуна површину и запремину <u>призме</u> и пирамиде, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати;</p> <p>3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима;</p> <p>3.4.2. уме да процени и заокружи дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm, 1 g);</p>
<p>Пирамида</p> <p>Пирамида P и V – сложени</p>	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-рад у пару</p>			<p>3.3.4. рачуна површину и запремину <u>призме</u> и <u>пирамиде</u>, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати;</p> <p>3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима;</p> <p>3.4.2. уме да процени и заокружи дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm, 1 g);</p>
<p>Линеарна функција</p> <p>Декартов правоугли координантни систем</p> <p>Функција, цртање и читање графика</p>	<p>-фронтални</p> <p>-индивидуални</p> <p>-рад у пару</p> <p>-групни</p>			<p>3.2.4. разликује директно и обрнуто пропорционалне величине и то изражава одговарајућим записом; <u>зна линеарну функцију</u> и <u>графички интерпретира њена својства</u>;</p>

Неки елементарни проблеми екстремних вредности				
Графичко представљање статистичких података	-фронтални -индивидуални			
Систем линеарних једначина са две непознате Решавање проблема једначином са једном непознатом и системом једначина	-фронтални -индивидуални -рад у пару			3.2.1. саставља и решава линеарне једначине и неједначине и системе линеарних једначина са две непознате;
Ваљак сложена тела – одабрани задаци	-фронтални -индивидуални			3.3.5. рачуна површину и запремину <u>ваљка</u> , купе и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати; 3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима; 3.4.2. уме да процени и заокружи дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm, 1 g);
Купа сложена тела – одабрани задаци	-фронтални -индивидуални			3.3.5. рачуна површину и запремину <u>ваљка</u> , <u>купе</u> и лопте, укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати; 3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима; 3.4.2. уме да процени и заокружи дате

				податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm,1 g);
Лопта сложена тела – одабрани задаци	-фронтални -индивидуални			3.3.5. рачуна површину и запремину ваљка, купе и <u>лопте</u> , укључујући случајеве када неопходни елементи нису непосредно дати; 3.4.1. по потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима; 3.4.2. уме да процени и заокружи дате податке и рачуна са таквим приближним вредностима; изражава оцену грешке (нпр. мање од 1 динар, 1cm,1 g);
Докази у математици	-фронтални -индивидуални -рад у пару			
Такмичарски задаци	-фронтални -индивидуални -рад у пару -групни рад			

БИОЛОГИЈА

Циљеви додатног рада:

Додатни рад се организује за ученике који показују веће интересовање и жељу за новим сазнањима која превазилазе оквире предвиђене планом и програмом, са циљем повезивања и примене научног у свакодневном животу.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ (СТАНДАРДИ)		
		основн ниво	средњи ниво	напредни ниво
Екологија и животна средина	-практичан рад -ПП презентације -демонстрација графиком или шемом -провера и примена знања		2.4.3. уме да на разноврсним примерима одреди основне материјалне и енергетске токове у екосистему, основне односе исхране и најважнија својства биоценоза и популација 2.4.6. препознаје животне услове који владају у појединим екосистемима Европе и света и карактеристичне представнике врста које их насељавају	3.1.5. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама 3.4.1. уме да објасни како различити делови екосистема утичу један на други као и међусобне односе популација у биоценози 3.4.2. разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија и обратно и интерпретира односе исхране у екосистему (аутотрофне, хетеротрофне, сапротрофне животне комплексе, ланце исхране и трофичке пирамиде) 3.4.3. разуме значај кружења појединих супстанци у природи (воде, угљеника и азота) 3.4.4. разуме просторну и временску организацију животних заједница и популација
Угрожавање, заштита и унапређивање екосистема - животне средине	-практичан рад -ПП презентације -демонстрација графиком или шемом -провера и примена знања		2.1.4. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организме 2.4.8. разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије 2.4.9. разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата, ботаничких башта,	3.4.5. предвиђа на основу задатих услова средине тип екосистема који у тим условима настаје 3.4.6. познаје механизме којима развој човечанства изазива промене у природи (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промене) 3.4.7. познаје механизме деловања мера заштите животне средине, природе и биодиверзитета

			<p>зоо-вртова)</p> <p>2.6.1. уме да уз навођење реализује сложено прикупљање података, систематизује податке и извести о резултату</p> <p>2.6.3. уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата</p> <p>2.6.4. уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу, формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултату</p>	<p>3.4.8. разуме зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете</p> <p>3.6.1. разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података</p> <p>3.6.2. уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата</p> <p>3.6.3. уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај</p> <p>3.6.4. разуме значај контроле и пробе у експерименту (варирање једног/више фактора), уме да постави хипотезу и извуче закључак</p> <p>3.6.5. зна, уз одговарајуће навођење наставника, самостално да осмисли, реализује и извести о експерименту на примеру који сам одабере</p>
Глобалне последице загађивања животне средине	<p>-практичан рад</p> <p>-ПП презентације</p> <p>-демонстрација графиком или шемом</p> <p>-провера и примена знања</p>		<p>2.4.8. разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије</p> <p>2.6.1. уме да уз навођење реализује сложено прикупљање података, систематизује податке и извести о резултату</p> <p>2.6.3. уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата</p> <p>2.6.4. уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу, формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултату</p>	<p>3.4.7. познаје механизме деловања мера заштите животне средине, природе и биодиверзитета</p> <p>3.4.8. разуме зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете</p> <p>3.6.1. разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података</p> <p>3.6.2. уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата</p> <p>3.6.3. уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај</p> <p>3.6.4. разуме значај контроле и пробе у експерименту (варирање једног/више фактора), уме да постави хипотезу и извуче закључак</p>
Животна средина и	-практичан рад		2.4.8. разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања	3.4.7. познаје механизме деловања мера заштите животне средине,

<p>одрживи развој</p>	<p>-ПП презентације</p> <p>-демонстрација графиком или шемом</p> <p>-провера и примена знања</p>		<p>природних ресурса и уштеде енергије</p> <p>2.6.1. уме да уз навођење реализује сложено прикупљање података, систематизује податке и извести о резултату</p> <p>2.6.3. уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата</p> <p>2.6.4. уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу, формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултату</p>	<p>природе и биодиверзитета</p> <p>3.4.8. разуме зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете</p> <p>3.6.1. разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података</p> <p>3.6.2. уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата</p> <p>3.6.3. уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај</p> <p>3.6.4. разуме значај контроле и пробе у експерименту (варирање једног/више фактора), уме да постави хипотезу и извуче закључак</p> <p>3.6.5. зна, уз одговарајуће навођење наставника, самостално да осмисли, реализује и извести о експерименту на примеру који сам одабере</p>
<p>Животна средина, здравље и култура живљења</p>	<p>-практичан рад</p> <p>-ПП презентације</p> <p>-демонстрација графиком или шемом</p> <p>-провера и примена знања</p>		<p>2.5.1. познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља</p> <p>2.5.4. зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека</p>	<p>3.6.1. разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података</p> <p>3.6.2. уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата</p> <p>3.6.3. уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај</p> <p>3.6.5. зна, уз одговарајуће навођење наставника, самостално да осмисли, реализује и извести о експерименту на примеру који сам одабере</p>

ХЕМИЈА

Циљеви наставе су:

Додатна настава се организује за напредније ученике који желе да прошире своја знања из хемије.

НАСТАВНА ТЕМА	НАЧИНИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ИСХОДИ(СТАНДАРДИ)		
		ОСНОВНИ	СРЕДЊИ	НАПРЕДНИ
1. Неметали, оксиди неметала и киселине - угљеник - хлор - сумпор - хемијска фонтана	- истраживачки рад - експеримент - учење путем тестова			ХЕ 3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром њихових атома/молекула ХЕ 3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима)
2. Метали, оксиди метала и хидроксиди - калцијум - технички метали - реакције метала са киселинама	- примена ИКТ у настави - истраживачки рад - експеримент - учење путем тестова			ХЕ 3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром њихових атома/молекула ХЕ 3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима) ХЕ.3.6.1.* препозна питање/проблем које се може експериментално истражити ХЕ.3.6.2.* постави хипотезе ХЕ.3.6.3.* планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе ХЕ.3.6.4.* донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду
3. Соли - доказивање катјона и	- експеримент - учење путем тестова			ХЕ 3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром

анјона	- истраживачки рад			<p>њихових атома/молекула</p> <p>ХЕ 3.2.2. хемијска својства оксида (реакције са водом, киселинама, хидроксидима)</p> <p>ХЕ 3.2.3. да општа својства киселина зависе од њихове структуре (реакција са хидроксидима, металима, карбонатима, бикарбонатима и базним оксидима)</p> <p>ХЕ 3.2.4. да општа својства база зависе од њихове структуре (реакције са киселинама и са киселим оксидима)</p> <p>ХЕ 3.2.5. да физичка и хемијска својства соли зависе од њихове структуре</p> <p>ХЕ 3.2.6. изведе реакцију неутрализације</p> <p>ХЕ.3.6.1.* препозна питање/проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ.3.6.2.* постави хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.3.* планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.4.* донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
<p>4. Електролитичка дисоцијација киселина, хидросида и соли</p> <p>- природни индикатори</p>	<p>- експеримент</p> <p>- учење путем тестова</p> <p>- истраживачки рад</p>			<p>ХЕ 3.2.1. да су физичка и хемијска својства метала и неметала одређена структуром</p> <p>њихових атома/молекула</p> <p>ХЕ.3.6.1.* препозна питање/проблем које се може експериментално истражити</p>

				<p>ХЕ.3.6.2. * постави хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.3. *планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.4. *донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
<p>5. . Угљоводоници</p> <p>- неполарни растварачи</p> <p>- процентни састав</p>	<p>- учење путем тестова</p> <p>- тематски дан</p> <p>- експеримент</p>			<p>ХЕ3.3.1.хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ3.3.2.видове практичне примене угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара на основу својстава која имају</p> <p>ХЕ3.3.3.пише једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p>
<p>6. Органска једињења са кисеоником</p> <p>- доказне реакције алкохола</p>	<p>- експеримент</p> <p>- учење путем тестова</p>			<p>ХЕ.3.1.6.значење следећих термина: естерификација, сапонификација</p> <p>ХЕ3.3.1.хемијске реакције угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p> <p>ХЕ3.3.2.видове практичне примене угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара на основу својстава која имају</p> <p>ХЕ3.3.3.пише једначине хемијских реакција угљоводоника, алкохола, карбонилних једињења, карбоксилних киселина и естара</p>
<p>7. Биолошки важна органска једињења</p> <p>- разликовање масти и уља</p>	<p>- експеримент</p> <p>- учење путем тестова</p>			<p>ХЕ.3.1.6.значење следећих термина: естерификација, сапонификација</p> <p>ХЕ.3.4.1.основу структуре молекула који чине масти и</p>

<p>- доказне реакције протеина</p>	<p>- вршњачка едукација</p> <p>- истраживачки рад</p>			<p>уља, угљене хидрате и протеине</p> <p>ХЕ.3.4.2. основна хемијска својства масти и уља (сапонификацију и хидролизу), угљених хидрата и протеина</p> <p>ХЕ.3.6.1.* препозна питање /проблем које се може експериментално истражити</p> <p>ХЕ.3.6.2.* постави хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.3.* планира и изведе експеримент за тестирање хипотезе</p> <p>ХЕ.3.6.4.* донесе релевантан закључак на основу резултата добијених у експерименталном раду</p>
------------------------------------	---	--	--	---

Д. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

СЛОБОДНА АКТИВНОСТ: секција прва помоћ

(годишњи фонд: 34; недељни фонд: 1)

Циљ: циљ секције је да оспособи ученике да разумеју и схвате значај пружања благовременог пружања прве помоћи, као и да их оспособи да овладају вештинама и техникама указивања прве помоћи.

Назив теме и наставни садржаји	Задачи	Начин остваривања програма
Прва помоћ - основни појмови	Разумевање и схватање значаја прве помоћи	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Поступак на месту несреће	Разумевање значаја адекватног поступања на месту несреће.	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Основне технике и средства за пружање прве помоћи	Стицање знања и вештина о наменским и приручним средствима за указивање прве помоћи	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад

Назив теме и наставни садржаји	Задаци	Начин остваривања програма
		Припреме за такмичење Такмичење
Оживљавање, поступак са особом без свести	Стицање знања о техникама прве помоћи које се примењују у случају бесвесног стања	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Крварења и њихово привремено заустављање	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се примењују приликом заустављања крварења	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Ране и њихово збрињавање	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се примењују приликом збрињавања рана различитог порекла	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад

Назив теме и наставни садржаји	Задаци	Начин остваривања програма
		Припреме за такмичење Такмичење
Повреде коштаног зглобног система	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се примењују у случају повреда коштаног зглобног система	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење
Нагло настала стања и обољења	Стицање знања и овладавање вештинама и техникама које се примењују у случају нагло насталих стања и обољења	Слушање Дискусија Посматрање Практичан рад Припреме за такмичење Такмичење

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

СПОРТСКА СЕКЦИЈА-КОШАРКАШКА СЕКЦИЈА

Задаци у раду за кошаркашку секцију:

Укључити што већи број ученика на додатни рад у секцији као вид анимирања

Усавршавање већ усвојених знања као вид додатног тренинга

Уигравање и стварање екипе за школска, општинска и регионална такмичења

Развијање здравог односа према социјалном окружењу

Развијање психо—моторних способности ученика и њихово подизање на виши ниво

Садржај	Начин остваривања	Врсте активности ученика
Развој специфичне издржљивости	Метод	Наизменичне вежбе трчања и скокова карактеристичних за кошарку
Систем зонске одбране	Практичан рад на развијању издржљивости	Ученици слушају објашњење, а затим то практично примењују у игри
Одбрана „човек на човека“	Демонстрација наставника или ученика	Ученици гледају демонстрацију, а затим по групама увежбавају одбране 3:2 – 2:1:2 и 2:3
Поступни напад	Демонстрација наставника, практичан рад на усвајању вештина	После приказа поступног напада ученици у игри на два коша вежбају овај елемент кошаркашке игре
Контра напад	Игровне активности и демонстрација наставника	После усменог објашњења ученици увежбавају контра напад
Игра на два коша	Демонстрација; практичан рад код вежбања контра напада	Ученици се деле у две екипе после чега следи игра уз поштовање свих правила игре.
Садржај	Игровне активности ученика у циљу усавршавања кошаркашке игре	Врсте активности ученика

Редни број теме	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1. Упознавање чланова секције и договор о даљем раду	1	- слушају, посматрају, причају	- презентује -подстиче на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прати и усмерава рад ученика	- монолошка, дијалогска, демонстративна,	- упознавање са програмом саобраћајне секције
2. Саобраћајни системи	2	- слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, праве	- презентује наставни садржај -подстиче на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прати и усмерава рад ученика -подстиче свест о значају познавања саобраћајних система	- монолошка, дијалогска, демонстративна, метода графичког рада,	- стекну представу о четири основна вида саобраћаја: друмски, железнички, водни и ваздушни
3. Друмски саобраћај-правила и прописи	4	- слушају, посматрају, причају, описују, упоређују, цртају, праве	- презентује наставни садржај -подстиче на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања из свакодневног живота -прати и усмерава рад ученика -подстиче свест о значају примене мера безбедности у саобраћају	- монолошка, дијалогска, демонстративна, метода графичког рада, метода практичног рада	- упознају основна средства друмског саобраћаја - упознају основна правила и прописе друмског саобраћаја -упознају се са мерама безбедности у саобраћају -упознавање основних знакова друмског саобраћаја
4. Израда тестова-упознавање правила и прописа друмског саобраћаја	4	- слушају, посматрају, причају, описују, цртају,	-подстиче на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прати и усмерава рад ученика -подстиче свест о значају познавања прописа друмског саобраћаја, врше евалуацију рада	- монолошка, дијалогска, демонстративна, метода графичког рада	-науче основна правила и прописе друмског саобраћаја
5.Решавање интерактивних тестова на рачунару	4	- слушају, посматрају, причају, описују, раде	- упознаје ученике са методологијом израде теста -подстиче на размишљање, повезивање, закључивање -прати и усмерава рад ученика -подстиче свест о значају познавања прописа друмског саобраћаја, врши евалуацију рада	- монолошка, дијалогска, демонстративна, метода практичног рада,	-науче основна правила и прописе друмског саобраћаја

6. Понашање бициклисте у саобраћају	1	- слушају, посматрају, причају, демонстрирају	- презентује наставни садржај -подстиче на размишљање, повезивање и закључивање -прати и усмеравају рад ученика -подстиче развој свести о значају познавања прописа и понашања бициклисте у саобраћају	- монолошка, дијалогска, демонстративна, , метода практичног рада,	- упознају основна правила и прописе који важе за бициклисту у саобраћају
7. Упознавање са правилима такмичења и осврт на прошлогодишње учешће на такмичењима	1	-слушају, питају, посматрају, причају,	- презентује наставни садржај -указује на добре и лоше стране -подстиче на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -одговара на питања ученика	- монолошка, дијалогска	-упознавање са правилима такмичења
8. Полигон	2	-гледају, питају, слушају	- упознаје ученике са свим вежбама полигону и начинима њиховог савладавања -указује на могуће грешке које могу утицати на безбедност која је приоритет -прати и усмерава рад ученика	- монолошка, дијалогска, демонстративна	- упознавање са полигоном и појединим његовим деловима
9.Вожња бициклом на полигону и ван њега	16	-питају, посматрају, причају, возе	-подстиче на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прати и усмерава рад ученика	- монолошка, дијалогска, демонстративна, , метода практичног рада	-развијање вештине управљања бициклом -развијање осећаја за безбедност у саобраћају
10. Сумирање резултата рада	1	-питају, причају, анализирају,закључују	-сумира р резултате и изводи закључке -предлаже мере за отклањање грешака за наредну годину	- монолошка, дијалогска	-анализирање постигнутог нивоа знања, вештина и саобраћајне културе

Разред: шести

Годишњи фонд часова редовне наставе:

- за обраду новог градива: 19
- за остале облике рада: 17

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ VI разред

Циљ и задаци - развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја; - стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна својства; - развој способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење; - развијање осетљивости за ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у раду и животу; - развијање моторичких способности ученика и навике за лепо писање; - подстицање интересовања и стварање потребе код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде; - стварање услова да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве; - омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим и у делима различитих подручја уметности; - развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности. Оперативни задаци -

ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Ред. број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	Број часова по теми	Број часова за	
			обраду	остале типове часова
1.	Цртање - тачка, линија и смер (3) - слободан ритам маса и волумена, бојених мрља, линија, светлина(2) - компоновање основних тродимензионалних облика (3)	12	4	8

	<ul style="list-style-type: none"> - компоновање више ритмичких целина у простору (употребни предмети) (3) - естетско процењивање (1) 					
Стандарди	<p>Основни</p> <p>ЛК.1.1.1; ЛК.1.1.2; ЛК.1.1.3; ЛК.1.2.3; ЛК.1.3.1; ЛК.1.3.2; ЛК.1.3.3; ЛК.1.3.4.</p>	<p>Средњи</p> <p>ЛК.2.1.1;ЛК.2.1.2; ЛК.2.2.1; ЛК.2.2.2; ЛК.2.3.1.</p>	<p>Напредни</p> <p>ЛК.3.1.1; ЛК.3.1.2; ЛК.3.2.1; ЛК.3.2.2; ЛК.3.2.3; ЛК.3.2.4; ЛК.3.3.1; ЛК.3.3.2; ЛК.3.3.3; ЛК.3.3.4.</p>			
2.	<p>Сликање</p> <p>Хроматски и ахроматски скуп (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - интензивне (јарке, чисте) боје и боје ослабљеног интензитета (замућене боје) (2) - топле и хладне боје (2) - визуелно споразумевање (2) - пантомима,говор тела (1) - амбијент- сценски простор (1) - амбијент- сценски простор (1) 			12	7	5

	- естетска анализа (1)					
Стандарди	Основни ЛК 1.1.1; ЛК 1.1.2; ЛК.1.1.3; ЛК.1.2.3; ЛК.1.3.1; ЛК.1.3.2; ЛК.1.3.3; ЛК.1.3.4.	Средњи ЛК.2.1.1;ЛК.2.1.2; ЛК.2.2.1; ЛК.2.2.2; ЛК.2.3.1.	Напредни ЛК.3.1.1; ЛК.3.1.2; ЛК.3.2.1; ЛК.3.2.2; ЛК.3.2.3; ЛК.3.2.4; ЛК.3.3.1; ЛК.3.3.2; ЛК.3.3.3; ЛК.3.3.4.			
3.	Вајање - тактичне вредности површина и облика (2) - чврста и мека форма (2) - моделовање геометријских и неправилних форми (2) -конвексна и конкавна форма (2) -односи маса и волумена (2) -естетска анализа (2)			12	5	7
Стандарди	Основни ЛК 1.1.1; ЛК 1.1.2; ЛК.1.1.3; ЛК.1.2.3; ЛК.1.3.1; ЛК.1.3.2; ЛК.1.3.3; ЛК.1.3.4.	Средњи ЛК.2.1.1;ЛК.2.1.2; ЛК.2.2.1; ЛК.2.2.2; ЛК.2.3.1.	Напредни ЛК.3.1.1; ЛК.3.1.2; ЛК.3.2.1; ЛК.3.2.2; ЛК.3.2.3; ЛК.3.2.4; ЛК.3.3.1; ЛК.3.3.2; ЛК.3.3.3; ЛК.3.3.4.			
	Укупно			36	16	20

ПРЕДМЕТ: СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ (ЕКОЛОШКА СЕКЦИЈА)

РАЗРЕД: ДРУГИ

ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА: 36

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

- Развијање еколошке свести, бриге о непосредном окружењу и развијање љубави према природи
- Развијање еколошке културе деце, стицање основних знања о екологији и еколошком раду
- Упознавање са појмом рециклаже и њеним значајем
- Развијање и неговање другарства , креативности, тимског рада, стицање добрих навика и естетских вредности

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

- Еколошке радионице;
- Коришћењем савремених наставних средстава путем презентација ;
- Исписивање еколошких порука;
- Израда тематских еколошких паноа ;
- Приказивање дечјих радова кроз изложбе

ОСТВАРИВАЊЕ КОРЕЛАЦИЈЕ СА ПРЕДМЕТИМА:

СЕПТЕМБАР – ЈУН

- Уређење учионица и кабинета (одељенске заједнице, одељенски старешина.)
- Одржавање школског дворишта (родитељи, директор, домар)
- Гајење биљака (помоћно особље, ученици)
- Сакупљање секундарних сировина (наставници, ученици)
- Уређење одељенских паноа (наставници, ученици)

Садржај рада	Месец	Број часова	Исходи
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Формирање групе и организација рада секције ◆ Упознавање са појмом екологије ◆ Еко радионица ◆ Припрема за изложбу 	СЕПТЕМБАР	4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да стиче основна знања о екологији и еколошком раду ◆ Сарадња са вршњацима, предлагање нових идеја и прихватање туђих ◆ Учествоју у самосталних и тимским пројектима
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Дан заштите животиња (Изложба кућних љубимаца) ◆ Израда јесењег еко кутка 	ОКТОБАР	4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да негује другарство, креативност и тимски рад ◆ Умеју да уреде део школског простора ◆ Схвата значај воћа и поврћа у исхрани

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Нега саксијских биљака ◆ Здрава храна 			
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Еко радионица ◆ Нај учионица ◆ Значај рециклаже ◆ Рециклирани папир ◆ Еко радионица 	НОВЕМБАР	5	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да се упозна са појмом рециклаже и њеним значајем ◆ Дискутује о различитим решењима задатка ◆ Користи материјал и прибор у складу са инструкцијама, преобликује сам или у сарадњи са другима употребне предмете
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Еколошке поруке на рециклираном папиру ◆ Новогодишњи еко украси ◆ Зимски еко кутак ◆ Уређивање учионице и кићење јелке 	ДЕЦЕМБАР	4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да самостално или у групи проводи процес рада (израда украса и новогодишњих декорација) ◆ Адекватно и активно учествује у презентацији сопствених и радова друге деце ◆ Да учествује у уређењу школске учионице
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Еко радионица ◆ Уређење паноа ◆ Сакупљање секундарних сировина ◆ Брига о биљкама 	ЈАНУАР	4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Учествују у самосталних и тимским пројектима ◆ Идентификује и уочава разноврсност биљака на основу спољашњег изгледа ◆ Да схвате значај важности прикупљања старе хартије и секундарних сировина

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Еко радионица ◆ Уређивање учионице 	ФЕБРУАР	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да схвате значај важности да нам околина буде чиста ◆ Предлаже своје идеје и прихвата туђе
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Изложба собног цвећа ◆ Кућице и хранилице за птице ◆ Еко радионица 	МАРТ	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да ствара интересовање и потребу за прављењем изложби ◆ Изражава материјалом и техником по избору, своје замисли ◆ Сарадња са вршњацима, предлагање нових идеја и прихватање туђих
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Пролећни еко кутак ◆ Како да спасемо земљу ◆ Дан Планете Земље – Еко карневал 	АПРИЛ	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да активно учествује у самосталним и тимским пројектима ◆ Да постави проблем истраживања и повеже садржаје и идеје из других области учења са проблемом који се истражује
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Изложба ликовних радова „Сањај о оваквој планети Земљи“ ◆ Уређење школског дворишта ◆ Еко радионица ◆ Еко кутак 	МАЈ	4	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Да процењује и вреднује своје радове, радове других ученика и остала ликовна дела ◆ Да негује креативност и маштовитост у изради паролоза одржавање чистоће дворишта
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Уређење летње учионице ◆ Чаробни кутак школског 	ЈУН	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Сарадња са вршњацима, предлагање нових идеја и прихватање туђих ◆ Активно учествује у свим активностима

дворишта			око уређења летње учионице
◆ „Велико спремање Србије“			◆ Да се одговорно односи према природи

Слободна наставна активност : Биолошка секција

Циљ рада биолошке секције: ➤ Развијање посебних интересовања код ученика ➤ Подизање свести ученика о заштити животне средине ➤ Подизање свести ученика о живим бићима у нашем окружењу ➤ Брига ученика о школском окружењу ➤ Способност ученика да изводе самостално неки од експреимената ➤ Развијање поступности, тачности и систематичности приликом рада

Напомена: План рада је подложен променама у зависности од потреба и интересовања ученика.

ПРЕДЛОГ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА БИОЛОШКЕ СЕКЦИЈЕ

1. Формирање групе - евидентирање чланова; задаци и дужности чланова секције
2. Познати биолози
3. Правилна исхрана- обележавање дана Здраве хране, 16 октобар
4. Правилна исхрана- обележавање дана Здраве хране, 16 октобар
5. Грађа биљака
6. Посматрање биљних ћелија под микроскопом
7. Вегетативно размножавање биљака
8. Садимо биљке које пчеле највише опрашују
9. Уређивање биолошког кабинета
10. Уређивање биолошког кабинета
11. Отровне и јестиве гљиве

12. Отровне и јестиве гљиве
13. Израда новогодишњих украса (од рециклираног материјала)
14. Израда новогодишњих украса (од рециклираног материјала)
15. Посматрање буђи под микроскопом
16. Квасци- посматрање раста и корист за човека
17. Израда школске збирке семена и плодова
18. Израда паноа од различитих семенки и плодова
19. Рециклажа- Израда кутија за Чеп за хендикеп
20. Рециклажа- Израда кутија за Чеп за хендикеп
21. Како деца могу да ублаже проблеме загађења планете – дискусија
22. Обележавање светског дана вода, 22 март
23. Чишћење школског дворишта
24. Чишћење школског дворишта
25. Грађа цвета
26. Посматрање делова цвета и полена
27. Сакупљање, селекција и израда слика од пресованог биља
28. Сакупљање, селекција и израда слика од пресованог биља
29. Јестиве и лековите биљке
30. Јестиве и лековите биљке
31. 10 еколошких заповести

- 32. Бирамо најлепшу еколошку поруку
- 33. Светски дан биодиверзитета 22. мај
- 34. Болести зависности
- 35. Светски дан борбе против пушења – 31. мај
- 36. Сумирење утисака и резултата рада секције

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације
-септембар	<ul style="list-style-type: none"> -Упознавање ученика са кућним редом и календаром рада -Упознавање ученика са правилима понашања ученика и наставника -Грађење сарадничког односа у групи -Сређивање педагошке документације -Упознавање ученика са процедуром на основу које могу давати предлоге управи школе 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија 	<ul style="list-style-type: none"> -одељењски старешина -ученици
-октобар	<ul style="list-style-type: none"> -Разговор о односима у одељењу -Вршњачка едукација, међуљудски односи -Подстицање личног развоја ученика(самопоуздање и вредности) 	<ul style="list-style-type: none"> -разговор -дискусија -радионице -евиденција у 	<ul style="list-style-type: none"> -одељењски старешина -ученици

	-Сређивање педагошке документације -Професионална оријентација на прелазу у средњу школу	Дневику рада	-Тим за ПО
-новембар	-Грађење толеранције на различите ставове -Превенција насиља -Анализа успеха -Професионална оријентација на прелазу у средњу школу	-разговор -дискусија -радионице -евиденција у Дневику рада	-одељењски старешина -ученици - Тим за ПО
-децембар	-Међународни дан борбе против СИДЕ -Изражавање својих осећања и потреба и разумевање осећања и потреба других -Професионална оријентација на прелазу у средњу школу -Превенција полно преносивих болести	-радионице -разговор -дискусија -предавање	-Завод за јавно здравље -Патронажна служба Дома здравља -одељењски старешина -ученици - Тим за ПО
-јануар	-Обележавање дана Светог Саве -Информисање ученика о такмичењу -Анализа успеха на крају првог полугодишта	-разговор	-одељењски старешина -ученици
-фебруар	-Ризична понашања(пушење,алкохол и дрога) -Професионална оријентација на прелазу у средњу школу	- радионице -разговор -дискусија	-ученици -одељењски старешина - Тим за ПО
	- Разговор о системима вредности	-разговор	-одељењски старешина

-март	<p>-Значај мишљења одељења</p> <p>-Сређивање педагошке документације</p> <p>-Професионална оријентација примена- ТПИ теста</p> <p>-Информисање ученика о такмичењима</p>	<p>-дискусија</p> <p>-евиденција у Дневнику рада</p> <p>- радионице</p>	<p>-ученици</p> <p>- Тим за ПО</p>
-април	<p>-Превенција насиља</p> <p>-Сређивање педагошке документације</p> <p>-Анализа успеха на крају другог класификационог периода</p> <p>- Професионална оријентација на прелазу у средњу школу</p>	<p>-разговор</p> <p>-дискусија</p> <p>-презентација</p> <p>-евиденција у Дневнику рада</p>	<p>-ученици</p> <p>-одељењски старшина</p> <p>- Тим за ПО</p>
-мај	<p>-Превентивне активности у спречавању ризичних понашања (трговина људима)</p> <p>-Анализа резултата такмичења</p> <p>-Професионална оријентација-одлука о избору средње школе</p> <p>-Припреме око организовања другарске вечери</p> <p>-Анализа успеха на крају школске године</p>	<p>-радионице</p> <p>-предавање</p> <p>-разговор</p> <p>-евиденција у Дневнику рада</p>	<p>-ПУ Ужице</p> <p>- ученици</p> <p>-одељењски старшина</p> <p>- Тим за ПО</p>

ЕСКУРЗИЈА

Садржаји, места и објекти које треба посетити	Број дана	Активности у образовно - васпитном раду	Образовно-васпитна област	Циљеви и задаци садржаја програма
---	-----------	---	---------------------------	-----------------------------------

<p>РАЗРЕД</p> <p>ОСМИ</p> <p>ТРАЈАЊЕ</p> <p>ТРОДНЕВНА</p> <p>РЕЛАЦИЈА</p> <p>Велики Црљени – Сремски Карловци – Петроварадин – Нови Сад – Суботица – Палић - Нови Сад - Велики Црљени</p> <p>ОБИЛАЗАК</p> <p>Палић, Црква и Гимназија Карловци ,градска кућа у Суботици</p> <p>НОЋЕЊЕ</p> <p>Први дан хотел „Patria“ у Суботици и други дан у Хотелу „Војводина“ Нови Сад или обрнуто</p>	<p>-Посматрање</p> <p>-Упоредивање</p> <p>-Дружење</p> <p>-Разговор (постављање питања и давање одговора)</p> <p>-певање</p> <p>-узнавање</p> <p>-проширивање знања</p> <p>-корелација међу предметима</p>	<p>Српски језик</p> <p>Географија</p> <p>Историја</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Биологија</p> <p>Физика</p>	<p>-узнавање на терену онога што је у 8 разреду научено из наведених наставних области</p> <p>-узнавање, проширивање и сагледавање географских објеката и појмова</p> <p>-уознавање и проширивање знања о културно - историјским елементима</p> <p>-узнавање са биљкама и животињама кроз геолошко-историјски развој</p> <p>-разгледање и узнавање фресака и других елемената ликовне културе</p>
---	--	---	---

ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

У склопу програма обавезних и изборних предмета дати су (по разредима и предметима) и програми допунске и додатне наставе, са условно планираним садржајима. Садржаји се могу мењати према потребама подршке ученицима. Фонд је дат у табелама за сваки предмет и разред.

ИОП- индивидуални образовни план

Саставни део Школског програма је индивидуални образовни план. Ради се сваке школске године као додатна подршка у образовању и васпитању за ученике који имају потешкоћа у савладавању градива или за ученике који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа. ИОП је посебан акт који има за циљ оптимални развој детета и ученика прилагођавњем начина оставаривања школског програма. ИОП израђује Тим за пружање додатне подршке ученику, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника ученика. Врсте ИОП-а су: ИОП-1- прилагођавање начина рада и услова у којима се одвија образовно-васпитни рад; ИОП-2- прилагођавање циљева, садржаја и начина оставривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада и ИОП-3- проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима. Тим за инклузивно образовање, односно Тим за пружање додатне подршке детету и ученику, у склопу годишњег плана рада прецизираће појединости око прописаних процедура, а после усвајања ИОП-а (на седници педагошком колегијуму) сваке године ће то бити анекс Школском програму.

ПРОГРАМ ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Изразећу у сусрет потребама запослених родитеља у Школи је организован продужени боравак за ученике првог и другог разреда. Ученици бораве у продуженом боравку у зависности од смене коју похађају , пре или после наставе. Боравак ради од 7,30 до 16,00 часова. У оквиру продуженог боравка ученицима се обезбеђују игра, културно-уметничке, спортске активности, учење, израда домаћих задатака и извршавање других обавеза ученика у безбедном окружењу под надзором наставника.

Циљеви продуженог боравка:

- социјални и емоционални развој деце кроз стицање потребних знања и социјалних вештина
- развијање позитивне слике о себи и самопоуздање
- развијање самоконтроле код ученика
- спремност на сарадњу, разумевање потреба других , бољи вршњачки односи
- умеће ненасилног решавања сукоба и интеграције у вршњачком окружењу

- развијање креативности и стваралаштва
 - промовисање здравог начина живота
 - развој опште културе
- Задаци:

- развијање радних навика код ученика и редовност у извршавању школских обавеза
- контрола и помоћ у изради домаћих задатака
- развијање самосталности
- проширивање и продубљивање знања
- развој социјализације
- боравак у игри, рекреацији, креативним радионицама и спортским активностима
- уређење простора
- сарадња са родитељима

Редн. бр.	Активности	Време реализације
1.	Упознавање са родитељима и ученицима, упознавање са распоредом дневним активности, договор о раду; разговор са учитељима чија одељења похађају, сређивање евиденције	септембар
2.	Реализација дневних активности према плану- долазак и пријем ученика, ужина, израда домаћих задатака, учење и вежбање; игре по избору ученика; реализација планираних слободних и стваралачких активности – ликовне, музичке, спортске ; боравак на отвореном- двориште школе или шетње ван Школе; реализација активности које се организоване на нивоу Школе / обележавање празника, значајних датума, припреме изложби и приредби, посете и обиласци градских изложби, представа, ... /; одлазак ученика на наставу или кући	Од 7,30 до 16,00 часова свакодневно
3.	Сарадња са родитељима и учитељима везана за наставне садржаје, напредовање ученика, отклањање различитих проблема	по потреби, а најмање два пута годишње родитељски састанци
4.	Анализе рада и напредовања ученика на крају класификационих периода	Према календару
5.	Вођење прописане евиденције	свакодневно

Садржаји у овом програму биће допуњени сваке школске године. У великој мери зависе и од активности у локалној средини, као и од укључивања школе у нове пројекте.

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Садржаји програма	Време реализације	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
Обележавање почетка школске године – пријем првака	август - септембар	Учествовање у приредби	-одабир ученика и пригодних текстова -организовање -координирање	тимски рад	-пружање подршке ученицима и родитељима -добродошлица
Обележавање Дечје недеље	октобар	Учествовање у конкурсима, изложбама	-координирање -усмеравање активности	тимски рад	-развијање хуманих осећања
Обележавање државних празника који се славе (21.октобар, 8.новембар, 11.новембар, 27.јануар, 16. ,17.фебруар, 22.април, 9.мај, 28.јун)	прво и друго полугодиште	Прављење панона, организовање изложби, писање реферата	-задуживање ученика -усмеравање активности -презентовање садржаја	рад у групама тимски рад демонстративни истраживачки	-указивање на значај културних и националних вредности
Обележавање школске славе Обележавање Дана школе – Светог Саве	јануар	Припрема и извођење приредбе, учешће на ликовном и литерарном конкурсима, израда панона	-израда сценарија за приредбу - одабир ликовних и литерарних радова за јавну публикацију	тимски рад	-указивање на значај и дело Светог Саве -обележавање школске славе
Обележавање 8. марта	март	Припрема честитки, изложба радова, организовање приредбе	-координисање -усмеравање активности ученика	тимски рад истраживачки	-указивање на историјски значај и вредност мајке као ослонаца породице
Обележавање Васкрса	април	Украшавање, фарбање васкршњих јаја, цртање, сликање, вајање, изложба	-усмеравање активности ученика	тимски рад	-очување традиције -развијање креативности
Посете позоришту, музеју, архиву, галерији	прво и друго полугодиште	Посете ученика, презентовање	-координисање	тимски рад	-развијање естетских и културних вредности -стицање знања

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Садржаји програма	Број часова или време реализације	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци остваривања садржаја	Циљеви и задаци садржаја програма
-штафетне игре -атлетски полигон (кидс атлетике) -између две ватре -мали фудбал -крос (I -IV)	-Октобар -Мај	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање -суђење	-спортска такмичења и турнири према полу и узрасту	Правилан развој,практиковање здравог начина живота,развој свести о важности сопственог здравља и безбедности , потреба неговања и развоја физичких способности, превенција насиља,наркоманије и малолетничке деликвенције
-штафетне игре -атлетски полигон (кидс атлетике) -између две ватре -мали фудбал -кошарка -одбојка -крос (V -VIII)	-Октобар -Мај	-ходање -трчање -вежбање -анализирање -такмичење	-анализирање -поређење -показивање -објашњавање -суђење	спортска такмичења и турнири према полу и узрасту	Правилан развој,практиковање здравог начина живота,развој свести о важности сопственог здравља и безбедности , потреба неговања и развоја физичких способности, превенција насиља,наркоманије и малолетничке деликвенције

**ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНеМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ
ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА**

Садржаји програма (активности)	Оријентациони број активности	Активности ученика	Активности реализатора	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци планираних активности
Састанци Тима	редовни састанци и састанци према потреби	-	анализира, дискутује, предлаже, прати реализацију планова и предложених мера;	састанак	Превенција, анализирање и праћење различитих облика насиља уз примену Посебног протокола ради смањења насилног и ризичног понашања у школи
Упознавање НВ са интерним процедурама у ситуацијама када се дешава насиље	1	-	Презентује, објашњава, дискутује, сугерише	Презентација, дискусија, демонстрација	Упознавање НВ са процедурама интервенције ради ефикаснијег реаговања и поступака деловања и одговорности у ситуацијама када се дешава насиље
Часови одељењског старешине са темама које се баве превенцијом насиља и часови ГВ	Према плану ЧОС и предмета ГВ	Слушање, дискусија, рад у групи, рад у пару, коментарисање	Фацилитација, презентација, објашњавање, дискусија	Радионице, дискусија, излагање	Допринос самљењу насилних и ризичних облика понашања
Промоција хуманих вредности	10	Слушање, дискусија, рад у групи, гледање филма	Фацилитација, презентација, објашњавање, дискусија	Радионице, предавање, емитовање филма	Упознавање ученика са вредностима хуманих начела, промовисање начела и понашања која доприносе њиховом остваривању
Предавања у организацији ПУ Лазаревац	15	Слушање, дискусија, рад у групи, гледање филма	Фацилитација, презентација, објашњавање, дискусија	Радионице, предавање, емитовање филма	Превенција ризичних облика понашања и упознавање ученика са последицама ризичних облика понашања
Превенција насиља и асоцијалног понашања – Центар за социјални рад	3	Слушање, дискусија, рад у групи, гледање филма	Фацилитација, презентација, објашњавање, дискусија	Радионице, предавање, емитовање филма	Упознавање ученика са различитим облицима насиља и асоцијалног понашања и превенција истих
Употреба психоактивних супстанци- Завод за јавно здравље	6	Слушање, дискусија, рад у групи, гледање презентације	презентација, објашњавање, дискусија	Радионице, предавање, презентација	Превенција ризичних облика понашања и употребе психоактивних супстанци

Извештавање Школске управе о случајевима насиља 3. нивоа	према потреби	-	Израда и прослеђивање извештаја	извештај	Упознавање Школске управе са случајевима насиља
Вршњачка едукација из области превенције насиља – Бачки парламент	13	Слушање, дискусија, рад у групи, коментарисање	Фацитација, презентација, објашњавање, дискусија	радионице	Допринос смањењу насилних и ризичних облика понашања

ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА УЧЕНИКА

Циљ професионалне оријентације у основној школи је подстицање ученика да формирају реалну слику о својим способностима, особинама личности, интересовањима и да у односу на садржај, услове и захтеве образовних профила и занимања, што успешније планирају свој професионални развој. Професионални развој треба да буде схваћен као један од аспеката индивидуалног развоја ученика.

Задачи професионалне оријентације су у ствари задаци васпитања и образовања у основној школи, само што им се прилази са аспекта професионалне оријентације. Самим тим, они се могу остварити кроз све видове и облике образовно-васпитног процеса.

Професионална оријентација у овој школској години реализоваће се кроз:

1. Професионално информисање
2. Праћење професионалног развоја ученика
3. Посебне облике рада на професионалној оријентацији:
 - предавања, разговори са ученицима и родитељима, изложбе ликовних радова, литерарни радови, посете радним организацијама;
 - професионално саветовање;
 - реализовање конкретизованог програма професионалне оријентације кроз програме рада педагога, одељењских старешина и предметних наставника, у оквиру садржаја предмета који предају и имплементацијом програма пројекта "Професионална оријентација на прелазу у средњу школу".

Конкретизација програма професионалне оријентације од првог до седмог разреда

Разред	Активности	Извршилац
I-III	Разговор са ученицима о радним навикама организованог учења Упознавање ученика са занимањима у непосредном окружењу	Одељењски старешина
IV	Упознавање ученика са различитим занимањима; Ликовни радови	Одељењски старешина
V	Радне обавезе у школи и породици; Култура рада (радне навике, одговорност према раду, стваралаштво – смисао стварања); Интересовања за будућа занимања; Посета радној организацији: вртић, пошта или Дом здравља	Одељењски старешина Предметни наставници
VI	Упознавање ученика са занимањима кроз различите садржаје у оквиру наставних предмета; Анкетирање ученика о њиховим склоностима и интересовањима за слободне активности; Посета Дому здравља	Одељењски старешина Предметни наставници Педагог
VII	Заједничко дефинисање појма професионална оријентација; У свету вештина и способности ; Мој тип учења; Путеви образовања и каријере; Експерти у нашој школи;	Одељењски старешина Предметни наставници Педагог

8. разред

Садржаји програма	Број часова	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Начин и поступак остваривања	Циљеви и задаци садржаја програма
<p>Анкета о интересовањима ученика; Избор занимања – разговор о факторима који утичу на избор занимања (интересовања, утицај родитеља и вршњака, близина школе, будућност занимања...); У свету интересовања; Графикон интересовања; Жеље и могућности упис у средњу школу;; Критеријуми за избор школе; Моја одлука о школи и занимању; Фактори који утичу на</p>	<p>20</p>	<p>Попуњавају упитнике, коментаришу, дају предлоге, учествују у групном раду, попуњавају портфолио, израђују плакат, цртају.</p> <p>Упознају се са светом занимања са образовним профилима средњих школа кроз посете институцијама и средњим школама.</p> <p>Разговарају, дискутују, коментаришу, анализирају</p>	<p>Примењује упитнике, слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.</p> <p>Договара, организује, реализује реалне сусрете, информише ученике.</p> <p>Слуша, коментарише, даје повратну информацију, координише групним радом, анализира и подстиче.</p>	<p>Радионице, групни рад, демонстрација, индивидуални рад, рад у паровима.</p> <p>Посете и испробавање активности одређених занимања.</p>	<p>Освешћивање личних афинитетаи капацитета ученикау оквиру стицања реалне слике о себи. Ученици треба да препознају да је самоспознаја важан предуслов за процес одлучивања о избору занимања како би могли да упореде свој профил личности са профилом занимања.</p> <p>Ученици се оспособљавају за информисање о свету занимања и добијају информације о могућностима школовања, што им омогућава да стекну нове увиде о односу личних компетенција и захтева занимања. Ученици се оспособљавају да самостално прикупљају информације са интернета и других извора.</p> <p>Стицање знања о мрежи школа и образовним профилима, оспособљавање за самостално прикупљање информација о могућностима школовања и каријере, да у складу са сопственим интересовањима стекну преглед изабраних школ и доведу их у везу са сопственим интересовањима и могућностима.</p> <p>Упознавање са светом рада и опробавање ученика у реалним ситуацијама у свету рада из области школског</p>

избор занимања; Сазнајем са интернета куда после основне школе; ; Индивидуално и групно саветовање ученика за избор школе и занимања; Информисање ученика о условима уписа у средње школе					образовања, институција релевантних за занимања и манифестација; да упознају саветодавне установе за помоћ у избору занимања.
					Оспособљавање ученика за доношење одлуке о будућем занимању на основу спознаје о сопственим интересовањима и способностима и оријентације добијене информисањем о могућностима школовања и путевима каријере. Оснаживање за самосталан избор занимања.

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Редни број теме	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду (здравственог радника)	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1.	1 4. разред октобар	Правилна исхрана	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Подизање свести о значају правилне исхране

			-учествују у радионицама			
2.	1 5. разред октобар	Здрави стилови живота- превенција гојазности	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Подизање свести о значају правилне исхране
3.	1 1. разред октобар	Чисте руке- безбедно здравље	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Развијање културе хигијене руку
4.	1 6. разред новембар	Пубертет	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Упознавање са психофиз. карактеристикама узраста

			-учествују у радионицама			
5.	1 8. разред децембар	Полно преносиве болести	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Подизање свести о ризицима раног ступања у сексуалне односе
6.	1 7. разред јануар	Психоактивне супстанце	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Упознавање са последицама и ризицима
7.	1 8. разред фебруар	Употреба психоактивних супстанци-	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Упознавање са последицама и ризицима
8.	1	Пубертет	-слушају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање,	презентација	Упознавање са психофиз.

	5. разред фeбруар		-повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика		карактеристикама узраста
9.	1 3. разред март	Ко не брине о води не брине о сутра- заштита вода	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Подизање свести о коришћење воде као природног ресурса
10.	1 7. разред март	Репродуктивно здравље	-слушају -повезују -схватају развијају у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Развој свести о репродукцији и биолошком наслеђу
11.	20 7. разред април	Курс прве помоћи	-слушају -повезују -схватају	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање	презентација	Формирање вештина за пружање прве помоћи

			развијај у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	и примену знања -прате и усмеравају рад ученика		
12.	1 7. разред април	Здрави стилови живота	-слушају -повезују -схватају развијај у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	презентација	Упознавање ученика са правилном исхраном и важности бављење спортом
13.	1 2. разред мај	Сачувајмо леп осмех	-слушају -повезују -схватају развијај у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	предавање	Правилна нега зуба и усне дупље
14.	1 Сви разреди	Зубари	-слушају -повезују -схватају развијај у свест о значају здравствене заштите -учествују у радионицама	- презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика	редовна контрола	Систематска контрола неге и заштите зуба

Здравствена заштита ученика остварује се у сарадњи са педијатријском службом Дома здравља у Великим Црљенима и Лазаревцу. Систематским прегледима ученика присуствују одељењске старешине или наставник физичког васпитања. Школа разматра добијени извештај о систематском прегледу, како би се предузеле неопходне мере за побољшање здравственог стања и физичког развоја ученика. Посебна пажња посвећује се превентивном деловању сузбијања наркоманије тј. употребе психоактивних супстанци, која је све присутнија међу децом школског узраста.

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА

Садржаји програма (активности)	Оријентациони број активности	Активности ученика	Активности реализатора	Начин и поступци остваривања програма	Циљеви и задаци планираних активности
Израда социјалне карте школе	Према потреби	-	Прикупљање, обрада података и израда социјалне карте	Анкетирање, упитници, анализа, презентација, планирање активности	Утврђивање социо- економског статуса породица ученика и евидентирање ученика и породица којима је потребан неки облик подршке
Сарадња са институцијама (Центар за социјални рад, Црвени крст; Град Лазаревац и др.)	Према потреби	-	Контакти, договори, планирање, пружање података	Састанци, разговори, прослеђивање података, писама	Сарадња институција ради свеобухватније подршке ученицима у циљу њиховог квалитетнијег развоја
Хуманитарне акције (спортске, културне и сл.)	Према потреби	Учествују, прикупљају средства, покрећу и промовишу акције	Координација	Састанци, разговори, прослеђивање података, писама	Подизање свести о хуманим вредностима

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Редни број теме	Број часова	Садржај програма	Активности ученика у образовно-васпитном раду	Активности наставника у образовно-васпитном раду	Облици остваривања програма	Оперативни задаци извођења програма
1.	10.	Примарна селекција отпада.	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -развијају еколошку свест -истражују -учествују у радионицама и еко-патролама -учествују у вршњачкој едукацији и едукацији грађана -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -подстичу свест о значају примарне селекције -организују радионице и практичан рад ученика -организују сарадњу са осталим школама 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -упознају значај примарне и секундарне селекције отпада и рециклаже папира, пластике, метала, стакла и органског отпада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице -развијају креативност, еколошки пожељно понашање и способност лобирања и презентовања резултата рада -развију способност преношења знања на остале ученике и чланове своје породице

			<p>-сарађују са другим секцијама у школи</p> <p>-сарађују са другим школама у граду</p>			
2.	6	Екологија и инклузија	<p>-слушају</p> <p>-повезују</p> <p>-схватају</p> <p>-учествују у радионицама</p> <p>-представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису</p>	<p>- презентују наставни садржај</p> <p>-подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања</p> <p>-прате и усмеравају рад ученика</p> <p>-организују радионице и практичан рад ученика</p>	<p>-фронтални,</p> <p>-индивидуални,</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p>	<p>-укључивање деце којима је потребна додатна подршка а показују интересовање за заштиту животне средине</p>

3.	10	<p>Наставак пројектних активности које се односе на одрживост пројекта:</p> <p>Корак по корак ка школи одрживог развоја (енергија, вода, загађивање животне средине и одрживи развој)</p> <p>Обележавање значајних еколошких датума</p>	<p>-слушају</p> <p>-повезују</p> <p>-схватају</p> <p>-сарађују са другим школама у граду</p> <p>-упознају</p> <p>-усвајају</p> <p>-представљају резултате и продукте свога рада на</p>	<p>- презентују наставни садржај</p> <p>-подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања</p> <p>-прате и усмеравају рад ученика</p> <p>-подстичу свест о значају озонског омотача и његовом уништавању</p>	<p>-фронтални,</p> <p>-индивидуални,</p> <p>-групни</p> <p>-рад у пару</p>	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ученици разумеју зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете - да ученици схвате значај коришћења алтернативних извора енергије због самњивања загађености животне средине и ограничене количне необновљивих извора енергије - да ученици схвате основне принципе одрживог развоја: користити природу, а не искоришћавати - да ученици повезују сродна знања из различитих наставних предмета и примењују их у свакодневном животу - да ученици схвате да су количине воде за пиће ограничене и да ће дефицит у будућности бити још већи - да ученици схвате значај воде као извора енергије -да ученици схвате значај воде као услова живота и животне средине за многа жива бића - да ученици схвате да је неопходна промена човековог односа према природи
----	----	---	--	--	--	--

			сајту школе и школском часопису			
4.	10	Зелени талас	<ul style="list-style-type: none"> -слушају -повезују -схватају -истражују -учествују у радионицама -представљају резултате и продукте свога рада на сајту школе и школском часопису -сарађују са другим школама у граду 	<ul style="list-style-type: none"> - презентују наставни садржај -подстичу на размишљање, повезивање, закључивање и примену знања -прате и усмеравају рад ученика -организују радионице и практичан рад ученика 	<ul style="list-style-type: none"> -фронтални, -индивидуални, -групни -рад у пару -теренски рад 	<p>Ученици треба да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -упознају еколошке факторе и њихов значај за живи свет -схвате повезаност загађивања и климатских промена -схвате узајамне односе живих бића и животне средине -схвате значај еколошке равнотеже за одржавање екосистема -остваре сарадњу са ученицима из других школа и презентују добијене резултате

Програм сарадње са локалном самоуправом

<i>Институција са којом се сарађује</i>	<i>Садржај сарадње</i>	<i>Облик сарадње</i>	<i>Време реализације</i>	<i>Реализатори</i>
МЗ Велики Црљени	Заштита и уређење животне средине	Повремен	Октобар/Април	Родитељи, ученици; Школа
	Акција помоћи	Повремен	Новембар	Савет МЗ
	Прославе Дана школе	септембар	септембар	Родитељи, ученици; Школа
Градском управом Лазаревац	Планирање/буџетских средстава	Повремен	Јун/октобар	Директор/сарадници
	Учешће у заједничким пројектима	Сталан	Током године	Стручни сарадници из градске управе
	Консултације са инспекц. и другим органима	Сталан	Током године	Инспектори

Градском управом Београд	Учешће у заједничким пројектима	Стал ан	Током године	Стручни сарадници из градске управе
	Консултације са инспекц. и другим органима	Стал ан	Током године	Инспектори
Библиотеком града Лазаревца	Учешће у заједничким пројектима	Стал ан	Током године	Директор/сарадници
ПДРБ "Колубара"	Учешће у заједничким пројектима	Стал ан	Током године	Директор/сарадници
Центром за социјални рад у Лазаревцу	Учешће у заједничким пројектима	Стал ан	Током године	Директор/сарадници
МУП	Учешће у заједничким пројектима	Стал ан	Током године	Директор/сарадници
СП "Ластра" из Лазаревца	Учешће у заједничким пројектима	Стал ан	Током године	Директор/сарадници

ЕКСКУРЗИЈЕ , ИЗЛЕТИ, ПОСЕТЕ, НАСТАВА У ПРИРОДИ

Екскурзије представљају специфичан одлик образовно-васпитног рада, културних и рекреативних кретања на одређеној маршрути. Екскурзије представљају туристичко-географску специфичност за нова и већа сазнања.

Основне карактеристике свих екскурзија од првог до осмог разреда за школску 2018/2019. годину јесу континуираност и свеобухватност, па ће се и наредним школским годинама из периода важења Школског програма водити рачуна о томе.

Планом је предвиђено да ученици упознају што више културно-историјских споменика и знаменитости, обичаје различитих крајева и народа, природне лепоте и достигнућа у техници и науци.

Целокупан обим екскурзије можемо поделити у четири битне целине: -планирање екскурзије, -припремање екскурзије,- извођење екскурзије,- сређивање података са реализоване екскурзије.

Време за реализацију свих екскурзија од првог до осмог разреда је април-мај 2019.године. за школску 2018/19. годину, а за остале школске године из периода важења Школског програма, време реализације биће накнадно утврђивано Годишњим програмом рада школе за сваку школску годину.

Време трајања екскурзије по разредима је : за први,други,трећи и четврти разред једнодневна ; за пети-једнодневна; за шести разред – дводневна; а за седми и осми разред- тродневна (по избору – анкета)

Средства за реализацију обезбеђују родитељи ученика.За све разреде обавезни су локални водичи.

Екскурзије ученика

Разред	Маршрута	Садржај екскурзије	Циљеви и задаци	Време
I	Велики Црљени-Београд (Авала, Калемегдан, ЗОО врт, Музеј ваздухопловства) - Велики Црљени	Обилазак новоизграђеног торња на Авали и споменика Незнаном јунаку; Шетња Калемегданом (ушће); Посета ЗОО врту на Калемегдану и Музеју ваздухопловства у Сурчину	Циљ: -непосредно упознавање културно-историјског наслеђа, као и привредних достигнућа; -рекреативни одмор ученика. Задаци: -развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења; -схватање значаја прошлости нашег народа за садашњост и будућност; -развијање позитивног односа	Септембар - јун

			<p>према националним, културним и естетским вредностима;</p> <ul style="list-style-type: none"> -развијање позитивног односа ученика према спортским потребама и навикама; -развијање позитивног социјалног односа међу ученицима; -подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.
II	<p>Велики Црљени-Бранковина-Ваљево-Дивчибаре-Велики Црљени</p>	<p>Планирана је посета и облазак места посвећеног Десанки Максимовић, потом одлазак у Ваљево у посета Муселимовом конаку најстаријој згради у Ваљеву и Тешњару као старом делу града а потом одлазак на Дивчибаре где у склопу слободног времена ученици упознају центар и знаменитости Дивчибара</p>	<p>Циљ екскурзије:</p> <ul style="list-style-type: none"> -проширивање знања из националне историје -упознавање културног наслеђа -рекреативно-здравствени опоравак ученика <p>Задачи екскурзије:</p> <ul style="list-style-type: none"> -стицање знања о животу људи и борби српског народа у току првог српског устанка, другог српског устанка и првог светског рата -стицање знања о обичајима, одећи, оружју, политичкој ситуацији у току првог српског устанка, другог српског устанка и првог светског рата -упознавање културно.историјских споменика -упознавање са природним лепотама Србије -неговање народне традиције -развијање позитивног

			социјалног односа међу ученицима
III	Велики Црљени – Фрушка Гора – Крушедол – Стражилово – Петроварадин – Нови Сад – Велики Црљени	Планирана је посета фрушкогорском манастиру Крушедол па потош одлазак у Сремске Карловце и обилазак црквене потре, Гимназије и брога Бранка Радичевића на Стражилову да би се у наставку путовања обишли Петроварадинска тврђава у Новом Саду као и природњачки музеј.	Циљеви екскурзије: Упознавање ученика са природним лепотама овог дела земље, архитектуром и културним животом Војводине 18. и 19. века, животом и радом Б.Радичевића. Стицање опште културе кроз посету културно- историјским знаменитостима Новог Сада. Посетом Природњачком музеју ученици ће употпунити знање из природних наука, али и развијати свест о заштити природе
IV	Велики Црљени – Топола – Рисовачка пећина – Аранђеловац – Велики Црљени	Планиране посете Тополи и обилазак комплекса на Опленцу где се ученици упознају са наслеђем наше земље а потом одлазак у Орашац у Маричевића јаругу где се ученици упознају са местом где се одиграо први српски устанак а потом посета Аранђеловцу где ће ученици имати слободно време за упознавање града	Циљ екскурзије: -проширивање знања из националне историје -упознавање културног наслеђа -рекреативно-здравствени опоравак ученика Задаци екскурзије: -стицање знања о животу људи и борби српског народа у току првог српског устанка и другог српског устанка -стицање знања о обичајима, одећи, оружју, политичкој ситуацији у току првог српског устанка, другог српског устанка и првог светског рата -упознавање

			<p>културно.историјских споменика</p> <p>-узнавање са природним лепотама Србије</p> <p>-неговање народне традиције</p> <p>-развијање позитивног социјалног односа међу ученицима</p>	
V	<p>Велики Црљени – Жича – Краљево – Врњачка Бања – Велики Црљени</p>	<p>Обилазал манастира Жича – посета Краљеви и узнавање са знамењитостима града – Врњачка Бања и њене одлике</p>	<p>Узнавање ученика са природним лепотама овог дела земље, архитектуром и културним животом.Стицање опште културе кроз посету културно- историјским знаменитостима и манастирима наше земље и задужбинарству тадашњих владара, али и развијање свести о заштити националних и културних добара</p>	<p>Септембар – јун</p>
VI	<p>Велики Црљени – Ниш (ноћење) - Чегар – Ћеле кула - Свилајнац – Велики Црљени</p>	<p>Обилазак Ћеле куле и Чегра и узнавање са знаменитостима Свилајнца и Ниша</p>	<p>Узнавање са књижевношћу средњег века: преписивачка активност по манастирима; са историјом српске средњевијекне државе; са средњевијекном архитектуром-византијским и моравским стилем и фрескосликарством; са лековитим бањским изворима.</p>	<p>Септембар - јун</p>
VII	<p>Велики Црљени – Пожаревац –</p>	<p>Обилазак ХЕ Ђердап, Сребрног језера,</p>	<p>Узнавање ученика са природним лепотама овог дела земље, архитектуром и културним животом Војводине 18. и 19. века,</p>	<p>Септембар - јун</p>

	Сребрно језеро – Лепенски вир – Ђердапска хидроелектрана – Кладово(ноћење) – Неготин – Велики Црљени	Лепенског вира, као и знаменитости Неготина	животом и радом сликара Милана Коњовића. Стицање опште културе кроз посету културно- историјским знаменитостима Сомбора, Новог Сада, Вршца, посете природњачком музеју и резервату природе.	
VIII	Велики Црљени – Сремски Карловци – Петроварадин – Нови Сад (ноћење)– Суботица (ноћење) –Палић – Нови Сад – Зрењанин – Велики Црљени	, Патријаршија, музеј и најстарија српска гимназија у Сремским Карловцима, Бранков гроб, Змајева родна кућа, Петроварадинска тврђава,, Палићко језеро, зоолошки врт, Градска кућа у Суботици, Зрењанин	Упознавање ученика са природним лепотама овог дела земље, архитектуром и културним животом Војводине 18. и 19. века, животом и радом Ј.Јовановића Змаја и Б.Радичевића.Стицање опште културе кроз посету културно- историјским знаменитостима Новог Сада, Сремских Карловаца, Суботице и Зрењанина. Посетом зоолошком врту ученици ће употпунити знање из природних наука, али и развијати свест о заштити природе.	Септембар - јун

Настава у природи

За реализацију наставе у природи ће бити расписана јавна набавка, као и за реализацију екскурзије, а за заинтересована одељења настава у природи се планира на: Златибору, Тари, Копаонику, Гочу, Златару, Дивчибарама, Соко Бањи, Врњачкој Бањи, Бања Ковиљачи, Руднику.

Дестинација: Златибор/Тара/ Копаоник/ Гоч/ Златар/ Дивчибаре/ Соко Бања/ Врњачка Бања/ Бања Ковиљача/ Рудник

Време реализације: Током 2018/19. и даље године (7 дана)

Циљеви: очување, подстицање и унапређење здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја; стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена; проширивање постојећих и стицање нових знања о непосредном природном и друштвеном окружењу; социјализација ученика и стицање искуства у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу.

Задачи: побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика; задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и игром; очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њихово упознавање кроз одговарајуће активности; развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика; упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости, биљног и животињског света и лепоте места и околине; развијање способности сналажљивости; подстицање групног рада и сарадње са вршњацима и одраслима; развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи; формирање навике редовне и правилне исхране.

Излети, посете културним институцијама, манифестацијама, такмичењима

- Дани хумора за децу (позориште), Лазаревац – септембар
- Сајам књига, Београд – октобар
- Излет до цркве у Великим Црљенима, током школске године
- Сајам образовања, Лазаревац, Београд – током школске године
- Фестивал науке и технике, Београд – током школске године
- Посета радним организацијама у току школске године:
Термоелектрана, Велики Црљени,
Дом здравља, Велики Црљени
Пошта, Велики Црљени
Предшколска установа "Ракила Котаров Вука", Велики Црљен

ШКОЛСКА БИБЛИОТЕКА

Школска библиотека је место библиотечко – информационе, васпитно – образовне активности школе.

У школској библиотеци прикупља се, обрађује и ученицима, наставницима и стручним сарадницима даје на коришћење библиотечко – информациона грађа (књиге, серијске публикације и др.) и извори.

Библиотека је дужна да у свом фонду прикупља уџбенике и друга наставна средства намењена ученицима са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и стручну литературу за наставнике и стручне сараднике.

Задатак школске библиотеке је да код ученика развија навике читања и коришћења библиотечких услуга, као и да ученике оспособљава да користе информације у свим облицима и на свим медијима и омогући им да овладају вештинама потребним за учење у току целог живота.

Школа је дужна да има школску библиотеку, у складу са законом.

Програм рада школске библиотеке саставни је део школског програма.

ПРОГРАМ ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

„Улога школске библиотеке у учењу и подучавању намењеном свима“

Школску библиотеку треба водити у складу са јасно устројеним програмом.

Програм библиотеке треба осмислити имајући у виду далекосежни програм и потребе школе, и он треба да одржава њен дух, дугорочне и краткорочне циљеве, као и њену стваност.

Програм ће тачно одредити када, где, за кога, и ко ће остварити све расположиве могућности библиотеке.

Програм библиотеке ће бити остварљив ако га сви учесници у образовном процесу школе подрже и допринесу постизању дугорочних и краткорочних циљевљ који су у њему постављени.

Због тога у његовом писању треба да учествује што више корисника библиотичких услуга.

Функције школске библиотеке

„Школска библиотека је саставни део образовног процеса“

Функције школске библиотеке одређене су програмом, задацима и циљевима основног и средњег образовања, културним и јавним делатностима школа, положајем наставника, стручних сарадника, библиотекара и ученика у васпитно – образовном процесу.

Школска библиотека више не може бити само место за позајмљивање књига већ такав ресурсни комуникацијско – информациони и мултимедијски центар који ће бити прилагођен узрасту ученика, њиховим потребама, као и потребама наставника у целокупном процесу васпитања и образовања.

Библиотекар у школи постаје посредник између читалаца и књига, читалаца и електронске базе података, наставника и стручне и опште литературе.

Задаци библиотечког особља у школској библиотеци

„Школски библиотекар је припадник стручног, квалификованог особља, одговоран за планирање рада и управљање школском библиотеком“

1. Школска библиотека нуди помоћ при учењу, књиге и изворе који свим учесницима образовног процеса у школи омогућавају да развију критичко мишљење и да делотворно користе информације у свим облицима и на свим медијима.
2. Школске библиотеке се повезују у ширу библиотечко – информациону мрежу, а школски библиотекар поступа у складу са принципима Унесковог Манифеста за јавне библиотеке.
3. Библиотечко особље омогућава коришћење књига и других извора и информација, у распону од уметничких до документарних, од штампаних до електронских на лицу места и на даљину. Ти извори допуњују и обогаћују садржај уџбеника, наставних материјала и методику наставе.
4. Сам амбијент међу књигама и другим изворима информација подстиче на стваралаштво и задатак библиотечког особља је да код корисника библиотечких услуга развија културу рада, реда и понашања у модерном духу.
5. Школска библиотека пружа информације и сазнања која су неопходна за успешно учествовање у савременом друштву заснованом на информавијама и знању, а задатак библиотечког особља јесте да континуирано прате промене у друштву и да перманентним стручним усавршавањем буду у току информационих, комуникационих и техничких промена ради стицања нових знања и вештина.
6. Задатак библиотечког особља и реализатора наставног процеса је да међусобно сарађују и да се допуњују јер на овакав начин комуникације ученици достижу виши ниво писмености, боље овладавају у вештинама читања, учења, решавања проблема, као и информационим и комуникационим вештинама, чиме се подстиче маштовитост, креативност и разноликост деце и омладине.
7. Библиотечко особље у школској библиотеци треба да пружа своје услуге подједнако свим учесницима образовног процеса, без обзира на узраст, расу, пол, веру, националност, језик, професионални или друштвени статус, чиме се охрабрује интелектуални дијалог и потпомаже културна разноликост.
8. Задатак библиотечког особља је да онима који не могу да користе уобичајене библиотечке услуге и грађу треба обезбедити у сарадњи са психо – педагошком службом и управом школе посебне услуге и материјале који ће им обезбедити адекватан и квалитетан рад према својим могућностима. Могућност коришћења услуга и колекција треба да се заснива на општој декларацији UN о људским правима и слободама и не сме да подлеже било каквој идеолошкој, политичкој или верској цензури као ни комерцијалним притисцима.
9. Библиотечко особље у школској библиотеци омогућава ученицима да овладају вештинама за учење током читавог живота, развија њихову стваралачку машту и оспособљава их да буду одговорни грађани.

10. Задатак библиотечког особља је да редовно сарађује а другим школским и јавним библиотекама ради размене информација, књижног фонда и друге библиотечке грађе.
11. Задатак школског библиотекара је да као припадника стручног, квалификованог особља, буде одговоран за планирање рада и управљање књижним фондом и инвентаром школске библиотеке.
12. Школски библиотекар има задатак да поседује општа знања која прате реализацију наставног просеса ради квалитетног пружања услуга корисницима библиотечког књижног фонда али и употребе компјутера.
13. Задатак библиотекара је учествовање и у културним догађајима школе, али то се највише релизује кроз прикупљање прилога за школски лист, одабир песама за рецитаторску секцију, прикладни драмски текстови, организовање сусрета са познатим дечијим писцем или песником.

Циљеви библиотечког особља у школској библиотеци

„школска библиотека омогућава ученицима да овладају вештинама за учење током читавог живота, развија њихову стваралачку машту, и оспособљава их да буду одговорни грађани“

Следећи циљеви су неопходни за унапређивање писмености, информатичке писмености, подучавања, учења и за подизање културног нивоа и представљају соновне услуге школске библиотеке.

1. Подршка и побољшање образовних циљева наведених у наставном плану и програму школе.
2. Развијање и неговање навике и уживања у читању и учењу код деце, као и навике коришћења библиотеке током читавог живота.
3. Пружање прилике да се искуси стварање и коришћење информација у циљу стицања знања, познавања развијања маште и уживања.
4. Подстицање свих ученика да стичу и користе вештине вредновања и коришћења информација, без обзира на облик, формат или медиј, као и да овладају начинима друштвене комуникације.
5. Обезбеђивање приступа локалним, регионалним, националним и глобалним изворима и могућностима, што оне који уче доводи у додир са различитим идејама, искуствима и ставовима.
6. Организовање активности које јачају друштвену и културну свест.
7. Сарадња са ученицима, наставницима, управом и родитељима да би се остварили циљеви школске библиотеке, рада школског библиотекара али и школе у целини.
8. Заступање начела да су слобода мишљења и приступ информацијама неопходни предуслови за делотворно и одговорно учешће у грађанском демократском друштву.

Садржај програма (активности)	Оријентациони број активности	Активности ученика	Активности реализатора	Поступци остваривања програма у међусоној интеракцији корисника библиотечких услуга	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци планираних активности
Израда годишњег плана рада	1.	Уношење у компјутер плана рада. Учење путем посматрања и уучавања.	Коришћење литературе за израду плана рада. Сачињавање плана.	У библиотеци ученици и наставници претражују информације и долазе до потребних које ће им омогућити реализацију предвиђених активности	Фронтални рад	Развијање систематичности у раду.
Упознавање ученика са временом и правилником рада шкоске библиотеке	1.	Чланови библиотечке секције ће прочитати осталим ученицима време рада библиотеке и читаонице	Библиотечко особље ће ускладити време рада са потребама ученика у других корисника библиотечких услуга	Упознавање, разговор, представљање правилника, давање инструкција за рад, договарање, презентација	Фронтални рад	Упознавање ученика са правилима, Дужностима и њиховим спровођењем.
Свакодневно издавање књига корисницима библиотеке	Свакодневно	Ученици ће проверавати исправност књига а по потреби и њихово санирање	Уношење картица ученика у евиденцију картотеке и у компјутер	Дијалог, договарање, објашњавање, упућивање	Тимски рад	Омогућавање корисницима коришћење књига.
Упознавање ученика са књижним фондом библиотеке	Свакодневно	Израда слова за обележавање наслова књига на полицама	Кроз издавање књига библиотекар ће ученике едуковати о распореду књижне и не књижне граде и начинима самосталног коришћења библиотечког фонда	Представљање, слушање, дискусија, упућивање	Фронтални рад	Пружање потребних информација ученицима.
Сређивање картотеке ученика	2.	Ученици ће проверити адресе	Проверити да ли су сви ученици	Давање инструкција за		Развијање систематичности у

и других корисника библиотечких услуга		корисника библиотечких услуга и по потреби их уносити у компјутер	евидентирани у картотеци користећи дневнике рада. Прикупљање података и израда програма.	рад, договарање, сређивање картица ради доступности свим корисницима библиотечких услуга	Индивидуални рад, рад у пару, фронтални рад	раду.
--	--	---	--	--	---	-------

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКОГ БИБЛИОТЕКАРА

Садржај програма (активности)	Оријентациони број активности	Активности ученика	Активности реализатора	Поступци остваривања програма у међусој интеракцији корисника библиотечких услуга	Основни облици извођења програма	Циљеви и задаци планираних активности
Упис нових чланова, посебно првака у библиотеку	2.	Ученици ће нове чланове уписивати у компјутер и регистровати их у картотеку пратећи чланске карте	Договарање посете, израда плана посете, упућивање учитељима захтева за реализацију активности. Припремити чланске карте са потребним подацима узети их из дневника рада	Давање инструкција за рад, договарање, дискусија	Групни рад	Упознавање и укључивање ученика у организован начин коришћења библиотечких услуга као и упознавање ученика са правилима рада библиотеке, њиховим дужностима у коришћењу књига.
Рад у маркетингу школе	Свакоднево	Дељење брошура о раду и учесницима библиотеке. Прављење сајта школе. Израда зидних новина.	Свакодневна промоција значаја библиотеке као места за учење, стицање знања и вештина	Промоција, презентација Истицање обавештења	Рад на терену Сакупљачки рад	Промоција библиотечких услуга.

Оспособљавање ученика за самостално коришћење књижног фонда библиотеке	Свакодневно	Ученици који су већ упознати са фондом библиотеке своја искуства могу пренети новим корисницима библиотечких услуга	Ученицима давати конкретне смернице усменим путем где се шта налази у библиотеци и читаоници	Разговор, објашњавање, упућивање, коришћење истраживачке методе рада	Индивидуални облик рада	Упознавање ученика са правилима коришћења књижног фонда библиотеке.
Пружање помоћи ученицима при избору литературе и нове грађе	Свакодневно	Едукују друге ученике	Упућивање ученика на правилан одабир оних садржаја који ће задовољити њихова интресовања и потребе. Анализа примера добре литературе.	Давање инструкције за рад, разговор, објашњавање, коментарисање, дискусија	Индивидуални облик рада, фронтални рад	Пружање потребних услуга.

Развијање навика за чување, заштиту и правилно руковање књижном грађом	Свакодневно	Доношење књига и богаћење књижног фонда. Санација оштећених књига	Показати како се књига чува да дуже траје. Показати ученицима како се врши замена старе или изгубљене књиге	Договарање, усмеравање, презентација	Тимски рад	Упознавање и развијање естетских вредности.
Сарадња са наставницима и стручним сарадницима	Периодично	Рад на компјутреу, пружање помоћи ученицима који слабије пишу, читају, учествовање у приредбама, прославама и пројектима школе	Укључивање информационе технологије у наставне програме. Припремање и реализовање програма читања и културних догађаја као и унапређивање наставних планова	Сазнавање, читање и учење о теми, евалуација извора, информисање, презентација. Предлози мера и даљи кораци.	Тимски рад	Развијање међусобне сарадње.

Планирање набавке књижне и не књижне грађе	Један пут у седмици	Сортирање књига и пребројавање књижне и не књижне грађе према броју корисника у школској библиотеци	Праћење наставног плана и програма који ће омогућити увид у потребана број књижне и не књижне грађе	Истраживачка метода. Сакупљање.	Групни облик рада	Неговање библиотичког фонда.
Богаћење књижног фонда	Један пут у седмици	Сортирање набављених књига према распореду у библиотеци и читаоници	Набвити књиге према потребама корисника библиотеке	Прикупљање, одлагање, сортирање, чување и обогаћивање књижног фонда.	Фронтални рад	Набавка актуелних наслова.
Сређивање књижног фонда	Свакодневно	Унос књига у компјутер. Санација оштећених књига	Замена књига и њихова евиденција у књигу набвке	Давање предлога и инструкција за рад, разговор, презентација, систематизација, класификација	Индивидуални рад, рад у пару, фронтални рад	Распоред књижног фонда према правилима.

Посета сајму књига	1.	Давање предлога за набавку књига	Набавка актуелних наслова на сајму књига	Праћење	Рад на терену	Стицање нових информација.
Организовање посебне сарадње са учитељима из издвојеног одељења	По потреби	Едукују друге ученике	Прати потребе и интресовања и пружа помоћ при одабиру књижне и не књижне грађе која ће задовољити савладавање наставних садржаја	Разговор, праћене, усмеравање	Тимски рад	Упознавање и укључивање ученика из издвојеног одељења у живот и рад матичне школе.
Едукација првака	3.	Ученици треба да презентују своја лична, позитивна искуства у дружењу са књигом	Одабир књига примерен узрасту корисника. Договарање посете ученика библиотеци са учитељима.	Разговор, објашњавање, презентација	Фронтални рад, појединачни приступ	Развијање љубави према књизи.

Евидентирање учесталости коришћења ученичког и наставничко – сарадничког фонда књига	Свакодневно	Истичу наслове актуелних књига ученичког интресовања	Прате и усмеравају коришћење библиотечког фонда. Дају се предлози и мере за успешну сарадњу.	Презентација	Индивидуални рад	Праћење протока књига и набавка потребних наслова у наставном и вам наставном процесу рада школе.
Вођење евиденције о часописима у школској библиотеци	Једном у седмици	Провера уписаних часописа, класификација штампе, часописа и новина после коришћења у библиотеци и читаоници	Праћење потреба корисника библиотеке и набавка часописа како би успешно пратили свакодневни проток информација	Евидентирање, праћење, набавка	Индивидуални рад, рад у пару	Развијање систематичности у раду.

Вођење библиотечког пословања (инвентарисање, класификација...)	Свакодневно	Унос у компјутер потребних података из књиге	Библиотечко особље треба да редовно врши ревизију књижне и не књижне грађе ради праћена потреба корисника библиотеке	Писана метода	Индивидуални рад, групни рад	Упознавање са правилима и њихово спровођење.
Акција у набавци књига	Свакодневно	Прикупљање књига за школску библиотеку	Припремити прикладне поклоне за најактивније учеснике у акцији „ Година књиге“	Истраживачка метода, стваралачка метода, ркламирање, презентација	Рад на терену	Богаћење библиотичког фонда.
Сарадња са Градском библиотеком	Један пут седмично	Посета ученика јавној библиотеци било индивидуално или у оквору одељења	Заједничка обука библиотечког особља, учешће у стручном усавршавању, заједничко реализовање програма, заједнички	Праћење, усмеравање	Групни рад	Размена искустава у раду библиотекара али и библиотечке секције.

			маркетинг библиотечких услуга усмерене на децу и младе			
Стручно усавршавање	Континуирано	Ученици могу да попуњавају анкетне листиће, чек листе упитнике	Учешће у семинарима и стручној обуци. Анализа извештаја, записника, упитника, чек листа и осталих инструмената.	Праћење нових информативно – технолошких достигнућа	Индивидуални рад, рад у пару, групни рад, тимски рад	Праћење информација за реализацију рада у библиотеци.
Праћење педагошке литературе, периодике, стручних приказа из области библиотекарства и наставе	Свакодневно	Разврставање литературе према већ утврђеном распореду	Набавка литературе. Анализа примера добре литературе.	Анализа информација и њихово коришћење за потребе библиотечких корисника	Индивидуални и фронтални рад Циљеви и задачи планираних активности	Праћење информација за реализацију рада у библиотеци.

Учествовање у прикупљању прилога за школски лист	3.	Сачиниће чланак, извештај или осврт на библиотеку, али прикупљаће и текстове за школски лист	Врши одабир прилога за школски лист	Прикупљање, презентација	Групни рад	Укључивање ученика у школске активности.
Организовање сусрета са познатим дечијим писцем или песником	3.	Илустровање и припремање рецитала или одломка текста и вршење презентације припремљеног	Договарање посете, израда плана посете, договор са учитељима о реализаци активности. Врши одабир песме или текста	Упућује, усмерава, коригује	Тимски рад	Неговање лепе речи.

Учествовање у раду стручних органа Школе	По потреби	Дају своје предлоге и сугестије у вези наставних садржаја	Учествује у реализацији наставног плана и програма и доприноси његовом побољшању	Договарање, упућивање, дискусија	Тимски рад	Упознавање са правилима, дужностима и њиховим спровођењем.
Израда годишњег извештаја	2.	Уношење у компјутер свих активности у току школске 2018/19 године	Анализа и презентација активности и постигнутих резултата у школској 2018/19. години	Давање примедби сугестија, припремање активности по редоследу догађаја, излагање резултата, презентација	Фронтални рад	Направити извештај о активностима у току године.

Напомена

Треба истаћи разлике и везе између свакодневне промоције коју раде библиотекари и стварног маркетинга, као јединог начина којим се могу остварили финансије нпр. аукцијом дечијих производа (цртежи, лутке, глинени производи, декупаж предмети итд.) чиме се подстиче стваралачки дух учесника, задовољство корисника али и јачање друштвених веза то јест повезивање школе и у њој библиотеке са друштвеном заједницом.

Стварни маркетинг који је много ефикаснији од појединачних акција је процес који почиње истраживањем тржишта, његових могућности у реализацији предвиђених активности, а затим и одабир начина на који ће дата акција донети добит или корист за све учеснике.

Посебан значај има рекламирање које прати одређене потребе нпр. библиотеке за књижну и не књижну грађу, а промотивне поруке садржане у рекламирању представљају кључне компоненте којима се укратко представља установа тј. школа и њени производи – услуге.

Промоција је једна од активности маркетинга којом се услуга, производ или установа представљају локалној заједници у циљу куповине, употребе или подршке датој акцији.

Зато је неопходно редовно на сајту школе приказивати резултате рада али и потребе библиотеке. Такође, потребно је и обезбедити брошуре и памфлете на којима ће се приказати активности библиотечког особља и корисника библиотечких услуга.

Програм рада ученичког парламента

Ђачки парламент организује се у последња два разреда основне школе ради:

1. давања мишљења и предлога стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о правилима понашања у школи, годишњем програму рада, школском развојном плану, слободним и ваннаствним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње;
2. разматрање односа и сарадње ученика и наставника или стручног сарадника;
3. обавештавање ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање.

Парламент чине по два представника сваког одељења у школи. Парламент се бира сваке школске године и има председника, заменика председника и записничара.

Представници су у обавези да о свим садржајима, идејама, закључцима обавештавају своје Одељенске заједнице.

УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ ШКОЛЕ

МЕСЕЦ	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
<i>СЕПТЕМБАР</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Конституисање Парламента и избор Председника. - Избор представника УП за Школски одбор и Стручни актив развојног планирања /7-8. разред/ - Разматрање Кућног реда школе-давање предлога. - Планирање слободних активности током године. 	<ul style="list-style-type: none"> - Педагог , одељенске старешине - Представници Парламента Представници Парламента Представници Парламента
<i>Током године Парламент ће се бавити следећим питањима и</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Разматрање успеха и дисциплине ученика на крају класификационих периода. - Давање иницијатива за побољшање услова рада и боравка ученика у школи. 	<ul style="list-style-type: none"> - Педагог,представници Парламента - Представници Парламента

МЕСЕЦ	АКТИВНОСТИ	РЕАЛИЗАТОРИ
<p><i>темама:</i></p> <p><i>Током године парламент ће се састајати: -5 редовних заседања (септембар, новембар, децембар, април, мај)</i></p> <p><i>По потреби биће сазиване и ванредне седнице.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Разматрање школске атмосфере. - Извођење акција (за које се ученици договоре). - Давање мишљења о раду школских органа. - НТЦ такмичење. - Технике учења предавање (педагог) - Организовање културних, друштвених, спортских и хуманитарних активности. - Учешће у Тиму за праћење насиља и превенцију смањења насиља-давање иницијатива. - Давање предлога за руту екскурзија/излета. - Одлучивање и давање мишљења о свим битним питањима школског живота. - Критички осврт ученика на индентификовање проблема у настави и могући предлози - Организовање прославе матуре. 	<ul style="list-style-type: none"> - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента - Представници Парламента

ПРЕПОРУКЕ ЗА ИЗРАДУ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА ЗА УЧЕНИКЕ КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

Детету и ученику коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана. Ученику који постиже резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа, установа обезбеђује прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана. Индивидуални образовни план је посебан акт, који има за циљ оптимални развој детета и ученика и остваривање исхода образовања и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавање образовно-васпитних потреба детета и ученика.

Индивидуалним образовним планом утврђује се прилагођен и обогаћен начин образовања и васпитања детета и ученика, а посебно:

- 1) дневни распоред активности у васпитној групи и часова наставе у одељењу, дневни распоред рада са лицем које му пружа додатну подршку, као и учесталост подршке; циљеви образовно-васпитног рада;
- 2) посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или за све предмете са образложењем за одступање од посебних стандарда;
- 3) индивидуални програм по предметима, односно садржаје у предметима који се обрађују у одељењу и раду са додатном подршком;
- 4) индивидуализован начин рада васпитача и наставника, односно индивидуализован приступ прилагођен врсти додатне подршке.

Индивидуални образовни план израђује тим за додатну подршку детету, односно ученику на основу претходно остварених, евидентираних и вреднованих мера индивидуализације и израђеног педагошког профила детета/ученика, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника. Уколико родитељ, односно други законски заступник, неоправдано одбије учешће у изради или давање сагласности на ИОП, установа је дужна да о томе обавести надлежну установу социјалне заштите у циљу заштите најбољег интереса детета, односно ученика. Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум установе на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке детету и ученику. Тим за пружање додатне подршке детету у предшколској установи чине васпитач, стручни сарадник, сарадник, родитељ, односно други законски заступник, а у складу са потребама детета и педагошки асистент, односно лични пратилац детета, на предлог родитеља, односно другог законског заступника. Тим за пружање додатне подршке ученику у школи чини наставник разредне наставе, односно наставник предметне наставе, одељењски старшина, стручни сарадник, родитељ, односно други законски заступник, а у складу са потребама ученика и педагошки асистент, односно лични пратилац ученика, на предлог родитеља, односно другог законског заступника.

У првој години рада по ИОП-у, индивидуални образовни план се вреднује тромесечно, а у свакој наредној години два пута у току радне, односно школске године.. Наставник и васпитач при планирању свог рада у одељењу, односно групи усклађује свој план са индивидуалним образовним планом детета, ученика. Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по индивидуалном образовном плану чине прилог школског програма и налазе се у школској документацији.

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Праћење остваривања школског програма је континуиран задатак чланова стручног актива са циљем унапређења свих сегмената школског програма. Праћење остваривања школског програма реализоваће се на основу неколико елемената, који ће се оперативно разрађивати у поступку планирања и реализације праћења. Садржај праћења остваривања школског програма: постигнуће ученика, оствареност циљева, исхода и задатака, усклађеност циљева и исхода са садржајима и темама, међупредметна повезаност, адекватност наставних метода и облика рада, активност ученика и наставника, наставна средства, временска динамика, усклађеност са узрасним и развојним карактеристикама ученика, фактори који подржавају реализацију планираног и фактори који ометају реализацију планираног у школском програму. Начин праћења остваривања школског програма: различите методе и технике оцењивања ученика, мерење постигнућа ученика, ученички радови, мерење задовољства ученика и наставника у раду, диференцирање различитих нивоа постигнућа ученика и процењивање активности ученика. Инструменти праћења остваривања школског програма разрађују се кроз Самовредновање квалитета установе: тестови, анкете, скале процене, упитници, модели евалуације, извештаји о ученицима. Сарадници у тиму за праћење остваривања школског програма: наставници, стручни сарадници, директор, школски тимови других школа, саветници за осигурање квалитета, родитељи, институције које су задужене за унапређивање праксе оцењивања и вредновања. Временска динамика праћења остваривања школског програма: месечно, класификациони периоди, током целе године.